بیبلیۆگرافیای ناسێنراو و پۆلێنکراوی
کتێبی تایبەت بە کورد و کوردستان ۱۹۲۵- ۲۰۱۰

بەرگی یەکەم: مێژوو (لە سەرەتاوە تا یەکەم جەنگی جیهانی)

بیبلیۆگرافیای ناسێنراو و پۆلێنکراوی

کتێبی تایبەت بە کورد و کوردستان ١٩٢٥- ٢٠١٠

بەرگی یەکەم: مێژوو (لە سەرەتاوە تا یەکەم جەنگی جیهانی)

ئامادەکردنی: بوار نورەدین

پێشەکی

د. حوسامەددین نەقشبەندی

پ.ی عەبدوڵڵا عەلیاوەیی

زنجیرە کتێبی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم
ژمارە ٦٢١

سەرپەرشتیاری گشتیی زنجیرە

ئازاد بەرزنجی

ناوی کتێب: بیبلیۆگرافیای ناسێنراو و پۆلێنکراوی کتێبی تایبەت بە کورد و کوردستان: ١٩٢٥- ٢٠١٠ (بەرگی یەکەم: مێژوو)
ئامادەکردن: بوار نورەدین
پێشەکی: (د. حوسامەددین نەقشبەندی) و (پ.ی عەبدوڵڵا عەلیاوەیی)
پێداچوونەوەی زمانەوانی: ڕێبوار حەمەتۆفیق
دیزانی ناوەوە: بوار نورەدین
دیزاینی بەرگ: یاسین حسین
نۆبەتی چاپ: یەکەم- چاپخانەی (سەردەم) سلێمانی- کوردستان
تیراژ: ٥٠٠ دانە
نرخ: ٦٠٠٠ دینار
لەبەڕێوەبەرایەتی کتێبخانە گشتییەکان ژمارە ١٧١٠ی ساڵی ٢٠١٢ی پێ دراوە

مافی لەچاپدانەوەی بۆ دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم پارێزراوە

www.serdem.org
kteb@serdem.org

پێشکەشە بە:

- **مستەفا نەریمان:**

سوارچاکی بیبلیۆگرافیای کتێبی کوردی

- **میر عەبدال خانی بدلیس:**

دامەزرێنەری دیارترین کتێبخانەی کوردستان

- **حسێن حوزنی موکریانی:**

کە یەکەم کتێبی مێژووی کوردی بە زمانی کوردی چاپ کرد

چاوم کزبوو، ئەوەندەی بە دوای کتێبدا بگەڕێم،
زارم تکا، ئەوەندەی تکای کتێب بکەم،
دەستم شکا، ئەوەندەی کتێب هەڵبگرم،
زمانم سوا، ئەوەندەی لاپەڕەی کتێب هەڵبدەمەوە،
خنکام، ئەوەندەی تۆزی کاغەز هەڵبمژم.

ناوەرۆك

ناونیشان	لاپەڕە
لیستی ناوی نووسەران بەپێی لاپەڕە	
لیستی ناوی وەرگێڕەكان بەپێی لاپەڕە	
سوپاس و پێزانین	١١
پێشەكی: د. حوسامەددین نەقشبەندی	١٣
پێشەكی: پ. ی عەبدوللا عەلیاوەیی	١٧
وەك سەرەتایەك	١٩
بەسەركردنەوەیەكی بیبلیۆگرافیای كتێبی كوردیی	٢١
لیستی بیبلیۆگرافیا كوردییەكان	٢٥
بایەخ و پێویستی ئەم جۆرە بیبلیۆگرافیایە	٢٨
چۆنێتی دەستپێكردن و ئەنجامدان	٣٣
گرفتەكانی جێبەجێكردن	٣٤
چۆنێتیی نووسینەوە و ئامادەكردن و ناساندنی كتێبەكان	٣٨
هێما بەكارهاتووەكان	٤٤
شێوازی پۆلێنكردن و جیاكردنەوەی كتێبەكان	٤٥
كورتەیەك لە بارەی بەرگەكانی تری ئەم بیبلیۆگرافیایەوە	٤٩
ناوەرۆكی بیبلیۆگرافیاكە....	٥١– ٣٥٨
پاشكۆ:	٣٥٩
چۆنیەتی ئامادەكردنی لیستی نووسەر و وەرگێڕ	٣٦١
لیستی ناوی نووسەران	٣٦٣
لیستی ناوی وەرگێڕەكان	٤٠٧

لیستی ناوی نووسەران بەپێی لاپەڕە

تیپی سەرەتای ناوی نووسەر	ژمارەی لاپەڕە	تیپی سەرەتای ناوی نووسەر	ژمارەی لاپەڕە
ئـ	٣٦٣	**ش**	٣٨٢
ب	٣٦٨	**ع**	٣٨٤
پ	٣٦٩	**ف**	٣٨٩
ت	٣٧٠	**ڤ**	٣٩٠
ج	٣٧١	**ق**	٣٩١
چ	٣٧٢	**ك**	٣٩٢
ح	٣٧٣	**گ**	٣٩٤
خ	٣٧٥	**ل**	٣٩٤
د	٣٧٦	**م**	٣٩٥
ر	٣٧٧	**ن**	٤٠١
ز	٣٧٩	**و**	٤٠٢
ژ	٣٧٩	**هـ**	٤٠٣
س	٣٨٠	**ی**	٤٠٤

لیستی ناوی وەرگێڕان بەپێی لاپەڕە

تیپی سەرەتای ناوی وەرگێڕ	ژمارەی لاپەڕە	تیپی سەرەتای ناوی وەرگێڕ	ژمارەی لاپەڕە
ئـ	٤٠٧	**ش**	٤١٩
ب	٤١٠	**ع**	٤٢٠
پ	٤١٠	**ف**	٤٢٣
ت	٤١١	**ق**	٤٢٣
ج	٤١١	**ك**	٤٢٤
ح	٤١٢	**ل**	٤٢٤
خ	٤١٤	**م**	٤٢٥
د	٤١٤	**ن**	٤٢٨
ر	٤١٤	**و**	٤٢٩
ز	٤١٦	**هـ**	٤٢٩
ژ	٤١٧	**ی**	٤٣٠
س	٤١٧		

سوپاس و پێزانین

بەپێویستی دەزانم سوپاس و پێزانینی خۆم بۆ هەموو ئەو بەڕێزانە بنووسم، کە بەشێوەیەکی ڕاستەوخۆ، هاوکاری ئەم پرۆژەیەیان کرد:

- (د. حوسامەددین نەقشبەندی) کە لە نزیکەوە ئاگای لە پرۆژەکەم بوو و پێشەکی بۆ نووسیم.
- (پ.ی عەبدوڵڵا عەلیاوەیی) کە ئەرکی پێداچوونەوەی لە ئەستۆ گرت و پێشەکی بۆ نووسیم.
- (ڕێبوار حەمەتۆفیق)ی هاوڕێم، کە لە ڕێنووسکردن و زۆرێک لە وردەکارییەکانی پرۆژەکەم، هاوکاری کردم.
- هەموو ئەندامانی خێزانەکەم، بەتایبەت (برووسک)ی کوڕم و (ساو)ی کچم.
- هەموو ئەو شوێنانەی کە ڕێگەیان پێ دام (کتێبخانە)کانیان بەسەر بکەمەوە، بەتایبەت بنکەی ژین، کە دەیان کتێبی سکانکراویان خستە بەر دەستم، هەروەها (ئنستیتیوتی کەلەپووری کورد) کە زۆرترین کتێبم لێ وەرگرت...
- (ئەڤین جەبار) و (فەرەیدوون قەنبەروەیسی) لە کتێبخانەی ئنستیتیوتی کەلەپووری کورد.
- (محەممەد تەقی هاشمی) و (سۆزان ئیبراهیم عەلی) لە کتێبخانەی بنکەی ژین.
- (محەممەد فەتاح قادر) ناسراو بە حەمەی مەکتەبە و (شەوبۆ عەزیز) لە کتێبخانەی مەڵبەندی یەکی ڕێکخستنی سلێمانی (ی.ن.ك).
- (محەممەد کوردۆ) و (سوعاد حەسەن محێدین) و (شوعلە عومەر حەمە) و (ئامانج حەسەن مەحموود) لە بەڕێوەبەرایەتی چاپ و بڵاوکردنەوەی سلێمانی.
- (ئارارات مستەفا) و (کەلسووم محەممەد ئەحمەد) و (شیرین ڕەشید ئەمین) و (لایەقە ڕەشید ئەمین) کارمەندانی کتێبخانەی گشتی سلێمانی.
- (هەژار جوانڕۆیی) خاوەنی کتێبخانەی ئەندێشە و (کاژاو جەمال) خاوەنی کتێبخانەی هاوڵاتی لە سلێمانی.
- (گۆران عەبدولهادی تەها) لە دەزگای ئاراس.
- (حەسەن یاسین) لە ئەکادیمیای هۆشیاری و پێگەیاندنی کادیران.
- (ئاواز عەتا ساڵح) و (تەیب مەحموود دەروێش) لە کتێبخانەی سەنتەری لێکۆڵینەوەی ستراتیجی کوردستان.

هەروەها هەموو ئەو بەڕێزانەی کە کەم و زۆر هاوکارییان کردووم...

پێشەکی[1]

د. حوسامەددین عەلی غالب نەقشبەندی
(پسپۆڕی مێژوو و شارەزا لە بیبلیۆگرافیادا)

هیچ گومانێکی تێدا نییە کە ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیای کتێبی ناسێنراوی تایبەت بە (کورد و کوردستان) کە بەزمانی کوردی چاپ و بڵاو بووەتەوە، کارێکی بایەخدار و بەکەڵك و گرنگە، ئەمەش لەپێناو کارئاسانی و دەستکەوتنی زانیاری لەسەر ئەو بابەتانەی کە خوێنەر یان لێکۆڵەر لێی دەگەڕێن، بەمەش کۆشش و کاتیان بۆ دەگەڕێتەوە.

لێکۆڵەر (بوار نورەدین) درێخی لە تەکنیکی ئامادەکردنی ئەم بیبلیۆگرافیایەدا نەکردووە کە ئێستا لەبەردەستی خوێنەردایە. تەنها بە زانیاری لەبارەی: ناوی نووسەر، ناوی کتێب، شوێنی چاپ، ساڵی چاپ، ژمارە و قەوارەی لاپەڕە... نەوەستاوە، بەڵکو خوێنەران و لێکۆڵەرانی لە ناوەرۆکی کتێبەکانیش ئاگادار کردووەتەوە، ئەوەی ڕاستی بێت، ئەمەیە بیبلیۆگرافیای ناسێنراو؟ چونکە بەم تەکنیکە، هاوکاریی و کارئاسانی تەواوی ئەو کەسانە دەکات، کە وێڵی دەستکەوتنی زانیاریین.

تائێستا کۆمەڵێك بیبلیۆگرافیای تایبەت بە کتێبی کوردی لەبارەی (کورد و کوردستان)ـەوە ئامادە کراوە، بەڵام زۆربەیان تەنها وەك داتای ناوی نووسەران و ناوی کتێب... کاریان کردووە، تەنانەت هەندێکیان ناوی وەرگێڕیان بێ ناوهێنانی (نووسەر) نووسیوە، کە ئەمانە بە بیبلیۆگرافیای ناتەواو دادەنرێن، جگە لەمانەش، کۆمەڵێك بابەتی هەمەجۆریان تێکەڵ کردووە، وەك: زمان، هۆنراوە، مێژوو، جوگرافیا، کۆمەڵایەتی، دابونەریت، ئایین و ئایینزا و مەزهەبەکان، بیرەوەریی و... تد، لەلایەکی تریشەوە، تووشی هەڵە بوون، ئەویش بە تێکەڵکردنی (کتێب) لەگەڵ بابەتی ناو گۆڤار و ڕۆژنامەکاندا، هەروەها زۆربەی ئەوانەی کە ئەم جۆرە بیبلیۆگرافیایانەیان ئامادە کردووە، هیچ بنەمایەکی زانستییان لە ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیاکانیاندا پێڕەو نەکردووە؟ چونکە بنەمای ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیا، ئەمەیە کە ببێتە ڕێنما و سەرچاوە بۆ خوێنەران و لێکۆڵەران، کە بەشێوەیەکی ئاسان و بێ هیچ ئاستەنگ و کات

١- ئەم پێشەکییە بە زمانی عەرەبی نووسراوە و بۆ سەر زمانی کوردی وەرگێڕدراوە.

بـەفیرۆدان و تەنانـەت کـەمترین خـەرجی، زانیارییـان لـەبارەی ئـەو بابەتانـەوە دەست بکـەوێت، کـە دەستنیشانیان کـردووە، کـە ئایا لـە نـاوەرۆکی چ کتێب و سەرچاوەیەکدا باسوخواستی لەسەر کراوە؟

لەگـــەڵ ئەوەشـــدا، کۆمـــەڵێك بیبلیۆگرافیـــای زانـــستی لەلایـــەن هەنـــدێ ئەکادیمییـەوە، لـە بـارەی (کـورد و کوردسـتان)ـەوە ئامـادە کـراوە، کـە پێویـستە ئاماژەیان پێ بدەین... وەك ئەو بیبلیۆگرافیایـەی کە (د. کـەمال مەزهـەر) ئامادەی کـردووە، هـەروەها ئـەو دوو بیبلیۆگرافیایـەی کـە (د. نـەجاتی عەبـدوڵڵا) ئامادەی کردوون...[1] ئەمە جگە لە هەندێ کاری زانستی وەك ئەوەی کە (لقمان . م. محو) بـەناوی (بیبلیوغرافیـا مختـارة ومعرفـة) ئامـادەی کـردووە، کـە لـەبارەی ئـەو کتێبانەوەیە کە بە زمانانی تر لەسەر (کورد و کوردستان) نووسراون و بۆ زمـانی عـەرەبی وەرگێـڕدراون، هـەروەها سەرچـاوەی وەك (بیبلیوغرافیـا منتحبـة)ی لێکۆڵەری خوالێخۆشبوو (حسین فەیزوڵڵا جاف) کە یەکێکە لەو دەستخەتانەی کە لـە کتێبخانـەی (کـۆڕی زانیـاری عێـراق) هـەڵگیراوە، کـە ئەمـەی دواییـان، بیبلیۆگرافیایـەکی ناسـێنراوە، نووسـەری ئـەم پێـشەکییەش لـە سـاڵی ۲۰۱۱دا بیبلیۆگرافیایەکی چاپ و بڵاو کردەوە...[2] کە بیبلیۆگرافیەکی ناسێنراوی تایبەت بە مێژووی کورد و کوردستانە، لەهەمان کاتدا، سەرچاوەکانی ناساندووە.

بیبلیۆگرافیا، بە چەند شێوازێکی جیاواز ئامادە دەکرێت، کە هەیانە بەپێی تیپـی سـەرەتای نـاوی نووسـەران و هەشـیانە بـەپێی تیپـی سـەرەتای نـاوی کتێبـەکان ڕێـك دەخرێـت، هـەروەها بیبلیۆگرافیـا هەیـە کـە بـەپێی مێـژووی بابەتەکان (تسلسل زەمەنی) ڕێك دەخرێت، واتە، سەرەتا مێژووی کۆن، ئینجا مێـژووی سـەدەکانی ناوەڕاسـت، دواتـر مێـژووی نـوێ، لـە کۆتاییـشدا مێـژووی هاوچـەرخ. بیبلیۆگرافیـاش هەیـە کـە بـەپێی مێـژووی چـاپ و بڵاوکردنـەوەی کتێبەکان ئامادە دەکرێت، ئەمەشیان ئەوەیە کە لێکۆڵەر (بوار نورەدین) پشتی پــێ بەســتووە، هــەروەها لــەپێناو کارئاســانی لــە ناســاندنی نووســەران و کتێبەکاندا، پاشکۆیەکی بۆ ناوی نووسەران و وەرگێڕەکان ئامادە کردووە، کە

١- ئەوەی ڕاستی بێت (د. حوسام) ناسنامەی تەواوی ئەم کتێبانـەی لەپێشەکییەکەدا نووسیبوو، لەبەرئـەوەی کە چەند لاپەڕەیـەك دواتـر و لە لیستی بیبلیۆگرافیا کوردییەکاندا، ناسنامەی تـەواویان بۆ کـراوە، بۆئـەوەی دووبارە نەبنەوە، لێرە لابران... بڕوانە لیستی ناوبراو، بیبلیۆگرافیای ژمارە: ٤، ٢٠، ٢١

٢- بۆ زانیاری زۆرتر بڕوانە: ما ألف عن تأريخ الكرد وكردستان باللغه العربية والمعربة حتى عام ٢٠٠٧م (بيبلوغرافيا متخصصة ومعرفة)...، وضع وأعداد: د. حسام الدين علي غالب النقشبندي، من منشورات بنكەی ژین، م "شڤان"، السليمانية، ٢٠١١

ناوەکانیشی بەپێی ڕیزی تیپەکان ڕێك خستووە و لەژێر ناوی هەر نووسەر و وەرگێڕێکیشدا، ناوی کتێبەکانی لەگەڵ ژمارەی کتێبەکەدا داناوە، ئەمەش وایکردووە کە کارەکەی بێوێنە بێت و بۆ یەکەم جارە کە بیبلیۆگرافیا بەم شێوەیە ئامادە بکرێت.

کاتێك ئەم بەرگی یەکەممان خوێندەوە، کە تایبەت بە (مێژوو)ە، لەگەڵ ئەو زانیارییانەش کە لەبارەی بەرگەکانی ترەوە نووسیویەتی، ئەوەمان بۆ ڕوون دەبێتەوە، کە کۆششێکی زۆر و کاتێکی دوورودرێژی لەگەڵدا بەسەر بردووە، کە ئەمەش لەلایەن خوێنەر و بەکاربەری بیبلیۆگرافیاکەوە ئاشکرایە، لەهەمان کاتدا، ئەوەمان بۆ دەردەکەوێت کە لەم کارەیدا، ڕەنجی زۆری کێشاوە و توانیویەتی زۆرترین سەرچاوە دەستەبەر بکات و بەسەر چەند بابەتێکی دیاریکراودا، دابەشیان بکات... هەروەك لە چیرۆکی پێشەکییەکەشیدا دەردەکەوێت، کە لەپێناو تەواوکردنی کارەکەیدا، ئەمسەر و ئەوسەری زۆری کردووە و کۆمەڵێك کتێبخانەی گشتیی و تایبەتی بەسەر کردووەتەوە، واتە هەوڵی دۆزینەوەی هەموو ئەو سەرچاوە چاپکراوانەشی داوە کە لە بارەی (کورد و کوردستان)ـەوە بە زمانی کوردی چاپ بوون... بەڵام سەرەنجام بەسەر گرفتەکاندا زاڵ بووە و لەکۆتاییدا توانیویەتی تەنها لەبەرگی یەکەمدا، زۆرتر لە ٤٠٠ کتێبی چاپکراو ئامادە بکات...

هەموو ئەمانە، ئەوەمان نیشان دەدەن کە لە ئامادەکردن و دەرخستنی ئەو سەرچاوانەدا، چەند ڕەنج و ماندووبوونی کێشاوە. هیوادارم کە لەپێناو خزمەتکردنی زۆرتری زانست و مەعریفەدا، خوا یارمەتی بدات.

٢٠١٢/٨/٥- سلێمانی

پێشەکی

پ.ی عەبدوڵڵا عەلیاوەیی
(سەرۆکی کۆمەڵەی ئینسکلۆپیدیای کوردستان)

دە ساڵ دەبێ کە لەگەڵ کاک بواردا شوناسیم هەیە و لە نزیکەوە ئاگاداری جموجوڵەکانیم، لەبواری پێشخستنی ڕۆشنبیری کوردیدا، دەتوانم بە دڵنیاییەوە بڵێم کە لێکۆڵەرێکی باشە... خوێنەری ئەکادیمیش هەست بەمە دەکات. تا ئێستا چەند بەرهەمێکی لە بوارەکانی ڕۆشنبیریی، مێژوویی، کەلتووریی، کۆمەڵایەتیی و... بە چاپ گەیاندووە، بەڵام ئەوەی لە هەموویان زۆرتر سەرنجی ڕاکێشام، ئەم کارە مەزنەیە (بیبلیۆگرافیای ناسێنراو و پۆلێنکراوی کتێبی تایبەت بە کورد و کوردستان...) کە نزیك بە ٥ ساڵە خەریکی ئامادەکردنیەتی.

لەنزیکەوە و بە وردی، ئاگاداری ئەم ئەرکە نەتەوەیی و کارە زانستییەی بووم، زۆر جاریش پرس و ڕای پێ کردووم و هەر لەسەرەتاوە، دەشتخۆشیم لێ کردووە و هانم داوە، ئەگەرچی ئەم کارە گران و قورس بوو، بەڵام بڕوام وابوو کە شاسوارێکی ئەم جۆرە کارانەیە؟ چونکە کاری لەم جۆرە ئەستەمە تاکە کەسێك بتوانێت ئەنجامی بدات، بەڵکو ئەمە کاری کۆمەڵە کەسێکی بەتوانا و شارەزایە لە بوارە جیاکانی ڕۆشنبیریی و کەلتووری کوردیدا.

ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیا، کارێکی ئاسان نییە، بەتایبەت لەسەر کتێب و کتێبخانەی ئەو گەلانەی کە ژێردەستە بوون، یاخود لەمێژ نییە سەربەخۆییان وەرگرتووە. بەتایبەتتریش بۆ گەلێکی وەك کورد و کتێب و کتێبخانەی کوردیی، کارێکی سەختترە... بەڵام خۆشبەختانە، هەمیشە کورد شاسواری وای هەبووە کە نەترس بێت و بوێرانە بتوانێ بەردی بناغەی کاری لەمەش گرانتر دابنێت.

بیبلیۆگرافیا و ئینسکلۆپیدیا و فەرهەنگ و ئەم جۆرە کارانە... هۆکاری پێشکەوتنی بواری ڕۆشنبیری و نیشانەی شارستانی نەتەوەکانن؟ چونکە بوونی ئەم جۆرە زانستانە لە کتێبخانە جیهانییەکاندا، وەك بڵاوێزی کەلتووری نەتەوەکان، ئەرکی خۆیان دەگەیەنن، بێگومان دەبنە هۆی کارئاسانی بۆ ئەو خوێندکار و ڕۆشنبیرانەی –کورد و بیانی– کە دەیانەوێ لەبارەی کورد و کوردستانەوە، زانیارییان دەست بکەوێت.

ئەگەر لێرەدا کورتی بکەمەوە، دەتوانم ئاماژە بە چەند هۆکارێك بدەم کە بوونەتە هۆی دواخستنی پڕۆژەی نەتەوایەتی لەمجۆرە:

یەکەم: دابەشبوونی کوردستان بەسەر چەند وڵاتێکدا.
دووەم: نەبوونی زمانێکی یەکگرتووی کوردی و نووسین بە چەند زاراوە و تیپێك.
سێیەم: بارودۆخی سیاسی کوردستان، لەسەرهەڵدانی شۆڕش و گرتن و سووتاندن و... کوشتنی خەڵك بە ناپاڵم و کیمایی و ئەنفال... کە ئەمانە جگە لە قڕکردنی مرۆڤی کورد، ئەرشیڤی نەتەوایەتی کوردستانیشیان وێران و تالآن کرد.
چوارەم: هەرچەند حکوومەتی هەرێمی کوردستان، چەند ساڵێکە لەسەر پێی خۆی وەستاوە، بەڵام بەداخەوە لەپێناو زامنکردنی دواڕۆژی ڕوون و ڕۆشنی ئێستا و داهاتووی کورد، بایەخی زۆری بە پرۆژەی نەتەوەیی لەمجۆرە نەداوە.
لەم سۆنگەیەوە دەتوانم بڵێم، ئەم کارەی کە کاك بوار کردوویەتی، دەبوایە (ئەکادیمیای کوردستان) بیکردایە، کە مەخابن -بەئاگاداری خۆم- هەوڵی زۆری لەگەڵ دان، کە لەتەواوکردن و چاپ و بڵاوکردنەوەی، یارمەتی بدەن، بەڵام هیچ ئاوڕیان لێ نەدایەوە؟ جگە لەمەش و بۆ هەمان مەبەست، لە زۆر دەرگای تر درا، کە بەداخەوە هەموویان بێ ئاکام و ئەنجام بوون...؟ تەنانەت بۆ خۆم دووجار داوام لە (د. بەرهەم ئەحمەد ساڵح) کرد کاتێك کە سەرۆکی کابینەی شەش بوو، هەرچەند جوامێرانە وەڵامی داینەوە و پرۆژەکەی پەسند کرد... بەڵام لەخوار ئەوەوە، دووجار ونیان کرد؟ کە لە ڕووم نەهات سێبارەی بکەمەوە...
هەر لێرەدا بەپێویستی دەزانم کە سوپاسی (دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم) بکەم؟ چونکە دەستیان بە ڕوویەوە نەناوە و (بەرگی یەکەم)ی بۆ چاپ دەکەن، بەڵام ئەی نۆ بەرگەکەی تر؟! هیوادارم کە وەزارەتی ڕۆشنبیریی، ئەم ئەرکە پیرۆزە بخاتە ئەستۆی خۆی و بەرگەکانی تریشی چاپ و بڵاو بکرێنەوە.
لەکۆتاییدا دەڵێم: ئەو کۆسپ و تەگەرانەی هاتنە پێش کاك بوارەوە، ئاسان نەبوون، بەڵام خۆڕاگری و ئارامیی و باوەڕی بە دواڕۆژی گەلەکەمان، وای لە بوار کرد چۆك نەدات... زوو زوو ئاگاداری دەکردمەوە کە بەردەوامە، وا ئێستاش بەرگێکی دەگاتە بەردەستی ڕۆشنبیرانی کورد، کە خۆزگە دەخوازم هەوڵی وەرگێڕانی بۆ بدرێت. هیوای سەرکەوتنی بۆ دەخوازم، نەك هەر لەم پرۆژەیەدا، بەڵکو لەکار و خزمەتی تری گەلە خۆشەویستەکەمان.

٢٠١٢/٨/١- هەولێر

وەك سەرەتايەك

لەگەڵ دامەزراندنی ئنستیتیوتی کەلەپووری کورد لە ساڵی ٢٠٠٣دا و دەستبەکاربوونم لەم دەزگایەدا، سەرەتا وەك (کارمەندی کتێبخانە)، دەستنیشانکرام و ماوەی چەند ساڵێك کەوتینە کۆکردنەوەی سەرجەم ئەو کتێبانەی کە پەیوەندییان بە کەلتووری (کورد و کوردستان)ـەوە هەیە... تا ساڵی ٢٠٠٧ یەکێك لە ئەرکە سەرەکییەکانم، کۆکردنەوە و پەیداکردنی کتێب و سەرچاوەکان بوو... ئەمەش دەرفەتێکی باش بوو بۆ ئەوەی زۆرتر بچینە نێو جیهانی کتێب و کتێبخانەی کوردییەوە و (بیبلیۆگرافیای کتێبی فۆلکلۆری ١٨٦٠-٢٠٠٤) ئامادە بکەین. لەوێدا گفتێکمان دا کە بیبلیۆگرافیای بەشەکانی تری کتێبی کوردی ئامادە بکەین... دوای بڵاوبوونەوەی بیبلیۆگرافیای ناوبراو، کارەکە و شێوازی ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیاکە، جێگەی خۆشحاڵیی و دەستخۆشی پسپۆران و بەتایبەتیش فۆلکلۆریستان بوو، ئەمەش وای کرد کە لەسەر هەمان شێواز، کار بۆ ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیای کتێبی بەشەکانی تری کەلتووری کورد بکەین.

سەرەتا، بیرمان لەوە کردەوە کە کار لەسەر کتێبە مێژووییەکان بکەین و وەك (بەرگی دووەم) ئامادەی بکەین و دواتر بەرگەکانی تریش ئامادە بکەین، کاتێکیش دەستمان پێ کرد، ئەوەمان بۆ ئاشکرابوو کە جیاکردنەوەی کتێبە مێژووییەکان، کارێکی هەروا ئاسان نییە، هەروەها پێویست دەبێت کە لەداهاتوودا، دووبارە بۆ کتێبی بەرگەکانی تر بگەڕێین، ئەمەش ئاستەنگی زۆرتر و تووشی کاری دووبارەی دەکردین و کاتمان زۆرتر بەفیڕۆ دەڕۆیشت... لەبەرئەمانە، ناچار بووین پرۆژەکە فراوانتر بکەین.

لەهەمان کاتدا، دیاریکردنی ئەم چەند تەوەرە و ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیا بۆ هەر یەکێکیان و چاپکردنی وەك بەرگێك، واتە کۆکردنەوەی هەندێکیان و فەرامۆشکردنی هەندێکی تریان، بە جۆرێکی تر تووشی ئاستەنگ و گومان و دڵەڕاوکێی کردین... دواجار و لەئێستادا، بڕیاری جیاکردنەوەی ١٠ بابەتی (کتێبی کوردی)یمان دا، کە هەریەکێکیان لەبەرگێکدا ئامادە و چاپ بکرێن... ئەگەر تەمەن ڕێگەی دا، هەوڵی تەواوکردنی ئەوانی تریش دەدەین.

سەرەڕای ئەوەی کە لەماوەی ئەم چەند ساڵەدا چەند کارێکی تریشمان لەبەردەستدا بووە، بەڵام لەم پرۆژەیەدا هەر بەردەوام بووین و فەرامۆشمان

نەکرد. لە ساڵی ٢٠٠٩ـەوە بەشێوەیەکی خێراتر کارمان لەسەر کرد، لە ساڵانی ٢٠١٠ و ٢٠١١ و چەند مانگی ٢٠١٢یش، هیچ وچان و کەمتەرخەمییەکمان لێ نەکرد و کۆکردنەوەی کتێب و داغڵکردنیان لە کۆمپیوتەردا، بووبووە کاری ڕۆژانەمان. بێگومان لەکاتی پشووی ڕۆژانە و هەفتانەدا، کارمان لەسەر ئەم پرۆژەیە کردووە؟ چونکە لەماوەی ئەم چەند ساڵەدا، ڕۆژانە وەك کارمەندێکی ئاسایی، لە کار و چالاکییەکانی بەشی (چاپ و لێکۆڵینەوە)ی ئنستیتیوتی کەلەپووری کورددا، کارمان کردووە...

دوای دەستپێکردن و فراوانبوونی پرۆژەکە، بە نیازی ئەوە بووین کە هەموو بەرگەکان بەیەکەوە ئامادە بکەین و وەك گرووپێك بە یەکەوە چاپ بکرێن، دوای ئەوەی کە هەموو ئەو لایەن و دەزگایانەی، هانامان بۆ بردن و لە پرۆژەکە ئاگادارمان کردنەوە، هیچیان ئامادەی هاوکاری کردنمان نەبوون، تەنانەت هیچیان گفتی چاپکردنی هەموو بەرگەکانیشیان پێ نەداین... ناچاربووین لە چارەکی یەکەمی ٢٠١٢دا، بڕیاری جیاکردنەوە و یەکلایی کردنەوەی ناوەڕۆکی (بەرگی یەکەم) بدەین و ئامادەی چاپ و بڵاوکردنەوە بکەین.

ئەم پرۆژەیە کارێکی نەتەوەییە و پێویستی بەوە هەیە کە لەهەر کاتێکدا، فراوانتر بکرێت و ناوەندێکی بۆ دابمەزرێنرێت، تاوەکو وەك ڕێکخراوێکی تایبەت بە (بنکەی زانیاری کتێب)ی کوردی، چالاکانە لە پێشخستنی ڕۆشنبیریی کورد و کتێبی کوردیی و کتێبخانەکانی کوردستاندا، ڕۆڵێکی ئەکتیڤانەتر ببینێت؟ چونکە دوای فراوانبوونی پرۆژەکە، بیرمان لەوە کردووەتەوە، کە جگە لەوەی پێویستە هەر دە بەرگەکە وەك کتێب چاپ بکرێن و لە کتێبخانەکانی کوردستاندا، وەك سەرچاوەیەك بەکاربهێنرێن، لەهەمان کاتیشدا پێویستترە کە لەچوارچێوەی بەرنامەیەکی ئایتیدا، لە سەر تۆڕی ئینتەرنێت دابمەزرێنرێن، بێگومان ئەوکاتیش کەڵکی زۆرتر و فراوانتر دەگەیەنێت.

لەم سەرەتایەدا پێویستە ئەوەش بڵێین کە لەپێناو کەمترین بوواردندا، ڕەنگە بەرگی دووەم کە تایبەت بە (مێژووی هاوچەرخ)ـە، دوا بەرگ بێت کە ئامادەی چاپی بکەین؟ چونکە بابەتێکی بەربڵاوە و ئەگەری بوواردنی زۆرترە، هەر بەم هۆیەشەوە، ڕەنگە بیکەین بە سێ بەشەوە: بەشی یەکەم: لە ساڵی ١٩٣٤ تا ساڵی ٢٠٠٠. بەشی دووەم: لە ساڵی ٢٠٠١ تا ساڵی ٢٠٠٥. بەشی سێیەم: لە ساڵی ٢٠٠٦ تا ساڵی ٢٠١٠. هەروەها ڕەنگە بەرگی (سێیەم)یش بەهەمان هۆکاری بەرگی دووەم، کەمێك دوا بکەوێت.

دوای ڕەنج و گەڕان و ماندووبوون و تێکۆشانی ئەم چەند ساڵە، لەگەڵ بوونی چەند پرس و گرفتێك -کە دواتر ئاماژەیان پێ دەکرێت- وا ئەم بەرگەمان خستووەتە بەر دیدی خوێنەران و ڕۆشنبیران و نووسەرانی کورد، هیوادارین لە نزیکترین دەرفەت و کاتدا، بەرگەکانی تریش، تەواو و ئامادە بکرێن، هەروەها بتوانین ناوەند یان ڕێکخراوێکی تایبەت بەم پرۆژەیە بەناوی (بنکەی زانیاری عەبدالّ خانی بدلیس)ییەوە دابمەزرێت، کە ئاواتێکی لەمێژینەیە و هیوادارم بتوانین بەدی بهێنین...

لەگەڵ ئەوەشدا کە زۆرترین وردەکاریمان لەگەڵ ئەم پرۆژەیەدا کردووە و زۆر زۆریش پێوەی ماندووبووین، بەڵام بەبێ هیچ گومان و چەندوچوونێك، کارەکە کەموکورتی هەیە و هێشتا پێویستی بە ئاگادارکردنەوە و سەرنج و تێبینی هەیە، کە ئەمەش سروشتێکی ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیایە... هیوادارین بەهاوکاری ئێوە، بتوانین شوێنی کەموکورتییەکان دەستنیشان بکەین، تا لەداهاتوودا کەلێنەکان کەمتر بکرێنەوە.

بوار نورەدین
Bwar_n@yahoo.com
هاوینی ٢٠١٢

بەسەرکردنەوەیەکی بیبلیۆگرافیای کتێبی کوردیی

لەم سەرەتایەدا بەپێویستی دەزانین ئاوڕێك لە بواری بیبلیۆگرافیای کتێبی کوردی بدەینەوە. بەپێی گەڕان و کۆکردنەوەی سەرچاوە لە ماوەی ئەم چەند ساڵەدا، واتە دوای کۆکردنەوەی زۆرتر لە ٤٠٠٠ ناونیشان، بۆمان دەردەکەوێت کە کتێبخانەی کوردیی لە باری (بیبلیۆگرافیا)وە زۆر هەژارە. ئەوەتا نزیك بە ٢٠ کتێبمان هەیە کە ئاوڕیان لەم بەشەی کتێب و کتێبخانە و نووسەران دابێتەوە. ئەمانیش زۆربەیان وەك (داتا– لیست) ئەم کارەیان کردووە، واتە یان بەپێی ناوی نووسەر ئامادەیان کردووە، یان بەپێی ساڵ و ناونیشانی کتێب... کە لە هیچ کام لەم دوو جۆرەدا، ئاوڕ لە (ناوەڕۆك)ی کتێب نەدراوەتەوە، بەواتایەکی تر ئەگەر خوێنەر بیەوێت ئەم کتێبانە بەکار بهێنێت، ئەوا ناچار دەبێت کە لە ڕێگەی (ناونیشان)ی کتێبەکانەوە، ناوەرۆکی کتێبەکە مەزەندە بکات؟ لەکاتێکدا، تاکو بەئێستاکەش دەگات، زۆربەی کتێبە کوردییەکان لە ڕێگەی ناونیشانەوە، کرۆك و باسوخواسیان بەتەواوی دەرناکەوێت. یان پێویست دەکات کە هەموو کتێبەکە بخوێنرێتەوە، ئەوکاتیش مەرج نییە ئەو بابەتەی کە لێی دەگەڕێیت، بەتەواوی بیدۆزیتەوە...؟!

لەکاتێکدا کار و ئەرکی (بیبلیۆگرافیا)، تەنها بۆ ئەوە نییە کە زانیاریت لەسەر ئەوە بداتێ کە ئایا چەند کتێبی کوردی هەیە؟ یان فلان نووسەر و وەرگێڕ، چەند کتێبیان هەیە؟ بەڵکو زۆرتر بۆ ئەوەیە کە یارمەتی لێکۆڵەران بدات، تا بزانن کەی و کێ و چی و چۆن؟ لە بارەی ئەو بابەتەوە نووسراوە کە دەیانەوێ لێکۆڵینەوەی لەسەر بکەن. ئەمە جگە لەو بارودۆخەی کە (کورد و کوردستان)ی پێدا تێپەڕ بووە... ئەگەر کورتی بکەینەوە، ڕەنگە بتوانین بڵێن: ئامادەکردنی ئەو جۆرە بیبلیۆگرافیایانە، بەتایبەت بۆ ڕەوشی وڵاتێکی وەك کوردستان، ئەو ئەرك و بایەخە بەدەستەوە نادات...

لەبەر هەموو ئەمانە، ڕێڕەوی ئەم بیبلیۆگرافیایە و ئەوانەشی کە پێشتر ئامادەمان کردوون[1]، بەو ئاقارەدا بردوومانن و بەو شێوەیە کاریان لەسەر کراوە،

١– تاکو ئێستا چەند بیبلیۆگرافیایەکمان ئامادە کردووە، کە دیارترینیان لە لیستی (بیبلیۆگرافیا)کاندا هەیە، هەروەها لە (ئنسکلۆپیدیای هەولێر– بەرگی نۆیەم)یش بیبلیۆگرافیایەکمان بۆ (کتێبی فۆلکلۆری ناوچەی هەولێر) و بۆ (سایتی سلێمانی)یش بیبلیۆگرافیایەکی تایبەت بە (فۆلکلۆر و کەلەپوور)ی ناوچەی پارێزگای سلێمانی، ئامادە کردووە...

بەڵکو بتوانین تاڕادەیەك، گرفت و کێشەکانی کتێب و کتێبخانە و نووسینی کوردی کەمتر بکەینەوە. لەهەمان کاتدا، ئەم بیبلیۆگرافیایە جگە لەوەی ئەو زانستەی ئەوانی فەرامۆش نەکردووە -ناسنامەی کتێب-، بەڵکو تاڕادەیەك لەوانیش زۆرتر زانیاری لەسەر ناسنامەی کتێبەکان بڵاو کردووەتەوە.

ئەم بیبلیۆگرافیایە، بیبلیۆگرافیایەکی پۆلێنکراو و ناسێنراو و تایبەتە، لەهەمان کاتدا، بەپێی ساڵ ڕێکخراوە و لیستی نووسەر و وەرگێڕیشی بۆ کراوە. واتە لە چەند بەرگێکدا، بەپێی بابەت و ساڵ جیا کراوەتەوە و هەر کتێبێکیش (ناسنامە) و (ناوەرۆك)ی بۆ ئامادە کراوە.

لەگەڵ ئەمەشدا، هەموو کتێبێکی کوردییمان وەرنەگرتووە، بەڵکو تەنها ئەو کتێبانە وەرگیراون کە لەبارەی: مێژوو، جوگرافیا، ئەدەبیات، ئایین، زمان، شارستانی کۆمەڵایەتی، میدیا، جینۆساید و هونەر ...تد، تایبەت بە کورد و کوردستان و هەموو ئەو شارستانی و نەتەوە و ئایین و ئایینزایانەوە نووسراون کە لە کوردستاندا بوون یان هێز و دەسەڵات و بوونیان هەبووە -بێگومان ئەوانەشی کە لە ئێستادا تێیدا دەژین...- کە بە زمانی کوردیی نووسرابن، یان بە زمانانی تر نووسراون و بۆ سەر زمانی کوردی وەرگێڕدراون.

دەکرێ بڵێین تەنها کتێبی: دیوانی شاعیران، چیرۆك، ڕۆمان، (فەرهەنگ)، کتێبی زانستی... نەگرتووەتەوە[1]، هەروەها هەموو ئەو کتێبانەشی نەگرتووەتەوە کە لە زمانانی ترەوە بۆ سەر زمانی کوردی وەرگێڕدراون و هیچ پەیوەندییەکیان بە کەلتووری (کورد و کوردستان)ـەوە نییە.[2]

سنوور یان مێژووی بیبلیۆگرافیاکە، بەپێی ئەو کتێبانە دیاری کراوە کە لە سەرەتای بەکارهێنانی (ئەم تیپانە[3])وە تاکو ساڵی ٢٠١٠ هەر بەم تیپانە و بە (زمانی کوردی)، چاپ و بڵاوبوونەتەوە، کە بەپێی ساڵ - لەسەرەتاوە تاکو ٢٠١٠- ڕیزکراون. سەرەتا (ناسنامە)یان بۆ کراوە ئینجا (ناوەرۆك)یان بۆ نووسراوەتەوە، هەروەها لە پاشکۆدا لیستی ناوی نووسەر و وەرگێڕ ئامادە

---

[1]- ئەمە لەکاتێکدایە ئەو لێکۆڵینەوانەی گرتووەتەوە کە لەبارەی (مێژوو، تیۆر، دەق)ی ئەدەبیاتی کوردییەوە نووسراون.

[2]- جگەلەوەی بەشێکی ئەم پێشەکییە لە بەرگەکاندا دووبارە دەبێتەوە، هەروەها هەر بەرگێکیش پێشەکی تایبەت بەخۆی دەبێت، کە لەوێدا وردەکاری جیاکردنەوە و وەرگرتنی کتێبەکان لە هەر بەرگێکی ئەم بیبلیۆگرافیایەدا، دەخرێتەڕوو...

[3]- بەپێی سنووری بەرگی یەکەمی ئەم بیبلیۆگرافیایە، یەکەم کتێب لە ١٩٢٥دا لەلایەن حسین حوزنی موکریانییەوە چاپ بووە.

كراوه كه له ژێر ناوی هەر نووسەر و وەرگێڕێکیشدا، ناو و کۆد (ژماره)ی کتێبەکەی بۆ دانراوه.

بێگومان له هەر سەردەمێکدا، کاری بیبلیۆگرافیا کەموکوڕی تێدا دەبێت، لەکاتێکدا کارێکی لەمجۆره -بەتایبەت ئەم بیبلیۆگرافیایە- هەرچەند هەوڵی زۆری بۆ دراوه که کەمترین بوواردنی تێدا بێت، بەڵام له سەرەتاوه بەمەبەستی (داتا)ی چاپکراوه کوردییەکان ئامادە نەکراوه، بەڵکو وەك پێداویستیی و کارئاسانی لێکۆڵەران ئامادە کراوه که دەیانەوێ لەبارەی (کورد و کوردستان)ـەوه بنووسن، واته ئەگەر بەتەواویش نەیتوانیبێت هەموو کتێبه کوردییەکان کۆبکاتەوه، تاڕادەیەك، ئامانجی خۆی پێکاوه و ڕەنگه له ٩٠٪ی کتێبه چاپکراوەکانیشی گرتبێتەوه؟

لەگەڵ هەموو ئەمانەشدا، ناوی (بیبلیۆگرافیا)مان لەسەر هێشتەوه، ئەگەرنا دەکرا بنووسین (سەرچاوەی ناسێنراو لەبارەی کورد و کوردستانەوه)... هەروەها دەتوانین بڵێین که ڕەنگه ئەم کاره، تاڕادەیەك ئەرکی (بیبلیۆگرافیا)ی تێپەڕاندبێت و چووبێته بواری (ئینسکلۆپیدیای کتێبناسی کورد و کوردستان)ـەوه... هەر لەبەر ئەمەش بوو که لەکۆتایی بەرگەکاندا، (ئیندێکس)ی ناوی (کەس) و (شوێن)مان بۆ ئامادە نەکرد.

ليستی بيبليۆگرافيا كوردييەكان

لێرەدا و بەشێوەيەكی خێرا، ليستی ئەو بيبليۆگرافيايانە دەخەينەڕوو كە لەماوەی كاری ئەم بيبليۆگرافيايەدا (١٩٢٥–٢٠١٠)، لەپێناو (كتێب) و (كتێبخانە) و (نووسەر– وەرگێڕ) لە ئەرشيڤی (كتێبی كوردی)دا، ئامادە كراون:[١]

١. كتێبخانەی كوردی، ئامادەكردنی: نەريمان (مستەفا سەييد ئەحمەد)، بەيارمەتی وەزارەتی زانياری چاپ كراوە، چاپی يەكەم، چ (شارەوانی)، كەركووك، ١٩٦٠

٢. ببليۆگرافيای كتێبی كوردی ١٧٨٧– ١٩٧٥، ئامادەكردنی: نەريمان (مستەفا سەييد ئەحمەد)، لە بڵاوكراوەكانی كۆڕی زانياری كورد، چاپی يەكەم، چ (كۆڕی زانياری كورد)، بەغدا، ١٩٧٧

٣. كتێبخانەی سۆران، ئامادەكردنی: سۆران؟ لەندەن، ١٩٧٩، (نۆرەی چاپ و ساڵ و شوێنی لەسەر نييە)

٤. مێژوو– كورتە باسێكی مێژوو و كورد و مێژوو، د. كەمال مەزهەر ئەحمەد، بە ياريدەی ئەميندارێتی گشتيی ڕۆشنبيری و لاوان چاپ كراوە، چاپی يەكەم، چ (دار آفاق عربية)، بەغدا، ١٩٨٣

٥. فەرهەنگی ئەديب و نووسەرانی كورد، ئامادەكردنی: مستەفا نەريمان، بەيارمەتی ئەميندارێتی گشتی ڕۆشنبيری و لاوانی ناوچەی كوردستان چاپ كراوە، چاپی يەكەم، چ (أسعد)، بەغداد، ١٩٨٦

٦. بيبليۆگرافيای چيرۆكی كوردی ١٩٢٥– ١٩٨٣، ئامادەكردنی: حسين عارف، لە بڵاوكراوەكانی گۆڤاری كاروان، چاپی يەكەم، چ (ڕۆشنبيريی لاوان)، هەولێر، ١٩٨٨

١– هەر يەكێك لەم بيبليۆگرافيايانە و كۆمەڵێكی تر، بەپێی بابەتەكانی خۆيان، بەسەر بەرگەكاندا دابەش كراون و لەوێدا، بەوردی ناسنامە و ناوەرۆكيان بۆ ئامادە كراوە، هەروەها هەندێ بيبليۆگرافيای تايبەت بە (گۆڤار و ڕۆژنامەكان و...) لە بابەتەكانی خۆياندا دانراون. لەهەمانكاتدا، هەندێ بيبليۆگرافيا كە وەك (بروشوور– دەليل)ی دەزگا بڵاوكەرەوەكان چاپ بوون، لێرەدا دانەنراون.

ئەوەی پێويست بێت كە لێرەدا ئاماژەی پێ بكرێت ئەمەيە كە لە سەرەتای ٢٠١٢دا، لەلايەن (ئەكاديمای كوردی) و بەسەرپەرشتی (د. نەجاتی عەبدوڵڵا) لێژنەيەك بۆ ئامادەكردنی (بيبليۆگرافيای كتێبی كوردی) دەستی پێكرد و ئامادەكاری ئەم كارەش، وەك ئەندامێكی ئەو لێژنەيە دەستنيشان كرا... كە بۆ ئەم پرۆژەيە هيچ كەڵكێكی وای نەبوو، بەڵكو بەپێچەوانەوە؟! كاتێك كە ئەو ئەركەمان پێ سپێردرا، كەڵكمان لە فايلەكانی ئەم بيبليۆگرافيايە وەرگرت و هاوكاری ئەو پرۆژەيەشمان پێكرد... جێی ئامارە پێكردنە كە بيبليۆگرافيای ناوبراويش هەروەك ئەوانی تر، بەپێی (ناوی نووسەر) ئامادە دەكرێت.

٧. ببليۆگرافيـــای دووصـــەد ســـاڵی کتـــێبی کـــوردی ١٧٨٧- ١٩٨٦، ئامـــادەکردنی: مـــستەفا نـــەریمان، لـــە بڵاوکراوەکـــانی دەزگـــای ڕۆشـــنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی، چاپی یەکەم، چ (الزمان)، بەغداد، ١٩٨٩

٨. ڕابەری سەرچاوە لەبارەی زمانی کوردییەوە- چی بە کتێب و لەناو کتێب و گۆڤارەکانــدا بــە هــەر زمانێــك لــە بــارەی زمــانی کوردییــەوە نووســراوە – لەسەرەتاوە هەتا کۆتایی ساڵی ١٩٨٥-، ئامادەکردنی: د. ئەوڕەحمانی حاجی مارف، لە بڵاوکراوەکانی دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنـەوەی کوردی، چاپی یەکەم، چ (دار الحریە)، بەغدا، ١٩٨٩

٩. بیبلیــۆگرافی کــورد و کوردســتان، ئامــادەکردنی: ئــەکرەم قــەرەداغی، لــە بڵاوکراوەکانی وەزارەتی ڕۆشنبیری، چاپی یەکەم، چ (فەرهەنگ)، سلێمانی، ١٩٩٩

١٠. پەرتوکخانا بەدرخانیا، ئامادەکار: کتێبخانـەی بەدرخان، چاپی یەکـەم، چ (هاوار)، دهۆك، ٢٠٠٠

١١. بیبلیۆگرافیای کتێبی فۆلکلۆریی کوردی ١٨٦٠- ٢٠٠٤، ئامادەکردنی: بوار نورەدین، لە بڵاوکراوەکانی ئینستیوتی کەلەپووری کورد، چاپی یەکەم، چ (شڤان)، سلێمانی، ٢٠٠٤[1]

١٢. ڕێبــەری کتێبخانــە گــشتییەکان، ئامــادەکردنی: شــاهۆ عوســمان ســەید قادر و شیراز عـەلی مـەحموود و حەسـەن ئەحمـەد، لـە بڵاوکراوەکـانی وەزارەتـی ڕۆشنبیری، ٢٠٠٥، (شوێن و چاپخانە نادیارە)

١٣. بیبلۆگرافیــای فۆلکلــۆری کــوردی (کتێــب- وتــار)١٨٦٠- ١٩٩٠، ئامادەکردنی: د. عومەر ئیبراهیم عـەزیز (پـەتی)، لەبڵاوکراوەکانی کتێبفرۆشـی سۆران، چاپی یەکەم، چ (چوارچرا)، سلێمانی، ٢٠٠٥

١٤. کتێبخانــەی ڕۆژهــەڵات- کتێبناســی کتێبــە کوردییــەکانی کوردســتانی ڕۆژهـەڵات، ئامادەکردنی: ڕەزا شـەجیعی، لەبڵاوکراوەکانی بنکـەی ژیـن، چاپی یەکەم، چ (شڤان)، سلێمانی، ٢٠٠٦

١٥. ڕێبــەری بیبلۆگرافییــە کوردییــەکان ١٩٣٧ – ٢٠٠٥- بەشــی یەکــەم، ئامادەکردنی: شوان سلێمان یابە، لەبڵاوکراوەکانی کۆڕی زانیـاری کوردسـتان، چاپی یەکەم، چ (وەزارەتی پەروەردە)، هەولێر، ٢٠٠٦

١- ئـەو بیبلیۆگرافیایـەی کـە لـە ٢٠٠٤دا بڵاوکراوەتـەوە، وەك بـەرگێکی تـری ئـەم بیبلیۆگرافیایانـە مەزەنـدە دەکرێت؟ چونکە ئەویش زانست و ئەدەبیاتی فۆلکلۆری (کورد و کوردستان)ی لە خۆگرتووە.

١٦. ڕێبەری نامە ئەكادیمییەكانی زمانی كوردی (ماستەر و دكتۆرا) ١٩٨٩- ٢٠٠٦، ئامادەكردنی: شوان سلێمان یابە، لە بڵاوكراوەكانی كتێبفرۆشی سۆران، چاپی یەكەم، چ (سیما)، سلێمانی، ٢٠٠٦

١٧. فەرهەنگا ئەدیب و نڤیسكارێت دەڤەرا بەهدینان ١٩٣٥- ٢٠٠٠، ئامادەكردنی: وەسفی حسن ڕدێنی، ژ وەشانێن ئێكەتا نڤیسەرێن كورد- دهۆك، چاپی یەكەم، چ (هاوار)، دهۆك، ٢٠٠٦

١٨. ڕێبەری نامە ئەكادیمییەكانی بەشی مێژوو لە زانكۆكانی كوردستان ١٩٨٩- ٢٠٠٩، ئامادەكردنی: توانا ڕەشید كەریم، لە بڵاوكراوەكانی پرۆژەی نامیلكەی زانستی- ڕێكخراوی هاودەنگ، چاپی یەكەم، چ (منارە)، هەولێر، ٢٠٠٩

١٩. دەروازەیەك بۆ زانستی كتێبخانە و سەنتەری زانیاری، ئامادەكردن و وەرگێڕانی: شاهۆ عوسمان، لەبڵاوكراوەكانی (كتێبخانە و زانیارییەكان)، چاپی یەكەم، چ (شەهاب)، هەولێر، ٢٠٠٩

٢٠. بیبلیۆگرافیای كوردناسی- كورد و كوردستان لە سەرچاوە فرەنسییەكاندا، ئامادەكردنی: د. نەجاتی عەبدوڵڵا، لە بڵاوكراوەكانی ئەكادیمیای كوردی، چاپی یەكەم، چ (حاجی هاشم)، هەولێر، ٢٠٠٩[١]

٢١. بیبلیۆگرافیای كوردناسی- كورد و كوردستان لە سەرچاوە ئینگلیزییەكاندا، ئامادەكردنی: د. نەجاتی عەبدوڵڵا، لە بڵاوكراوەكانی ئەكادیمیای كوردی، چاپی یەكەم، چ (حاجی هاشم)، هەولێر، ٢٠٠٩

٢٢. بیبلیۆگرافیای ئەكادیمیای كوردی- بەشی یەكەم زمان- بەرگی یەكەم، ئامادەكردنی: لیژنەی بیبلیۆگرافیا (د. وریا عومەر ئەمین، د. شەفیق قەزاز، د. شوان سلێمان یابە، م. نەریمان عەبدوڵڵا خۆشناو، م. محەممەد وەسمان)، لە بڵاوكراوەكانی ئەكادیمیای كوردی، چاپی یەكەم، چ (سپیرێز)، دهۆك، ٢٠١٠

١- هەردوو بیبلیۆگرافیای ژمارە ٢٠ و ٢١، جیاواز لەوانی تر ئامادە كراون... هەروەك (د. حوسامەددین)یش لەپێشەكییەكەیدا ئاماژەی پێ كردوون. هەرچەند هەندێ بابەتیان لەبارەی ناوەرۆكی ئەم بەرگە (مێژووی كۆن...) تێدا هاتووە، بەڵام زۆرتر باسی (مێژووی هاوچەرخ)یان تێدا باس كراوە، لەبەرئەمە لە بەرگی دووەمدا دانراون.

بایەخ و پێویستی ئەم جۆرە بیبلیۆگرافیایە

هەروەك پێشتر ئاماژەی پێكرا، لەمێژووی كتێب و كتێبخانەی كوردیدا، كۆمەڵێك بیبلیۆگرافیا ئامادەكراون، بەڵام ئەوەی كە لە هەموویان پێویستتر بێت (بیبلۆگرافیای گشتیی كتێبی كوردی[1])یە كە وەك پێویست و بەشێوەیەكی گشتی ئامادە نەكراوە[2]. لەلایەكی ترەوە، ئەوانەشی كە كراون، زۆربەیان وەك (داتا و ئامار) ئاوڕیان لە كتێبی كوردی داوەتەوە و ئەوەندە بابەتییانە ئامادە نەكراون كە پێداویستی تەواوی خوێنەر و لێكۆڵەران بە دەستەوە بدەن، بەتایبەت بیبلیۆگرافیای كتێبی نووسراو و وەرگێڕدراو بۆ سەر (زمانی كوردی)، لەبارەی (كورد و كوردستان)ـەوە؟ چونكە لە ئێستادا، خوێنەری زمانەكانی تر زۆر كەمن، لەكاتێكدا زۆربەی پێداویستییەكان لەسەر (زمانی كوردیی)ن[3].

١- هەرچەند شادڕەوان (مستەفا نەریمان) ئەركێكی زۆر زۆری كێشاوە... ئەم بۆچوونە نە هەر تەنها مەبەستمان ئەو نییە، بەڵكو مەبەست لێی، كەمكردنەوەی بایەخی هیچكام لە بیبلیۆگرافیاكان نییە... ئەوەی ڕاستی بێت ڕۆژانە كە كارمان دەكرد، ئەوەمان بەبیردا دەهات، كە ئێمە ئەم كارانەمان بە كۆمپیوتەر كردووە و كۆمپیوتەر زۆرترین كارئاسانی بۆ كردووین، بەڵام دەبێ ئەو (نەریمان) چۆنچۆنی ئەو ئەركەی كێشابێت؟! دڵنیام زۆر زۆر پێوەی ماندوو بووە.

٢- لە زۆربەی وڵاتە پێشكەوتووەكانی جیهاندا، كاری لەم جۆرە لەلایەن دەزگا و ناوەندە ئەكادیمییەكانەوە دەكرێت؟ چونكە ئەگەر وا نەبێت، ئەوا یان ناكرێت یانیش كە كرا، ناتەواو و قورستر دەبێت.... دیارە ئەم كارەش پێویستی بە گەڕانی زۆرتر هەبوو، واتە پێویست بوو سەردانی شارەكانی (كەركووك و هەولێر و دهۆك)یش بكەین، لەلایەك لەپێناو كەمترین بوواردندا، لەلایەكی تریشەوە ئەوكات دەتوانرا كۆدی كتێبخانەی ئەو شوێنانەش دیاری بكرێن... لەئاكامدا ناچاربووین ئەم هەلە بۆ دەرفەت یان چاپێكی تر هەڵبگرین و ئەوەی كە كۆمان كردووەتەوە، ئامادەی چاپی بكەین.

پێویستە ئەمەش بڵێین كە هەر لە درێژەی ئەم كارەدا، كاتێك لە ٢٠٠٤دا وەك فەرمانبەر لە وەزارەتی ڕۆشنبیری دامەزرام و لەڕێگەی مۆڵەتی بێمووچەوە لە (ئنستیتیوتی كەلەپووری كورد) درێژەم بە خەباتی خۆم دا... لە ساڵی ٢٠٠٩دا، بەو نیازەی كە زۆرتر لە كتێب نزیك ببمەوە و زووتر كارەكەم تەواو بكەم؟! بۆ كارە فەرمییەكەم گەڕامەوە و ڕاژەكەم بۆ (كتێبخانەی گشتیی سلێمانی) گواستەوە، بەڵام بەداخەوە نەمتوانی ئەو دەرفەتە لەخزمەت بیبلیۆگرافیاكەدا بەكاربهێنم، تەنانەت نەمتوانی یەك كتێبیش بنووسمەوە...؟! ناچار ماوەی چەند مانگێك لەوێ بووم و دووبارە مۆڵەتی بێمووچەم وەرگرتەوە...

٣- بیبلیۆگرافیای كتێبی هەندێك لە زمانەكانی تر لەبارەی (كورد و كوردستان)ـەوە هەیە -كە هەندێكیان لێرەدا جێگەیان بووەتەوە-، هەروەك لەپێشەكییەكەی (د. حوسام)یشدا ئاماژە بەهەندێكیان كراوە...

بێگومان یەکێك لە ئەرك و پێداویستییەکانی کاری نووسین و لێکۆڵینەوە و توێژینەوە زانستییەکان، تەنانەت بۆ نووسینی ڕاپۆرت و بابەتی سەرپێییش... دەستەبەرکردن و دۆزینەوە و دیاریکردنی زانیاری پێویستە، کە لە کوێ و لە چ سەرچاوە و کتێبێکدا هەیە و باسوخواستی لەسەر کراوە؟ ڕەنگە زێدەڕۆیی نەبێت کە بڵێم: یەکێك لە ئەرکە گران و زەحمەتەکە ئەمەیە؟ چونکە کاتێك زانرا کە لە سەر بابەتی دیاریکراو و هەڵبژێردراو، چی نووسراوە و وتراوە؟ ئەوا بەشێکی زۆری ئەرکەکە کەم دەبێتەوە...[1]

ئامادەکردنی (بیبلیۆگرافیا) بەپێی ناوی نووسەر و ناوی کتێب –واتە بێ نووسینەوەی ناوەرۆك–، کێشەی ئەوە بۆ نووسەر و لێکۆڵەران دروست دەکات کە دەبێ لەڕێگەی ناونیشانی کتێبەکەوە، لەو بابەتانە بگەڕێن کە مەبەستییانە، لەکاتێکدا یەکێك لە کێشەکانی کتێبی کوردیی، ئەوەیە کە (ناونیشان)ی کتێب، ناوەرۆکی کتێبەکە بەدەستەوە نادات[2]، لەلایەکی ترەوە زۆربەی کتێبە کوردییەکان لە بابەتگەلی جیاواز و هەمەجۆر دواون، تەنانەت هەندێکیان کۆدی پۆلێنیش وەرناگرن... هەروەها سیستمی ئینتەرنێت و سایت و بڵاوکراوە ئەلیکترۆنییە کوردییەکان، نەیانتوانیوە سیستمێکی وا دابنێن کە ئەم زانیارییانە لەسەر ماڵپەڕەکان دابەزێت و لێکۆڵەران لەڕێگەی ئینتەرنێتەوە، بتوانن سەرچاوەکان بدۆزنەوە[3].

لەلایەکی ترەوە، ئەگەر بیبلیۆگرافیاکان بابەتییانە و بەپێی ساڵ ئامادە بکرێن، ئەوکات داتای مێژوویی و تەواو بۆ لێکۆڵەران دەخاتە ڕوو، لەسەر ئەوەی کە ئایا لە سەرەتاوە تا کاتی بیبلیۆگرافیاکە –واتە ماوەی نێوان ئەو ساڵانەی کە بیبلیۆگرافیاکە دەریخستووە–، کەی و کێ و چۆن و چی؟ لەسەر ئەو بابەتە نووسراوە کە پێویستە بزانرێت.

١– لەبەرئەمە ئەگەر کارەکەشمان زۆر تەواو نەبێت؟! هەست بە ئارامی و ئاسوودەیی دەکەین کە کاتێکی زۆرمان بەسەربردووە، بۆ ئەوەی کات و ئەرك، بۆ خەڵکی تر بگێڕینەوە... بەو هیوایەی ئەو کات گەڕانەوەیەش ببێتە هۆکارێك بۆ پێشخستنی ڕەوشی نووسین و لێکۆڵینەوە و توێژینەوە زانستییەکان.

٢– بۆ نموونە کتێب هەیە ٥٠–١٠٠ بابەتی جیاوازی تێدایە و ناوی یەکێك لەو بابەتانەی کردووە بە ناونیشانی کتێبەکە، ئیتر خوێنەر چۆن بزانێت کە تەواوی بابەتەکانی نێو کتێبە چییە و باس لە چی و چی دەکات؟!

٣– ڕاستە کە لە ئێستادا هەندێ لە دەزگاکان لەسەر ماڵپەڕەکانی خۆیان چاپکراوەکانیان دادەنێن و هەندێ ماڵپەڕی تایبەتیش بە (کتێب)ی کوردی هەیە... بەڵام هێشتا و بەشێوەیەکی تەواو و زانستی، ئەو کەلێنەی کەلتووری کوردیی پڕ نەکراوەتەوە.

سەرەڕای هەموو ئەمانەش، دابەشبوونی (کوردستان) بەسەر چوار وڵات[1] و بەکارهێنانی تیپی عەرەبی لە ئێراق و ئێران و تیپی لاتینیش لە تورکیا و سوریادا، ئەوەندەی تر کاری بیبلیۆگرافیا گرانتر دەکەن...

لە ئێستای کوردستاندا، تاڕادەیەك بارودۆخی کوردستان گەیشتووەتە ئەو ئاستەی کە ئاوڕ لە زۆرێك لە چەمك و ئەرکە نەتەوەییەکان بدرێتەوە، ئەم ئاوڕدانەوەیەش -بۆ هەر بار و بابەتێك بێت- پێویستی بە لێکۆڵینەوە و شیکردنەوە و ...تد، هەیە، ئەوەشی کە زۆرترینی ئەم پێویستییە دابین دەکات، سەرچاوەی نووسراوە، کە (کتێب) بەشێکی گرنگی ئەم سەرچاوەیەیە، لەبەرئەوەش کە ئەو قۆناغە مێژووییانەی گەلی کورد و کوردستان پێیدا تێپەڕیون، بە شێوەیەکی ئاسایی نەبووە و پڕ لە شەڕ و نەهامەتی و... بووە، تاکو ئێستاش (کتێب و کتێبخانە)ی کوردیی، ڕەوش و پێگەی ئاسایی خۆیان وەرنەگرتووە...

لەبەر هەموو ئەمانە، ئامادەکردنی (بیبلیۆگرافیا)ی کتێب و بڵاوکراوەکان، تاڕادەیەك ئەو بۆشاییە پڕ دەکەنەوە، هەروەها ئەگەر بیبلیۆگرافیاکان شێوازی فراوانتر وەربگرن، ئەو ئەرکە باشتر جێبەجێ دەکەن.

ئامانج و شێوازی ئامادەکردنی ئەم بیبلیۆگرافیایە، بۆ ئەم خاڵانەی سەرەوە و هەندێ لەو سەرنج و تێبینیانە دەگەڕێتەوە کە دواتر ئاماژەیان پێ دەکرێت. هەروەها، ڕەنگە پێویست بێت بڵێین کە هەندێك پێیان وابێت ئەم شێوازە، درێژبڕی پێوە دیارە، کە لە ڕاستیدا ئامانجی ئەم کارە ئەوەیە کە زۆرترین کەڵك بە کاری لێکۆڵەران بگەیەنێت، بێگومان لە پێکاندنی ئەم ئامانجەشدا، ڕەنگە ئەو بۆشاییە دروست بکات و جێگەی ئەو ڕەخنەیە وەربگرێت... لەکاتێکدا ئەم شێوازە ڕەنگە بۆ هەموو کتێبەکان، ئامانجی تەواوی لەناساندنی کتێبەکاندا نەپێکابێت، بەڵام دەتوانین بڵێین کە لە ٩٠٪ بەرەوژوور، پێکاویێتی...

شێوازی ئەم بیبلیۆگرافیایە بەو ئاقارەدا نەبراوە کە سەرنج و تێبینی لەبارەی ناوەرۆك یان ئاستی کتێبەکان بنووسین[2]، بەڵکو بۆ ئەو کەس و شارەزا و پسپۆڕانە بەجێ هێڵراوە کە تەوەر و باسی تایبەت و سەربەخۆ هەڵدەبژێرن و لێکۆڵینەوی لەسەر دەکەن.

١- مەبەست لە نووسین و بڵاوکردنەوەی کتێبی کوردییە لە هەر یەکێك لەم وڵاتانەدا...

٢- لەهەمان کاتدا، هەر ناتەواوییەك یان هەر زانیارییەك لە ناسنامە و ناوەرۆکی کتێبەکاندا، پێویستی بە سەرنج و تێبینی بووبێت، لە پەراوێزدا ئاماژەیان پێ کراوە.

لەپێناو گەیاندنی کەڵکی زۆرتر و کارئاسانی فرەتر، کۆد یان ژمارەی هەندێ کتێبیشمان لە پەراوێزدا نووسیوە کە لەو چەند کتێبخانەیەی کە بەناویاندا گەڕاوین و کتێبمان تۆمار کردووە[1]، بۆ هەر یەکێك لەم کتێبخانانەش ژمارەکەی بووە بە کۆدی خۆی، واتە لە پەراوێزدا تەنها نووسراوە (ئەم کتێبە لە کتێبخانەی ژمارە[2] ؟ دا بەم کۆد یان ژمارەیە پارێزراوە)، ئەو کتێبانەشی کە کۆدیان پێوە نەبووە، یان نووسینەوەی کۆدەکەیان ئاڵۆز بووە، تەنها ئاماژەمان بە بوونی کتێبەکە لە کتێبخانەکەدا، داوە:

١. ئنستیتیوتی کەلەپووری کورد
٢. بنکەی ژین
٣. مەڵبەندی یەکی سلێمانی ی.ن.ك
٤. سەنتەری لێکۆڵینەوەی ستراتیجیی کوردستان
٥. کتێبخانەی گشتی سلێمانی

١– نووسینی کۆدی کتێبەکان لە کتێبخانەکاندا، جگە لەوەی کە کارئاسانی بۆ بەکارهێنەرانی ئەم بیبلیۆگرافیایە و کارمەندانی کتێبخانەکان دەکات، خۆیشمان کەڵکمان لێ وەرگرتووە؟ چونکە کاتێك هەر سەرنج و تێبینی یان هەڵەیەکمان لە تۆمارکردنی کتێبەکاندا بەسەردا تێپەڕ بووبێت، لەکاتی ئامادەکردندا، بەهۆی کۆدەکەیانەوە ئاسانتر دۆزیومانننەتەوە... هەروەها، کاتێك یەك کۆدمان بۆ کتێبێك نووسیوە، مانای ئەوە نییە کە ئەو کتێبە تەنها لەو کتێبخانەیەدا هەیە و لەوانی تردا نییە، بەڵکو لەسەرەتادا لە کام لەو کتێبخانانە وەرمان گرتبێت، بە کۆدی ئەوێ تۆمارمان کردووە، هەرچەند بۆ هەندێك کتێبیش کۆدی دوو کتێبخانە یان زۆرترمان بۆ نووسیوە. پێویستە ئەمەش بڵێن کە هەندێك لە کتێبی ئەو پێنج کتێبخانەیە، هێشتا تۆمار نەکرابوون و کۆدیان وەرنەگرتبوو، لەبەرئەمە ناچار تەنها ئاماژەمان بە بوونیان داوە...

٢– واتە ژمارەی ئەو پێنج کتێبخانەیە، بەهەمان ڕیز و بەم شێوەیە (ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژمارە ٢دا پارێزراوە– کە مەبەست لە کتێبخانەی "بنکەی ژین"ـە کە لەو لیستەدا"ژ٢"ە) ئەگەر کۆدیشی هەبووبێت نووسراوە (ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە کۆدی ؟ پارێزراوە).

هەروەها، لەپێناو کەمترین بوواردن و زۆرتین تۆمار کردندا، ئەم دەزگایانەی خوارەوە بەپێی لیستی چاپکراوەکانیان بەسەرکراونەتەوە:

١. بنکەی ژین
٢. مەکتەبی بیروهۆشیاری (ی.ن.ك) [ئەکادیمیای هۆشیاری و پێگەیاندنی کادیران]
٣. بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاپ و بڵاوکردنەوەی سلێمانی
٤. دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس
٥. کۆمەڵەی ڕووناکبیریی و کۆمەڵایەتی کەرکووك
٦. بڵاوکراوەکانی یەکێتی نووسەرانی کورد- لقی کەرکووك
٧. سەنتەری لێکۆڵینەوەی ستراتیجیی کوردستان
٨. ئنستیتیوتی کەلەپووری کورد

لەهەمان کاتدا، کەڵك لە ئینەتەرنێتیش وەرگیراوە، بەڵام تەنها ئەو کتێبانە وەرگیراون کە لە چاپ و بڵاوبوونەوەیان دڵنیا بووین، واتە ئەو کتێبانەی کە لەسەر ئینتەرنێت دابەزیون و چاپ نەکراون، وەرنەگیراون و دانەنراون.

لەلایەکی ترەوە، کەڵکمان لە هەندێ کتێبفرۆشی ناو شاری سلێمانی وەرگرتووە، کە هەندێکیان ڕێگەی بردنە دەرەوەی کتێبەکانیان پێ داین –کە ناومان هێناون و سوپاسمان کردوون- بەڵام هەندێکیان ڕێگەیان پێ نەداین و ئێمەش ناچاربووین کە لەڕێگەی فۆتۆوە، وێنەیان بگرین و دواتر بیان نووسینەوە.

چۆنیێتی دەستپێکردن و ئەنجامدان

لێرەدا، بە کورتی ئاماژە بە هەندێ وردەکاری و شێوازی جێبەجێکردنی پرۆژەکە دەکەین: سەرەتا لە کتێبخانەی ژمارە یەك دەستمان پێ کرد... دواتر ڕوومان لە کتێبخانەی ژمارە دوو کرد و تەواومان نەکرد، دوای ئەمە ڕوومان لە کتێبخانەی ژمارە سێ کرد، دوای تەواوبوونی، چووینە کتێبخانەی ژمارە چوار. دواتر چەند کتێب فرۆشێکی ناو شاری (سلێمانی)مان یەکلایی کرەوە، دوای ئەویش، دیسانەوە ڕوومان لە کتێبخانەی ژمارە دوو کردەوە و تەواومان کرد، جارێکی تر هاتینەوە بۆ لای کتێب فرۆشەکانی ناوشار، لە دوای هەموویان ڕوومان لە کتێبخانەی ژمارە پێنج (کتێبخانەی گشتی سلێمانی) کرد، ئەمە جگە لەوەی کەڵك لە کتێبخانەی زۆر کەسایەتی و نووسەر وەرگیراوە.

ئەوەی ڕاستی بێت، چونکە پێشتر چەند بیبلیۆگرافیایەکمان ئامادە کردووە، تاڕادەیەك شارەزاییمان لە شێوازی ئامادەکردنیدا هەبوو، بەڵام ئەم بیبلیۆگرافیایە جیاواز بوو، ئەویش بەهۆی ئەوەی هیچ یەکێك لە کتێبخانەکانی کوردستان، تەواوی ئەو سەرچاوانەیان لێ نییە کە بۆ ئەم کارە پێویستن، لەکاتێکدا ژمارەی سەرچاوەکانیش لە ٤٠٠٠ کتێب تێپەڕ دەکات، بۆ ئەوەی تووشی دووبارە و کەمترین هەڵە ببینەوە، لەسەرەتادا، تەنها بەپێی ساڵ کتێبەکانمان جیا کردەوە: لە کۆنەکاندا تاکو ساڵی ٢٠٠٠ هەر ١٠ ساڵێك فایلێکمان بۆ دانا، لە دوای ئەمانیشەوە بۆ هەر ساڵێك فایلێك، هەروەها (بێ ساڵ)ەکانیشمان کردە فایلێکی سەربەخۆوە، کە هەمووی کردییە نزیك بە ٢٠ فایل...

لەکاتێکدا لە هەر کتێبخانەیەکدا بۆ کتێب دەگەڕاین، ئەگەرچی هەندێکیان دەناسرانەوە کە ئایا داغڵمان کردوون یان نا؟ بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا سەیری ساڵی چاپی کتێبەکەمان دەکرد و لە فایلی تایبەت بەو ساڵەدا –لەڕێگەی (دۆزینەوە–Find)ـەوە، بۆ یەکێك لە تایبەتمەندییەکانی وەك: ژمارەی سپاردن، ناوی نووسەر...–ی کتێبەکە دەگەڕاین... لەگەڵ هەموو ئەم وردەکارییانەشدا، کتێب هەبووە سێ جار نووسراوەتەوە... تاکو تەواوکردنی پرۆژەکەش، واتە دوای دابەشکردنی کتێبەکان بەسەر بەرگەکاندا، فایلی ساڵەکانمان وەك خۆی هێشتووەتەوە، بۆ ئەوەی تووشی کەمترین دووبارە ببینەوە.

گرفتەکانی جێبەجێکردن

لێرەدا بە چەند خاڵێك گرفتی ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیای کتێبی کوردی بەگشتی و ئەم بیبلیۆگرافیایە بەتایبەتی دەخەینە ڕوو:[1]

١. کتێبی کوردی لە هەموو لایەکەوە (ئێراق، ئێران، تورکیا، شاخ، ئەوروپا...[2]) چاپ و بڵاوکراوەتەوە، ئەمە جگە لەوەی کە لە دوای ڕاپەڕینی ١٩٩١یشەوە، بەجۆرێکی تر و بەبێ پلانی زانستی و سانسۆرێکی دیاریکراو، کتێب چاپ کراوە.[3]

٢. نەبوونی دامەزراوە یان دەزگایەکی گشتی تایبەت بە بڵاوکردنەوەی کتێبی کوردی کە کتێبی هەموو دەزگاکانی کوردستان بە (باکوور، باشوور، خۆرهەڵات و خۆرئاوا) تەنانەت وڵاتانی تریش، بگرێتەوە.

٣. نەبوونی کتێبخانەی نیشتمانی کە ببێتە سەرچاوەی هەموو چاپکراو و بڵاوکراوەکان. بێگومان، لە زۆربەی وڵاتانی جیهاندا، کتێبخانەی نیشتمانی هەیە کە سەرجەم بڵاوکراوە و چاپەمەنییەکانی لێ هەڵدەگیرێت، کە بۆ هەر کارێکی لەمجۆرە... وەڵام و کەرەسەی تەواوی تێدا هەڵگیراوە.[4]

٤. لەکاتێکدا کتێبخانەی نیشتمانی نییە، لایەنە پەیوەندیدارەکانیش نەیانتوانیوە ئەرشیڤی تایبەت بە خۆیان بپارێزن، بۆ نموونە هەر یەك لە حیزب و لایەنە سیاسییەکان، شوێنێکی تایبەت بە ئەرشیڤی خۆیان نەکردووەتەوە تاکو بۆ کاری لەمجۆرە، کەڵکیان لێ وەربگیرێ.

١– زۆربەی ئەم خاڵانە هۆکارن بۆ بوواردن و تۆمارنەکردنی کتێب.

٢– بەهۆی باری سیاسی کوردستان و دابەشبوونی بەسەر چەند وڵاتێکدا، تاکو ئێستاش کتێبی (نهێنی– نافەرمی) چاپ و بڵاودەکرێتەوە...

٣– بۆ نموونە کتێب هەیە کە لەلایەن دوو کەسەوە و بە دوو شێوە و ناونیشانی جیاوە، بۆ سەر زمانی کوردی وەرگێڕدراوە؟! هەروەها کتێب هەیە هەر بە ئامێری کۆپی، چەند دانەیەکی لێ چاپ کراوە؟!
لە چاپکردنی کتێبدا، سیستمێکی جێگیری زانستی نییە و هەندێ کتێب هەیە کە هیچ بنەمایەکی (کتێب)ی تێدا نییە... لەبەرئەمە پێوستە (وەزارەتی ڕۆشنبیری) سانسۆر یان یاسا و ڕێسایەك– بۆنموونە لە ناونانی کتێبیدا– هەبێت، بەتایبەت بۆ ئەو کەسانەی کە سەربەخۆ و لەدەرەوەی دەزگا بڵاوکەرەوەکاندا، کتێب بڵاو دەکەنەوە؟ چونکە تاکو بەئێستاکەش دەگات (ناونیشانی کتێب) یەکێك لە کێشەکانی کتێبی کوردییە؟ چونکە پێویستە ناونیشانی کتێبەکە، ڕەنگدانەوەی ناوەرۆکی کتێبەکە بێت...

٤– ئەگەر ناوەندی لەمجۆرە هەبێت، لەسەرەتای دەستپێکردنی کاری لەمجۆرەوە، دەتوانی مەزەندەی ئاست و قەوارەی ئەمجۆرە کارانە بکەیت؟ چونکە ئێمە مەزەندەی قەوارەی ئەم بیبلیۆگرافیایەمان بەم شێوەیە نەکردبوو...

٥. (ژمارەی سپاردن) و ISBN[١] : ئەگەر یەك ناوەندی پەیوەندیدار و بەرپرس بۆ هەردووكیان هەبێت، ئەوا هەر لەسەرەتاوە دەتوانی ئاست و قەوارەی كارەكەت دیاری بكەیت، كە بەداخەوە وەك پێویست نییە:[٢]

- **تاڕادەیەك لەسەردەمی ڕژێمی پێشوودا، یەك جۆر و شوێنی (ژمارەی سپاردن) هەبوو... كە ئەویش لەسەرەتای حەفتاكانەوە دەستی پیٚ كردووە و پێش ئەوەیش، چاپكردنی كتێب (ڕەزامەندی) یەكێك لە دەزگا بەرپرسەكانی پێویست بووە.[٣] دوای ڕاپەڕین و تەنانەت هەتا ساڵی ٢٠٠٨یش، نەتوانراوە سیستمێكی یەكگرتووی بۆ دابنرێت.[٤]**

١- ISBN: كورتكراوەی (International Standard Book Number) واتە (ژمارەی جێگیری نێودەوڵەتی كتێب) كە بە زمانی عەرەبی بە (ردمك- الرقم الدولی المعیاری للكتاب)ی بۆ دانراوە... ئەم دەزگایە لە ساڵی ١٩٧٠ دامەزراوە و لە ١٩٧٢ـەوە دەست بەكاربووە. یەكێك لە سیستمە نێودەوڵەتییەكانە كە هەموو كەسێك لە ڕێگەی ئەم ژمارەیەوە دەتوانیٚ زانیاری لەسەر سەرچاوەكان پەیدا بكات. ئەم كۆدە، وەك ئەو (پێناس- هەویە)یە كە بە هەر مرۆڤ دەدرێت و تێیدا هەموو زانیارییەكی لەبارەوە دەنووسرێت. سەرەتا كۆدەكە لە دە ژمارە پێك هاتووە و ئێستا بووە بە ١٣ ژمارە. ئەم كۆدە، لە چوار بەش پێك هاتووە: چوار ژمارەی یەكەمی كۆدی (وڵات، زمان، ناوچەیەكی دیاریكراوە...) كە كتێبەكەی لیٚ دەردەچێت -بۆ نموونە ئێران ٠٩٦٤ و توركیا ٠٩٧٨ ژمارەی دوای ئەمیش كۆدی دەزگای بڵاوكەرەوەكەیە، چوار ژمارەش تایبەتن بە كۆدی كتێبەكە، دوا ژمارەش ژمارەی وردبینییە... بۆ زانیاری زۆرتر بڕوانە:
www.isbn.org & http://ejabat.google.com/ejabat/thread?tid & http://ar.wikipedia.org/wiki

٢- تەنانەت لە وڵاتانی دراوسێشدا زانستی كتێب وا پێشكەوتووە كە توانراوە (داتا بەیس)ی وا ئامادە بكرێت، كە ئەگەر هەر زانیارییەكی لەبارەی كتێبەكەوە (وەك: ISBN، ناوی كتێب، ناوی نووسەر...)ی پێبدەیت، بەشێوەیەكی ڕاستەوخۆ كۆدی پۆلێنی كتێبەكەت بۆ دیاری دەكات.

٣- بەپێی ئەو كتێبانەی كە لە بەرگ و بەشەكانی ئەم بیبلیۆگرافیایەدا تۆمار كراون، چەند شوێنێكی بەرپرس یان پەیوەندیدار بە كتێبەوە هەبوون، وەك: (وەزارەتی كاروباری شیمال- كاروباری ژووروو) و (وزارة الثقافة والأعلام). هەروەها پێموایە كتێبی (ژمارە ٣٥)ی ئەم بەرگە، یەكەم كتێبی كوردی بێت كە ژمارەی سپاردنی (٤ی ساڵی ١٩٧١) وەرگرتووە.

٤- بەهۆی بەدواداچوونەكانمان، لە سەرەتای ٢٠٠٨ـەوە ژمارەی سپاردن یەكخراوە، واتە ژمارەكان دووبارە نەبوونەتەوە؟ چونكە پێش ئەو مێژووە و بەهۆی ئەوەی كە پێشتر و لە درێژەی دوو حكوومەتی و دوو ئیدارەییەوە، هەولێر و دهۆك بەجیا و سلێمانیش بەجیا ژمارەی سپاردنیان داوە، هەروەك دواتر دەردەكەوێت كە لە ساڵێكدا ژمارەیەك بە دوو كتێب دراوە، كە بێگومان یەكێكیان هی حكوومەت و ئیدارەی ئەولا و ئەمی تریشیان هی ئەملا بووە. هەروەها، پێشتر (ژمارەی سپاردن) لە (بەڕێوەبەرێتی چاپ و بڵاوكردنەوە)كانی وەزارەتی ڕۆشنبیری دراوە، دواتر لە ٢٠٠٨ـەوە بۆ (بەڕێوەبەرێتی گشتی كتێبخانە گشتییەكان) گوازراوەتەوە، كە لە شاری سلێمانی لە (كتێبخانەی گشتی سلێمانی) و لە شاری دهۆك لە (كتێبخانەی بەدرخان) و لە هەولێریش هەر لە خودی (بەڕێوەبەرێتی گشتی كتێبخانە گشتییەكان) دەدرێت.

- لەگەڵ بوونی وەزارەتی پەیوەندیدار – وەزارەتی ڕۆشنبیری– و کۆمەڵێك دەزگا و لایەنی بەرپرسی ئەم جۆرە بوارانە[1]، هیچ هەوڵێك بۆ دەستەبەرکردنی ISBN بۆ کتێبی کوردی (بەتایبەت لە باشووری کوردستاندا) نەدراوە؟[2] ئەگەر لەسەردەمەکانی پێشتریش هەوڵی بۆ نەدرابێت، دەبوایە لەدوای ڕاپەڕین یان هەر هیچ نەبێت لە دوای پرۆسەی ئازادی ئێراقەوە– ٢٠٠٣– و بوونی کورد لە پەرلەمانی ئێراقدا، هەوڵی بۆ بدرێت...؟ چونکە بوونی ئەم مەرجە لە کتێبی ئێراق بەگشتی و کوردستان بەتایبەتی، ئاستی کتێب لەسەر ئاستی هەرێمی کوردستان، بەرەو (جیهان) و (جیهانیبوون) دەبات.
- هەرچەند هەوڵی زۆر دراوە کە (کتێبی کوردی) مەرج و پێداویستی زانستی تێدا بێت، بەڵام تاکو بە ئەمڕۆکەش دەگات، ئەم پرسە نەتەوەییە بەتەواوی نەگەیشتووەتە ئاستێکی زانستی... بێگومان ئەمەش کاریگەری زۆر خراپی بۆ سەر ئاستی (کتێبی کوردی)ی بەتایبەتی و (ڕۆشنبیری کوردی) بەگشتی هەیە...

٦. نەبوونی لیست و داتای تەواو لەلایەن دەزگاکانی چاپ و بڵاوکردنەوەوە. هەرچەند زۆرێك لە دەزگاکان، لیستی چاپکراو و بڵاوکراوەیان هەیە –هەندێکیان هاوکاریشیان کردم– تەنانەت هەندێکیان بیبلیۆگرافیای تایبەت بە بڵاوکراوەکانی خۆیشیان ئامادە کردووە، بەڵام دەزگا هەبووە تەنانەت لیستی چاپکراوەکانی خۆیشی ئامادە نەبووە؟! هەروەها دەزگامان بەسەرکردووەتەوە کە دانەیەکیان لە چاپکراوەکانی خۆیان وەك ئەرشیف هەڵنەگرتووە.

٧. ناسنامەی کتێب: تا ئامادەکردنی ئەم بیبلیۆگرافیایەش، زۆرێك لە دەزگا و کەناڵەکانی بڵاوکردنەوەی کتێب، بایەخی تەواو بە ئامادەکردنی ناسنامەی

١– جگە لە وەزارتی ئاماژەپێکراو، بەتایبەت ئەم ئەرکە بە ئەرکی (ئەکادیمیای کوردی) دەزانم کە جگە لە بوونی دەستەیەك لە پسپۆران و ئەکادیمکارانی کورد، پەیوەندی ڕاستەوخۆی بە (ئەنجوومەنی وەزیران)ی حکوومەتی هەرێمەوە هەیە، ئەمە جگە لەوەی کە بالاترین دەزگای پەیوەندیدارە بە کەلتووری کوردی و لە نێویشیدا (کتێب)ی کوردییەوە.

٢– جگە لەو کۆڕەی کە لە ٢٠٠٦دا پێشکەش کراوە... هیچی ترم نەدیوە کە تاکو ئێستا باسی (ISBN)ی بۆ کتێبی کوردی کردبێت. بڕوانە: چەند سەرنجێك لەسەر کێشەکانی کتێب لە کوردستاندا، گۆڤاری هەنار، ژمارە١٢، ٢٠٠٧، لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرێتیی چاپ و بڵاوکردنەوەی سلێمانی، سلێمانی، چ (یاد)، ل٢٣–٣٢. هەر ئەم تەوەرە لە ٢٠٠٦/٤/٢٦ بەبۆنەی ڕۆژی جیهانی کتێب، لە شاری سلێمانی و لە کۆڕێکدا، پێشکەش کرا.

(هوية) کتێب نادەن. لە زۆر کتێبدا: نۆبەتی چاپ، ناوی چاپخانە، شوێن (شار)، ساڵ... نانووسن، کە ئەمەش لە هەندێ کاری وەك دۆزینەوەی ئەو کتێبانەی کە چاپی دووەم و سێیەمیان هەیە، کێشەی زۆریان بۆ درووست کردین.[1]

٨. هەرچەند باشترە کە بیبلیۆگرافیا گشتیی بێت و بابەتی نێو هەموو گۆڤار و ڕۆژنامەکانیش بگرێتەوە، بەڵام لەبەرئەوەی کە ئەم دوو کارە بەیەکەوە (کتێب+ گۆڤار و ڕۆژنامە) ئەوەندەی تر کارەکە قورستر دەکەن، بەتایبەت لەم پرۆژەیەدا، هەرگیز بۆمان نەدەکرا...

٩. هەندێ لە کتێبخانەکان ڕێگەی بردنەوە دەرەوەی کتێبی زۆر نادەن... کە ئەمەش بۆ خۆی یاسا و ڕێسایەکی تایبەت بە کتێبخانە گشتییەکانە، ئەمەش لە سرووشتی کارەکەی ئێمەدا، گرفتی زۆری بۆ درووست کردین؟ چونکە ئەم شێوازە لە نووسینەوەی کتێبدا، لە ناو کتێبخانەکاندا ناکرێت، ئەگەر بشکرێت ئەوا لە ڕۆژێکدا لە چەند دانە کتێبێك بەولاوە کاری زۆرتر بۆ ناکرێت، ناشکرێت بۆ چەند دانە کتێبێك هەموو جارێ بچیتە کتێبخانەکان و دیسان بیگێڕیتەوە بۆیان، بەڕاستی ئەمە کارەکەی زۆر دواخست و گرانتری کرد...[2]

١- ئەمە وایکردووە کە لە ئامادەکردنی هەندێ کتێبدا، هەڵە بکەین، یان چەند جارێك ناوەرۆکیان بۆ بنووسینەوە و دواتر بە هۆی ئەوەی کە تەنها لە چاپی یەکەمدا ناوەرۆکمان داناوە، لابرێت.

٢- هەروەك لەسەرەتای ئەم کتێبەدا ئاماژەمان پێ کرد، ئەم گرفتە بۆ کەسێك کە ڕۆژانە حەوت کاژێر دەوامی فەرمی هەبێت، زۆر زەحمەتە، لەلایەکەوە لەبەرئەوەی کە لەو کاتەدا کە ئەم دەوامی هەیە، کتێبخانە و دەزگاکان کراوەن، لەکاتێکیشدا کە ئەم لە پشوودایە، وەك ڕۆژانی هەینیی و شەممەوان و دوای کاژێر ٣-٤ ی دوای نیوەڕۆ، ئەو شوێنانەش دادەخرێن؟

چۆنێتیی نووسینەوە و ئامادەکردن و ناساندنی کتێبەکان

بیرۆکەی نووسینەوەی ناوەرۆك و ناسنامەی کتێب کە وەك لەم بیبلیۆگرافیایەدا پێڕەو کراوە، بۆ ناوەڕاستی ٢٠٠٣ دەگەڕێتەوە، کاتێك لەلایەن ئنستیتیوتی کەلەپووری کوردەوە داوامان لێکرا ئەو کتێبانەی کە لە کتێبخانەی ئینستیتیوتدا هەیە، بە شێوەیەك ئامادەیان بکەین کە لەسەر ماڵپەڕی ئینستیتوت بەسەر بەشەکانی (فۆلکلۆر و کەلەپوور)ی کورددا پۆلێن بکرێن و خوێنەرانی ئەو ماڵپەرە کەڵکی لێ وەربگرن... ئیتر دەستمان بە نووسینەوە و پۆلێنکردنی هەموو ئەو کتێبانە کرد کە لە کتێبخانەکەدا هەبوون، لەبەرئەوەی بەشەکانی فۆلکلۆر و کەلەپووری کورد بەسەر زۆرتر لە ٥٠ بابەتدا دابەش کرابوون، ناچاربووین بەم شێوازە کتێبەکان لەناو کۆمپیوتەردا بنووسینەوە و بۆ هەر بابەتێك، کۆپی ناسنامەی کتێبەکە و ئەو بەشە ناوەرۆکەی بۆ دابنێین کە پێوەیەوە پەیوەستە[1].

ئەوەی ڕاستی بێت، هەر ئەو کارەش بوو کە هانی داین تا زۆرتر هەوڵی دروستکردنی بیبلیۆگرافیا بدەین؟ چونکە لەو کاتەدا بەتەواوی هەستمان بە کێشەکانی کتێبی کوردی کرد، بەتایبەت لە (پۆلێن) کردندا.

لێرەدا بە چەند خاڵێك وردەکاری و چۆنێتی نووسینەوەی (ناسنامە) و (ناوەرۆك)ی کتێبەکان دەخەینەڕوو:

١. ئەگەر کتێبێك چاپ نەکرابێت دانەنراوە، واتە هەندێ لەو کتێبانەی کە لەڕێگەی پرێنتەوە لە کتێبخانەکاندا بوون، وەرنەگیراون.

٢. ئەگەر چاپی یەکەمی کتێبێکمان بەردەست نەکەوتبێت و چاپەکانی تریمان دەست کەوتبێت، ئەوا ناچاربووین گرنگی بەو چاپە بدەین کە لەبەر دەست دا بووە، کە بێگومان بۆ دەستەبەرکردن و پەیداکردنی لەلایەن بەکارهێنەرانی ئەم بیبلیۆگرافیایەوە، ئاسانترە، لەبەرئەمە، ئەو کتێبانەی کە چاپی دووەممان پێش چاپی یەکەم بەردەست کەوتووە و ناوەرۆکمان بۆ نووسیوەتەوە، لەهەندێ کتێبدا هەر ناوەرۆکی چاپی دووەممان بۆ چاپی یەکەم

١- بۆ نموونە: کتێبێك بابەتگەلی وەك: پەند و مەتەڵ و چیرۆك و ئەفسانە و گۆرانی... تێدا بوو، بۆ هەر یەکێك لەمانە، ناسنامەی کتێبەکە و ئەو ناونیشانانەمان دادەنا کە تایبەت بوون بە یەکێك لەو بابەتانەوە، کە هەر یەکێکیشیان لە ناو ماڵپەڕەکەدا پێگەی تایبەتیان هەبوو...

داناوەتەوە، بۆ هەندێکیشیان پەراوێزمان نووسیوە... بێگومان لەبەرئەوەی کە چاپی دووەم زۆرتر بەردەست دەکەوێت و بەلایەنی زۆریشەوە باشتر دەکرێت.

٣. بڕیارمان دابوو کە لە ساڵەکانیشدا بەپێی ژمارەی سپاردن ڕێکیان بخەین، بەڵام چونکە لە ساڵی ٢٠٠٨ـەوە ژمارەی سپاردن یەك خراوە، وازمان لێ هێنا. دواتر کتێبی هەر ساڵێکمان بەپێی (تیپ)ـەکان ڕیز کرد.

٤. ویستمان لەبری ئەوەی بۆ هەر کتێبێك ناوی دەزگاکانی چاپ و بڵاوکردنەوە بنووسینەوە، ژمارەیان بۆ دابنێین، بەڵام لەبەرئەوەی دەزگاکان زۆربوون، ناچاربووین وەك خۆیان بیان نووسینەوە.

٥. هەر کتێبێك لەسەر ئەرکی نووسەر چاپ کرابێت یان هیچ ئاماژەیەکی پێنەکرابێت، هیچمان بۆ نەنووسیوە. ئەو کتێبانەشی کە لەسەر ئەرکی کەسایەتییەکان چاپ کرابن، هەر لە پەراوێزدا ئاماژەیان پێ کراوە.

٦. ئەو کتێبانەی کە لەلایەن بەڕێوەبەرێتی و بەڕێوەبەرایەتییەکانی وەزارەتی ڕۆشنبیرییەوە چاپ کراون، هەرچەند هەوڵی زۆرمان داوە کە ناوەکانیان وەك خۆیان بنووسینەوە، کە دەکرێ بۆ زۆرتر وردبوونەوە لێی، بەپێی (شوێنی چاپ)ـەکانیان جیا بکرێنەوە، واتە ئەو کتێبانەی کە شوێنی چاپیان (هەولێر)ە، ئەوا یەکێکە لە چاپکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی چاپ و بڵاوکردنەوە یان خانەی وەرگێڕانی هەولێر و بۆ (سلێمانی)یش بەهەمان شێوە[1].

٧. هەندێ لەو زانیارییانەی کە گومانمان لێی هەبووە، نیشانەی پرسیارمان لە شوێن یان لە تەك زانیارییەکەدا داناوە، هەروەها شوێنی ئەو زانیارییانەش کە لەبەردەستدا نەبوون، بە هەمان شێوە.

٨. ئەگەر لە دیاریکردنی قەوارەی کتێبێکدا هەڵەی چەند سانتیمەتری تێدا بێت، ئەوا دیارە کۆپی کتێبەکەمان لە بەر دەستدا بووە و قەوارەی ئەو (کۆپی)ییەمان دیاری کردووە کە لەبەر بەردەستماندا بووە. هەموو ئەو کتێبانەش کە قەوارەیان دیاری نەکراوە، ئەوە دیارە بە (سکان) بەردەستمان کەوتوون.

١- پێویستە ئاماژە بەمەش بکەین کە بەهۆی گۆڕانکارییە ئیدارییە و کارگێڕییەکانی حکوومەتی هەرێمی کوردستان و بوونی دوو ئیدارە و تێکەڵکردنەوەی ئەم دوو ئیدارەیە... لەم چەند ساڵەدا، گۆڕانکاری بەسەر ناوی ئەم دەزگایانەدا هاتووە، کە ئێمە هەوڵمان داوە بەپێی کاتی کتێبەکە، بینووسینەوە. بەتایبەت (بەڕێوەبەرابەتی گشتی ڕۆژنامەنووسیی و چاپ و بڵاوکردنەوە)ی هەولێر، لەم ساڵانەدا، چەند گۆڕانکارییەك بەسەر ناوەکەیدا هاتووە.

٩. له نووسینی ناوی کتێبه کۆنەکاندا، ئەوەندەی توانرابێت و له فۆنتی کۆمپیوتەردا هەبووبێت، ئەو سەرو بۆرانەشمان داناوەتەوە کە لە سەرەدەمەکانی خۆیاندا بەکارهاتوون، تەنانەت ئەگەر هەڵە یان هەر شتێك لە ناونیشانی کتێبەکاندا هەبووبێت، دەستکاری نەکراون. جگە لە ناوی کتێبەکان، هەموو نووسینەکانی تر بە فۆنت و ڕێنووسی ئێستا نووسراونەتەوە، تەنیا ناوی چاپخانە یان ئەگەر بابەتێك بە زمانی عەرەبی یان هەر زمانێکی تر هەبووبێت، بە فۆنتی خۆی نووسراوەتەوە و دەستکاری نەکراوە. ئەگەر ناو یان ناونیشانێك لەبری کوردی بە فۆنتی عەرەبی نووسرابێتەوە، ئەوا ئەویش بۆ فۆنت و ڕێنووسی کوردی وەرگێڕدراوە[١].

١٠. ئەگەر (ساڵ) لەگەڵ ژمارەی سپاردندا دانرابێت، ئەوا لەو ساڵەدا دانراوە، ئەگەر واش نەبووبێت و لە هەر شوێنێکی تردا ساڵی چاپەکەی بۆ نووسرابێت، ئەو ساڵەی بۆ دانراوە... ئەگەر لە هیچ شوێنێك ساڵی لەسەر نەنووسرابێت، تەماشای کۆتایی (پێشەکی) یان هەر وتەیەکی سەرەتای کتێبەکە کراوە، ئەگەر ساڵی بۆ نووسرابێت، ئەوا لەو ساڵەدا دانراوە... ئینجا ئەگەر لە هیچ شوێنێکدا ساڵی لەسەر نەبووبێت، ئەوکات لە (نادیار- بێ ساڵ)دا واتە لە کۆتایی کتێبەکاندا دانراوە.

١١. ئەو کتێبانەی کە لە ئێران چاپ کراون، ناچاربووین[٢] کە بەپێی جیاوازی (٦٢١) ساڵ لەگەڵ ساڵی زایینیدا، یەکسانیان بکەینەوە[٣].

١- بۆ نموونە لە نووسینی ناوی (محمد و موحەمەد و محەممەد)دا نایەکچوونی هەیە و هەموویان کراون بە (محەممەد). هەروەها (حوسێن، حسێن، حسەین) کراوە بە (حسین) و (ڕەواندز، ڕەواندوز...) کراوە بە (ڕواندز) (علی) بووە بە (عەلی) و بەم شێوەیە هەموو ناوەکان کراون بە کوردیی و ڕێنووسی کوردی، مەگەر لەناونیشانی کتێبدا بووبن کە دەستکارییان نەکراوە.

٢- بێگومان سەری ساڵی زایینی لەگەڵ سەری ساڵی کۆچی هەتاویدا، ٢ مانگ و ٢١ ڕۆژ جیاوازییان هەیە، واتە کاتێك ٢٠١٢ دێت هێشتا ١٣٩٠ی کۆچی هەتاوییە؟ چونکە لە نەورۆزدا سەری ساڵی کۆچی هەتاوی نوێ دەبێتەوە و دەبێت بە ١٣٩١، بێگومان ئەمەش ئەم جیاوازییە دروست دەکات... کە ئێمە ناچاربوون بەپێی ئەم پەراوێزەی دواترەوە، ساڵەکان بگۆڕین و مانگەکان فەرامۆش بکەین.

٣- ئەمساڵ کە ٢٠١٢ زایینی و ١٣٩١ی کۆچی هەتاوییە، کاتێك (٦٢١) ژمارە لە (٢٠١٢) کەم دەکەیتەوە، (١٣٩١) دەمێنێتەوە، کە ساڵی کۆچی هەتاوی دەردەچێت: ٢٠١٢-٦٢١= ١٣٩١.

١٢. ئەگەر لەپەراوێزدا، وترابێت (ناو)ی کتێبەکە لەسەر بەرگی دواوە بە زمانی عەرەبی یان ئینگلیزی نووسراوە، ئەوا مەبەست تەنها لەناوی کتێبەکەیە، ئەگەریش (ناسنامە) وترابێت، ئەوا مەبەست لە کەمێك وردەکاری ناوی نووسەر و دەزگای چاپ و ئەمانەیە.

١٣. هەر کتێبێك ناوەڕۆکی هەبووبێت و بە هەر ناوێکەوە نووسرابێت (پێڕست، ناوەڕۆك، نێوەرۆك، ناواخن، سەرباس...) لە سەرەتا بووبێت یان لە کۆتایی کتێبەکەدا، لە نووسینەوەی ناوەڕۆکدا وەك خۆی نووسراوەتەوە. ئەگەر جۆرە کەموکورتییەکیش لە نووسینەوەی ناوەڕۆکەکەدا هەبووبێت – بۆ نموونە وێنەکان یان پاشکۆ ...– بۆیان نووسراوەتەوە.

١٤. دەکرێ لە نووسینەوەی ناوەڕۆکی هەندێ کتێبدا، بەهۆی لاپەڕە هەڵدانەوەوە، چەند ناونیشانێك بواردرابێت. هەروەها هەندێ جاریش بەهۆی ناونیشانی زۆر و کورتی باسەکانەوە، ناچاربووین چەند ناونیشانێك هەڵببژێرین و هەندێکیش نەنووسینەوە.

١٥. لەگەڵ نووسینەوەی ناوەڕۆکی هەر کتێبێکدا ئەگەر کەموکوڕی یان لەبیرچوون و ناتەواوییەك یان هەڵەی تایپ لە بوونی ناوەڕۆکی کتێبێکدا هەبووبێت، چاکمان کردووە و لەگەڵ ناوەڕۆکەکەی خۆیدا نووسیومانەتەوە.

١٦. زۆر و کەمی لە نووسینەوەی ناوەڕۆکدا، لەوەوە نەهاتووە کە زۆر یان کەم بایەخمان بە کتێبێکی تایبەت دابێت، بەڵکو هەندێك کتێب بە چەند ناونیشان و بەشێك، مەبەست و ناوەڕۆکی کتێبەکەیان بە دەستەوە داوە، لەکاتێکدا لە نووسینەوەی ناوەڕۆکی هەندێك کتێبدا، بۆمان نەکراوە کە بە چەند ناونیشانێك بیناسێنین... لەبەرئەمانە مەرج نییە قەوارەی کتێبەکە – لەڕووی کەم و زۆری لاپەڕەوە– پەیوەندی بە زۆری کەمی ناوەڕۆکەکەیانەوە هەبێت. لەسەرەتادا زۆرتر ناوەڕۆکمان دەنووسییەوە، بەڵام دواتر، کەمتر –واتە بەهۆی پێشکەوتنی کتێبی کوردییەوە–. لەگەڵ ئەمەشدا و تاکو ٢٠١٠یش، ئەوانەی کە لە بابەتی زۆر پێك دەهاتن، ناچاربووین کە زێدەڕۆیی لە نووسینەوەی ناوەڕۆکەکانیاندا بکەین، بەڵام ئەوانەی کە بە ناونیشانی سەرەکی کتێبەکە و ناونیشانی چەند بەشێك، ئەرکی خۆیان بە خوێنەر دەگەیەنن، ناچاربووین کە تەنیا ناوی بەش و بابەت و تەوەرە سەرەکییەکانیان بنووسینەوە. هەروەها لەسەرەتادا، لەنووسینەوەی ناوەڕۆك یان ناونیشانەکاندا، هەر چۆنێك بوایە بەهەمان شێوە دەنووسرانەوە، بەڵام کاتێك

زانیمان پرۆژەکە زۆر فراوان بووە، ناچاربووین لە هەندێ شوێندا کورتیان بکەینەوە یان هێمای (...) بۆ تەواوکردنی ناونیشانەکان دابنێن، بەمەرجێك کە لە بایەخی بابەتەکان کەم نەکاتەوە. ئەمە لەکاتێکدایە کە ئەگەر نووسەر لە نووسینەوەی ناوەرۆکدا خۆی بە کورتی ناونیشانەکەی نووسی بێت و مانا و مەبەستەکەی ناتەواو بووبێت، خۆمان بابەتەکەمان دۆزیوەتەوە و ناونیشانیان بۆ تەواو کردووە. هەروەها ئەگەر نووسەرەکان بە دوو جۆر ناونیشانیان –لە شوێنی خۆی و ناوەرۆکدا– بە جیاواز نووسیی بێت، کامیان تەواوتر، مانا و مەبەستی بابەتەکەی بەدەستەوە دابێت، ئەومان هەڵبژاردووە.

١٧. لە نووسینەوەی ناوەرۆکی ئەو کتێبانەی کە بابەتی زۆر و هەمەجۆریان تێدا بووە، زۆرتر ئەو ناونیشانانەمان نووسیوەتەوە کە تایبەت بوون بە تەوەری سەرەکی بیبلیۆگرافیاکە؟ چونکە دانانی ئەو جۆرە کتێبانەمان بە باشتر زانیوە وەك لابردن و فەرامۆشکردنیان. ئەوانەشی کە بابەتێکی زۆر کەمیان تێدا بووبێت، ئەوا ناچاربووین فەرامۆشیان بکەین.

١٨. نووسەر چ ناونیشانێکی بەکارهێنابێت، بەهەمان شێوەی خۆی دانراوەتەوە وەك: دووەم بەش: یەکەم بەش... هەروەها ئەو شێوازەی کە نووسەران ناونیشان و ناوەرۆکیان پێنووسیوەتەوە، دەستکاری نەکراون و تەنها لە ڕووی ڕێنووسەوە ڕێك خراون، بۆ نموونە ئەگەر نووسەر (قۆناخ، دووهەم، سێهەم)ی نووسیبێت، نەکراون بە (قۆناغ، دووەم، سێیەم)، واتە شێوازی نووسین لەلای نووسەران دەستکاری نەکراوە، تەنها بە ڕێنووسی باوی ئێستا نووسراونەتەوە.

١٩. مەرج نییە بۆ هەر کتێبێك کە چەند جارێك چاپ کراوە، هەموو چاپەکانیمان دەست کەوتبێت، بەڵکو هەر چاپێکمان پەیدا کردبێت، لەسەر ئەو چاپە کارمان کردووە و بەپێی زانیاری ناو کتێبەکە، زانیارییەکانمان نووسیوەتەوە؟ چونکە مەبەستی سەرەکی ئەم بیبلیۆگرافیایە جەردکردن – وەرگرتنی داتا–ی چاپ کراوە کوردییەکان نەبووە، بەڵکو مەبەستی سەرەکی کۆکردنەوەی زانیارییەکانە لە چوارچێوەی کتێبێکدا... کەواتە هەر نۆرە چاپی کتێبێکمان گیر کەوتبێت، لەو ساڵەدا دانراوە کە چاپەکەی تێدا کراوە، ئەگەریش نۆرەی چاپەکانی ترمان دەست کەوتبێت، ئەوا کامیان زووترین چاپ بووبێت، ناوەرۆك لەگەڵ ئەودا نووسراوەتەوە و چاپەکانی تریش لە شوێنی خۆیان و بەبێ ناوەرۆك دانراون، هەروەها ئەمەشمان بۆ نووسیوە: بۆ

زانیاری زۆرتر، بڕوانە کتێبی ژمارە؟ کە ژمارەی ئەو چاپی کتێبەیە کە (ناوەڕۆک)ی بۆ نووسراوەتەوە.

٢٠. لەنووسینەوەی ناوەڕۆکدا، لەنێوان ناونیشانەکاندا ئەم هێمایەمان (/) لە وێرگوڵ (فاریزە) یان خاڵ پێ باشتر بوو. هەروەها، نیشانە و هێماکانی وەك: (١، ٢، ٣) یان (أ، ب، ج) یان باسی یەکەم، باسی دووەم... بەزۆری لابراون و تەنیا ناوی بابەتەکانیان نووسراوەتەوە. هەروەها کەمترین وێرگوڵ (،) بەکارهاتووە و بەزۆری کراون بە (–) و لە نووسینی نیشانەی نێوان ڕۆژ و مانگ و ساڵیشدا، هەر ئەم نیشانەیە (–)مان بەکارهێناوە.

٢١. هەر کتێبێك نەکەوتبێتە بەردەستمان و خۆمان ناوەڕۆك و ناسنامەمان بۆ ئامادە نەکردبێت، دانەنراوە.

٢٢. جگە لە کتێب، هیچ جۆرە بڵاوکراوەیەکی تر دانەنراوە، تەنانەت هەندێ بڵاوکراوە کە لە کتێبیشەوە نزیك بوون[١]، هەر دانەنراون.

٢٣. ئەو کتێبانەی لە پاشکۆیاندا زنجیرە کتێبی دەزگای بڵاوکەرەوەیان تێدا بووە، ژمارەی ئەو چەند لاپەڕەیەی لیستی چاپکراوەکان، وەك لاپەڕەی کتێبەکە ئەژمار نەکراوە.

٢٤. بڵاوکەرەوەی (سەیدیان) لە شاری (مهاباد)، لەساڵانی دوای شۆڕشی گەلانی ئێران (١٩٧٩)ـەوە، کۆمەڵێك کتێبی چاپ کردووە کە لەبەر هەر هۆیەك بێت، هیچ جۆرە دەستکارییەکی نەکردوون و هیچ ئاماژەکیشی لەسەر دانەناون، کە تێبینیمان بۆ هەندێکیان نووسیوە. هەروەها ڕەنگە لە ساڵانی دوای ڕاپەڕینی ١٩٩١دا، هەندێ کەس و لایەن، کاری کۆپیکردن یان بڵاوکردنەوەی چەند دانەیەکیان بۆ هەندێك کتێب کردبێت، کە لە ناسنامەی کتێبەکاندا، هیچ ئاماژەیەکمان بەو شوێنانە نەکردووە، ئەگەریش زۆر دڵنیا بووبین لێی، بە تێبینی ئاماژەمان پێکردوون.

٢٥. لە ساغکردنەوەی ناوی نووسەر و وەرگێڕدا، هەوڵی زۆرمان داوە؟ چونکە لە هەندێك کتێبدا بەتەواوی ئاماژەیان پێ نەکراوە، هەروەها هەندێ کتێبی وەرگێڕدراویش، زانیاری تەواوی لەسەر نەبووە، لەبارەی ئەوەی کە ئایا لە چ زمانێکەوە وەرگێڕدراوە یان چەند قۆناغی وەرگێڕانی هەبووە...

١– بۆ نموونە (ڕۆڤار) کە بڵاوکراوەیەکی تایبەت بە کەسایەتییەکانە و (دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم) دەری دەکات و تاڕادەیەکی زۆریش لە ئەم بیبلیۆگرافیایەوە نزیك بوو؟ چونکە (کتێب) نەبوو، دانەنراوە.

ئەوەندەی توانرابێ، هەوڵی ساخکردنەوەی ئەم زانیارییانە دراوە.[1] هەروەها لە ئاماژەکردن بە (وەرگێڕان بۆ سەر زمانی کوردی)دا، بەپێویستمان نەزانیوە کە بۆ هەر کتێبێك بنووسین (وەرگێڕانی بۆ سەر زمانی کوردی)، بەڵکو تەنیا نووسیومانە (وەرگێڕانی لە فارسییەوە یان وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە)، واتە دوا وەرگێڕان بۆ سەر زمانی کوردییە و بەم شێوەیە...

٢٦. کتێبێك ئەگەر لە ٢٠١١یشدا چاپ بووبێت، بەڵام لە ٢٠١٠ یان زووتر ژمارە سپاردنی وەرگرتبێت و کەوتبێتە بەردەستمان، دامان ناوە.

هێما بەکارهاتووەکان

لەپێناو دووبارەنەبوونەوەی هەندێ لە وشەکان، ئەم چەند هێمایەمان دیاری کردووە:

چاپ: نۆرەی چاپە واتە چاپی یەکەم و دووەم

چ: چاپخانە

ش: شوێن

ژس: ژمارەی سپاردن

س: ساڵ

ل: لاپەرە

ق: قەوارە (مەبەست لە سانتیمەترە و درێژی پێش پانی نووسراوە)

ه: لە لیستی نووسەر و وەرگێڕدا بۆ کاری هاوبەش دانراوە.

بۆ (چاپخانە)کانیش بەم شێوانە کورت کراونەتەوە:

و- وەزارەت

ز- زانکۆ

ك- کۆلیژ

کۆڕ...: کۆڕی زانیاری ئێراق و کۆڕی زانیاری کورد

١- تەنانەت لەپێناو ساخکردنەوەی ناوی نووسەر یان وەرگێڕی هەندێ کتێبدا، تەواوی کتێبەکەمان تاووتوێ کردووە، کە هێشتا هەندێ زانیاری بە نادیاری ماونەتەوە... بۆ هەندێکیان سەرنج و پەراوێزمان نووسیوە، کە بێگومان ئەم خاڵە لە ئامادەکردنی لیستی (نووسەر و وەرگێڕ)یشدا بەهەمان شێوەیە.

شێوازی پۆلێنكردن و جیاكردنەوەی كتێبەكان

هەروەك لەبابەتەكانی پێشتردا ئاماژەمان بە چەند خاڵێك كرد... ئەوەمان بۆ ڕوون دەبێتەوە كە لە پۆلێنكردن و جیاكردنەوەی كتێبی كوردیدا، كێشەی گەورەمان تووش دەبێت، بەتایبەت لە ئامادەكردنی بیبلیۆگرافیای پۆلێنكراودا.

لە ئامادەكردنی كتێبی (بیبلیۆگرافیای كتێبی فۆلكلۆری كوردی)دا هەوڵی چارەسەركردنی ئەو كێشانەمان دا كە لە كۆكردنەوەی فۆلكلۆردا هەیە، ئەویش بە چەند هەنگاوێك:

كتێبەكەمان بەسەر دوو بەشدا جیاكردەوە:

بەشی یەكەم: تەوەری یەكەم: ١- ئەدەبی زارەكی/ ٢- پەند و ئیدیۆم/ ٣- مەتەڵ/ ٤- گۆرانی و هۆنراوە/ ٥- پەخشان. تەوەری دووەم: ١- لاسایبباو/ ٢- دابونەریت (جلوبەرگ، خواردن، خووڕەوشت، بیروباوەڕ)/ ٣- پیشەكان/ ٤- دەرمانسازی/ ٥- وەرزش و یاری. تەوەری سێیەم: لێكۆڵینەوە و هەمەجۆر. تەوەری چوارەم- پاشكۆ: لیستی ناوی نووسەر و وەرگێڕ.

بەشی دووەم- تەوەری یەكەم: ئەو كتێبانەی بابەتی فۆلكلۆری كوردییان تێدایە. تەوەری دووەم: ئەو تێكستە ئەدەبییانەی فۆلكلۆر سەرچاوەیان بووە/ تەوەری سێیەم: كتێبی دوورە دەست/ پاشكۆ: لیستی ناوی نووسەر و وەرگێڕ.

لەگەڵ ئەمانەشدا، لەدوای زۆربەی بەشەكان، لیستێكمان ئامادەكرد بۆ ئەو كتێبانەی كە لە هەمان بابەتدا كاریان كردووە، یان فۆلكۆریان كۆ كردووەتەوە[1].

لەبەرئەوەی ئەم بیبلیۆگرافیایە بە مەبەستی هاوكاریكردنی نووسەران و لێكۆڵەران ئامادە كراوە، هەروەها دوای بوونی ئەم هەموو ئاستەنگ و گرفتەی كە لە بەردەمی كتێبی كوردیی و ئامادەكردنی بیبلیۆگرافیای كتێبدا هەیە... بۆ دابەشكردن و جیاكردنەوە و پۆلێنكردنی كتێبەكان، تووشی دوودڵیی و ئاستنەگی زۆر بووینەوە[2]...

هەروەك پێشتر چەند جارێك ئاماژەمان پێكرد، زۆرێك لە كتێبەكان لە بابەتگەلی تێكەڵ و جیاواز دواون، ئەمەش بە جۆرێكی تر، دانان و لابردن و پۆلێن كردنی

١- بۆ نموونە لە بەشی (پەندو ئیدیۆم)دا جگە لەو كتێبانەی كە بەشێوەیەكی ڕاستەوخۆ كاریان لەسەر ئەو بەشە كردووە، لیستێكمان بۆ هەموو ئەو كتێبانەش ئامادە كرد كە لە هەر بابەتێكی تردا كاریان كردووە، لەهەمان كاتیشدا بەشێوەیەكی ناڕاستەوخۆ كاریان لەسەر (كۆكردنەوە) یان (لێكۆڵینەوە) لە (پەند و ئیدیۆم) كردووە.

٢- دوای ئەم بابەتە، بەرگ و بەشەكان خراونەتەڕوو.

هەندێ کتێب، ئەستەم و گرانتر دەکات. بە واتایەکی تر هەندێ لە کتێبە کوردییەکان، بەشێوازێکی وا نەنووسراون کە خانەیەکی (پۆلێن– تصنیف)ی تایبەت وەربگرن...

سەرەڕای بوونی ئەم هەموو گرفتانە، ئەم بیبلیۆگرافیایە، بەپێی چەند سەرچاوەیەك پۆلێن و جیاکردنەوەی بۆ کراوە، بێگومان هەر چۆنێك بێت، وەك ئەوە نییە کە لە کتێبخانەیەکدا کارەکە ئەنجام دەدەیت، واتە ئەم هەموو کۆدە جیاناکرێتەوە... لەبەرئەمە ناچاربووین لە چەند بەرگێکدا جێگەیان بکەینەوە[1].

جگە لەو باس و بابەتانەی کە پێویست بە ئاماژە پێکردن ناکەن و تاڕادەیەك بابەتی سەربەخۆن، ئەوانی تر بەم شێوەیە پۆلێن کراون:

١. لێکۆڵینەوە لەسەر کەسایەتی و ناودارانی کورد، بەپێی تایبەتمەندی کەسایەتییەکە پۆلێن کراوە، واتە هەر یەکێکیان بەپێی تایبەتمەندی خۆیان لە بەرگ و بەشەکاندا دانراون. هەندێکیشان ئەگەر لە ڕوویەکی تایبەتەوە قسەی لەسەر کەسایەتییەك کردبێت، ئەوا لەو باسە تایبەتەدا دانراوە.[2]

٢. ئیسلامی سیاسی کراوەتە مێژووی هاوچەرخەوە و لە ئاییندا دانەنراوە.

٣. چاوپێکەوتن و دیدارە ڕۆژنامەنووسییەکان، هەر لەو بەشانە دانراون کە تەوەری بابەتەکەیان هەڵگرتووە. وتاریش بەهەمان شێوە، واتە بەپێی ناوەرۆکی وتارەکان پۆلێن کراون: ئەگەر ئەدەبی بووبێت، لە ئەدەب و ئەگەر سیاسی بووبێت لە مێژووی هاوچەرخ و بەم شێوەیە...

٤. ئەو کتێبانەی کە وەك (فۆتۆ) کاریان لەسەر هەر بابەتێك کردووە، لە بەشی هونەردا دانراون.

١– لە پۆلێنکاری و جیاکردنەوەی بەرگەکان و دابەشکردنی کتێبەکاندا، چەند کتێبێك وەك سەرچاوە، لەبەرچاوە گیراون:

- **مێژوو– کورتە باسێکی مێژوو و کورد و مێژوو، نووسینی: د. کەمال مەزهەر ئەحمەد، چاپی یەکەم، چ (دار آفاق عربیة)، بەغداد، ١٩٨٣**
- **بیبلیۆگرافیای کوردناسی– کورد و کوردستان لە سەرچاوە فرەنسییەکاندا، د. نەجاتی عەبدوڵڵا، لە بڵاوکراوەکانی ئەکادیمیای کوردی، چاپی یەکەم، چ (حاجی هاشم)، هەولێر، ٢٠٠٩**

هەروەها کەڵك لە شێوازی پۆلێن کردن و بەرگەکانی (ئینسکلۆپیدیای هەولێر)یش وەرگیراوە. ئەمە جگە لە پرس و ڕای کەسانی شارەزا، هەروەها ئەزموون و کارکردنی چەند ساڵەمان، لە بواری کتێب و کتێبخانە و ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیادا...

٢– بۆ نموونە: قسەکردن لە سەر (پیرەمێرد) زۆرتر لە بەرگی ڕاگەیاندندا دانراوە، بەڵام ئەگەر نووسەرێك لەسەر شیعر و ئەدەبیاتی (پیرەمێرد) قسەی کردبێت، ئەوا لە ئەدەبدا دانراوە.

٥. ئەو کتێبانەی کە پەیوەندییان بە (کتێب و نووسەر و بیبلیۆگرافیا)وە هەیە، زۆربەیان لە بەشی (ئەدەب)دا دانراون، تەنیا ئەوانە نەبێت کە پەیوەندییان بە ڕۆژنامە و گۆڤارەکانەوە هەیە. هەروەها ئەگەر بیبلیۆگرافیایەك تایبەت بە یەکێك لەم بەشانە بوو بێت، ئەوا لەو بەشەدا دانراوە.

٦. ئەو کتێبانەی کە دوو بابەت یان زۆرتریان تێدا بووە، ناچاربووین بۆ یەکێك لە بەرگەکان، تەرخانی بکەین.

٧. هەندێ کتێب هەیە کە لە ڕوانگەی ئەو کارانەی وەك مێژوو پشتیان بە (فۆلکلۆر) بەستووە لە (بیبلیۆگرافیای کتێبی فۆلکلۆری کوردی)یدا دانراون، کە ناچاربووین هەندێکیان لێرەشدا دووبارە دابنێینەوە، هەروەها هەندێ لەو کتێبانەی کە لەوێدا وەك سەرچاوەی لاوەکی دانراون، لێرەدا بەتەواوی دانراونەتەوە.[1]

٨. ئەو کتێبانەی کە تایبەتن بە مێژووی ئەدەبیات و بەشەکانی فۆلکلۆری کوردییەوە، ئەگەر پێش ٢٠٠٤ بووبن ئەوا لە ناو بیبلیۆگرافیاکەی تردا هاتوون، ئەگەریش دوای ئەو مێژووە بن، لە دەرفەتێکی تردا، وەك (پاشکۆ)ی ئەو بیبلیۆگرافیایە، ئامادەیان دەکەینەوە.

٩. ئەو کتێبانەی نەگرتووەتەوە کە مێژووی کوردیان کردووە بە میتۆد بۆ نووسینی ڕۆمان و شانۆنامە و چیرۆك یان مێژوویان بە هۆنراوە گێڕاوەتەوە.

١٠. ئەگەر کتێبێك کورتە باس و بابەتی ڕۆژنامەوانی لە خۆگرتبێت و بابەتەکان پەیوەست بووبن بە یەکێك لەبەرگەکانی ئەم بیبلیۆگرافیایەوە، جێگەمان کردووەتەوە، بەڵام ئەگەر کتێبێکی لەم جۆرە هیچ بابەتێکی تایبەت بە کورد و کوردستانی تێدا نەبووبێت، ئەوا دانەنراوە.

١١. لەبارەی ئەو کتێبانەی تایبەت بە ئەدەبی کوردی بوون و لێرەدا دانراون، چەند بنەمایەك پێڕەو کراون کە لەبەشی ئەدەبدا ئاماژەیان پێ کراوە.

١٢. ئەو گۆڤار و ڕۆژنامانەی کە وەك کتێب کۆکراونەتەوە و چاپکراون، لێرەدا جێگەیان بووەتەوە و لەبەشی ڕاگەیاندن دانراون، تەنانەت بۆ گۆڤارەکان کەمێك لە ناوەڕۆکی ژمارەکانیشمان نووسیوەتەوە کە ئەم کارەمان بۆ (ڕۆژنامە)کان نەکردووە.

١- لە ئامادەکردنی بیبلیۆگرافیای فۆلکلۆردا... زۆر بەوردی بە نێو کتێبخانەی کوردیدا گەڕاین و هەرچی لەبارەی فۆلکلۆری (کورد و کوردستان)ـەوە نووسرابێت، بە شێوەیەك ئاماژەمان پێ کردووە، بەڵام لە نووسینەوەی ناوەڕۆکی ئەو کتێبە لاوەکییانەدا، ناونیشانەکانی ترمان فەرامۆش دەکرد، کە هەندێ لەو کتێبانە لێرەدا بەتەواوی نووسراونەتەوە.

١٣. هەنــدێ کتێــب کــە وەك سەرچــاوە لەســەر (مێــژوو) نووســراون و پەیوەندییەکیان بە کورد و کوردستانەوە هەیە، لێرەدا دانراون، بەڵام کتێبێك کە لەسەر مێژوویێك بووبێت و هیچ پەیوەندی بە بەرگەکانی ئەم بیبلیۆگرافیایەیەوە نەبووبێت، دانەنراوە، تەنها هەندێ لەو کتێبانەمان داناوە کە نووسەرەکانیان کورد بوون.

١٤. سەرەتا ئەو کتێبانەی کە تایبەت بە بیبلیۆگرافیا و ئینسکلۆپیدیا بوون جیامان کردبوونەوە، بەڵام کاتێك کەوتینە ئەوەی بەشەکان ئامادە بکەین، ژمارەی ئەم کتێبانە زۆر کەم بوون و هی ئەوە نەبوون کە بەشی جیایان بۆ دابنێین، لەبەرئەمە ناچاربووین بەپێی بابەتەکانیان بەسەر بەشەکاندا دابەشیان بکەین.

١٥. دەکرا لە بەشەکاندا (ئیندێکس) بۆ ناوی شوێن و کەسایەتی و پارت و گرووپە سیاسی و کۆمەڵایەتییەکان ئامادە بکەین، بەڵام لەبەرئەوەی بیبلیۆگرافیاکە بەپێی بابەت جیاکراوەتەوە، لەئێستادا ئەوەمان بە پێویست نەزانی، ئەگەر تەمەن درێژبووەوە و کات هەبوو، دەکرێ بۆ هەندێکیان ئامادەی بکەین.

١٦. کتێب هەیە هەر بەرگ یان (بەش)ێکی تایبەت بە بابەتێك بووە و ناچاربووین جیایان بکەینەوە و بەپێی بابەتەکانیان لەم بەرگانەدا دایان بنێین...

پاشکۆ:

- ❖ **لیستی ناوی نووسەر**
- ❖ **لیستی ناوی وەرگێڕ**

چۆنیەتی ئامادەکردنی لیستی نووسەر و وەرگێڕ

لەبەرئەوەی ئەم بیبلیۆگرافیایە بەپێی بابەت و ساڵ ئامادە کراوە، لیستی ناوی نووسەر و وەرگێڕیشمان بۆ ئامادە کرد، ئەمیش بەمەبەستی کارئاسانی زۆرتر بۆ ئەو کەسانەی دەیانەوێ لە ڕێی ناوی (نووسەر و وەرگێڕ)ەوە سەرچاوەکان بدۆزنەوە.

لیستی ناوی نووسەر و وەرگێڕ، بەپێی تیپی سەرەتای ناوەکانیان ڕیزکراون، لەژێر هەر ناوێکیشدا ناونیشانی بەرهەمەکانیان دانراوە، لە کۆتایی هەر ناونیشانێکیشدا، نیشانەی (/) و ژمارەی کتێبەکە – لەناو ئەم بیبلیۆگرافیایە و بە فۆنتێکی جیاوازتر و تۆختر– نووسراوە.

لە ئامادەکردنی ئەم دوو لیستەدا، ئەم خاڵانە لەبەرچاو گیراون:

١. هەردوو لیستەکە بەپێی ڕیزی تیپە کوردییەکان ڕیزکراون.
٢. هەر دوو لیستەکە، بەپێی سیستمی (نازناو) جێبەجێ نەکراون، بەڵکو هەر پێشناوێکی وەك (دکتۆر، پرۆفیسۆر، مەلا، سەید، شێخ،... تد) هەبووبێت، لە پێش ناوەکانیان لابراوە و لە دوای ناوەکانەوە لە ناو کەوانەدا نووسراوە، ئەگەر ناوێك چەند پێشناو و نازناو، یان ناوی خوازراوی هەبوو بێت، هەر یەکەیان لە جووت کەوانەیەکی سەربەخۆدا، دانراون[1].
٣. ئەگەر هەر هەڵە و جیاوازییەك لە ناوی نووسەر و وەرگێڕەکاندا هەبووبێت، واتە بە دوو جۆر ناوی خۆیان لەسەر کتێبەکان نووسیی بێت، ئەوەندەی زانیاریمان هەبووبێت، یەکمان خستوون.
٤. لە هەندێك کتێبدا دوو کار (نووسین و وەرگێڕان) کراوە، ناوەکە لە لیستی نووسەر و وەرگێڕدا هاتووە.
٥. لەم دوو لیستەدا، ناوی هەندێ لە کتێبەکان کورت کراونەتەوە.
٦. چەند قۆناغی وەرگێڕان لە کتێبێکدا هەبووبێت، بەپێی زانیاری بەردەست، ناوی هەموو وەرگێڕەکان دانراوە.

١– بێگومان ساغکردنەوەی ئەم ناوانە، بەپێی کتێبەکان و ئەوەندەی زانیاریمان لەبەردەستدا بوو بێت، ساغ کراونەتەوە... ئەگەر هەڵەشمان کردبێت، بەهەڵەی خۆمانی دانانێین؟ چونکە ناوەکان لەسەر کتێبەکان بەتەواوی نەنووسراون...

٧. کتێبی وەرگێڕاو، بۆ هەردووکیان (نووسەر) لە لیستی نووسەران و (وەرگێڕ)یش لە لیستی (وەرگێڕەکان)دا نووسراوە.
٨. ناوی کتێبەکان، بە ڕێنووسی پەسندکراو نووسراونەتەوە.
٩. ناوی کتێبەکان لە ژێر ناوی نووسەردا بەپێی ڕیزی کتێبەکان -لەم بیلیۆگرافیایەدا- ڕێکخراون، واتە لە ژمارەی کەمەوە بۆ زۆرتر.
١٠. ئەو کتێبانەی کە لە نووسین یان وەرگێڕانیدا بە هاوبەش کراوە، واتە چەند نووسەر و وەرگێڕێك کاریان تێدا کردووە، لەدوای ژمارەی کتێبەکە بە (ھ) واتە (هاوبەش) ئاماژەی پێ کراوە.
١١. ناونیشانی ئەو کتێبانەی کە هەردوو ساڵی کۆچی و زایینییان لەسەر بووە، تەنیا ساڵە زایینییەکە هێڵراوەتەوە.
١٢. ئامادەکردن و دووبارە لە چاپدانەوەی کتێبی نووسەرێك لە لایەك کەسێکی ترەوە (ئامادەکار)، لە لیستی نووسەردا دانراوە.

ئـ

ئارام داود

- مێژووی کڵێسای کوردی لە سەردەمی ساسانییەکاندا/ ١٤٨

ئارام عەلی سەعید

- سەلاحەددینی ئەییوبی گەورەتر لە ڕەخنەگرانی/ ٢١٧

ئاراس (**دەزگای**) (**ھ**)

- سەرجەمی بەرھەمی حسین حوزنی– بەرگی یەکەم/ ٢٤٠
- سەرجەمی بەرھەمی حسین حوزنی– بەرگی یەکەم/ ٢٤١

ئارتوور کریستێنسێن

- ئێرانی سەردەمی ساسانییەکان/ ٢١٠

ئارشاك پۆڵادیان

- کورد لە سەرچاوە عەرەبییەکاندا/ ١٠٦
- کورد لە سەدەی حەوتەمەوە تا سەدەی دەیەم/ ١٩٢
- کورد لەسەدەی حەوتەمەوە تا سەدەی دەیەم/ ٢٨٥

ئارشاك سافرستیان (**سافراستیان**)

- مێژووی کورد و کوردستان/ ٢٣
- کورد و کوردستان/ ١٧٠

ئازاد عەبدولواحید

- گەشتێك بەناو مێژوو، بەڵگەنامە، شوێنەوار.../ ٢٠٠

ئاکۆ غەریب

- ھونەری بیناسازیی کوردی ھەولێر/ ٢٣٢

ئیبراهیم عومەر
- کورد لە ناو ئایین و مێژوودا/ ٣٦

ئیبنو ئەزەرقی فارقی
- مێژووی میافارقین و ئامەد/ ٢٥٩

ئدریس عەبدوڵڵا (د)
- کوردۆلۆجی/ ٣٣٥ (ھ)
- کوردۆلۆجی/ ٣٩٠ (ھ)

ئیحسان نووری پاشا
- مێژووی ڕەگ و ڕەچەڵەکی کورد/ ٨٧
- مێژووی ڕیشەی نژادی کورد/ ١٥٧
- مێژووی ڕەگ و ڕەچەڵەکی کورد/ ٢٩٦

ئیسماعیل ئەییوبی (سمکۆ ئەپرام)
- مێژووی برووسکە- مێژووی کوردستان/ ١٥٦

ئیسماعیل فەتاح قازی
- کورد لە ئینسایکلۆپیدیای ئیسلامدا/ ٣٣٢

ئیسماعیل نووری ئەلرەبیعی
- ماقویل و هەژار- دیروکا شەڕێن خاج هەلگران/ ٣٩٦

ئیسماعیل مەلا عەلی شیوەزوری (میرزا)
- لاپەڕەیەك لە دیریکی کوردستانی موکری/ ٤١٠

أ. گەرێبۆفسکی
- نهێنیی کۆنترین مێژوو/ ٤٣

ئی. م. دیاکۆنۆف
- میدیا/ ٤٠
- میدیا/ ٢٠٢
- میدیا/ ٣٠٠

أولغا میغالینا (ئۆلگا میگالینا)
- مێژووی کوردستان/ ٢٩٧ (ھ)
- مێژووی کوردستان/ ٣٩٧ (ھ)

ئۆسکارمانی ئەڵمانی (پرۆفیسۆر)
- قەڵای دمدم وە خانی لەپ زێڕین/ ٢٨

ئۆ. ل. ڤلیچێڤسکی
- نەژادی کورد- ڕەوتی مێژوویی دروستبوونی میللەتی کورد/ ٦٥
- نەژادی کورد- ڕەوتی مێژوویی دروستبوونی میللەتی کورد/ ١١٢

ئومێد جۆزەلی (د)
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٢/ ٣٠٤ (ھ)
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٣/ ٣٠٥ (ھ)
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٥/ ٣٠٦ (ھ)

ئومێد بەهرامی نیا
- مێژووی کوردەکانی جزیرە ٤٤٧-٦٥٦ك/ ٣٥٢

ئەبوبەکر تارانی
- کتێبی دیاربەکرییە/ ٢٥٣

ئەحمەد حەمەدئەمین
- چەند لاپەڕەیەك لە مێژووی نوێ و هاوچەرخی عیراق/ ٣٧٢

ئەحمەد سەید عەلی بەرزنجی

- محەممەد پاشای ڕواندز/ **١٧٥**

ئەحمەد مەحموود ئەلخەلیل (د)

- مێژووی کورد لە شارستانی ئیسلامیدا/ **٣٩٩**

ئەحمەد موختار ئەلعبادی (د)

- مێژووی ئەییوبی و مەملەکییەکان/ **٣٤١**

ئەدمۆنس (**میستەر سیسیل جۆن ئیدمۆندس "ئەدمۆنز"**)

- قسنیك لە کوردستانا/ **١٥**

ئەردەشیر خودادادیان (د)

- ئارییەکان و مادەکان/ **١٥٢**

ئەرخەوان محەممەد عوبێد

- ڕەمز و نووسینی سەر گۆڕەکان- چوار گۆڕستانی باشووری کوردستان بە نموونە/ **٢٧٦**

ئەسکەندەر غۆریانس

- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی ئەرمەنیدا ٤/ **٢٤٦**

ئەڤیر یانۆڤ (**پ. ی**)

- کورد- لەجەنگی ڕووسیا لەگەڵ ئێران و تورکیادا/ **١٥٥**

ئەکرەم جەمیل پاشا

- مێژووی کوردستان/ **٢٦٢**

ئەلبێرت چامپدێر

- کۆرشی مەزن/ **٢٢٢**

ئەلێکساندر پوشکین (پۆشکین)
- گەشتێك بۆ ئەرزەڕۆم لە سەردەمی هێرشی ساڵی ١٨٢٩دا/ ٦٨
- گەشتێك بۆ ئەرزەڕۆم لە سەردەمی هێرشی ساڵی ١٨٢٩دا/ ٣٩٤

ئەمیر حسین خونجی (د)
- شاه ئیسماعیلێ سەفەوی و دامەزراندنا دەولەتا سەفەوی/ ٢٧٩

ئەمین موتابچی (د)
- کوردنامە- بەرگی یەکەم/ ٢٥٧

ئەنوەر سوڵتانی
- دوو زەیلی شەرەفنامەی بتلیسی/ ١٨٥

ئەولیا چەلەبی
- کورد لە مێژووی دراوسێکانیدا- سیاحەتنامەی ئەولیا چەلەبی/ ٤١

ب

بارۆن ئیدوارد نۆڵد
- گەشتێك بە عەرەبستان و کوردستان و ئەرمەنستاندا- بەشی دووەم/ ١٧٣

بازیل نیکتین
- بازیل نیکیتین و کوردناسیی- بەرگی یەکەم/ ١٦٠

باقر یاسین
- مێژووی خوێناوی عێراق- ڕووداوەکان- هۆکارەکان- چارەسەرەکان/ ١٢٤

برووس هاو
- لێکۆڵینەوەکانی پێش مێژوو لە کوردستانی عێراقدا- بەشی یەکەم/ ٢٠١ (ھ)

برید وود
- لێکۆڵینەوەکانی پێش مێژوو لە کوردستانی عێراقدا- بەشی یەکەم/ ٢٠١ (ھ)

بوار نوورەدین
- میر عەبداڵ خانی بدلیس/ ٢٦٤
- میر عەبداڵ خانی بدلیس/ ٢٦٥

بەحری ڕەشید دەروێش
- نەورۆز/ ١١٣

بەختیار سەعید مەحموود شوانی
- کەرکوك لەسەدەی نۆزدەهەمدا/ ٣٣٧

بەدران ئەحمەد حەبیب
- سەلاحەددین بدوێنین یان خۆمان بە بەرپرسیار بزانین.../ ١٨٨

بەدەوی عەبدولەتیف عەوەز (د)

- مێژووی میافارقین و ئامەد/ ٢٥٩

بەهمەنی کەریمی

- لوڕستان- شوێنەواره مێژووییەکانی (پێشکۆ و پشکۆ)/ ٦٩

بەهمەن فەیروزمەندی

- دێرینەناسی و هونەر لەسەردەمه مێژووییەکانی دەوڵەتی ماد و هاخامەنشی- بەرگی یەکەم/ ٣١٥ (هـ)
- دێرینەناسی و هونەر لەسەردەمه مێژووییەکانی دەوڵەتی ئەشکانی و ساسانی- بەرگی دووەم/ ٣١٦ (هـ)

بەهرام ئەفراسیابی

- قەڵای پەری لە کەریم خانەوە تا لوتف عەلی خان/ ٢٥٢

پ

پلوتارك

- شەڕەکانی ئەسکەندەری مەکدۆنی/ ٣٨

پ. لێرخ

- نووسراوەکانی لێرخ لە بارەی کوردەوە/ ٤١٢

پوژولا

- گەشتنامەی پوژولا بۆ کوردستان ساڵی ١٨٣٧/ ٣٣٩

ت

تاریق محەممەد عەبدولڕەحیم

- ڤلادیمیر ف. مینۆرسکیی ڕۆژهەلاتناس.../ ٢٨٢

تاهر ئەحمەد حەوێزی

- مێژووی کۆیە یا کۆیسنجق- بەرگی یەکەم/ ٢٦

توانا ڕەشید کەریم

- ڕێبەری نامە ئەکادیمییەکانی بەشی مێژوو لە زانکۆکانی کوردستان ١٩٨٩- ٢٠٠٩/ ٣١٩

تۆفیق قەفتان

- مێژووی حکومدارانی بابان لە قەلاچوالان تا دروست کردنی شاری سلێمانی.../ ٣٠

تۆفیق وەهبی بەگ

- ئەشکەوتەکەی گوندوک/ ١٦

تیموتی لیڤی بیل

- جەنگە سەلیبییەکان/ ٣٦٩

ج

جان ڕ. پێری

- کەریم خانی زەند- مێژووی ئێران لە نێوان ١٧٤٧- ١٧٧٩/ ١٩٩

ج. کوردۆ

- مێژووی کوردستان- ڕەگەز و بناوانی شارستانییەتی کورد/ ٦٧

جیمز ئا. کۆریك (کوریك)

- ئیمپراتۆرییەتی بیزەنتی/ ٣٦٠
- سەدەکانی بەرایی ناوەڕاست/ ٣٧٧

جۆزیف هۆرس

- بەهای مێژوو/ ٢١٢

جەلیلی جەلیل (د)

- ڕاپەڕینی کوردەکان ساڵی ١٨٨٠/ ٤٩
- کوردەکانی ئیمپراتۆریەتی عوسمانی/ ٥١

جەلالی ئەمین بەگ

- مێژووی کورد و هاوسێکانی- بەشی یەکەم/ ١٥٨

جەمال بابان

- سلێمانی شارە گەشاوەکەم- بەرگی یەکەم/ ٥٦

جەمال ڕەشید ئەحمەد (د)

- بەیەکگەیشتنی کورد و لان لە وڵاتی باب و شەروان/ ١٦١
- کەرکوك لە چەرخە کۆنەکاندا/ ٢٩٢

جەمشیدی سەداقەت کیش (د)

- کوردەکانی پارس و کرمان- بەرگی یەکەم/ ٣٨٦

جەمیل ئەحمەد زیرۆ هەرکی

- شۆڕشا دمدم- ڕەسەنترین بەیتا وی یا فولکلۆری وە هندەك ژ مێژوویا (عالەم ئارای عەباسی)/ ٤٥

چ

چارلیس ئی. ڕید

- لێکۆڵینەوەکانی پێش مێژوو لە کوردستانی عێراقدا- بەشی یەکەم/ ٢٠١ (هـ)

ح

حازم هاجانی

- ڕەسەنیا گەلێ کورد د کوردستانێ دا/ ٢٧٤

حافز قازی

- سەلاحەددین ئەییوبی/ ١٨٧

حسین حوزنی موکریانی (سەید)

- خونچەی بەهارستان/ ١
- پێشکەوتن.../ ٢
- ئاوڕێکی پاشەوە- بەندی دووەم (حکوومەتی بەرزەکانی)/ ٣
- ئاوڕێکی پاشەوە- بەرگی دووەم- جزمی سێیەم/ ٤
- ئاوڕێکی پاشەوە- جزمی چوارەم/ ٥
- ئاوڕێکی پاشەوە- بەرگی دووەم- جزمی یەکەم/ ٦
- ئاوڕێکی پاشەوە- بەرگی سێیەم- جزمی یەکەم/ ٧
- مێژووی شاهەنشاهی کوردی زەند لە خاکی ئێرانا لە ١٧٤٩- ١٧٩٦ز/ ١٠
- مێژووی کورد و نادرشاه لە خاکی ئێرانا/ ١١
- کوردستانی موکریان یا ئاتروپاتین (ئاژربایجان)/ ١٣
- دیریکی پێشکەوتن- مێژووی دوو دەوڵەتی مەزنی (دوشتێك باز و هەزبانی).../ ٢٥
- مێژووی میرانی سۆران/ ٢٧
- سەرجەمی بەرهەمی حسین حوزنی- بەرگی یەکەم/ ٢٤٠
- سەرجەمی بەرهەمی حسین حوزنی- بەرگی یەکەم/ ٢٤١

حوسامەددین عەلی غالب نەقشبەندی (د)

- شارەزوور و لوڕستانی باکوور لە سەدەکانی ناوەڕاستدا/ ٢٧٨

حیلمی عەلی شەریف

- داستانی نەورۆز و نەورۆزی کوردستان/ ٥٤

حەبیبوڵڵای تابانی

- هاونەتەوەیی قەومی کورد و ماد- بەرگی یەکەم/ ١٨٠
- هاونەتەوەیی قەومی کورد و ماد- بەرگی دووەم/ ١٨١
- زنجیرە لێکۆڵینەوەکانی مێژوو- هاونەتەوەیی کورد و ماد/ ٣٧٥

حەسەن نراقی

- چەردەیەك لە مێژووی ئێران/ ٣٧٠

حەسەن مەحموود حەمەکەریم

- کاوە و نەورۆز لە نێوان ئەفسانە و ئاییندا/ ٨١
- کوردستان لە بەردەم فتوحاتی ئیسلامیدا/ ٨٢
- فەتواکەی مەلای خەتێ (ئەفسانەی مێژوونووسێك)/ ٢١٨
- کوردستان لە بەردەم فتوحاتی ئیسلامیدا/ ٢٥٥
- مەلا ئیدریسی بەدلیسی- ڕۆڵی لە یەکخستنی میرنشینە کوردییەکاندا/ ٣٠٢

حەسەن عەلی خان گەڕووسی

- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاریدا ٦/ ٢٤٨

حەمید ئەبوبەکر بەدرخان

- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٢/ ٣٠٤ (ھ)
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٣/ ٣٠٥ (ھ)
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٥/ ٣٠٦ (ھ)

حەیدەر لەشکری

- وێنەی کورد لە زانینی مێژووی ئیسلامیدا/ ٣٥٧

خ

خالید جووتیار

- داستانی قەڵای دمدم/ ١٠٣

خالید فریزی (مەلا)

- میرنشینی سۆران.../ ١٢٧
- پوختەیەك لەمێژووی كورد لەسەرەتاوە تا ئێستا/ ١٦٢
- مێژووی دەوڵەتی ئەییوبی كورد/ ٢٠٧

خالید موراد چەتۆییێف

- مێژووی پێوەندییەكانی ڕووسیا و كورد/ ٢٢٨

خوسرەو جاف

- لوڕ كوردە یا لوڕە...؟/ ١٠٩

خەسرۆ گۆران

- كوردستان لە مێژوودا– چاخە كۆنەكان– بەشی یەكەم/ ١٢١

د

دۆن (دان) ناردۆ

- ئیمپراتۆریەتی ئاشوور/ ٢٣٤
- ئیمپراتۆریەتی ئاشوور/ ٣٥٩
- ئیمپراتۆریەتی ئێران/ ٣٦١

دۆمینکۆ لانزا (قەشە)

- مووسڵ لە سەدەی هەژدەهەمدا بەپێی یادداشتنامەکانی قەشە دۆمۆنیکۆ لانزا/ ٨٤

دەروێش یوسف حەسەن هروری (د)

- وەلاتێ هەکارێ ٩٤٥- ١٣٣٦ز/ ٤٠٣

دیڤید ماکداول

- مێژووی هاوچەرخی کورد- بەرگی یەکەم/ ١٤٩

ڕابیعه فەتاح شێخ محەممەد
- کوردستان له سەدەی نۆیەمی کۆچی- پازدەی زایینیدا/ ١٩٦

ڕایت جی ئار
- لێکۆڵینەوەکانی پێش مێژوو له کوردستانی عێراقدا- بەشی یەکەم/ ٢٠١ (ھ)

ڕۆهات ئەلاکۆم
- کوردەکانی ئەستەمبووڵی کۆن/ ١٩٥

ڕۆبەرت ج. د
- لێکۆڵینەوەکانی پێش مێژوو له کوردستانی عێراقدا- بەشی یەکەم/ ٢٠١ (ھ)

ڕوفائیل بیداود (قەشە)
- مووسڵ له سەدەی هەژدەهەمدا بەپێی یادداشتنامەکانی قەشە دۆمۆنیکۆ لانزا/ ٨٤

ڕوقیه بەهزادی
- ئاریایی و نائارياییەکان له ڕوانگەی کۆنی مێژوودا/ ٣٥٨

ڕێناس گۆمەتاڵی (سەید)
- چەند توێژینەوەیەك له مێژوو و شوێنەواره دێرینەکانی کوردستان/ ٣٧١

ڕەئووف سەلیم حەوێزی (مەلا)
- کوردستان و ئایینی ئیسلام/ ٣٣

ڕەئووف محەممەد ئالانی
- ئاوێزان بوونی سروشت و مێژوو/ ٢٣٣

ڕەحیم سابیر

- مێژووی ماد/ ٢٠٣
- کوردۆلۆژی- بەرگی دووەم/ ٣٣٦

ڕەشید ئەدیبوشوعەرا (میرزا)

- مێژووی ئەفشار/ ٢٩٤

ڕەشید شێخ عبدولڕەحمان

- مێژووی زاگرۆس/ ١٢٥

ڕەشید یاسەمی (محەممەد وەلیخان)

- مێژووی نەژاد و پەیوەستەگی کورد/ ٣٢
- کورد نەژاد و پەیوەستەگی- تۆماری تەمەن ١٠/ ٣٢٨

ڕەفیق ساڵح

- خولاسەیەکی تاریخی کورد و کوردستان لە زۆر قەدیمەوە تا ئیمڕۆ- سەرجەمی بەرهەمی محەممەد ئەمین زەکی بەگ- چوارەم بەرگ/ ٢١٥

ز

زرار سديق تۆفيق (د)

- چەند لێكۆڵینەوەیەك دەربارەی مێژووی كورد لە سەدەكانی ناوەڕاستدا/ ٢٧١
- كورد و كوردستان لە ڕۆژگاری خیلافەی ئیسلامیدا ٦٣٧– ١٢٥٨ز/ ٣٨٣
- هۆز و دەسەڵاتە هۆزەكییە كوردییەكانی چاخی ناوەڕاست/ ٤٠٥

زریان حاجی

- كورد و بەرهەڵەستكارە سیاسییەكانی دەوڵەتی ئومەوی لە جەزیرە و شارەزوور/ ٢٨٨

ئیگزینۆفۆن (زینۆفۆن- زەینەفۆن- گەزنەفۆن- گەزەنەفون)

- كوردستان– شوێنی گەڕانەوەی دە هەزار یۆنانی لە ٤٠١ی پێش میلاددا/ ٢٤
- گەشتەكەی زینۆفۆن/ ٢٢٦

زەكی ساڵح

- ڕیشەی كاریگەرییەكانی بریتانیا لە میسۆپۆتامیادا/ ٣١٨

ژ

ژاك ڕیتۆری

- گەشتنامەی مسیۆنێرێك بۆ ناوچەكانی كەركووك و سلێمانی ساڵی ١٨٧٨/ ٢٩٣

ژیلوان عەبدوڵڵا هەڵەدنی

- كوردۆلۆجی/ ٣٨٩

س

سادق هیدایەت
- کارنامەی هەردەشێری بابەکان/ ۱۸۹

ساڵح قەفتان
- مێژووی گەلی کورد لە کۆنەوە تا ئەمڕۆ/ ۳۱
- مێژووی گەلی کورد لەکۆنەوە تا ئەمڕۆ/ ۱۷۹
- سێ لێکۆڵینەوەی مێژوویی/ ۳۲۰

سدیق ساڵح
- سەرجەمی بەرهەمی محەممەد ئەمین زەکی بەگ- یەکەم بەرگ/ ۱۸٦

سمکۆ بەهرۆز محەمەد (ئەژی)
- ئەراپخای- وڵاتی کوردەواری لە مێژوودا- شوێنی جوگرافیای ناوچەی کەرکووك لە سەردەمە مێژووییەکاندا- بەرگی یەکەم/ ۱۵۹
- مێژووی هونەری تەلارسازی ناوچەی کەرکووك لە ڕوانگەی سەردەمە مێژووییەکاندا/ ۲۹۹
- کەرکووك لەنێوان شێواندنی مێژوو و دووبارە نووسینەوەیدا/ ۳۹۳

سەروەر عەبدولڕەحمان عومەر (د)
- کارەساتی قەڵای دمدم ١٦٠٦- ١٦٠٨/ ۲۸۳

سەرتیپ محەممەد ئەمین
- هەمەوەند لەسەردەمی دەوڵەتی عوسمانیدا لە ناوەڕاستی سەدەی هەژدەوە تا جەنگی یەکەمی جیهان/ ۳۰۳

سەلام ناوخۆش (پرۆفیسۆر)
- کوردۆلۆجی/ ۳۳۵ (هـ)
- کوردۆلۆجی/ ۳۹۰ (هـ)

سەلاح محەممەد سەلیم هروری (د)

- مێرگەها بۆتان د چاخێ بەدرخانێ ١٨٢١-١٨٤٧دا/ **٢٢٧**

سەعد بەشیر ئیسکەندەر (د)

- سیستەمی میرنشینی لە کوردستان- سەرهەڵدان و ڕووخانی.../ **١٦٥**
- سەرهەڵدان و ڕووخانی سیستەمی میرنشینی لە کوردستان.../ **٣٢٢**

سەعید دێرەشی

- شەرەفنامەیا شەرەفخانێ بدلیسی تەرجەما مەلا مەحموودێ بازیدی ١٧٩٧-١٨٦٧/ **٢٥٠**

سەعید مەموزینی

- بەرکوڵێك لەمێژووی کورد و کوردستان/ **٢٣٥**

سەید باز ئەلعمرینی (د)

- مەغۆلەکان/ **٣٠١**

سەیدییان (دەزگای چاپ لە مەهاباد)

- بەرکوتێکی خەرمانی کوردناسی لە ئەوروپا/ **٤٠٧**

ش

شاخەوان فایەق ئەلیاس

- مەعریفەی مێژوو- خوێندنەوەیەکی نوێیە بۆ مێژوو/ ٣٥٥

شاسوار خ. هەرشەمی

- مێژووی ئارامییەکان لەکوردستاندا/ ٩٩

شاکرو محوی

- مێژووی کوردستان/ ٢٩٧ (هـ)
- مێژووی کوردستان/ ٣٩٧ (هـ)

شوکروڵڵای بابان

- سەلاحەددینی ئەییوبی قارەمانی نەمری کورد/ ٢٢
- کورد و کوردستان/ ٤٢
- مێژووی کورد و کوردستان/ ١٧٨

شێرزاد محەممەد ئەمین ڕۆژبەیانی

- کورد و ڕەگەزی ئاری/ ١٩٠
- کەرکووک- ناوی- مێژووی کۆنی- دانیشتوانی- دەسەلاتەکانی/ ٢٢٥

شەرەفخانی بدلیسی

- شەرەفنامەی شەرەفخانی بدلیسی/ ٣٧
- شەرەفنامەی شەرەفخانی بەدلیسی/ ٤٤
- دوو زەیلی شەرەفنامەی بتلیسی.../ ١٨٥
- شەرەفنامەی شەرەفخانی بەدلیسی- بەرگی دووەم/ ٢٤٩
- شەرەفنامەیا شەرەفخانێ بدلیسی تەرجەما مەلا مەحموودێ بازیدی ١٧٩٧-١٨٦٧/ ٢٥٠
- شەرەفنامە- مێژووی ماڵە میرانی کوردستان/ ٣٧٨

شەفیقە عەلی حسین (لەیلان)
- گوڵ گەشتێك بە ناوچەكانی كوردستاندا/ ٤٧
- قەڵا دێرینەكانی كوردستان- بەندی یەكەم/ ٣٢٦
- قەڵا دێرینەكانی كوردستان- بەشی دووەم/ ٣٢٧
- قەڵا دێرینەكانی كوردستان- بەرگی سێهەم/ ٣٨١
- قەڵا دێرینەكانی كوردستان- بەرگی چوارەم/ ٣٨٢

شەمسی محەممەد ئیسكەندەر (د)
- مێژووی كورد لە سەدەی ١٦هەمدا/ ٨٨
- مێژووی كورد لەسەدەی ١٦هەمدا/ ٣٥٠

شەمسەددین سامی (قامووسولئەعلام)
- ناودارانی كورد لە "قاموس الأعلام"دا/ ١١١
- كورد و كوردستان- لە یەكەم ئەنسیكلۆپیدسای توركی لە مێژوودا/ ٢٩٠
- كورد و كوردستان- لە یەكەم ئەنسیكلۆپیدسای توركی لە مێژوودا/ ٣٩١

ع

عوسمان عەلی (د)

- چەند لێکۆڵینەوەیەك دەربارەی بزاڤی هاوچەرخی کورد/ ١٨٣
- چەند لێکۆڵینەوەیەك دەربارەی بزاڤی هاوچەرخی کورد- بەرگی یەکەم/ ٣١٣

عومەر ئیسماعیل مارف

- دەوڵەتی ماد ٧٠٠- ٥٥٠ پ.ز/ ٣٧٣

عیزەددین ئیبن ئەسیر

- تەواوی مێژوو- بەرگی یەکەم/ ٢٦٧
- تەواوی مێژوو- بەرگی دووەم/ ٢٦٨
- تەواوی مێژوو- بەرگی سێیەم/ ٢٦٩
- تەواوی مێژوو- بەرگی چوارەم/ ٢٧٠
- تەواوی مێژوو- بەرگی پێنجەم/ ٣١١
- تەواوی مێژوو- بەرگی شەشەم/ ٣١٢
- تەواوی مێژوو- بەرگی حەوتەم/ ٣٦٤
- تەواوی مێژوو- بەرگی هەشتەم/ ٣٦٥
- تەواوی مێژوو- بەرگی نۆیەم/ ٣٦٦
- تەواوی مێژوو- بەرگی دەیەم/ ٣٦٧

عەباس پاشا (**کوڕی عەلی پاشا کوڕی سوڵتان موڕادی پێنجەم**)

- مێژووی ڕەچەڵەکی عوسمانی/ ١٢٩
- مێژووی ڕەچەڵەکی عوسمانی/ ١٣٠

عەباس عومەر محەممەد

- مێژووی کوردە ئەیوبییەکان/ ٣٥١

عەبدولڕەزاق ئەسفەهانی

- گەشتنامەی ئەسفەهانی بۆ شنۆ و ورمێ و ڕواندز/ ٣٣٨

عەبدولڕەحمان مزوری

- نەوروز و.. ئەژدەهاك و.. كورد/ ١٣٢

عەبدولڕەقیب یوسف

- شوێنەوارەكانی نەوێ لە شاخی سوورێن/ ٦٦
- دەوڵەتی دۆستەكی لە كوردستانی ناوەڕاستدا/ ٧٩
- پەیدابوون و دروستكردنی چەكی ئاگردار لە كوردستان/ ١٦٣
- بەرگری كردنمان لە قەڵای هەولێر ساڵی ١٩٩٠/ ٣٠٩ (ھ)
- وێران كردنی قەڵای كەركووك و هەوڵدانم بۆ ڕزگاركردنی- گرنگی قەڵات لە بواری كەلەپووریەوە/ ٤٠٢

عەبدولخالید سابیر

- سۆمەرییەكان- مێژوویان، شارستانێتیان، كۆتاییان/ ٣٢١

عەبدولخالق سەرسام

- سەلاحەددینی ئەییوبی ئەرمەنی نییە.../ ١١٨
- ئاڤێستای نەورۆز/ ١٨٢

عەبدولجەبار محەممەد ئەلجەباری

- ئافرەتە ناودارەكانی كورد/ ٢٩

عەبدولحسین زەرینكوب (د)

- دوو سەدە بێدەنگی/ ٢٣٧

عەبدولحەمید ساڵح حەمدان (د)

- ڕۆژهەڵاتناسەكان بە درێژایی سەدەكان/ ٣١٧

عەبدولسەلام محەممەد حەیدەری (خۆشناو)

- چەند لایەنێکی ونبوو لە مێژووی کورد/ ١٣٥

عەبدولعەزیز سلێمان نوار (د)

- پەیوەندییێت عیراقێ و ئیرانێ... کونگرێ ئەرزەروم ١٨٤٣-١٨٤٤/ ١١٤

عەبدولقادر بەرزنجەیی (عەقیدی موتەقاعید)

- فەرهەنگی زانیاری (قاموس الاعلام) ئەنیکلۆپیدیای کورد- بەرگی یەکەم/ ٣٥

عەبدوڵڵا قەرەداغی (مەلا عەلی)

- کورد لەسەرچاوە مێژووییەکاندا/ ٢٩١

عەبدوڵڵا عەبدولکەریم مارف بەرزنجی

- کارکۆك لە مێژوودا/ ١٢٠

عەبدوڵڵا عەلیاوەیی (د)

- کوردستان لە سەردەمی دەوڵەتی عوسمانیدا/ ١٦٨
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٢/ ٣٠٤ (هـ)
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٣/ ٣٠٥ (هـ)
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٥/ ٣٠٦ (هـ)
- کوردستان لە چاخی مەغۆلدا ١٢٢٠- ١٣٣٥ز/ ٣٣١

عەبدوڵڵا ئۆج ئالان

- لەدەوڵەتی ڕاهبیی سۆمەرەوە بەرەو شارستانییەتی دیموکراسییانە- بەرگی یەکەم / ١٧٤

عەبدولوەحید (سەرهەنگ- عەقید)

- کورد و نیشتمانەکەی/ ١٠٧
- کورد و نیشتیمانەکەیان/ ١٠٨

عەلائەددین سەجادی
- شۆڕشەکانی کورد وە کورد و کۆماری عیراق/ ٢٠

عەلی ئەکبەر سەرهەنگ
- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاریدا ١/ ٢٤٣

عەلی ئەکبەر سەرفراز
- دێرینەناسی و هونەر لەسەردەمە مێژوویەکانی دەوڵەتی ماد و هاخامەنشی- بەرگی یەکەم/ ٣١٥ (هـ)
- دێرینەناسی و هونەر لەسەردەمە مێژوویەکانی دەوڵەتی ئەشکانی و ساسانی- بەرگی دووەم/ ٣١٦ (هـ)

عەلی تەتەر نێروەیی (د)
- کورد و مێژوو ١/ ٣٨٧
- کورد و مێژوو ٢/ ٣٨٨
- مێژوویا نوویا ئیرانێ ژ دامەزراندنا حکومەتا سەفەویان تا دووماهیا جەنگێ جیهانیێ ئێکێ ١٥٠١- ١٩١٨/ ٤٠٠

عەلی خان گۆنەخان ئەفشار
- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاریدا ٢/ ٢٤٤

عەلی دهقان
- عالەم ئارای عەبباسی (شۆڕشا دمدم)/ ٤٥

عەلی سەیدۆ گەورانی
- چیرۆکی حکوومەتێکی خەیاڵی و وەرگێڕانی بەشێك لە کتێبی (من عمان الی العمادیة)/ ٩٣
- لە عەممانەوە بۆ ئامێدی/ ١١٠
- لوڕ و لوڕستان/ ١٢٣

عەلی کەندی

- مێژوونامە... بەرگی یەکەم/ ٢٦١
- ئینسکلۆپیدیای مێژوونامە- بەرگی یەکەم/ ٣٠٧

عەلی محەممەد سەلابی (د)

- سەلاحەددینی ئەییوبی/ ٢٧٧
- دەوڵەتی سەلجوقی و دەرکەوتنی پرۆژەی ئیسلامی بۆ بەرەنگاربوونەوەی ڕەگ داکوتانی باتینی و شالاوی خاچپەرستی/ ٣١٤

عەلی نەقی ئەلحوسەینی

- مێژووی ٦٤١ ساڵەی فەرمانڕەوایی ئەردەلانییەکان.../ ١٣١

ف

فازل قەرەداغی

- مێژووی گەلی لوللو/ ٦٤
- مێژووی شوێنەواری شمشارە/ ٧٠ (ھ)
- چیرۆکی شمشارە/ ٧١
- مێژووی گەلی لوللو/ ٨٩
- مێژووی دێرینی کوردستان- کتێبی یەکەم/ ١٧٧
- مێژووی دێرینی کوردستان- کتێبی دووەم (ڕەخنە)…/ ٢٠٦
- بە ئیسلامکردنی کورد- ماستەرنامە یان هەڵەنامە؟…/ ٢١١
- مێژووی دێرینی کوردستان- کتێبی سێیەم/ ٢٢٩

فارووق حەفید

- مۆزەخانەی ئەتنۆگرافی کورد لە باشووری کوردستاندا/ ٦٣
- مۆزەخانەی ئەتنۆگرافیای کورد لە باشووری کوردستاندا/ ٣٤٠

فریدیدك ئاڕ

- لێکۆڵینەوەکانی پێش مێژوو لە کوردستانی عێراقدا- بەشی یەکەم/ ٢٠١ (ھ)

فرەیزەر

- گەشتەکەی فرەیزەر بۆ کوردستان و میسۆپۆتامیا ساڵی ١٨٣٤…/ ٧٢
- گەشتەکەی فرەیزەر بۆ کوردستان و میسۆپۆتامیا ساڵی ١٨٣٤…/ ٨٣

فوئاد تاهیر سادق

- هۆشیاریی مێژوویی/ ١٣٣

فوئاد حەمە خورشید

- کورد- کورتە لێکۆڵینەوەیەکی زانستییە/ ١٠٥

فەرسەت موری ئیسماعیل (د)
- کورد و کوردستان- مشتومڕی ئەفسانە و مێژوو و ئایین/ ٣٨٥

فەرهاد پیرباڵ (د)
- سەرچاوەکانی کوردناسی/ ٨٠
- کورد لە دیدی ڕۆژهەڵاتناسەکانەوە/ ٢٢١
- کرۆنۆلۆژیای کوردستان/ ٢٢٣
- سوڵتانە عوسمانییەکان/ ٢٣٩
- کورد لە دیدی ڕۆژهەڵاتناسەکانەوە/ ٣٣٣

فەرید ئەسەسەرد
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٢/ ٣٠٤ (هـ)
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٣/ ٣٠٥ (هـ)
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٥/ ٣٠٦ (هـ)

ڤ

ڤلادیمیر مینۆرسکی
- مینۆرسکی و کورد- کۆمەڵەی ٦ وتار/ ١٥٠
- مینۆرسکی و کورد/ ٢٣١
- بنچینەکانی کورد و چەند وتارێکی کوردناسی- بەرگی یەکەم/ ٢٣٦

ق

قادر ئەحمەدی

- **کورد و مێژوو– کورتە باسێکە لە سەر ئایین و مێژووی کورد لە ٣٦٠٠ی پ.ز تا سەرهەڵدانی قاجارەکان/ ١٩٤**

قازی عەبدوڵڵا شەیدا (مەردۆخی)

- **مێژووی سانەکانی هەورامان (پاش ئیسلام)/ ٣٤٩**

قاسم هاشمی نژاد

- **کارنامەی ئەردەشێری بابەکان/ ٩٤**

قەرەچەلەبی زادە

- **هاتنی سوڵتان سلێمانی قانوونی بۆ گرتنی بەغدا/ ٢٠٩**

ك

کارل میولەر (د. ئەندازیار)

- کاروانسەراکانی ڕۆژهەڵات/ ١٤١

کاوس قەفتان (د) (کاکەی ڕێبوار)

- چەند لێکۆڵینەوەیەك لەمێژووی بابان سۆران بۆتان/ ٤٨
- چەند لێکۆڵینەوەیەك لە مێژووی میرنشینی بابان سۆران بۆتان/ ٢١٤

کامەران کوێخا جەلال

- مێژووی کۆنی کەرکووك لەبەر ڕۆشنایی دەقەکانی نوزیدا/ ٢٦٣

کامەران محەممەد عەلی

- کوردستان لە بازنەی کێشەی ڕۆژهەڵاتیدا ١٨٠٠- ١٩٠٠/ ٢٥٦

کاوە فیدا

- فەقێ ئەحمەدی دارەشمانە/ ٥٠

کاوە مستەفا محەممەد هاوڕاز

- ڕۆژهەڵاتناسیی لەنێوان ستراتیژی داگیرکاریی و ئایدیۆلۆژیای ستەمدا/ ١٣٨

کەلیموڵڵا تەوەحودی

- کۆچی مێژوویی کورد بۆ خوراسان- بەشی یەکەم/ ١٩٧
- کۆچی مێژوویی کورد بۆ خوراسان- بەشی دووەم/ ١٩٨
- کۆچی مێژوویی کورد بۆ خوراسان- بەرگی سێهەم/ ٣٢٩

کلاریس سۆیشەر

- ڕۆژهەڵاتی نزیکی کەونارا/ ٣٧٤

کلۆدیۆس جێمس ڕیچ

- گەشتی ڕیچ بۆ کوردستان ١٨٢٠/ ٥٩
- گەشتنامەی ڕیچ بۆ کوردستان ١٨٢٠/ ١٤٣

کۆڕی زانیاری کورد (دەزگای چاپ)
- بەرکوتێکی خەرمانی کوردناسی لە ئەورووپا/ ٣٩

کۆزاد محەممەد ئەحمەد
- کورستانی ناوەڕاست لەنیوەی یەکەمی هەزارەی دووەمی پ. ز دا/ ٢٢٠
- کوردستانی ناوەڕاست لە نیوەی یەکەمی هەزارەی دووەمی پ. ز دا/ ٢٨٤

کۆمەڵێك نووسەری ڕووسی
- چەند وتارێکی کوردناسی/ ٥٢
- چەند وتارێکی کوردناسی ٢/ ١١٥
- چەند وتارێکی کوردناسی- بەرگی یەکەم/ ١٦٤
- چەند وتارێکی کوردناسی (١، ٢، ٣)/ ٢٧٢

کەمال ئیبراهیمی (سەید)
- کوردستان پێش لەڕووخانی نەینەوا/ ٢٨٧

کەمال بورکای
- کورد و کوردستان- لەسەردەمی باستانەوە تا کۆتایی جەنگی جیهانی یەکەم/ ٢٨٦

کەمال مەزهەر ئەحمەد (د)
- مێژوو- کورتە باسێکی مێژوو و کورد و مێژوو/ ٤٦
- مێژوو- کورتە باسێکی مێژوو و کورد و مێژوو/ ٢٩٨

کەمال نووری مەعرووف
- مێژووی شوێنەواری شمشارە/ ٧٠ (هـ)
- هەندێك شوێنەواری دێرینی بەر لە مێژوو و مێژووی کوردستان/ ٤٠٦

کەیوان ئازاد ئەنوەر (د)
- کورد لە چەند تۆمارێکی مێژووییدا/ ١٩١
- چەردەیەك لە مێژووی کورد/ ٢١٣
- ڕێبازی لێکۆڵینەوە و ڕێبازی لێکۆڵینەوەی مێژوویی/ ٢٧٥

گ

گ. ڕ. درايڤەر
- درايڤەر و كورد/ ١٨٤

گۆران ئيبراهيم ساڵح
- كـەركووك لـە سـەردەمى دەوڵـەتى عوسمانيـدا لـە نێـوان سـاڵانى ١٨٧٦-١٩٠٩/ ٢٥٤

گوڵموراد موورادى (د)
- كورتەيەك لە مێژووى ئۆلەكانى جيهان/ ٣٩٢

گيرنوت ڤيلهێلم
- شارستانييەتى خورييەكان/ ٣٢٣

گيلان
- كوردەكانى ئێران و هێرشى عوسمانى/ ١٦٩

ل

لوتفى
- مير بەدرخان/ ٩٨

ل. ڤورونكۆڤا
- ئەسكەندەرى مەكدۆنى لە قوڵايى مێژوودا- لەشكركێشى ئەسكەندەر ساڵى ٣٣٤-٣٢٤ پ.ز- بەشى دووەم/ ٢٦٦

م

م. ئاورنگ

- کوردناسی/ ٩٥

م. أ. حسرتیان

- مێژووی کوردستان/ ٢٩٧ (ﻫ)
- مێژووی کوردستان/ ٣٩٧ (ﻫ)

ماتسۆن

- لێکۆڵینەوەکانی پێش مێژوو لە کوردستانی عێراقدا- بەشی یەکەم/ ٢٠١ (ﻫ)

مارسل بریون

- بیرەوەرییەکانی تەیمووری لەنگ/ ٩١

ماری هال

- ئیمپراتۆرییەتی مەغۆل/ ٣٦٢

ماڵکۆم کالیچ

- ئەشکانییەکان (پارتەکان)/ ٣٦٣

محەممەد ئەمین زەکی

- خولاسەیەکی تاریخی کورد و کوردستان- جلدی ئەوەل (جزمی ئەوەل)/ ٨
- خولاسەیەکی تاریخی کورد و کوردستان- جلدی ئەوەل (جزمی دووەم)/ ٩
- خولاسەیەکی تاریخی کورد و کوردستان- جلدی دووەم/ ١٢
- تاریخ سلێمانی وە ولاتی- لە دەوری زۆر قەدیمەوە.../ ١٤
- خولاسەیەکی تاریخی کورد و کوردستان- بەرگی یەکەم و دووەم/ ١٠٢
- سەرجەمی بەرهەمی محەممەد ئەمین زەکی بەگ- یەکەم بەرگ/ ١٨٦
- خولاسەیەکی تاریخی کورد و کوردستان لە زۆر قەدیمەوە تا ئیمڕۆ- سەرجەمی بەرهەمی محەممەد ئەمین زەکی بەگ- چوارەم بەرگ/ ٢١٥

- خولاسەیەکی تاریخی کورد و کوردستان- جلد ١/ ٤٠٨
- کورد و کوردستان جلد ١-٢-٣/ ٤٠٩

محەممەد ئەمین مەنگوڕی (میرزا)

- کورد و کوردستان لە ئیسلامەوە هەتا ١٩٧١/ ٢٨٩

محەمەد ئەمین عەلی عەبدوڵڵا

- شەڕی گۆگامێلا- ئەربێلا ٣٣١ پ.ز/ ٣٧٩

محەممەد ئەمین هەورامانی

- مێژووی هەورامان/ ١٢٦
- جوگرافیا و مێژووی هەرە دێرینی کورەکی کوردستان لە ئاڤێستادا- جوگرافیا و مێژووی هەرە دێرینی هەورامان لە ئاڤێستادا/ ٣٦٨

محەممەد بایراقدار

- ئیدریسی بدلیسی/ ٩٠
- ئیدریسی بدلیسی/ ٣٠٨

محەممەد بن جەریر تەبەری

- مێژووی تەبەری- بەرگی دووەم/ ٣٤٢
- مێژووی تەبەری- بەرگی سێیەم/ ٣٤٣
- مێژووی تەبەری- بەرگی چوارەم/ ٣٤٤
- مێژووی تەبەری- بەرگی پێنجەم/ ٣٤٥
- مێژووی تەبەری- بەرگی شەشەم/ ٣٤٦
- مێژووی تەبەری- بەرگی حەوتەم/ ٣٤٧
- مێژووی تەبەری- بەرگی هەشتەم/ ٣٤٨

محەممەد تاتانی (د)

- وێنەی کورد لە زانینی مێژوویی ئیسلامیدا/ ٣٥٧

محەممەد جەمیل ئەلعوسمانی

- مێژووی شەڕی ئەهلی سەلیب و قارەمانی کورد سەلاحەددینی ئەییوبی- بەشی یەکەم/ ٢١

محەممەد جەمیل ڕۆژبەیانی (مەلا)

- فەرمانڕەوایی موکریان/ ٥٧
- مێژووی حەسەنوەیهی و عەییاری/ ٧٣
- چوار دەوڵەتی کورد... دونبولی، شاهێنی، شوانکارە، میننەتشاهی/ ١٠١
- کورد و ڕەگەزی ئاری/ ١٩٠
- کەرکووك: ناوی- مێژووی کۆنی- دانیشتوانی- دەسەڵاتەکانی/ ٢٢٥

محەممەد حەمە باقی

- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری (١٨٨٠) لە بەڵگەنامەی قاجاریدا/ ١٠٤
- میرنشینی ئەردەڵان بابان سۆران لە بەڵگەنامەی قاجاریدا ١٧٩٩-١٨٤٧/ ١٢٨
- ڕاپەڕینی هەمزاغای مەنگوڕ لە بەڵگەنامەی قاجاریدا ١٨٥٤- ١٨٨١/ ١٣٧

محەممەد ڕەسووڵ هاوار

- کورد و باکووری کوردستان لە سەرەتای مێژووەوە هەتا شەڕی دووەمی جیهان- بەرگی یەکەم/ ٢١٩

محەممەد ساڵح قەرەداغی (د)

- کورد و کوردستان/ ٣٤

محەممەد سدیق میرزا

- کورد و دیرۆکە تالانکراوەکەی/ ١٧١

محەممەد سوهەیل (سهێل) تەققوش (د)

- مێژووی دەوڵەتی عەباسی/ ٢٩٥
- عوسمانییەکان لەدامەزراندنی دەوڵەتەوە تا کودەتا بەسەر خەلافەتدا/ ٣٢٤
- عوسمانییەکان لەدامەزراندنی دەوڵەتەوە تا کودەتا بەسەر خەلافەتدا/ ٣٢٥
- مێژووی دەوڵەتی سەفەوی/ ٣٩٨

محەممەد سەعید ئیبراهیمی محەممەدی (ئاوێر)

- قارەمانانی نەتەوەی کورد- بەرگی یەکەم/ ١٥٣

محەممەد فیدا

- فەقێ ئەحمەدی دارەشمانە- داستانی مێژوویی فەقێ ئەحمەد.../ ٥٠

محەممەد مەردۆخ (مەردوخ) (شێخ)

- سەرەتایەك لە مێژووی میللەتی کورد- بەشی یەکەم/ ١٧
- مێژووی کورد و کوردستان- بەشی یەکەم/ ١٨
- مێژووی کورد و کوردستان- بەشی دووەم/ ١٩
- مێژووی کورد و کوردستان/ ٥٥
- مێژووی کورد و کوردستان/ ٢٦٠
- مێژووی کورد و کوردستان- جلد ١-٢/ ٤١١

محەممەد مەحموود مەندەلاوی (د)

- مێژوو و شارستانیەتی کورد/ ٣٥٤

محەممەد نەجم تاڵەبانی

- ڕاپەڕینە مەزنەکەی کورد بە ڕابەریی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری/ ٦١

م. س. لازاریف

- مێژووی کوردستان/ ٢٩٧ (هـ)
- مێژووی کوردستان/ ٣٩٧ (هـ)

موحسین محەممەد حسین (پرۆفیسۆر. د)

- لێکۆڵینەوەیەکی بەراوردکاری لە نێوان دوو قەڵاتدا/ ٦٠
- سەلاحەددینی ئەییوبی- ژیننامەی گەشترین/ ٦٢
- سوپای ئەییوبیان لە سەرودەمی سەلاحەددیندا/ ٢٣٨
- هەولێر لەسەردەمی ئەتابەگییاندا... ١١٢٨- ١٢٣٣ز/ ٤٠٤

موفید ڕائف مەحموود عابد

- مێژووی دەوڵەتی ساسانی- سەردەمی کیرەوییەکان ٢٢٦- ٦٥١/ ٣٥٣

میر بەسری

- ناودارانی کورد/ ١٥١
- ناودارانی کورد/ ٣٥٦

میر نەسیر خان ئەحمەد زەیی بەلوچ

- مێژووی بەلوچ و بەلوچستان- بەرگی یەکەم/ ٢٠٤

مێری هاڵ

- گەشتەکانی مارکۆپۆلۆ/ ١٧٢
- گەشتەکانی مارکۆپۆلۆ/ ٣٩٥

مەئموون بەگ کوڕی بێگە بەگ

- یاداشتەکانی مەئموون بەگ کوڕی بێگە بەگ فەرمانڕەوای شارەزوور/ ١٣٤

مەحموودی بانەیی (میرزا)

- لاپەڕەیەك لە دیریکی کوردستانی موکری/ ٤١٠

مەحموود زێوەر

- چیرۆکی حکومەتێکی خەیاڵی و وەرگێڕانی بەشێك لە کتێبی (من عمان الی العمادیه)/ ٩٣

مەستوورەی کوردستانی (ماه شەرەفخانم)

- مێژووی ئەردەڵان/ ٥٣
- مێژووی ئەردەڵان/ ١٤٦
- مێژووی ئەردەڵان/ ١٧٦
- مێژووی ئەردەڵان/ ٢٠٥

مەمدووح سەلیم مزوری

- مێژووی ڕواندز/ ٢٣٠

مەنسوور مەخدووم
- گرنگی کورد و کوردستان لە قۆناغە مێژووییەکانی ئێران.../ ١٤٢
- گرنگی کورد و کوردستان لە قۆناغە مێژووییەکانی ئێران.../ ٢٥٨

مەولود ئیبراهیم حەسەن (د)
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٢/ ٣٠٤ (هـ)
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر ٣/ ٣٠٥ (هـ)
- ئینسکلۆپیدیای هەولێر٥/ ٣٠٦ (هـ)

مەهدی عوسمان هەروتی
- ڕۆڵی سەربازیی کورد لە دەوڵەت و میرنشینە ناکوردییەکان لە سەردەمی عەبباسیدا ٧٤٩- ١٢٥٨ز/ ٢٧٣

مەئموون بەگ بێگەبەگ
- یاداشتەکانی مەئموون بەگ کوڕی بێگە بەگ فەرمانڕەوای شارەزوور.../ ١٣٤

ن

نازناز محەممەد عەبدولقادر

- میرنشینییەکانی کوردستانی ڕۆژهەڵات لە سەردەمی فەرمانڕەوایی قاجارەکاندا/ ١٤٥

نووری دەرسیمی (د)

- دەرسیم لە مێژووی کوردستاندا/ ١١٧

نۆیل باربەر

- فەرمانڕەوایی قۆچی زێڕین- لە سوڵتان سلێمانی قانوونییەوە تا ئەتاتورک/ ١١٩

نیشتمان بەشیر محەممەد (د)

- کورد و سەلجوقییەکان ١٠٢٩- ١١٢٧ز/ ٢٢٤

نەبەز مەجید ئەمین (د)

- دەوڵەتی ئومەوی و کەسایەتی خەلیفەکانی لە دید و بۆچوونی هەندێ لە ڕۆژهەڵاتناساندا/ ١٣٦
- عیسای هەکاری- چەند لاپەڕەیەکی پرشنگدار لە ژیانی یەکێك لە سەرکردە ناودارەکانی کورد لە شەڕی خاچییەکاندا/ ١٤٠
- میر ئیبن مەشتوبی هەکاری ١١٧٩- ١٢٢٢ز/ ١٤٤

نەریمان عەبدوڵلا خۆشناو

- کوردۆلۆجی/ ٣٣٥ (هـ)
- کوردۆلۆجی/ ٣٩٠ (هـ)

نەجاتی عەبدوڵلا (د)

- کوردستان و کێشەی سنووری عوسمانی- فارسی ١٦٣٩- ١٨٤٧/ ١٢٢

نەجم خالد ئەڵوەنی

- ئەفسانەی تۆفانی سۆمەری/ ٧٤

نەوشیروان مستەفا ئەمین (ساڵح محەممەد ئەمین)

- کورد و عەجەم- مێژووی سیاسیی کوردەکانی ئێران/ ٥٨
- میرایەتی بابان لە نێوان بەرداشی ڕۆم و عەجەمدا/ ٨٥
- میرایەتی بابان لە نێوان بەرداشی ڕۆم و عەجەمدا/ ٨٦
- لە پەراوێزی مێژووی ئەردەڵاندا/ ٩٦
- کورد و عەجەم- مێژووی سیاسیی کوردەکانی ئێران/ ١٩٣

و

واقدی؟

- وڵاتگیری ڕەشە خاکی عیراق- فتوح سواد العراق/ ٧٧
- وڵاتگیری ڕەشە خاکی عیراق- فتوح سواد العراق/ ٢٠٨

وریا ڕەحمانی

- کوردستان و کورد لەڕوانگەی نەخشەوانییەوە/ ٣٣٤

وەدیع جویدە

- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی ئەمەریکی و بەریتانیدا ٣/ ٢٤٥

ویل دورانت

- مێژووی شارستانیەت- خۆرهەڵات لانکی شارستانیەت- بەرگی یەکەم/ ٤٠١

ه

هاشم حیجازی فەر

- شا ئیسماعیلی یەکەم و شەڕی چاڵدێران/ ١٣٩

هانس هەلبیك

- لێکۆڵینەوەکانی پێش مێژوو لە کوردستانی عێراقدا- بەشی یەکەم/ ٢٠١ (ه)

هاوڕێ باخەوان

- (هاوڕێنامە) بۆ مێژووی کوردستان و کورد/ ١٠٠
- کوردستان نیشتمانی یەکەمینی سۆمەرییەکانە/ ١٥٤

هورمزی بیگەری

- چیانشینانی زاگرۆس/ ١١٦

هێنری بێندەر

- سەفەرنامەی هێنری بێندەر/ ٢١٦

هەستیار کەمال کوردی

- سیاسەتی ڕووسیای قەیسەری بەرامبەر بە کورد ١٨٥٠-١٩١٤/ ٣٧٦

هەربەرت ئی

- لێکۆڵینەوەکانی پێش مێژوو لە کوردستانی عێراقدا- بەشی یەکەم/ ٢٠١ (ه)

هەینی قادر

- بەرگری کردنمان لە قەڵای هەولێر ساڵی ١٩٩٠/ ٣٠٩ (ه)

ی

یارۆسلاڤ کراچی

- شارستانیەتی ئاسیا و ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست/ ٢٤٢

یڤگێنیا ڤاسیلیێڤا (**پرۆفیسۆر**)

- شەرەفخانی بەدلیسی– سەردەم، ژیان، نەمری/ ٢٨٠

یورگین لیسو

- خشتەکانی شمشارە– ڕاپۆرتێکی سەرەتایی/ ٧٨
- تابلۆکانی شمشارە/ ٩٢

یوسف ئەحمەد دەرگەڵەیی

- مێژووی شاری هەولێر لە کۆنەوە تا ساڵانی شەست/ ١٤٧

یوسف ئەلعش (**د**)

- عەباسییەکان– مێژووی سەردەمی خەلافەت/ ٣٨٠

ی. ی. فاسیلیفا (**ی. ئی. ڤاسیلیەڤا**)

- کوردستانی خواروی ڕۆژهەڵات لە سەدەی حەڤدەوە تا سەرەتای سەدەی نۆزدە– کورتەیەکی مێژووی میرنشینانی ئەردەڵان و بابان/ ٧٥
- مێژووی کوردستان/ ٢٩٧ (هـ)
- کوردستانی خواروی ڕۆژهەڵات لە سەدەی حەڤدەوە تا سەرەتای سەدەی نۆزدە– کورتەیەکی مێژووی میرنشینانی ئەردەڵان و بابان/ ٣٣٠
- مێژووی کوردستان/ ٣٩٧ (هـ)

؟ (**کۆمەڵێ نووسەر**)

- عوسمانییەکان- لە عوسمانی کوڕی ئورتغلەوە تا سوڵتان عەبدولمەجیدی دووەم/ ٢٥١
- عوسمانییەکان- لە عوسمانی کوڕی ئەرتغرولەوە تا سوڵتان عەبدولمەجیدی دووەم (پەیماننامە و جەنگەکانی دەوڵەتی عوسمانی)/ ٢٨١

(**چەند نووسەرێك**؟)

- کورد و کوردستان لە نیگای چەند گەڕیدەیەکی ڕۆژاواییەوە/ ٣٨٤

❖ لیستی ناوی وەرگێڕ

ئـ

ئارام جەلال حەسەن هەمەوەندی

- شارستانییەتی خورییەکان/ **٣٢٣**

ئارام عەلی (د)

- شەرەفخانی بەدلیسی/ **٢٨٠**

ئازاد عەبدولواحید کەریم (د)

- بۆ مێژوو- کەرکووك لە ڕوانگەی مێژووەوە/ **٣١٠**

ئازاد عوبێد ساڵح

- کورد لە سەرچاوە عەرەبییەکاندا/ **١٠٦**
- ڤلادیمیر ف. مینۆرسکیی ڕۆژهەڵاتناس.../ **٢٨٢**

ئاسۆس محەممەد ڕەشید مەلا قادر (ئاسۆس محەممەد مەلا قادر)

- بەیەکگەیشتنی کورد و لان لە وڵاتی باب و شەروان/ **١٦١**
- لێکۆڵینەوەکانی پێش مێژوو لە کوردستانی عێراقدا- بەشی یەکەم/ **٢٠١**

ئاسۆ کەریم

- کوردستان لە مێژوودا- چاخە کۆنەکان- بەشی یەکەم/ **١٢١**

ئاسۆس هەردی

- مێژووی **٦٤١** ساڵەی فەرمانڕەوایی ئەردەڵانییەکان لە ناوچەی کوردستانی ژێر دەسەڵاتی ئێراندا/ **١٣١**

ئاکۆ بورهان محەممەد

- مێژووی میافارقین و ئامەد/ **٢٥٩ (هـ)**

ئاکۆ غەریب

- کورد و نیشتمانەکەی/ ١٠٧

ئامانج نیعمەت شەوکەت

- کورد و کوردستان- مشتومڕی ئەفسانە و مێژوو و ئایین/ ٣٨٥

ئاواز فاتح

- سەلاحەددین بدوێنین یان خۆمان بە بەرپرسیار بزانین/ ١٨٨

ئەبوبەکر خۆشناو

- مێژووی هاوچەرخی کورد- بەرگی یەکەم/ ١٤٩
- سەفەرنامەی هێنری بێندەر/ ٢١٦

ئەبوبەکر عەلی

- دەوڵەتی دۆستەکی لە کوردستانی ناوەڕاستدا/ ٧٩

ئەحمەد تاقانە

- کوردەکانی ئەستەمبووڵی کۆن/ ١٩٥
- هاتنی سوڵتان سلێمانی قانوونی بۆ گرتنی بەغدا/ ٢٠٩
- کورد و کوردستان- لە یەکەم ئەنسیکلۆپیدسای تورکی لە مێژوودا/ ٢٩٠
- کورد و کوردستان- لە یەکەم ئەنسیکلۆپیدسای تورکی لە مێژوودا/ ٣٩١

ئەحمەد فەتاح دزەیی (د)

- دەرسیم لە مێژووی کوردستاندا/ ١١٧

ئەفراسیاو هەورامی (د)

- کورد- لەجەنگی ڕووسیا لەگەڵ ئێران و تورکیادا/ ١٥٥

ئەمین شوان

- کورد و کوردستان/ ١٧٠

ئەنوەری سوڵتانی
- مینۆرسکی و کورد- کۆمەڵەی ٦ وتار/ ١٥٠
- درایڤەر و کورد/ ١٨٤
- مینۆرسکی و کورد/ ٢٣١
- دوو زەیلی شەرەفنامەی بتلیسی/ ١٨٥

ئەنوەر قادر محەممەد
- چەند وتارێکی کوردناسی/ ٥٢
- چەند وتارێکی کوردناسی ٢/ ١١٥
- چەند وتارێکی کوردناسی- بەرگی یەکەم/ ١٦٤
- چەند وتارێکی کوردناسی (١، ٢، ٣)/ ٢٧٢

ئومێد ئاشنا
- گەشتەکەی فرەیزەر بۆ کوردستان و میسۆپۆتامیا ساڵی ١٨٣٤/ ٧٢
- گەشتەکەی فرەیزەر بۆ کوردستان و میسۆپۆتامیا ساڵی ١٨٣٤/ ٨٣

ئەنوەر ناسر قەرەداغی
- کورد و کوردستان/ ٣٤

ئیبراهیم یونسی
- مێژووی هاوچەرخی کورد- بەرگی یەکەم/ ١٤٩

ئدریس عەبدوڵلا مستەفا
- کورد و سەلجوقییەکان... ١٠٢٩- ١١٢٧ز/ ٢٢٤
- هۆز و دەسەڵاتە هۆزەکییە کوردییەکانیی چاخی ناوەڕاست/ ٤٠٥

ئیسماعیل حەساف (د)
- مێژووی پێوەندییەکانی ڕووسیا و کورد- لێکۆڵینەوە و بەڵگەنامە/ ٢٢٨

ئیسماعیل شاکر هەمزە
- گەشتەکانی مارکۆپۆلۆ/ ٣٩٥

ب

بارزان وەهاب

- مێژووی کوردستان/ ٢٦٢ (هـ)

بورهان قانع

- میدیا/ ٤٠
- کوردناسی/ ٩٥
- میدیا/ ٢٠٢
- میدیا/ ٣٠٠

بیلال غازی کاك ئەمی

- لوڕ و لوڕستان/ ١٢٣

بەکر دلێر

- ئەشکەوتەکەی گوندوك/ ١٦

پ

پەخشان عومەر حەمە مراد

- ئیمپراتۆرییەتی مەغۆل/ ٣٦٢

ت

تالیب بەرزنجی

- لە (عەممان)ـەوە بۆ (ئامێدی)- گەشتێك بە کوردستانی باشووردا/ ١١٠

تەحسین تەها بەهائەدین

- جەنگە سەلیبییەکان/ ٣٦٩

تۆفیق وەهبی بەگ

- قسنیك لە کوردستانا/ ١٥

ج

جەعفەر ئەلخەیات

- گەشتەکەی فرەیزەر بۆ کوردستان و میسۆپۆتامیا ساڵی ١٨٣٤/ ٧٢
- گەشتەکەی فرەیزەر بۆ کوردستان و میسۆپۆتامیا ساڵی ١٨٣٤/ ٨٣

جەلال تەقی

- شەڕەکانی ئەسکەندەری مەکدۆنی/ ٣٨
- نهێنیی کۆنترین مێژوو/ ٤٣

جەلیل کاکەوەیس

- کورد لە سەدەی حەوتەمەوە تا سەدەی دەیەم/ ١٩٢
- کورد لەسەدەی حەوتەمەوە تا سەدەی دەیەم/ ٢٨٥

جەلیل گادانی

- هاونەتەوەیی قەومی کورد و ماد- بەرگی یەکەم/ ١٨٠
- هاونەتەوەیی قەومی کورد و ماد- بەرگی دووەم/ ١٨١
- زنجیرە لێکۆڵینەوەکانی مێژوو- هاونەتەوەیی کورد و ماد/ ٣٧٥

جەلیل محەممەد شەریف

- ناودارانی کورد لە (قاموس الأعلام)دا/ ١١١

جەمال میرزا عەزیز

- لەتاریکییەوە بۆ ڕووناکی- بەڵگەنامەکانی شۆڕشی ١٨٨٠/ ٩٧

جەمال گردەسۆری

- میر بەدرخان/ ٩٨

جەمیل ئەحمەد زێرۆ هەرکی

- عالەم ئارای عەبباسی (شۆڕشا دمدم)/ ٤٥

جەمیل قادر

- سەلاحەددینی ئەییوبی/ ٢٧٧

جەوهەر کرمانج

- سیستەمی میرنشینی لە کوردستان- سەرهەڵدان و ڕووخانی.../ ١٦٥
- سەرهەڵدان و ڕووخانی سیستەمی میرنشینی لە کوردستان.../ ٣٢٢

ح

حسین حوزنی موکریانی

- لاپەڕەیەك لە دیریکی کوردستانی موکری/ ٤١٠

حەسەن جاف (د)

- مێژووی ئەردەلان/ ٥٣ (ھ)
- مێژووی ئەردەلان/ ٢٠٥
- کەرکووك لە چەرخە کۆنەکاندا/ ٢٩٢

حەسەن فەهمی جاف

- کوردستان- شوێنی گەڕانەوەی دە هەزار یۆنانی لە ٤٠١ی پێش میلاددا/ ٢٤

حەمید عەزیز (د)

- گەشتێك بە عەرەبستان و کوردستان و ئەرمەنستاندا- بەشی دووەم/ ١٧٣

حەمە ساڵح گەلاڵی

- مێژووی خوێناوی عێراق- ڕوداوەکان- هۆکارەکان- چارەسەرەکان/ ١٢٤

حەمە کەریم عارف

- کورد لە ئینسکلۆپیدیای ئیسلامدا/ ٧٦
- مێژووی ڕەگ و ڕەچەڵەکی کورد/ ٨٧
- مێژووی ڕەگ و ڕەچەڵەکی کورد/ ٢٩٦
- کورد لە ئینسایکلۆپیدیای ئیسلامدا/ ٣٣٢

حەمە ساڵح حاجی مەلا

- کورد و نیشتیمانەکەیان/ ١٠٨

حەمەی حەمە سەعید

- بیرەوەرییەکانی تەیمووری لەنگ/ ٩١
- چیانشینانی زاگرۆس/ ١١٦

حەمە عەلی

- مووسڵ لە سەدەی هەژدەهەمدا بەپێی یادداشتنامەکانی قەشە دۆمۆنیکۆ لانزا/ ٨٤

خ

خالید ڕەسووڵ

- لوڕستان- شوێنەوارە مێژووییەکانی (پێشکۆ و پشکۆ)/ ٦٩

خەلیل عەبدولڕەحمان

- کورد لەسەدەی حەوتەمەوە تا سەدەی دەیەم/ ٢٨٥

خاچادۆر کەسباریان (د)

- کورد لە سەرچاوە عەرەبییەکاندا/ ١٠٦

د

دلاوەر عەبدوڵڵا

- کۆرشی مەزن/ ٢٢٢

ر

ڕووپاك کاخدر حەمەد

- عەباسییەکان- مێژووی سەردەمی خەلافەت/ ٣٨٠

ڕەسووڵ سوڵتانی

- ئیمپراتۆرییەتی بیزەنتی/ ٣٦٠

ڕێباز مستەفا
- گەشتەکانی مارکۆپۆلۆ/ ١٧٢
- دوو سەدە بێدەنگی/ ٢٣٧ (ھ)

ڕێبوار ڕەشید
- مێژووی کوردستان– ڕەگەز و بناوانی شارستانیەتی کورد/ ٦٧

ڕێبوار کەریم وەلی
- فەرمانڕەوایی قۆچی زێڕین– لە سوڵتان سلێمانی قانوونییەوە تا ئەتاتورک/ ١١٩

ڕێبوار سەرتیپ زەندی
- چەردەیەك لە مێژووی ئێران/ ٣٧٠

ڕێکس وارنەر
- گەشتەکەی زینۆفۆن/ ٢٢٦

ڕەشاد میران (د)
- نەژادی کورد– ڕەوتی مێژوویی دروستبوونی میللەتی کورد/ ٦٥
- کوردستانی خوارووی ڕۆژھەڵات لە سەدەی حەڤدەوە تا سەرەتای سەدەی نۆزدە– کورتەیەکی مێژووی میرنشینانی ئەردەڵان و بابان/ ٧٥
- نەژادی کورد– ڕەوتی مێژوویی دروستبوونی میللەتی کورد/ ١١٢
- کوردستانی خوارووی ڕۆژھەڵات لە سەدەی حەڤدەوە.../ ٣٣٠

ڕەفعەت مورادی
- گرنگی کورد و کوردستان لە قۆناغە مێژووییەکانی ئێران.../ ١٤٢
- گرنگی کورد و کوردستان لە قۆناغە مێژووییەکانی ئێران.../ ٢٥٨

ڕەنج ئەبوبەکر محەممەد
- شارەزوور و لوڕستانی باکوور لە سەدەکانی ناوەڕاستدا/ ٢٧٨

ز

زانەر محەممەد

- مێژووی تەبەری- بەرگی دووەم/ ٣٤٢
- مێژووی تەبەری- بەرگی سێیەم/ ٣٤٣
- مێژووی تەبەری- بەرگی چوارەم/ ٣٤٤
- مێژووی تەبەری- بەرگی پێنجەم/ ٣٤٥
- مێژووی تەبەری- بەرگی شەشەم/ ٣٤٦
- مێژووی تەبەری- بەرگی حەوتەم/ ٣٤٧
- مێژووی تەبەری- بەرگی هەشتەم/ ٣٤٨

زرار عەلی

- مێژووی کورد لە شارستانی ئیسلامیدا/ ٣٩٩

زێوەر (عەبدوڵڵا محەممەد مەلا ڕەسوول)

- چیرۆکی حکوومەتێکی خەیاڵی و وەرگێڕانی بەشێك لە کتێبی (من عمان الی العمادية)/ ٩٣

زاهیر محەمەد ڕەشید

- تەواوی مێژوو – بەرگی یەکەم/ ٢٦٧
- تەواوی مێژوو- بەرگی دووەم/ ٢٦٨
- تەواوی مێژوو- بەرگی سێیەم/ ٢٦٩
- تەواوی مێژوو- بەرگی چوارەم/ ٢٧٠
- تەواوی مێژوو- بەرگی پێنجەم/ ٣١١
- تەواوی مێژوو- بەرگی شەشەم/ ٣١٢
- گەشتنامەی ئەسفەهانی بۆ شنۆ و ورمێ و ڕواندز/ ٣٣٨
- تەواوی مێژوو- بەرگی حەوتەم/ ٣٦٤
- تەواوی مێژوو- بەرگی هەشتەم/ ٣٦٥
- تەواوی مێژوو- بەرگی نۆیەم/ ٣٦٦
- تەواوی مێژوو- بەرگی دەیەم/ ٣٦٧

ژ

ژێهات محەممەد محەممەد تاهیر

- ماقویل و هەژار- دیروکا شەرێن خاج هەلگران ١٠٩٥-١٢٩١ز/ **٣٩٦**

س

سابیر عەلی هەریری

- ئەسکەندەری مەکدۆنی لە قولایی مێژوودا- لەشکرکێشی ئەسکەندەر ساڵی ٣٣٤-٣٢٤ پ.ز- بەشی دووەم/ **٢٦٦**

ساڵح سەعید دەلۆیی

- کورد- کورتە لێکۆڵینەوەیەکی زانستییە/ **١٠٥**

سامان عەبدوڵڵا

- قەڵای پەری لە کەریم خانەوە تا لوتف عەلی خان/ **٢٥٢**

ستار شێخانی

- کوردستان لە چاخی مەغۆلدا ١٢٢٠- ١٣٣٥ز/ **٣٣١**

سەعید ناکام

- کورد لە مێژووی دراوسێکانیدا- سیاحەتنامەی ئەولیا چەلەبی/ **٤١**

سەلاح محەممەد سەلیم هروری (د)

- مێرگەها بۆتان د چاخێ بەدرخانێ ١٨٢١-١٨٤٧دا/ **٢٢٧**

سەلاحەددین ئاشتی

- کەریم خانی زەند- مێژووی ئێران لە نێوان ١٧٤٧- ١٧٧٩/ **١٩٩**
- ئێرانی سەردەمی ساسانییەکان/ **٢١٠**
- شەرەفنامەی شەرەف خانی بەدلیسی- مێژووی میرانی خانەدانی عوسمان و پاشایانی ئێران توورانی هاوچەرخیان- بەرگی دووەم/ **٢٤٩**
- کتێبی دیاربەکرییە/ **٢٥٣**
- مێژووی ئەفشار/ **٢٩٤**
- ئەشکانییەکان (پارتەکان)/ **٣٦٣**

سەلاحەددینی عەبباسی

- کورد و نیشتمانەکەی/ **١٠٧**

سەلاح نەقشبەندی

- یاداشتەکانی مەئموون بەگ کوڕی بێگە بەگ فەرمانڕەوای شارەزوور.../ **١٣٤**

سەلام عەبدولکەریم

- عوسمانییەکان- لە عوسمانی کوڕی ئورتغلەوە تا سوڵتان عەبدولمەجیدی دووەم/ **٢٥١**
- عوسمانییەکان- لە عوسمانی کوڕی ئەرتغرولەوە تا سوڵتان عەبدولمەجیدی دووەم.../ **٢٨١**

سەریاس محەممەد (**شەپۆل**)

- مێژووی سانەکانی هەورامان (پاش ئیسلام)/ **٣٤٩**

ش

شاخەوان محەممەد

- مەغۆلەکان/ ٣٠١
- مێژووی دەوڵەتی سەفەویی/ ٣٩٨

شاسوار .خ . هەرشەمی

- کارنامەی ئەردەشێری بابەکان/ ٩٤

شکور مستەفا

- مێژووی ئەردەڵان/ ٥٣ (ه)
- مێژووی کورد لەسەدەی ١٦هەمدا/ ٨٨
- ئیدریسی بدلیسی/ ٩٠
- یاداشتەکانی مەئموون بەگ کوڕی بێگە بەگ فەرمانڕەوای شارەزوور/ ١٣٤ (ه)
- مێژووی ئەردەڵان/ ٢٠٥
- ئیدریسی بدلیسی/ ٣٠٨
- مێژووی کورد لە سەدەی ١٦هەمدا/ ٣٥٠
- کورد و کوردستان لە نیگای چەند گەڕیدەیەکی ڕۆژاواییەوە/ ٣٨٤

شاهۆ عومەر

- دەوڵەتی سەلجوقی و دەرکەوتنی پرۆژەی ئیسلامی بۆ بەرەنگاربوونەوەی ڕەگ داکوتانی باتینی و شاڵاوی خاچپەرستی/ ٣١٤ (ه)

ع

عبدی حاجی (د)

- مێژووی کوردستان/ ٢٩٧
- مێژووی کوردستان/ ٣٩٧

عیماد جەلال حەبیبوڵڵا

- ڕۆژهەڵاتناسەکان بە درێژایی سەدەکان/ ٣١٧

عوسمان عەزیز عەلاف

- بەهای مێژوو/ ٢١٢

عوسمان عەلی قادر

- سوپای ئەییوبیان لە سەرودەمی سەلاحەددیندا/ ٢٣٨
- هەولێر لەسەردەمی ئەتابەگییاندا ١١٢٨- ١٢٣٣ز/ ٤٠٤

عومەر فارووقی

- کارنامەی هەردەشێری بابەکان/ ١٨٩

عەبدوڵڵا ڕەسوولی

- مێژووی شارستانیەت- خۆرهەڵات لانکی شارستانیەت- بەرگی یەکەم/ ٤٠١

عەبدوڵڵا شاڵی

- مێژووی کورد و کوردستان/ ٢٣

عەبدوڵڵا گەرمیانی

- مێژووی دەوڵەتی ساسانی- سەردەمی کیرەوییەکان ٢٢٦- ٦٥١/ ٣٥٣

عەبدولخالق عەلائەددین

- ناودارانی کورد/ ١٥١
- ناودارانی کورد/ ٣٥٦

عەبدولڕەحیم مەعریفەتی

- مێژووی کوردەکانی جزیره ٤٤٧-٦٥٦ک/ ٣٥٢
- ڕۆژهەڵاتی نزیکی کەونارا/ ٣٧٤

عەبدولکەریم ئەبازەید

- کورد لە سەرچاوە عەرەبییەکاندا/ ١٠٦

عەبدولکەریم محەممەد سەعید

- مێژووی کورد و کوردستان/ ٥٥
- مێژووی کورد و کوردستان/ ٢٦٠

عەبدولڕەزاق بیمار

- سەلاحەددینی ئەییوبی- ژیننامەی گەشترین/ ٦٢

عەبدولمولئمین دەشتی

- کاروانسەراکانی ڕۆژهەڵات/ ١٤١

عەزیز ئیبراهیمی

- قەڵای دمدم وە خانی لەپ زێڕین/ ٢٨

عەزیز گەردی

- خشتەکانی شمشارە- ڕاپۆرتێکی سەرەتایی/ ٧٨
- تابلۆکانی شمشارە/ ٩٢

عەدنان بەرزنجی

- کۆچی مێژوویی کورد بۆ خوراسان- بەشی یەکەم/ ۱۹۷
- کۆچی مێژوویی کورد بۆ خوراسان- بەشی دووەم/ ۱۹۸
- کۆچی مێژوویی کورد بۆ خوراسان- بەرگی سێیەم/ ۳۲۹

عەلا نووری بابە عەلی

- ئارییەکان و مادەکان/ ۱۵۲

عەلی بوداغی

- سەدەکانی بەرایی ناوەڕاست/ ۳۷۷

عەلی سەیدۆ گۆرانی

- میر بەدرخان/ ۹۸

عەلی فەتحی

- کورد و کوردستان- لەسەردەمی باستانەوە تا کۆتایی جەنگی جیهانی یەکەم/ ۲۸۶

ف

فاروق ئیسماعیل (د)
- شارستانییەتی خورییەکان/ ٣٢٣

فەرهاد عەزیز خۆشناو (فەرهاد خۆشناو)
- ئاریایی و نائارییاییەکان لە ڕوانگەی کۆنی مێژوودا/ ٣٥٨
- ئیمپراتۆرییەتی ئاشوور/ ٣٥٩
- ئیمپراتۆرییەتی ئێران/ ٣٦١

فەیزوڵڵا برایم خان
- مێژووی کوردستان/ ٢٦٢ (هـ)

فەیسەڵ دەباغ
- کوردستان لە چاپکراوە عوسمانلییەکاندا/ ١٦٧

ق

قادر محەممەد پشدەری (د)
- مێژووی میافارقین و ئامەد/ ٢٥٩ (هـ)

قانع
- مێژووی نەژاد و پەیوەستەگی کورد/ ٣٢ (هـ)
- کورد نەژاد و پەیوەستەگی– تۆماری تەمەن ١٠/ ٣٢٨ (هـ)

قەشە ڕوفائیل بیداود
- موسڵ لە سەدەی هەژدەهەمدا بەپێی یادداشتنامەکانی قەشە دۆمۆنیکۆ لانزا/ ٨٤

قەناتی کوردۆ (پ)
- نووسراوەکانی لێرخ لە بارەی کوردەوە/ ٤١٢

ک

کامەران حەسەن

- کوردەکانی پارس و کرمان- بەرگی یەکەم/ ٣٨٦

کامەران جەمال بابان زادە

- چەند لێکۆڵینەوەیەك دەربارەی بزاڤی هاوچەرخی کورد/ ١٨٣
- چەند لێکۆڵینەوەیەك دەربارەی بزاڤی هاوچەرخی کورد- بەرگی یەکەم/ ٣١٣

کامیل محەممەد قەرەداغی

- ڕیشەی کاریگەرییەکانی بریتانیا لە میسۆپۆتامیادا/ ٣١٨

کاوس قەفتان (د)

- ڕاپەڕینی کوردەکان ساڵی ١٨٨٠/ ٤٩
- کوردەکانی ئیمپراتۆریەتی عوسمانی/ 51

کەریم زەند

- مێژووی نەژاد و پەیوەستەگی کورد/ ٣٢ (ھ)
- کورد نەژاد و پەیوەستەگی- تۆماری تەمەن ١٠/ ٣٢٨ (ھ)

کەمال ڕەشید شەریف

- شا ئیسماعیلی یەکەم و شەڕی چاڵدێران/ ١٣٩

ل

لوقمان عەبدوڵڵا

- لەدەوڵەتی ڕاهبیی سۆمەرەوە بەرەو شارستانییەتی دیموکراسیانە – بەرگی یەکەم/ ١٧٤

م

مارف خەزنەدار (د)

- گەشتێك بۆ ئەرزەڕۆم لە سەردەمی هێرشی ساڵی ١٨٢٩دا/ ٦٨
- ئەلێکساندر پوشکین- گەشتێك بۆ ئەرزەڕۆم لە سەردەمی هێرشی ساڵی ١٨٢٩دا/ ٣٩٤

ماکسیمیلیان بینتەر (د)

- گەشتنامەی ئەسفەهانی بۆ شنۆ و ورمێ و ڕواندز/ ٣٣٨

محەممەد تۆفیق وردی

- سەرەتایەك لە مێژووی میللەتی کورد- بەشی یەکەم/ ١٧

محەممەد جەمیل ڕۆژبەیانی (مەلا)

- وڵاتگیری ڕەشە خاکی عیراق- فتوح سواد العراق/ ٧٧
- یاداشتەکانی مەئموون بەگ کوڕی بێگە بەگ فەرمانڕەوای شارەزوور/ ١٣٤ (هـ)
- وڵاتگیری ڕەشە خاکی عیراق- فتوح سواد العراق/ ٢٠٨

محەممەد فیدا

- مێژووی کورد و کوردستان- بەشی یەکەم/ ١٨
- مێژووی کورد و کوردستان- بەشی دووەم/ ١٩
- مێژووی کورد و کوردستان- جلد ١-٢/ ٤١١

محەممەد قازی

- کۆرشی مەزن/ ٢٢٢

محەممەد مەسعوود محەممەد جەلیزادە

- گەشتەکەی زینۆفۆن/ ٢٢٦

محەممەد حسینی ڕۆحانی (د. سەید)

- تەواوی مێژوو- بەرگی یەکەم/ ٢٦٧
- تەواوی مێژوو- بەرگی دووەم/ ٢٦٨
- تەواوی مێژوو- بەرگی سێیەم/ ٢٦٩
- تەواوی مێژوو- بەرگی چوارەم/ ٢٧٠
- تەواوی مێژوو- بەرگی پێنجەم/ ٣١١
- تەواوی مێژوو- بەرگی شەشەم/ ٣١٢
- تەواوی مێژوو- بەرگی حەوتەم/ ٣٦٤
- تەواوی مێژوو- بەرگی هەشتەم/ ٣٦٥
- تەواوی مێژوو- بەرگی نۆیەم/ ٣٦٦
- تەواوی مێژوو- بەرگی دەیەم/ ٣٦٧

محەممەد حەمە باقی

- گەشتی ڕیچ بۆ کوردستان ١٨٢٠/ ٥٩
- گەشتنامەی ڕیچ بۆ کوردستان ١٨٢٠/ ١٤٣
- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاریدا- ١/ ٢٤٣
- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاریدا- ٢/ ٢٤٤
- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی ئەمەریکی و بەریتانیدا- ٣/ ٢٤٥
- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی ئەرمەنیدا- ٤/ ٢٤٦
- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەکانی وەزارەتی کاروباری دەرەوەی ئێراندا- ٥/ ٢٤٧
- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاریدا- ٦/ ٢٤٨

محەممەد وەسمان

- مێژوو و شارستانیەتی کورد/ ٣٥٤

محەممەد ئەمین بۆزئەرسلان

- کورد و کوردستان- لە یەکەم ئەنسیکلۆپیدسای تورکی لە مێژوودا/ ٢٩٠
- کورد و کوردستان- لە یەکەم ئەنسیکلۆپیدسای تورکی لە مێژوودا/ ٣٩١

مستەفا سەید مینە

- عوسمانییەکان لەدامەزراندنی دەوڵەتەوە تا کودەتا بەسەر خەلافەتدا/ ٣٢٤ (هـ)
- عوسمانییەکان لەدامەزراندنی دەوڵەتەوە تا کودەتا بەسەر خەلافەتدا/ ٣٢٥ (هـ)

موسای مەمەدەرەش

- دوو سەدە بێدەنگی/ ٢٣٧ (هـ)

موسەدەق توڤی

- وەلاتێ هەکارێ ٩٤٥- ١٣٣٦ز/ ٤٠٣

مەعسوم ئەنوەر مایی

- پەیوەندییێت عیراقێ و ئیرانێ- خویندنەک د دیبلوماسیەتا کونگرادا- کونگرێ ئەرزەروم ١٨٤٣-١٨٤٤/ ١١٤

مەلا مەحموود بایەزیدی

- شەرەفنامەیا شەرەفخانێ بدلیسی تەرجەما مەلا مەحموودێ بازیدی ١٧٩٧ -١٨٦٧/ ٢٥٠

ن

ناسر ڕەزازی

- کورتەیێک لە مێژووی ئۆلەکانی جیهان/ **٣٩٢**

نزار ئەییوب گولی

- شاه ئیسماعیلێ سەفەوی و دامەزراندنا دەولەتا سەفەوی/ **٢٧٩**

نیهاد جەلال حەبیبوڵڵا

- مێژووی دەوڵەتی عەباسی/ **٢٩٥**
- دەوڵەتی سەلجوقی و دەرکەوتنی پرۆژەی ئیسلامی بۆ بەرەنگاربوونەوەی ڕەگ داکوتانی باتینی و شاڵاوی خاچپەرستی/ **٣١٤** (ه)
- مێژووی ئەییوبی و مەملەکییەکان/ **٣٤١**

نەجاتی عەبدوڵڵا (د)

- بازیل نیکیتین و کوردناسیی- بەرگی یەکەم/ **١٦٠**
- شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەکانی فڕەنسیدا/ **١٦٦**
- کوردەکانی ئێران و هێرشی عوسمانی/ **١٦٩**
- مێژووی پێوەندییەکانی ڕووسیا و کورد/ **٢٢٨**
- بنچینەکانی کورد و چەند وتارێکی کوردناسی- بەرگی یەکەم/ **٢٣٦**
- گەشتنامەی مسیۆنێرێك بۆ ناوچەکانی کەرکووك و سلێمانی ساڵی ١٨٧٨/ **٢٩٣**
- گەشتنامەی پوژولا بۆ کوردستان ساڵی ١٨٣٧/ **٣٣٩**

نەریمان خۆشناو

- عوسمانییەکان لەدامەزراندنی دەوڵەتەوە تا کودەتا بەسەر خەلافەتدا/ **٣٢٤** (ه)
- عوسمانییەکان لەدامەزراندنی دەوڵەتەوە تا کودەتا بەسەر خەلافەتدا/ **٣٢٥** (ه)

و

وریا قانع

- مێژووی ڕیشەی نژادی کورد/ ١٥٧
- دێرینەناسی و هونەر لەسەردەمە مێژوویەکانی دەوڵەتی ماد و هاخامەنشی- بەرگی یەکەم/ ٣١٥
- دێرینەناسی و هونەر لەسەردەمە مێژوویەکانی دەوڵەتی ئەشکانی و ساسانی- بەرگی دووەم/ ٣١٦

ه

هوشیار عەبدوڵڵا سەنگاوی

- مێژووی کوردستان/ ٢٩٧
- مێژووی کوردستان/ ٣٩٧

هەژار موکریانی

- شەرەفنامەی شەرەفخانی بدلیسی/ ٣٧
- شەرەفنامەی شەرەفخانی بەدلیسی/ ٤٤
- مێژووی ئەردەڵان/ ١٤٦
- مێژووی ئەردەڵان/ ١٧٦
- شەرەفنامە- مێژووی ماڵە میرانی کوردستان/ ٣٧٨

هیوا محەممەد زەندی

- مێژووی بەلوچ و بەلوچستان- مێژووی ڕەسەنایەتیی (بەلوچ) لە کوردە مادەکان- بەرگی یەکەم/ ٢٠٤

ی

یادگار حەمە غەریب

- ئیمپراتۆریەتی ئاشوور/ ٢٣٤

یوسف خزر چویان

- شارستانیەتی ئاسیا و ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست/ ٢٤٢

کورتەیەك لە بارەی بەرگەکانی تری ئەم بیبلیۆگرافیایەوە

بۆ هەر بەرگێك، بەشێکی ئەم نووسینانەی سەرەتای ئەم بەرگە دادەنرێنەوە، بۆ ئەوەی هەر بەرگێك سەربەخۆیی خۆی لەدەست نەدات، نەك هەر هەموویان بکرێن بە یەك کتێب و خوێنەر ناچار بێت هەموو بەرگەکان دەستەبەر بکات، بە واتایەکی تر هەر خوێنەرێك سەربەست بێت لە دەستەبەرکردنی ئەو بەرگەی کە بە کارەکەیەوە پەیوەستە.

هەروەك لە چەند شوێنێکی تردا ئاماژەمان پێ کرد، لێرەدا دووبارەی دەکەینەوە کە هەڵبژاردنی ئەم کتێبانە و دابەشکردنیان بەسەر دە بەرگدا، مەبەست لێی کۆکردنەوەی سەرچاوەی ئەو زانست و زانیارییانەیە کە بە (کورد) و (کوردستان)ـەوە پەیوەستن و لە ئەرشیڤی کتێبی کوردیدا هەیە، کە دەکرێ بابەتی ئەم دە بەرگە، کۆی ئەو زانست و زانیارییانەبن کە پەیوەندییان بە کەلتووری (کورد و کوردستان)ـەوە هەیە، واتە هەر کتێبێك –بێگومان ئەگەر کوردیش بێت– پەیوەندی بەم دووانەوە نەبووبێت، فەرامۆش کراوە... بێگومان ئەمەش لەپێناو کارئاسانی لێکۆڵینەوە و کارە زانستییەکان و پێشکەوتنی ڕەوشی نووسین و کتێب و کتێبخانەی کوردیی...[1] ڕەنگە لە جێبەجێکردنی ئەم ئەرکەدا، بەتایبەتیش لە پۆلێنکردنی کتێبەکاندا، هەڵەمان بەسەردا تێپەڕ بووبێت؟ چونکە هەر هەموو کتێبەکانمان نەخوێندووەتەوە، بەڵکو زۆرتر لەسەر ناوەرۆك و ناونیشانی بابەتەکانیان، یان خوێندنەوەی (پێشەکی)ی کتێبەکان، پۆلێنمان کردوون.

تاکو ئامادەکردنی بەرگی یەکەم، بەپێی ئەم خشتەیە، کاری بەرگەکانی ترمان ئامادە کردووە:

١– بۆ نموونە: لە بەرگی تایبەت بە (ئەدەبی کوردی)دا، دیوانی هیچ شاعیرێکمان داغڵ نەکردووە؟ بەڵام هەموو ئەو لێکۆڵینەوە و نووسین و بابەت و وتارانە... تد، داغڵ کراون کە پەیوەندییان بە: شیعر، ژیان، سەردەم... شاعیرانی کوردەوە هەیە؟ چونکە کاتێك لێکۆڵینەوە لەسەر شاعیرێکی کورد دەکرێت، تاڕادەیەك دیوانەکەی دیار و ئاشکرایە، بەڵام ئەوەی کە کارئاسانی بۆ لێکۆڵەران دەکات، ئەمەیە کە زانیاری لەسەر ئەوە بدەیتێ کە ئایا چی و کێ و کەی و چۆن... لەبارەی ئەو شاعیرەوە نووسراوە...

ژمارەی کتێبی ئامادە	بابەت	بەرگەکان
١٣١١	مێـژوو: هاوچـەرخ (پـارت و گرووپـی سیاسـی، نـاوداران و بـیرەوەری) ١٩٣٤- ٢٠١٠	٢
٧٥٥	ئـەدەب (مێـژوو، تیـۆر، دەق، لێکۆڵینـەوە، ڕەخنە و وتار) ١٩٣٩- ٢٠١٠	٣
٢٧٤	ڕاگەیانـدن (نووسـراو و بینـراو و بیـستراو) ١٩٥١- ٢٠١٠	٤
٣٨١	کۆمەڵگە و شارستانی کۆمەڵایـەتی، شار و شارۆچـکە و گونـد، هـۆز و بنەماڵـە... ١٩٣٤- ٢٠١٠	٥
٢٠٩	جینۆسـاید (کیمیـایی، ئـەنفال، تـیرۆر، تەرحیل و تەبعیس...) ١٩٨٢- ٢٠١٠	٦
١٤٧	سروشت و جوگرافیا ١٩٢٨- ٢٠١٠	٧
١٩٥	ئایین و ئایینزاکان ١٩٣١- ٢٠١٠	٨
٢١٣	زمان ١٩٢٩- ٢٠١٠	٩
١٥٥	هونەر ١٩٥٧- ٢٠١٠	١٠

لەم کۆتاییەدا پێویستە چەند ئاماژەیەکی تر بنووسین:

تاکو هەموو بەرگەکان تەواو نەبن و چاپ نەکرێن، ناکرێ ڕەخنەی ئەوە بگیرێت کە فلان کتێبی تێدا نییە؟ چونکە ڕەنگە بەهۆی پۆلێنکردنەوە لەبەرگێکی تردا دانرابێت. بۆ نموونە: سەرەتا ئەو کتێبانەی کە پەیوەندییان بە (شار و شارۆچکە و گوند، عەشیرەت و هۆز و بنەماڵە...)وە هەیە، لە بەرگی یەکەمدا دانرابوون، دواتر وامان بەباشزانی کە بکرێنەی بەرگی پێنجەمەوە (کۆمەڵگە و شارستانی کۆمەڵایەتی)؟ چونکە زۆرتر پەیوەندییان بەمەوە هەیە وەك مێژووی کۆن. لەگەڵ ئەمەشدا ئەو کتێبانەی کە تایبەت بەو بابەتانە بوون و بەتەواوی لەسەر ناوەرۆکی مێژووی بەرگی یەکەم بوون، هەر لە بەرگی یەکەمدا دانراون.

١. غنجەی بهارستان- چی لە دەر کونی و ژیانی. وتواوی تمدنی. کلانی کردان

نووسەر: سەید حسین حوزنی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: العصر الجدید، ش: حەڵەب، ژس: ؟، س: ١٩٢٥، ل:٩٤، ق: (؟)

ناوەرۆك:[1]

وێنەیەکی نووسەر/ تأریخ کوردان/ بسم الله الرحمن الرحیم (پێشەکی)/ موقەدیمەی تەئریخ/ سەبەبی کتێب دانان/ تەئریخی زانین/ دابەشکرونی تەئریخ/ موئەریخان تەئریخیان بە سێ ئەدوار داناوە/ مەنشەئەتی کوردان/ لیسان وە عەرقیەتی کورد/ قەومییەت و میللییەت/ زبان وە میللەت/ کەلیمەی کورد/ ئەدەبیاتی خۆشخوانی/ دنگە دنگگەلی میللەت/ داستانی میللەت/ عیلم و زانینی کوردان/ ژنهێنان/ خوو و تەبیعەت/ دینی کوردان/ پەیدابوونی ئاورپەرستی/ کورد و ئیسلامییەت/ پاڕانەوە/ ئەسەر و تەئلیفاتی مەئلیف.

٢.پیشکوتن (رەگەزی کوردان و حکمداری دو بنەمالە و آزادیان) ﴿لە حکمدارانی اوربایگان و دیاربکر و جزیرە و موش﴾ ﴿و ارگیش و موصل﴾ (کە بە دەولتی دوشتیك و هەزیان مشهورن)

نووسەر: سەید حسین حوزنی موکریانی

کردەوەی خیوی زاری کرمانجی

چاپ: یەکەم، چ: موکریانی، ش: ڕواندز، ژس: ؟، س: ١٩٢٧، ل:٥٤، ق: (؟)

ناوەرۆك:[2]

پێشدەستی/ بەندی یەکەم: دەوڵەتی دوشتیك (بان) لە ساڵی ٣٥٦- ٤٨٩دا/ عەلی کوڕی باز لە ساڵی ٣٨١- ٤٠٣/ ئەحمەد نەسر دەولە لە ساڵی ٤٠٣- ٤٥٣/ سلێمان نەسر دەولە کوڕی نەسر دەولە لە ساڵی ٤٥٣-٤٧٥/ مەنسوور دەولە کوڕی نەسر دەولە لە ساڵی ٤٦٥- ٤٧٨/ بەندی دووەم: دەوڵەتی هەزبان لە ئاوربایگاندا لە ساڵی ٣١٠- ٥١١/ ئیستقلالی کوردستانی ئاوربایگان/ عسیانی مەزربان لە دیان شا/ دەوڵەتی موسافر لە ساڵی ٣٣١- ٥١٠/ دەوڵەتی موسافر بە نیوی باپیری مەرزەبان دەکرێت- مەزرەبانی یەکەم پادشای دەوڵەتی موسافر لە ساڵی ٣٣١- ٣٤٦/ حوکمداری هسودان/ دەرکەوتنی فیتنەی خەلافەت و ئاوری فەسادی ئارەبان/ حوکمداری ئیبراهیم کوڕی مەرزەبان/ حوکمداری

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژێدا پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژێدا پارێزراوە.

هسوزان کوڕی کلاس کوڕی ڕاویدی/ هاتنی تورکمانانی غز بۆ کوردستان/ ئیستیلای دەوڵەتی سەلجوقییەکان لە ئاوربایگان دا/ ئیبراهیم کوڕی هسوزانی دووەم/ ئەحمەدیل کوڕی ئیبراهیم کوڕی هسوزان/ وەرگر.

٣. آوریکی پاشەوە- بەندی دوەم ﴿حکومتی بەرزەکانی﴾

نووسەر: سەید حسین حوزنی موکریانی

کردەوەی خیوی زار کرمانجی

چاپ: یەکەم، چ: موکریانی، ش: ڕواندز، ژس: ؟، س: ١٩٢٩، ل:٣٧، ق: (١٤×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

مێژووی شارەزوور لە قروونی وستادا وە (سەربهوردی حەلوان و دینەوەر)/ بەندی دووەم: مێژووی حوکمدارانی دینەوەر و شارەزوور ٣٣٠-٤٦٠ھ/ حوکمداری حەسنەوەی کوڕی ئەمیرحین/ ئەهواز- خوزستان- نەهاوەند- ئەسعەدئاباد- دینەوەر- شارەزوور/ حوکمداری ئەبولنەجم ناسر ئەلدەولە بەدر ٣٦٩- ٤٠٥ھ/ هیلال کوڕی بەدر ناسر ئەلدەولە/ تاهیر کوڕی هیلال/ بەدر کوڕی تاهیر/ فارس حیسام ئەلدەولە ئەبوشوك/ حوکمداری موهەلهەل/ حکوومەتی بەرزەکانی/ حوکمداری بەدر کوڕی موهەلهەل/ حوکمداری سرخانی دووەم کوڕی بەدر کوڕی موهەلهەل/ حوکمداری ئەبو مەنسوور کوڕی بەدر/ لێوەرگر.

٤. آوریکی پاشەوە- بەرگی دوەم- جزمی سییەم/ پادشایەتی بنەماڵەی علی گچکە و چند ئەمیریکی دیکە: هەولیر

نووسەر: سەید حسین حوزنی موکریانی

کردەوەی خیوی سەرویسەری مەزرەکەو کوواری زار کرمانجی

چاپ: یەکەم، چ: موکریان، ش: ڕواندز، ژس: ؟، س: ١٩٣٠، ل:٦٩، ق: (؟)

ناوەرۆك:[٢]

پێشەنگ/ هەولێر- هۆلیر یاخود (اربیل) مێژوویی و هەڵکەوتنی جوگرافی/ بەندی یەکەم: سەربەهوردییا ئەمیر عەلی گچکە کوڕی بەگ تەگین ٥٠٠- ٥٦٣ھ/ بەندی دووەم: حوکمداری زەینەددین یوسف ئەبا موززەفەر کوڕی زەینەددین عەلی گچکە لە هەولێر ٥٦٣- ٥٨٦ھ/ بەندی سێیەم: حوکمداری سوڵتان

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٠٧٤/١٢ و لە ئەرشیڤی ژ٥یشدا بە کۆدی ٩٠٠/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا پارێزراوە.

موززەفەرەددین کۆك بەری کوڕی زەینەددین عەلی گچکە ٥٧٦- ٦٣٠ھ/ ڕەوشت و خو و کردەوەی ژیانی و دینایەتی موززەفەرەددین/ بەندی چوارەم: ئەمیر شەرەفەددین- ئەمیر ساحب کوڕی سەلایە مختەس: ئەمیر تاجەددین عیسا کوڕی مختەس/ ئەمیر کاك موبازار بەگ/ ئەمیری مختەس لەسەر هەولێر/ ئەمیری تاجەددین عیسا کوڕی مختەس/ ئەمیر کاك موبازار بەگ لە هەولێر/ لێوەرگر.

٥. آوریکی پاشەوە- جزمی چوارەم/ پادشایەتی چەند بنەماڵەیەکی کورد لە کوردستاندا

نووسەر: سەید حسین حوزنی موکریانی
کردەوەی خیوی و سەرویسەری مەزرەکە و کوورای زار کرمانجی
چاپ: یەکەم، چ: موکریانی، ش: ؟، ژس: ؟، س: ١٩٣٠، ل:٤٢، ق: (؟)
ناوەرۆك:[١]

پێشەنگ/ جزیرە- جزیرەی عومەر (هەڵکەوتنی جوگرافیا و بیناکردنی جزیرە)/ بەندی یەکەم: شەمس ئەلدەولە جیگەر مژ- جگر مش ٤٧٨- ٥٠٢ھ/ جزیرە و کۆری جهیر/ ئەمیر شەمس ئەلدەولە جیگەر مژ/ ئەمین ئەزنگین/ بەندی دووەم: حکمدارانی ئەتابەگان لە کوردستاندا/ حکمداری بنەماڵەی لۆلۆ ٦١٩- ٦٩٩.

٦. آوریکی پاشەوە- بەرگی دوەم- جزمی ییکەم/ امرار و حکمدارانی بەناوبانگی کوردستانی شارەزور لە ساڵی ٦٥ هجری وە هەتا ٦٥٦ هجری

نووسەر: سەید حسین حوزنی موکریانی
کردەوەی خیوی زار کرمانجی
چاپ: یەکەم، چ: موکریانی، ش: ڕواندز، ژس: ؟، س: ١٩٣١، ل:٤٧، ق: (١٥×٢١)
ناوەرۆك:[٢]

بەندی سێیەم: ئەمراو ناودارانی کورد لە دەوری ئیسلامەتیا یەکە یەکە لە شارەزوور و دینەوەردا نابانگیان دەرکردووە/ فارس جزیری/ ئەفشین محەممەد کوڕی دیوداد کوڕی یوسف ئەبو ساج/ ئەسحاب کوڕی دیوداد ئەفشین محەممەد/ مساویر کوڕی حەمید هەزانی/ هاروون کوڕی عەبد مجیلی شارەزووری/ ئەمیر

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا پارێزراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا هەیە و لە ئەرشیڤی ژ٥یشدا بە کۆدی ٩٠٠/١٢ پارێزراوە.

جەعفەر کوڕی فەهر/ ئەمیر تورون/ ئەمیر سالار/ ئەمیر شادی/ ئەمیر ئەییوب نەجمەددین کوڕی ئەمیر شادی/ ئەمیر ئەحمەد کوڕی ئەمیر عەلی سیفەددین کوڕی ئەحمەد/ ئەبو هیجاسمین/ دوو ئەمیری کورد ٦٥٦ﻫ/ وەرگر.

٧. آوریکی پاشەوە- بەرگی سییەم- جزمی ییکەم/ تاریخی حکمدارانی بابان و أردەلان لە شارەزوردا[1]

نووسەر: سەید حسین حوزنی موکریانی

کردەوەی خیوی زار کرمانجی

چاپ: یەکەم، چ: موکریان، ش: ڕواندز، ژس: ؟، س: ١٩٣١، ل:١٧٢، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[2]

پێشدەستی/ بەندی یەکەم: حوکمدارانی ئەردەڵان لە شارەزووردا/ حوکمداری کاول کوڕی قوباد بابا ئەردەڵان/ حوکمداری خدر کوڕی کلول/ حوکمداری مەئموون کوڕی مەنزر کوڕی بابلو/ حوکمداری بیگە بەگ کوڕی مەئموون بەگ/ حوکمداری مەئموونی دووەم کوڕی بیگە بەگ/ حوکمداری سرخاب بەگ/ حوکمداری ئەمیر محەممەد کوڕی مەئموون/ حوکمداری سوڵتان عەلی کوڕی سرخاب/ حوکمداری ئەمیر بسات کوڕی سرخاب/ حوکمداری ئەمیر تەیموورخان کوڕی سوڵتان عەلی/ بەندی دووەم: حوکمدارانی بابان لە شارەزووردا/ حوکمداری ئەمیر بوداق کوڕی میر ئەبداڵ/ حوکمداری میر بوداقی دووەم کوڕی میر ڕۆستەم/ بەندی سێیەم: حوکمداری بنەماڵەی نۆکەران بە بابان ناوبانگ گیربوون/ پیرنەزەر کوڕی پیر پەیرام/ حوکمداری میر سلێمان و میر ئیبراهیم/ حوکمداری میر سلێمان/ حوکمداری میر حاجی شێخ کوڕی میر ئیبراهیم/ حوکمداری میر خدر کوڕی میر حسین کوڕی میر سلێمان/ حوکمداری ئەمیرە بەگ کوڕی شێخ حەیدەری موکری/ بەندی چوارەم: سونی و شیعە ٩٩٠- ١٠٥٥/ بەندی پێنجەم: دامەزراندنەوەی بنەماڵەی حوکمدارانی بابان جاری سێیەم لە شارەزووردا ١٠٥٥- ١٢٧٤/ حوکمداری سلێمان کوڕی فەقێ ئەحمەد ١٠٧٤- ١٠٨٦/ حوکمداری ئەمیر بەکرە سوور کوڕی سلێمان پاشای یەکەم ١٠٨٦- ١١٢٧/ حوکمداری خانك پاشای کوڕی سلێمان پاشای یەکەم ١١٢٧- ١١٥٤/

١- لەسەر بەرگی یەکەم نووسراوە: تاریخی حکمدارانی بابان لە کوردستانی شارەزور و ئەردەلاندا لەساڵی ٦٣٦ هجری یەوە هەتا ساڵی ١٢٧٤ﻫ.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا پارێزراوە. هەروەها لە ئەرشیڤی ژ٥یشدا بە کۆدی ٩٠٠/٤٠ پارێزراوە.

حوکمـداری خالـد پاشـا بـرای سـلێمان پاشـای یەکـەم ١١٤٥- ١١٥٥/ هـاتنی سێیەمینی نادر شا بۆ شارەزوور/ حوکمداری سلێمان خان بەگی بابان ١١٥٦- ١١٧١/ حوکمداری سلێمان پاشای دووەم ١١٧١- ١١٧٧/ حوکمـداری محەممەد پاشـا کـوڕی خالیـد خـان پاشـا و شـەڕ و کوشـتاری لەگـەڵ براکانیـدا ١١٧٧- ١١٣٩/ حوکمـداری ئەحمـەد پاشـا کـوڕی خالیـد خـان پاشـا ١١٩٢- ١١٩٤/ حوکمداری مەحموود پاشا کوڕی خالید خان پاشا ١١٩٤- ١١٩٨/ حوکمـداری ئیـبراهیم پاشـا ١١٩٨- ١٢١٨/ حوکمـداری ئـەوڕەحمان پاشـا/ شـەڕی شـازادە محەممـەد عـەلی میرزای قاجار لەگـەڵ ئـەوڕەحمان پاشـا/ حوکمـداری مـەحموود پاشا ١٢٣٤- ١٢٥٣/ لێوەرگر/ لەگەڵ وێنەی چەند کەسایەتییەك.

٨. خلاصەیەکی تاریخی کورد و کوردستان- جلـدی أول (جزمـی اول) لـە زور قدیمەوە تا دوری نادر شاە

نووسەر: محەممەد ئەمین زەکی

فائدەی ئەم ئەوەل چاپی کوردیەی بۆ (یانەی سەرکەوتن)ـە

چاپ: یەکەم، چ: دارالسلام، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٣١، ل:١٩٤، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:[١]

وێنەی نووسەر/ ئەم کتێبەم چۆن نووسی؟/ فەسڵی یەکەم: کوردستان و جێگە و مقـداری کـورد/ فەسـڵی دووەم: مەنـشەئی کـورد/ فەسـڵی سـێیەم: موختەسـەر ئەحوالییـەی تـەئریخی کـورد و کوردسـتان/ فەسـڵی چـوارەم: کـورد لـە دوای فتوحـاتی تورکـدا (تـا دەوری ئێلخـانی)/ فەسـڵی پێنجـەم: کـورد تـا دەوری سەفەوی/ هەڵەی چاپ/ نەخشەیەك.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا هەیە و لە ئەرشیڤی ژ٥یشدا بە کۆدی ٩٠٠/٣ پارێزراوە.

٩. خلاصەیەکی تاریخی کورد و کوردستان- جلدی أول (جزمی دوەم)

نووسەر: محەممەد ئەمین زەکی

چاپ: یەکەم، چ: دارالسلام، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٣١، ل:٢١٥[١]، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:[٢]

فەسڵی شەشەم: ئەحوالی کورد تا ئیمڕۆ/ ١- کورد تا دەوری نادر شاه/ ٢- کورد تا ئەواستی عەسری سیازدەمینی هیجری/ ٣- کورد لە ئەواخری عەسری هەژدەمین و عەسری نۆزدەمینی میلادیدا/ ٤- کورد لە عەسری بیستەمینا/ فەسڵی حەوتەم: ١- شکڵ و تەبیاتی و ژیانی کۆمەڵیی کورد/ ٢- موعتەقەدات و دیانەت/ ٣- زمان (لسان)/ ٤- جەمعیات، مەجمووعە و جەرائدی کوردی/ فەسڵی هەشتەم: عەشائری کورد/ ١- لە ئەوائلی ئیسلامێتیدا/ ٢- لە دەوری حکوومەتی کولەمنی میسردا (عەسری هەشتەم)/ ٣- لە پێش شەڕی گەورەدا (١٩١٤- ١٩١٨م)/ خشتەیەك بۆ عەشایەرە کوردەکان/ ناوی ئەو کتێبانەی کە بۆ نووسینی ئەم ئەسەرە (کتێب) ئیستفادەم لێکردووە (سەرچاوەکان)/ خولاسەی ژیانی خاوەنی (خیوی) ئەم کتێبە.

١٠. مێژوی شاهەنشاهی کوردی زەند لە خاکی ایرانا لە ساڵانی ١١٦٣-١٢١٠ھ/ ١٧٤٩- ١٧٩٦م

نووسەر: سەید حسین حوزنی موکریانی

کردەوەی خیوی زار کرمانجی

چاپ: یەکەم، چ: موکریانی، ش: ڕواندز، ژس: ؟، س: ١٩٣٤، ل:٩١، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:[٣]

ئەم پەراوەم چۆن نووسیوەتەوە؟/ بەندی یەکەم: مێژووی کەریم خانی زەند و چەند گوتەیەك لە ژیانی پێشینی/ سەرکەوتنی کەریم خان ١١٦٣ھ- ١٧٤٩م/ سەربهوردێکی دیکەی کەریم خان ١١٧١ھ- ١٧٥٧م/ لەشکر ناردنی کەریم خان بۆ سەر خاکی ئێراق ١١٨٩ھ/ چوونی نەزر عەلی خان بۆ سەر درنە/ چوندی سادق خان بۆ سەر بەسرە ١ی موحەرەمی ١١٨٩ھ/ کوشتنی خالد پاشای بابان/ شەڕی محەممەد پاشای بابان و ساڵح خانی بانە ١١٩١/ بەندی دووەم: پادشا

١- ئەم بەرگە لە لاپەڕە ١٩٥ەوە دەست پێدەکات تاکو ٣٩٤، هەروەها پاشکۆکەشی بە تیپ (أ، ب، ج...) ئەژمار کراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا پارێزراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا پارێزراوە. هەروەها لە ئەرشیڤی ژ٥یشدا بە کۆدی ٩٠٠/٣٠١ پارێزراوە.

زەکی خان ١١٩٣هـ- ١٧٧٩م/ بەندی سێیەم: پادشا سادق خانی کوڕی ئیناك/ بەندی چوارەم: پادشا عەلی مراد خان ١١٩٦- ١١٩٩هـ- ١٧٨٢- ١٧٨٥م/ بەندی پێنجەم: پادشا جەعفەر خانی کوڕی سادق خان ١١٩٩- ١٢٣هـ- ١٨٧٥- ١٧٨٩م[1]/ بەندی شەشەم: پادشا لەتیف عەلی خانی کوڕی جەعفەر خان ١٢٠٣- ١٢٠٩هـ- ١٧٨٩- ١٧٩٥م/ لەتیف عەلی خان لە کرمان ١٢٠٥هـ- ١٧٩٠م/ شەڕی ئاغا محەممەد لەگەڵ لەتیف عەلی خان/ دایەمینی ئەو سەربهوردە دڵگیرە ١٢٠٨هـ- ١٧٩٤م/ بەندی حەوتەم: محەممەد خان کوڕی زەکی خانی زەند/ خان لەرخان کوڕی عەلی مراد خانی زەند/ لێوەرگر/ پێڕست/ لەگەڵ چەند وێنەیەك.

١١. مێژوی کورد و نادرشاه لە خاکی ایرانا

نووسەر: سەید حسین حوزنی موکریانی

کردەوەی خیوی زار کرمانجی

چاپ: یەکەم، چ: موکریانی، ش: ڕواندز، ژس: ؟، س: ١٩٣٤، ل:٩٠، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[2]

پێشدەستی/ سەربهوردێکی بچووکی نادرشا/ کوردی چەمشکەزەك و شا تەهماسبی سەفەوی و محەممەد حسین بەگی کوڕی سام بەگ/ کوردی چەمشکەزەك و شا تەهماسبی سەفەوی/ کوردی چەمشکەزەك و نادر شا/ سەفاددین کرانی/ کوردی لوڕستان و نادر شا/ عەلی مراد خانی بەختیاری/ کوردی موکریان و نادر شا/ کوردی شارەزوور و نادر شا/ کوردی تالش و نادر شا/ کوردی زەنگەنە و نادر شا و حسین قلی خانی زەنگەنە/ تەیموور پاشای میللی/ مایەی تێکچوونی حکوومەتی نادر شا.

١- لەم مێژووەدا، هەڵە و ناتەواوی بەدی دەکرێت، کە لەناو کتێبەکەدا بەم شێوەیە نووسراوە...

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا هەیە و لە ئەرشیڤی ژ٥یشدا بە کۆدی ٩٠٠/٦ پارێزراوە.

١٢. خلاصەیەکی تاریخی کورد و کوردستان- جلدی دوەم

نووسەر: محەممەد ئەمین زەکی

چاپ: یەکەم، چ: العربیة، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٣٧، ل:٤٣١، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:[١]

مدخل: حکووماتی ئەو ئەقوامی قەدیمییە کە لەگەڵ ئەسڵی کورددا موتەناسبی هەیە/ حکوومەتی سالارییە/ حکوومەتی دۆستەکی مەروانی/ حکوومەتی بەرزیکانی (حسنویە)/ حکوومەتی ئەییوبیە/ حکوومەتی زەند/ حکوومەتی ئەتابەکی لوڕی گەورە (فەزڵەوی)/ حکوومەتی ئەتابەکی لوڕی بچووك/ حکوومەتی بەنی ئەردەڵان/ حکوومەت و ئەمارەتی براخوی/ حکوومەتی شەددادییە/ حکوومەتی مەلیك کورد/ ئیماراتی کورد/ ئیمارەتەکانی بەینی جزیرە و دەرسیم/ ئیمارەتەکانی بەینی جزیرە و کاس/ ئیمارەتەکانی بەینی جزیرە و خوی/ کۆمەڵی جنووبی هەکاری (بادینان، داسنی، سۆران، بابان)/ ئەمارەتی بانە/ ئەمارەتی گەڵباخی/ ئەمارەتی کەڵهوڕ/ ئەمارەتی زەنگنە/ ئەمارەتی شوانکارە/ ئەماراتی خوڕاسان/ ناوی هەندێ لە سەرچاوەکان/ ناوەرۆکی بەرگی یەکەم و دووەم.

١٣. کوردستانی موکریان یا آتروپاتین (آذربایجان)- لەسەرەتای تأریخەوە هتا سیف الدین موکری سالانی ٨٧١ هـ ١٤٦٦ م[٢]

نووسەر: سەید حسین حوزنی موکریانی

چاپ: ؟، چ: زاری کرمانجی؟، ش: ڕواندز؟، ژس: ؟، س: ١٩٣٨؟، ل:٤٧٢، ق: (١٦×٢٤)

ناوەرۆك:[٣]

وێنەیەکی نووسەر/ پێشەکی/ بەندی ییکەمین: جغرافیای کوردستانی موکوریان و شێوە و ڕەوشت و دەستوور و زمان و خوویان/ عەشیرەتەکانی کوردی موکوریان/ بەندی دووەمین: لوللو- لوللو بوم- گوتی- کوتی- کاسی- کاسو: لە ئەقوامی ئاریانی کە لە کیوەکانی زاگرۆس دانیشتوون/ ماد و هەخامەنشی و ئەسکەندەر و جێنشینانی ئەسکەندەر/ دەوڵەتی ماد/ کشات- ڕیت/ کەوتنی

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا هەیە و لە ئەرشیڤی ژ٥یشدا بە کۆدی ٣/٩٠٠ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە چاپکراوەکانی سەییدیانی موکریان دەچێ، بەڵام هیچ ئاماژەیەکی پێوە دیار نییە؟

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا پارێزراوە.

دەوڵــەتی مــاد/ تەمــەدونی دەوڵــەتی مــاد/ دەوڵــەتی هەخامەنــشی/ ئەســکەندەر/ ئەســرەپات/ کــوردوخ- کــوردوك/ کــاردو/ خالــدی- هالــدی/ ســیرتی/ ئازاریتــا/ کەرچــخ/ کارتاوایــە- کارتــاوی/ بەنــدی ســێیەمین: ڕووم و ئاتروپاتــەکان/ کتێبــی موقەدەســی زەردەشــتیان/ شــەڕی ئەردەشــێر پاپــەگان لەگــەڵ کــوردی ماســیوس/ ئاتروپاتەکان و ڕووم/ بەهرام چوپین/ کیشوەرگیری غازیانی ئیسلام/ موجاهیدانی ئیسلام لـە کوردسـتانی ئازەربایەگاندا/ بەندی چوارەمین: فەرامنڕەوایانی کـورد/ ڕاوەندیان/ سەدەقە کوڕی عەلی/ عەلی کوڕی سەدەقە/ زریق کوڕی عـەلی/ هزبانیـان/ دیسم کوڕی ئیبراهیم/ لـە پێش دیسمدا- ئازەربایـەگان/ شـەڕەکانی دیسم لەگـەڵ لەشـکری گیلـی/ دڵـشکاوی کوردان لـە دیسم/ چـوینی دیلمـان بـۆ ئازەربایـەگان/ شەڕی جاری دووەمی دیسم و مەرزبان لـە ئازەربایەگاندا/ دەورەدانـی ئـەردەویل و گوفتاری دیسم بە دەست مـەرزەبان/ جەعفـەری کـوڕی شـەکویە/ هاتنـەوەی دیسم بـۆ سـەر ئازەربایـەگان/ دوامین جار پادشاهی و هـەڵاتنی دیسم بـۆ ئەرمەنستان/ حوکمرانانی خوجی ئازەربایەگان لە دەوری دیسم دا/ ئازەربایەگان لە پاش دیسم و حـوکمرانی کـوڕانی سـالاری دیلمـی/ سـالار ئیـبراهیم کـوڕی مـەرزەبان کـوڕی ئیسماعیل کوڕی وهسودان/ ئەبوهیجائ حسین کوڕی محەممەد/ کوردی ڕاوادیـان/ پادشـاهی ئەبوهیجائـ لەسـەر کوردسـتانی ئازەربایـەگان و ئـاران و ئەرمەنـستان/ مەملان کوڕی ئەبوهیجائ/ یەکەمین شـەڕی مـەمیلان لەگـەڵ ئەرمـەنی و گورجییـان/ دووەمین شەڕی مەملان و لەشکرکێشی بۆ سەر ئەرمەنستان/ ئەبودەلف- ئـەمیری کوشتن/ ئەبو مەنسوور وهسودان کوڕی ئەمیر مـەملان/ جاری یەکـەم هـاتنی غزان بۆ ئازەربایـەگان/ هەڵمـەتبردنی غزان بـۆ سـەروو ئەسپورگان/ دەسـتەی دووەمینـی غزان بۆ ئازەربایەگان/ دەرکردنی غەزان لە ئازەربایـەگان/ جاری سێیەم هاتنـەوەی غـزان بـۆ ئازەربایـەگان/ جاری چـوارەم هاتنـەوەی غـزان بـۆ ئازەربایـەگان/ شـەڕی موسڵمانان و تەرسایان/ چوونی ئەمیر وهسودان بۆ گەنجە/ وێرانبوونی تەورێز بـە بوولەرزە/ شەڕی وهسودان لەگەڵ سپیدەی موغان/ هاتنی توغرولبەگ سەلجووقی بـۆ ئازەربایـەگان و دوامینـی کـاری وهـسودان/ ئـەمیر ئـەبو نەسـر مـەملان کـوڕی وهـسودان/ ئەبوهیجائـی مەنوچـەهر/ ئـەبوقاسمی عەبـدوڵڵا/ ئـەبو دلـف شـاهی نەخجەوان/ پادشایانی ئەحمەدیلیان لە کوردستانی ئازەربایەگان/ میر ئەحمـەدیل کـوڕی ئیـبراهیم کـوڕی وهـسودان کـوردی ڕاوادی/ ئەقسنقەر کـوڕی ئەحمـەدیل/ نەســرەددین ئەرســەلان ئەبــە خاســبەگ کــوڕی ئاقــسنقەر/ فەلەکــەددین کــوڕی ئەرسـەلان ئەبـە/ عـەلادین گرپـا ئەرسـەلان/ خواجـە نیزامـی کـوردی گەنجیـەی و

عـــەلادین/ نەســـرەدین محەممـــەد شـــاه كـــوڕی عـــەلادین/ پاشـــەبەرە دوامینـــی ئەحمەدیلیان/ تەتەر و خوارزمیان لە كوردستاندا دوای پاشایەتی ئەحمەدیلیان/ جەلالـــەدینی خـــوارزم شـــاه كـــوڕی محەممـــەد كـــوڕی تـــەكش لـــە كوردســـتانی ئازەربایـەگان/ لەشكری مەلیك ئەشرەف ئـەییوبی لە كوردستانی ئازەربایـەگان و شـەڕی جەلالـەدین و شـكانی/ جـاری دووەمـین هاتنـەوەی تەتـەر بـۆ كوردسـتانی ئازەربایـەگان/ مـەغۆل لـە كوردسـتانی ئازەربایەگانـدا/ پاشمـاوەی مـەغۆلان لـە كوردســتانی ئازەربایـــەگان/ پادشـایەتی كـوردی شـەددادیی لـە ئـاران و ئـەنی/ دامەزرانـدنی شـاهی/ محەممـەد كـوڕی شـەدداد/ ئـەبو حـسین لەشـكری كـوڕی محەممـەد/ مـەرزەبان كـوڕی محەممـەد/ فـەزلۆونی یەكـەم كـوڕی محەممـەد/ شـەڕ و هـەرا و كێشەكانی فـەزلۆون/ خاوەنداری فاریـسوس/ شكانی فـەزلۆون بە دەسـت گورجیـان/ ئەبولفـەتح موسـا كـوڕی فـەزلۆون/ ئـەبو حسین عـەلی لەشكریی دووەم/ لەشـكریی و ئـەمیر ئەبوفـەزڵ جەعفـەر/ كـوڕانی لەشـكری/ دوو پیـاوانی نـاودار/ ئەنوشـیروان كـوڕی ئـەبو حـسین لەشـكری/ شـاور ئەبولـسەوار كـوڕی فـەزلۆونی یەكەم/ ئـەمیر كیكـاوس/ كوشتنی ئـەباڕاد ئەرمـەنی/ شـەڕی شـاور ئـەبو سـەووار و داوویت بیخاك/ پەیمان بەستنی شاور ئەبوسەووار لەگەڵ ڕوومیان/ شـەڕ و هـەرای شـاور لەگـەڵ ڕوومیـان/ جـاری دووەمـین شـەڕ و هـەرای ڕوومیـان و شـاور ئـەبو سـەووار/ شـەڕ و كوشـتاری شـاور و بـەهرام ئەرمـەنی/ توغرولبـەگ سـەلجووقی و چـوونی بـۆ ئـاران/ ئـەلب ئەرسـەلان سـەلجووقی و گرتنـی ئـانی/ ئەبولموزەفـەر فەزلۆون دووەم كوڕی شاور ئەبوسەووار/ هەڵمەتی فـەزلۆون بۆ سـەر ئەرمـەنیان و كوشـتنی سـنگریم/ دوامینـی ئـیش و كـار و زینـدەگانی فـەزلۆون/ شـەهریارانی شەددادیان لە ئەنی/ ئـەبو شـوجاع مەنوچەهر كوڕی شاور ئـەبو سـەووار/ شـەڕ و هەراكانی مەنوچەهر لەگەڵ توركان/ كوشتنی ئەبونەسر برای مەنوچەهر/ شـاور ئـەبو سـەرواری دووەم كـوڕی ئـەبو شـوجاع مەنوچـەهر/ فـەزلۆون سـێیەم كـوڕی شـاوری دووەم/ خـوش چـەهر كـوڕی شـاوری دووەم/ مـەحموود كـوڕی شـاور/ فـــەخرەددین شـــەدداد كـــوڕی مـــەحموود/ فـــەزلۆون چـــوارەم كـــوڕی مـــەحموود/ شاهنشاه كوڕی مـەحموود/ شـەهریارانی كوردی ڕاوادیـان/ ئـەییوبییان/ كوردی ئەییوبییانی میسر/ كوردی ئەییوبییانی دیمەشق/ كوردی ئـەییوبییانی حەڵـەب/ كـوردی ئـەییوبییانی حـەما/ كـوردی ئـەییوبییانی حـیمس/ كـوردی ئـەییوبییانی كرك/ كوردی ئەییوبییانی یەمەن/ چەند وێنەیەك.[1]

١- لەسەر بەرگی دواوە، وێنەیەكی نووسەر دانراوە.

١٤. تاريخ سليمانى وَ وَلآتي- له دورى زور قديمەوه تا اولى احتلال (١٩١٨م)

نووسەر: محەممەد ئەمین زەکی

چاپ: یەکەم، چ: النجاح، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٣٩، ل:٢٩٤، ق: (١٦×٢١)

ناوەرۆك:[١]

ئەوەی لەم کتێبەدا نووسراوە (ناوەرۆك)/ سكالاّیەك/ لە زەمانی قەدیمەوە تا دەوری ئیسلام/ باسێکی تاریخی قەدیمی ولاّتی سلێمانی- قەومی لولو- مەدینەتی- زمانی- جوگرافیای/ ئاسار و مەواقعی قەدیمەی/ لە ئیبتیدای دەوری ئیسلامەوە تا دەوری بابان/ باسێکی کورتی دەوری خولەفا و ئەمەوی و عەباسی- دەوری بوەیهی- حکوومەتی حەسنەوی و بەنو عەناز و حکوومەتی ئەردەلاّنی- وە موناسەبەتی پەیاکردنی لەگەڵ حکوومەتی عوسمانی و حادساتی/ دەوری حکوومەتی بەبە: خانەدانی ئەوەل تا پێنجەم/ میر بوداق بەبە- میر بوداق/ دووەم خانەدانی: پیر نەزەر- سێیەم و چوارەم خانەدان: میر سلێمان و میر ئیبراهیم/ حاجی شێخ میر حسین و بوداق بەگ/ حاجی شێخی دووەم/ خزر بەگ و عافەتی خانەدانی چوارەم/ خانەدانی پێنجەم- بەبەی ولاّتی سلێمانی/ عنوانی (بەبە) لە کووە هاتووە؟/ مەنشەئی ئەم بنەماڵە/ فەقە ئەحمەد چۆن هاتە ناوەوە؟/ ڕیوایات و مەناقبی/ حیکایەتی کەیغان/ خولاسەی تاریخی سلێمان بەبە و یا میر سلێمان شەڕی لەگەڵ حکوومەتی ئەردەلاّن و ئێران و حکوومەتی عوسمانی/ چوونە ئەستەمبوڵی/ بەکر بەگ (بەکرە سوور)/ تەیموور خان بەگ/ هاتنی عەشیرەتی جاف لە ئێرانەوە/ وەزعییەتی عموومی کوردستانی جنووبی/ شەڕی بەکر بەگ لەگەڵ والیی بەغداد/ کوژرانی/ فاسیلەی ئەمارەت/ غەلبە سەندنی عەشیرەتی زەنگنە/ خانە پاشا: دوورخستنەوەی زەنگنە/ سەفرەی خانە پاشا بۆ ئێران لەگەڵ لەشکری بەغداد/ حاکمیەتی ئەردەلاّنی/ سەفەری (هەمەدان)ی/ شەڕی لەگەڵ لەشکری ئێران/ ئەسیرکردنی شازادە لەتیف میرزا/ شەڕی (ئینجەدان)/ ڕێکەوتنی خانە پاشا لەگەڵ لەشکری ئەفغان و شکانی لەشکری عوسمانی/ ڕێکەوتنەوەی لەگەڵ حکوومەتی عوسمانی/ سەفەری بۆ تەرەفی (تەبریز) و (تاغستان)/ لەناوچوونی/ خالید پاشا: هاتنی نادر شاه بۆ ولاّتی سلێمانی/ شەڕی سەلیم بەگ لەگەڵ لەشکری ئێران/ ڕێکەوتنی سەلیم بەگ لەگەڵ نارد شاه/ زەوتکردنی ولاّتی بەبە/ سەلیم پاشا/ سلێمان پاشا/ دەفعەی دووەم سلێمان پاشا/ محەممەد پاشا/ دەفعەی دووەم: ئەحمەد پاشا/ دەفعەی دووەم: محەممەد پاشا/ دەفعەی سێیەم: ئەحمەد پاشا/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٢١- ٩٥٠,١ پارێزراوە.

مەحموود پاشا/ ئیبراهیم پاشا/ عوسمان پاشا/ دەفعەی دووەم: ئیبراهیم پاشا/ عەبدولڕەحمان پاشا/ دەفعەی سێیەم: ئیبراهیم پاشا/ دەفعەی دووەم: عەبدولڕەحمان پاشا/ خالید پاشا/ دەفعەی سێیەم: عەبدولڕەحمان پاشا/ سلێمان پاشا/ دەفعەی چوارەم: عەبدولڕەحمان پاشا/ دەفعەی دووەم: خالید پاشا/ دەفعەی پێنجەم: عەبدولڕەحمان پاشا/ دەفعەی سێیەم: خالید پاشا/ دەفعەی شەشەم: عەبدولڕەحمان پاشا/ مەحموود پاشا/ عەبدوڵلا پاشا/ دەفعەی دووەم: مەحموود پاشا/ دەفعەی دووەم: عەبدوڵلا پاشا/ سێیەم جار: مەحموود پاشا/ سلێمان پاشا/ ئەحمەد پاشا/ موتاڵەعەیەکی کورت دەرحەق بە ئیمارەتی بەبە/ ئەحوالی جوغرافیە/ دوای دەوری بابان تا زەمانی ئیحتیلال/ عەشایەری وڵاتی سلێمانی/ مەشاهیری وڵاتی سلێمانی/ مورشیدینی بەناوبانگی ئەم تەریقەتە لە وڵاتی سلێمانی دا/ شێخ مەعرووفی نۆدەهی/ کاك ئەحمەدی شێخ/ مورشید و خولەفای تەریقەتی نەقشی/ مەولانا خالید/ شێخ عوسمانی تەوێڵە/ شێخ محەممەد/ شێخ عومەر/ حاجی شێخ ئەمین خاڵ/ شێخ محەممەد (مەحوی)/ عولەما و شوعەرای ساحەب ئەسەر و ڕیجالی مەشهووری/ سەید ئەبوبەکر (مصنف)/ ئەبو عودەی/ مەلا ئەحمەد گۆرانی/ ئەحمەد فائیز ئەفەندی/ سەید ئەحمەد (نەقیب)/ شێخ ئەحمەد/ حاجی مەلا ئەحمەد/ ئەحمەد پاشا/ ئەحمەد حەمدی بەگ/ ئەحمەد موختار بەگ/ مەولانا ئەلیاس/ ئەمین فەیزی بەگ/ سەید جامی/ شێخ حەسەن/ حەسەن کەنوش/ شێخ حسین (قازی)/ خەستە/ مەلا خزر (نالی)/ خەلیل خالید پاشا/ ڕەسوول زەکی/ ڕەسوول مەستی/ زەهاوی/ محەممەد فەیزی ئەفەندی/ ڕەشید پاشا/ سەعید پاشا/ سلێمان یەمەنی ئەفەندی/ شارەزووری/ ئەبولقاسم ئەحمەد/ ئەبوبەکر محەممەد/ مورتەزا عەبدوڵلا/ محەممەد کەمالەددین/ ئەبو حامید محەممەد/ مەلا ساڵح (حەریق)/ ساڵح ئەفەندی (ئاهی)/ عارف سائب/ مەلا عەبدولڕەحمان پێنجوێنی/ شێخ عەبدولڕەحمان/ عەبدولڕەحمان بەگ (سالم)/ شێخ عەبدولڕەحمان/ مەلا عەبدولڕەحیم (مەولەوی)/ شێخ عەبدولسەمیع/ عەبدوڵلا موسیب پاشا/ مەلا عەبدوڵلا بێتووشی/ مەلا عەبدوڵلا ڕەش/ مەلا عەبدوڵلا عیرفان/ شێخ عەبدولکەریم (بەرزنجی)/ شێخ عەبدولقادر (سنەیی)/ عەبدوڵلا حەسەن/ عوسمان پاشا/ عیزەت بەگ/ عەزیز بەگ بابان/ شێخ عەلی/ شێخ عومەر (شارەزووری)/ شێخ عومەر (قەرەداغی)/ شێخ مەلا عومەر/ شێخ محەممەد/ محەممەد حەمدی پاشا بابان/ شێخ محەممەد موزەفەر/ محەممەد ڕەئفەت ئەفەندی/ محەممەد ئیبن ڕەسوول/ شێخ محەممەد/ مەلا محەممەد خاکی/ مەلا محەممەد ئیبن ئەلحاج/ محەممەد ڕەشید پاشا بابان/ محەممەد پاشا جاف/

محەممەد ئاغا (دەربەند فەقەرە)/ شێخ محەممەد/ مەحموود بەگی ساحێبقران/ شێخ مەحموود/ مەحموود پاشا جاف/ شێخ محێدین/ شێخ مستەفا/ مستەفا بەگ (کوردی)/ حاجی مستەفا پاشا/ مستەفا زهنی پاشا/ مەلا مستەفا/ مەقسوود ئەفەندی/ وەلی دێوانە/ یەعقووب بەگ/ شێخ یوسف/ یوسف زیا ئەفەندی/ ئەو کتێبانەی کە بۆ نووسینی ئەم ئەسەرە ئیستیفادەی لێ کراوە ئەمانەن (سەرچاوەکان)/ جەدوەلی خەتەئ و سەواب (وشەی هەڵە و ڕاست).

١٥. قسنیك لە کوردستانا

نووسەر: میستەر ئەدمونس (سیسیل جۆن ئیدمۆندس)
وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: تۆفیق وەهبی بەگ
لە بڵاوکراوەکانی نەشرەی دەنگی گێتی تازە
چاپ: یەکەم، چ: مەعارف، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٤٧، ل:١٨، ق: (؟)
ناوەرۆك:[١]

قسنیك لە کوردستانا: تۆفیق وەهبی/ ناونیشانی تێدا نییە و باس لە هەندێك ئەشکەوت و شوێنەواری وەك: ئەودالان، قزقاپان، جوڵندی، سوورقاوشان دەکات... کە هەموویان دەکەونە ناوچەی سلێمانی و نزیك بە چیای پیرەمەگروون و قەزای (دووکان)ن/ چەند وێنە و هێڵکاری شوێنەوارەکان.

١٦. ئەشکەوتەکەی گوندوك

نووسەر: تۆفیق وەهبی بەگ
وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: بەکر دلێر
لە بڵاوکراوەکانی زنجیرەی خوێندەواری بە کوردی
چاپ: یەکەم، چ: مەعارف، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٥١، ل:٣٣، ق: (١٤×٢١)
ناوەرۆك:[٢]

گوندوك/ پێشدەستی: ستون لیوید/ کولیاری شاخەکان لە ئەشکەوتی گوندوکدا/ چەند وێنەیەك لە کتێبەکەدا هەیە.[٣]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا پارێزراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا پارێزراوە.
٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

١٧. سەرەتاییك لە میژووی میللەتی كورد- زنجیرەی پیش خستنی أدبی كوردی- بەشی یەكەم[1]

نووسەر: ئایەتوڵڵای مەردۆخی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: محەممەد تۆفیق وردی[2]

چاپ: یەکەم، چ: دار المعرفة، ش: بەغداد، ژس: ؟، س: ١٩٥٧، ل:٣٨، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[3]

سەرەتا/ چەند بابەتێکی بێ ناونیشان و تەنیا ژمارەیان بۆ دانراوە و ١٨ دانەن/ وێنەیەکی بەشیر موشیر/ گەشتێك بە سلێمانیدا بە قەڵەمی بەشیر موشیر کە ئەمیش لە ٨ کورتە بابەت پێکهاتووە/ من و گوڵی سوور (هەڵبەست): وردی.

١٨. مێژووی کورد و کوردستان- بەشی یەکەم- ژمارە ١

دانانی: زانای مەزن شێخ محەممەد مەردوخ

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: محەممەد فیدا

لە چاپکراوەکانی هیوا[4]

چاپ: یەکەم، چ: سەرکەوتن[5]، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٥٨، ل:١٦٤، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:[6]

سەرەتا: شێخ محەممەدی مەردوخ/ وتەی وەرگێڕ: محەممەد فیدا/ تێبینی/ بەشی یەکەم: پێکهاتووە لە پێنج بەند و وتە و باسی گشتی/ لە باسی ژێری بەسەر باس و بەنددا/ پەیدابوونی ئادەمیزاد/ ڕەگەزی ئادەمی و ناوبردنی تیرەی جیاواز/ باسی ڕەگەز و تیرەکانی/ باسی تیرە و بەشەکانی ئاریانی/ بەشی دووەم: باسی کورد و کوردستان/ پەیدابوونی کورد/ کورتە باسی دێرینەی کورد/ یەکیەتی کورد و فارس/ نووسین و زمان و ئایین و ڕەوشتی کورد/ باسی کورد و کوردستان و دانیشتوان و تیرەکانی کورد/ ڕووی کوردستان/ وڵات و شارەکانی کوردستان/ ژمارەی دانیشتوانی کوردستان/ تیرەکانی بنچینەی کورد/ تیرەکانی کوردەواری بەشی ئارارات/ تیرەکانی کوردەواری ڕۆژهەڵات/

١- کورتەیەکی وەرگێڕدراوی کتێبەکەی ئایەتوڵڵا مەردۆخ (کتێبی ژمارە ١٨ و ١٩)ە.

٢- لەسەر ئەرکی بەشیر موشیر چاپ کراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٢٩٣/١٢ پارێزراوە.

٤- هەروەها نووسراوە: لەسەر ئەرکی کاك ڕەشید مارف چاپ کراوە.

٥- ناوی ئەم چاپخانەیە (سەرکەوتن) ڕەنگە مەبەست هەر لە چاپخانەی (النجاح) بێت؟

٦- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٣٩٠/١٢ پارێزراوە.

تیرەی ماد/ لقەکانی تیرەی کورد/ بیرەوەری/ نیشتمانی کوردەکان بەگوێرەی باسی مێژوونووسان.

١٩. مێژووی کورد و کوردستان- بەشی دووەم- ژمارە ٢

دانانی: زانای مەزن شێخ محەممەد مەردوخ

لە چاپکراوەکانی هیوا[١]

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: محەممەد فیدا

چاپ: یەکەم، چ: سەرکەوتن، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٥٨، ل:٩٨، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:

بەرگی دووەم لە مێژووی زانای مەزن شێخ محەممەدی مەردوخ لە باسی (ماد و مادستان): محەممەد فیدا/ بەشی سێیەم: ماد و مادستان/ بەندی دووەم: باسی مادستان/ سنووری مادستان/ بەندی سێیەم: باسی دامەزراندنی دەوڵەتی ماد/ وردبوونەوەیەکی ورد لە مێژووی کەلدە و ئاشوور و عیلام لەم مێژوویەدا/ دامەزراندنی دەوڵەتی ئاشوور/ دەوڵەتی تازەی شاووری/ فەرمانڕەوایی تازەی کلدانییەکان/ دوایی هاتنی دەوڵەتی بابل/ دامەزراندنی دەوڵەتی ماد/ بەندی چوارەم: شاکانی مادشایەتی کەی قوباد/ پاشایەتی کەی کاووس/ چاوخشانێك بە ڕەگەزی کەی قوبادا/ شایەتی فەری بورز/ شایەتی کواکسار (هواخشتر)/ شایەتی ئازدیاك/ گوێزانەوەی پاشایەتی لە مادەوە بۆ فارسەکان/ بەندی پێنجەم: زانایان و ئەدیبانی کوردستان.

١- هەروەها نووسراوە: لەسەر ئەرکی کاك ڕەشید مارف چاپ کراوە.

٢٠. شۆرشەکانی کورد وە کورد و کۆماری عیراق- پاکژی ئاگادارییەك لە سەرچاوە و بناغە و ئامار و شوێن و ژیانی کۆمەڵایەتی کورد، دروستبون و پێکهاتنی قەومیەت، لاپەڕەیەکی درێژی کارەساتەکانی کورد لە هەمو رویەکەوە. بە جۆرێکی تێکرابی (تأریخێکی سیاسی عالەمی کورد) لە دەورەکانی کۆن و تازەدا

نووسەر: عەلادین سەجادی

چاپ: یەکەم، چ: مەعارف، ش: بەغداد، ژس: ؟، س: ١٩٥٩، ل:٣٦٣، ق: (؟)

ناوەرۆك:

سەرەتا/ مێژوویەکی کورتی کورد/ ژمارەی کورد/ شوێنی کورد/ ژیانی کۆمەڵایەتی/ شۆڕشەکانی کورد/ قەومییەت/ شۆڕشی بەدرخانییەکان/ شۆڕشی حەمە پاشای ڕواندز/ شۆڕشی سەردار ڕەشی/ شۆڕشی شێخ مەحموود/ شۆڕشی بەرزان/ شۆڕشی سمکۆ/ شۆڕشی سابڵاخ/ شۆڕشی ئێراق/ ناواخن.

٢١. مێژووی شەری ئەهلی صەلیب و قارەمانی کورد صلاح الدین ایوبی- بەشی یەکەم

نووسەر: محەممەد جەمیل ئەلعوسمانی

چاپ: یەکەم، چ: کامەران، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ١٩٥٩، ل:١٦٩، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:

پێشەکی نووسراوەکەمان/ هەندێك بابەتی وەك: پەیدابوونی ئەهلی سەڵیب/ یەکەم کاروانی ئەهلی سەڵیب/ یەکەم جار جەنگی ئەهلی سەڵیب لەگەڵ قلیج ئەرسەلانی سەلجوقی/ دووەم کاروانی ئەهلی سەڵیب و جەنگیان لەگەڵ قلج ئەرسەلان/ خرافەی ڕمەکەی حەزرەتی عیسا لەلایەن ڕاهیبێکەوە/ موحاسەرەی قودس و داگیرکردنی/ شەڕی سوپای میسر لەگەڵ فەرەنك و هەڵاتی بەردویل/ پەیدابوونی نوورەدین کوڕی عیمادەدینی زەنگی/ بەسەرهاتی ساڵی ٥٤٣ھ لەشکرکردنی سوڵتان نوورەدین بۆ سەر ئەنتاکیە و داگیرکردنی ناوچەکانی و کوشتنی قەراڵ/ ئەییوب و شێرکۆ کێن و لەکوێوە هاتوون؟ و سەڵاحەددین کێیە؟/ بەسەرهاتی ساڵی ٥٥٩ھ یەکەم سەفەری سەڵاحەددین بۆ میسر لەگەڵ شێرکۆ/ چوونی سەڵاحەددین بۆ سەر کورسی وەزارەت لە میسر/ بەسەرهاتی ساڵی ٥٥٦ھ بڕێك لە غەزاوات و ئیسلاحاتی سەڵاحەددین/ ڕوودانی ناکۆکی بەینی نوورەدین و سەڵاحەددین/ وەفاتی سوڵتانی میسر و شام و جەزیرە نوورەدین مەحموود کوڕی زەنکی کوڕی

ئەقسنغر/ هێرشی فەرەنك بۆ سەر بانیاس و گەڕانەوەیان لەترسی سەلاحەددین/ پەیوەندی شام لەگەڵ میسر و هاتنی سەلاحەددین بۆ شام/ سەلاحەددین دەچێتە سەر حەڵەب و محاسەرەی ئەکات و دەگەڕێتەوە/ ڕۆیشتنی ئەبو عەبدوڵلا کوڕی ئەحمەد کوڕی محەممەد کوڕی زەکەریا بۆ مەغریب/ پەلاماردانی فدایی باتنیەکان بۆ کوشتنی سەلاحەددین/ بەسەرهاتی ساڵی ٥٧٢ھ سەلاحەددین قەڵای باتنیەکان محاسەرە دەکات و کوشتار و تالانیان لێدەکا و دەگەڕێتەوە/ هاتنی لەشکری فەرەنك بۆ سەر شام و شکست خواردنیان/ شەڕی لەشکری سەلاحەددین لەگەڵ عەسکەری قلج ئەرسەلان کوڕی مەسعوود/ عیمادەدین لەگەڵ عیزەدین سنجار دەگۆڕێتەوە بە حەڵەب/ شۆڕشێکی سەلاحەددین لەگەڵ سپای فەرەنك و غەرقکردنی قافلەیەکی بەحری فەرەنك لەلایەن ئوستولی میسریەوە/ سەلاحەددین مووسڵ محاسەرە دەکات و بەجێی دەهێڵێ و دەچێتە سنجار داگیری دەکات/ بەسەرهاتی ساڵی ٥٧٩ھ سەلاحەددین ئامەد و تل خالید و عینتاب داگیر دەکات/ فهرستی کتێبی شەڕی ئەهلی سەلیب و سەلاحەددینی ئەییوبی.

٢٢. صلاح الدين ايوبى قارەمانى نەمرى كورد

نووسەر: شوکروڵلای بابان

چاپ: یەکەم، چ: أختر شمال، ش: تاران، ژس: ؟، س: ٢٥٧٢ ك- ١٣٣٩ھ (١٩٦٠)، ل:١٢٧، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[1]

پێرەستی ناوەرۆك/ سەرەتا/ وتەیێ لەبارەی مرۆڤی جێگای باسەوە/ کەڵك لێوەرگیراوەکان/ کورتەیێ لەبارەی دەوڵەتی ئەییوبییەوە/ حکوومەتەکانی ئەییوبی/ پادشایانی ئەییوبی (میسر)/ سەلاحەددین ئەییوبی دەورانی منداڵیی و گەنجی/ کورتەیێ لەبارەی خوو و خدەی سەلاحەددینەوە/ سەفەری یەکەمی سەلاحەددین بۆ میسر/ سەفەری دووەمی سەلاحەددین بۆ میسر/ سەفەری سێیەمی سەلاحەددین بۆ میسر/ وەزارەتی سەلاحەددین/ هاتنی باب و برای سەلاحەددین/ هەڵمەت لە سەر فەڵەستین و شوێنی لەگەڵ میسردا/ هەڵپێچرانی خەلافەتی (فاتیمی) وە لەسەر تەخت نیشتنی سەلاحەددین/ کۆچی دوایی ئەییوب نەجمەددین بابی سەلاحەددین/ هێرشی لەشکری (نورماند) بۆ ئەسکەندەرییە/ کۆچی دوایی نوورەددین/ کورتەیەك لە بارەی شەڕەکانی سەلیبی و بناغەیەوە/ هەڵمەتی سەلاحەددین بۆ فەڵەستین و

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٢٧٣/١٢ پارێزراوە.

تێشکانی/ یەکیەتی دەوڵەتی موسڵمانەکان بە ڕابەری سەلاحەددین/ هەڵمەتەکانی یەك لەسەریەك بۆ فەلەستین/ دەس بەسەراکێشانی بڕێ لە کوردستان/ گرنگی فەڵەستین/ شکانی پەیمان و بەتاڵبوونەوەی بڕیار ٥٨٢ی کۆچیی/ گرتنی فەڵەستین یا گرنگترین پیرۆزی/ شەڕەکانی سێیەمی سەلیبی/ خزمەتە کۆمەڵایەتییەکانی سوڵتان سەلاحەددین/ کۆچی دوایی سەلاحەددین ٥٨٩ی کۆچی/ مانای وشەکان.

٢٣. مێژووی کورد و کوردستان

نووسەر: ئارشاك سافرستیان

وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: عەبدوڵڵا شاڵی

چاپ: یەکەم، چ: کامەران، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ١٩٦٠، ل:٦٢، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:

وێنە: پاڵەوانی شۆڕشی چواردەی گەلاوێژ عەبدولکەریم قاسم/ سەرەتا: وەرگێڕ/ بەشی یەکەم: (بێ ناونیشان)/ یەکەم دەوڵەتی گۆتی لە (بابل)دا ٣٣٠٠-٢١٧٥پ.ز/ کاشییەکان بابل داگیر ئەکەن/ ئاشوور و کوردستان ١٣٦٠- ٦٠٦پ.ز/ بەشی دووەم: پەیدابوونی ناوی فارس (گوتیم- کورد و کوردستان) ٥٣٨پ.ز-٦٤٠ز/ وێنە: شاری سلێمانی شاری هەڵمەت و قوربانی/ ئەرمەنییەکان و پارثی (پارس) هۆزەکانی/ ساسانییەکانی فورس وە کوردەکان ٢٢٦-٦٣٢ز/ بەشی سێیەم: ئایینی ئیسلام و کوردەکان ٦٤٠- ١٥١٠ز/ سەلاحەددین ١١٣٧-١١٩٣ز/ هێرشی مەغۆل و تاتارەکان ١٢١٠-١٥٠٠ز/ بەشی چوارەم: داگیرکردنی عوسمانییەکان و هۆزە کوردەکان ١٥١٤- ١٨٩٠ز/ کەریم خانی زەند و شای ئێران ١٧٥١-١٧٧٩ز/ جوگرافیای کوردستان/ وێنە: خورماڵ (گوڵ عەمبەر) پایتەختی ئامارەتی شارەزوور/ بەشی پێنجەم: شۆڕشی کوردەکان بەرامبەر بە تورکەکان ١٨٣٠-١٨٤٧ز/ ئەحمەد کوێری پاشای ڕواندز ١٨٣٦ز/ ئەمیر بەدرخانی جزیرە ١٨٤٢-١٨٤٧ز/ مێژوو خۆی دووبارە ئەکاتەوە/ کورد و فورسەکان/ جووڵانەوەی نیشتمان پەروەری لە کوردستاندا/ شۆڕشی تورکەکان و کورد ١٩٠٨ز/ شەڕی گەورەی یەکەم و کوردەکان ١٩١٤-١٩١٨ز/ داخوازی کوردەکان لە کۆنگرەی ئاشتیدا ١٩١٩- ١٩٢٠ز/ وێنە: شاری هەولێر کۆنترین شاری کوردستانە/ بەشی شەشەم: هەڵسانی کوردەکان بۆ جاری یەکەم ١٩٢٥ز/ دابەشبوونی سیاسی کورد/ وێنە: بەشداربوونی ژن و مناڵ لە ژیانی خێزاندا لە کوردستانا/ چەند تێبینییەك/ ئەو سەرچاوانەی کە دکتۆر (نووسەر) خوێندویەتییەوە بۆ نووسینی ئەم کتێبە.

٢٤. کوردوستان- شوێنی گەڕانەوەی دە هەزار یۆنانی لە ٤٠١ی پێش میلاددا ((گەڕانەوەی دە هەزار یۆنانی لە بابلەوە بۆ ئاتینا و تێپەڕینیان بەناو کوردوستانا لە ٤٠١ی پێش میلاد وە باسی ڕەوشت و عەنعەناتی قەومەکانی ئەو سەردەمە))

نووسەر: گەزنەفۆن (گەزەنەفون)

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: حەسەن فەهمی جاف

چاپ: یەکەم، چ: مەعارف، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٦١، ل:١٧٣، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:[١]

لە یەکەم لاپەڕەی کتێبەکەدا نەخشەیەکی گەشتەکە هەیە/ خواست/ پێشەکی لەنووسینی: عەلائەدین سەجادی/ هەندێك لە مێژووی هەخامەنشی لە نووسینی وەرگێڕ/ پێشەکییەکی وەرگێڕ/ لەشکر/ جەنگی کۆناکا/ گەزنەفۆن ئەبێ بە سەرکردە/ کوردستان/ زستان/ دەریا/ تێکچوونی شیرازەی لەشکر/ گەڕانەوە بۆ ئەوروپا/ دوایی سەرگوزەشت/ ستوونی ڕاست و چەوت.

٢٥. دێرێکی پێشکەوتن- مێژووی دوو دەوڵەتی مەزنی (دوشتێك باز- و هەزبانی)یە کە لە (ئاوربایەگان، دیاربەکر، ئەرگیش و جزیرە و موصڵ)دا بە ئازادی و سەربەستیتی فەرمانڕەواییان کردووە.

کردەوەی داماو: سەید حسین حوزنی موکریانی

لەسەر ئەرکی (چاپخانەی کوردستان) چاپ کراوە

چاپ: دووەم، چ: کوردستان، ش: هەولێر، ژس: ؟، س: ١٩٦٢، ل:٦٠، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:[٢]

سەرچاوەکان/ وێنەی یەکەمین مێژوونوسی کوردی زانا و بەناوبانگ و گەورە و گران و هێژا و پایەبەرز (حسین حوزنی موکریانی)/ پێشەکی و بەسەرهاتی حسین حوزنی موکریانی/ پێشدەستی/ هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٢.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ٢٤٢/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ٢٩٧/١٢ پارێزراوە.

٢٦. مێژووی کۆیە یا کویسنجق- بەرگی یەکەم[1]

نووسەر: تاهر ئەحمەد حەوێزی

چاپ: یەکەم، چ: الوفاء، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٦٢، ل:١٥٩، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[2]

یەك دوو قسە/ قەزای کۆیسنجەقی ئێستاکە/ بەسەرکردنەوەیەك/ هەرباشە/ کۆیە و وڵاتەکەی/ هاتنی ئیسلام/ ئەردەڵان و کۆیە/ کۆیە و سۆران/ بابانەکان لە کۆیە/ محەممەد پاشای ڕواندزی/ ئەحمەد پاشای بابان و هاتنی عوسمانییەکان/ کۆیە پشوویێك ئەدا/ عوسمانییەکان لە کۆیە/ کۆیە لە ئاخر و ئۆخری دەوڵەتی عوسمانی/ سەفەربەر/ ئەهمییەتی کۆیە لە زەمانی عوسمانی دا/ عەشیرەتی پیران و هاتنی ئینگلیز/ کۆیە و شێخ مەحموود/ ئۆزدەمیر پاشا و بۆمباردوومان/ پیرست.[3]

٢٧. مێژووی میرانی سۆران

کردەوەی: داماو سەید حسین حوزنی موکریانی

لەسەر ئەرکی (چاپخانەی کوردستان) چاپ کراوە

چاپ: دووەم، چ: کوردستان، ش: هەولێر، ژس: ؟، س: ١٩٦٢، ل:١٢٦+٥٦، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:[4]

وێنەی نووسەر/ سەرچاوەکان/ ناوەرۆك/ هەندێ بابەتی وەك: کەلۆس/ شاعەلی بەگی کوڕی میر عیسای کوڕی شاعەلی بەگ/ پیر بوداغ کوڕی شاعەلی بەگ و میر سەیفەددین کوڕی پیر بوداغ/ میر حسین کوڕی پیر بوداغ/ میر سەیدی کوڕی شاعەلی بەگ/ میر سەیفەدین کوڕی میر حسین کوڕی پیر بوداغ/ قولی بەگ کوڕی سلێمان بەگی کوڕی میر ڕەشید بەگ/ میر بوداغ وە سلێمان بەگی کوڕەکانی قولی بەگ/ عەلی بەگ کوڕی سلێمان بەگ/ مستەفا بەگ لە ١٠٣٢- ١٢٢٩ی کۆچیدا/ میر ئۆغز کوڕی عەلی بەگ کوڕی سلێمان بەگی کوڕی شاقولی بەگ/ ئەحمەد کوڕی ئۆغز/ ئەحمەد بەگ و ئۆغز بەگ/ مستەفا بەگی کوڕی ئۆغز بەگ/ مستەفا بەگ و شەڕی بابان/ میر محەممەد (ئەمیر مەنسوور) کوڕی مستەفا بەگی لە ١٢٥٤- ١٢٢٩/ کوژتنی عەبدوڵڵا ئاغای خەزێنەدار/ چووینی میر محەممەد بۆ

١- بەیارمەتی (جەلال حەوێز) چاپ کراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە ژمارە ٢٧٣٨ پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، ڕیکلام بۆ کتێبی (شەوچەرە) کراوە.

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤دا بە ژمارە ٣٤ پارێزراوە.

سەر مامەکانی لە ساڵی ١٢٣٠دا/ میر و لەشکرکێشانی بۆ سەر برادۆست و لێتان لە ساڵی ١٢٣١دا/ وێنەی سێ تۆپ کە لە سەردەمی میری دا داڕێژراون/ دەمانچە و فیشەکێکی ئەودەمی دروست کراون/ میری گەورە شاری هەولێری گرت/ میری گەورە کە (پردێ)ی گرت و قەڵای لێ دروست کرد/ میری گەورە لە ١٢٣٤دا شاری (کۆیە)ی گرت/ میری گەورە لە ١٢٤٤دا دەستی بە تۆپ داڕژان کردووە/ میر لە ١٢٤٧دا بە لەشکرەوە پەلاماری بردە سەر داسنیان/ میر ئاکرەی گرت/ میری گەورە (جزیر و ماردین و نسێبین)یشی گرتن/ میری گەورە ئامێدی گرت/ کوژتنی عەلی بەگی داسنی/ میری گەورە لاجانی گرت/ دامەزراندنی بنچینەی دۆستایەتی لە نێوانی میر محەممەد پاشا و محەممەد شای قاجاردا/ پەلاماری سەدری (ئەعزەمی تورك) لە هەموو لایێکەوە بۆ سەر میر/ لەخشتەچوونی مەلای خەتێ و فتوا ناڕەواکەی/ مەلای خەتێ میری تەفرەدا و خستیە ژێر پەنجەی تورکانەوە/ شەهیدکرانی میر کە لە ئەستەمبوڵەوە بەرەو کوردستان دەگەڕاوە/ میر ئەحمەد کوڕی مستەفا بەگ/ سلێمان بەگ کوڕی مستەفا بەگ/ حوکمداری بەگەل (جمهورییەت)/ پادشایەتی ڕەسوول پاشای کوڕی مستەفا بەگ/ ڕۆیشتنی ڕەسوول پاشا بۆ شاری شنۆیە/ تورکان ڕۆژی هەینی لە ١٢٧٢دا گەیشتنە نێو شاری ڕواندزی/ وێنەی ڕەسوول پاشا/ وێنەی ئیحسان بەگ و ڕەشید بەگی کوڕەکانی ڕەسوول پاشا/ وێنەی عەبدوڵلا موخلیس بەگ/ وێنەی یەحیا بەگ/ موتەسەریف و قایمقامەکانی تورك دوای میرانی سۆران/ سەید تەهای ئەفەندی/ ڕووس ڕواندزی گرت/ ڕواندز کەوتە بەر چنگاڵی ئینگلیزان/ سەید تەها ئەفەندی نەهری بوو بە قایمقامی ڕواندز/ ئەوانەی کە تازە دەست کەوتوون بۆ ئەوەی لەبیر نەچنەوە تۆمار کراون/ بەروار (تأریخ)انی مێژوویی و پێویست/ ڕواندز لە دوای وەرگەرانی دەوڵەتی سۆران/ موتەسەریفەکانی هەولێر/ چاپخانەی کوردستان.[1]

١- لەسەر بەرگی دواوە، ڕێکلامی بۆ چەند کتێبێك کردووە.
دوای ئەم کتێبە کتێبی (گۆرانی و ژیان)ی تایەر تۆفیق دانراوە کە ٥٦ لاپەڕەیە، واتە بەیەکەوە چاپ کراون.

٢٨. قەڵای دمدم وە خانی لەپ زێڕین[1]

نووسەر (بە تیپی لاتینی): پ. ئۆسکارمانی ئەڵمانی
وەرگێڕانی لەفارسییەوە و ئامادەکردن: عەزیزی ئیبراهیمی لە مهاباد
لە بڵاوکراوەکانی کتێب فرۆشی سەییدیان
چاپ: یەکەم، چ: ئەرژنگ، ش: مهاباد، ژس: ؟، س: ١٣٤٨ (١٩٦٩)، ل:٦٨، ق: (١٥×٢١)
ناوەرۆك:[2]

سەرەتا/ معرفی مؤلف/ چۆن بە کوردی بنووسین؟/ هەڵکەوتی قەڵا (چلۆنایەتی ڕقەبەری) و یاغیبوونی (ئەمیرخانی برادۆست) و چوونی ئیعتیماد و دەولە بۆ وڵاتی (ورمێ)/ پرۆفیسۆر (ئۆسکارمان) کێ بوو؟ و چی کرد؟/ لاپەرەیەك لە بەیتی داستانەکە بە زمانی کوردی و لاپەرەی بەرامبەری بە زمانی فارسی/ حەواشی.../ بە زمانی فارسی.

٢٩. ئافرەتە ناودارەکانی کورد

نووسەر: عەبدولجەبار محەممەد ئەلجەباری
بە یارمەتی وەزارەتی کاروباری شیمال لە چاپ دراوە
چاپ: یەکەم، چ: الجمهوریة، ش: کەرکووك، ژس: ؟، س: ١٩٦٩، ل:٧٤، ق: (١٦×٢٢)
ناوەرۆك:[3]

پێشەکی/ حەپسە خانی نەقیب/ خاتوو عیسمەتی ئەییوبی/ فاتمە کوردی/ ست ئەلعراق/ موئنسە خاتوون/ خاتوون/ عەزرا خاتوون/ عادلە خانم/ زومروده خاتوون/ مەلیکە خاتوون/ فاتمە خانی قەرەچێواری/ زوهرە خاتوون/ صەفییە خاتوون/ ڕەبیعە خاتوون/ زەینەب خاتوون/ فاتیمە خاتوون/ خاتوون/ ست ئەلشام/ قەدەم خێر/ شاه خاتوون/ وەلییە خانم ئەردەڵانی/ ئەختەر/ خواداد خاتوون/ غازییە/ فاتمە خان/ عیسمەت قازی محەممەد/ خانزاد/ کچە نەغەدەیی/ دەوڵەت خان/ خاتوو شاناز/ فاتمە قەرە/ غازییە خاتوون/ براحەلیم و مەها نێرگز/ عائشە تەیموور/ جویریە/ حەیران خانمی نەخچەوانی/ شەهدە ئەلدینەوەرییە/ ئامینە خانی بارام بەگ/ قەتلومك/ میهرەبان بەرواری/ ستیتە/ مەستوورەی کوردستانی/ ئوم محەممەد/ نەسیب/ خاتوون/ خاتوو خوورشیدی/ ئەسما/

١- لەسەر بەرگ نووسراوە بە پێنووسی (عەزیزی ئیبراهیمی)، لە لاپەڕەی یەکەمیش بەشێوەی سەرەوە نووسراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٢٨٩/٣ پارێزراوە.
٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٣٢٤/١٢ پارێزراوە.

حەزینە/ ئەمەتەڵڵا/ فاتیمە هەکاری/ جویریە/ ئاتە خان/ فاتیمە ئەییوبی/ حەلیمە/ فاتیمە خاتوون/ موئنسە خاتوون/ سری خانمی دیاربەکری/ پیرۆز/ فاتیمە/ لەیلا بەدرخان/ مریەم خان/ ڕەوشەن بەدرخان/ زەری یوسب/ ئافرەت و خوێندەواری/ ئافرەتی کوردی سەدەی بیستەم/ سەرچاوەکان/ ناوەرۆك.[1]

٣٠. مێژووی حکومدارانی بابان لە قەڵاچوالان تا دروست کردنی شاری سلێمانی ١٠٨٠-١١٩٩ك ١٦٦٩- ١٧٨٤ز

نووسەر: تۆفیق قەفتان[2]

چاپ: یەکەم، چ: سلمان الأعظمي، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٦٩، ل:٦٨، ق: (١٦×٢١)

ناوەرۆك:[3]

ئەم دەستنووسە: د. کاوس قەفتان/ وێنەی دوو لاپەڕەی دەستنووسەکە/ بنەماڵەی بابان.../ زەمانی خان بداغی کوڕی فەقێ ئەحمەد/ حکوومەتی میر سلێمانی کوڕی خان بداغ/ حکوومەتی تەیموور خان بەگ/ حکوومەتی بەکر بەگ/ زەمانی ئیدارەی وەسی یان (موتەسەلیم)/ حکوومەتی خالد پاشا/ حکوومەتی سەلیم پاشا/ حکوومەتی سلێمان پاشای دووەمی مەشهوور بە کوژراو.

٣١. مێژووی گەلی کورد لە کۆنەوە تا ئەمرۆ- حاڵەتی سیاسی، مێژوویی، کۆمەڵایەتی، ئاوەدانیی گەلی کورد لە سەرەتای مێژووەوە

نووسەر: ساڵح قەفتان[4]

چاپ: یەکەم، چ: سلمان الأعظمي، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٦٩، ل:٤٠٨، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:[5]

سەرەتا/ پێشڕەو/ سەرەتای پەیدابوونی ئادەمیزاد لە سەرزەمین/ ئینسانی پێش مێژوو چۆن ژیاوە؟/ کوردستان کوێیە؟/ باسی جوگرافیای کوردستان و نەتەوەکانی/ هەڵکەوتنی سرووشتی مەڵبەندی کوردستان و تەئسیرکردنی لە گیانی کورددا/ ئاووهەوای کوردستان/ کورد لە کوردستانا پەیدا بووە/ نەتەوە

١- وێنەی هەندێ لەم کەسایەتییانە لە پێش باسکردنیان دانراوە. هەروەها کورتەیەك لەبارەی کتێبەکە و وێنەیەکی نووسەر لەسەر بەرگی دواوە، دانراوە.

٢- بەهاوکاری فەهمی قەفتان چاپ کراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٢٦٧/١٢ پارێزراوە.

٤- لەسەر ئەرکی فەهمی قەفتان لە چاپ دراوە.

٥- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا پارێزراوە.

هەرە کۆنەکانی ڕۆژئاوای ئێران و ڕۆژهەڵاتی ئێراق/ ڕەگەزی نەتەوە کۆنەکانی ئێراق و پەیدابوونی مەدەنیەت/ پەیدابوونی حکوومەتی هەرەکۆنی زاغرۆس/ شارستانییەت- مەدەنیەتی ئیلام/ مەدەنیەتی لۆللۆ و گۆتۆ/ دەوری بەرزبوونەوەی کاسی/ دەوری نوشوست/ مەدەنیەتی کاسییەکان/ مەدەنیەتی میتانییەکان/ ئەهالی کۆنی ڕۆژهەڵاتی ئەنادۆڵ/ کۆچ و ڕەوی دوایی هاتنی ئەقوامی ئاری تازە/ وتاری تەئریخی/ وەستاندنی کۆچ و ڕەو و پەیدابوونی نەتەوەی دوای (ئاری)ی ئێستا/ ماد و فورس/ حکوومەتی ماد ٨٦٠- ٥٥٠ پ.ز/ پشێوی ولاتی ماد و هەڵسانی قەومی (پارس- فورس)/ لە ناوچوونی مێدیە/ حکوومەتی فارس- ئێرانی کۆن ٥٥٠پ.ز/ ناوی کورد چۆن ساخ بووەتەوە/ دوای لە ناوچوونی ماد مێژووی کورد/ مادی بچووك/ مەدەنیەت و نەژادی کورد/ ئایین و بڕوا/ زەردەشت/ زمان/ کورتەی تەتەوراتی مێژوویی زمانی کوردی/ پەیدابوونی ئایینی ئیسلام و لەناوچوونی کیانی ئاری کۆن/ ڕووخانی ئیمپراتۆریەتی ئێران/ سەرنەواندنی کوردستان/ موسڵمان بوونی قەومی کورد/ دوای ئیسلامەتی هەواڵی مێژوویی کورد و کوردستان/ دەوری سەربەخۆیی کورد/ حکوومەتی ڕوادی لە ئازەربایجان/ حکوومەتی دۆستەکی و مەروانی/ حکوومەتی بەرزیکانی/ حکوومەتی ئەییوبی/ حکوومەتە وردەڵەکانی کورد/ حکوومەتی زەند/ حکوومەتی ئەردەلان/ حکوومەتی سۆران/ ئەمارەتی بابان/ لەدوای بێ هێزی خەلافەتی ئیسلام- هەواڵی کورد و کوردستان/ تازەبوونەوەی سەودای سەربەخۆیی لە کوردستان- هەڵسانی کوردی (جان پۆلا)/ هەرای قەلای دمدم/ قەلاچۆنی خێلاتی موکریان/ تازەبوونەوەی هەرای موکریان و ئەنجامەکەی/ لە سێ سەدەی دوایی ڕۆژهەڵاتی نزیکا- هەواڵی کوردستان/ کورد لە سەردەمی نادر شادا/ کورد لە ١٥٠ساڵی دوایدا/ بەکورتی تەقەلای دوایی کوردەکان/ شۆڕشی ئیسماعیل پاشای بادینان/ تەقەلای شێخ عوبەیدیڵڵا/ نەتەوەی کورد هەموو کاتێك بەکەڵك هاتووە/ کورد لە چەرخی بیستەما/ شۆڕشی دیرسیم ١٩٣٧- ١٩٣٩/ هەواڵی کوردستانەکانی تر/ کۆماری مهابادی کوردی ١٩٤٥- ١٩٤٦/ شارستانییەتی کورد پاش ئیسلامیەت/ ناوەرۆك.[1]

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لە ژیاننامەی نووسەر و ناوی ٥ لە کتێبەکانی دانراوە.

٣٢. مێژووی نەژاد و پەی وەستەگی کورد

نووسەر: ڕەشید یاسەمی

بەرچڤەی بە دەستکارییەوە: قانعی هۆنەر و کەریم زەند

بەڕەزامەندی (وزارة الثقافة والأعلام) لە چاپ دراوە

چاپ: یەکەم، چ: کامەران، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ١٩٦٩، ل:١١٣، ق: (١٧×٢٣)

ناوەڕۆك:[١]

مێـژووی کـورد/ کوردسـتانی کـۆن/ کـۆنترین دانیـشتوانی زاگـرۆس/ گـوتی/ سـێیەمین زنجیرەی پاشـاهانی نـوور/ کاسـی/ تێکـەڵی هینـد و ئەوروپاییـەکان لەگەڵ ئاشوور و ئیلام/ پەیوەندی ئاشوور و دانیشتوانی زاگرۆس/ کیمریـان و سـاکائیان/ کولەکـەکانی ئاسـار حـادون و ئاشـوور پانیپـاڵ/ مـاد و فـارس/ فارسـەکان/ هـو خـشتەر/ ئیختـوی گـو (ئـەزدی هـاك)/ کورشـی گـەورە/ کـورد/ لێکۆڵینـەوەی زاناکـان لـەبارەی وشـەی کـوردەوە/ ڕەگەزناسـی/ ڕیـشەی کـورد/ ئایین و باوەڕ/ کورد پێش ئیسلام- کورد لە خولی سلوکی و ئەشکانیدا/ ڕەگەز و نەژادی ساسانی/ کۆتایی: لە نووسینی هەردوو وەرگێڕ.

٣٣. کوردستان و ئایینی ئیسلام- هاتنی سوپای عمری کوری خەتاب وە گرتنی کوردستان

نووسەر: مەلا ڕەئووف سەلیم حەوێزی

چاپ: یەکەم، چ: جامعة، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٧٠، ل:١٣٢، ق: (١٧×٢٤)

ناوەڕۆك:

چـاپکەر لـە چـەند دێڕێکـدا (ژیاننامـەی نووسـەر)/ سـەرەتا/ هەنـدێ بابـەت بـە هـۆنراوە/ غـەزاواتی سـەحابان لـە بەشـی سـەرووی کوردسـتان/ باسـی فـەتحی (دووگۆمان) وە کوشتنی مەلیك بە دەستی فەزڵی ئیبن عەبباس/ باسـی فـەتحی (پـشدەر) بـە دەسـتی ئەسـحابان/ باسـی فتوحـاتی ئازربیجـان/ باسـی فـەتحی ئەرمانی (یەعنی ڕەزائییە).[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ١١١/١٢ پارێزراوە.

٢- لەدیوی ناوەوەی بەرگی دواوە (تێبینی و سوپاس) و لەسەر بەرگی دواوەش، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٣٤. كورد و كوردستان

نووسەر: د. محەممەد ساڵح قەرەداغی

وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: ئەنوەر ناسر قەرەداغی

چاپ: یەکەم، چ: کامەرانی، ش: سلێمانی، ژس: ١١، س: ١٩٧١، ل:٤٣، ق: (١٢×١٧)

ناوەرۆك:[١]

ڕوونکردنەوەیەك/ پێشەکی/ کورد و کوردستان/ جوغرافیەی کوردستان/ ڕەگەز (نەژاد)ی کورد/ زمان/ ژمارەی دانیشتوان/ ئایین (الدین).

٣٥. فەرهەنگی زانیاری (قاموس الاعلام) ئەنیکلۆپیدیای کورد- بەرگی یەکەم

نووسەر: عەبدولقادر بەرزنجەیی (عەقیدی موتەقاعید)

بە یارمەتی وەزارەتی کاروباری ژوروو و بە ڕەزامەندی وەزارەتی ڕاگەیاندن چاپ کراوە

چاپ: یەکەم، چ: ڕاپەڕین، ش: سلێمانی، ژس: ٤، س: ١٩٧١، ل:٢٣٧، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٢]

فەرهەنگی زانیاری/ ئەو سەرچاوانەی کەڵکیان لێ وەرگیراوە/ پێشەکی/ (بەپێی حرووفی ئەبجەدی ناوی کۆمەڵێك ناودار، سەرەك هۆز، شاعیر، کەسایەتی و ناودارانی کوردی نووسیوە و هەندێ باسی لەسەر کردوون)/ ناوەرۆك.

٣٦. کورد لە ناو ئاین و مێژوودا

نووسەر: ئیبراهیم عومەر

چاپ: یەکەم، چ: ڕاپەڕین، ش: سلێمانی، ژس: ٤٠٨، س: ١٩٧٢، ل:١٣٤، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[٣]

قورئانی پیرۆز- ڕاڤە/ بەندی یەکەم: بەهەشت/ پەیدابوون/ ئادەم و حەوا/ نوح/ لافاو و سۆمەر/ لافاوی بابل/ جودی/ گۆڕ کێل/ لانەی گەلان/ بەندی دووەم: شەخنە/ مێژوو/ شەختە/ ئادەمی کۆن/ چەرمووِ/ ئادەمیی تازە/ ئاریی و هیند و ئێران/ جێی ماد/ جێی پارس/ کورد و چیایی/ کورد و سۆمەر/ خشتەیەك بۆ وشەی سۆمەری- وشەی کوردی بە شێوەی ئێستایی- ماناکەی بە عەرەبی/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٤٠٧/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٤٩/١٤ و لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٠٠٠/٤٥ پارێزراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٢٣٤/١١ پارێزراوە.

کورد و کوردستان/ بەندی چوارەم: نەتەوەی ماد/ دیوسس/ فراورتیس/ کیاخسار/ ئستیاجر/ هەخامەنوش/ گوروشی یەکەم/ ئاریارامنیس/ قەمبیز/ گوروش/ گۆتەی هیرودوتس/ قەمبیز/ دارا ١/ دارا ٢/ دارا ٣/ ئەحشویروش/ ئەرتحشەشتا ١/ ئەحشویروش ٢/ دارا ٢/ ئەرتحشەشتا ٣/ دارا ٣/ بەندی پێنجەم: مێژووی مەسعوودیی/ کەڵوڕ/ فارسی دووەم/ بەندی شەشەم: شارستانی/ بورجی سۆمەر/ هەولێر و سۆمەر/ شاری هەولێر/ هەولێر و ئەربیل/ بەندی حەوتەم: شەپۆلەکانی سامی/ ڕووخانی ئیسرائیل/ ئایینی نەبوخوزنەسڕ/ کردەوەکانی/ بەندی هەشتەم: سامی و ئایین/ ئایین و بابل/ خوایەکانی بابل/ ناسەری و ئایین/ ئاشوور و ئایین/ سروشت پەرستی/ موگوش/ زەردەشت/ پەرستگا/ ئاوێستا/ کورد و ئایین/ ئایینی مانی/ ئایینی مەزدەکی/ پێڕست (ناوەرۆك)/ بنەواکان (سەرچاوەکان).

٣٧. شرفنامەی شەرفخانی بدلیسی

نووسەر: شەرەفخانی بدلیسی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: هەژار

لە بڵاوکراوەکانی کۆڕی زانیاری کورد

چاپ: یەکەم، چ: نعمان، ش: نەجەف، ژس: ؟، س: ١٩٧٢، ل:١٧٦+٨٧٥، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

شەرەفنامە/ گێژی گێژاو/ بەرەو نەماو/ ڕاستی ڕووداو/ کوڵ و زووخاو/ چپەی دنەدان/ لە هیچی نەبو/ دوژمنان و ڕەسەنمان/ هەرخۆم بە خۆم کرد/ ئەمەگ ناسی/ شەرەفنامە ئازانامەیە/ ئەو ئازایە چۆن تێچووە!؟/ چارەنووس؟!/ بەکەفی گەرم سارد بووینەوە/ ماکی ناسۆر/ شەرەفنامە هونەر نامەیە/ چۆنم وەرگێڕا/ تۆزە بژارێك/ پێ زانین (تائێرە لەنووسینی وەرگێڕە)/ بیروبڕوای ئەو زانایانەی کە شەرەفنامە کوردییەکەیان بەر لەچاپکرانی دیوە و هەڵیان سەنگاندووە و نرخیان بڕیوە: مەسعوود محەممەد- عەلادین سەجادی- هێمن موکریانی-

---

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٤/١٢ پارێزراوە.

لە نووسینەوەی ئەو ناوەرۆکەی کە لە پاشکۆی کتێبەکە و لاپەڕەکانی (٧٩٣- ٨١٣)دا ئامادە کراوە، تێکەڵی و نادیاری بەدی دەکرێت... لەبەرئەمە لەسەرەتاوە لاپەڕەکانمان هەڵدایەوە و ناونیشان و خاوەنی نووسینەکانمان دیاری کرد، هەروەها ئەو ناوەرۆکەش کە شەرەفخان لە شەرەفنامەکەی خۆیدا ڕێکی خستبوو و لە لاپەڕەکانی (١٥-٢٤)ی شەرەفنامەدا هەبوو، کەڵمان لەویش وەرگرت، لەهەمانکاتدا کەڵك لەو ناوەرۆکەش وەرگیراوە کە لە پاشکۆی کتێبەکەدایە و لە هەندێ شوێن ئاماژەمان پێکردووە. هەروەها ئەم کتێبە دوو ژمارە لاپەڕەی لەسەرە کە نووسینەکانی سەرەتای واتە ئەو بابەتانەی کە لەلایەن چەند کەسێکەوە خراوەتە سەری، لە ١٧٦ لاپەڕە پێك هاتووە.

کەمال مەزهەر/ پێشەکییە عەرەبییەکەی محەممەد عەلی عەونی و زێرنوف بەسەر شەرەفنامە فارسیەکەی چاپی میسرەوە (ڕێ خۆشکردنێك)/ پێداچوونەوە و لەبەریەك ڕانان/ ئەمەگداری/ پێشەکییە فەڕانسییەکەی (زێرنوف) کە ساڵی ١٨٦٠ لەسەر یەکەم چاپی شەرەفنامەی نووسیوە/ لە چوار دەسنووسم ڕوانیوە/ وێنەیەك لە بەرگی شەرەفنامەی چاپی پترسبۆرگ/ بن بەرگی شەرەفنامەی چاپی پترسبۆرگ/ لێ دوانێك بەدانستەوە/ سنووری کوردستان/ زەوی و هەوای کوردستان/ کوردی هەندەران/ ژمارەی کورد/ ڕەگەز و زمان/ گۆتۆ/ وێنەیەك لە بەرگی شەرەفنامەی چاپکراو لە میسر/ کورد و کوردستان- بەشی یەکەم: ڕەگەزی کورد/ بەشی دووەم: کوردستان لە سەرەتای ئیسلامەوە هەتا جەنگی یەکەمی جیهانی/ بەشی سێیەم: کورد لەم ڕۆژگارەدا/ مووسڵ لەنێوان ئینگلیز و تورکیا/ ئاگربەسی (مۆدروس)/ پەیمانی سیڤەر/ بڕوانامەی نیشتیمانی/ کۆنگرەی لۆزان/ کۆنگرەی قوستەنتینییە/ شۆڕشی شێخ سەعید/ کورد و بریتانیا (تا ئێرە لە نووسینی: یەحیا خەشاب)ـە و لێرەوە شەرەفنامە دەست پێدەکات و ئەم بەشە لەناوەڕکەکە لە سەرەتای (شەرەفنامە) وەرگیراوە: بەناوی خودای میهرەبانی دلۆڤان/ پەسنی پێغەمبەر/ پەسنی سوڵتان/ پەسنی مێژوو/ من و ئەم کتێبە/ پێش دەستەیەك/ ڕووپەری یەکەم: دەنگوباسی ئەو فەرمانڕەوا کوردانەی کە لە کوردستاندا ئاڵای سەربەخۆیەتییان هەڵکردووە و مێژوونووسان لە ڕیزی پادشایانیان نووسیون/ فەرمانڕەوایانی دیاربەکر و جزیر/ فەرمانڕەوایانی دینەوەر و شارەزوور کە بە حەسنەویە بەناوبانگن/ فەرمانڕەوایانی فەزلەویە کە بە لوڕی گەورە ناسراون/ فەرمانڕەوایانی لوڕی بچووك/ پادشایانی میسر و شام کە بە بنەماڵەی ئەییوبی ناوبراون/ ڕووپەری دووەم/ فەرمانڕەوایانی ئاردەڵان/ فەرمانڕەوایانی هەکاری کە (شەنبۆ)شیان پێ دەڵێن/ فەرمانڕەوایانی ئامێدی کە بە (بادینان) بەناوبانگن/ فەرمانڕەوایانی جزیر کە (بەختی- بەختیە)شیان پێ دەڵێن/ فەرمانڕەوایانی (حصن کیف- حەسەن کیف) کە بە (ملکان- مەلەکان) ناسراون/ ڕووپەری سێیەم: فەرمانڕەوایانی (چەمشکەزەك) ئەوانیش بە سێ دەست دابەش دەکرێن.../ فەرمانڕەوایانی (مەرداسی) ئەو سێ لکی لێ دەبێتەوە.../ فەرمانڕەوایانی (ساسۆن) کە لەداوییدا بە فەرمانڕەوایانی (حەزۆ) ناوبانگیان ڕۆشتووە/ فەرمانڕەوایانی خێزان کە ئەوانیش سێ دەستەن.../ فەرمانڕەوایانی (کلیس- کلز- کیلس)/ فەرمانڕەوایانی شیروان کە ئەوانیش سێ لکن.../ فەرمانڕەوایانی

زەرقی ئەوانیش چوار دەستەن.../ فەرمانڕەوایانی سویدی/ فەرمانڕەوایانی سلێمانی ئەویش دوو لکی لێ دەبێتەوە.../ بەشی دووەم لە ڕووپەڕی سێیەم: ١٢ بەند/ فەرمانڕەوایانی سوهران- سۆران/ فەرمانڕەوایانی بابان/ فەرمانڕەوایانی موکری/ فەرمانڕەوایانی برادۆست ئەوانیش دوو دەستەن.../ فەرمانڕەوایانی مەحموودی/ فەرمانڕەوایانی دونبولی/ فەرمانڕەوایانی زەرزا/ فەرمانڕەوایانی ئەستۆنی- ئەستوانی/ فەرمانڕەوایانی تاسنی- داسنی/ فەرمانڕەوایانی کەلهوڕ کە ئەویش سێ لکی لێ پەیدا دەبێ.../ فەرمانڕەوایانی بانە/ فەرمانڕەوایانی تەرزا/ بەشی سێیەم لە ڕووپەڕی سێیەم: چوار دەستە/ فەرمانڕەوایانی سیامەنسوور/ فەرمانڕەوایانی چەکنی/ فەرمانڕەوایانی زەنگنە/ فەرمانڕەوایانی پازۆکی/ ڕووپەری چوارەم: فەرمانڕەوایانی بدلیس/ دەربارەی هۆزی (روزکی- ڕۆژەکی)/ فەرمانڕەوایانی بدلیس دەچنەوە سەر کێ/ ئەو فەرمانڕەوایانەی بدلیس کە پادشا گەورەکانی ڕابروو زۆریان ڕێز لێ گرتوون.../ لێکۆڵینەوەیەك دەربارەی ڕەگەزی کورد و چۆنێتی ژیانیان.[1]

بەدر کوڕی حەسنەوییە/ هیلال کوڕی بەدر/ تاهیر کوڕی هیلال/ بەدر کوڕی تاهیر/ ئەبولفەتح کوڕی عەیار/ ئەبولشۆك کوڕی محەممەدی عەیار/ موهەلهەل/ سوورخاب کوڕی محەممەد/ سەعدی ئەبولشۆك/ ئەبولمەنسوور/ بەندی سێیەم: (فزوولییە)/ ئەبو تاهیر/ هەزار ئەسپ/ ئەتابیك توکلە کوڕی هەزار ئەسپ/ ئەتابیك شەمسەددین ئەلپ ئەرغون/ ئەتابیك یوسف شا کوڕی ئەلپ ئەرغون/ ئەتابیك ئەفراسیاب کوڕی یوسف شا/ ئەتابیك نەسرەددین ئەحمەد کوڕی یوسف شا/ ئەتابیك ڕوکنەددین یوسف شا کوڕی ئەحمەد/ ئەفراسیاب ئەحمەد کوڕی یوسف شا/ ئەتابیك پەشەنگ کوڕی یوسف شا/ ئەتابیك ئەحمەد کوڕی پەشەنگ/ ئەتابیك ئەبوسەعید کوڕی ئەحمەد/ ئەتابیك شاحسین/ بەندی چوارەم: لوڕی بچووك/ شوجاحەددین کوڕی خورشید/ سەیفەددین ڕوستەم/ شەرەفەددین ئەبوبەکر کوڕی نوورەددین محەممەد/ عیزەددین گرشاسپ کوڕی نوورەددین محەممەد/ حوسامەددین خەلیل/ بەدرەددین مەسعوود/ تاجەددین شا/ جەمالەددین خدر/ حوسامەددین عومەربەگ/ سەمسامەددین مەحموود کوڕی نوورەددین محەممەد/ مەلیك عەزیزەددین کوڕی شوجاعەددین مەحموود/

١- لێرەوە لە ناوەرۆکی ئەم کتێبە وەرگێراوە و هەندێ ناونیشانی سەرەتاکەی لابراوە، هەروەها هەندێ وشەی (بەش و بەند و...تاد) ئەوانیش لابراون؟ چونکە پێشتر نووسیومانن‌تەوە، بەڵکو تەنها هەوڵمان داوە ناوی کەسایەتییەکان بنووسینەوە...

سەیدی ئەحمەد/ محەممەد کوڕی جیهانگیر/ شاحسین کوڕی مەلیك عیزەددین/ شا ڕۆستەم/ ئەغوەر کوڕی شا ڕۆستەم/ جیهانگیر کوڕی شاڕۆستەم/ شاڕۆستەم کوڕی جیهانگیر/ محەممەدی کوڕی جیهانگیر/ شاوێردی کوڕی محەممەد/ بەندی پێنجەم: سەلاحەددین یوسف/ تەڕابولس و یەمەن/ شەڕی ڕەملە/ هێرشەکەی سەر شام/ شەڕی تەبەریا/ گرتنی قودس/ قەلای سوور/ قەلای بەرزیە/ قەلای شقیف/ کۆچی یەکجاری/ عوسمان کوڕی سەلاحەددین/ مەلیك ئەفزەڵ کوڕی سەلاحەددین/ مەلیك عادل کوڕی نەجمەددین/ بە کوشتچوونی موعیز/ مردنی ئەییوب/ مەسعوود/ مەلیك ئەشرەف/ مەلیك کامیل/ مەرگ و نەمانی پاشایانی میسر و شام/ ڕووپەڕی دووەم: ئەردەلان/ مەئموون بەگ/ بێگەبەك/ مەئموون کوڕی بێگەبەك/ سوورخاب کوڕی مەئموون/ محەممەد کوڕی مەئموون/ سوڵتان عەلی کوڕی سوورخاب/ بەسات کوڕی سوڵتان عەلی/ تەیموور کوڕی سوڵتان عەلی/ هەڵخان کوڕی سوڵتان عەلی/ خان ئەحمەد خان/ سلێمان خان/ کەڵبالی خان/ خان ئەحمەد خان/ خوسرەو خان/ محەممەد کوڕی خوسرەو خان/ بەندی دووەم: فەرمانڕەوایانی هەکاری/ ئەسەدەددین کوڕی گولاوی/ عیزەددین شێر کوڕی ئەسەدەددین/ زاهید کوڕی عیزەددین/ مەلیك کوڕی زاهید/ سەید محەممەد کوڕی زاهید/ زەینەڵ کوڕی زاهید/ زەکەریا کوڕی زەینەڵ/ فەرماڕەوایانی ئامێدی/ ئەمیر زەینەددین/ ئەمیر سەیفەددین/ حەسەن کوڕی سەیفەددین/ سوڵتان حسین/ قوباد کوڕی سوڵتان حسین/ بەیرام کوڕی سوڵتان حسین/ سەیدی کوڕی قوباد/ فەرمانڕەوایانی جزیرە/ سلێمان کوڕی خالید/ میر سەیفەددین کوڕی عەبدولعەزیز/ مەجدەددین کوڕی عەبدولعەزیز/ عیسا کوڕی مەجدەددین/ بەدرەددین کوڕی عیسا/ میر عەبداڵ کوڕی میر بەدر/ عیزەددین کوڕی عەبداڵ/ ئەبداڵ کوڕی عیزەددین/ ئیبراهیم کوڕی عەبداڵ/ میر شەرەف کوڕی ئیبراهیم/ میر بەدر کوڕی ئیبراهیم/ کەك محەممەد کوڕی ئیبراهیم/ شەرەف کوڕی بەدر/ شاعەلی کوڕی بەدر/ بەدر کوڕی شاعەلی/ محەممەد کوڕی بەدر/ سوڵتان محەممەد کوڕی میر محەممەد/ ناسر کوڕی شاعەلی/ عەزیز کوڕی کەك محەممەد/ محەممەد کوڕی خان ئەبداڵ/ شەرەف کوڕی خان ئەبداڵ/ فەرمانڕەوایانی گۆزکێل: سەید ئەحمەد کوڕی شەمسەددین/ شەمسەددین کوڕی میر بەدر/ ئەحمەد کوڕی ئیبراهیم/ محەممەد کوڕی ئەحمەد/ فەرمانڕەوایانی فنیك/ فەرمانڕەوایانی حەسەنکێف/ مەلیك سلێمان/ مەلیك ئەحمەد/ مەلیك عادل کوڕی محەممەد/ ئەشرەف کوڕی عادل/ مەلیك خەلیل/ مەلیك خەڵەف/ خەلیل

کوڕی سلێمان/ حسین کوڕی مەلیك خەلیل/ محەممەد کوڕی مەلیك خەلیل/ سوڵتان حسین کوڕی مەلیك خەلیل/ فەرمانڕەوایانی چەمشکەزەك: زۆراب بەگ/ حاجی ڕۆستەم بەگ/ پیر حسین کوڕی حاجی ڕۆستەم/ فەرمانڕەوایانی مجەنکورد/ فەرمانڕەوایانی پەرتك/ فەرمانڕەوایانی سوقمان/ فەرمانڕەوایانی مەرداسی/ فەرمانڕەوایانی ئەگیل: ئیبراهیم کوڕی بولدوق/ محەممەد کوڕی ئیبراهیم/ عیسا کوڕی محەممەد/ دەوڵتشابەگ/ میر عیسا/ شا محەممەد کوڕی عیسا/ قاسم بەگ/ مراد کوڕی عیسا/ جەعفەر بەگ/ فەرمانڕەوایانی پالەو: حسین کوڕی هەمزە/ جەمشید کوڕی ڕۆستەم/ حسینجان کوڕی جەمشید/ حەسەن کوڕی جەمشید/ فەرمانڕەوایانی چەرمووك: سەیفەدین/ شا یوسف/ ولات بەگ/ شاعەلی/ ئەسفەندیار/ بایەندوڕ/ فەرمانڕەوایانی ساسۆن: خدر کوڕی ئەبوبەکر/ عەلی کوڕی ئەبوبەکر/ خدر کوڕی عەلی/ محەممەد کوڕی عەلی/ سلێمان کوڕی محەممەد/ بەهائەددین کوڕی محەممەد/ سارووخان کوڕی محەممەد/ محەممەد کوڕی سارووخان/ ئەحمەد کوڕی خدر/ فەرمانڕەوایانی خێزان: داوود کوڕی میر مەلیك/ سوڵتان ئەحمەد کوڕی داوود/ محەممەد کوڕی ئەحمەد/ مەلیك خەلیل کوڕی سوڵتان ئەحمەد/ مەحموود کوڕی سوڵتان ئەحمەد/ حەسەن کوڕی مەلیك خەلیل/ فەرمانڕەوایانی مەکس: ئەحمەد کوڕی میر ئەبداڵ/ ئەبداڵ کوڕی میر ئەحمەد/ ڕۆستەم کوڕی حەسەن بەگ/ فەرمانڕەوایانی ئەمسپایرد: ئیبراهیم کوڕی محەممەد/ محەممەد کوڕی ئیبراهیم/ شەرەف کوڕی محەممەد/ فەرمانڕەوایانی کلیس: جانپۆلادبەگ/ جەعفەر کوڕی جانپۆلاد/ حەبیب کوڕی جانپۆلاد/ حسین کوڕی جانپۆلاد/ فەرمانڕەوایانی کفرا: شامحەممەد کوڕی میر حەسەن/ ئەبداڵ کوڕی شامحەممەد/ شامحەممەد کوڕی ئەبداڵ/ محەممەد کوڕی شامحەممەد/ میر ئەبداڵ کوڕی شامحەممەد/ مەحموود کوڕی ئەبداڵ/ زەینەڵ کوڕی ئەبداڵ/ ئەبداڵ کوڕی زەینەڵ/ فەرمانڕەوایانی کرنی/ فەرمانڕەوایانی ئێروون/ فەرمانڕەوایانی زەرقی/ فەرمانڕەوایانی دەرزینی: میر هەمزە/ عەلی کوڕی محەممەد/ شاقولی کوڕی محەممەد/ یاقووب کوڕی محەممەد/ محەممەد کوڕی دوومان بەگ/ فەرمانڕەوایانی گردکان: محەممەد کوڕی ناسڕ/ ناسڕ کوڕی محەممەد/ فەرمانڕەوایانی عیتاق: شاهم کوڕی ئەحمەد/ یوسف کوڕی ئەحمەد/ حەسەن کوڕی یوسف/ وەلی بەگ/ فەرمانڕەوایانی تەرجیل: عومەر کوڕی حەسەن بەگ/ بداغ کوڕی عومەر/ ئەحمەد کوڕی بداغ/ عەلی کوڕی بداغ/ شمسی بەگ/ حەیدەر کوڕی شەمسی بەگ/ بەداغ کوڕی حەیدەر/ حسین کوڕی بداغ/

ئیسماعیل کوڕی بداغ/ عومەر کوڕی حەیدەر/ فەرمانڕەوایانی سوێدی: جەلال کوڕی شەهاب/ محەممەد کوڕی جەلال/ فەخرەددین کوڕی محەممەد/ حەسەن کوڕی فەخرەددین/ فەخرەددین کوڕی حەسەن/ ئەبدالڵ کوڕی محەممەد/ سوبحان کوڕی ئەبدالڵ/ ئەحمەد کوڕی ئەبدالڵ/ مەقسوود کوڕی سوبحان/ موراد کوڕی سوڵتان ئەحمەد/ سلێمان کوڕی موراد/ فەرمانڕەوایانی سلێمانی/ فەرمانڕەوایانی قوڵب و باتمان: عەلی کوڕی شاوەڵەد/ حسین کوڕی عەلی بەگ/ سەید ئەحمەد کوڕی حسین/ فەرمانڕەوایانی میافارقین: میرخان کوڕی بەهلوول/ عومەر کوڕی بەهلوول/ فەرمانڕەوایانی سۆران: شاعەلی بەگ/ پیر بداغ کوڕی شاعەلی/ میر سەیفەددین/ میر حسین/ میر سەیدی کوڕی شاعەلی/ عیزەددین شێر/ میر سەیفەددین کوڕی میر حسین/ قوڵی بەگ کوڕی سلێمان/ بداغ بەگ/ میر سلێمان کوڕی قوڵی بەگ/ عەلی کوڕی سلێمان بەگ/ فەرمانڕەوایانی بابان: میر بداغ کوڕی ئەبدالڵ/ میر نەزەر کوڕی بەیرام/ سلێمان و میر ئیبراهیم/ بداغ کوڕی حاجی شێخ/ حسین کوڕی سلێمان/ فەرمانڕەوایانی موکری: سەیفەددین موکری/ سارم کوڕی سەیفەددین/ میرەبەگ کوڕی حاجی عومەر/ میرەبەگ کوڕی شێخ حەیدەر/ فەرمانڕەوایانی برادۆست: شامحەممەد غازی قڕان/ بداغ کوڕی شامحەممەد/ حەسەن کوڕی شامحەممەد/ عەلی کوڕی غازی قڕان/ ئەولیا کوڕی بداغ/ فەرمانڕەوایانی تەرگەوەڕ: ناسر بەگ/ ئەمیرخانی یەکدەست/ ئولوغ بەگ/ فەرمانڕەوایانی مەحموودی: حسین کوڕی شێخ مەحموود/ حامید کوڕی میر حسین/ عیوەز کوڕی حامید/ حسین قوڵی کوڕی عیوەز/ بایەندوری کوڕی حسینقوڵی/ شاعەلی کوڕی عیوەز/ هەمزە کوڕی عیوەز/ خانە محەممەد/ میرەبەگ کوڕی حامید/ مەنسوور و زەینەڵ/ هەمزە کوڕی زەینەڵ/ حەسەن کوڕی عیوەز/ عیوەز کوڕی حەسەن/ مستەفا کوڕی عیوەز/ عەلی کوڕی عیوەز/ شێربەگ کوڕی حەسەن/ فەرمانڕەوایانی دونبوڵی: شێخ ئەحمەد/ شێخ بەهلوول/ حاجی کوڕی بەهلوول/ ئەحمەد کوڕی بەهلوول/ مەنسوور کوڕی محەممەد/ وەلی کوڕی مەنسوور/ حاجی بەگ کوڕی حاجی بەگ/ سوڵتان عەلی کوڕی جەمشید/ نەزەر کوڕی سوڵتان عەلی/ قلیج کوڕی سوڵتان عەلی/ فەرمانڕەوایانی کەڵهوڕ/ فەرمانڕەوایانی پڵنگان: غەیبوڵڵا/ محەممەد کوڕی غەیبوڵڵا/ ئەسکەندەربەگ/ فەرمانڕەوایانی دەرەتەنگ: عومەر بەگ/ قوباد بەگ/ فەرمانڕەوایانی ماهی دەشت/ فەرمانڕەوایانی بانە: میرزا بەگ کوڕی محەممەد/ بداغ کوڕی میرزا/ سلێمان کوڕی میرزا/ فەرمانڕەوایانی گەڵباخی: عەلی گەڵباغی/ حەیدەر بەگ/

حەیدەر و محەممەد قولی/ فەرمانڕەوایانی کوردی ئێران: سیامەنسووری/ خەلیل بەگ/ دەوڵتیار کوڕی خەلیل بەگ/ چکنی/ زەنگنە/ پازۆکی/ شاسوار کوڕی حسین عەلی/ وەیس کوڕی خالید/ قڵیج کوڕی وەیس/ زولفەقار کوڕی وەیس/ یادگاربەگ/ نیاز کوڕی یادگار/ فەرمانڕەوایانی بدلیس: ئەخلات/ مووش/ هۆزی ڕۆژەکی/ بنەچەکەی خانەدانی بدلیس/ مەلیك ئەشرەف/ شەرەف کوڕی زیائەددین/ شەمسەددین کوڕی شەرەفخان/ شەرەف کوڕی شەمسەددین/ میر ئیبراهیم کوڕی حاجی محەممەد/ کۆتایی. فەرهەنگیلەی شەرەفنامە/ بەسەرچڵی ژیاننامەی هەژاری وەرگێڕ: نووسینی خۆی/ لەشوێنچوونێك/ بارزان چییە؟/ ژیانی کۆمەڵایەتی/ حوکمی تورك/ شێخانی بارزان/ ئاغا گوران/ شەڕی بەزۆر سەپاو/ شەڕ بەخورتی/ قاسم و کورد/ چەکی بارزان/ کودەتای بەعس/ قەیرانی چوار ساڵە/ ڕووس و بەعس/ هۆی شکانی شۆڕش چی بوو؟/ دامەزرانەوەی پارتی/ هەل بۆ دوژمن/ قسەی خەڵك/ بارزانی و ئامانجی لە ژیان/ بارزانی و سیاسەتی لاوە/ پەیوەندی دەگەڵ هەندەران/ دۆستایەتی دەگەڵ ئێران/ بارزانی و ڕەوش و ئاکاری/ پیاوەتی لە ڕادەبەدەر.

٣٨. شەڕەکانی ئەسکەندەری مەکدۆنی

نووسەر: پلوتارك

وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە: جەلال تەقی

بەیارمەتی و– کاروباری ژوورو و بە ڕەزامەندی و– ڕاگەیاندن چاپ کراوە

چاپ: یەکەم، چ: ڕاپەڕین، ش: سلێمانی، ژس: ٩٥٩، س: ١٩٧٣، ل:٩١، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:

سەرەتا: وەرگێڕ/ دەست پێکردنی ژیانی/ سەرەتای مەزنیەتی/ شەڕ لەگەڵ (دارا)دا/ سەرەتای ژێرکەوتن/ بەرەو هیندستان/ کۆتایی/ ناوەرۆك.

٣٩. بەرکوتێکی خەرمانی کوردناسی لە ئەورووپا

لە چاپکراوەکانی کۆڕی زانیاری کورد

چاپ: یەکەم، چ: کۆڕ...[١]، ش: بەغدا، ژس: ٧١٩، س: ١٩٧٤، ل:١٦٠، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٢]

ناوەرۆك/ پێشەکی لەنووسینی: مەسعوود محەممەد/ کورتە مێژوویەکی کوردناسی لە ئەڵمانیادا لەنووسینی: د. جەمال نەبەز/ لە بارەی کوردناسییەوە لە ڕووسیا و یەکێتی سۆڤێت لەنووسینی: د. ئەورەحمانی حاجی مارف/ نووسراوەکانی لێرخ لە بارەی کوردەوە لەنووسینی: پرۆفیسۆر قەناتی کوردۆ.

٤٠. میدیا

نووسەر: ئی. م. دیاکۆنۆف

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: بورهان قانع

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی

چاپ: یەکەم، چ: دار الحرية، ش: بەغدا، ژس: ١٦٨٨، س: ١٩٧٨، ل:٨٨٧، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٣]

پێشەکی لە نووسینی وەرگێڕ/ تێبینی (وەرگێڕ)/ پێشەکی چاپی فارسی (کەریم کشاورز)/ ئەو زانیارییە تازانەی لە کاتی چاپی کتێبەکەدا دەست دانەر کەوتووە/ پێشەکییەك لە بارەی دانەرەوە/ مێژووی ماد/ پێشەکییەك بۆ لێکۆڵینەوەی مێژووی ماد (سەرچاوە لێ وەرگیراوەکان)/ ئاوێستا/ زمان لەبەر سەرنجی سەرچاوەی مێژووییدا/ مێژووی ماد لەبەر سەرنجی زانستی ئەمڕۆدا/ مەرجە جوگرافیاییەکان/ مادی ئاتروپاتین/ مادی بچووك/ پارتاکنا/ بەشی یەکەم: سەردەمی کۆمەڵە سەرەتاییەکان لە خاکی مادداا/ هوری و عیلامی/ لولوییەکان/ گۆتییەکان/ کاسییەکان/ لەشکر کێشییەکانی ئاشووری و عیلامی لە هەزارەی دووەمی پێش زایینیدا/ ڕووخساری نەژادی خەڵکی ماد- هەزار ساڵ پێش زایینی/ بەشی دووەم: سەردەمی پێکهاتنی نەریتی کۆیلەداری لە

١- بۆ ناوی چاپخانەی (کۆڕی زانیاری عیراق) و (کۆڕی زانیاری کورد) تەنها (کۆڕ...)مان داناوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٢٢٠/١٢ پارێزراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٨/١٢ پارێزراوە.

لەنووسینەوەی ناوەرۆکی ئەم کتێبەدا، بە دوو جۆر (ئیمپەراتر- ئەمپەراتۆر) نووسراوە، هەروەها لە نووسینەوەی ناوەرۆکیشیدا، شێوازێکی تایبەت بەکارهاتووە... کە ئێمە وەك هەموو کتێبەکانی تر بەشەکانمان خستە پێش بابەتەکانیانەوە...

سەرزەمینی ماددا/ماننا و یەکێتی هۆزەکانی ماد/ یەکەمین ڕۆژگاری پەلاماربردنی ئاشوور/ پەلاماربردنی ئورارتو/ دەوڵەتی ماننا و جۆری ڕێکخستنی/ سەرەتای پەیدابوونی دەوڵەت/ لەولاتی یەکگرتووی ماددا/ سەردەمی دووەم دەست درێژی ئاشوور/ تیگلاتپالاساری سێیەم/ بەهێزبوونی ماننا و شەڕەکانی سارگۆنی دووەمی ئاشووری/ دانیشتوانی ماد لە ماوەی حەوتسەد ساڵ پێش زایین/ بەشی سێیەم: ماننا و پادشایی ئەسکیتەکان (سکاییەکان)/ ڕاپەڕینی کشتریتی و پەیدابوونی پادشایی ماد/ ئەسکیتەکان لە ئاسیای نزیکدا/ چۆنێتی باری سیاسی ماننا و ماد لە دوای ساڵی ٧٠٠ی پێش زایین/ ڕاپەڕینی کشتریتی لەماد/ دامەزراندنی پادشایی سەربەخۆی ماد/ ماد و ماننا و پادشایی ئەسکیت لە دوایی ڕاپەڕینەکە/ فەرمانڕەوایی تەواو و کورتی ئەسکیتەکان/ بەشی چوارەم: پەیدابوونی ئەمپەراتورێتی گەورەی ماد و لەناوچوونی ئاشوور/ ماد و ئاشوور لە کۆتایی سەدەی حەوتەمی پێش زایین/ شەڕی بابل و ماد لە دژی ئاشوور تا ڕووخاندنی ئاشوور/ ڕووخاندنی نەینەوا و کۆتایی ئەمپەراتۆرێتی ئاشوور/ ماد لە دوای دابەشکردنی ئەمپەراتۆرێتی ئاشوورییەکان/ بەشی پێنجەم: کۆمەڵگا و دەوڵەتی ئەمپەراتۆری ماد/ کۆمەڵگا/ دەوڵەت و دابەشکردنی ئیداری/ بەشی شەشەم: باوەڕ و فەرهەنگی ئەمپەراتۆری ماد/ شێوەی خەت و نووسینی ماد/ دینی مادەکان- موغەکان/ گیروگرفتی ئاوێستا و ماد/ هونەری مادەکان/ بەشی حەوتەم: ماد لە ژێر دەسەلاتی فەرمانڕەوایی ئەمپەراتۆری هەخامەنشییەکاندا- دامەزراندنی مادی ئاتروپاتین/ یاخی بوون (کودەتا)ی گئوماتا/ ڕاپەڕینی فرەوەرتیش و ڕاپەڕینەکانی تری دژی هەخامەنشییەکان/ لەناووچونی ئەمپەراتۆری هەخامەنشی و دامەزراندنی مادی ئاتروپاتین/ کورتەی ئەو سەرچاوانەی دانەر بەزۆری سوودی لێ وەرگرتوون/ کورتەی سەرچاوە ئینگلیزی و ئەڵەمانی و فرەنسی و زمانەکانی تر/ سەرنجێك/ نەخشەکان/ خشتەکان/ پەراوێزەکان/ ناوەرۆك.

٤١. كورد لە مێژووی دراوسێكانیدا- سیاحەتنامەی ئەولیا چەلەبی[1]

نووسەر: ئەولیا چەلەبی

وەرگێڕانی لە توركی عوسمانییەوە: سەعید ناكام

لە چاپكراوەكانی كۆڕی زانیاری كورد

چاپ: یەكەم، چ: كۆڕ...، ش: بەغداد، ژس: ١٢٤٨، س: ١٩٧٩، ل:٣٦٩، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[2]

پێشەكی وەرگێڕ/ پێشەكی ئەولیا چەلەبی كە بەناوی خواوە دەست پێدەكات/ قەڵای مەلاتییە/ ناوی مەلاتییە/ دیمەنی قەڵای مەلاتییە/ مەلاتییە بۆ دروست كرا/ بنەماڵە و خانەدانەكانی مەلاتییە/ گەڕەكەكانی مەلاتییە/ مزگەوتەكانی/ سەرا و خانوبەرەكانی/ كاروانسەراكانی/ قەیسەری و بازاڕی/ خەڵكەكەی/ زمانیان/ ئاووهەوای/ ئاوی چاڵاوەكانی/ گەرماوەكانی/ ناوی پیاوەكانیان/ ناوی ئافرەتان/ ناوی خزمەتكارەكانیان/ شوێنی پیشەكارەكان/ پردەكانی/ كڵێساكانی/ دانەوێڵە و بەرهەمەكانی/ خواردەمەنی و میوەی/ خواردنەكانی/ كار و كاسبی دانیشتوانی/ باخەكانی/ ڕووبارەكانی/ باخ و كوێستانەكانی ئەسپوزان/ جێ سەیرانی سەرچاوە/ شارەكانی چواردەوری مەلاتییە/ زیارەتگاكانی/ چوونم بۆ لای بەگەكانی ئەرغنی و ئەگیل/ قەڵای ئەگیل/ قەڵای ئەرغنی/ قەڵای قەرەئامێد یا شاری دیاربەكر/ قانوونی سوڵتان سلێمان لەمەڕ ئەیالەتی دیاربەكرەوە/ باجی بەگ و فەرمانڕەوا خانەدانەكانی ئەیالەتی دیاربەكر/ فەرماندە عەسكەرییەكانی ئەیالەتی دیاربەكر بەڕێزە/ قەڵای دیاربەكر/ قەڵای ناوەوە/ مزگەوتەكانی دیاربەكر/ فێرگەكانی/ كانیاوەكانی/ كانی عەین عەلی/ ئاوی كانی قەڵای ناوەوە/ كانی چوار بەردە/ كانی درزی پیرێژن/ كاروانسەرای بازاڕی ئەسپ/ خانەكانی/ بازاڕی/ دیمەن و ڕەنگ و ڕووی خەڵكەكەی/ كەوای پیاوان/ جلكی ژنان/ زێی شەتولعەرەب/ شەتولعەرەب/ یەكەم سەرچاوە/ دووەمین سەرچاوە/ سێیەمین سەرچاوە/ ئەو ڕووبارانەی دەرژێنە ناو دەشتەوە/ ئاوی هەرماس/ ئەو ڕووبارانەی لە شەت هەڵبەستراون/ بەرهەم و دانەوێڵەی/ پیشەكانی/ خواردەمەنییەكانی/ میوەكانی/ خواردنەوەكانی/ كار و كاسبی/ زمان و شێوە ئاخاوتنی خەڵكی دیاربەكر/ سەیرانگاكانی دیاربەكر/ شتەكانی دیكەی دیاربەكر/ زیارەتگاكانی

١- ئەم كتێبەش یەكێك لەو كتێبانەیە كە بڵاوكراوەی (سەیدیان) لە مهاباد چاپی كردووەتەوە. هەروەها ئەم دانەیەی لەبەردەستی مندایە، چەند لاپەڕەیەك لەناوەرۆكەكەی پێش و پاشی كردووە.

٢- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە كۆدی ١٢١٣/١٢ پارێزراوە.

دیاربەکر/ ڕۆیشتنم بۆ قەڵای ماردین و دیاربەکر/ جەزیرەی گەورە/ قەڵای ماردین یا تەختی دارا/ دیمەنی قەڵای ماردین/ قەڵای خاتوونییە/ دیمەنی قەڵای شەنگار/ ئەسپێ و کێچ و مێشوولە و مشك و دووپشك و چۆن پەیدا بوو/ قەڵای شەنگار/ باسێکی کوردە پرچنەکان/ لە دیاربەکرەوە بۆ وان/ قەڵای میافارقین/ باری قەڵای میافارقین/ زیارەتگاکانی/ زمانی کوردی سۆران/ پردی بەتمان/ قەڵای حەزۆ/ دیمەنی قەڵای حەزۆ/ شاری حەزۆ/ شاری جالندر یا قەڵای کفندر/ چاوپێکەوتنی مەلیك ئەحمەد پاشا و خانی پایەبەرزی بتلیس و میوانداری گەورە/ دیمەنێکی سەیر/ شارە کۆنی بتلیس/ شێوە و زەوییەکەی قەڵای بتلیس/ ئەیالەت و حکوومەتی بتلیس/ سنووری ئەیالەتی بتلیس/ مزگەوتە گەورەکانی بتلیس/ مەدرەسە و حوجرەکانی/ قوتابخانەکانی/ گەرەکەکانی/ سەراکانی/ خانەکانی/ بازاڕ و قەیسەری/ بازاڕی قەپان/ پردەکانی/ خانوبەرە و خانەدان/ خەڵکەکەی/ مەلاکانی/ حەکیم و پزیشکەکانی/ پیاوە خواییەکانی/ شاعیرەکانی/ ئەو برادەرانەی ناسیمن و بووینە برا/ دەروێش و دێوانەکانی/ جلك و بەرگ/ ناوی پیاوان/ گەرماوەکانی/ شوێنە سەیرەکان/ ڕووبار و کانیاوەکانی/ شێوە زمانی کوردەکانی ڕۆژەکی/ باخەکانی بتلیس/ باخەکانی خانی پایەبەرز/ عەبداڵ خانی هونەرمەند/ خیابانی خانی پایەبەرز/ دەریاچە دەستکردەکەی خان/ گەرماوی باخ/ بانگهێشتی خان بۆ پاشا/ کارە سەیرەکانی پاڵەوانان/ دیمەنێکی سەمەرەی دیکە/ ئامێرەکانی عیلمی سیمیای مەلا/ پیشە و کارە دەستییەکانی شاری بتلیس/ خەڵکەکەی/ داهاتی/ خواردن و خواردنەوەی/ خانوبەرەکانی/ سەیرانگاکانی/ یاری گۆیین/ زیارەتگاکانی شاری بتلیس/ ئامۆژگاری مەلیك ئەحمەد پاشا بۆ خانی پایەبەرز/ چوونم لە بتلیسەوە بۆ وان/ خانی خەسرەو پاشا/ دەریای وان و ئەو ڕووبارانەی دێنە ناوی/ دیمەنی دەریای وان/ دیمەنی سەرسوڕهێنەر/ کۆنە شاری ئەخلات/ هۆی تێکچوونی شاری ئەخلات/ کەلاوەکانی ئەخلات/ زیارەتگای باپیرانی سوڵتانە عوسمانییەکان/ باسەکانی دیکەی شاری ئەخلات/ قەڵای عادلجەوار/ بەڕێوەبەرایەتی قەڵا/ زیارەتگاکانی عادلجەوار/ چیای سوبحان/ دیمەنی قەڵای ئەرجیش/ حکوومەتی قەڵا/ گەڕاوی قەڵای ئەرجیش/ قەڵای بارگر/ قەڵای ئامیق/ باسی ئاڵای سوپا/ باسی قەڵای وان/ برگەی لای ملە وشترەکە/ بارستایی قەڵای ژووروو/ خانوبەرەکانی قەڵای وان/ شتێکی گرنگ/ قەڵای ژێروو/ دەروازەکانی قەڵای وان/ بارستایی قەڵای وان/ حکوومەتی قەڵای وان/ سوپا و کارگێڕانی/ فەرمانڕەوای سنجاقەکانی وان/ ئەو

حکوومەتانەی لابردنیان بۆ نییە/ حکوومەتی بتلیس/ حکوومەتی مەحموودی/ حکوومەتی پنیانش/ مزگەوتەکانی قەڵای وان/ مەدرەسەکانی/ قورئان خوێندن/ قوتابخانەکانی/ تەکیەکانی/ کانییەکانی/ گەڕەکی ئیسلامییەکان/ خانوبەرە گەورەکان/ خانەکانی/ قەیسەری و بازاڕی/ ڕووبار و سەرچاوەکان/ گەرماوەکانی/ شێوە و ڕەنگ و ڕووی خەڵکی وان/ نووسەر و شاعیر/ وەلی و دێوانەکان/ جلك و پێڵاویان/ ناوی پیاوان/ ناوی کیژ و ژنەکانیان/ خولامەکانیان/ کەنیزەکان/ کڵێساکانی/ دانەوێڵە و کشتوکاڵی/ پیشە و دەستکردەکانی/ کار و کاسبییان/ میوە و خواردن و خواردنەوە/ خانوبەرەکانی/ ئاژەڵی/ سەیرانگاکانی/ باخەکانی/ زیارەتگاکانی/ هۆی لەشکرکردنە سەر خان/ بەسەرهاتی مەلیك ئەحمەد پاشا/ نامەی ئامۆژگاری مەلیك ئحمەد پاشا بۆ عەبداڵ خان فەرمانڕەوای بتلیس/ نامەی عەبداڵ خان بۆ مەلیك ئەحمەد پاشا/ یەکەم ڕۆژی مانگی ڕەمەزانی ئەمساڵ بە چل هەزار عەسکەر لەوانەوە چووینە سەر بتلیس/ سەنگەر و سوپای خانی بتلیس/ ڕووداوێکی تۆقێنەر/ دیسان شتی سەیر/ چمکێك لە کەرامەت و پیاوچاکی مەلیك ئەحمەد پاشا/ خەونی مەلیك ئەحمەد پاشا/ شەڕی قورس و شکانی خان/ ڕاوێژ و تەگبیر کردن/ هەڵاتنی عەبداڵ خان بۆ ناو هۆزی مۆدەکی/ گیرانی قەڵای بتلیس/ هۆی ڕاستەقینەی ئەم شەڕە/ دوای سەرکەوتن چاکەی پاشا بۆ عەسکەرەکانی/ دانانی خانی تازەی بتلیس/ خەزێنە و سامانی عەبداڵ خان– ئەوەی کە من مۆرم کردبوو/ شتە بەنرخەکانی عەبداڵ خان کە بە هەڕاج فرۆشان/ باری حەوت وشتر کتێبی بایبدار کە مۆری خانیان پێوە بوو/ بەسەرهاتێکی مخابن/ بانگهێشتنەکەی خانم سوڵتان/ دیسان هەڕاج/ ئەنجامی هەڕاج و دەستکەوتی مەلیك ئەحمەد پاشا/ گەڕانەوەمان بۆ وان/ بەسەرهاتی (چاومار)ی بلوکباشی/ دەورەدان و شەڕکردنی چاومار لە چیای کیپان/ ٣ی مانگی زیلقەعدەی ساڵی ١٠٦٥ لەوانەوە بەباڵوێزی چووم بۆ وڵاتی عەجەم/ قەڵای خۆشاب/ وارشی خوارەوە/ کوردەکانی مەحموودی/ ڕووباری خۆشاب/ قەڵای ئارەجك/ دەریاچەی ئارەجك/ قەڵای ئاباغای/ قەرە حەساری وان/ قەڵای پنیانش/ شتێکی سەیر/ خەڵکی پنیانش/ قەڵای قوتوور/ قەڵای قوتوور چۆن هەڵکەوتووە/ بنەتا/ پێڕستی ناو و شوێنەکان/ فەرهەنگۆك/ پێڕستی بابەتەکان (ناوەرۆك).

٤٢. كورد و كوردستان

نووسەر: شوكرولڵای بابان

لە بڵاوكراوەكانی چاپەمەنی سەیدیان لە مهاباد

چاپ: یەكەم، چ: سەیدیان، ش: ورمێ– ئێران، ژس: ؟، س: ١٣٥٨ (١٩٧٩)، ل:٤٣، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

سەرەتا/ مێژووی كورد/ شوێنەكانی كوردنشین/ ژمارەی كورد.[٢]

٤٣. نهێنیی كۆنترین مێژوو

نووسەر: أ. گەرِبۆڤسكی

وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە: جەلال تەقی

چاپ: یەكەم، چ: ڕاپەڕین، ش: سلێمانی، ژس: ٧٠٩، س: ١٩٨٠، ل:١٩٢، ق: (١٤×١٩)

ناوەرۆك:

چەند وتەیەك/ پێشەكی: گ. ب. فیدرۆف/ بەشی یەكەم: بەڵگە و شوێنەوار/ بەشی دووەم: ژیانی پێش لافاوەكە.[٣]

٤٤. شەرەفنامەی شەرەفخانی بەدلیسی

نووسەر: شەرەفخانی بدلیسی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: هەژار

لە بڵاوكراوەكانی كۆڕی زانیاری كورد

چاپ: ؟، چ: نعمان، ش: نەجەف، ژس: ؟، س: ١٩٨١[٤]**، ل:١٧٦+ ٨٧٥، ق: (١٧×٢٤)**

ناوەرۆك:[٥]

هەمان ناوەرۆكی چاپی یەكەمی هەیە، بڕوانە كتێبی ژمارە ٣٧.[٦]

١– ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە كۆدی ٩٥٠,١/٥٩ پارێزراوە.

٢– لەسەر بەرگی دواوە، كورتەیەك لەلایەن (سەییدیانی مەهاباد) نووسراوە.

٣– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی كتێبە چاپكراوەكانی وەرگێر دانراوە.

٤– ئەم كتێبە لەسەر بەرگەكەی ١٩٨١ نووسراوە و لەناوەوەش ١٩٧٢؟ لەوەدەچێت یەكێكی دیكەی ئەو كتێبانە بێت كە لەدوای شۆڕشی گەلانی ئێران (١٩٧٩) لە ئێران چاپ كرابێتەوە، چونكە جگە لەو ساڵە كە لەسەر بەرگەكەی نووسراوە، ناوەوەی بەتەواوی وەك ئەو چاپەیە كە لە ساڵی ١٩٧٢ لەلایەن (كۆڕی زانیاری كورد)ەوە چاپ كراوە...

٥– ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە كۆدی ٤/١٢ پارێزراوە.

٦– ئەم كتێبەش وەك هەندێ لەو كتێبانەی تر كە ئاماژەمان پێ كردووە لە چاپكراوەكانی (سەییدیان)ی موكریان دەچێت.

٤٥. شۆڕشا دم دم- ڕەسەنترین بەیتا وی یا فولکلۆری وە هندەك ژ مێژوویا (عالم آرای عباسی)

نووسەر: ؟[1]

وەرگێڕانی لەفارسییەوە و ئامادەکردنی: جەمیل ئەحمەد زێرۆ هەرکی

بە یارمەتی ئەمینداریێتی ڕۆشنبیری و لاوانی ناوچەی کوردستان چاپ کراوە

چاپ: یەکەم، چ: الحوادث، ش: بەغداد، ژسن: ٣٤٠، س: ١٩٨٣، ل:١٦٨، ق: (١٢×١٧)

ناوەرۆك:[2]

پێشگۆتن/ ئەز و بەیتا فولکلۆری یا خانێ لەپ زێڕین/ نڤیشکەك ژ مێژوویا (عالەم ئارای عەباسی) ئو پەرچڤا وێ دەربارەی دمدم/ پاشاتی یا شاە عەباسێ مەزن/ فەرمانڕەوای یا عەلی مەردان خان ل ئۆرمیێ/ ئێرشا عوسمانی یا بۆ ئۆرمیێ و فەرمانڕەوای یا سبحانوردی خان/ شاە عەباس ل ئۆرمیێ و فەرمانڕەوای یا ئەمیر خان/ ئاغی بونا ئەمیر خان و دامەزراندنا قەلا یا دمدم/ گرتنا قەلا یا دمدم/ کوشتنا خەلیفە ئەلیاس/ کوشتنا ئەمیر خانی و کەسێت وی/ ئاغی بونا نوی ژەن/ نەخشەیێ نژیارا دمدم/ بەیتا فولکلۆری یا دمدم/ فەرهەنگۆك.[3]

٤٦. مێژوو- کورتە باسێکی مێژوو و کورد و مێژوو

نووسەر: د. کەمال مەزهەر ئەحمەد

بە یاریدەی ئەمینداریێتی گشتیی ڕۆشنبیری و لاوان چاپ کراوە

چاپ: یەکەم، چ: دار آفاق عربیة، ش: بەغداد، ژسن: ٨٤٣، س: ١٩٨٣، ل:٣٨٤، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[4]

پێشەکی/ بەشی یەکەم: چەند تێبینییەك دەربارەی مێژوو/ بەشی دووەم: مێژووی مێژوو/ سەرەتای مێژوو/ مێژوو لە قۆناغی دەرەبەگی و سەردەمی ڕێنیسانسدا/ مێژوو لە سەردەمی شۆڕشە بۆرجوازییە گەورەکاندا/ ڕێبازی ڕۆمانسی لە مێژوودا/ مێژوو لە تەرازووی سۆشیالیزمی یۆتۆپی و ڕێبازی لیبرالیدا/ مێژوو لای هیگل مارکس/ زانستی مێژوو لە نیوەی دووەمی سەدەی نۆزدەدا/ زانستی مێژوو دوای شەڕی یەکەمی جیهان/ بەشی سێیەم: کورد و مێژوو/ سەرەتا/ ئیبن ئەلئەسیر/ ئیبن

١- وەك لە لاپەڕە١٠دا هاتووە، بەشی وەرگێڕدراوی ئەم کتێبە لە کتێبی (سرزمین زردشت، أوضاع، طبیعی، سیاسی، أقتصادی، فرهنگی، أجتماعی، تاریخی، رضائیة، تألیف: علی دهقان، چاپ أول أسفند، ١٣٤٨) وەرگیراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ١٢٢/١ پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی داوە ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ١٧٤/١٢ پارێزراوە.

ئەلموستەوفی/ ئیبن خەلەکان/ شەرەفنامە و شەرەفخان/ مەلا مەحموودی بایەزیدی/ ڕۆژنامەنووسیی کوردی و مێژوو/ دەستەی دووەمی مێژوونووسانی کورد/ ئەمین زەکی/ حسین حوزنی و زاراوە مێژووییەکانی/ ساڵح قەفتان و دەرسێکی گەورە/ ڕەفیق حیلمی و ئەحمەد تەقی و ئەحمەد خواجا و یادداشتنووسیی.../ دوا کورتەی لاپەڕەی مێژوونووسیی کوردیی نوێ/ مێژووی کۆن/ هەولێر و سەلاحەددین و سەدە ناونجییەکانی کوردستان/ ئەوانەی ڕەنگیان هەیە و دەنگیان نییە/ قازی و شەمزینی و قاسملو.../ سەرەتای ڕەخنەی مێژوویی/ وەرگێڕەکانمان و مێژوو/ دەنگی مێژوونووسیی کوردی لە کۆنگرەکاندا/ مێژوونووسە کوردەکانی ئەرمەنستان/ ئەنجام/ کورتەی بیبلیۆگرافیای مێژوونووسیی کوردی/ پێرستی ناوەکان/ پێڕست.

٤٧. گوڵ گەشتێك بە ناوچەكانی كوردستاندا - زنجیرە ١

نووسەر: لەیلان

چاپ: یەکەم، چ: سەرکەوتن، ش: سلێمانی، ژس: ٩٧٣، س: ١٩٨٤، ل:٧٢، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:

پێشەکی/ سەرچاوە کوردییەکان/ سەرچاوە عەرەبییەکان/ شارەزوور/ ئادیمان/ بدلیس/ سلێمانی/ داریین/ لالاش/ کفری/ بەرهەمە چاپ نەکراوەکانی نووسەر/ نووسەر لە چەند دێڕێکدا/ ناوەرۆك.

٤٨. چەند لێكۆڵینەوەیەك لەمێژووی بابان.. سۆران.. بۆتان

نووسەر: د. کاوس قەفتان[1]

پێشەکی: د. کەمال مەزهەر

چاپ: یەکەم، چ: الحوادث، ش: بەغدا، ژس: ٥٩٩، س: ١٩٨٥، ل:٨٠، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[2]

پێشەکی: د. کەمال مەزهەر/ چەند سەرنجێك دەربارەی میرنشینی بابان/ ئەوڕەحمان پاشا لە تای تەرازوودا/ میرنشینی پاشا کۆرە- هۆی بەرزبوونەوە و ڕووخانی/ لێکۆڵینەوەیەك دەربارەی بزوتنەوەی بەدرخان پاشا/ پێڕست.

١- لەسەر کتێبەکە نووسراوە: بەیارمەتی کاك عەلی بۆسکانی لە چاپ دراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٩٥٠,١/٧١ پارێزراوە.

٤٩. ڕاپەڕینی کوردەکان ساڵی ١٨٨٠

نووسەر: د. جەلیلی جەلیل

وەرگێڕ لە ڕووسییەوە: د. کاوس قەفتان

لەبڵاوکراوەکانی ئەمینداریێتی گشتیی ڕۆشنبیری و لاوانی ئۆتۆنۆمی کوردستان

چاپ: یەکەم، چ: الزمان، ش: بەغدا، ژس: ٧٣٠، س: ١٩٨٧، ل:٢٥٣، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

ئەم کتێبە: وەرگێڕ/ پێشەکی/ دۆخی کوردەکان لە نیوەی دووەمی سەدەی نۆزدەیەمدا/ کوردەکان و شەڕەکەی نێوان ڕووسیا و تورکیا ١٨٧٧– ١٨٧٨/ سەرەتای ڕاپەڕینەکەی کورد ساڵی ١٨٨٠/ ڕاپەڕینەکەی عوسمان بەگ و حسین بەگ لە جزیرە ساڵی ١٨٧٨/ ئاشووب لە هەرێمی هەکاری/ ڕاپەڕینی کوردەکان بە سەرۆکایەتی شێخ عوبەیدوڵڵا لە ئێران لە ساڵی ١٨٨٠/ پاشکۆ/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکان/ ناوەرۆك.[٢]

٥٠. فەقێ ئەحمەدی دارەشمانە- داستانی مێژوویی فەقێ ئەحمەدی دارەشمانە باپیرە گەورەی تیرەی بابان و میرئاودەلی و گەردی

نووسەر: محەممەد فیدا

ئامادەکردنی بۆ چاپ: کاوە فیدا

لە بڵاوکراوەکانی ئەمینداریێتی گشتی ڕۆشنبیری و لاوانی ناوچەی کوردستان

چاپ: یەکەم، چ: کنعان، ش: بەغدا، ژس: ٢٠٤، س: ١٩٨٧، ل:٩٠، ق: (١٤×١٩)

ناوەرۆك:[٣]

پێشەکی/ فەقێ ئەحمەد و چۆنێتی لە دایکبوونی و ژیانی/ ئازادبوونی فەقێ ئەحمەد و گەڕانەوەی بۆ کوردستان بە فەرمانڕەوایی هەر لە کۆیەوە تا سابڵاخ و دەوروبەری/ میر ئەحمەد گوندی دارەشمانەی کردە پایتەختی خۆی، بەڵام بۆچی؟/ بریندار بوونی میر ئەحمەد بەدەستی قەیغانی پاڵەوان/ هەواڵ زانینی قەیسەری ڕووس بەو ڕووداوە و ناردنی گەلێ سووارەی چەکدار بۆ شوێن کەوتنی قەیغان/ یەکەمینی منداڵی بوویان کوڕ بوو، ناویان نا: سلێمان/ هەروەکو بوێژێکی بەناوبانگی کورد شێخ ڕەزای تاڵەبانی لەبارەی بابانەکانەوە

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٥٧/١٢ پارێزراوە.

٢– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٣– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٢٢٤/٣ پارێزراوە.

دەڵێ/ مردنی سلێمان پاشا و لەشوێن دانیشتنی برایم پاشای کوڕی و گواستنەوەی پایتەخت/ تێبینیی و سەرنج لەسەر کتێبەکی ڕەمزی قەزاز/ سەرچاوەکان/ نووسەر لە چەند دێڕێکدا.[1]

٥١. کوردەکانی ئیمپراتۆریەتی عوسمانی

نووسەر: د. جەلیلی جەلیل
وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە و پێشەکی و پەراوێز: د. کاوس قەفتان
لە بلاوکراوەکانی دەزگای ڕۆشنبیری کوردی
چاپ: یەکەم، چ: الحریة، ش: بەغداد، ژس: ٢١٠، س: ١٩٨٧، ل:٣٢٦، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:[2]
وشەیەك/ پێشەکی/ فەسڵی یەکەم: پەیوەندی کۆمەلایەتی و ئابووری کورد/ فەسڵی دووەم: لە نیوەی یەکەمی سەدەی نۆزدەیەمدا/ فەسڵی سێیەم: دۆخی سیاسی کوردستان/ لە سەرەتای سەدەی نۆزدەیەمدا/ میرنشینی بابان/ میرنشینی بادینان/ میرنشینی سۆران/ میرنشینی هەکاری/ میرنشینی بۆتان/ فەسڵی چوارەم: خەباتی میر محەممەد/ لە پێناوی یەکخستنی کوردستاندا/ فەسڵی پێنجەم: هێرشی هێزە سوپاییەکانی عوسمانی بۆ سەر کوردستان/ کۆتایی دەسەلاتداریتی میر محەممەد/ فەسڵی شەشەم: دۆخی کوردستان لە سالانی چلی سەدەی نۆزدەیەمدا/ ڕاپەڕینەکەی بەدرخان بەگ/ بزوتنەوەکەی بۆتان لە پێناوی سەربەخۆییدا/ کۆتایی دەسەلاتداریتی بەدرخان بەگ/ هەوڵدان بۆ دابەشکردنی تەواوی کوردستان.../ فەسڵی حەوتەم: ڕاپەڕینەکەی یەزدان شێر/ پەیوەندی ڕووس و کورد لە سەرەتای شەڕەکەدا/ کۆتایی/ پەراوێزەکانی نووسەر/ پەراوێز و سەرنجەکانی وەرگێڕ/ سەرچاوەکان/ پێڕەس (ناوەرۆك).[3]

١– لە گێڕانەوەکەیدا چەند بەیتێکی فۆلکلۆری لە سەر داستانەکە بە نموونە هێناوەتەوە.
٢– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٢٣٠/١٢ پارێزراوە.
٣– لە دوا لاپەڕەدا ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی و لەسەر بەرگی دواوەش ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٥٢. چەند وتارێکی کوردناسی

وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە و پێشەکی: ئەنوەر قادر محەممەد

لە بڵاوکراوەکانی کۆمەڵەی هونەری کوردی لە سوید

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: ستۆکهۆڵم – سوید، ژس: ؟، س: ١٩٨٩، ل:١٤٩، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی وەرگێر/ ژ . س. مووسەیلیان: هەندێ بیروڕای ئەکادیمیك یوسف ئەبگارەڤیچ ئـۆربیلی دەربـارەی کولتـووری کـوردی/ ئـی . ئـە. سمیرنۆڤـا و کـەریمی ئـەییوبی: دەربارەی دیالێکتەکانی زمانی کوردی/ زەرا ئۆسپ: ڕەگی فرمان لە دیالیکتی هەورامی دا/ یـی . ئـی. ڤاسـیلییێڤا: دەربـارەی ژیـان و بەرهـەمی شـاعیر و مێژوونووسـی نیـوەی یەکەمی سەدەی نۆزدەیەم (ماه شەرەف خـانمی کوردسـتانی)/ ڤـ. ژوکـۆڤکی: مەزهـەبی ئەهلی هەق لە ئێران/م . س. لازەریڤ: کورد و کوردستان/ پێڕست.

٥٣. مێژووی ئەردەڵان- ماه شەرەفخانم (مەستوورە)ی کوردستان

نووسەر: مەستوورەی کوردستانی (ماه شەرەفخانم)

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: د. حەسەن جاف و شکور مستەفا

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی

چاپ: یەکەم، چ: دار الحریة، ش:، ژس: ؟، س: ١٩٨٩، ل:٢٨٠، ق: (١٣×٢٢)

ناوەرۆك:[٢]

پێڕست/ مەستوورە/ بەناوی خوای بەخشندە و دلۆڤان (پێشەکی): د. حەسەن جاف/ لەمـەڕ بنەچـەکەی بابـا ئـەردەڵان/ فـەرمانڕەوایی بابـا ئـەردەڵان/ فـەرمانڕەوایی کلـۆڵی بەنی ئەردەڵان/ سەرداریێتیی خدری کوڕی کلۆڵ/ فەرمانڕەوایی ئەلیاس کوڕی خدر/ لە بارەی خدری دووەمـی کوڕی ئەلیاسـەوە/ لـە بارەی فـەرمانڕەوایی حەسـەن کوڕی خدری دووەمەوە/ لەمەڕ دادگەریی بابلوولی کوڕی حەسـەن/ چیرۆکی سـەروەرایەتیی مونزیری کوڕی بابلوول/ لەمەڕ فەرمانڕەوایی مەئموون بەگی کوڕی مونزیر/ لە بارەی سـەربەخۆیی بیگـە بەگـەوە/ لـە بـارەی فـەرمانڕەوایی مـەئموون بـەگی دووەمـەوە/ لـە بارەی فـەرمانڕەوایی سـوورخاب بـەگ و ئاگا و ڕووداوەکانی/ فەرمانڕەوایی سـوڵتان عـەلی بـەگ کـوڕی سـوورخاب بـەگ/ میرایـەتیی بسات بـەگی کـوڕی سـوورخاب بـەگ/ تەیموور خانی کوڕی سوڵتان عەلی/ هەڵۆ خان/ لـە بـارەی جیهانـەوانیی خـان ئەحمـەد

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژاددا بە کۆدی ١٢٣١/١٢ پارێزراوە.

٢– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژاددا بە کۆدی ١٢٤/١٢ پارێزراوە.

خانی هەڵۆ خان و کورتەیێك لە سەربردەی ئازایەتی و کەڵەمێردیی ئەو خودانە/ سلێمان خانی کوڕی میر عەلەمەدین خانی کوڕی تەیموورخان و چەند لاپەڕەیێ لە دەنگوباس/ کەلب عەلی کوڕی سلێمان خان/ فەرمانڕەوایی خان ئەحمەد خانی دووەم و لە دەستدانی فەرمانڕەوایی لەبەر بێ ئەزموونی و لێ نەزانی/ خوسرەوخانی کوڕی سلێمان خان/ دانانی تەیموورخانی ئاجورلوو بەجێنشینی والی لە ئەیالەتی.../ خان ئەحمەد خانی دووەم بۆ جاری دووەم/ فەرمانڕەوایی محەممەد خانی کوڕی خوسرەوخان و بەرەنگاربوونی لەگەڵ لەشکری باباندا/ فەرمانڕەوایی محەممەد خانی گورجی لە سنە/ فەرمانڕەوایی حەسەن عەلی خانی کوڕی محەممەد موئمین خانی ئیعتیمادولدەولە/ فەرمانڕەوایی حسین عەلی بەگ، کوڕەکەی تری ئیعتیمادولدەولە/ عەباس قولیخان/ عەلی قولیخان/ عەباس قولیخان بۆ جاری دووەم/ سوبحان وێردی خان/ فەرمانڕەوایی مستەفاخان/ خان ئەحمەد خانی سێیەم/ زابتیی مەولا وێردی خان/ حەسەن عەلی خان کوڕی عەباس قولیخان/ زابتیی محەممەد ڕەزا بەگی گورجی/ میرنشینیی سوبحان وێردی خان بۆ جاری هەشتەم/ حەسەن عەلی خان/ فەرمانڕەوایی کەریم خانی کوڕی عەباسی قولیخان/ خوسرەوخانی دووەم/ خوسرەوخانی دووەم بۆ جاری دووەم/ لوتف عەلی خانی کوڕی سوبحان وێردی خان/ حەسەن عەلی خان/ ئەمانوڵلاخان/ خوسرەوخانی سێیەم/ ڕەزا قولیخان/ ئەمانوڵلاخانی دووەم/ فەرمانڕەوایی ڕەزا قولیخان بۆ جاری دووەم/ خوسرەوخانی ئەرمەنی/ پەراوێزەکان.[1]

٥٤. داستانی نەورۆز و نەورۆزی کوردستان

نووسەر: حیلمی عەلی شەریف

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی

چاپ: یەکەم، چ: دار الحرية، ش: بەغدا، ژس: ٥٧٦، س: ١٩٩١، ل:٧٣، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:

پێشەکی/ داستانی نەورۆز و نەورۆزی کوردستان/ نەورۆز و داستانەکەی لە نێو گەلانی ئارییایدا/ خەیاڵ و ئەفسانە پۆشی ڕووداوە مێژووییەکانی گەلان و جیهان/ نەورۆزی کورد و کوردستان/ زووحاك و ئاستیاك لە مێژوودا/ نەورۆز لە نێو مێژوونووس و ئەدیبانی کورددا/ نەڤرۆز/ سەرچاوە و پەراوێزەکان.[2]

١– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە. ناوەرۆکی چاپی دووەمی بۆ دانراوە.

٢– لەسەر بەرگی دواوە، بەشێك لە ناسنامەی کتێبەکە بەزمانی عەرەبی نووسراوە.

٥٥. مێژووی کورد و کوردستان

داناني: شێخ محەممەد مەردۆخی کوردستانی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: عەبدولکەریم محەممەد سەعید

چاپ: یەکەم، چ: أسعد، ش: بەغدا، ژس: ٦٤٢، س: ١٩٩١، ل:٣٠٤، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی: وەرگێڕ/ وتەیەك: محەممەد ئەمین پێنجوێنی/ سەرەتا: مەردۆخ/ وێنەیەکی مەردۆخ/ ناوچە کوردنشینەکان...[٢] سەرچاوەکانی نووسەر/ سەرچاوەکانی وەرگێڕ/ هەندێ وێنە/ خشتەی فۆنەتیکی کوردی- فارسی- عەرەبی- تورکی.[٣]

٥٦. سلێمانی شارە گەشاوەکەم- بەرگی یەکەم/ سلێمانی لە ڕۆژی بنیاتنانیەوە تا کۆتایی دەسەڵاتی بابانەکان

نووسەر: جەمال بابان

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی

چاپ: یەکەم، چ: دار الحرية، ش: بەغدا، ژس: ٦٩٢، س: ١٩٩٢، ل:١٥٩، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:[٤]

پێشەکییەکی کورت/ جوگرافیای سلێمانی و ناوچەکەی- جوگرافیای ناوچەی شارەزوور و سلێمانی/ ڕەشەباکەی سلێمانی/ بەر لە شاری سلێمانی/ هۆی دروستکردنی سلێمانی/ ناوی سلێمانی/ نەخشەی شاری سلێمانی/ پەرەسەندنی شاری سلێمانی/ پەرەسەندنی سلێمانی دوای بابانەکان/ سنووری شاری سلێمانی لەسەردەمی بابانەکان و شوێنە دێرینەکان/ هەندێ شوێنی کۆنی تری سلێمانی/ هۆیەکانی فەوتانی میرنشینی بابان/ مەحموود پاشای بابان ١٨١٣-١٨٣٤/ سلێمان پاشا ١٨٢٩-١٨٣٨/ ڕەخنە لە سلێمان پاشا/ ئەحمەد پاشای بابان ١٨٤٧-١٨٥٠/ شەڕ و بەرگرییەکانی مامە یارە/ قەڵەمڕەوی دەسەڵاتی بابانەکان/ کورتە ئاوڕێك لە میرنشینی بابان/ هۆیەکانی فەوتانی میرنشینی بابان/ پەیمانی ئەرزڕۆم/ سلێمانی و کووژانەوەی چرای بابانەکان و شەڕەکەی عەزیز بەگ لە

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٠٠/٣٧٦ پارێزراوە.

٢- ناوەرۆکی ئەم کتێبە لەگەڵ هەردوو بەرگەکەی کە (محەممەد فیدا) وەریگێڕاون، جیاوازییەکی ئەوتۆیان نییە، لەبەرئەمە ناوەرۆکمان بۆ ئەمەیان نەکرد... بڕوانە هەردوو کتێبی ژمارە ١٨ و ١٩.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ١٩٤/١٢ پارێزراوە.

قەسیدەکەی سالمدا/ ئەنجامی ئەم قەسیدەیەی سالم/ سالم وەڵامی نالی ئەداتەوە/ هەندێك لە کاربەدەستانی سلێمانی/ پلەی زانستی و ڕۆشنبیری ئەوسا لە سلێمانی و ناوچەکەیدا/ زانست و ڕۆشنبیری لەسەردەمی بابانەکاندا/ خوێندنگا و کتێبخانەکانی ناوچەی بابان دوای بنیاتنانی شاری سلێمانی/ خوێندنگای مزگەوتی گەورەی قەلاچوالان/ خوێندنگای مزگەوتی ئەوڕەحمان پاشا/ خوێندنگای خانەقای مەولانا خالیدی نەقشبەندی/ خوێندنگای مزگەوتی سەید حەسەن/ خوێندنگای مزگەوتی موفتی لە سلێمانی/ خوێندنگای مەڵکەندی/ خوێندنگای حاجی ئەحان/ خوێندنگای حاجی شێخ ئەمینی خاڵ/ حوجرەکان/ حوجرەی خواجە ئەفەندی/ لەبەرگەکانی داهاتوودا.

٥٧. فەرمانڕەوایی موکریان

نووسەر: محەممەد جەمیل ڕۆژبەیانی
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی
چاپ:، چ: دار الحرية، ش: بەغداد، ژس: ٦٤٦، س: ١٩٩٢، ل:١١٧، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:[١]

فەرمانرەوایی موکریان- سەرەتا/ موکریان کوێ بووە و بە کوێ وتراوە؟/ پێشینەی مێژوویی موکریان/ماننا/ ماد و پارس/ موکریان لە سەردەمەی ئیسلاما/ میر سەیفەددین خانی موکری/ میر سارم کوڕی سەیفەددین خان موکری/ بابا عەمری کوڕی ئەمیر سەیفەددین/ ئەمیر بەگی کوڕی حاج عومەری کوڕی سارم/ ئەمیرە بەگی کوڕی شێخ حەیدەر کوڕی ڕوستەم/ حەسەن کوڕی خدر کوڕی ڕوستەم/ بابا عومەر کوڕی سەیفەددین/ ئولوغ بەگ کوڕی میر خدر کوڕی ڕوستەم/حسین کوڕی شێخ حەیدەر کوڕی ڕوستەم/ شێخ حەیدەر کوڕی ئەمیرە پاشای موکری/ ڕۆستەم بەگ موکریانی/ قوباد خانی کوڕی شێخ حەیدەر کوڕی ئەمیرە پاشای موکری/ جەلالی کێ بوون؟/ جەلالییەکان لە ئێرانا/ شەڕی قەڵای دمدم چۆن ڕووی دا؟ و ئەم قەڵا سەختە چۆن گیرا؟/ ئولوغ بیگ/ شیرخان بەگ و مەقسوود بەگ/ بڵباس/ بوداق سوڵتانی کوڕی شیربەگ خان/ عەلی نەقی خانی موکری/ ئاقاجانی خانی کوڕی ئیبراهیم ئاغای موکری/ سەرچاوەکانی ئەم سیپارەیە/ درەختی بنەماڵەی میری لەپ زێڕین و میر سەیفەددین و فەرمانڕەوایانی موکری.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ۳دا بە کۆدی ٢٠٣/١٢ پارێزراوە.
٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٥٨. کورد و عەجەم: مێژووی سیاسیی کوردەکانی ئێران

نووسەر: ساڵح محەممەد ئەمین[١]

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٩٢، ل:٣٩٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆک:[٢]

ناوەرۆک[٣]/ پێشەکی/ ١- جیۆپۆلتیک و چارەنووسی کورد: عەجەم لە کوردستاندا/ هەڵکەوتی جوگرافی کوردستان/ سەفەوی و گۆڕینی هەلومەرجی دیمۆگرافی ڕۆژهەڵاتی کوردستان/ ٢- نۆڕینی کورد و عەجەم لە یەکتری: دڵ لە دڵ ئەڕوانێ/ چاخی سەفەوی/ نۆزدە ناونیشان/ ٣- سەرەتای خەملێنی هۆشی نەتەوەیی کورد: ڕاپەڕینی ١٨٨٠/ پایەکانی ستراتیجی کاری نەتەوەیی شێخ عوبەیدوڵڵا/ گەلەکۆمەکیی چوارقۆڵی بۆ دامرکاندنەوەی ڕاپەڕینەکە/ ٤- شەڕ و ئاشتی- هەردوکیان کوێرەوەری: هەڵگیرساندنی یەکەمین جەنگی جیهانی/ پلانی جەنگی تورك و مەیدانەکانی/ هەڵوێستی گەلانی تورك/ پلانی ژێربەژێر بۆ دابەشکردنی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست/ دوا ساڵی جەنگ/ کۆبوونەوەی براوەکان بۆ دابەشکردنی دەستکەوتەکانی جەنگ/ تەقەلاکانی کورد بۆ سەربەخۆیی/ ڕێخۆشکردنی پێکهاتن/ مستەفا کەمال- پاشای کوردستان/ ٥- ئاسوورییەکانی کوردستان: پێشینەی مێژوویی/ ئامانجی نەتەوەیی گەلی ئاسووری/ تورك و مەسیحی/ ڕووس و ئاسووری/ کاری ڕووداوەکانی ناو ڕوسیا لەسەر ئاسووری/ شەڕی ناوخۆی ئاسووری- عەجەم/ سەرەتای کۆتایی هێرشی تورك و کشانەوەی ئاسووری لە ورمێ/ ٦- سمکۆ: یاخیبونی خێڵەکی یا بزوتنەوەی نەتەوەیی: ئێران لە کاروباری سەردەمی دنیادا/ دەرکەوتنی سمکۆ/ شەڕ و شۆڕش/ سمکۆ و ڕۆژنامەوانی/ پێکهێنانی ئەرتەشی نوێی ئێران/ پێوەندی لەگەڵ دەوڵەتان/ ساڵانی دەربەدەری/ گەڕانەوە بۆ سنوور/ گەڕانەوەی بۆ ئێران و کوژرانی (هەموو بەشێك پەراوێزی تایبەتی هەیە).

١- چاپی دووەمەکەی بەناوی (نەوشیراون مستەفا ئەمین)ەوە چاپ بووە، لەبەرئەمە لە لیستی ناوی نووسەریشدا لەژێر ناوی (نەوشیروان مستەفا)ەوە دانراوە، بۆ زانیاری زۆرتر، بڕوانە کتێبی ژمارە ١٩٣.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ١٤٩٢ پارێزراوە.

٣- ناوەرۆکی چاپی دووەمی بۆ نووسراوەتەوە.

٥٩. گەشتی ڕیچ بۆ کوردستان ١٨٢٠

نووسەر: کلۆدیۆس جێمس ڕیچ

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: محەممەد حەمە باقی

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: ئێران– تەوریز، ژس: ؟، س: ١٩٩٢، ل:٤٥٠، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[١]

وێنەیەکی ڕیچ/ ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی/ پێشەکی: وەرگێڕ/ کورتەی ژیانی میستەر ڕیچ/ بەشی یەکەم: دەرچوون لە خانووی نشینگەیی– چۆنێتی سەفەرەکە– باسێکی کۆمەڵەکەمان/ بەشی دووەم: جێهێشتنی توزخورماتوو– دۆڵی لەیلان– هەواری یوسف ئاغا/ بەشی سێیەم: عوسمان بەگ– چوونە ناو سلێمانی– سەردانی میر/ بەشی چوارەم: وتوویژ لەگەڵ میردا– کەیخوسرەو بەگ– هۆزی جاف کورد/ بەشی پێنجەم: سەربازە ڕووسیە ئازاکە– دڵڕەقی شازادەی کرماشان/ بەشی شەشەم: دەرچوون لە سلێمانییەوە بەرەو چیاکان– دەربەندی گۆیژە/ بەشی حەوتەم: چوونە ناو ئێرانەوە– زەریاچەی زرێبار– کەیخەسرەو بەگ/ بەشی هەشتەم: دەرچوون لە سنە– دیمەنی زەوی– چادرەکانی کولانە/ بەشی نۆیەم: سەردانمان بۆ لای والی سنە– قەڵای بانە/ بەشی دەیەم: سەرنەگرتنی کوتاندن دژی ئاوڵە– مردنی کوڕەکەی عوسمان بەگ/ بەشی یازدەیەم: دڵتەنگی و غەمباری میر/ بەشی دوازدەیەم: دەرچوون لە سلێمانی– باسی وڵاتەکە/ پاشکۆی یەکەم: سەرەبڕشت لە یادنامەی ڕیچ خانم لە گەشتەکەیدا لە بەغداوە بۆ سلێمانی/ پاشکۆی دووەم: گەشتێك بۆ شوێنەوارەکانی (زندان، قەسری شیرین، حۆش کەڕوو) لە سنووری کوردستانی باشووردا/ پاشکۆی سێیەم: زانیاری وەرگیراو لە خەڵك دەربارەی (جزیرە) و ناوچەکانی دەوروبەری/ زانیاری وەرگیراو، لە (ئەحمەد کولوان) دەربارەی ئەو ڕێگایانەی دەچن بۆ جێگەی جۆر بەجۆر/ ڕوونکردنەوە لەسەر تۆبۆگرافیای کوردستان/ پێڕست/ فەرهەنگی ناو/ فەرهەنگی جوگرافیا/ پێڕست/ چۆن و کەی ئەم کتێبەم وەرگێڕا؟[٢]

١– ناوەرۆکی چاپی یەکەم زۆر و درێژە– کەڵك لە ناوەرۆکی چاپی سێیەم وەرگیراوە.

٢– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی و وێنەیەکی وەرگێڕ و ناوی بەرهەمە چاپکراو و چاپ نەکراوەکانی دانراوە.

٦٠. لێکۆڵینەوەیەکی بەراوردکاری لە نێوان دوو قەڵات دا- خۆگری قەڵای هەولێر لە مێژوودا و پاشماوەکانی قایمکاری قەڵاتی حەڵەب[1]

نووسەر: د. موحسن محەممەد حسین

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ١٩٩٢، ل:١٣٤- ١٥٨[2]، ق: (١٧×٢٤)

ناوەڕۆك:[3]

پێشدەستی/ لێکۆڵینەوە/ قەڵاتی هەولێر و شاڵاوی مەغۆل/ کۆتایی/ پەراوێز/ سەرچاوەکان.

٦١. ڕاپەڕینە مەزنەکەی کورد بە ڕابەریی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری- ساڵی ١٨٨٠ زایینی

ئامادەکردنی: محەممەد نەجم تاڵەبانی

لە بڵاوکراوەکانی مەڵبەندی ڕێکخستنی سلێمانی (ی.ن.ك)

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ١٩٩٣، ل:٣٣، ق: (١٧×٢١)

ناوەڕۆك:[4]

سەرەتا/ هەندێ کورتە بابەتی وەك: کورد/ کوردستان/ ڕابەر- شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری/ ستراتیژی نەتەوەیی شێخ عوبەیدوڵڵا/ داواکارییەکانی (شێخ عوبەیدوڵڵا) لە سەرەك هۆزەکانی کورد/ ئامانجە گشتییەکانی ڕاپەڕینەکە ١٨٨٠/ ڕاپەڕینەکەی شێخ عوبەیدوڵڵا ١٨٨٠/ شێخ عوبەیدوڵڵا و تەقەلا دیبلۆماسییەکانی/ هەڵوێستی ڕووسیا لە ڕاپەڕینەکەدا/ هەڵوێستی بەریتانیا لە ڕاپەڕینەکەدا/ هۆکانی سەرنەکەوتنی ڕاپەڕینی ١٨٨٠/ سەرنجام و وانەکانی ڕاپەڕینی ١٨٨٠/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکان.

١- لەسەر کتێبەکە نووسراوە: لە بەرگی بیست و سێیەم و چوارەمی گۆڤاری کۆڕی زانیاری عێراق دەستەی کورد، دەرهێنراوە.

٢- بە هەمان ژمارەی لاپەڕەکانی گۆڤاری کۆڕی زانیاری عێراق چاپ کراوەتەوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٥ب/١٢٤ پارێزراوە.

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٩٥٠,١/١٢٥ پارێزراوە.

٦٢. صەلاحەدینی ئەییوبی ژیننامەی گەشترین

نووسەر: د. موحسین محەممەد حسین

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: عەبدولڕەزاق بیمار

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی

چاپ: یەکەم، چ: دارالحریة، ش: بەغداد، ژس: ٥٤٧، س: ١٩٩٣، ل:١٥٤، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆک:[١]

پێشەکی/ بنەماڵەی سەلاحەددین/ قارەمانێکی ئەو زەمانە سواری پشتی مەزنایی دەبێت/ جەنگەکانی سەلاحەددین دژی سەلیبییەکان پێش حەتیین/ مردنی سەلاحەددین/ ژیننامەی گەشترین/ لێکدانەوەی وشە/ پەراوێز.

٦٣. مۆزەخانەی ئەتنۆگرافی کورد لە باشووری کوردستاندا

نووسین و کۆکردنەوەی: فاروق حەفید

لە بڵاوکراوەکانی وەشانخانەی APEC

چاپ: یەکەم، چ: !، ش: سوید، ژس: ![٢]، س: ١٩٩٣، ل: ٢٧٢، ق: (١٥×٢١) سم

ناوەرۆک:

ناوەرۆک/ مێژووی ئەتنۆگرافی کورد لە کوردستاندا/ پێشەکی/ کورەی خشت و کڵچێتی (سیرامیك)/ شێوەی کوورەی کڵچێتی (سیرامیك)/ مادەی ئەتنۆگرافی ناو مۆزەخانەکە/ خانووی مۆزەخانەکە و دابەشکردنی ژوورەکان بەپێی مەتریالی ئەتنۆگرافی و لێکۆڵینەوە لە سەریان/ مێژووی خانەسازی لە کوردستاندا/ دابونەریتی کولتووری لە ناوچەی کوردستانی باشووردا.[٣]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشفی ژەدا بە کۆدی ٩٠٠/١١٦ پارێزراوە.

٢- ژمارەی سپاردنی نییە و کۆدی ISBN: 91-87730-49-9 وەرگرتووە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە تیپی لاتین نووسراوە.

٦٤. مێژووی گەلی لوللو- دانیشتوانی کۆنی ناوچەی پارێزگای ئەمڕۆی سلێمانی

نووسەر: فازل قەرەداغی

بەیارمەتی بزوتنەوەی ئیسلامی لە کوردستانی ئێراق چاپ کراوە

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ٢٣٢، س: ١٩٩٣، ل:٧٢، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ ئەم کتێبە/ کورتەی ئەو سەرچاوانەی کە زیاد لە یەك جار بەکارهاتوون/ مێژووی لوللو/ ناوی لوللو/ وڵات و ڕەگەز و زمانی لوللو/ مێژووی هەرە کۆنی وڵاتی لوللو/ پادشایانی لوللو/ لوللو لە هەزارەی دووەم پ. ز/ لوللو و ئاشوورییەکان/ لوللو و ئاشوورناسیرپالی دووەم/ لەشکرکێشیی سێیەم/ دەربارەی شوێنەکانی سێ لەشکرکێشییەکە/ شالمانیسەری سێیەم/ لوللو و زاموا دوای شالمانیسەری سێیەم/ پەراوێزەکان/ پێرستی ناوەکان/ ناوەرۆك[٢].

٦٥. نەژادی کورد (ڕەوتی مێژوویی دروستبوونی میللەتی کورد)

نووسەر: ئۆ. ل. ڤلیچێڤسکی

وەرگێرانی لە ڕووسییەوە: د. ڕەشاد میران

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: ستۆکهۆڵم، ژس: ؟[٣]، س: ١٩٩٣، ل:٤٩٢، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[٤]

پێڕست/ پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی نووسەر/ بەشی یەکەم: میللەت و خێڵە ڕەسەنەکانی میسۆپۆتامیای سەروو/ بەشی دووەم: پرۆسەی لێکجیابوونەوەی ئاژەڵ بەخێوکردن و کشتوکاڵ/ بەشی سێیەم: پاشماوەکانی دایك سالاری لە ژیانی کورد و میللەتانی کۆنی ناوچەکەدا/ بەشی چوارەم: پەیوەندیی چینایەتی لە میسۆپۆتامیای سەروودا/ بەشی پێنجەم: یەکەمین زانیاریی ئەورووپا دەربارەی کورد/ یەکەم ڕێزمانی کوردی گەشتی زانستی بۆ ڕۆژهەڵات/ بەشی شەشەم: کەی و لە چ بارودۆخێکدا پرۆسەی دروستبوونی میللەتی کورد ڕوویدا؟/ بەشی حەوتەم: ئاکامەکانی زۆرانبازیی ڕۆژهەڵات و ڕۆژئاوا لەسەر میسۆپۆتامیای سەروو/ بایەخی کەلتووری هێلینی و کولتووری ئێرانی بۆ

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٠٠/٥٣ پارێزراوە.

٢- ناوەرۆکی چاپی دووەمی بۆ نووسراوەتەوە.

٣- ژمارەی سپاردنی نییە و کۆدی ISBN: ٩١-٦٣-١٧٨٧-٣ وەرگرتووە.

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٩٠٤ پارێزراوە.

دانیشتوانی میسۆپۆتامیای سەروو/ بەشی هەشتەم: ژنە ئەمازۆنییەکان و ئاسەواری دایک سالاری/ ئاکامێکی بەرفراوانبوونی جێگەی ژیانی کوردان/ پاشایانی خێڵەکان/ پەراوێزی بەشەکان/ فەرهەنگۆک.[1]

٦٦. شوێنەوارەکانی نەویَ لە شاخی سوورێن

ئامادەکردنی: عەبدولڕەقیب یوسف

بەیارمەتی ڕێکخراوی میدیکۆی ئەڵمانی چاپ کراوە

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ٥٠، س: ١٩٩٤، ل:٦٨، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆک:[2]

پێڕست/ پێشەکی/ شوێنی جوگرافی نەویَ/ شاخی سورێن/ شاری زووحاک/ پەرستگا (معبد)/ لە ڕوویی گەردوونزانی فەلەکییەوە/ قەڵای زووحاک/ زیندانی زووحاک/ ئاشەکان/ گۆڕستان/ ئەم شوێنەوارانە درانە پاڵ زووحاک/ ئەفسانەی زووحاک و کاوە و نەورۆز/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکان.

٦٧. مێژووی کوردستان- رەگەز و بناوانی شارستانیەتی کورد-

نووسەر: ج. کوردۆ

وەرگێڕانی[3]**: ڕێبوار ڕەشید**

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: ؟ (ئەوروپا)، ژس: ؟، س: ١٩٩٤، ل:٢٣١، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆک:[4]

بابەتەکان (ناوەرۆک)/ ١- کوردستان- لانکەی مرۆڤایەتی/ ٢- یەکەم وەستاکان/ کولتووری ئیلام لە باشووری کوردستان/ کارە بڕونزییەکانی لوڕستان/ کولتووری هیتی لە باکووری کوردستان/ توخمە ڕەگەزی کورد (ڕەگی ڕەسەنی توخمی کورد)/ دامەزراندنی ئیمپراتۆریەتی میدیا/ کوردستان لە (مانی)یەوە تا (ئەبدالّخان)/ ئەولیا چەلەبی لە کوردستان/ پەراوێزەکان/ نیگاری ڕوونکردنەوە (وێنەی چەند شاکار و شوێنەوارێک).

١- لە دوا لاپەڕە و سەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٢٠٠/١٢ پارێزراوە.

٣- لە هیچ شوێنێکدا نەنووسراوە کە لە چ زمانێکەوە بۆ سەر زمانی کوردی وەرگێڕدراوە، بەڵام ئەوە نووسراوە کە ئەم کتێبە بە چوار زمان (ئینگلیزی، ئیتالی، تورکی، کوردی) چاپ کراوە؟

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژمارە ٥دا بە کۆدی ٩٠٠/٢٢٨ پارێزراوە.

٦٨. ئەلێکساندر پوشکین- گەشتێك بۆ ئەرزەڕۆم لە سەردەمی هێرشی ساڵی ١٨٢٩دا

نووسەر: ئەلێکساندر پوشکین

وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە و تێبینی و پەراوێز: د. مارف خەزنەدار

لە بڵاوکراوەکانی کۆمەڵەی فەرهەنگیی سوێد- کوردستان

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: سوید (سۆللەنتوونا)، ژس:[1]؟، س: ١٩٩٥، ل:١١٢، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[2]

پێشەکی وەرگێڕ/ وێنەیەکی پوشکین ١٨٢٢/ وێنەیەکی پوشکین ١٨٣٧/ پێشەکی دانەر/ بەشی یەکەم (بۆ هەر بەشێك چەند ناونیشانێك نووسراوەتەوە): دەشت و بیابان/ ڕەشماڵی کەڵمیکییان/ ئایینی/ ناشتنی مردوو لای ئەسیتینیان/ خوسرەو میرزا/ حاکمی دووشێت/ بەشی دووەم: تفلیس/ گەرماوە میللییەکان/ حەسەن کەنۆش/ ڕەوشتی گورجەکان/ گۆرانی/ شەوانی گورجستان/ دیمەنی ئەرمەنستان/ گەرگەری/ ئەرارات/ میوانداریی تورك/ قارس/ بنەماڵەی ئەرمەنی/ بەشی سێیەم: بڕینی شاخی ساگلوو/ شەڕە تفەنگ/ یەزیدییەکان/ شەڕ لەگەڵ عەسکەری ڕۆم/ بەشی چوارەم: جەنگ لەگەڵ حەقی پاشا/ پاشای بەدیل گیراو/ ئاراس/ حەسەن قەڵا/ هێرش بۆ ئەرزەڕۆم/ گرتنی ئەرزەڕۆم/ دیلەکانی تورك/ دەروێش/ بەشی پێنجەم: ئەرزەڕۆم/ حەرەمی پاشای تورك/ نەخۆشیی تاعوون/ بەجێهێشتنی ئەرزەڕۆم/ تێبینی و ڕوونکردنەوە و پەراوێز.

٦٩. لوڕستان شوێنەوارە مێژووییەکانی (پێشکۆ و پشکۆ)

نووسەر: بەهمەنی کەریمی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: خالید ڕەسووڵ

لەسەر ئەرکی (گەلەری زاموا) چاپ کراوە

چاپ: یەکەم، چ: گەلەری زاموا، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ١٩٩٥، ل:٢٦، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك[3]:

لێکۆڵینەوەیەکی شوێنەوارناسی/ پردی کەرخە/ پردی کرد دختر (پردی کچە کورد)/ پای گاومێشان/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکان/ وێنەکان.

١- ژمارەی سپاردنی نییە و کۆدی ISBN: ٩١-٩٧٢٣٨٤-٤-٩ وەرگرتووە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٦٤ پارێزراوە. ناوەرۆکی چاپی دووەمی بۆ نووسراوەتەوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤دا بە کۆدی ٤٠٤/١٢ و لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٠٠/١٨١ پارێزراوە.

٧٠. مێژووی شوێنەواری شمشارە- لە ناوچەی ڕانیەی سەر بە پارێزگای سلێمانی[١]

ئامادەکردنی: فازل قەرەداغی و کەمال نووری مەعرووف

لە بڵاوکراوەکانی مەکتەبی ناوەندی ڕۆشنبیری و ڕاگەیاندنی (پ. د. ک)

چاپ: یەکەم، چ: دهۆك، ش: دهۆك، ژس: ١٠١، س: ١٩٩٥، ل:٨٢، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[٢]

ناوەرۆك/ پێشەکی/ کورتکراوەکان/ بەشی یەکەم: جیهانی سەردەمی شمشارە/ ئێشنۆنا و ئاشوور/ بابل/ شمشارەی هەزارەی سێیەم/ پشکنینی شوێنەواری شمشارە لە دەشتی ڕانیەدا/ دەشتی ڕانیە دوای سەردەمی شمشارە/ خوورییەکان/ نامەکانی شمشارە/ بەشی دووەم: بەشدارانی مێژووی شمشارە/ کاکمییەکان/ لۆلۆ/ گوتییەکان/ توروککی/ بەشی سێیەم: هەندێکی تری نامەکان/ دەقی ئابووری/ کۆتایی: پادشا و بەشەکانی دەشتی ڕانیە/ پەراوێز/ سەرچاوەکان.

٧١. چیرۆکی شمشارە- باسێکی مێژووی کۆنی شمشارەی دەشتی ڕانیە

ئامادەکردنی: فازل قەرەداغی

چاپ: دووەم؟[٣]، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ؟، س: ١٩٩٦، ل:٦٨، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[٤]

ناوەرۆك/ پێشەکی/ کورتکراوەکان/ هەمان ناوەرۆکی چاپەکەی تری هەیە بڕوانە کتێبی پێش خۆی ژمارە ٧٠.[٥]

١- لەگەڵ ئەم کتێبەدا (فازیل قەرەداغی) ئاگادارییەکی بڵاوکردووەتەوە کە گوایا ئەم کتێبە بەبێ ئاگاداری ئەو چاپ کراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٢/٣٠٠ پارێزراوە.

٣- دیارە ئەمە چاپی دووەمە، هەرچەند لەسەری نووسراوە (چاپی یەکەمی چاککراو).

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٤٩٠ پارێزراوە.

٥- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٧٢. گەشتەکەی فرەیزەر بۆ کوردستان و میسوپوتامیا ساڵی ١٨٣٤ چەمکێك لە مێژووی کورد (گەشتەکەی جیمس بیللی فرەیزەر بۆ کوردستان و میسۆپۆتامیا لە ساڵی ١٨٣٤)

نووسەر: فریزەر
وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە بۆ عەرەبی: جەعفەر ئەلخەییات
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: ئومێد ئاشنا
لەبڵاوکراوەکانی پڕۆژەی ١٠٠ کتێبی کوردی
چاپ: ؟، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ؟، س: ١٩٩٦، ل:٨٨، ق: (١٦×٢٠)
ناوەرۆك:[١]

پێشەکی: ئومێد ئاشنا/ ڕێگای گەشتەکە/ گرنگی ئەم گەشتە/ بەشی یەکەم: فرەیزەر لە کوردستانی ئێراندا ساڵی ١٨٣٤– ورمێ ١٧ی تشرینی یەکەم/ بەشی دووەم: فرەیزەر لە شاری سلێمانیدا لە ساڵی ١٨٣٤.[٢]

٧٣. مێژووی حەسەنوەیهی و عەییاری

نووسەر: محەممەد جەمیل ڕۆژبەیانی
لەبڵاوکراوەکانی دەزگای ڕۆشنبیری و بڵاوکردنەوەی کوردی
چاپ: یەکەم، چ: دار الحریة، ش: بەغدا، ژس: ٧٢، س: ١٩٩٦، ل:٢٧٩، ق: (١٥×٢١)
ناوەرۆك:[٣]

سۆزی دەروون: محەممەد جەمیل ڕۆژبەیانی/ پێشەکی/ ناوی دینەوەر لەچییەوە هاتووە؟/ دینەوەر کوێ بووە؟ و کەوتۆتە کوێوە؟/ دینەوەر چۆن بووە و وە چی بەسەرهاتووە؟/ دینەوەر لە کەیەوە هەیە؟/ دینەوەر لە مێژووی سەردەمی ئیسلامیدا/ سەرداران و فەرمانڕەوایانی کورد لە دینەوەر/ عەیشانییە/ بنەماڵەی حەسەنوەیهیی کورد/ حەسەنوەیهی کوڕی حسەینی بەرزیکانی/ ئەبو نەجم بەدر کوڕی حەسەنوەیهی کوڕی حسەین بەرزیکانی/ ڕەوشتی بەدر/ دەورانی نسکۆ/ وێنەی پردی ئالیشتەر (لوڕستان) کە بە فەرمانی بەدری حەسەنوەیهی دروست کراوە/ وێنەی کورسییە بەردینەکەی میر بەدری حەسەنوەیهی/ وێنەی قەڵای سەرماژ/ وێنەی دەقی ئەو نووسینە کوفییەی لە چواردەوری کورسییەکەدا

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٢١٠/١٢ پارێزراوە.
٢– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.
٣– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٢٤٩/١٢ پارێزراوە.

هەڵکۆڵدراوە/ هیلال (هلیل) کوڕی بەدر/ تاهیری کوڕی هیلال/ بەدر کوڕی تاهیر/ زانایان و ئەدیبان و شێخان و دەروێشانی بەناوبانگی دینەوەر/ سیپارەی دینەوەر و فەرمانڕەوایی حەسەنوەیهی/ سەرەتا/ ناوی حەلەوان/ ڕیشەی ناوی حەلەوان/ حەلەوان و مێژوو/ فەرمانڕەوایی عەییاری (عنازی)/ ناوەکە عیارە یان عنازە؟/ حەلەوان وێران بوو بەڵام ناوی و خەڵکەکەی زیندوو مانەوە/ دێرینەی کۆن لە هەرێمی حەلەواندا/ زانا و ئەدیبانی حەلەوان و دەوروبەری/ سەرچاوەکان/ کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە بەزمانی عەرەبی.

٧٤. ئەفسانەی تۆفانی سۆمەری- لێکۆڵینەوەیەکی مێژوویی بەراوردکاری

نووسەر: نەجم خالد ئەڵوەنی

چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٢٢٩، س: ١٩٩٧، ل:٥٥، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: نیشتمانی سۆمەرییەکان/ زمانی سۆمەرییەکان/ ژیانی ئابووری و ڕۆشنبیری سۆمەرییەکان/ ئایینی سۆمەرییەکان/ بەشی دووەم: ئەفسانەی تۆفانی سۆمەری/ ئەفسانەی تۆفانی بابلی/ تۆفان لە تەوراتدا/ تۆفان لە ئەفسانەی یۆنانیدا/ تۆفان لە ئەفسانەی هیندیدا/ تۆفان لە کتێبی پیرۆزی پۆ پۆل ڤۆدا/ بەشی سێیەم: بەراوردی دەقەکان/ ئەنجام/ پێڕستی سەرچاوەکان/ کورتەیەك لە ژیانی نووسەر.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژاددا بە کۆدی ١٥٣/٣ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٧٥. كوردستانی خوارووی ڕۆژهەڵات لە سەدەی حەڤدەوە تا سەرەتای سەدەی نۆزدە- کورتەیەکی مێژووی میرنشینانی ئەردەڵان و بابان

نووسەر: ی. ئی. ڤاسیلیەڤا
وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە: ڕەشاد میران
لە بڵاوکراوەکانی وەزارەتی ڕۆشنبیری
چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٢٢١، س: ١٩٩٧، ل:٣٠٤، ق: (١٧×٢٣)
ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ پێشەکیی وەرگێڕ/ پێشەکیی نووسەر بۆ چاپی کوردی/ دەروازەی باس/ میرنشینانی ئەردەڵان و بابان (ڕووبەر، سروشت، دانیشتوان)/ بەشی یەکەم: مێژووی سیاسی/ بەشی دووەم: ژیانی ئابووری/ بەشی سێیەم: ستروکتوڕی کۆمەڵایەتی- سیاسی/ میرنشینی ئەردەڵان/ میرنشینی بابان/ خێڵەکان/ بەشی چوارەم: ستروکتوڕی کۆمەڵایەتی/ میران/ بەگزادە/ دەزگای جەنگیی- ئیداری/ دەزگای ئایینی/ بەشی پێنجەم: ڕەوشتی ئیدیۆلۆگی/ دەرئەنجام/ فەرهەنگۆك/ سەرچاوە.

٧٦. کورد لە ئینسکلۆپیدیای ئیسلامدا

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: حەمەکەریم عارف
لە بڵاوکراوەکانی وەزارەتی ڕۆشنبیری
چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٣٢٦، س: ١٩٩٧، ل:١٦٦، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:[٢]

پێشەکییەکی گشتی/ کورد و کوردستان: پانتایی خاکی کوردستان/ سنووری نەتەوەیی و جوگرافی کوردستان/ ژمارەی کورد/ جوگرافیای کوردستان/ سیما و مرۆڤ شوناسی لە کوردستاندا/ مێژووی کورد: بنج و بناوانی مێژووی کورد لە ئیسلام/ لەسەردەمی ئیسلامەوە تا ساڵی ١٩٢٠/ کورد پاش زاڵبوونی عەرەب/ کورد لە سایەی دەسەڵاتی خەلیفە و سوڵتانەکانی ئال بویەدا/ هێرشی تورکەکان/ ئەتابەکانی مووسڵ/ ئەییووبییەکان/ جەلالەددینی خەوارزم شا/ ئیلخانیانی مەغۆل/ پێڕستی تایفە کوردەکان: لە سەردەمی سوڵتانەکانی مەمالیکدا/ زنجیرەی تەیموریان و تورکمانەکان/ پاشایانی سەفەوی و

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٤٥/١٢ پارێزراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٤٢/١١ پارێزراوە.

سوڵتانەکانی عوسمانی/ شەرەفنامە/ نێوان جزیرە و کلیس/ نێوان جزیرە و خوی/ باشووری هەکاری/ کوردەکانی ئێران/ ئەفغانەکان/ نادرشا/ زەندییەکان/ تورکیا لەسەدەی نۆزدەدا/ شەڕەکانی نێوان ڕووسیا و عوسمانیان/ سوپای حەمیدییە/ پێوەندی ئەرمەنییەکان و کورد/ سەدەی بیستەم/ جەنگی ١٩١٤–١٩١٨/ لە ساڵی ١٩٢٠وە تا ئەمڕۆ/ ئێران/ ئێراق/ کوردی سووریا و لوبنان/ کۆمەڵگەی کوردەواری/ بونیادی بنەڕەتی کۆمەڵگەی کوردەواری/ پێکهاتەی بونیادی عەشیرەتی/ پێڕستی عەشایەرە کوردەکان/ عەشایەری کورد و ئەندامەکانی/ سەرۆکی عەشیرەت، ئەرك و مەسئولیەت و دەسەڵاتەکانی/ بونیادی ئابووری/ ژیانی دێهاتی لە کوردستاندا/ مەزەب/ دابونەریتی کۆمەڵایەتی/ جلوبەرگ/ دابونەریتی ژن هێنان و مردوو ناشتن/ شۆست و شۆ/ ئاهەنگ و دابە وەرزییەکان/ هەڵپەڕکێ و مۆسیقا/ گەمەی نێو کوردەواری/ وەرزش و ڕاو/ زمان/ فۆلکلۆر و ئەدەبیات/ ئەدەبیاتی میللی و عەوامانە/ سەردەم و قۆناغی نوێ/ چاپەمەنی.

٧٧. وڵاتگیری ڕەشە خاکی عیراق- فتوح سواد العراق

نووسەر: ؟ گوایە (واقدی) نووسیویەتی

وەرگێڕان و پەراوێزکردن: مەلا جەمیل ڕۆژبەیانی

لە بڵاوکراوەکانی وەزارەتی ڕۆشنبیری

چاپ: یەکەم، چ:، ش: سلێمانی، ژس: ١٣، س: ١٩٩٧، ل:٤٣، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[1]

بۆ ئاگاداری: وەزارەتی ڕۆشنبیری/ گلەیی و گازندە و بەرانگاری: وەرگێڕ/ دیباچەی فارسی مەلا عەبدولعەزیزی واعزی بە کوردی/ داگیرکاری ڕەشەخاکی ئێراق/ باسی فەروخ خان/ باسی مەلك ئەژدەر (ئەشتەر- هەشتەر)/ باسی داگیرکرانی دوگومانە (دوقومان) و چیاکان/ باسی داگیرکرانی شیدەرە و ناوچەکان/ باسی شارەزوور/ باسی داگیرکردنی ئازەربایجان/ باسی داگیرکردنی ئورمیە/ باسی بانیج/ سەرچاوەی پەراوێزەکان.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤دا پارێزراوە.

٧٨. خشتەکانی شمشارە- ڕاپۆرتێکی سەرەتایی

نووسەر: یورگین لیسو
وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: عەزیز گەردی
لە چاپکراوەکانی گۆڤاری (شانەدەر)
چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٧٩، س: ١٩٩٨، ل:١٢٠، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:[١]

پێشدەست/ سەرەتا/ پێشەکی/ کورتکراوەکان/ ڕەمزە بەکاربراوەکان/ بەشی یەکەم: کوردستانی باشوور- لێدوانێکی ئەرکیۆلۆجی و مێژووی کۆنی/ بەشی دووەم: پشکنینەکانی دەشتی ڕانیە/ بەشی سێیەم: خشتەکانی شمشارە: هەلومەرجەکانی دۆزینەوە/ بەشی چوارەم: دیاریکردنی شوێنەکە، مێژووی خشتەکانی شمشارە، پەیوەندییەکانی بە وڵاتی ئاشوورەوە/ بەشی پێنجەم: ئاسۆی ناوچەیی بەڵگەنامەکانی شمشارە/ نامەکاریی ناوچەیی سروشت- سیاسی/ نامەکاریی ناوچەیی سروشت- تایبەتی/ بەڵگەنامەی بازرگانی/ بەشی شەشەم: ناوەرۆکی گشتی بەڵگەنامەکانی شمشارە/ ئەنجامگیری مێژوویی/ سیما ویتنییەکانی شوشاررا/ پاشکۆی ١ و ٢/ پاشەکی/ چەند سەرنجێك: وەرگێڕ/ ناوەرۆك.[٢]

٧٩. دەوڵەتی دۆستەکی لە کوردستانی ناوەراستدا

نووسەر: عەبدولڕقیب یوسف
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە و کورتکردنەوەی: ئەبوبەکر عەلی
لە بلاوکراوەکانی کتێبخانەی ڕۆشنبیر
چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٥٣، س: ١٩٩٨، ل:٦٠، ق: (١٥×٢١)
ناوەرۆك:[٣]

چەند وتەیەکی پێویست: ئەبوبەکر عەلی/ لە باتی پێشەکی (کورد و فەرهەنگی دەوڵەتداری): وەرگێڕ/ بەرگی یەکەم: دەوڵەتی دۆستەکی لە کوردستانی ناوەڕاستدا/ دامەزراندنی دەوڵەتی دۆستەکی/ هۆکارەکانی سەرهەڵدان و دامەزراندنی دەوڵەتی دۆستەکی/ دەوڵەتی دۆستەکی و پەیماننامەی ئاشتی/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٥١٦ پارێزراوە.
٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی و عەرەبی نووسراوە.
٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٣١٧/١٢ پارێزراوە.

کوژرانی پاد/ دەوڵەتی دۆستەکی و سیاسەتی ئاشتیخوازی/ دەوڵەتان نوێنەر لەگەڵ (ممهد الدولة)دا دەگۆڕنەوە/ دەوڵەتی دۆستەکی دەبێتە سەر بە دەوڵەتی سەلجوقی/ (نصر الدولة) سەرکردەی هەڵکەوتوو/ دەوڵەتی دۆستەکی بەدەستی سەلجوقییەکان کۆتایی پێدێت/ مەلیك مەنسوور دەوڵەتی دۆستەکی زیندوو دەکاتەوە/ هۆیەکانی ڕووخانی دەوڵەت/ هۆیەکانی مانەوەی دەوڵەت/ بەرگی دووەم: ژیاریی و شارستانێتی دەوڵەتی دۆستەکی/ ڕژێمی سیاسی و کارگێڕی (میرایەتی، جێنیشینی، وەزارەت)/ ڕژێمی دارایی و دراوی بەردەست (فەرمانگەی کۆکردنەوەی دارایی)/ هێزە چەکدارەکان/ ژیانی مرۆیی دەوڵەت/ ژیانی کۆمەڵایەتی (ئافرەتی کورد، جەژن و بۆنەکان)/ ئایینەکان/ ژیانی ئابووری (کشتوکاڵ، پیشەسازی)/ ژیانی ڕۆشنبیری (فیقه، تەجوید، ئەدەب، پزیشکی)/ هونەری بیناسازیی و نەخش و نیگار (دامەزراوە بەرگرییەکان)/ شوێنەوارە ئاوەدانییەکان (شاری نەسرپە ئاوەدانکردنەوەی ماردین)/ پێرست.

٨٠. سەرچاوەکانی کوردناسی

نووسەر: د. فەرهاد پیربالْ

لە بڵاوکراوەکانی بنکەی ئەدەبی و ڕووناکبیری گەلاوێژ

چاپ: یەکەم، چ: دانان، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ١٩٩٨، ل:١١٦، ق: (١٧×٢٥)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ بەشی یەکەم: پێناسەی بابەتەکە/ بەشی دووەم: بنچینە و بناغەکانی کوردناسی/ بەشی سێیەم: سەرچاوەکانی کوردناسی/ بەشی چوارەم: کوردناسی لە سەدەی نۆزدەیەمدا/ بەشی پێنجەم: هۆی سەرهەڵدان و ئامانجەکانی کوردناسی/ بەشی شەشەم: کەرەسە و ماتێریالەکان/ ئەنجام/ سەرچاوەکان/ ئەندێکس.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ١٢٣٣/١٢ یان ٥٩/٥ پارێزراوە.

٢- لەدوا لاپەڕە و بەرگی دواوە، ناسنامەی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٨١. كاوه و نەورۆز لە نێوان ئەفسانە و ئایندا- خوێندنەوەیەكی نوێ بۆ مێژووی كورد

نووسەر: حەسەن مەحموود حەمە كەریم

لە بڵاوكراوەكانی (كتێبخانەی ڕۆشنبیر) لە سلێمانی

چاپ: یەكەم، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ١٩٩٨، ل:٦٢، ق: (١٥×٢١)

ناوەڕۆك:[١]

پێشەكی/ بەشی یەكەم: كاوه و نەورۆز لە نێوان ئەفسانە و ئاییندا/ بەشی دووەم: حەقیقەتی كاوه و نەورۆز لە ڕەگ و ڕیشەی مێژووەوە/ بەشی سێیەم: یادی نەورۆز لە سەردەمی ئیسلامدا/ بەشی چوارەم: شانامەی فیردەوسی/ ناوەڕۆك.[٢]

٨٢. كوردستان لە بەردەم فتوحاتی ئیسلامی دا

نووسەر: حەسەن مەحموود حەمەكەریم

لە بڵاوكراوەكانی ناوەندی ڕۆشنبیر

چاپ: یەكەم، چ: تیشك، ش: سلێمانی، ژس: ٨٣، س: ١٩٩٨، ل:٣٣٢، ق: (١٦×٢٣)

ناوەڕۆك:[٣]

پێشەكی/ بەشی یەكەم: سوپای ئیسلام تەقە لە سنووری كوردستان دەدات/ جەنگی جەلەولا گولاڵە/ هەڵوێستی سوپای ئیسلام/ ڕزگاركردنی خانەقین و حەلوان و قەسری شیرین/ بەشی دووەم: وەستاندنی جەنگ دەستپێكردنی دایەلۆگی میللەتان/ هەڵوێستی كورد و ڕای مێژوونووسان/ دروستكردنی شاری كوفە/ پێكهێنانی سێ بنكەی سەربازی/ فارس و ڕۆم خۆیان سازدەكەنەوە/ بەشی سێیەم: دەستپێكردنەوەی جەنگ/ جەنگی تكریت/ ڕزگاركردنی مووسڵ و نەینەوا/ جەنگی هیت و قرقیسیا/ بەشی چوارەم: هەرێمی جزیرە/ بۆچی سوپای ئیسلام ڕووی كردە هەرێمی جزیرە؟/ بڕیاری عومەر/ ڕزگاركردنی هەموو شارە كوردییەكان بە ئاشتی/ شاری ڕقە/ شاری ڕەها و حەران/ شاری ڕەئسلعیون/ شاری نوسێبین/ ئەنجامی ڕووداوەكان/ بەشی پێنجەم: جەنگی ئەهواز و نەهاوەند/ ڕزگاركردنی هەرێمی خوزستان ئەهواز/ دەستگیركردنی هورمزان پاشا/ جەنگی نەهاوەند/ هەڵوێستی

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە كۆدی ٢١٦/٣ پارێزراوە.

٢- هەر بەشێك سەرچاوە و پەراوێزی تایبەت بە خۆی هەیە، هەروەها، لەسەر بەرگی دواوە، هەندێ لە ناونیشانی بابەتەكان دانراوە.

٣- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە كۆدی ٩٠٠/١٩٨ پارێزراوە.

سەرکردەکانی ئیسلام/ بەرەی نەهاوەند/ فەتحولفتوح/ جەنگی هەمەدان/ ڕزگارکردنی شاری (ڕەی) و دستەبنی/ نهێنی سەرکردایەتی عومەر/ جوولان بەرەو ئەسفەهان/ بەشی شەشەم: کوردستان لە نێوان نەخشەیەکی دووسەرەدا/ موسڵمانبوونی کورد لە پێنووسی مێژوونووسانەوە/ شارە کوردییەکان بەئاشتی ڕێککەوتوون/ ڕزگارکردنی باب و ئەرمینیا/ بەشی حەوتەم: کوردستان و ئایینی ئیسلام (کتێبێکی هەڵبەستراوە)/ پەتی درۆ کورتە/ بانەی ئەسحابە کوژ/ بانەی ئەسحابە کوژ لە چییەوە هاتووە؟/ بەشی هەشتەم: کوژرانی یەزدگوردی پادشا و کۆتایی ئیمپڕاتۆریەتی فارس/ شاری ئەستەخر/ شاری کرمان/ هەرێمی خۆراسان/ شاری مەرۆ/ کۆتایی پاشای کلۆڵ/ شەهیدکردنی خەلیفە عومەر/ مژدەی شەهیدی/ پلانێکی سێ لایەنە/ سیاسەتێکی سەیر بۆ هەڵبژاردنی خەلیفە/ بەشی نۆیەم: شێوازی دەوڵەتداری لە شارستانییەتی ئیسلامیدا/ بنچینەکانی دەسەڵاتی سیاسی لە دەوڵەتی ئیسلامیدا/ دەوڵەتی عومەر/ بەردەوامی لە فتوحاتی ئیسلامی/ دامەزراندنی سیستەمی دەسەڵات/ خەلیفایەتی/ ولایەت/ گەشەسەندنی زانست و زانیاری و بڵاوکردنەوەی زانایان/ دروستبوون و ڕووخانی شارستانییەت/ هۆکارەکانی ڕووخانی ئیمبراتۆریەتی فارس و ڕۆم/ بەشی دەیەم: مەزاری ئەسحاب/ وتەیەك/ گۆڕی ئەبودوجانەی ئەنساری لە ناوچەی ڕانیە/ ژیاننامەی ئەبودوجانە/ گۆڕی عوکاشە لەکامیانە/ گۆڕی ئەبوعوبەیدە لە دێی عەبابەیلێ لە هەڵەبجەی شەهید/ عەبدوڵلا کوڕی ئەبوئەییوبی ئەنساری/ عەبدوڵلای کوڕی جەندەل/ گۆڕی عەبدوڵلای کوڕی عومەر لە زۆر جێگە/ مزگەوتی عەبدوڵلای کوڕی عومەر لە کوردستان/ ئەو مزگەوتانەی ناوی عەبدوڵلایان لە سەرە/ سەرچاوەکان/ نەخشەکان/ وێنەکان/ ناوەرۆك.

٨٣. گەشتەكەی فرەیزەر بۆ كوردستان و میسوپوتامیا ساڵی ١٨٣٤- چمكێك لە مێژووی كورد

نووسەر: فرەیزەر
وەرگێڕانی بۆ عەرەبی: جەعفەر ئەلخەیات
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: ئومێد ئاشنا
لەبڵاوكراوەكانی پڕۆژەی ١٠٠ كتێبی كوردی
چاپ: یەكەم[١]، چ: تیشك، ش: ؟، ژس: ٢١٢، س: ١٩٩٨، ل:٦٩، ق: (١٤×٢٠)
ناوەرۆك:[٢]
پێشەكی: ئومێد ئاشنا/ هەمان ناوەرۆكی چاپەكەی تری هەیە، بڕوانە كتێبی ژمارە ٧٢/ پێڕست.[٣]

٨٤. موسڵ لە سەدەی هەژدەهەم دا بەپێی یاداشت نامەكانی قەشە دۆمۆنیكۆ لانزا

نووسەر: قەشە دۆمینكۆ لانزا
ئامادەكردن و وەرگێڕانی لە ئیتالییەوە بۆ عەرەبی: قەشە ڕوفائیل بیداود[٤]
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: حەمە عەلی
لە بڵاوكراوەكانی بەشی هوشیاری مەڵبەندی ڕێكخستنی سلێمانی (ی.ن.ك)
چاپ: ؟، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ؟، س: ١٩٩٨، ل:٣٠، ق: (١٥×٢١)
ناوەرۆك:[٥]
دۆمۆنیكۆ لانزا كێیە؟: ڕوفائیل بیداود/ شاری مووسڵ/ پێگەكەی/ دێرینی شاری مووسڵ/ ئاوەدانی/ شوورای شارەكە/ دانیشتوانی شارەكە/ بارودۆخی ئابووری/ بازرگانی/ ئیدارە/ دەوروبەری مووسڵ/ ئاسكی مووسڵ/ نەینەوا- نەبی یونس/ ڕووداوە مێژووییەكان/ سەرهەڵدانی ئەستێرە كلكدارەكە/ ساڵی ١٧٧٠- دانانی فەتاح پاشا بە فەرمانڕەوای مووسڵ.

١- لە چاپەكەی تریشدا نووسراوە یەكەم؟
٢- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٩٨٦ پارێزراوە.
٣- لە سەر بەرگی دواوە وێنەیەك و كورتە ژیاننامەی وەرگێڕی كوردی و ناوی كتێبەكە بەزمانی ئینگلیزی دانراوە.
٤- لەسەری نووسراوە: مامۆستای پەیمانگای كەهنوتی پەتریاركی كلدانی- لە (چاپی دووەم لە چاپخانەی "الشرقية الحديثة" موصل، ١٩٥٣) وەرگێڕدراوە.
٥- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە كۆدی ٩٥٣,٢/٧١ پارێزراوە.

٨٥. میرایەتی بابان لە نێوان بەرداشی ڕۆم و عەجەم دا

نووسەر: نەوشیروان مستەفا ئەمین

چاپ و بڵاوکردنەوەی مەڵبەندی ئاوەدانی کوردستان

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: بەرلین- ئەڵمانیا، ژس: ؟[١]، س: ١٩٩٨، ل:٣٠٩، ق: (١٥×٢٢)

ناوەرۆک:[٢]

ناوەرۆک/ پێشەکی/ پێداچوونەوەیەکی ڕەخنەگرانە بە سەرچاوەکاندا/ قۆناغی یەکەمی میرایەتی بابان/ میر سلێمان، یەکەمین تەقەلای سەربەخۆیی لە بەینی بەرداشدا/ خانە پاشا، کورد لە شەڕی ئەفغان و تورکدا/ سەلیم پاشا، تێکچوونی هاوسەنگی سیاسی/ پێنج برا و ٣٧ساڵ براکوژی/ ئیبراهیم پاشا، بنیاتنانی شاری سلێمانی- پایتەختی نوێ/ ئەوڕەحمان پاشا، خولیای سەربەخۆیی/ مەحموود پاشا، هەڵتەکاندنی بنچینەی ئەمارەتی بابان/ لە زمانی گەورە پیاوانی کوردەوە: هۆکانی ڕووخانی میرایەتی بابان/ سالم: قارەمانی وشەی کوردی/ پاشکۆکان/ لیستی بەڵگە/ بیبلۆگرافی.[٣]

٨٦. میرایەتی بابان لە نێوان بەرداشی ڕۆم و عەجەم دا

نووسەر: نەوشیروان مستەفا ئەمین

چاپ: دووەم، چ: خاک، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ١٩٩٨، ل:٣٠٩، ق: (١٥×٢٢)

ناوەرۆک:[٤]

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی پێش خۆی ژمارە ٨٥.

١- ژمارەی سپاردنی نییە و کۆدی ISBN: 3-980614-1-8 وەرگرتووە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٩٥٠,١/٢١٨ پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٩٥٠,١/٢١٨ پارێزراوە.

٨٧. مێژووی ڕەگ و ڕەچەڵەکی کورد

نووسەر: ئیحسان نووری پاشا

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: حەمە کەریم عارف

لە بڵاوکراوەکانی ناوەندی کتێبخانەی ڕۆشنبیری

چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٥٨، س: ١٩٩٨، ل:١٠٤، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی: ئیحسان نووری/ ڕەگ و ڕەچەڵەکی کورد/ کورد و نەژادی گوتی/ مێژوو فەتحی بابلی بە ناوی باپیرانی کوردەوە تۆمار کردووە/ گوتییەکان کۆنترین نەژادی ئاریایین/ گیوتمە، گوت، گوتمە لە بنچینەدا لەگەڵ گوتییەکان یەکن/ گوتییەکان- وشەی ئاریان بەکارهێناوە/ ناوی گوتی لە شوێنەوارە کۆنەکانی ئەکەد و ئاشووردا هاتووە/ کوسییەکان و گوتییەکان یەك میللەتن و نایرییەکانیش لە هۆزی گوتی و سووبارییەکان بوون/ کوسییەکان و میتانییەکان/ کەڵهوڕ و کلهراسپ/ مێژووی کورد/ چیرۆك بێژان بەچاکی دەسەڵاتی گوتییەکانیان گەیاندۆتە ئێمە/ پەیدابوونی تۆفانی ناوچەی جودی قبوڵ دەکرێ/ گوتییەکان بابل دەخەنە ژێر دەسەڵاتی خۆیان/ بابل پایتەختی جەمشید و مەڵبەندی دەسەڵاتی کوسی و کاسیت بووە/ سەبارەت بەجیهانگیری جەمشیدیش/ زووحاك (زهاك) و ئەژدیهای سەرشان/ جەژنی کورد جەژنی تۆڵە (ئەستاندن)/ دەربارەی ڕەگ و ڕەچەڵەکی فەرەیدوون/ سلم و ئیرەج و توروسلم/ پاشایەتی ئارارات بەخۆیان گوتووە نایری/ هیچ جیاوازییەکی نەژادی لەنێوان دەوڵەتانی ئارارات و ماننائی و ماد نەبووە/ مادەکان نەوەی گوتی و کوسییەکانن/ مادەکان و کوسی و گوتییەکان یەك میللەتن کە ناوی کوردیان گرتۆتەخۆ/ مادەکان/ (زەردەشت، زرتوشراسپی تمە) زەردەشتی سپی نەژاد/ زەردەشتی سێیەم ناوی ئیبراهیم بووە/ ئەو پاشایانەی لە ئاوێستادا ناویان هاتووە مەیدانی چالاکییان باکووری ڕۆژئاوای ئێرانە/ کوردەکان میراتگری زمان و خاکی مادەکانن/ موسڵمانەکان ناوی کوردیان بە (گورد) واتە پاڵەوان بانگ کردوون- لێرەوە ناوی کورد بڵاوبۆتەوە/ ماد و پارتەکان/ بەشێك لە تیرەی کرمانج و کاردویای کۆن و ئاراراتییەکان تێکەڵ بەیەك بوون لە ژێر ناوی (کاردۆ- کورد)دا کۆبۆتەوە/ هۆز و تایفە گەورەکانی کورد/ دانیشتوانی ئازربایجان

---

[١]- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٢١٣/١٢ پارێزراوە.

لەگەڵ کورد هاونەژادن/ پاسارکارد، ساپانکار، شبانکار، شوانکارەی کورد/ کورد و چەقی قورسایی ئێرانیان پێکهێناوە/ ئەمجارە هەموویانی شکاند/ ئاراراتییەکان/ پوختەی نێوەڕۆکی کتێبەکە/ ژیاننامەی نووسەر/ ژیاننامەی وەرگێڕ/ سەرچاوەکان.

٨٨. مێژووی کورد لە سەدەی ١٦هەمدا- شەرەفنامەی شەرەفخانی بەدلیسی وەك سەرچاوەیەکی مێژووی نەتەوەی کورد

نووسەر: د. شەمسی محەممەد ئیسکەندەر

وەرگێڕانی لە ئازەربایجانییەوە: شکور مستەفا

چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٧٢، س: ١٩٩٨، ل:١٧٦، ق: (١٦×٢٣)

ناوەڕۆك:[١]

٤٠٠ ساڵوەگەڕی شەرەفنامە: بەدران ئەحمەد/ پێشەکی: شکور مستەفا/ بەرایی/ بەشی یەکەم: سەربهوردی شەرەفخانی بدلیسی و بەهرە و هونەری/ ئەو سەرچاوانەی شەرەفخانی بدلیسی لە شەرەفنامەدا کەڵکی لێوەرگرتوون/ ئەو مێژوونووسانەی لە مێژووناسیدا کەڵکیان لە شەرەفنامە وەرگرتووە/ دەوری شەرەفنامە لە مێژووناسیی کورددا/ بەشی دووەم: بارودۆخی کوردستان و گەلی کورد لە سەدەی ١٦هەمدا/ کورد و کوردستان/ سەروساختی سەفەوییەکان لەگەڵ کورددا/ سەر و ساختی عوسمانییەکان لەگەڵ کورددا/ ڕاپەڕینی خێڵەکیی کورد لە سەدەی ١٦هەمدا/ بەشی سێیەم: میرنشینی بدلیس بەپێی شەرەفنامە لە سەدەکانی ١٥- ١٦دا/ کورتەباسێ دەربارەی میرنشینەکانی کورد/ مڵکایەتی و شێوەی خەرج و باج/ ئەنجام/ پەراوێز/ سەرجەمی سەرچاوەکانی کتێبەکە/ ناوەڕۆك.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیفی ژ١دا بە کۆدی ١٥٥/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە و لە هەندێ شوێنی ناوەوەش، هەندێ لە وێنە کێشراوەکانی شەرەفخانی بدلیسی دانراوە.

٨٩. مێژووی گەلی لوللو- دانیشتوانی کۆنی ناوچەی پارێزگای ئەمڕۆی سلێمانی

نووسەر: فازل قەرەداغی

لە بڵاوکراوەکانی ڕاگەیاندنی بزوتنەوەی ڕاپەڕینی ئیسلامی

چاپ: دووەم؟، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ٢٣٢، س: ١٩٩٨، ل:٨٢، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٦٤.

٩٠. ئیدریسی بدلیسی

نووسەر: محەممەد بایراقدار

وەرگێڕانی لە تورکییەوە: شکور مستەفا

لە بڵاوکراوەکانی سەنتەری برایەتی

چاپ: یەکەم، چ: و–پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ؟، س: ١٩٩٩، ل:١١٩، ق: (١٥×٢٢)

ناوەرۆك:[٢]

پێشەکی وەرگێڕ/ بەشی یەکەم: ئیدریسی بدلیسی و سەروبەندی وی/ ژیان و سەربردەی وی/ دەوڵەتی ئاق قۆیونلووان و ئیدریسی بدلیسی/ دەوڵەتی عوسمانی و ئیدریسی بدلیسی/ سەرنجێ لە ژیانی سیاسەت و زانستی ئیدریسی بدلیسی/ بەشی دووەم: کتێبەکانی ئیدریسی بدلیسی/ کتێبەکانی سەر بە زانستەکانی هونەر/ کتێبی فەلسەفی و کەلامییەکانی وی/ کتێبەکانی لەمەڕ تەسەوف/ کتێبە سیاسی و ئاکارەکییەکانی وی/ کتێبە ئایینەکانی/ کتێبەکانی لەمەڕ مێژوو و گەشت و گوزار/ نامە و شیعرەکانی/ ڕیزبەندی کرۆنۆلۆجیکی کتێبەکانی/ بەشی سێیەم: شەخسیەتی ئیدریسی بدلیسی/ شەخسیەتی سیاسیی بدلیسی/ شەخسیەتی زانستانەی وی/ بەشی چوارەم: پاشکۆیەکان/ بنەمای یەکەم– ئاکاری دەست و داوێن خاوێنی (عفت)/ بنەمای دووەم– ئاکاری ئازایەتی و بوێری/ بنەمای سێیەم– ئاکاری حیکمەت/ بنەمای چوارەم– حیکمەتی داد/ پاری پێنجەم– دەستاوێزان/ هەندێ دەستخەت و وێنەی بەڵگەنامەیی/ ئەو پەراوێز و سەرچاوە کلاسیکە گریکییانەی لە ئیدریسی بدلیسی دواون ئەمانەن/ سەرچاوە کلاسیکییەکان.[٣]

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٢١٦/١٢ پارێزراوە.

٢– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٢٦٠/١٢ پارێزراوە.

٣– لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکە و نووسەرەکەی بە تیپی لاتین نووسراوە.

٩١. بیرەوەرییەکانی تەیمووری لەنگ

نووسەر: مارسل بریون

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: حەمەی حەمە سەعید

لە بڵاوکراوەکانی کتێبخانەی سۆران– هەولێر

چاپ: سێیەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٢٩٠، س: ١٩٩٩[١]، ل:٣٢٥، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٢]

پێشەکی وەرگێڕی فارسی: زەبیحوڵڵای مەنسووری/ بەشی یەکەم: سەردەمی منداڵی و خوێندن لای شێخ شەمسەددین/ بەشی دووەم: سەرەتای لاوی و پێشکەوتنی هونەری جەنگ/ بەشی سێیەم: بەخزمەت گەیشتنی میری یاخماق/ بەشی چوارەم: مردنی میر یاخماق و بەربەرەکانی لەگەڵ ئەرسەلاندا/ بەشی پێنجەم: چۆن شاری بوخارام داگیر کرد؟/ بەشی شەشەم: جەنگی تاشقەند/ بەشی حەوتەم: بەرەو زێدی فیردوسی و جەنگی نیشاپوور/ بەشی هەشتەم: دووەمین سەفەرم بۆ خۆراسان و جەنگی سەبزەوار/ بەشی نۆیەم: بەرەو باشووری خۆراسان/ بەشی دەیەم: زابولستان/ بەشی یازدەیەم: جەنگی ئەسفەهان/ بەشی دوازدەیەم: جەنگی دژ بە سالاری مەغۆل/ بەشی سیازدەیەم و چواردەیەم: جەنگ لە وڵاتی قەبچاقدا/ بەشی پازدەیەم: گەڕانەوە بۆ ماوەرائەننەهر و بەڵای کوللە/ بەشی شازدەیەم: لە کەنارەکانی دەریای خەزەردا/ بەشی حەڤدەیەم: چۆن بەغدام داگیرکرد؟/ بەشی هەژدەیەم: بە دەربەندی پاتاقدا بۆ وڵاتی فارس/ بەشی نۆزدەیەم: پاش داگیرکردنی شیراز/ بەشی بیستەم: گەشتێك بە وڵاتی لوڕستاندا/ بەشی بیستویەك: ئەبدال کلزائی کێ بوو؟ لە کوێ فەرمانڕەوایی دەکرد/ بەشی بیست و دوو: کوژرانی شێخ عومەر لە فارس/ بەشی بیست و سێ: تاعوون/ بەشی بیست و چوار: وڵاتی سەیر و سەمەرە یان هندستان/ بەشی بیست و پێنج: جەنگ لە وڵاتی شامدا و داگیرکردنی شارەکانی/ بەشی بیست و شەش: بەرەو ڕۆم و جەنگ دژ بە بایەزید (ایلدرم بایەزید)/ بەشی بیست و حەوت: لە ئازربایجاندا چیم کرد و چیم بینی؟/ بیرەوەرییەکانی قەشەی سوڵتانییە سەبارەت بە تەیمووری لەنگ/ ناوەرۆك/ لێکدانەوەی چەند وشەیەك.

١– لە ناسنامەی کتێبەکەدا ساڵی ٢٠٠٤ نووسراوە، بەڵام ژمارەی سپاردنی لە ساڵی ١٩٩٩ وەرگرتووە. هەروەها لە لاپەڕەی یەکەمی کتێبەکە نووسراوە سلێمانی ٢٠٠٠؟

٢– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٥٣/١٢ پارێزراوە.

٩٢. تابلۆکانی شمشاره

نووسەر: یورگین لیسو

وەرگێڕانی له ئینگلیزییەوە: عەزیز گەردی

له چاپکراوەکانی گۆڤاری (شانەدەر)

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: هەولێر، ژس: ؟، س: ١٩٩٩، ل:١١٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[1]

هەمان ناوەرۆکی چاپەکەی تری هەیە، بڕوانه کتێبی ژماره ٧٨.

٩٣. چیرۆکی حکومەتێکی خەیاڵی و وەرگێڕانی بەشێك له کتێبی (من عمان الی العمادیة)

نووسەر: عەلی سەیدۆ گەورانی

وەرگێڕانی له عەرەبییەوە: زێوەر (عەبدوڵڵا محەممەد مەلا ڕەسوول)

ئامادەکردنی: مەحموود زێوەر

له بڵاوکراوەکانی بنکەی ئەدەبی و ڕووناکبیری گەلاوێژ

چاپ: دووەم، چ: داناز، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ١٩٩٩، ل:١٠٦، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[2]

مێژووی ژیانی زێوەر/ چیرۆکی حکوومەتێکی خەیاڵی/ وەرگێڕانی بەشێك له کتێبی (من عمان الی العمادیة).[3]

١- ئەم کتێبه له ئەرشیڤی ژ١دا به کۆدی ١١٥/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبه له ئەرشیڤی ژ٣دا به کۆدی ٩٥٠,١/٣١٤ پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکه به زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٩٤. کارنامەی ئەردەشێری بابەکان

نووسەر: قاسم هاشمی نژاد

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: شاسوار .خ . هەرشەمی

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ٢١٨، س: ١٩٩٩[١]، ل:٧٨، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[٢]

هەندێك بابەت کە ژمارەیان بۆ دانراوە و بێ ناونیشانن کە لە ژمارە (١- ١٠)/ لە کارنامەی ئەردەشێری بابەکاندا وا نووسرابوو/ کە تەمەنی ئەردەشێر بوو بە پازدە/ ئەردەوان کەنیزەکێکی هەبوو چراخان/ بۆ بەیانی، ئەردەوان لە کەنیزەك گەڕا/ ئەردەشێر ڕێگای دەریای گرت/ ئەردەشێر هاتە سەر ئەوەی بچێتە ئەرمەن/ ئەردەشێر جارێکی تر لەوێوە هاتەوە ئەردەشێر خوڕە/ ئەردەشێر دوان لە کوڕانی ئەردەوانی گرتبوو/ ئەردەشێر بە ناوچەکاندا گەڕا/ چەرخی ڕۆژگار و دەستی بەخت/ شاپوور (هۆرمز)ی لە باوکی شاردبووەوە/ پەراوێزەکان/ نموونەیەکی داستانەکە بە پەهلەوی/ هەمان نموونە بە کوردی.

٩٥. کوردناسی

نووسەر: م. ئاورنگ

وەرگێرانی لە فارسییەوە: بورهان قانع[٣]

چاپ: دووەم، چ: ژیار، ش: سلێمانی، ژس: ٣٦٤، س: ١٩٩٩، ل:٩٤، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[٤]

پێشەکی: بورهان قانع/ چەند زانیارییەك/ نەژادی ئاری/ سەردەمی زەردەشت/ شوێنی لە دایکبوونی زەردەشت/ ساڵنامەی کلیمییەکان/ کورد لە شانامەی فیردەوسیدا/ ناوە هاوڕیشەییەکان لەگەڵ وشەی کورددا/ ئینسایکلۆپیدیای ئیسلامی/ لێکدانەوەکانی ئەمین زەکی بەگ/ لولوکان/ کاردخۆی/ مانای کورد/ چەند سەرەتایەکی تر لەبارەی کوردەکانەوە/ گۆتی/ کاسیی/ سووباری/ جیابوونەوەی نەژادی ئاری لە نەژادی کوڕەکانی نوح/ کوڕەکانی نوح/ کورد و

١- لە ناسنامەی کتێبەکەدا نووسراوە چاپی یەکەم ساڵی ٢٠٠٠.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٣٧٢/١٢ پارێزراوە.

٣- دیارە لەبری ئەوەی بنووسرێت لەسەر ئەرکی (گەلەری زاموا) چاپ کراوە، نووسراوە: چاپی یەکەم لە چاپخانەی (زاموا) چاپ کراوە؟

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١١٩٦/١٢ پارێزراوە.

عەرەب/ زەردەشت/ وتەیەکی بێ سەروبەر/ چامەی هورمزگان/ ئەکراد/ جەژنی کورد/ ماد و کورد/ سەرباسەکانی ئەم کتێبە.

٩٦. لە پەراوێزی مێژووی ئەردەڵان دا

نووسەر: نەوشیروان مستەفا ئەمین

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: بابان، ش: سلێمانی، ژس: ٢٢، س: ١٩٩٩، ل:١٢٤، ق: (١٥×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

مێژووەکانی ئەردەڵان/ مەستوورە (١٢٢٠-١٢٦٤) نووسەری (تاریخ أردلان)/ سەرەتای میرایەتی ئەردەڵان/ سەردەمی بەگەکان: سورخاب بەگ (٩٤٥- ٩٧٥) و نەوەکانی/ سەردەمی خانەکان: هەڵۆخان ٩٩٨- ١٠٢٦/ خان ئەحمەد خانی یەکەم ١٠٢٥- ١٠٤٦/ محەممەد خان کوڕی خوسرەوخان ١١٠٥- ١١١٣؟/ بنیاتنانی شاری سنە/ سلێمان خان کوڕی عەلەمەدین ١٠٤٦- ١٠٦٦/ عەباسقولی خان ١١٢٢- ١١٣٦/ سوبحانوێردی خان ١١٤٣- ١١٦١/ خان ئەحمەد خانی سێیەم ١١٥٣- ١١٥٥/ حەسەنعەلی خانی ئەردەڵان ١١٦١- ١١٦٤/ خوسرەوخان ١١٦٨- ١٢٠٦/ حسینعەلی خانی ئەردەڵان ؟- ١٢٦٣/ پاشکۆ/ سەرچاوەکان.[٢]

٩٧. لەتاریکی یەوە بۆ ڕووناکی- بەڵگەنامەکانی شۆڕشی ١٨٨٠

وەرگێرانی لە ئینگلیزییەوە: جەمال میرزا عەزیز

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ١٨٧، س: ١٩٩٩، ل:١٥٨، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[٣]

ڕوونکردنەوەیەکی پێویست: نەوشیروان مستەفا ئەمین/ وەرگێرانی دەقی ٨٩ بەڵگەی تایبەت بە شۆڕشی ١٨٨٠ی کورد.../ لیستی بەڵگەکان (ژمارە- ناوی نووسەر- مێژووی نووسینیان- بابەتی بەڵگەکە).[٤]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤دا هەیە و لە ئەرشیڤی ژ٥یشدا بە کۆدی ٢٧٤/٩٠٠ پارێزراوە.
٢- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.
٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤دا بە ژمارە ١٥٤ پارێزراوە.
٤- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٩٨. میر بەدرخان

نووسەر: لوتفی[١]
وەرگێڕانی لە تورکییەوە بۆ عەرەبی: عەلی سەیدۆ گۆرانی
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: جەمال گردەسۆری
لەسەر ئەرکی یەکێتی نووسەرانی کورد- لقی هەولێر چاپ کراوە
چاپ: ؟، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٢٣٧، س: ١٩٩٩، ل:٤٦، ق: (١٣×١٩)
ناوەرۆك:[٢]

میرانی جەزیرە: عەلی سەیدۆ گەورانی/ پێشەکی/ میر بەدرخان/ لیستی کوڕ و کچەکانی بەدرخانییەکان کە چیان بەسەر هاتووە/ چەند تێبینییەك دەربارەی بنەماڵەی میر بەدرخان/ هەندێ لە نەوەی نەوەکانی میر بەدرخان/ هەندێ وێنەی بنەماڵەی بەدرخانییەکان.

٩٩. مێژووی ئارامییەکان لەکوردستان دا- حەرانی، جو، ئاسووری، سریانی، کلدانی

نووسەر: شاسوار خ. هەرشەمی
لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم
چاپ: دووەم[٣]، چ: بابان، ش: سلێمانی، ژس: ٢١٩، س: ١٩٩٩، ل:٣٤٢، ق: (١٦×٢٢)
ناوەرۆك:[٤]

پێشەکی/ پێداچوونەوەیەك بە مێژووی شارستانیەت لە کوردستاندا/ داهێنانی نووسین و دەستپێکردنی مێژوو/ یەکەم شەپۆلی کۆچی خێڵەکانی نیوە دوورگەی عەرەب (ئەکەدییەکان)/ دووەم شەپۆلی کۆچی خێڵەکانی نیوە دوورگەی عەرەب (ئامورییەکان)/ فەرمانڕەوای یەکەمی بابل/ سێیەم شەپۆلی کۆچی خێڵەکانی نیوە دوورگەی عەرەب (ئارامییەکان)/ سەرهەڵدانی ئاشووریان/ سەرهەڵدانی میدییەکان وەك هێزێك/ تێپەڕینی دە هەزار گرێکی بەکرێگیراو بەناو کوردستاندا/ سەردەمی هێلینی لە کوردستان (سلوکییەکان)/ پارتە ئەشکانییەکان ٢٤٧پ. ز - ٢٢٤ز/ ساسانییەکان ٢٢٤- ٦٣٧ز/ چوارەم شەپۆلی کۆچی خێڵەکانی نیوە دوورگەی عەرەب (عارەبەکان)/ سەلجوقییەکان لە

١- لە هەردوو پێشەکییەکە و تەواوی کتێبەکەدا گەرام ناوی (لوتفی)م بۆ ساخ نەبووەوە؟
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٦دا بە کۆدی ٢٣٠/١٢ پارێزراوە.
٣- چاپی یەکەم لە (سوید) چاپ کراوە.
٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٦دا بە کۆدی ١٦٤/١٢ پارێزراوە.

ناوەڕاستی ئاسیاوە بۆ جەرگەی کوردستان/ شالاوی خاچپەرستان/ پەلاماری مەغۆل/ دابەشبوون/ باجی خۆپاراستن/ سەرچاوەکانی ئەم بەشە/ ئارامییەکان لە مێژوودا/ زمانی ئارامی/ ڕێنووسی ئارامی/ زمانی ئارامی لە کوردستان/ ئایینی مەسیحی و کەلتووری ئارامی/ سەرچاوەکان/ مێژووی بلاوبوونەوەی ئایینی مەسیحی لە کوردستان/ کوردانی مەسیحی/ سەرهەڵدانی بیروباوەڕی جیاواز و دابەشبوونی کەنیسە/ دێر و ژیانی ڕەبەنی/ توند و تیژی لە نێوان دەستە مەسیحییەکاندا/ ئارامییە مەسیحییەکان و دەسەلاتی نیشتمانی ساسانی/ کەنیسەی نیشتمانی/ ڕەفتاری کاربەدەستان لەگەڵ ئارامیان لە مێژوودا/ ئەو گرووپە ئارامییانەی لە کوردستان دەژین یان ژیاون/ حەڕانییەکان/ جوو/ ئاسووری/ سریانی/ کلدانی/ حەڕان لە مێژوودا/ ئایین و بڕوای حەڕانیان/ سریمۆنیای ئایینی لای حەرانییەکان/ حەڕان چەکی بەیەکگەیشتنی شارستانییەکان/ حەڕانییەکان دوای وێرانکردنی شارەکەیان/ سابیئە ڕاستەقینەکان/ جوولەکە لەتەوراتدا/ پوختەیەکی مێژووی جوولەکەکان/ جوولەکە لە میسر/ موسا (س.خ) ڕێبەری گەڕانەوە بۆ خاکی بەڵێن پێدراو/ ئیسرائیل دەبێتە خاوەنی پاشا/ سلێمانی کوڕی داود/ پەلاماری ئاشووریان بۆ سەر ئیسرائیل/ دیلیەتی بابل/ جوولەکە لە کوردستان/ ڕەفتاری کاربەدەستانی خەڵك لەگەڵ جوولەکە/ سریانییەکان/ ئاسوورییەکان/ باری کۆمەلایەتی ئاسوورییەکان/ پەیوەندی نێوان ئاسووری و کورد لە کۆندا/ ئەورووپا دوا هیوا پێش کارەسات/ ڕۆڵی بەریتانیا لەناو ئاسوورییەکاندا/ ڕۆڵی ڕووسیا لەناو ئاسوورییەکاندا/ ئاسوورییەکان پێش یەکەم جەنگی جیهانی/ شەڕی جیهانی یەکەم/ کارەساتی ئاسوورییەکان/ سیاسەتی بەریتانیا بەرامبەر پەنابەرەکانی هەکاری/ سیاسەتی بەریتانیا بەرامبەر پەنابەرەکانی ورمێیی/ بەریتانیا و فرەنسا و ئاسوورییەکان/ چەکدارکردنی ئاسوورییەکان و ناردنیان بۆ شەڕی کوردان/ بادینان نیشتیمانی نەتەوەی ئاسوورییەکان/ مار شیمون لەبەردەم خولی کۆبوونەوەی کۆمەڵەی گەلاندا/ یاخیبوون و ڕاپەڕینی چەکداری/ کوشتاری سمێل و سەرەتای ئاوارەبوونێکی تر/ کلدانییەکان/ هۆی ناولێنانیان بە کلدانی/ ڕەفتاری کاربەدەستان لەگەڵ کلدانییەکان/ سەرچاوەکان.[١]

١- لە سەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

١٠٠. (هاوڕێنامە) بۆ مێژووی کوردستان و کورد- تۆمارێکی مەزنی هەندێك لە ڕووداو و بەروارە گرنگەکانی مێژووی کوردستان و کوردە، هەر لە سەرەتای مێژووەوە تاکو ئێستا

نووسەر: هاوڕێ باخەوان

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: ڕوون، ش: سلێمانی، ژس: ٢٠٣، س: ١٩٩٩، ل:٤٧٦، ق: (٢٠×٢٩)

ناوەرۆك:[١]

نێوەرۆك/ سەرنج: دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم/ پێشەکییەکی پێویست: هاوڕێ باخەوان/ ڕووداوەکانی پێش زایین: مێژووە هەرەکۆنەکان/ هەزارەی سیازدەیەم/ هەزارەی دوازدەیەم/ هەزارەی یازدەیەم/ هەزارەی دەیەم/ هەزارەی نۆیەم/ هەزارەی هەشتەم/ هەزارەی حەوتەم/ هەزارەی شەشەم/ هەزارەی پێنجەم/ هەزارەی چوارەم/ هەزارەی سێیەم/ هەزارەی دووەم/ هەزارەی یەکەم/ پاش زایین: سەدەی یەکەم/ سەدەی دووەم/ سەدەی سێیەم/ سەدەی چوارەم/ سەدەی پێنجەم/ سەدەی شەشەم/ سەدەی حەوتەم/ سەدەی هەشتەم/ سەدەی نۆیەم/ سەدەی دەیەم/ سەدەی یازدەیەم/ سەدەی دوازدەیەم/ سەدەی سیازدەیەم/ سەدەی چواردەیەم/ سەدەی پازدەیەم/ سەدەی شازدەیەم/ سەدەی حەڤدەیەم/ سەدەی هەژدەیەم/ سەدەی نۆزدەیەم/ سەدەی بیستەم/ یەکەکانی سەدەی بیستەم/ دەیەکانی سەدەی بیستەم/ بیستەکان ٢٠/ سییەکانی٢٠/ چلەکانی٢٠/ پەنجاکانی ٢٠/ شەستەکانی٢٠/ حەفتاکانی ٢٠/ هەشتاکانی ٢٠/ نەوەدەکانی ٢٠/ سەرچاوەکان/ سەرچاوەی کوردی/ سەرچاوەی عەرەبی/ سەرچاوەی فارسی/ سەرچاوەی هۆڵندی/ سەرچاوەی ئینگلیزی/ سەرچاوەی تر/ لیستەی ئەلف و بێی نێو ڕووداوەکان (ڕیژیستەر)/ سوپاسگوزاری/ بانگەواز.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ١٠٠٥/١٢ پارێزراوە.

٢- لە سەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

١٠١. چوار دەوڵەتی کورد- چوار دەوڵەتی فەرامۆشکراوی نەناسراو دونبولی، شاهێنی، شوانکارە، مینەتشاهی

نووسەر: مەلا (محەممەد) جەمیل ڕۆژبەیانی

لە بڵاوکراوەکانی وەزارەتی ڕۆشنبیری

چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ١٠٣، س: ٢٠٠٠، ل:١٥١، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

بە ناوی ئێزەدی میهرەبان/ فەرمانڕەوایی دونبولی لە تەورێز و دەوروبەریدا/ دەوڵەتی شاهینیی کورد فەرمانڕەوایی (شاهێنی) لە هەوراوەکاندا/ فەرمانڕەوایی شوانکارەی کورد لە هەرێمی فارس و کرمان و ئەسفەهاندا/ فەرمانڕەوایی مینەتشاهی (مەنتەشا)ی کورد لە بەشی کوردستانی ژێر دەستی ڕۆمدا/ پاشکۆ لەنووسینی: شوکر مستەفا/ زازایی دملی/ پەراوێزەکان.

١٠٢. خولاصەیەکی تاریخی کورد و کوردستان- بەرگی یەکەم و دووەم

نووسەر: محەممەد ئەمین زەکی بەگ

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: ؟، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ٣٦٠، س: ٢٠٠٠، ل:٢٧٠، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[٢]

وتەیەکی پێویست بۆ ئەم چاپە نوێیە: دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم/ هەمان ناوەرۆکی هەردوو بەرگی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە هەردوو کتێبی ژمارە ٨ و ٩.

١٠٣. داستانی قەڵای دمدم- دەق و لێکۆڵینەوە

نووسەر: خالید جووتیار

چاپ: یەکەم، چ: بینایی، ش: سلێمانی، ژس: ٧٢، س: ٢٠٠٠، ل:٥٨، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[٣]

بەرایی/ ئەمیرخان یان خانی لەپ زێڕین/ داگیرکردنی قەڵا/ گرتنەوەی قەڵا/ سەردەسەی داستانی کوردی/ داستان چییە؟/ کێشە لە داستانی کوردیدا/ دمدم

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٢٢٠/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٩٥٠,١/٢٦٧ و لە ئەرشیڤی ژمارە ٥دا بە کۆدی ٩٠٠/٣ پارێزراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٢٣٦/٣ پارێزراوە.

و یادگاره تاڵەکان/ وەسفی قەڵای دمدم/ بەرایی/ دمدم/ کەوەی هونەری/ کەسێتی خان/ ئاوارەیی/ ڕێکەوت/ بەرەنگاری ترس و ئامادەبوون/ توخمی دژ/ کارەسات و هزری میتولۆژی/ سەرچاوەکان.

١٠٤. شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری (١٨٨٠) لە بەڵگەنامەی قاجاری دا

نووسەر: محەممەد حەمە باقی

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٤٤٧، س: ٢٠٠٠، ل:٦٧٠، ق: (١٦×٢٣)

ناوەڕۆك:[١]

پێڕست/ پێشەکی: محەممەد حەمە باقی/ ئەو مێژووانەی پێوەندییان بە شۆڕشی ١٨٨٠ـەوە هەیە/ ناسنامەی نووسین و کتێب و سەرچاوە دەربارەی شۆڕشی ١٨٨٠/ بەشی یەکەم: کورد لە سەرەتای ١٨٥٠ بەدواوە/ کورد لە نێوان دوو جەنگی دوایی ڕووس و عوسمانیدا/ شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری/ دەربارەی تەریقەتی نەقشبەندی/ درەوشانەوەی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری/ هەڵوێستی شێخ عوبەیدوڵڵا لە جەنگی ١٨٧٧- ١٨٧٨ی نێوان ڕووس و عوسمانیدا/ ڕووداوی تازە و گرنگ/ پەیماننامەی سان ستیڤانۆ/ پەیماننامەی بەرلین و بڕیاری ئۆتۆنۆمی بۆ گەلی ئەرمەن/ بەشی دووەم: کوردستان دوای بڕانەوەی جەنگی ١٨٧٧- ١٨٧٨/ کێشەی ئەرمەن/ کاری دیبلۆماسی و دەوڵەتاندنی کێشەی کورد/ هەڵسەنگاندنی هێزی کورد و دوژمنەکانی/ هەڵوێست لە ئینگلستان/ هەڵوێست لە ڕووسیا/ هەڵوێستی ڕووسیا لە کێشەی کورد/ قۆستنەوەی ناکۆکیی/ نامەی شێخ عوبەیدوڵڵا بۆ ئیقبالودەولە/ شۆڕش/ بزواندنی هێز و لەشکرکێشیی/ قۆڵی خۆرهەڵاتی ورمێ/ قۆڵی ورمێ/ خوێن نەڕشتن/ بەشی سێیەم: تێشکان و تەقەلای هەستانەوە/ ئێران/ تەقەلای هەستانەوە و ژیاندنەوەی شۆڕش/ ئەنجام/ بەشی چوارەم: پاشکۆ/ سەرچاوە/ فەرهەنگی ناو/ فەرهەنگی جوگرافیا.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٢٨/١٢ پارێزراوە.

٢- لە سەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

١٠٥. كورد- كورته لێكۆڵینەوەیەکی زانستی‌یە[1]

نووسەر: فوئاد حەمە خورشید

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: ساڵح سەعید دەلۆیی

چاپ: یەکەم، چ: تیشك، ش: سلێمانی، ژس: ٢٥٠، س: ٢٠٠٠، ل:٧٤، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[2]

ناوەرۆك/ پێشەکی لەبارەی ڕەگەزی کوردەوە: فوئاد حەمە خورشید/ پێشەکی: وەرگێڕ/ کورد لێکۆڵینەوەی زانستی دەربارەی نەژادی گەلی کورد/ بەشی یەکەم: جوگرافیای کوردستان/ بەشی دووەم: کوردستان لە چاخی بەردینی کۆندا/ بەشی سێیەم: کۆمەڵەکانی مرۆڤ/ بەشی چوارەم: گۆتییەکان/ بەشی پێنجەم: میدییەکان/ بەشی شەشەم: کاردۆخییەکان/ بەشی حەوتەم: کوردەکان.[3]

١٠٦. کورد لە سەرچاوە عەرەبییەکاندا[4]

نووسەر: د. ئارشاك پۆلادیانی ڕۆژهەڵاتناس

وەرگێڕانی بۆ عەرەبی: د. خاچادۆر کەسباریان- عەبدولکەریم ئەبازەید

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: ئازاد عوبێد ساڵح

لە بڵاوکراوەکانی ئاودێر

چاپ: یەکەم، چ: ز- سەلاحەدین، ش: هەولێر، ژس: ١٣٤، س: ٢٠٠٠، ل:٢٠٢، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:[5]

وشەیەك/ دەروازە/ بەشی یەکەم: کورد لەژێر سایەی خەلافەتی عەرەبی (نێوان سەدەی حەتەم و هەشتەم)دا/ فەتحە عەرەبییەکان و کورد لە سی و چلی سەدەی حەوتەمدا/ کورد لە سەردەمی خەلافەتی ئەمەویدا ٦٦١-٧٥٠ز/ بەشی دووەم: خەلافەتی عەباسی و کورد/ کورد لە سەرەتای سەردەمی عەباسی (نێوان سەدەی هەشتەم و نۆیەم)دا/ کورد لەنیوەی یەکەمی سەدەی دەیەمدا/ موسڵمان بوونی کورد/ بەشی سێیەم: هۆزە کوردەکان/ هۆزە کوردەکانی مووسڵ و جەزیرە/ هۆزە کوردەکانی ناو چیا و خۆزستان و لوڕستان و فارس/ پیشە و زمانی کورد/ بەشی چوارەم: مەسەلەی ڕێوڕەچەڵەکەی

١- لەسەر ئەرکی نەوشیروان ساڵح دەلۆیی چاپ کراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٣٧٦/١٢ پارێزراوە.

٣- لە سەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٤- کتێبەکە لەلایەن (ئەکادیمیای زانستی لەکۆماری ئەرمینیای سۆڤیەتی) بڵاو کراوەتەوە.

٥- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٢٣٢/١٢ پارێزراوە.

کورد/ بەڕەچەڵەك عەرەب بوونی کورد/ توێژینەوە لە پەیدابوونی کورد بە پەنابردنە بەر نێوەڕۆکی کتێبی پیرۆز/ بەڕەچەڵەك ئێرانی بوونی کورد/ کۆتایی/ دوا وتە/ ناوەرۆك.

١٠٧. کورد و نیشتمانەکەی

نووسەر: عەبدولوەحید (سەرهەنگ)

وەرگێڕانی بۆ فارسی: سەلاحەددینی عەبباسی

وەرگێرانی لە فارسییەوە: ئاکۆ غەریب

چاپ: یەکەم، چ: خاك، ش: سلێمانی، ژس: ٤٩٣، س: ٢٠٠٠، ل:١٢٧، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:

پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی: محەممەد ئەییوب خان/ پێشەکی نووسەر/ بەشی یەکەم: وتەیەکی پێویست/ ئایین/ قزڵباش/ عەلی ئەڵلاییەکان/ کوردەکان سوننی مەزەبن/ ئەدەبیات/ ژیانی خێزانی/ بەشی دووەم: جوگرافیای کوردستان/ بەرهەمە گرنگەکانی کوردستان/ بەشی سێیەم: مێژووی سەردەمە کۆنەکان/ ڕەگ و ڕیشە و بنچینەی کوردان/ دەوڵەتی ئاکاد و کوردان/ ئاشوورییەکان و پاشاکانی گۆتی/ بەشی چوارەم: ماوەی دوای هاتنی ئیسلام/ بەشی پێنجەم: فورس و تورك/ بەشی شەشەم: ڕابردووی نزیك/ بەشی حەوتەم: تیرەکانی کورد– نەخشەی تیرەگەری کوردە/ تیرەی مەهرانییەکان (مللیون)/ کوردە گۆرانییەکان/ تیرەی (گورگیلیا، بتوان، حسێنان، تیرەکانی جاف لە ئێران، کاکەییەکان، خۆشناو، پشدەر و هەورامان، هەمەوەند، باشووری ڕۆژئاوای ئێران، یەزیدییەکان، ڕەگ و ڕیشەیان).

١٠٨. کورد و نیشتیمانەکەیان

نووسەر: عەقید عەبدولواحید

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: حەمە سالّح حاجی مەلا

لە بڵاوکراوەکانی کتێبخانەی بەستە

چاپ: یەکەم، چ: قەشەنگ، ش: سلێمانی، ژس: ٣٨٨، س: ٢٠٠٠، ل:١٠٥، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی نووسەر/ هەمان ناوەرۆکی وەرگێڕانەکەی تری هەیە، بڕوانە کتێبی پێش خۆی ژمارە ١٠٧...[٢]

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٣٧٤/١٢ پارێزراوە.

٢– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

١٠٩. لوڕ کوردە یا لوڕە ...؟

نووسەر: خوسرەو جاف

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: بەغدا، ژس: ؟، س: ٢٠٠٠، ل:٢١٥، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

ئاری/ یەکەمین هەوارگە لە لوڕستاندا/ سەرەتای کورد/ کورد لە نێوان ٨٥٣-٥٥٠پ.زدا/ کورد لە ٥٥٠ تا سەرەتای سەردەمی ئیسلام/ هۆزی کاسی/ چۆنێتی پێکهاتنی دەوڵەتی ماد/ ئاووهەوای لوڕستان/ ڕووبارەکانی لوڕستان/ چیاکانی لوڕستان/ ڕێگا مێژووەییەکانی نێو لوڕستان/ ئایین/ جوگرافیای سیاسیی/ ئابووریی لوڕستان/ لوڕستان دوای ئیسلام/ فەرمانڕەوایی ئەتابەکەکانی لوڕی بچووك ٥٧٠- ١٠٠٦ك/ زمان و ڕۆشنبیری/ لوڕ و مۆسیقا و ئەدەب/ سەرچاوەکان.[٢]

١١٠. لە (عەممان)ەوە بۆ (ئامێدی)- گەشتێك بە کوردستانی باشووردا[٣]

نووسەر: عەلی سەیدۆ گەورانی

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: تالیب بەرزنجی

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ٤٤٥، س: ٢٠٠٠، ل:٣٢٤، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:

پێڕست/ سەرەتایەك: د. ڕەشید قەرەداغی/ پێشەکیی وەرگێڕ/ پێشەکیی نووسەر/ بەشی یەکەم: کورتە مێژوویەك لەبارەی عەمانەوە/ شوێنەوارە کۆنەکان/ عەمانی ئەمڕۆ (نەخشەیەکی بەراوردکاری زمانەکانی ئاری و شەرکەسی)/ دەرچوون لە عەمان/ سەرنجێکی دیمەشق: مێژووی کاتی ئیسلامی/ گەڕەکەکانی دیمەشق/ وێژەوانی و زانست لە دۆخی ئیسلامەتیدا/ بەشی دووەم: دیمەشق/ بەغداد/ کورتەیەك لە مێژووی بەغداد/ بەشی سێیەم: بەغداد- سلێمانی/ باسێکی پارێزگای دیالە (بەعقوبە)/ کوردەکانی دیالە/ کەرکووك/ باسێکی سلێمانی/ قەزای شارباژێڕ/ بەشی چوارەم: جاف/ هەورامان/ قەزاکانی پارێزگای سلێمانی/ هۆزی جاف و سیاسەتی تورکان لە هەورامان/ بەشی پێنجەم: شارەزوور/ شارەزوور و دانیشتوانی/ شەڕی نێوان فارس و تورك/ سوورخاب و عوسمان پاشا/ شارەزوور لە سەدەی حەڤدەیەمدا و

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥١دا بە کۆدی ١٢٣٩/١٢ پارێزراوە.

٢- لە سەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣- بەپێی لیستی چاپکراوەکانیان دەبێ چاپکراوی (دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم) بێت، بەڵام ئاماژەی پێ نەکراوە؟

بابانەکان سەرچاوەی بابانەکان و شێوەی پەیوەندییان لەگەڵ پشدەر و خێزانی سۆراندا/ بەکر بەگ و پەرەسەندنی میرنشینی بابان/ داگیرکردنی ئێراق دووبارە لە لایەن فارسەکانەوە/ هەڵوێستی بەکر سووباشی (والی بەغداد) بەرامبەر بە دەوڵەتی عوسمانی/ هەڵوێستی کوردەکان لەو ڕووەوە لە ساڵی ١٩٣٦دا/ دامەزراندنی سلێمان پاشا بە والی بەغداد/ حەسەن پاشا والی بەغداد لە ١٧١٥-١٧١٧/ بەشی شەشەم: کورد و شەڕەکانی نێوان فارس و تورك/ شەڕی یەکەمیان تورك و ئەفغانییەکان/ هێرشی ئەفغانییەکان و کارتێکردنی لە ئاستانەدا/ نادرشا و گەمارۆگیری بەغداد/ ژیانی نادرشا (تەهماسب قولی)/ هەڵوێستی کورد لەم شەڕانەدا/ ئەبو لەیلا (ئەبو لیلی) و کوردان/ بەشی حەوتەم: بابان و ئێران/ کردەوەکانی کەریم خان/ مەرگی ئەبو لەیلا/ پەیمان شکاندنی بابان/ شەڕی فارس و تورك/ ئیبراهیم پاشا/ عەبدولڕەحمان پاشا/ شارەزوور و بابان/ هەڵوێستی بابان بەرامبەر بە تورکان و ئێران/ عەبدولڕەحمان پاشای سەعید پاشا و بابانەکان/ داوود ئەفەندی و مەحموود پاشای بابان/ سلێمان پاشای بابان/ داگیرکردنی سلێمانی/ کورتە مێژوویەکی بابانەکان/ بەشی هەشتەم: سلێمانی لە دوای بابانەکان/ شۆڕشی کورد لە کوردستانی باشووردا/ شەڕەکانی یەکەم جاریان/ هێزی فریا (قوە ئەمداد)/ شەڕی بازیان/ هۆی شۆڕشی کوردان/ دەستووری زمانەکانی ناوخۆ/ بەشی نۆیەم: سلێمانی-هەولێر/ مێژووی هەولێر/ پارێزگای هەولێر/ شەقڵاوە/ ڕواندز/ تاڤگەی بێخاڵ/ میرنشینی سۆران/ میر محەممەدی مەزن/ کۆتایی بادینان و کشانی بەرەو زێی مەزن/ دۆخی کزبوونی/ بەشی دەیەم: کۆیسنجەق/ بازاڕەکەی/ هاوینەهەواری ئاوی چنارۆك/ بەناوبانگترین گوندی کۆیە/ سماقولی (گولی) چەلی نازەنین/ هێران/ خۆران/ تەقتەق/ ڕانیە/ خدران/ سەنگەسەر/ سەرکەپکان/ وتارێك لە بارەی کۆیەوە خوێندرایەوە/ بەشی یازدەیەم: هەولێر- مووسڵ/ دەزگاکانی میری لە مووسڵدا/ بەشی دوازدەیەم: مووسڵ/ دهۆك/ عەمادیە (ئامێدی)/ بەشی سیازدەیەم: زێبار/ عەقرە/ ئاکرێ/ زاخۆ/ شۆڕشەکانی بارزان/ میرنشینی بادینان لە ئامێدی/ بەشی چواردەیەم: گەڕانەوە بۆ عەمان/ یەزیدی و کتێبە پیرۆزەکانیان/ کورتە مێژوویەك لە بارەیانەوە لە دۆخی ئیسلامدا/ مێژووی تەدمور/ بەشی پازدەیەم: چوونە ناو کوردستانی ڕۆژهەڵاتەوە/ ناوجەرگەی کوردستانی باشوور/ بەشی شانزدەیەم: لە زێوە بۆ ورمێ/ گۆلی ورمێ و شارەکەی/ بەشی حەڤدەیەم: دیلمان/ ئارارات/ شێوەی ڕووداوێك لە دیدی

بینەرێکەوە/ باسی ئارارات/ مێژووی سنووری نێوان ئێران و تورکیا/ هەر لە سەدەی شازدەیەمەوە هەتاکو ساڵی ١٩١٤/ بەشی هەژدەیەم: کوردان/ وڵاتیان/ مێژوو و نەریتیان/ ڕەوشتیان/ کوردستان/ کوردستانی سووریا/ قەزا کوردەوارییەکانی سووریای باکوور/ پارێزگای جەزیرە و قەزاکانی/ ژمارەی کوردان لەوێ/ پارێزگای ئەسکەندەروونە/ کوردان کێن؟/ گۆتۆ/ کاسۆ/ لۆلۆ/ مێدییەکان/ کوردان لە دۆخی ئیسلامدا/ دەوڵەتەکانی کورد/ دەوڵەتی دەیسەم و بەنی موسافیر/ دەوڵەتی حەسنەوی/ دەوڵەتی دۆستك یان بەنی مەروان/ دەوڵەتی قەرەباخ و دۆڵی ئاراس/ دەوڵەتی ئەییوبی/ دەوڵەتی فەزلەوییەکان/ ژیانی کۆمەڵایەتی/ چینەکان/ شێوەی ڕەگەزایەتی ئەتنۆگرافی/ ئافرەتانی کورد/ ئایین و بیروباوەڕ/ کۆمەڵە ڕامیارییەکان/ زمان و ڕێژە و ڕۆژنامەوانی/ نەخشەیەك بۆ بەراوردکاری زمان لەگەڵ ئینگلیزدا/ وێژە و وێژەوانان و پەرتووك و وەرگێڕانیان/ سەرچاوەکان.[١]

١١١. ناودارانی کورد لە "قاموس الأعلام"دا

نووسەر: شەمسەددین سامی

وەرگێڕانی لە تورکییەوە و ئامادەکردن: جەلیل محەممەد شەریف

پێداچووونەوەی: جەمیل ڕۆژبەیانی

چاپ: یەکەم، چ: عەبدولوەهاب، ش: کەرکووك، ژس: ٤٩١، س: ٢٠٠٠، ل:١٠٩، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[٢]

پێشەکییەکی بێ ناونیشان (تێیدا هاتووە کە ئەم فەرهەنگە لە ٦ بەرگ پێك هاتووە و ٤٨٠٠ لاپەڕەیە و لە نێوان ١٨٨٩-١٨٩٨ چاپ بووە... دوای ئەوەی هەمووی بەسەرکردووەتەوە، ناوی ئەو ناودارە کوردانەی دەرهێناوە کە لە هەر ٦ بەرگەکەدا بوون کە بەپێی بەرگەکانیش ناوەکانی جیا کردووەتەوە)/ پێناسەیەکی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی.[٣]

١- لەسەر بەرگی دواوە، وێنە و کورتەیەك لە ژیاننامەی نووسەر و ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی دانراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

١١٢. نەژادی کورد- ڕەوتی مێژوویی دروستبوونی میللەتی کورد

نووسەر: ئۆ. ل. ڤلیچێڤسکی

وەرگێرانی لە ڕووسییەوە: د. ڕەشاد میران

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: دووەم، چ: خەبات، ش: دهۆك، ژس: ٢٦٩، س: ٢٠٠٠، ل:٣٦٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٦٥.

١١٣. نەورۆز- ڤەکولین

نووسەر: بەحری ڕەشید دەرویش

چاپ: یەکەم، چ: ك- شەریعەت، ش: دهۆك، ژس: ٣٩٧، س: ٢٧٠٠ (٢٠٠٠)، ل:٩٣، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[٢]

ناڤەروك/ بەراهی/ هەندێ بەتی وەك: فیردەوسی و داستانا ئەفسانەیا نەورۆزێ/ نەوروز ژ چەژنێن ئاریایە/ ئەفسانەیا نەوروزێ ل دویڤ بیردوزێن شروڤەکرنا دیرۆکێ/ ئەژدەهاك (زووحاك) کێیە؟/ نەوروز بەری موسلمانتیێ/ نەوروز سەردەمێ ساسانیا/ نەوروز ل سەردەمێ خەلیفەیێن ڕاشدین/ سەردەما ئومەویا- عەباسیا/ ئاگر و نەوروز/ ئاگر و ئاڤێستا/ گرنگیا نەوروزێ/ نەوروز جەژنا ڕەسەنا کوردایە/ دیماهی/ ژێدەر.[٣]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٢١٢/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٣٠٠/٤١٨ پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، وێنەیەکی نووسەر و کورتە ژیاننامەی دانراوە.

١١٤. پەیوەندییێت عیراقێ و ئیرانێ- خویندنەك د دیبلوماسیەتا کونگرادا- کونگرێ ئەرزەروم ١٨٤٣-١٨٤٤

نووسەر: د. عەبدولعەزیز سلێمان نوار

وەرگێڕان ژ عەرەبی: مەعسوم ئەنوەر مایی

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: خەبات، ش: دهۆك، ژس: ٥٥٩، س: ٢٠٠١، ل:١٣٦، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:

ناڤەرۆك/ پێشگۆتنا وەرگێری/ پێشەکی/ بڕا ئێکێ: ناڤداچون/ بڕا دوێ: کێشەیا تاگیریا هوزێت (کەعب) و (محەممرە) خویندەکا ڕهێت جوگرافی و مێژوویی/ بڕا سیێ: ئاریشێت سنوورێ ناڤین و باکوور/ بڕا چارێ: ئاریشێت کومەلایەتی/ بڕا پێنجێ: پەیوەندییێت فارسی و ئوسمانیا ل کونگرێ ئەرزەرومێ/ بڕا شەشێ: دیبلوماسیەتا هێزێ و کونگرێ ئەرزەروم ١٨٤٣-١٨٤٤/ پاشکۆ.

١١٥. چەند وتارێکی کوردناسی ٢

نووسەر: کۆمەڵی نووسەری ڕووسی

وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە و پێشەکی: ئەنوەر قادر محەممەد

لە بڵاوکراوەکانی بنکەی چاپەمەنی ڕۆژ

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: سوید، ژس:[١]؟، س: ٢٠٠١، ل:٢٤٤، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:

پێشەکی وەرگێڕ/ دەربارەی یەکەمین کۆنفرانسی کوردناسیی سۆڤیەتی ساڵی ١٩٣٤ لە ئێریڤان: ئۆ. ل. ڤیلچێڤسکی/ ئەدەبی کوردی سەدەی حەڤدەیەم: م. ب. ڕۆدینکۆ/ مەلای جزیری، ژیان و بەرهەمی: کەریمی ئەییوبی و ئی. ئا. سمیرنۆڤا/ دەربارەی پێکهاتنی دیالێکتەکانی زمانی کوردی: زارێ ئۆسپ/ کوردستان لە دید و بۆچوونی شەرەفخانی بدلیسییەوە: ئی. بی. ڤاسیلییێڤا/ پێشەکی وەرگێڕانە ڕووسییەکە: ئی. یی. ڤاسیلییێڤا/ پێڕست.

١- ژمارەی سپاردنی نییە و کۆدی ISBN: 91-89150-10-4 وەرگرتووە.

١١٦. چیانشینانی زاگرۆس

نووسەر: هورمزی بیگلەری[١]

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: حەمەی حەمە سەعید

پێداچوونەوە و پێشەکی و پەراوێزکردن: کەیوان ئازاد ئەنوەر

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاپ و بڵاوکردنەوە

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ٤٠٧، س: ٢٠٠١، ل:٣٠٠، ق: (١٩×٢٥)

ناوەرۆك:[٢]

پێڕست/ پێشەکی: کەیوان ئازاد ئەنوەر/ پێشەکی: دکتۆر عەینوڵڵا خەلیلی/ پێشەکی نووسەر: هورمزی بیگلەری/ چیاکانی زاگرۆس/ زاگرۆس لە چاخە بەردینەکاندا/ لێکۆڵینەوەیەك سەبارەت بەیەکەمین هۆزی نیشتەجێ بووی لاپاڵی چیاکان و دەشتەکانی زاگرۆس/ لۆلۆبییەکان/ سەرچاوەکانی ئەکەدی/ گۆتییەکان/ لێکۆڵینەوەیەك لەسەر گۆتییەکان لە هەزارەی سێیەمی پێش زایین/ کاریگەری شکستی گۆتییەکان/ سێیەمین پاشایانی ئوور/ هەمازی کۆنترین ناوی خۆرئاوای ئێران لە مێژووی سۆمەرییەکاندا/ کاشییەکان/ دواهەمین شوێنەواری دۆزراوەی کاشییەکان/ دۆزراوەیەکی کاشییەکان لە گۆڕێکی پێش مێژوودا/ نائیرییەکان/ کاردۆخییەکان/ سووباری/ ئیلام/ دەوڵەتی ئاشوور/ ڕووداوەکانی سالانی ١٥٠٠- ١٣٠٠پ.ز/ گەڕان بەدوای شوێنەوار و بەڵگەنامەکانی ئاشوورییەکان/ پیاچوونەوەیەکی کورت بە مێژووی ئاشوورییەکاندا/ هەڵکەنراوە ئاشوورییەکان/ ئاشوور پانیپاڵ و ئیلام/ سەنحاریب و ئیلام/ هەڵسوکەوتی ئاشوورییەکان لەگەڵ خەڵکانی سەردەمی خۆیان/ چۆنێتی کۆچکردنی ئارياييەکان بۆ خاکی ئێران/ کاریگەری شارستانیەتی ئێران لەسەر میسۆپۆتامیا/ ڕەوشتی نووسینی تابلۆ گڵینەکان لەلای سۆمەرییەکان/ ئایین لای سۆمەرییەکان/ پیشەسازی سۆمەرییەکان/ دروستبوونی مرۆڤ لە گڵ/ تۆفانی نوح/ دادوەری لەسەر گۆشەیەکی مێژووی نەتەوەی ئاشوورییەکان/ سەرەتای کۆچی هندو ئەوروپاییەکان و یەکەمین ڕووبەڕووبوونەوە لە چیاکانی زاگرۆس/ ئۆلۆسونۆ/ فەرمانڕەوای نوێی ئیلام/ یەکەمین ژێرخانی سیاسی یەکێتی ماد/ کۆچی دوایی تاڵتای فەرمانڕەوای (ئالی پی) کرماشان لە ساڵی ٧٠٨پ.ز/ قۆناغی نوێی مادەکان لە مێژووی کۆندا/ بەشی پێنجەم لە کتێبی ئەشعیا پێغەمبەر/

١- نە لەسەر بەرگ و نە لە ناسنامەکەشیدا ناوی نووسەر نەهاتووە، بەپێی پێشەکییەکەی دانراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ٣٠/١٢ پارێزراوە.

کیمرییـەکان و سکیـسەکان/ داسـتانی هـیرۆدۆت/ هوخـشتریتە یـان کـی ئاکـسار/ مادەکـان/ کۆتـایی هـاتنی ئاشـوورییەکان/ تایبەتمەندییـەکانی ڕەگـەزی مـاد/ پـەروەردە و فێربوون لای مادەکان/ زمانی مادی/ ئەدەبیاتی مادەکان/ پێکهاتـەی چـەکی مادەکـان/ مامۆسـتایانی مەشـقی سکیـسی/ نوێبوونـەوەی پـەروەردەی مادەکان لە سـەردەمی پارسییەکاندا/ هونـەر و شوێنەواری هونـەری لـە سـەردەمی کۆنـدا/ شارسـتانیەتە سـەرەتاییەکان/ چاوخـشاندنێك بـە مێـژووی پیـشەسازی ئێرانـدا/ پوختەیـەك لـە فەرهەنگـەکانی پـێش مێـژوو/ سـەرزەوی مادەکـان لـە سـەردەمی چاخی بەردینـدا/ کۆمـەڵگای چاخی بـەردین و مـسی سـەرزەوی مـاد/ گردی حەسار لە نزیك دامۆغان/ گردە گیانی نزیك نەهاوەند/ گردی سیالەك لە نزیك کاشان/ هەڵکەنراوەکانی شووش/ گۆی تەپە (گردی گۆ)/ پیاچوونەوەیەك بە مێـژووی مـاددا لـە سـەردەمی چـاخی بـەردین و مـسدا/ گـردی چـیا خەزێنـە/ پیـشەسازی و دانیـشتوانی گـەنج دەرە/ گـردی گـۆ (گـۆدین تەپـە)/ هونـەر و پیـشەسازی مادەکـان/ شارسـتانیەتی مادەکـان/ سـەر زەوی مـاد بـەپێی بەڵگـەی گەڕانەوەی کتێبی عەهدی عەتیق– تەورات/ پیشەسازی و هونەر لە ئێرانی کۆنـدا/ هونـەرەکانی لوڕسـتان/ پـەروەردەکردنی سـوپا/ هێـزی دەریـایی لـە سـەردەمی هەخامەنشینەکاندا/ مەلەوانان و دەریاداران/ پارسەکان/ حەلوان یان کالح کامیان پایتەختی دەوڵەتی ئاشووری بووە؟/ پێرستی سەرچاوەکان/ سوپاس و پێزانین.

١١٧. دەرسیم لە مێژووی کوردستاندا

نووسەر: د. نووری دەرسیمی

وەرگێڕانی لە تورکییەوە: د. ئەحمەد فەتاح دزەیی

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: و– پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٤٢، س: ٢٠٠١، ل:٣٦٧، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

پێرست/ چۆن ئەو کتێبەم دەستکەوت؟/ پێشەکی نووسـەر/ دەرسـیم (دێرسـیم)/ دام و دەزگـای ئیـدارەی تـورك لـە دەرسـیم/ جەژنـەکان/ مـافی ئـافرەت و خێـزان/ شایی (گۆڤەند)/ خواردن و چێشت/ دەڤەری مەلاتیا/ دەڤـەری سـیواس/ دەڤـەری ئەرزینجان/ ناوچەی ڕەفاهیە/ بنەچە و ئەسڵی دەرسیمیان/ کارەسـاتی دەروێش پاشا/ بانگەوازێك بۆ لاوان/ تۆڵە/ لەگەڵ چەند وێنەیەکی ڕەش و سپی.

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٧٩/١٢ پارێزراوە.

١١٨. سەلاحەدین ئەیوبی ئەرمەنی نیە زەرزاری و رەوەندی (دوین)ی هەولێرە

نووسەر: عەبدولخالق سەرسام

لەبڵاوکراوەکانی بزاڤی ڕۆشنبیری نوێخواز

چاپ: یەکەم، چ: هاوسەر، ش: هەولێر، ژس: ١٥٦، س: ٢٠٠١، ل:١١٢، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[1]

ناوەرۆك/ پێشەکی/ هەندێ ناونیشانی وەك: بۆ ئێستا و ئایندەی کە دەبێتە مێژوو/ سەلاحەددین ئەییوبی ئەرمەنی نییە زەرزاری و ڕەوەندی (دوین)ی هەولێرە/ گۆڕستانەکان/ (دوین) و (دبیل)/ سەلاحەددین هۆزەبانی زەرزاری ڕەوەند و مێژووی هەولێر/ قازی و مەلیکەکانی دەوڵەتی ئەییوبی کوردی هەموویان کوردن/ پەیوەندی نێوان مەلیکەکانی ئەییوبی و هەولێر هەمیشە نەپچڕابوو/ دۆزینەوەی گوند و مەزاری باپیری ئیبن خەلکانی زەرزاری ڕەوەند و بنەماڵەکەی/ ئیبن خەلەکان کێیە؟/ زانیارییە مەیدانییەکان/ پاشکۆ/ بڵاوکراوەکانی بزاڤ.[2]

١١٩. فەرمانڕەوایی قۆچی زێڕین- لە سوڵتان سلێمانی قانوونییەوە تا ئەتاتورك

نووسەر: نۆیل باربەر

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: ڕێبوار کەریم وەلی

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٣، س: ٢٠٠١، ل:٣٠٢، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:

پێرست/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: بەرەو دارمان/ کۆشکی سوڵتان/ درزە مەترسیدارەکان/ فرمانڕەوایی ئافرەتانی حەرەمسەرا/ ساڵانی قەفەس/ فرمانڕەوایی وەزیران/ بەشی دووەم: پیاوە نەخۆشەکەی ئەورووپا/ سوڵتانەی فرەنسایی/ بەرەو کەریمە شێتەکەی کۆشکی دۆڵمە باخچە/ شاری پیلانگێڕی/ ئابلۆقەی پلۆنا/ کوشتنی نیشتمانپەروەرێك/ سەربازی نەبەرد و سوڵتانی مەلعوون/ بەشی سێیەم: دیکتاتۆرە نوێیەکان/ سێیانەی ناپیرۆز/ یاخی/ ئاگرکەوتنەوەکەی ئەزمیر/ دیکتاتۆر/ کۆتایی خەونەکە/ بەڵگەنامەکان/ وێنەکان.[3]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٠٠/٣٥٥ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، وێنەیەك و کورتەیەك لە ژیانی نووسەر دانراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

١٢٠. كاركۆك لە مێژوودا

نووسەر: عەبدوڵڵا عەبدولکەریم مارف بەرزنجی

چاپ: یەکەم، چ: خۆیبوون، ش: دانیمارك، ژس: ؟[١]، س: ٢٠٠١، لا: ٢٦٢، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:

ناوەرۆك/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: کارکۆك پێش زایین/ کارکۆك لە چەرخی بەردین/ لەسەردەمی مێژوودا/ گۆتی/ هۆری/ میدی/ بەشی دووەم: دەرەوەی شاری کارکۆك/ سنوور و دانیشتوان لە پەنجاکاندا/ شاری چەمچەماڵ/ شاری دووز/ شاری کفری/ دانیشتوانی ناوچەکە/ تورك/ عەرەب/ کورد/ چینەکانی کۆمەڵ/ سامانی ناوچەکە/ بەشی سێیەم: شاری کارکۆك/ بەری قەڵا/ بەری قۆریە/ شوێنە گشتییەکانی شاری کارکۆك/ بەشی چوارەم: بازاڕ و بازرگانی لەشاری کارکۆك/ بەشی پێنجەم: دامودەزگاکانی دەوڵەت لە کارکۆك.[٢]

١٢١. کوردستان لە مێژوودا- چاخە کۆنەکان (١٠ هەزارساڵی پ. ز- ٤٠٠ی زایین)- بەشی یەکەم

نووسەر: خەسرۆ گۆران

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: ئاسۆ کەریم

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ١٣٧، س: ٢٠٠١، ل:٢١٦، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٣]

پێڕست/ لە جیاتی پێشەکی: ئاسۆ کەریم/ ٠- ١٠٠٠ پ. ز/ ١٠٠٠-٥٠٠٠ پ.ز/ ٥٠٠٠-٢٠٠٠ پ. ز/ ٢٠٠٠-١٥٠٠ پ. ز/ ١٥٠٠- ١٣٠٠ پ. ز/ ١٣٠٠- ١٢٠٠ پ. ز/ ١٢٠٠- ١٠٠٠ پ. ز/ ١٠٠٠- ٨٠٠ پ. ز/ ٨٠٠- ٧٠٠ پ. ز/ ٧٠٠-٦٠٠ پ. ز/ ٦٠٠-٥٠٠ پ. ز/ ٥٠٠-٤٠٠ پ. ز/ ٤٠٠-٣٠٠ پ. ز/ ٣٠٠-٢٠٠ پ. ز/ ٢٠٠-١٠٠ پ. ز/ ١٠٠-٠ ز/ ١٠٠-٢٠٠ ز/ ٢٠٠-٣٠٠ ز/ ٣٠٠-٤٠٠ ز/ پەراوێزەکان/ پاشکۆ/ سەرچاوەکان.

١- ژمارەی سپاردنی نییە و کۆدی ISBN: ٨٧ ٩٨٨٠٧٠-٥-٦ وەرگرتووە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، وێنەیەکی نووسەر و کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

١٢٢. كوردستان و كێشەی سنووری عوسمانی- فارسی ١٦٣٩- ١٨٤٧

نووسەر: د. نەجاتی عەبدوڵڵا

لەبڵاوكراوەكانی دەزگای چاپ و بڵاوكردنەوەی موكریانی

چاپ: یەكەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٣٧، س: ٢٠٠١، ل:٢٠٤، ق: (١٤×١٩)

ناوەرۆك:[١]

بەرایی: پرۆفیسۆر Francis Demier**/ پێرست/ بەندی یەكەم: پێشگۆتن/ دەروازەیەكی میتۆدۆلۆژی/ لە سنووری سرووشتییەوە بۆ سنووری دەستكرد/ حەشارگەیەك لە مێژوونووسیی كورد/ بەندی دووەم: عوسمانی و سەفەوی- فروانخوازی و پێكداهەڵپژان/ لە دایكبوونی دوو بلۆكی دژ بەیەك/ جەنگی چاڵدێران- هاوپشتیی كورد و عوسمانی/ لە پەیماننامەی ئەماسییەوە- ١٥٥٥ تا پەیماننامەی سەراو ١٦١٨/ پەیماننامەی زەهاو ١٦٣٩- یەكەم دابەشبوونی ئۆفیسالی (ڕەسمی) كوردستان/ بەندی سێیەم: ململانێی عوسمانی- فارسی لەسەر كوردستان لەسەدەی هەژدەیەمدا/ ئیمپراتۆریای فارس لە سەردەمی داگیركردنی ئەفغاندا- كورد و ئەفغان/ كوردستان لە نێوان ململانێی نادرشا و عوسمانیدا/ لە پەیماننامەی هەمەدانەوە ١٧٢٧ تا پەیماننامەی كوردان ١٧٤٦/ لە ئازادیی نسبییەوە بۆ پاشكۆیایەتی/ بەندی چوارەم: جیۆپۆلیتیكی پرسی كورد لە نیوەی سەدەی نۆزدەیەمدا/ ئینگلیز- رووس و فرەنسی: ململانێ لەسەر ڕۆژهەڵات/ كورد: خولانەوە لەناو بازنەیەكی بۆشدا/ پەیماننامەی یەكەمی ئەرزەرۆم ١٨٢٣: ڕێگەیەكی بنبەست/ كوردستان لە نێوان هەردوو پەیماننامەی ئەرزەرۆمدا/ پەیماننامەی دووەمی ئەرزەرۆم ١٨٤٧: پاییزی كورد/ كۆبەند: ڕوانین و مەسەلە/ پەراوێزەكان/ بیبلۆگرافی/ پاشكۆ/ پێرستی ناو و شوێن.**

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤دا بە ژمارە ١١٤ پارێزراوە.

١٢٣. لوڕ و لوڕستان

نووسەر: عەلی سەیدۆ گەورانی
وەرگێڕان و پێشەکی و پەراوێز: بیلال غازی کاک ئەمی
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی موکریانی
چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٣٩، س: ٢٠٠١، ل:١٤٨، ق: (١٥×٢٠)
ناوەرۆك:[١]

پێڕست/ پێشەکی: وەرگێڕ/ ژینامەی مامۆستا عەلی سەیدۆ گەورانی/ بەشی یەکەم: لوڕەکان کێن و لوڕستان چییە/ بەشی دووەم: لوڕستانی بچووك/ بەشی سێیەم: لوڕستانی گەورە/ ئەو سەرچاوانەی بۆ وەرگێڕانی ئەم کتێبە سوودیان لێ بینراوە.

١٢٤. مێژووی خوێناوی عێراق- روداوەکان- هۆکارەکان- چارەسەرەکان

نووسەر: باقر یاسین
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: حەمە ساڵح گەلاڵی
پێشەکی و پەراوێز: مەلا بەختیار
لە بڵاوکراوەکانی مەکتەبی ڕێکخراوە دیموکراتییەکانی (ی.ن.ك)
چاپ: یەکەم، چ: دانان، ش: سلێمانی، ژس: ٥٣٣[٢]، س: ٢٠٠١، ل:٣٤٢، ق: (١٤×٢٤)
ناوەرۆك:[٣]

دەسەڵاتی ئیسلامی و.. تاڵان و تاوان: مەلا بەختیار/ پێشەکی- پێنج هەزار ساڵ توندوتیژی خوێناوی لە ئێراقدا/ بەشی یەکەم: ڕووداوەکانی توندوتیژی و خوێنڕشتن لە نێوان دوو ڕووباردا لە بەرەبەیانی مێژووەوە ٣٠٠٠ ساڵ پ.ز تا داگیرکردنی فارسی لە ساڵی ٥٣٩ پ.ز/ بەشی دووەم: ڕووداوەکانی توندوتیژی خوێناوی لە ئێراقدا لە داگیرکردنی فارسییەوە تا داگیرکردنی ئیسلامی ٥٣٩ پ.ز- ٦٣٤ز/ بەشی سێیەم: ڕووداوەکانی توندوتیژی خوێناوی لە ئێراقدا لە سەرەتای داگیرکاری ئیسلامییەوە تا کۆتایی حوکمی ئەمەوییەکان ٦٣٤-٧٥٠ز/ بەشی چوارەم: توندوتیژی خوێناوی لە سەردەمی عەباسییەکاندا ٧٥٠- ١٢٥٨ز/ بەشی پێنجەم:

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٢٣٨/١٢ پارێزراوە.
٢- ئەم کتێبە ژمارەی سپاردنی لە ساڵی ٢٠٠١دا وەرگرتووە، بەڵام لە ساڵی ٢٠٠٤دا چاپ کراوە.
٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا پارێزراوە.

ڕووداوەکانی توندوتیژی خوێناوی لە ئێراقدا لە داگیرکردنی مەغۆلەوە تا سەردەمی مەمالیك ١٢٥٨-١٧٤٩ز/ بەشی شەشەم: ڕووداوی توندوتیژی خوێناوی لە سەردەمی مەمالیك لە ئێراقدا ١٧٤٩-١٧٣١ز/ بەشی حەوتەم: ڕووداوی توندوتیژی خوێناوی لە سەدەی نۆزدەیەمدا/ بەشی هەشتەم: خوێنڕێژی لە سەدەی بیستەمدا/ بەشی نۆیەم: ڕەنگدانەوەی توندوتیژی خوێناوی لەسەر سروشتی کۆمەڵی ئێراقدا/ بەشی دەیەم: چارەسەرە پێشنیازکراوەکان بۆ کۆتایی هێنان بە ڕەوتی توندوتیژی خوێناوی لە ئێراقدا/ پێڕست.

١٢٥. مێژووی زاگرۆس

نووسەر: ڕەشید شێخ عبدولڕەحمان

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی ڕۆشنبیری و هونەر

چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٤٦٣، س: ٢٠٠١، ل:٤٨٥، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

بەرکوڵ/ سەرەتای مێژووی زاگرۆس/ زمان و زارە/ زمان و زاری سۆمەری/ مەڵبەندی دێرینی کورد/ خەتی نووسین- داهێنانی گرنگی مرۆڤ/ دەربارەی کورد و سوپای ئاسوور/ دەربارەی ئایین لە زاگرۆس/ کوردستان ئوراتو/ خێڵەکانی زاگرۆس/ شیکردنەوەی مێژوو/ دەوڵەتی ئارارات و ئاسوور/ کورد و کوردۆخی/ زاگرۆس/ مێژووی خاك و گەلی کورد/ دەوڵەتی گەورەی ماد/ ئایین و شارستانی/ زەردەشت/ مانی/ مژدك/ کورد و ئیسلام/ کوردستان/ کوردستانی لوڕ/ سکە و دراو- پارە/ ئەردەڵانییەکان/ کوردی ئەردەڵان/ پەیدابوونی تورك- هێرشەکانیان لە کوردستاندا/ بنەماڵەی نەجمەدین ئەییوب/ پێرست.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤دا بە کۆدی ٨٠/١٢ پارێزراوە.

١٢٦. مێژووی هەورامان

نووسەر: محەممەد ئەمین هەورامانی

لە بڵاوکراوەکانی ئینتیشاراتی (بلخ)

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: تاران، ژس: [١]؟، س: ١٣٨٠ (٢٠٠١)، ل:١٢٥٢، ق: (١٨×٢٤)

ناوەرۆك:[٢]

ناوەرۆکی بەرگی یەکەم (لهۆن):[٣]

نووسەر لە چەند دێڕێکدا/ چەند سەرنجێك/ بەشی یەکەم: ئاریان واچەکان/ گوتییەکان/ هەورامان لە پێش ئیسلامدا/ هەورامان لە سەردەمی ئیسلامدا/ قەباڵەکانی هەورامان/ ناوەرۆکی قەباڵەکانی هەورامان/ بەشی دووەم: فەرمانڕەوایی لهۆن/ عوسمان سان/ جەنگی تەپەی شێخ سلێمان/ قادر سانی غەفار بەگ/ کوڕانی عوسمان سان و قادرسانی عومەر بەگ/ ئەحمەد سان/ حەمە سەعید سان/ حەمە سەعید سان و غوڵامشاخان/ ڕۆستەم سان/ حەمە ساڵح سان/ جافر سان/ کەریم سان/ حەمەئەمین سان/ بەشی سێیەم (بەگانی لهۆن): ئەفراسیاو بەگ/ عیزەت بەگی کەریم سان/ قادر بەگی جافر سان/ حسین بەگی ڕۆستەم سان/ حەمە ڕەزا بەگ/ فەتحوڵڵا بەگ/ مەنسوور بەگ/ عیزەت بەگی ئەلی محەممەد بەگ/ نیازی بەگ/ حەمە ڕەشید بەگ/ حەمە ڕەشید بەگ و ئاغا شڕی ئێناخی/ بەگانی هانە گەرمەڵە/ بەشی چوارەم (ناوداران): ئازاد هەورامی/ میرزا ئولقادری پاوەیی/ مەلا ئەحمەدی هەقپەنا/ ئەمین بەگی نووریاوی/ میرزا مەحموودی مستەوفی/ جیهان ئارا/ خەستەی خانەگایی/ ئاغا عنایەت/ حەمە ڕەشیدی ئەمینی/ ئافرەت لە هەورامان‌دا/ میرزا شەفیعی پاوەیی/ بەشی پێنجەم (شێخەکانی بیارە و تەوێڵە): شێخ عوسمانی تەوێڵە/ شێخ عومەری بیارە/ شێخ محەممەد بەهائەدین/ شێخ نەجمەدین/ شێخ عەلادین/ شێخ حوسامەدین/ شێخ موعتەسەم/ شێخ عوسمانی بیارە/ شێخ زاهیدی برای/ بەشی شەشەم (دێیە هەرە گرنگەکانی لهۆن و ناودارانیان): نەوسوود/ نۆدشە/ دزاوەر/ پاوە و خانەگا/ ئیمام جومعە/ قازی ئەنساری/ سالار جاف/ تەوێڵە/ میرزا ئولقادری تەوێڵەیی/ محەممەد بەهادین (دانای هەورامی)/ بیارە/

١- ژمارەی سپاردنی نییە و کۆدی ٠ -٢٦ -٦٣٣٧ -٩٦٤ :ISBN وەرگرتووە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٣/١٢ پارێزراوە.

٣- لە ناوەرۆکی ئەم کتێبەدا، بەشەکانی جیانەکردووەتەوە، بەڵکو لەناوەوەی کتێبەکەدا بەشەکانی جیاکردووەتەوە؟ هەروەها لەسەر بەرگ تەنیا (مێژووی هەورامان) نووسراوە، لەکاتێکدا لەناوەوەی کتێبەکەدا دوو بەرگە... لەبەر ئەمە بەپێی ئەو ناوەرۆکەی کە بۆی کردووە، (ناوەرۆك)مان نەنووسیوەتەوە، بەڵکو بەپێی ناوەوەی کتێبەکە ناوەرۆکمان بۆ نووسیوەتەوە و ناوەرۆکی بەرگی یەکەم و دووەمیشمان جیاکردووەتەوە.

کاردۆخی/ مەلا حەسەنی قازی/ باخە کۆن/ سەرگەت (ئەفراسیاوبەگ)/ ئەنجام/ سەرچاوەکان.

ناوەرۆکی بەرگی دووەم:

پێشەکی/ بەشی یەکەم: چی لەبارەی هەورامانەوە نووسراوە؟/ سەرگوزشتەی مەیانی/ مێژووی هەورامان/ وشەی هەورامان لەچییەوە هاتووە؟/ وشەی (سان) لەچییەوە هاتووە؟/ شێوەی (ماچۆ) لەکوێوە هاتووە؟/ هەورامان لەڕووی هۆزگەرییەوە/ هۆزەکانی هەورامانی تەخت/ پیرانی هەورامانی تەخت/ بەشی دووەم: نەوەی سانەکانی هەورامان/ بەهمەن کێیە؟/ بەهمەن و حکوومەتی هەورامان/ نەوەی بەهەمەن و حکوومەتی هەورامان/ خان ئەحمەد خانی ئەردەڵانی و بەهرامی میزابەگ- حکوومەتی هەورامان/ حکوومەتەکانی هەورامان پاش مردنی خان ئەحمەد خانی ئەردەڵانی/ لهۆن لە هەورامانی تەخت جیادەکرێتەوە/ حکوومەتەکانی لهۆن و هەورامانی تەخت/ جەنگی نێوان حکوومەتەکانی هەورامان و دراوسێیانیان/ جیابوونەوەی هەورامانی ڕەزاو و کەمەرە و دزڵی و شامیان لە هەورامانی تەخت/ حەسەن سان هەورامان دابەش دەکات/ غوڵامشاخان و جاف و هەورامی/ غوڵامشاخان لەشکر دەکاتە سەر هەورامان/ لەشکری فەرهاد میرزا بۆ سەر هەورامان/ بەشی سێیەم: فەرهاد میرزا هێرش دەباتە سەر هەورامان/ دابەشکردنی هەورامان/ ڕازی زۆرابە کەچەڵ/ ڕەزاو دەکرێ بە پایتەختی مستەفا سان/ تێکچوونی مستەفا سان و برایانی/ ڕۆستەم سانی تەخت/ عەبباسقلی سان و نەسروڵڵا بەگ/ عەبباسقلی سان و مەریوان/ سەردار موعەززەم هێرش دەباتە سەر هەورامان/ سەرداره ڕەشید و هەورامان/ پەیماننامەی دەوڵەت و هەورامان و پەنا نەدانی سەرداره ڕەشید لە هەوراماندا/ هێرشی دەوڵەت بۆ سەر ڕەزاو/ بە ڕاهنمایی ڕەزاویی دزڵی دەگیرێ/ چەتە لەناو هەوراماندا/ چەکدار کردنەوەی بەگزادەی هەورامان/ محەممەد عەلی شای درۆزن/ بەشی چوارەم (هەندێ جەنگنامە): جەنگی هەورامان و سالار فاتح/ جەنگی هەورامان و ڕووس/ داکەوتنی گرانی لە هەوراماندا/ بەشی پێنجەم: تەوفیق بەگی ئەحمەد سان و هەواری پیر ڕۆستەم/ بەدەم حامید بەگەوە، هەندێ زانیاری/ هەندێ زانیاری بەدەم سەعید بەگەوە/ هەندێ زانیاری بەدەم ڕەزا بەگەوە/ ژاوەڕۆ و بێساران و هەندێ زانیاری مەیدانی لەبارەیەوە/ دراوی هەورامان/ گاوەرۆ و پاڵنگان/ پاڵنگان لەڕووی زمانناسییەوە/ میرزا قادری پاڵنگانی/ هەندێ زانیاری مەیدانی لەبارەی پاڵنگانەوە/ شێخەکانی سەوڵاوا/ بەشی شەشەم: هەندێ هەڵسوکەوت/ هارە کرەو (ئاشی ئاوی- ئاسیاو-

ئاساو)/ پالا وەژانەو وردە هەڵسوکەوتی دیکە/ ئاژەڵداری لە هەورامانـدا/ خـانوو لـە هەورامانـدا/ ڕاو لـە هەورامانـدا/ بـاخ و باخـات لـە هەورامانـدا/ دیـن لـە هەورامانـدا/ هەڵـسوکەوتی مـردوو لـە هەورامانـدا/ جێگـای خوێنـدەواری لـە هەورامانـدا/ پیشەسازی لە هەورامانـدا/ جلوبەرگ و پۆشاك لە هەورامانـدا/ سیاوچەمانە/ بەشی حەوتـەم (هەنـدێ شـاعیری بـەناوبانگی هـەورامان): عەبـدوڵڵا بـەگی هـەورامان/ سەیدەی هەورامی یەکەم/ ڕەنجووریی/ مەلا وەڵەو خان/ ئازادی کەڵهوڕی/ شەمسی قورەیشیی/ سەی یاقۆی مایەشتی/ شێخ یوسفی نۆسمە/ شێخ شەهابەددین/ فەخر عولەما/ زەبوونیی/ مەولانا خالید/ مەلا قاسمی پایگەلانیی/ مەلا نۆشای گوڵباخی/ شێخ عەبدوڵڵا دێوانە/ خەستەی خانەگایی/ مـەلا عبـای جوانڕۆیی/ غـولام ڕەزای ئەرکەوازیی/ میرزا شـەفیعی جامـەرێزیی/ بەشـی هەشـتەم: جوگرافیـای هـەورامان/ ڕیـزە شـاخەکان/ ڕواڵـەتی سروشـتی ناوچـەکان/ چـەم و ڕووبارەکـانی سـیروان/ ئەنجام/ چەند وێنەیەك/ سەرچاوەکان/ ناوەڕۆك.[1]

١٢٧. میرنـشینی سـۆران- مـیر سـولەیمان بـەگ و خـانزاد لەهـەریر مـیر محەممەد پاشای گەورەی ڕەواندزی

نووسەر: مەلا خالید فریزی

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: هەولێر، ژس: ٢٢٤، س: ٢٠٠١، ل:٣٧، ق: (١٥×٢٠)

ناوەڕۆك:[2]

پێشەکی/ میر بداغ کوڕی شا عەلی بەگ/ میر سەیفەددین/ میر حسین/ میر سەیدی کـوڕی شـا عـەلی بـەگ/ مـیر سـەیفەددین/ مـیر عیـزەددین شـێر/ مـیر سـەیفەددین (کوڕی حسین کوڕی میر بداغ)/ شـا قـوڵی بەگ (کـوڕی سلێمان بـەگ کـوڕی مـیر سەیدی عەلی بەگ)/ بداغ بەگ کوڕی قولی بەگی کوڕی سلێمان بەگ/ میر سلێمان بەگی کوڕی قـوڵی بـەگ/ عـەلی بـەگ کـوڕی سـلێمان بـەگ/ مـیر ئـۆغز بـەگی گـەورە کوڕی عەلی بەگ/ میرە بەگ کوڕی عەلی بـەگ/ میر ئەحمـەد کـوڕی ئـۆغر بـەگ/ میر ئۆغر بـەگی بچووك کوڕی میر ئەحمـەد/ میر مستەفا بـەگ کـوڕی ئۆغزبـەگ/ میر محەممـەد پاشـای کـورە/ مـیری یەزیدییـەکان واتـە داسـنییەکان/ سـلێمان بـەگ کوڕی مستەفا بەگ/ ڕەسوول پاشا کوڕی مستەفا بەگ/ کورتـە باسـێك دەربـارەی مەلای خەتێ/ کورتە باسێك دەربارەی بنەماڵەی کاکی هیران/ سەرچاوەکان.

---

[1]– لە سەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

[2]– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٢٦٦/١٢ پارێزراوە.

١٢٨. میرنشینی ئەردەڵان- بابان- سۆران لە بەڵگەنامەی قاجاری دا ١٧٩٩-١٨٤٧

نووسەر: محەممەد حەمە باقی

لە بڵاوكراوەكانی دەزگای چاپ و بڵاوكردنەوەی ئاراس

چاپ: یەكەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٣٨٦، س: ٢٠٠١، ل:٢٣٠، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

پێڕست/ پێشەكی/ بەشی یەكەم: قاجار و ئێلی قاجار/ ئاغا محەممەد خانی قاجار/ فەتح عەلی شای قاجار/ محەممەد شای قاجار/ بەشی دووەم: میرنشینی ئەردەڵان/ ئەمانوڵڵا خانی ئەردەڵان/ بەشی سێیەم: میرنشی بابان/ ئەوڕەحمان پاشای بابان/ مەحموود پاشای بابان- سەرەتای هەڵتەكاندنی میرنشینی بابان/ بەشی چوارەم: میرنشینی بابان و ئەردەڵان- هاوكاری یەكتری- بۆ لە ناوبردنی یەكتری/ بەشی پێنجەم: میرنشینی سۆران محەممەد پاشا- پاشای گەورە- كۆر پاشا/ پاشكۆ و بەڵگەنامەكان/ فەرهەنگی ناو/ فەرهەنگی جوگرافیا/ سەرچاوەكان/ كورتەی باسەكە بە زمانی ئینگلیزی.[٢]

١٢٩. مێژووی ڕەچەڵەكی ئالی عوسمان- لەبیرەوەرییەكانی علی پاشا كوڕی سوڵتان مرادی پێنجەمی عوسمانی

نووسەر: عەباس پاشا كوڕی عەلی پاشا كوڕی سوڵتان موڕادی پێنجەم[٣]

چاپ: یەكەم، چ: ئالان، ش: سلێمانی، ژس: ٣٢٠، س: ٢٠٠١، ل:١٥٢، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[٤]

پێشەكی/ كورتەی ژیاننامەی نووسەر/ سەرەتا (لێرەدا هاتووە: سەرهەڵدانی ئەم چیرۆكە دەگەڕێتەوە بۆ ڕۆژانی ناكۆكی نێوان سوڵتان موڕادی پێنجەم و براكەیدا كە سوڵتان "عەبدولحەمیدی دووەم"ـە ئەم ناكۆكییە بەهۆی كوشتنی سوڵتان عەبدولعەزیزی مامیانەوە بوو...)/ هەندێ بابەتی وەك: ناكۆكیی نێوان سوڵتان موڕادی پێنجەم و سوڵتان عەبدولحەمیدی دووەم- خێزانێكی ئاوارە كرد/ حیزبی ئیتحاد و تەرەقی سوڵتان موڕادیان لەسەر تەخت لابرد/ پاش

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە كۆدی ١١٤/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی كتێبەكە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣- لەلاپەڕە ١دا نووسراوە: عەباس پاشا كوڕی عەلی پاشا كوڕی سوڵتان موڕادی پێنجەم لە عیراق- لەشاری سلێمانی نیشتەجێیە.

٤- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە كۆدی ٩٠٠/٣٨٥ پارێزراوە.

حوكمی سوڵتان عەبدولحەمیدی مام- بەرەو شارۆچکەی پێنجوێن بەڕێ کەوتم/ مێژووی ئالی عوسمان/ باسی ژیان و فەرمانڕەوایی کۆمەڵێك لە سوڵتانە عوسمانییەکان.../ سوڵتان ئۆرهان/ سوڵتان موورادی یەکەم/ عەشرەتی ئۆغزخان/ ناوی ئەو سوڵتاناننەی کە سوپاسالار بوون/ ناوی ئەو سوڵتانانەی کە شاعیر بوون.../ پێڕست/ کۆمەڵێك وێنەی ڕەش و سپی و بەڵگەنامە.

١٣٠. مێژووی ڕەچەڵەکی ئالی عوسمان

نووسەر: عەباس پاشا کوڕی عەلی پاشا کوڕی سوڵتان مورادی پێنجەم

چاپ: دووەم، چ: شارستان، ش: ؟، ژس: ٣٢٠، س: ٢٠٠١[١]، ل:٤٣٧، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[٢]

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە بە کەمێك دەستکارییەوە، بڕوانە کتێبی پێش خۆی ژمارە ١٢٩.

١٣١. مێژووی ٦٤١ ساڵەی فەرمانڕەوایی ئەردەڵانییەکان لە ناوچەی کوردستانی ژێر دەسەڵاتی ئێراندا

نووسەر: عەلی نەقی ئەلحوسەینی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: ئاسۆس هەردی

پێداچوونەوەی: حەسەن عەبدولکەریم

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ٤٤٢، س: ٢٠٠١، ل:١٣٠، ق: (١٠×٢٠)

ناوەرۆك:[٣]

پێشەکی: ئاسۆس هەردی/ ڕەچەڵەکی ئەردەڵان کە باپیرە گەورەی کاربەدەستانی کوردستانە و مێژووی ڕووداو و بەسەرهاتەکانی کوردستان لە ساڵی ٥٦٤ی کۆچییەوە تا ساڵی ١٣٠٥ی کۆچی/ فەرمانڕەوایی (کلۆڵ)ی کوڕی ئەردەڵان لە کوردستاندا/ باسی فەرمانڕەوایی (خدر- کوڕی خزر)ی کوڕی کلۆڵ/ باسی (ئەلیاس)ی کوڕی خدر و فەرمانڕەوایی ئەو لەکوردستاندا/ باسی حکوومەتی (خدر) لە کوردستاندا کە بە (خدری دووەم) بەناوبانگە/ باسی حکوومەتی (حەسەن)ی کوڕی خدری دووەم لە

١- بەهەمان ژمارە سپاردنی ساڵی ٢٠٠١ چاپ کراوەتەوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ١١ر/٩٠٠ پارێزراوە.
٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤دا بە کۆدی ٢٤٧/١٢ پارێزراوە.

کوردستاندا/ باسی حکوومەتی (بابلول)ی کوڕی حەسەن لە کوردستاندا/ باسی حکوومەتی مەنزەری کوڕی بابلول لە کوردستاندا/ باسی فەرمانڕەوایی (مەئموون بەگ)ی کوڕی مەنزەربەگ لە کوردستاندا/ باسی حکوومەتی (مەئموون بەگی دووەم) لە کوردستاندا/ باسی حکوومەتی (بەسات بەگ)ی کوڕی سوورخاب بەگ لە قەڵەمڕەوی باوکیدا/ باسی فەرمانڕەوایی (تەیموورخان)ی کوڕی سوڵتان عەلی بەگ لە جێگەی مامی لە کوردستاندا/ باسی حکوومەتی (هەڵۆخان)ی برای تەیموورخان و ملکەچ کردنی بۆ شا عەباس/ باسی حوکمڕانی (خان ئەحمەدخان)ی کوڕی هەڵۆخان لە کوردستاندا و لەشکرکێشییەکانی/ خان ئەحمەدخان/ باسی حوکمڕانی (سلێمانخان) و دروستکردنی شاری سنە بە هەوڵ و کۆششی ئەو/ باسی حکوومەتی (کەلبعەلیخان)ی کوڕی سلێمانخان لە کوردستاندا/ باسی حکوومەتی (خان ئەحمەدخان)ی کوڕی کەلبعەلیخان لە کوردستاندا/ باسی حوکمڕانی (خەسرەوخان)ی مامی خان ئەحمەدخان/ باسی حکوومەتی (تەیموورخانی ئاجرلویی) لە کوردستاندا کە لە بنەماڵەی ئەردەڵانییەکان نییە/ باسی حوکمڕانی (محەممەدخان)ی کوڕی خەسرەوخان لەکوردستاندا/ باسی حکوومەتی (محەممەدخانی گورجی لەکوردستاندا)/ باسی حوکمڕانی (حەسەن عەلیخان) کوڕی (محەممەد موئمنخانی ئیعتیمادول دەولە) کە لە بنەماڵەی ئەردەڵانییەکان نییە/ باسی (حسین عەلیخان)ی برای حەسەن عەلیخان لە کوردستاندا کە لە بنەماڵەی ئەردەڵانییەکان نییە/ باسی حوکمڕانی کەیخەسرەو بەگ، یاساوڵی شاسوڵتان حسین کە لە بنەماڵەی ئەردەڵانییەکان نییە/ باسی حوکمڕانی (عەباس قوڵیخان) کە یەکێکە لە کوڕەزاکانی خان ئەحمەدخانی بەنی ئەردەڵان، لە کوردستاندا/ باسی حکوومەتی (عەلی قوڵەخان) کە لە کوڕەزاکانی ئەحمەدخانی بەنی ئەردەڵانە، لە کوردستاندا/ باسی حوکمڕانی (خانە پاشای بابان) لە کوردستاندا/ باسی حکوومەتی (سوبحان وێردیخان)ی بەنی ئەردەڵان لە کوردستاندا/ باسی حکوومەتی (ئەحمەدخان)ی کوڕی سوبخان وێردیخان و پەنابردنی بۆ دەوڵەتی عوسمانی/ باسی حکوومەتی (حەسەن عەلیخان)ی بەنی ئەردەڵان و کار و کۆششەکانی لە کوردستاندا/ باسی حکوومەتی (خەسرەوخانی گەورە) لە کوردستاندا و ئەو شار و ناوچانەی گرتنی/ باسی حکوومەتی (لوتفعەلیخان)ی مامی خەسرەوخانی گەورە لە کوردستاندا/ باسی حووکمڕانی (حەسەن عەلیخان)ی کوڕی لوتفعەلیخان لە کوردستاندا/ باسی حکوومەتی ئەمانەڵڵاخانی گەورە و ئەو بینایانەی دروستی کردن/ باسی حوکمڕانی خەسرەوخانی کوڕی ئەمانوڵڵاخان کە بە (ناکام) بەناوبانگە/ باسی حکوومەت و

ڕۆژگاری ژیانی ڕەزا قوڵیخانی والی کوڕی خەسرەوخانی بەناوبانگ بە ناکام/ باسی حکوومەت و ڕۆژگاری حوکمڕانی خەسرەوخانی گورجیی لە کوردستاندا/ باسی حکوومەتی چوارەمی ڕەزا قولیخانی والی کوڕی خەسرەوخانی بەناوبانگ بە ناکام/ باسی حکوومەت و ڕۆژگاری ژیانی ئەمانەڵڵاخانی دووەم کە بە غولامشاخانی والی بەناوبانگە/ باسی فەرمانڕەوایی فەرهاد میرزای موعتەمیدولدەولە لە کوردستاندا/ باسی حکوومەتی شازادە تەهماسب میرزای موئەیددەولە لە سنە/ باسی حکوومەتی شازادە عیمادودەولە لە سنە/ باسی حوکمڕانی ڕەزاخانی شەهاب ئەلمەلیك کوڕی حسینخانی نیزام دەولە/ باسی حکوومەتی مەحموودخانی ناسر ئەلمەلیك و سپاردنی حکوومەت بە میرزا یوسفی ڕاوێژکاری دیوان/ باسی دانرانی میرزا مەحموودخانی ئیقبال ئەلمەلیك کوڕی میرزا بابای حەکیم بە جێگیر لەلای شازادە (ظل السلطان)ـەوە/ باسی جێگیریی ئیبراهیم میرزای ئیحتشام السلطنة لە حکوومەتی ظل السلطنة/ باسی دانانی ئیقبال ئەلمەلیك/ باسی دانانی ئیقبال ئەلمەلیك بە جێگیر لە لایەن شازادە (ظل السلطان)ـەوە بۆ دووەم جار/ باسی فەرمانڕەوایی محەممەد حسینخانی حسام ئەلمەلیك ئەمیر و تومانی قەرەگوزلو/ پەراوێزەکان.

١٣٢. نەوروز و.. ئەژدەهاك و.. كورد- ڤەكولینەك د چیڤانوك و دیروكێدا

نووسەر: عەبدولڕەحمان مزوری

لەبڵاوكراوەكانی كوڤارا هاڤیبوون- ئەڵمانیا

چاپ: یەكەم، چ: هاڤیبوون، ش: بەرلین، ژس: [1]؟، س: ٢٠٠١، ل:٦٤، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[2]

پێشەهی/ هەندێك بابەتی وەك: نەوروز/ كێ نەوروز دانایە؟/ جەمشید كییە، كەنگی ژیایە؟/ چ پێوەندیا نەوروزێ ب ئەژدهاك ڤە هەیە؟/ كی جەژنا نەوروزێ دكە؟/ تو بێژی نەوروز جەژنەكا كوردا بە؟/ نەوروز و هۆزانڤانێن كەڤنێن كورد/ ڕاستیا زانستیا جەمشید/ ئەژدەهاك/ ئەژدەهاك كیدەرییە؟/ ئەژدهاك و ئاستیاك شاهێ میدی/ ڕاستیا زانستیا ئەژدەهاك/ ژێدەر و دەهمەن/ ناڤێن گشتی/ ناڤەروك.[3]

١- ژمارەی سپاردنی نییە و كۆدی ISBN: ٣-٩٢٦٥٢٢-٢٣-٢ وەرگرتووە.

٢- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە كۆدی ٤٠٦/٩٠٠ پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، كورتەیەك لەبارەی كتێبەكەوە نووسراوە.

١٣٣. هۆشیاریی مێژوویی

نووسەر: فوئاد تاهیر سادق

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەشخی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ٣٨، س: ٢٠٠١، ل:٢٣٧، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

پێڕست/ پێشەکی/ بەندی یەکەم: مێژوو و مێژووزانی/ بەندی دووەم: هۆشیاریی مێژوویی/ بەندی سێیەم: مێژوو و پێشکەوتن/ بەندی چوارەم: کورد و مێژوونووسی/ کورتەیەکی مێژووی کورد و کوردستان/ فەرهەنگۆك/ سەرچاوەکان/ لەبڵاوکراوەکانی نووسەر.[٢]

١٣٤. یاداشتەکانی مەئمون بەگ کوڕی بێگە بەگ فەرمانڕەوای شارەزور- ڕووداو و بەسەرهاتەکانی ناوچەی شارەزور پێنج سەد ساڵ بەر لە ئەمڕۆ

نووسەر: مەئموون بەگ کوڕی بێگە بەگ

وەرگێڕانی لە تورکییەوە بۆ عەرەبی: محەممەد جەمیل ڕۆژبەیانی- شکور مستەفا

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: سەلاّح نەقشبەندی

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ٢٧١، س: ٢٠٠١، ل:١١٣، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[٣]

پێشەکی: وەرگێڕ/ وشەیەك: شکور مستەفا عەبدوڵلاّ/ پێشەکی: نووسەر/ دەستنووسەکە: عیسمەت پاراماقز ئۆغڵ/ دەستکردن بە بناغەی مەبەست/ ڕوونکردنەوەی چۆنێتی دەست بەسەراگرتنی شارەزور و کردنەوەی/ پەراوێزەکان.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٣٠٠/٣٨٤ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٣٧١/١٢ پارێزراوە.

١٣٥. چەند لایەنێکی ونبوو لە مێژووی کورد

نووسەر: عەبدولسەلام محەممەد حەیدەری (خۆشناو)

لە بڵاوکراوەکانی ناوەندی چاپەمەنی و ڕاگەیاندنی خاك

چاپ: یەکەم، چ: خاك، ش: سلێمانی، ژس: ٥١٣، س: ٢٠٠٢، ل:٢٠٨، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ پێشەکی/ ڕوونکردنەوەیەك/ وشەی ئاری/ هۆز و نەوەکانی ئاری/ هۆزەکانی ماد/ سەرهەڵدانی کورد یان سەرهەڵدانەوەی کورد/ سنووری وڵاتی کورد/ زمانی کوردی/ نووسینی کوردی- ماد/ ڕابردووی کورد/ دروستبوونی دەوڵەتی ماد/ دامەزراندنی دەوڵەتی خورشیدی خاوەر/ شوێنەواری قەڵاتی خورشیدی خاوەر لە گوندی بێتواتە/ کوشتنی خورشیدی میدی/ شوێنەواری گوندەکانی خۆشناوەتی/ شوێنەواری گوندی هەرتەل/ شوێنەواری گوندی نێوە/ شوێنەواری گوندی هەرمك/ شوێنەواری گوندی بالیسان/ شوێنەواری گوندی ئەندێك/ ئەو پاشماوانەی لە گوندی بێتواتە دۆزراونەتەوە/ لە دایکبوون و ڕەگەزی ئیبراهیم پێغەمبەر/ زەردەشت/ ئاڤێستا/ نەورۆز و کاوە/ فەرهەنگی ئاڤێستا/ سەرچاوەکان.

١٣٦. دەوڵەتی ئومەوی و کەسایەتی خەلیفەکانی لە دید و بۆچوونی هەندێ لە ڕۆژهەڵاتناساندا

نووسەر: د. نەبەز مەجید ئەمین

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ٢٠٠٢، ل:٨٥، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[٢]

پێشەکی/ بەشی یەکەم: دەوڵەتی ئەمەوی لە دید و بۆچوونی هەندێ لە ڕۆژهەڵاتناساندا/ بەشی دووەم: کەسایەتی خەلیفەکان لە دید و بۆچوونی هەندێ لە ڕۆژهەڵاتناساندا/ معاویەی کوڕی ئەبو سوفیان/ یەزیدی کوڕی معاویە/ معاویەی دووەم/ مەروانی کوڕی حەکەم/ عەبدولمەلیکی کوڕی مەروان/ وەلیدی کوڕی عەبدولمەلیك/ سلێمان کوڕی عەبدولمەلیکی کوڕی مەروان/ عومەری کوڕی عەبدولعەزیز/ یەزیدی دووەم/ هیشام کوڕی عەبدولمەلیك/ وەلیدی کوڕی یەزید/ یەزیدی کوڕی وەلید/ مەروانی کوڕی

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٢٧٧/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٥٢٥ پارێزراوە.

محەممەد/ دەرەنجام/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکان/ کورتەی باسەکە بە زمانی عەرەبی و ئینگلیزی/ پێرستی ناو/ ناوەرۆك.[1]

١٣٧. ڕاپەڕینی هەمزاغای مەنگوڕ لە بەڵگەنامەی قاجاری دا ١٨٥٤- ١٨٨١

نووسەر: محەممەد حەمە باقی

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٣٨٨، س: ٢٠٠٢، ل:٢٨٧، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[2]

پێڕست/ پێشەکی/ ئەو مێژووانەی پێوەندییان بە هەمزاغا و شۆڕشی ١٨٨٠ـەوە هەیە/ ناسنامەی نووسین و کتێب و سەرچاوە دەربارەی ڕاپەڕینی هەمزاغا/ بەشی یەکەم: بەسەرکردنەوەیەکی مێژوویی ئێلی بڵباس (مەنگوڕ)/ زوڵمی بێبڕانەوەی سەفەوی و قاجاری لە ئێلی خۆڕاگری بڵباس/ هەمزاغای مەنگوڕ کێیە؟/ گەڕانەوەی هەمزاغا بۆ کوردستانی ئێران/ بەشی دووەم: ڕاپەڕینی هەمزاغا و ئامادەبوون بۆ شۆڕش/ بزواندنی هێز و لەشکرکێشی و ڕاپەڕین/ کشانەوەی هێزەکانی کورد لە موکریان/ قۆڵی ورمێ بەسەرکردایەتی شێخ عوبەیدوڵلا/ کاردانەوە و بەرپەرچ و ئاماری لەشکری بەشداربووی ئێران/ تەقەلای هەستانەوە و ژیاندنەوەی ڕاپەڕین/ بەشی سێیەم: سەرکوت کردنی ڕاپەڕینەکە بە شێوەیەکی جیاواز/ زنجیرەی نامەکانی حەسەن عەلی خانی گەڕووس/ ڕوونکردنەوەیەکی پێویست/ ناڕەزایی دەوڵەتی ڕووسیا سەبارەت بە کوشتنی هەمزاغا و وەڵام بۆ باڵوێزی ڕووسیا لەو بارەیەوە/ ناوەرۆك و مێژووی نامەکانی حەسەن عەلی خان/ بەشی چوارەم: پاشکۆ/ بەڵگەنامەکان/ سەرچاوە/ فەرهەنگی ناو/ فەرهەنگی جوگرافیا.[3]

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٧٦/١٢ پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

١٣٨. ڕۆژهەڵاتناسیی لەنێوان ستراتیژی داگیرکاریی و ئایدیۆلۆژیای ستەم دا

نووسەر: کاوە مستەفا محەممەد هاوڕاز

لەبڵاوکراوەکانی (نووسینگەی تەفسیر) لە هەولێر

چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٤٥٦، س: ٢٠٠٢[١]، ل:١١٩، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٢]

چرپەیەك/ پرۆسەی گۆڕانکاری و ڕۆڵی فیکر/ ڕۆژهەڵاتناسی چییە؟/ مێژووی ڕۆژهەڵاتناسی و داڕشتنەوەی زاراوەکان/ قۆناغەکانی چاوتێبڕین لە ڕۆژهەڵات/ ڕۆژهەڵاتناسی و ئیمپریالیزم/ ڕۆژهەڵاتناسی و زایۆنیزم/ کۆنفرانس و کۆبوونەوەی کۆمەڵەکانی ڕۆژهەڵاتناسی/ ڕۆژهەڵاتناسی و کوردناسی/ ڕۆژهەڵاتناسی و مرۆڤناسی/ مرۆڤناسی و ڕێناکردنی ڕووخسار/ لەپشت مرۆڤناسییەوە/ چەند لایەنێکی تری ئەنسرۆپۆلۆژیا/ ڕۆژهەڵاتناسی لە قاڵبی هونەر و ئەدەبیاتدا/ پوختەی توێژینەوە و بڵاوکراوەکانی ڕۆژهەڵاتناسان/ چەند ڕۆژهەڵاتناسێکی دادخواز/ ئەو ڕۆژهەڵاتناسانەی کە موسڵمان بوون/ دوا ڕاز- ئامانجەکانی ڕۆژهەڵاتناسی/ سەرچاوە و پەراوێزەکان/ پێڕست.

١٣٩. شا ئیسماعیلی یەکەم و شەڕی چاڵدێران

لێکۆڵینەوە: هاشم حیجازی فەر

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: کەمال ڕەشید شەریف

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی خانەی وەرگێڕان

چاپ: یەکەم، چ: تیشك، ش: سلێمانی، ژس: ١٠٥، س: ٢٠٠٢، ل:١٧٦، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:

ناوەرۆك/ پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی نووسەر/ بەشی یەکەم: زەمینە و هەلومەرجی سیاسییەکانی پێش هاتنە سەرکاری شا ئیسماعیل/ بەشی دووەم: هتنە سەرکاری شا ئیسماعیل/ بەشی سێیەم: جەنگی چاڵدێران و شا ئیسماعیل/ سەرچاوەکان.[٣]

١- ئەم کتێبە ژمارە سپاردنی لە ساڵی ٢٠٠٢ وەرگرتووە، بەڵام لە ٢٠٠٣دا چاپ کراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ١٢١٨/١٢ پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە تیپی لاتین نووسراوە.

١٤٠. عیسای هەکاری- چەند لاپەڕەیەکی پرشنگدار لە ژیانی یەکێك لە سەرکردە ناودارەکانی کورد لە شەڕی خاچپیەکاندا

نووسەر: د. نەبەز مەجید ئەمین

چاپ: دووەم، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ٢٠٠٢، ل:١٠٠، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[1]

پێشەکی/ بەشی یەکەم: لەدایکبوونی میر عیسای هەکاری و چەکەرەکردنی ژیانی/ بەشی دووەم: میر عیسا و هێرشەکانی سەر میسر/ بەشی سێیەم: خەباتی میر عیسای هەکاری پاش ڕەهابوونی بۆ پێکهێنانی بەرەیەکی ئیسلامی یەکگرتوو دژ بە خاچپیەکان/ بەشی چوارەم: میر عیسا و شەڕی خاچپیەکان/ دەرئەنجام/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکان/ کورتەیەکی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی و عەرەبی/ پێرستی ناوەکان.[2]

١٤١. کاروانسەراکانی ڕۆژهەڵات

نووسەر: د. ئەندازیار کارل میولەر

وەرگێڕانی لە ئەڵمانییەوە: عەبدولموئمین دەشتی

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ٣٨٠، س: ٢٠٠٢، ل:١٥٥، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[3]

ناوەرۆك/ پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی دانەر/ هەندێ بابەتی وەك: لەبارەی مێژووی کاروانسەراوە/ کاروانسەرای سەر ڕێگای وڵاتەکان/ میزۆپۆتامیا و ئێران/ ئاسیای بچووك/ دامودەزگای بچووکی هەمەجۆر/ کاروانسەرا شارییەکان/ دەزگا والآکان/ دەزگا داپۆشراوەکان/ میسر و هیندستان/ دەزگاکانی کاروانسەرا/ مزگەوت/ بیری ئاو/ پشتیر و ژوورەکانی حەوانەوە/ ئاودەستخانە/ دوا وشە/ تەختەی وێنەکان/ زانیارییەکی کەم لە بارەی کاروانسەراییێکی کوردستان/ خانەکانی شاری هەولێر/ خانەکانی شاری سلێمانی/ باسی هەندێ کاروانسەرای تر/ هەندێك لە شێوەکانی کەوانە/ هەندێك لە شێوەکانی گومەز/ هەندێك بەشی خانوو/ پەراوێزەکان/ ناوی چاوگەکان.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٤٢٤ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ١٢١٥/١٢ پارێزراوە.

١٤٢. گرنگی کورد و کوردستان لە قۆناغە مێژووییەکانی ئێران تا سەردەمی ئەفشاریە

نووسەر: مەنسوور مەخدووم
وەرگێڕانی لە فارسییەوە: ڕەفعەت موڕادی
لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی خانەی وەرگێڕان
چاپ: یەکەم، چ: ڕوون، ش: سلێمانی، ژس: ٨٠٢، س: ٢٠٠٢؟[١]، ل:١٤٥، ق: (١٤×٢٠)
ناوەرۆك:[٢]

پێرست/ پێش وتار: نووسەر/ بەرایی: وەرگێڕ/ بنەچەقی کوردان/ ڕای مێژوونووسەکانی عەرەب سەبارەت بە بنەما و بنەچەقی کورد/ بنەچەقی کورد لە ڕوانگەی مێژووییەوە/ لۆلۆ/ گوتی/ کاسای/ میتانی/ سۆباری/ نایەری/ ماد/ کورد لە پاش ماد/ کورد لەسەردەمی هەخامەنشی/ کورد لەسەردەمی سەلووکی/ هۆکاری گرنگی کوردستان لەسەدەی کۆندا/ جەژنی ژنهێنانی پیرشالیار/ کورد لەسەردەمی ئەشکانیدا/ کورد لەسەردەمی ساسانیدا/ کورد و کوردستان لەسەردەمی ئیسلامی/ کورد لەسەردەمی بەنی ئومەییە/ کورد لەسەردەمی دەسەڵاتی بەنی عەبباس/ کورد لەسەردەمی دەیلەمیان (ئالی زیار و ئالی بوویە)/ سەبارەت بە مەرزەبان و پێکهێنانی حکوومەتی سالارییە/ حکوومەتی وەهسۆزان و بەردەوامی کاری سالاریان/ ڕەوادیان/ حکوومەتی مەملانی و وادمی/ ئەبو مەنسوور وەهشوزان کوڕی مەملان/ دەسپێکی شەڕ لە نێوان تورکانی غەزنەوی و کوردەکانی ئازەربایجان/ ئەمیر ئەحمەد عەلی/ ئاق سونقەری ئەحمەد یەل/ شەددادیان/ فەزلللون کوڕی سەوار- دوایین ئەمیری شەددادی/ سەرهەڵدانی باز/ حکوومەتی مەروانیانی کورد/ مەلیك عادل ناسر ئەلدەولەی بەدر/ حکوومەتی بزریکانی (حەسەنویە)/ ئەبو نەجم ناسر ئەلدەولەی بەدر/ ئەییوبییانی/ پاشایەتی سوڵتان سەلاحەددینی ئەییوبی/ کورد لەسەردەمی خوارەزشایان و مەغولاندا/ کورد لەسەردەمی سەفەوی/ ئەمارەتی ئەردەڵان لەسەردەمی سەفەویە/ کوشت و بڕی قەڵای دمدم.[٣]

١- ساڵی لەسەر نییە و پێشەکییە فارسییەکەی لە ١٣٨١ (٢٠٠٢)دا نووسراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٠٧٤/١٢ پارێزراوە.
٣- کورتەیەك دەربارەی کتێبەکە لەسەر بەرگی دواوە، نووسراوە.

١٤٣. گەشتنامەی ڕیچ بۆ کوردستان ١٨٢٠

نووسەر: کلۆدیۆس جێمس ڕیچ

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: محەممەد حەمە باقی

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: سێیەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٤٢٩، س: ٢٠٠٢، ل:٤٣٢، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆک:[١]

پێشەکی/ هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٥٩/ بابەتێك بەزمانی ئینگلیزی.

١٤٤. میر ئیبن مەشتوبی هەکاری ٥٧٥- ٦١٩ك/ ١١٧٩- ١٢٢٢ز/ لێکۆڵینەوەیەکی شیکارییە لە مەڕ ژیاننامە و سەردەمی

نووسەر: د. نەبەز مەجید ئەمین

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: وشە، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ٢٠٠٢، ل:٥٨، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆک:[٢]

پێشەکی/ بەشی یەکەم: ژیاننامەی میر ئیبن مەشتوبی هەکاری/ بەشی دووەم: پەیوەندی میر ئیبن مەشتوبی هەکاری بە ئەییوبییەکانەوە تاوەکو ساڵی ٦١٥ك- ١٢١٨ز/ بەشی سێیەم: میر ئیبن مەشتوبی هەکاری و هەڵمەتی پێنجەمی خاچییەکان/ بەشی چوارەم: پەیوەندی میر ئیبن مەشتوبی هەکاری بە شا ئەشرەفی کوڕی عادلەوە/ ئەنجام/ کورتەی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی و ئینگلیزی.[٣]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٣٦/٥ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٤٤٠ پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

١٤٥. میرنشینییەکانی کوردستانی ڕۆژهەڵات لە سەردەمی فەرمانڕەوایی قاجارەکاندا- لێکۆڵینەوەیەکی مێژوویی، ڕامیاری و ئابوورییە

نووسەر: نازناز محەممەد عەبدولقادر

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: و– پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٩٥، س: ٢٠٠٢، ل:٢٤٦، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆک:[١]

پێرستی ناوەرۆک/ پێشەکی/ سەرەتا/ بەشی یەکەم: جوگرافیا و مێژوو و ژیانی ئابووری و سترۆکتوری ڕامیاری کۆمەڵایەتی کوردستانی ڕۆژهەڵات/ هەڵکەوتی جوگرافی کوردستانی ڕۆژهەڵات و باری جوگرافی ڕامیاری/ کورتە باسێکی مێژووی ڕامیاری میرنشینانی کوردستانی ڕۆژهەڵات لە سەرهەڵدانی میرنشینەکانەوە تا کۆتایی هاتنیان/ ژیانی ئابووری کوردستانی ڕۆژهەڵات لە سەردەمی قاجاریاندا/ ستروکتوری ڕامیاری کۆمەڵایەتی لە کوردستانی ڕۆژهەڵاتدا/ بەشی دووەم: پەیوەندییەکانی دەوڵەتی قاجاری لەگەڵ دەوڵەتی عوسمانی و ڕووسیا و بەریتانیا و کاردانەوەی لەسەر کوردستانی ڕۆژهەڵات/ پەیوەندی ئێران و عوسمانی و کاردانەوەی ئەم پەیوەندییە لەسەر میرنشینەکانی کوردستانی ڕۆژهەڵات/ پەیوەندی ناوخۆیی و دەرەکی میرنشینییەکانی کوردستانی ڕۆژهەڵات و هۆکاری چۆنێتی لەناوچوونی میرنشینییەکان/ پەیوەندی میرنشینییەکانی کوردستانی ڕۆژهەڵات لەگەڵ فەرمانڕەوایی قاجاردا/ پەیوەندی میرنشینییەکانی کوردستانی ڕۆژهەڵات لەگەڵ یەکتری و لەگەڵ میرنشینانی کوردستانی ژێر فەرمانڕەوایی دەوڵەتی عوسمانی/ هۆکارەکان و چۆنێتی لەناوچوونی میرنشینییەکانی کوردستانی ڕۆژهەڵات/ دەرەنجام/ لیستی سەرچاوەکان/ پاشکۆکان.

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ١٦٥/١٢ پارێزراوە.

١٤٦. مێژووی ئەردەڵان

نووسەر: مەستوورەی کوردستانی (ماه شەرەفخانم)
وەرگێران و لێکۆڵینەوە و بەراوردکردن: هەژار موکریانی
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٤١٤، س: ٢٠٠٢، ل:٢٥٥، ق: (١٥×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

کورد و مێژوو/ ژن ژانە یان ژیانە/ مەستوورە خانم کێ بوو؟/ بنچینەی بابە ئەردەڵان/ لوڕ/ بابە ئەردەڵان/ کلۆڵ- کوڕ باوە ئەردەڵان/ خدری کلۆڵ/ ئەلیاس کوڕی خدر/ دیسانەوە خدری ئەلیاس/ حەسەن کوڕی خدری دووەم/ باڵۆڵ کوڕی حەسەن/ مونزیر کوڕی بابلۆڵ/ مەئموون بەگ/ بێگە بەگ/ مەئموون بەگی دووەم/ سوورخاب بەگ مامی مەئموون بەگ/ تەیموورخان کوڕی سوڵتان عەلی/ هەڵۆخان/ خان ئەحمەد خان/ سلێمان خانی ئەردەڵان/ کەڵباڵی خان/ خان ئەحمەدخانی دووەم/ خوسرەوخانی ئەردەڵان/ تەیموورخان ئاجورلوو/ خان ئەحمەدخانی دووەم- دووبارە/ محەممەدخانی ئەردەڵان/ محەممەدخان گورجی/ حەسەن عەلی خان/ حسین عەلی خان- برای حەسەن عەلی/ بابزانین مێژوونووسانی تر دەڵێن چی؟/ عەباس قوڵی خان/ عەلی قوڵی خان/ خان پاشای بابان/ عەلی خانی بابان/ سوبحان وێردی خان/ مستەفاخانی ئەردەڵان/ سوبحان وێردی خان/ خان ئەحمەدخانی سێیەم/ دیسان سوبحان وێردی خان/ حەسەن عەلی خان- کوڕی عەباس قوڵی خان/ سوبحان وێردی خان- بۆ جاری حەوتەم/ سوبحان وێردی خان- بۆ جاری هەشتەم/ حەسەن عەلی خان/ کەریم خان- کوڕی عەباس قولی خان/ فەرمانڕەوایی سەلیم پاشای بەبە/ خوسرەوخانی دووەم/ دیسان تەشقەڵەی ئازادخان/ حکوومەتی سلێمان پاشا/ خوسرەوخانی دووەم بۆ جاری دووەم/ خان ئەحمەدخان/ حوکماتی خوسرەوخانی ئەردەڵان- دووبارە/ لوتفاڵی خان کوڕی سوبحان وێردی خان/ حەسەن عەلی خان/ ئامانوڵڵا خان/ خوسرەوخانی سێیەم/ خوسرەوخانی ناکام/ ڕەزا قوڵی خان/ ڕەزا قوڵی خانی ئەردەڵان/ ئامانوڵڵاخانی دووەم/ حوکمی غولام شا خانی ئەردەڵان/ ڕەزا قوڵی خان بۆ جاری دووەم/ خوسرەوخانی ئەرمەن/ حوکمی خوسرەوخانی گورجی/ کلکەی مێژووەکەی مەستوورە خانم/ ئامانوڵڵاخان- دووبارە/ ڕەزا قوڵی خانی ئەردەڵان- چوارەمین جار/ غولام شاخان- دووبارە/ پەراوێزی ناسرخانی ئازاد پوور/ پێڕست.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٢٣٧/١٢ پارێزراوە.

١٤٧. مێژووی شاری هەولێر لە کۆنەوە تا ساڵانی شەست

نووسەر: یوسف ئەحمەد دەرگەڵەیی

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ٤٢، س: ٢٠٠٢، ل:١٨٦، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ بەشی یەکەم: شوێنی هەرێمی هەولێر/ ناوی هەولێر/ گرنگی شاری هەولێر/ هەولێر و ئایینی خەڵکەکەی/ بەشی دووەم: هەولێر لە کاتی ئەمەوی و عەباسییەکاندا/ سوڵتان موزەففەرەدین کوکبوری ئەمیری دەوڵەتی بەکتەکینی/ ناودارەکانی هەولێر/ بەشی سێیەم: دانیشتوانی شاری هەولێر/ داگیرکردنەوەی هەولێر لە لایەن خەلیفە (موستەنسیربیلا)/ گەمارۆدانی هەولێر لەلایەن تەتەرەکانەوە/ هەولێر و عوسمانییەکان/ هەولێر و میرنشینی ڕواندز/ ئاوی هەولێر/ چۆنێتی پەیدابوونی تورکمانەکان لە هەولێر/ بەشی چوارەم: هەولێر لە نێوان ١٩١٨- ١٩٦٩ی زایینی/ گیانی نیشتیمانپەروەری لە هەولێردا/ نەورۆزی ساڵی ١٩٤٨/ بەشی پێنجەم: باری کۆمەڵایەتی/ نووسەر و بوێژ و گۆڤار و ڕۆژنامەکان/ چۆنێتی سروشتی خەڵکەکە/ بەشی شەشەم: شاری هەولێر- جوگرافیای هەولێری ئێستا/ ئاو و هەوای/ باری ئابووری/ بەشی حەوتەم: خێڵ و تیرەکانی دەوروبەری هەولێر/ هاوینەهەوارەکانی شاری هەولێر/ سەرچاوەکان.

١٤٨. مێژووی کڵێسای کوردی لە سەردەمی ساسانییەکاندا

نووسەر: ئارام داود

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ٣٨١، س: ٢٠٠٢، ل:١٥٠، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[٢]

ناوەرۆك/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: سەرەتایەکی مێژوویی/ کاریگەرەکانی دەوڵەتی ماد/ پارتە ئەشکانییەکان/ بەشی دووەم: سەرهەڵدانی باوەڕی مەسیحی لە کوردستاندا بەر لە ساسانییەکان/ بەڵگەنامەی تر لە مێژووی ڕووداوەکاندا/ سەکاییەکان و گۆڕانەکان/ گۆڕانی سەردەمی (پارتەکان و سلوکییەکان)/ بەشی سێیەم: سەردەمی ساسانییەکان ٢٢٤- ٦٣٧ز/ سەرەتای ئایینی زەردەشتی/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٢٣٣/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٨٩/١١ پارێزراوە.

دەسەڵاتی شاپوور/ بەهرامی یەکەم و گۆڕانەکانی تر/ بەشی چوارەم: بەیاننامەی میلانۆ و قوربانی کورد و مەسیحییەکان/ دەوڵەتی ئەرمەنستان و مەسیحییەکان لە گۆڕانەکاندا/ شەهیدبوونی ماربەهنام و سارای خوشکی/ هەڵاتن لە ساسانەوە بۆ هیند/ پاشای ساسانییەکانی تر و باری مەسیحییەکان/ دەسەڵاتی بەهرامی پێنجەم ٤٢٠- ٤٤٠ز/ مارمیخای نەوهەدری/ کاروانی شەهیدانی مەسیحییەت و لاوازی ساسانییەکان/ سەردەمی دەسەڵاتی کیسرای پەرویز/ بەشی پێنجەم: هۆکارەکانی بڵاوبوونەوەی باوەڕی مەسیحی لە کوردستاندا/ وتاری سەر چیای زەیتون/ بەشی شەشەم: ئایا کوردی مەسیحی یاخود کڵێسای کوردی بوونیان هەبووە؟/ کڵێسای کوردی بۆ کوێ چوو؟/ کۆری ئەفسووس/ کڵێسای نەستووری/ مێژووی کڵێسای کلدانی و مەسیحییە کوردەکان/ بەشی حەوتەم: بایەخدان بە ڕێکخستن و یاسا و دەستوور لە ناو کڵێسادا/ هونەری بیناسازی لە دروستکردنی کڵێسەدا/ یاسا و پەرستن لە کڵێساکانی کوردستاندا/ باوەڕدارە تازەکان لە کڵێسەدا/ ئافرەت لە کڵێسای وڵاتی ساسانییەکاندا/ هەڵبژاردنی جادلیك و بیر و خزمەتکار لە کڵێسەدا/ لیستی پادشا ساسانی و پاشا ڕۆمەکان کە مەسیحییەکانیان چەوساندووەتەوە/ سەرئەنجام/ سەرچاوەکان.

١٤٩. مێژووی هاوچەرخی کورد- بەرگی یەکەم[1]

نووسەر: دیڤید ماکداول

وەرگێڕانی بۆ فارسی: ئیبراهیم یونسی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: ئەبوبەکر خۆشناو

لە بڵاوکراوەکانی مەکتەبی ڕێکخستن (ی.ن.ك)- کتێبی ڕووناکبیری

چاپ: ؟، چ: ڕوون، ش: سلێمانی، ژس: ٥٥٧، س: ٢٠٠٢، ل:٤٧٧، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[2]

پێشەکی/ بەشی یەکەم: ناسنامەی کوردی و پێکهاتی کۆمەڵایەتی/ کتێبی یەکەم: کوردەکان لە سەردەمی هۆزایەتی و ئیمپراتۆریدا/ بەشی دووەم: کوردستان پێش سەدەی نۆزدە/ بەشی سێیەم: کوردستانی عوسمانی ١٨٠٠- ١٨٥٠/ بەشی چوارەم: کوردستانی عوسمانی ١٨٥٠- ١٩١٤/ بەشی پێنجەم:

١- ئەم کتێبە دوو چاپی هەیە کە بەهەمان ژمارەی سپاردن تۆمار کراون... ئەوی تریان ناوەرۆکی زۆرترە و ٢١ بەشە و لە مێژووی سیاسی دانراوە؟ چونکە زۆرتر باسی مێژووی سیاسی دەکات...

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٩٥٠/٢٩٠ هەروەها لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە ژمارە ١٠٣٣٠ پارێزراوە.

قاجارەکان و کوردەکان/ بەشی شەشەم: شۆڕش- ناسیۆنالیزم و شەڕ ١٩٠٨- ١٩١٨/ کتێبی دووەم: ئاوێتەکردنی کوردەکان/ بەشی حەوتەم: نەخشەی نوێی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست- دابەشبوونی کوردستانی عوسمانی/ بەشی هەشتەم: کوردەکان- بەریتانیا و ئێراق/ بەشی نۆیەم: ئاوێتەکردنی کوردەکانی تورکیا/ بەشی دەیەم: کوردەکان لە حکوومەتی ڕەزا شا/ سەرچاوەکان/ پەراوێزەکان.

١٥٠. مینۆرسکی و کورد- کۆمەڵەی ٦ وتار

نووسەر: ڤلادیمیر مینۆرسکی
وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە (هەندێ زمانی تر): ئەنوەری سوڵتانی
لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی موکریانی
چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٢٥٢، س: ٢٠٠٢، ل:٢٠٤، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:[١]

سەرەتا/ هۆزەکانی ڕۆژئاوای ئێران/ کەمایەسییەکان/ ئەو هۆزانەی بە (زمانە) ئێرانی (یەکان) قسە دەکەن/ ناوی مغۆلیی شوێن لە کوردستانی موکریان/ لەشکرکێشانی ڕۆمی و بیزانسییەکان بۆ سەر (ئاترۆپاتەن)/ شێوەگەلی جۆربەجۆری مەفهومی گۆران- گووران/ ئاماژەکردنی مێژوویی بۆ (گۆران)/ ئەدەبیاتی نووسراوی گۆران/ فیرقەی ئەهلی حەق/ ئوسووڵی باوەڕەکە/ دابونەریت/ عونسوورەکانی سیستەم/ ئەهلی حەق و مێژوو/ شوێنایەتی ئایینەکە/ ئەدەبیات/ بۆچوون سەبارەت بە ئەلف و بێی لاتینی کوردی.

١٥١. ناودارانی کورد

نووسەر: میر بەسری
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: عەبدولخالق عەلائەددین
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم
چاپ: دووەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ٥٩، س: ٢٠٠٢، ل:٢٥٢، ق: (١٦×٢٤)
ناوەرۆك:[٢]

پێشەکی وەرگێڕ/ کورتەیەك لە ژیانی دانەر/ پێشەکی دانەر/ چاوپێداخشاندنێك لەسەر گەلی کورد/ دەوڵەتی بنەماڵەی بابان/ ئیمارەتی مەحموود پاشا/ موقیمی

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٥ب/١٨ پارێزراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٩٦/١٢ پارێزراوە.

بەریتانی و گەشتەکەی/ دوا ڕۆژانی دەوڵەت/ ناودارانی بنەماڵەی بابان/ ئەحمەد پاشا/ عەزیز بەگ/ عەبدوڵڵا موسیب پاشا/ محەممەد ڕەشید پاشا/ خەلیل خالید پاشا/ محەممەد شەریف پاشا/ مەسەلەی کورد لە کۆنگرەی قاهیرەدا/ شێخ مەحموود/ بنەماڵەی بارزانی/ شێخ ئەحمەد بارزانی/ مەلا مستەفای بارزانی/ د. عەبدولڕەحمان قاسملۆ/ تەسەوف و زانیاری لە کوردستان/ شێخ مارفی نۆدێ/ شێخ خالیدی نەقشبەندی/ شێخ عەبدوڵڵای بێتووشی/ نامی عەبدوڵڵا ئەفەندی حەیدەری/ حاجی ئەسعەد ئەفەندی حەیدەری/ کوردەکان لە تورکیا: سەعید پاشا/ سەعید پاشای کورد/ ئەحمەد سوورەیا/ ڕەسوول مەستی/ یوسف زیا پاشا/ یوسف زیا/ ئەحمەد فایز/ عیزەت بەگ خەندان/ سلێمان بەگ خەندان/ ئیسماعیل پاشای بابان/ مستەفا زهنی پاشای بابان/ ئیسماعیل حەقی بەگ بابان/ سلێمان نەزیف بەگ/ فایەق عەلی بەگ/ ئەمیر لیوا مستەفا پاشا یامولکی/ ئەمیر لیوا ئەمین پاشا ڕواندزی/ کوردەکان لە میسر: عەباس بارزلی/ عەلی ڕەزا بەگی کورد/ ئیسماعیل حەقی پاشا/ مشیر شاهین پاشا/ بنەماڵەی تەیمووری/ عائیشەخانی تەیمووری/ ئەحمەد تەیمووری پاشا/ محەممەد تەیموور/ مەحموود تەیموور/ شێخ محەممەد عەبدە/ قاسم ئەمین/ عوسمان ئەبوبەکر دقنە/ کوردەکان لە حیجاز/ شێخ محەممەدی کورد/ عەلی زوهری شێروانی/ محەممەد ماجدی کورد/ کوردەکانی سووریا: هۆلۆ پاشا و بنەماڵەکەی/ ئیبراهیم بەگ هنانۆ/ محەممەد کورد عەلی/ پیاوانی ئایینی و ئەدەبی/ بنەماڵەی حەیدەری/ ئیبراهیم فەسیح حەیدەری/ محەممەد ئەمین زەند/ موفتی زەهاوی/ شێخ ڕەزای تاڵەبانی/ محەممەد مەحموودی/ ساڵح حەریق/ ئەحمەد مەلا قادر/ محەممەد ئەمین کوردە/ عەبدولڕەحمان قەرەداغی/ ئەمین یومنی/ محەممەد تەها شێروانی/ نوورەدین شێروانی/ ئەمین فەیزی بەگ/ حسین نازم/ مستەفا ساحێبقران/ ئەحمەد حەمدی ساحێبقران/ حەسەن بامەڕنی/ ئەبوبەکر مەلا/ تۆفیق پیرەمێرد/ محەممەد کۆیی/ عەبدولعەزیز حاجی ئەمین/ فایەق بێکەس/ ئەحمەد خانەقا/ عەبدولقادر زەهاوی/ ڕەفیق حیلمی/ عەبدوڵڵا گۆران/ مێژوونووسان: مەلا جەمیل ڕۆژبەیانی/ شوکری فەزڵی/ عەبدولقادر ڕەشید ناسری/ حسین مەردان/ پیاوانی بەڕێوبەرایەتی و سیاسەتمەدار/ عوسمان پاشای جاف/ مەحموود پاشای جاف/ مەحموود خدر/ تاهیر بەگ/ ڕەشید پاشای زەهاوی/ عەبدوڵڵا موخلیس ڕەسوولزادە/ حەمدی پاشای بابان/ محەممەد ساڵح میللی/ حەمدی بەگ بابان/ میر لیوا فەتاح پاشا/

ئیبراهیم حەیدەری/ شێخ محەممەد بریفکانی/ سەعید مەعرووف/ بابەکر سەلیم ئاغا/ ئەحمەد عوسمان/ ڕەشید بەگ بەرواری/ تۆفیق خالیدی/ جەمیل حەوێزی/ محەممەد ئەمین زەکی/ هەیبەتوڵلای موفتی/ ئەحمەد کەرکووکی/ میرزا فەرەج شەریفزادە/ سەبیح نەشئەت/ مەعرووف عەلی ئەسغەر جیاوك/ سدیق مەزهەر مستەفا/ محەممەد حەبیب تاڵەبانی/ فایەق تاڵەبانی/ خدر ئەحمەد دزەیی/ داود حەیدەری/ ساڵح زەکی ساحێبقران/ فەریق ئەمین زەکی سلێمان/ محەممەد ساڵح خانەوادەی محەممەد عەلی بەگ/ فارس ئاغای محەممەد زێباری/ سەعید دۆسکی/ فەریق حسین فەوزی/ جەمیل بابان/ لیوا خالید مەحموود زەهاوی/ عەبدوڵلا سلێمان بەیانی/ عەبدولحەمید جاف/ فەریق بەکر سدقی/ تۆفیق وەهبی/ محەممەد عەلی مەحموود/ دارا بەگ/ ئەمین ڕەشید ئاغا/ سەلاحەددین بابان/ جەلال بابان/ جەمال بابان/ سدیق ڕەسوول قادری/ شێخ قادر شێخ سەعید حەفیدزادە/ داود جاف/ ئیسماعیل ڕواندزی/ حازم شەمدین ئاغا/ ماجد مستەفا/ ڕاغیب عەبدوڵلا بەگ/ د. شەوکەت زەهاوی/ ئەحمەد موختار جاف/ لیوا بەهادین نووری/ سەیفوڵلا خەندان/ محەممەد عەتا ئەمین/ ئەمین تۆفیق/ عەلی کەمال عەبدولڕەحمان/ سەعید بەگ میری شێخان/ غیاسەددین نەقشبەندی/ ئەحمەد موختار بابان/ محەممەد سەعید قەزاز/ عەلی حەیدەر سلێمان/ محەممەد سدیق تەها/ قاسم حەسەن/ حەسەن فەهمی جاف/ میرانی قادر بەگ/ بابا عەلی شێخ مەحموود حەفید/ نازم زەهاوی/ خالید نەقشبەندی/ عیزەدین مەلا/ مەحموود جەمیل/ گەڕیدە و مێژوونووسان: لیکلاما ئینهۆڵت/ کوترد مارگریت لوپیان بێل/ ئیلی بانیستر سون/ سێرجۆن ئیدمۆندس/ ژیاننامەی وەرگێڕ/ سەرچاوەکان/ پێڕست.

١٥٢. ئارییەکان و مادەکان

نووسەر: د. ئەردەشیر خودا دادیان

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: عەلا نووری بابە عەلی

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی خانەی وەرگێڕان

چاپ: یەکەم، چ: بەدرخان، ش: سلێمانی، ژس: ٢٣٤، س: ٢٠٠٣، ل:٢٢٩، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی دانەر/ بەشی یەکەم: ئارییەکان و پێشینەیان/ بەشی دووەم: لکەکانی ئاریانی ئێران و هیندۆ ئەوروپاییەکان/ بەشی سێیەم: ئارییەکان و بان ئێرانی ئارییەکان و خاکی ئێران/ بەشی چوارەم: ژیان و شارستانییەتی ئارییەکان/ بەشی پێنجەم: هیندۆ ئەڵمانییەکان/ بەشی شەشەم: تایبەتمەندییەکانی ڕواڵەتی یا جەستەی (فیزیکی) ئارییەکان لە دیدەی ڕەگەزناسانەوە/ بەشی حەوتەم: بیروباوەڕی هیندۆ ئەڵمانییەکان/ بەشی هەشتەم: لکەکانی ئێرانی و نائێرانییەکان- هۆکان و شێوازی کۆچی ئەوان/ بەشی نۆیەم: ڕێوشوێنی بان ئێران لە پێش کۆچ و لە سەردەمی کۆچی ئارییەکان بۆ ئەم بانە/ بەشی دەیەم: زمانی ئارییەکان و نووسینی ئێرانییەکان بە درێژای مێژوو/ کۆمەڵەی دووەم/ مادەکان/ بەشی یەکەم: سەرچاوەکانی مێژووی مادەکان/ بەشی دووەم: سەرزەمینی ماد/ بەشی سێیەم: پاشایانی ماد/ بەشی چوارەم: پاشاکانی ماد بەگوێرەی باسکردنی هیرۆدۆت/ بەشی پێنجەم: پادشایانی ماد وەك کتزیاس باسیان دەکا/ بەشی شەشەم: مادەکان لە تێرامانێکی گشتگیر و فراواندا/ بەشی حەوتەم: مادەکان لەهەڵسەنگاندنی مێژوونووسە تازەکانی خۆرئاوادا بەتایبەتی نەتەوەناسان/ بەشی هەشتەم: هۆکانی یەکگرتنی هۆزەکانی ماد/ بەشی نۆهەم: تیرەکانی ماد و تایبەتمەندییەکانی ئەوان/ بەشی دەیەم: هونەری مادەکان/ بەشی یازدەیەم/ گەنجینەکانی بەرهەمە هونەرییەکانی ماد/ گەنجینەی (زێویێ) دیارترین گەنجینەی هونەری مادەکان/ پاشکۆ نویشك و ئەنجامگیری مێژووی ئارياييەکان/ ڕاڤەی چەند وشەیەك بەپێنووسی وەرگێڕ/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکان.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٦دا بە کۆدی ١٧٩/١٢ پارێزراوە.

١٥٣. قارەمانانی نەتەوەی کورد- بەرگی یەکەم

هۆنراوە و نووسراوی: محەممەد سەعید ئیبراهیمی محەممەدی (ئاوێر)

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: ئێران، ژس: [١]؟، س: ١٣٨٢ (٢٠٠٣)، ل:٣٠٤، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٢]

نێوەرۆك/ هەندێك بابەتی وەك: پێشەکی/ ئاوات/ بەشی هەوەل: سەرەتا لە بارەی نەژادی کورد و زمانی کوردی/ کورتە باسێك لە بارەی کورد و کوردستان لە پێش مادەکاندا/ پێکهاتنی دووبارەی دەوڵەتی ماد بە هاتنی ئەسکەندەر/ دەقی کتێبی گەڕانەوە لە ئێران (گزنفون) جفری هاوس هولد/ چاوێك لە مێژووی زمانی کوردی ئەمڕۆ/ هۆی پەیدابوونی لەهجەی جۆراو جۆری کوردی/ چوار خشتەکی بابا تاهیری عوریان (ئاخری سەدەی چوارەم)/ کورد لە سەرەتای ئیسلامەوە تا ئەم سەدە/ شۆڕش لە زەمانی خەلیفەی دووەم/ سەلجوقیان/ مەغول/ کورد و نادر/ بەشی دووەم: قارەمانانی نەتەوەی کورد بە شیعر/ هۆی شەڕ داسەپاندنی ئینگلیز بەسەر شێخ ئەحمەد/ لە دایکبوونی قارەمانی کوردستان/ کۆمەکی ئینگلیز بە ئێراق/ هاتنی ئەرتەشی ئێران بۆ مەهاباد/ شالاوی ئێراق و کۆمەکی ئێران بە کورد/ ڕووخاندنی خانووی کوردان لە ناوچەی نەوتاوی/ بنەماڵەی قازی محەممەد/ ڕاگەیاندنی حکوومەتی کوردستان لەلایەن شێخ مەحموودی نەمر لە سلێمانی/ کوژرانی خالۆ قوربان و سمکۆ هەریەك بەجۆرێك/ شۆڕشی ئارارات (ئیحسان نووری)/ وەزارەتی شێرکۆ/ وەزارەتی سەلاحەددین/ سەڵتەنەتی سوڵتان سەلاحەددین لە میسردا/ سەڵتەنەتی سوڵتان سەلاحەددین لە شامدا/ شەڕی ڕەمڵە/ حکوومەتی ماد/ ڕۆستەم/ ساسانیان و شوانکارە/ تێبینیەکان/ بەشی سێیەم/ پەراوێزەکان/ فەرهەنگۆك/ سەرچاوەکان/ وێنەکان/ زنجیرەی پادشایان.

١- ژمارەی سپاردنی نییە و کۆدی ISBN: ٩٦٤-٩١٤٨-٩-١ وەرگرتووە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٦٨/١٢ پارێزراوە.

١٥٤. كوردستان نيشتمانی يەكەمينی سۆمەرييەكانە

نووسەر: هاوڕێ باخەوان

لە بڵاوكراوەكانی دەزگای چاپ و بڵاوكردنەوەی ئاراس

چاپ: يەكەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٩١، س: ٢٠٠٣، ل:١٢٧، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[١]

نێوەرۆك/ پێشەكی/ بەشی يەكەم: ئەم لێكۆڵينەوەيە بۆچی؟/ بەشی دووەم: كوردستان لانكەی مرۆڤ و شارستانييە/ بەشی سێيەم: گواستنەوەی شارستانی لە كوردستانەوە بۆ باشووری ميزۆپۆتاميا/ بەشی چوارەم: باشووری ميزۆپۆتاميا تا چاخە مێژووييەكان/ بەشی پێنجەم: كێشەی سۆمەرييەكان و زانايانی ئاركيۆلۆژی/ بەشی شەشەم: سۆمەرييەكان و كورتەيەكی مێژووەكەيان/ فوراتييە سەرەتاييەكان و سۆمەرييە هەرە كۆنەكان/ نووسينی سۆمەرييەكان/ پادشا و فەرمانڕەوا سۆمەرييەكان/ چەمكێك لە ژيانی كۆمەڵايەتيی سۆمەرييەكان/ بەشی حەوتەم: يەكەمين نيشتمانی سۆمەرييەكان/ ئەو بەڵگانەی كە گەواهی بۆ يەكەمين نيشتمانی سۆمەرييەكان دەدەن/ كەرەستە ئاركيۆلۆژييەكان/ زمانی سۆمەرييەكان/ بەراوردێك لە نێوان دراوسێكانی وڵاتی سۆمەرييەكاندا/ ئايينی سۆمەرييەكان/ پەرستگای زەكووڕە/ ئەفسانە سۆمەرييەكان/ چيرۆكی لافاوەكە/ كۆتايی و سەرەنجام/ سەرچاوەكان.

١٥٥. كورد- لەجەنگی ڕوسيا لەگەڵ ئێران و توركيادا- بارودۆخی سياسیی كوردی توركيا و ئێران و ڕوسيا

نووسەر: پ. ی. ئەڤێر يانۆڤ

وەرگێڕانی لە ڕووسييەوە: د. ئەفراسياو هەورامی

لە بڵاوكراوەكانی مەكتەبی بيرو هۆشياری (ی.ن.ك)

چاپ: يەكەم، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ٤١٥، س: ٢٠٠٣، ل:٣٩٢، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[٢]

پێشەكی چاپی كوردی/ پێشەكی دانەر/ بەشی يەكەم: شەڕی ڕووسيا و فارس ١٨٠٦-١٨١٣ و شەڕی ڕووسيا/ بەشی دووەم: شەڕی ڕووسيا و فارس لە نێوان ساڵانی ١٨٢٧- ١٩٣٦/ بەشی سێيەم: شەڕی ڕووسيا- توركيا ١٨٢٨-

---

١- ئەم كتێبە لە ئەرشيڤی ژادا بە كۆدی ٢٤٤/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم كتێبە لە ئەرشيڤی ژادا بە كۆدی ٢٣١/١٢ پارێزراوە.

١٨٢٩/ بەشی چوارەم: شەڕی ڕۆژهەڵات ١٨٥٣- ١٨٥٦/ بەشی پێنجەم: ڕاپەڕینی یەزدان شێر دژی دەسەڵاتدارانی تورك لە ساڵی ١٨٥٤/ بەشی شەشەم: شەڕی ڕووسیا-تورکیا لە نێوان ساڵانی ١٨٧٧-١٨٧٨/ بەشی حەوتەم: ڕاپەڕینی کوردەکانی بەدرخان لە ساڵی ١٨٧٨ و شێخ عوبەیدوڵڵا لە ساڵی ١٨٨٠/ بەشی هەشتەم: بارودۆخی سیاسی سەردەمی (کوردەکانی تورکیا- فارس- ڕووسیا) دۆکیومێنتەکان سەبارەت بەسەردەمی شەڕەکانی ساڵانی ١٨٠٦- ١٨١٢ ساڵانی ١٨٠٤-١٨١٣ و ساڵانی ١٨٢٦- ١٨٢٧ و ساڵانی ١٨٢٧- ١٨٢٨/ دۆکیومێنتەکان سەبارەت بە سەردەمی شەڕی ڕۆژهەڵات لە ساڵانی ١٨٥٣- ١٨٥٦/ پێڕست.

١٥٦. مێژووی بروسکە- (مێژووی کوردستان)

نووسەر: ئیسماعیل ئەییوبی (سمکۆ ئەپرام)

لە بڵاوکراوەکانی (انتشارات تابش فرهنگ)

چاپ: یەکەم، چ: گنج شایگان، ش: ئێران، ژس: ؟[1]، س: ١٣٨٢ (٢٠٠٣)، ل:٢٥٢، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[2]

بابەتی پێشکەش/ سەرەتا/ بەشەکانی کورتە باس/ ڕاڤەی بەشی پێنجەم/ بەشی یەکەم: ناوی مێژوونووسانی گشتی و تایبەتی کە لەبارەی کوردستانەوە باسیان کردووە/ بەشی دووەم: مانای وشەی کورد/ بەشی سێیەم: ناوی بڕێك لەو حکوومەتانەی کورد کە پێش لە مێدیا لە کوردستان و ئێرانی ئێستادا بوونە: حکوومەتی لوو/ گوێی/ کاسای/ میتانی/ سووباری/ زوانی/ هوریان/ حکوومەتی نایری/ دەسەڵاتی ئیلی پی لە مایی دەشت و بێستوونی کرماشان لە ٩٠٠ ساڵ پێش زایینی/ حکوومەتیماننا یا مانتاکان لە دەشتی باشووری ورمێ/ حکوومەتی ئوراوتوریان/ هۆزەکانی مێدیا/ یاد ئاوەری و مەبەست لە باسی ئەو دەسەڵاتدارانەی کورد لەم کورتە باسەدا حکوومەتی ئێستای کوردستانی ئێراق/ شۆڕشی قەڵای دمدم و حکوومەتی میری دەست زێڕین/ گشت شۆڕشەکانی کورد/ بەشی چوارەم: هۆی سەرنەکەوتنی ئەم شۆڕشانە بۆ پێکهێنانی وڵاتێکی سەربەخۆی کوردی لە هەموو سەرزەوینی کوردستاندا چی

١- ژمارەی سپاردنی نییە و کۆدی ISBN: ٩٦٤-٧٩٥٩-٠٧-٩ وەرگرتووە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٧١/١٢ پارێزراوە.

بووه؟/ نەبوونی یەکیەتی/ ئابووری/ ماندووبوونی ئەپووری خەڵك لەسەر ڕێککەوتنی سەرکردەکانی مێدیا لەگەڵ پارس/ ئایینی پیرۆزی ئیسلام/ هۆیەکانی دوای هاتنی ئایینی پیرۆزی ئیسلام/ ئایینی/ ئابووری/ نەخوێندەواری/ کۆمەڵایەتی و ڕژێمی دەرەبەگایەتی/ بڵاوبوونی یەکیەتی جوگرافیایی/ سیاسی/ نەبوونی ڕادەی زۆری شارنشینی/ نەبوونی ڕێبەرێکی وەها کە مەرجەکانی پێویست وە وەرەی هەموو هۆزەکان و پارچەکانی تێدابێ/ بەشی پێنجەم: جەماوەری گەلی کورد بە گوێرەی بەراوردی جەماوەرناسی تا ساڵی ٢٦٧٨ی کوردی بەرامبەری ١٣٦٦ی کۆچی هەتاوی ڕادەی خاکی کوردستان کە کورد لە بنج و بناغەدا ئێرانین وە ئێستا بەشکراون/ زەردەشتەکانی پەیامبەرانی کورد/ پاشەکی کورتە باس/ جێگای سەرنجدان لە هەموو بابەتەوە/ ئایینی کوردان/ جوگرافیای ئێران لە سەردەمی هەخامەنشیان- ئەشکانیان و ساسانیان/ پێلیزی مێژووی برووسکە.[١]

١٥٧. مێژووی ڕیشەی نژادی کورد

نووسەر: ئیحسان نووری پاشا

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: وریا قانع

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٣١٩، س: ٢٠٠٣، ل:١٢٠، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[٢]

پێشوتار: ئیحسان نووری/ بەشی یەکەم: ڕیشەی نەژادی کورد/ بەشی دووەم: مێژووی کورد/ بەشی سێیەم: ئاراراتییەکان/ بەشی چوارەم: نەمرودەکان/ کورتەی ناوەرۆکی ئەم کتێبە/ ناوەرۆك.

١- لە سەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٢٣٥/١٢ پارێزراوە.

١٥٨. مێژووی کورد و هاوسێکانی- بەشی یەکەم

نووسەر: جەلالی ئەمین بەگ

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٢، س: ٢٠٠٣، ل:٤٨٤، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ بەشی یەکەم: مێژوو چییە؟/ کزی و زەبوون نەمانی ئیمپراتۆریەت لە میسردا/ بەشی دووەم: ڕووبارەکانی دیجلە و فورات و کارون/ ئەو کات و گۆڕینانەی بەسەر مرۆڤدا تێپەڕیوە/ بەشی سێیەم: ئیلامییەکان/ سوپای سۆمەرییەکان/ بەشی چوارەم: ئەکەدییەکان ٢٨٠٠ ساڵ پ.ز/ سنووری ئیلام/ بەشی پێنجەم: گۆتییەکان/ هیتیتییەکان/ بەشی شەشەم: ئاشوورییەکان/ جەنگی تولیز ٤١٥- ٦٥٩ پ.ز/ بەشی حەوتەم: هەڵگیرساندنی شۆڕش لە شاری شووشدا/ هێرشی تێگلات پلاسەری چوارەم ٧٤٤ پ.ز/ بەشی هەشتەم: دەربەدەرکردنی ئیسرائیلییەکان- جووەکان (ئیسرائیل) بۆ خاکی میدیا لەلایەن سارگۆنی دووەمەوە ٧٢٢ پ.ز/ ئاشوورییەکان بۆ مرۆڤانی دوای خۆیان لە مێژوودا چییان جێ هێڵاوە؟/ بەشی نۆیەم: بارودۆخی میدیاکان دوای لەناوچوونی ئاشوورییەکان/ بەزاندنی ئاستیاکس لەلایەن سیرۆس کۆرشی گەورەوە/ بەشی دەیەم: شارستانیەتی مادەکان/ دواڕۆژی ژیانی کراسۆس/ بەشی یازدەیەم: هێرشی بەربەریەکان وە هەندێك لە جوگرافییەکانی هێلانەیەکان- هێرشی داریۆش بۆ سەر سکیسییەکان لە ٥١٢ پ.ز/ بەشی دوازدەیەم: داگیرکردنی مەکدۆنیا- کوشتنی سەرخەس ٤٦٦پ. ز/ بەشی سیازدەیەم: فەرمانڕەوایی ئەردەشێری یەکەم ٤٦٥ پ.ز/ هەڵکەوتی جوگرافی گریك و مەکەدۆنیا/ بەشی چواردەیەم: دانیشتوانی مەکەدۆنیا لە هەرەکۆندا/ کۆچی دوایی ئەسکەندەری مەزن ٣٩٣ پ.ز/ بەشی پازدەیەم: کێشە و ناکۆکی نێوان بنەماڵەکەی و هەرەس هێنانی ئیمپڕاتۆریەتی ئەسکەندەر/ هێرشی ئانتیخۆس بە نێوان ناوچەکانی باکتریا- پەنجاب وە کرمان ٢٠٤ پ.ز/ بەشی شازدەیەم: پەیوەندیی نێوان هیلا و ڕۆمانییەکان/ پارە و پول- دراوی بارتییەکان/ بەشی حەڤدەیەم: تێکۆشان و بەربەرەکانی بۆ دەستگرتن بەسەر ئەرمەنیادا- کێشەی ئەرمەنیا/ بەربەرەکانی پارتەکان و ڕۆمانییەکان بۆ دەست ڕاگرتن بەسەر ئەرمەنیادا/ بەشی هەژدەیەم: بووژاندنەوەی ئایینی زەردەشتی لەلایەن ئەردەشێرەوە/ هەڵگیرساندنەوەی جەنگ لە نێوان ساسانییەکان و

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٢٩/١٢ پارێزراوە.

ڕۆمانییەکان ٦٠٣ پ.ز/ بەشی نۆزدەیەم: جەنگی زیقار ٦١٠ز/ هەڵکەوتی جوگرافی نیمچە دورگەی عەرەب/ بەشی بیستەم: شارە گرنگەکانی حیجاز/ کێشەی بەردە ڕەشەکە/ بەشی بیست و یەکەم: پەیامی خودا/ ناشتنی تەرمی پێغەمبەر (د.خ)/ بەشی بیست و دووەم: ماوەی دەسەڵاتداری خولەفاکانی ئیسلام ٦٣٢- ١٢٥٨ز/ خوڕەوشتی عەلی/ بەشی بیست و سێیەم: ئیمپڕاتۆریەتی خولەفای ئەمەویی/ کارە گرنگەکانی موعاویە ٦٦١ز - ٤١ك/ بە کورتی ئەو هۆکارانەی بۆتە لە ناوچوونی بنەماڵەی ئەمەوی/ بەشی بیست و چوارەم: عەباسییەکان/ جوگرافی ئیمپراتۆرێتی عەباسی/ جەنگی خاچ- الحروب الصلیبیة ١٢٧٣- ١٠٦٩/ بەشی بیست و پێنجەم: بارودۆخی گەلی کورد تا چەرخی نۆزدەیەم/ پەیوەندی نێوان ئێرانییەکان و ئینگلیزەکان ١٥٥٨- ١٥٦٣/ بەشی بیست و شەشەم: شۆڕشی پیشەسازی لە ئەوروپادا/ زەکی خان/ ناوەرۆك (بێ ناونیشان).[1]

١٥٩. ئەراپخای- وولاتی کوردەواری لە مێژوودا- شوێنی جوگرافیای ناوچەی کەرکوك لە سەردەمە مێژوویی‌یەکاندا- بەرگی یەکەم

نووسەر: سمکۆ بەهرۆز محەممەد (ئەژی)

چاپ: یەکەم، چ: ئەزمر، ش: سلێمانی، ژس: ٧١، س: ٢٠٠٤، ل:١٥٢، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[2]

پێشەکییەکی پێویست/ بەشی یەکەم: بنەڕەت و لێبوونەوەی ئەو ناوانەی بە کەرکووك و دەوروبەرەکەی وتراوە/ لێبوونەوەی ناوی کەرکووك لە دەوری بڵاوبوونەوەی ئیسلامەتی تا ئەم سەردەمەی ئێستامان/ لێبوونەوەی ناوی ئەراپخا و نوزی/ سەرنج و بۆچوونەکان دەربارەی لێبوونەوەی ناوەکانی کەرکووك/ بەشی دووەم: شوێنی کەرکووك و گرنگی لە ڕووی مێژوویی و جوگرافیایی و بازرگانی و ڕامیارییەوە/ بەشی سێیەم: پێکهاتە و ڕووی زەوییەکەی لە گۆڕانە جیۆلۆجییەکانەوە/ جۆرەکانی گڵ لە پارێزگای کەرکووکدا/ چینە جیۆلۆجییەکانی خاکی ناوچەی کەرکووك/ پێکهاتەی گڵی چەمچەماڵ و حەویجە/ دابەشکردنی ڕووی زەوییەکەی (چیا، بان، دەشت)/ بەشی چوارەم: ئاووهەوای (المناخ) ناوچەی کەرکووك/ باران/ پلەی گەرما/ شێ

١- لەسەر بەرگی دواوە، وێنەیەك و کورتەیەك لە ژیاننامەی نووسەر دانراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٣٨١/١٢ پارێزراوە.

(الرطوبة)/ هەوا و پاڵەپەستۆ/ بەشی پێنجەم: جوگرافیای دانیشتوان و ڕووبەرەکەی/ ژمارەی دانیشتوان و ڕووبەرەکەی/ هۆکارەکانی شاردنەوەی سەرژمێری پارێزگاری کەرکووك/ چین و توێژەکانی نەتەوەیی پارێزگاکە/ دابەشبوونی جوگرافیای هۆز و عەشیرەتەکانی پارێزگاکە/ بەشی شەشەم: دۆزینەوەی نەخشەیەکی تۆپۆگرافی ناوچەی کەرکووك/ بەشی حەوتەم: سەرەتاکانی جوگرافی مێژوویی ناوچەی کەرکووك/ گەشەکردنی هۆ جوگرافیاییەکان لە سەرهەڵدانی شارستانیەتی پێش مێژوو/ گەشەکردنی شارستانی لە قادیش و مەتارە/ سەرهەڵدانی شارستانی گۆتییەکان/ سەرچاوەکان بە شێوەیەکی گشتی/ پێرستی خشتەکان/ پێرست.[1]

١٦٠. بازیل نیکیتین و کوردناسیی- بەرگی یەکەم

نووسەر: بازیل نیکتین
وەرگێڕانی لە فرەنسییەوە و پێشەکی و پەراوێز: د. نەجاتی عەبدوڵڵا
لەبڵاوکراوەکانی بنکەی ژین
چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٤٤٢، س: ٢٠٠٤، ل:٢٧٤، ق: (١٥×٢٠)
ناوەرۆك:[2]

وێنەی بازیل نیکیتین و هاوسەرەکەی/ پێرەست/ پێشەکی وەرگێر/ یادێك لە مەلا سەعیدی شەمدینانی/ سەرچڵێك لە ژیان و کارە کوردناسییەکانی بازیل نیکیتین/ بیبلیۆگرافیای کرۆنۆلۆژی کارە زانستەکانی نیکیتین لە بارەی کوردەوە/ کوردەکان باسی خۆیان دەگێڕنەوە/ والیەکانی ئەردەڵان/ شەمدینان/ ستایشێکی کوردیی سوننیزم/ حکایەتا دەروێشی کوردی سلێمانی و موجتەهیدی کەربەلایی/ بابەتە ئایینییەکانی ناو تێکستە کۆکراوەکانی بازیل نیکیتین/ حەکایەتا سۆتۆ تەتۆ/ بەدرخانی/ برادۆست/ ئۆرەمار/ بەهلوول/ ڕواندز/ ئەلبووم/ ئیندێکسی ناو و شوێنەکان.[3]

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لە ژیاننامەی نووسەر دانراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٩٦/٥ پارێزراوە.
٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

١٦١. بەیەکگەیشتنی کورد و لان لە وڵاتی باب و شەروان

نووسەر: د. جەمال ڕەشید ئەحمەد

وەرگێرانی لە عەرەبییەوە: ئاسۆس محەممەد ڕەشید مەلا قادر

لە بڵاوکراوەکانی کتێبخانەی سۆران– هەولێر

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٥٨، س: ٢٠٠٤، ل:٣٣٠، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

پێش گوتەیەکی وەرگێر/ پێشەکی چاپی دووەم/ بەرایی/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: ڕووخسارێك لە بارەی وڵاتی لان و باب و شێروان/ بەشی دووەم: لان (ئالان)/ بەشی سێیەم: پێشینەکانی لان لە مێژوودا سەکیز و کیمیرییەکان و سەورمات/ خو و نەریتەکانی سەکیز پێوەندییە گیانییە مەترياليیەکان/ بەشی چوارەم: دیاردەکانی بەیەکگەیشتنی پێشینەکان/ ڕەوشیی وڵاتی کوردەواری لە میانەی کۆچی میدییەکان و سەکیز بۆی/ بەشی پێنجەم: بەرامبەربوونی کوڕەزا وەچەکان یان بە یەکگەیشتنی کورد و ئالان/ پەراوێز/ فەرهەنگۆك/ سوپاسگوزاری/ پێرست.

١٦٢. پوختەیەك لەمێژووی کورد لەسەرەتاوە تا ئێستا

نووسەر: مەلا خالید فریزی

چاپ: یەکەم، چ: بژار، ش: هەولێر، ژس: ٣٧١، س: ٢٠٠٤، ل:٣٦٩، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك[٢]:

هەندێ بابەتی وەك: زمان و زاراوەی کوردی/ حکوومەت و میرنشینە کوردییەکان/ کورد لە دوای ڕووخانی دەوڵەتی ماد– میدیا/ کورد لە سەردەمی دەوڵەتی ئیسلام ئەو حکوومەت و میرنشینانەی خوارەوەی دامەزراند/ حکوومەتی عوسمانی و کورد/ حکوومەتی ئێران و کورد/ باسی میرنشینەکانی کورد/ کورتە باسێك دەربارەی مەلای خەتێ/ هۆی ڕووخانی حکوومەت و میرنشینەکانی کورد/ کورد لە دەوری دەسەڵاتی تورکدا/ باسی قەڵای دمدم/ شۆڕشەکانی کورد/ دامەزراندنی حکوومەتی ئێراق/ تاوانەکانی ڕژێم/ ڕووبەر و ژمارەی دانیشتوانی کوردستان/ زمانی کوردی لە سەردەمی ساسانییەکان/ ژیاننامەی نووسەر/ سەرچاوەکان/ ئەم نامیلکەیە ئەم باسانەی خوارەوەی لەخۆ گرتووە.[٣]

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٦دا بە کۆدی ٢٠١/١٢ پارێزراوە.

٢– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٣– لەسەر بەرگی دواوە، شیعرێکی (فریزی) نووسراوە.

١٦٣. پەیدابوون و دروستکردنی چەکی ئاگردار لە کوردستان

نووسەر: عبدولڕەقیب یوسف

لە بڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٤٣٨، س: ٢٠٠٤، ل:٧٢، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ هەندێك بابەتی وەك: پەیدابوون و دروستکردنی چەکی ئاگردار لە کوردستان/ دروستکردنی تفەنگ لە کوردستان/ تفەنگ لە کوردستان بە دوو ڕێگا دروست کراوە/ چۆنێتی دروستکردنی تفەنگ/ دروستکردنی داری تفەنگ/ دروستکردنی دەمانچە لە کوردستان/ هەندێ لە ئامێرەکانی چەخماخسازی/ دروستکردنی باروت/ چەخماخسازەکان/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکان.

١٦٤. چەند وتارێکی کوردناسی- بەرگی یەکەم[٢]

نووسین: کۆمەڵێ نووسەری ڕووسی

وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە و پێشەکی: ئەنوەر قادر محەممەد

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: دووەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ٣٢٠، س: ٢٠٠٤، ل:٣٤٦، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[٣]

هەمان ناوەرۆکی چاپی هەردوو بەرگی ١ و ٢ی هەیە، بڕوانە هەردوو کتێبی ژمارە ٥٢ و ١١٥.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ٢١٤/١٢ پارێزراوە.

٢- هەرچەند ئاماژەی پێ نەکراوە، بەڵام دیارە ئەم کتێبە لە دوو بەرگ پێکهاتووە کە هەردووکیان لەم کتێبەدان، کە دەکرێ بەرگی یەکەمی چاپی دووەم بێت و بەرگی دووەمی چاپی یەکەم بێت، بەڵام لەگەڵ ئەوەشدا ناونیشانی بابەتەکانی چاپی یەکەمی بەرگی یەکەم لەگەڵ ئەمەدا جیاوازە؟

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ١٢٥١/١٢ پارێزراوە.

١٦٥. سیستەمی میرنشینی لە کوردستان- سەرهەڵدان و ڕوخانی/ کورتەیەکی مێـژوویی سـەبارەت بـە گرنگـی سیاسـی و گەنجینـە کەلتوریەکـەی لـە ناوەڕاستی سەدەی دەیەمەوە تا ناوەڕاستی سەدەی نۆزدەیەم

نووسەر: د. سەعد بەشیر ئیسکەندەر

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: جەوهەر کرمانج

لـە بڵاوکراوەکـانی پـڕۆژەی ٦٠ کتێـب دەربـارەی پێکهاتـە فکرییـەکانی دیموکراسی

چاپ: یەکەم، چ: داناز، ش: سلێمانی، ژس: ٢٦٠، س: ٢٠٠٤، ل:٣٣٦، ق: (١٥×٢٣)

ناوەڕۆك:[١]

بـەرکوڵ لـە نووسـینی: جەوهـەر کرمـانج/ پێـشەکی/ میرنـشین: کۆمەڵگایـەکی چەقبەستووە یان دینامیکی؟/ شوێن و پایەی میرنشینە کوردییەکان لە مێژووی کوردسـتاندا/ شـوێنەواری ڕووخـانی میرنـشینە کوردییـەکان لەسـەر کۆمـەڵی کوردەواریدا/ بەشی یەکەم: بارودۆخی سیاسی کوردستان لەسەدەی دەیەمەوە تـا سـەدەی حەڤدەیـەم/ بەشـی دووەم: میرنـشینە کوردییـەکان و ئیمپڕاتۆریـەتی عوسمـانی لـە نێـوان سـەدەی شـازدە و هـەژدەدا/ بەشـی سـێیەم: سـەرهەڵدانی یەکەمین بزوتنەوەی سەربەخۆیی/ بەشی چوارەم: بزوتنەوەی سەربەخۆیی خواز و یـەکگرتووخوازی میرنـشینی سـۆران ١٨٢١- ١٨٣٦/ بەشـی پێنجـەم: مـیر بـەدرخان و پێکهـاتنی کۆنفیـدراڵی میرنـشینی گـەورە ١٨٣٩- ١٨٤٧/ سەرنجەکانی کۆتایی/ چەند نەخشەیەك/ سەرچاوەکان.

١٦٦. شۆڕشی شـێخ عوبەیـدوڵڵای نـەهری لـە بەڵگەنامـەکانی فەڕەنـسیدا ١٨٧٩-١٨٨٢

وەرگێڕانی لە فرەنسییەوە: د. نەجاتی عەبدوڵڵا

لەبڵاوکراوەکانی مەکتەبی بیر و هۆشیاری (ی.ن.ك)

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ٣١٨، س: ٢٠٠٤، ل:٢٠٩، ق: (١٥×٢٠)

ناوەڕۆك:[٢]

وتـەی بـەرایی: ڕەفیـق سـابیر/ قـسەی وەرگێـڕ/ کرۆنۆلۆژیـای ڕووداوە نێودەوڵەتییەکان/ کرۆنۆلۆژیای دیوی ناوەوەی ڕووداوەکانی شۆڕش بەگوێرەی

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٤٢٩/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٩٩٢/١٢ پارێزراوە.

بەڵگەنامـــەکان/ لـــەڕووخانی میرنـــشینەکانەوە بـــۆ دەســـەڵاتی شـــێخەکان- ســـەرەتاییەك بـــۆ لـــەدایکبوونی هۆشـــیاری نەتەوایـــەتی/ بەشـــی یەکـــەم: بەڵگەنامـــەکان/ بەڵگەنامـــەی ژمـــارە ١- شـــیکردنەوە: ڕەهـــاکردنی هێـــزە ئیتیحادییـــەکان/ بەڵگەنامـــەی ژمـــارە ٢- شـــیکردنەوەی شۆڕشـــی کوردســـتان/ بەڵگەنامەی ژمارە ٣- لێکدانەوە لە بارەی شۆڕشی کوردستانەوە/ بەڵگەنامەی ژمـارە ٤- لێکدانـەوە: نـاردنی برووسـکەیەکی کونـسوڵیی لـەبارەی شۆڕشـی کوردستـانەوە/ بەڵگەنامـەی ژمـارە ٥- برووسـکەیەك لـە کۆنستانتینۆپلەوە بـۆ وەزارەتـی جـەنگ/ بەڵگەنامـەی ژمـارە ٦- لەبابـەت کێشەی کوردەکـان لەگـەڵ فارســـەکان و ئەگـــەری دەســـتێوەردانی ڕووس/ بەڵگەنامـــەی ژمـــارە ٧- لـــە موقەدەمی یەکەم ئەتاشەی سەربازی بۆ وەزیری جەنگ لە بارەی کوردستانەوە/ بەشی دووەم: پاشکۆکان/ پاشکۆی یەکەم: بەڵگەنامەیەکی فرەنسی لە ئەرشیفی وەزارەتـی دەرەوەی بـەریتانیا/ پاشـکۆی دووەم: لـە سـێر ئـا. هـ. لایـاردەوە بـۆ مارکیز سالیسبێری/ پاشکۆی سێیەم: کوردەکانی فارس و هێرشی عوسمانی/ پاشکۆی چوارەم: کرۆنیکی ئەفشارەکانی ورمێ/ پاشـکۆی پێنجـەم: نامەیـەك لـە کۆلۆنێل Chardgny بۆ بەڕێز وەزیـری جەنگ لـە بارەی پرسـی کـوردەوە/ بەشـی سـێیەم: بیبلۆگرافیـا ئۆرگینالـەکان و وێنـەکان/ بیبلۆگرافیـای مێژوونووسـیی شۆڕشـی شـێخ عوبەیـدوڵڵای نـەهری ١٨٧٩- ١٨٨٢ (ئینگلیـزی- فرەنـسی)/ ئۆرگینالی بەڵگەنامە فرەنسیەکان/ ئیندێکسی ناو و شوێنەکان.

١٦٧. کوردستان لە چاپکراوە عوسمانلییەکاندا

وەرگێڕانی لە تورکییەوە: فەیسەڵ دەباغ

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ٦، س: ٢٠٠٤، ل:١٩١، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ ئـەم کتێبـە (بـەپێی ڕیزبەنـدی تیپـەکان) بـاس لـە شـار و شارۆچکە و گوندەکانی بەشێك لە کوردستان دەکات.../ زمانە ئارییەکان.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیفی ژادا بە کۆدی ١٨٢٦/١٢ پارێزراوە.

١٦٨. كوردستان لە سەردەمی دەوڵەتی عوسمانی دا- لە ناوەڕاستی سەدەی نۆزدەهەمەوە تا جەنگی یەکەمی جیهانی (لێکۆڵینەوەیەك لە بواری مێژووی سیاسیدا)

نووسەر: د. عەبدوڵڵا عەلیاوەیی
لەبڵاوکراوەکانی سەنتەری لێکۆڵینەوەی ستراتیجی کوردستان
چاپ: دووەم، چ: ئاوێر، ش: هەولێر، ژس: ٤٣٢، س: ٢٠٠٤، ل:١٩٨، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:[١]

بەشی یەکەم: کورد لەنیوەی یەکەمی سەدەی نۆزدەیەمدا/ پێکهاتەی دانیشتوان و ژیانی ئابووری لە کوردستاندا/ دابەش کردنی کوردستان لەنێوان هەردوو دەوڵەتی سەفەوی و عوسمانیدا/ میرنشینە کوردەکان/ هۆکاری ڕووخانی میرنشینە کوردەکان لە دەوروبەری ناوەڕاستی سەدەی نۆزدەیەمدا/ سەرەتای دەسەڵاتی ئەوروپی لەکوردستاندا/ پەیمانەکانی سنووری نێوان دەوڵەتی عوسمانی و ئێران لە نیوەی یەکەمی سەدەی نۆزدەیەمدا/ پەیمانی دووەمی ئەرزەڕۆم لە ساڵی ١٨٤٧دا/ بەشی دووەم: کوردستان لە ساڵانی ١٨٥٣- ١٨٧٨/ پەیوەندییەکانی ڕووسیا- کورد پاش ناوەڕاستی سەدەی نۆزدەیەم/ کورد لەماوەی جەنگی کریما/ بزوتنەوەی یەزدان شێر/ هەڵوێستی تایفە ئایینییەکان لەبزوتنەوەی یەزدان شێر/ کوردستان لەپاش شەڕی کریماوە تا بەرپابوونی شەڕی ڕووسیا- عوسمانی لە ساڵانی ١٨٧٧-١٨٧٨/ جەنگی ساڵانی ١٨٧٧-١٨٧٨ی نێوان ڕووسیا و دەوڵەتی عوسمانی و ڕۆڵی کورد تێیدا/ هەردوو پەیمانی ساڵی ١٨٧٨ی سان ستیڤانۆ و بەرلین/ بزوتنەوەی کوڕانی بەدرخان لەساڵی ١٨٧٩دا/ دووەمین بزوتنەوەی کوڕانی بەدرخان لەساڵی ١٨٨٩دا/ سیاسەتی دەوڵەتی عوسمانی بەرانبەر بە خێڵە کوردەکان و تایفە ئایینییەکان/ خێڵەکانی دەرسیم/ ئێزیدییەکان/ بارودۆخی گشتی کوردستان پێش هەڵایسانی شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵا/ بەشی سێیەم: شۆڕشی شێخ عوبەیدڵڵای نەهری ١٨٨٠- ١٨٨١/ شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری/ پەیوەندی شێخ عوبەیدوڵڵا لەگەڵ تایفە ئایینییەکاندا/ پەیوەندی شێخ لەگەڵ ڕووسیادا/ پەیوەندی شێخ لەگەڵ بریتانیادا/ هۆکانی شکستی شۆڕشەکەی شێخ عوبەیدوڵڵا نەهری/ سەرەنجامەکانی شۆڕش/ بەشی چوارەم: پەرەسەندنی هۆشیاری نەتەوەیی لەلای کورد لە چارەکی کۆتایی سەدەی نۆزدەیەم و سەرەتای سەدەی بیستەمدا/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٧٠٢/١٢ پارێزراوە.

سوارەی حەمیدییە/ خوێندنگە خێڵەکییەکان (عەشیرەت مەکتەبلەری)/ بەشداری کورد لە دامەزراندنی کۆمەڵەی ئیتحاد و تەرەقیدا/ سەرەتای سەرهەڵدانی بزوتنەوەی نوێی ڕۆشنبیریی کوردی/ ڕۆژنامەی کوردستان ١٨٩٨- ١٩٠٢/ کۆمەڵە و ڕێکخراوە کوردییەکان/ بەشی پێنجەم: کوردستانی عوسمانی پاش کودەتای ساڵی ١٩٠٨/ ڕاپەڕینی ساڵی ١٩١٣ی بتلیس/ سەرچاوەکان/ پێرست.[1]

١٦٩. کوردەکانی ئێران و هێرشی عوسمانی

نووسەر: گیلان

وەرگێڕانی لە فرەنسییەوە: د. نەجاتی عەبدوڵڵا

لە بڵاوکراوەکانی کتێبخانەی کوردناسیی- مەکتەبی بیر و هۆشیاری (ی.ن.ك)

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ٧١٣، س: ٢٠٠٤، ل:١٤٨، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[2]

لە بریتی پێشەکی/ سۆمای/ برادۆست/ تەرگەوەر/ مەرگەوەر/ پاشکۆیەکان/ ڕاپۆرتی دەرویش پاشا- سەرۆکی کۆمسیۆنی عوسمانی بۆ دیاریکردنی سنووری عوسمانی- ئێرانی ١٢٦٩-١٨٥٢/ شیکردنەوەی ڕەوشی ورمێ/ شەکاك/ شەقاقی/ ئۆرگیناڵی بەڵگەنامە فرەنسییەکان/ ئیندێکسی ناو و شوێنەکان.

١٧٠. کورد و کوردستان[3]

نووسەر: ئارشاك سافراستیان

وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: ئەمین شوان

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: دووەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٤٠٦، س: ٢٠٠٤، ل:١٦٦، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[4]

پێشەکی: کەمال مەزهەر (لەم پێشەکییەدا ئاماژە بە وەرگێڕانەکەی "عەبدوڵڵا شاڵی" کراوە کە دیارە "عەبدوڵڵا شاڵی" کورتەیەکی لە کتێبەکە وەرگێڕاوە)/ گەلێکی یەکجار دێرین لە مێژوودا/ ڕۆمییەکان دەبێ مل بشکێنن و بڕۆن/

١- لەسەر بەرگی دواوە، ژیاننامەی نووسەر نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٩٥٠,١/٤١٣ پارێزراوە.

٣- هەمان ئەم کتێبە پێشتر کورتەیەکی لەلایەن (عەبدوڵڵا شاڵی)یەوە بەناونیشانی (مێژووی کورد و کوردستان) وەرگێردراوە... بڕوانە کتێبی ژمارە ٢٣.

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٥١٢/١٢ پارێزراوە.

فەسڵی یەکەم: هەندێ بیروڕای هەڵە دەربارەی ڕەگەزی کوردان/ یەکەم پادشایەتی گۆتۆ- کورد کە حوکمڕانی بابلی کردووە/ کاشییەکان بابل ڕادەماڵن/ کوردستان و سەرزەمینی ئاشووریان/ سەرهەڵدانی وڵاتی فارس و سەرزەمینی گۆتۆ- کوردستان/ ئەرمەنستان و پارستان و خێڵە کوردەکان/ ئێرانی ساسانی و کورد/ فەسڵی دووەم: ئیسلام و کوردستان/ سوڵتان سەلاحەددین و خاچدارەکان/ هێرشی مەغۆل و تەتەرەکان/ فەسڵی سێیەم: هەڵمەتی جیهانگیریی عوسمانییەکان و خێڵە کوردەکان/ کەریم خانی زەندی کورد- پادشای هەموو سەرزەمینی ئێران/ جوگرافیای کوردستان لە سەردەمی نوێدا/ فەسڵی چوارەم: هەڵگەڕانەوەی کوردان لە عوسمانییەکان/ پاشا کوێرەی ڕواندز/ میر بەدرخانی جزیرەی ئیبنوعومەر/ پڕۆگرامی سیاسیی بەدرخان بەگ/ مێژوو خۆی دووپات دەکاتەوە/ ڕاپەڕینی کوردان لە ئێران/ پەرەسەندنی بزوتنەوەی نیشتمانی کورد/ دامەزراندنی هێزی سوارەی کوردان/ فەسڵی پێنجەم: شۆڕشی ١٩٠٨ی تورك و هەڵوێستی بەرامبەر بە کوردان/ هۆزە کوردەکان و جەنگی یەکەمی جیهانی سەفەربەرلك/ داواکارییەکانی کوردان لە بەردەم کۆنفرانسی ئاشتی/ فەسڵی شەشەم: یەکەم ڕاپەڕینی شۆڕشگێڕانەی کوردان/ دووەم جەنگی شۆڕشگێڕانەی کورد/ دەرسیم ئیتر نەما جەنگی شۆڕشگێڕانەی سێیەم/ بارودۆخی سیاسی ئەمڕۆی کورد/ کوردەکانی سووریا و لوبنان/ کێشەی کورد لە تورکیا/ کوردەکانی قەفقاسیا/ نەژاد و دابونەریتی کوردان/ پێشکەوتن و گۆڕانکاری لە کەسایەتی کورددا/ تێبینییەکان/ پێرست.[1]

١٧١. کورد و دیرۆکە تاڵانکراوەکەی- کورتە توێژینەوەیەکی مێژوویی و کۆمەڵایەتی لە ڕابووردووی نەتەوەی کورد

کۆکردنەوە و نووسین: محەممەد سدیق میرزا

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ٢١٦، س: ٢٠٠٤، ل:٤٥٠، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[2]

پێرست/ ڕاپۆرتێك بۆ مێژوو/ دەربازبوون لە ئەشکەوت/ چەرخی مێژینە بەردین/ دەورەی مێژینە بەردین لە ئێراقدا/ چەرخەکانی بەردینەی ناوەڕاست و نوێی بەردین/ لە گوندەوە بۆ بازێڕ/ سەرەتای مێژووی مێزۆپۆتامیا/ دەورەی

١- لەسەر بەرگی دواوە، وتەیەکی (ئارشاك سافراستیان) نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٦٠/١٢ پارێزراوە.

حەسونە/ دەورەی سامەڕە/ دەورەی حەلەف/ دەورەی عەبید/ دۆزینەوەی شارستانییەتێك/ دەورەی ئوروك/ دەورەی جەمدەت نەسر/ پرسی سومەریی/ خۆداوەندانی سومەریی/ کۆمەڵێ لە خۆداوەندانی سومەریی/ چیرۆکی گیل گەمش/ دەوڵەت- شار/ یەکەمین فەرمانڕەوای سومەر/ کۆرتە مێژوویەك/ سامییەکان/ سارگون ئەکەدی/ ئیمپراتورییەتی ئەکەد/ ئیلام/ تێکچوونی ئیلام/ لولوییەکان/ کوتییەکان/ خشتەی نێوی پادشاکانی کوتی/ هورییەکان/ کاسییەکان/ ئاشوور و ئیلام/ تێکلاویی ئیتنیکی دانیشتووانی مێدیا/ پێشبەچوونی قەبارەی کویلەداری لە مێدیا/ یەکەم دەوری لە شکەرکێشییەکانی ئاشوور/ شەڕی ئورارتو و ئاشوور/ سەرهەڵدانی دەوڵەت لە مێدیادا/ مەنەنا و سکاکان/ سەرهەڵدانی خشتریتی (فرەئورت)/ مێدیا مەنەنا- مەنەنا و پادشایی ئیسکیت پاش سەرهەڵدان/ سنوورەکانی مەنەنا/ سنووری پادشایی سەربەخۆی مێدیا/ هێرشی ئاشووری پاش سەرهەڵدانەکە/ سەردەستی ئیسکیتەکان/ پادشایی یەکگرتووی مێدیا و تێکچوونی ئاشوور/ شەڕی بابۆل و میدیا دژی ئاشوور/ ڕووخانی نەینەوا و کۆتایی دەسەلاتی ئاشوور/ مێدیا پاش دابەشکردنی پادشایی ئاشوور/ مێدیا لە ژێر دەسەلاتداریەتی هخامەنشییەکاندا/ بەسەرهاتی کورش/ شۆڕشەکەی گئوماتە/ سەرهەڵدانی فرەوەرتیش و چەن سەرهەڵدانی دیکە/ تێکچوونی قڕاڵیەتی هخامەنشی و سەرهەڵدانی ئاتروپاتن/ زنجیرەی چوارەم و پاشکۆکان/ سەرچاوەکان.[1]

١٧٢. گەشتەکانی مارکۆپۆلۆ

نووسەر: مێری هاڵ[2]
وەرگێڕانی: ڕێباز مستەفا
لە بڵاوکراوەکانی مەکتەبی ڕێکخستن (ی.ن.ك)- کتێبی ڕووناکبیری
چاپ: یەکەم، چ: ڕوون، ش: سلێمانی، ژس: ٩٥، س: ٢٠٠٤، ل:١١٨، ق: (١٤×٢٠)
ناوەڕۆك:[3]
سەرنجێك بۆ چاپی کوردی (لێرەدا وەرگێڕ دەڵێ:... گەڕیدەی ئیتاڵی کە لە سەدەی سیازدەیەمی زایینییدا گەشتێکی دوور و درێژی بە نێو خۆرهەلاتی ناڤین

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.
٢- بەپێی کتێبە وەرگێڕدراوەکەی تر (کتێبی ژمارە ٣٨٩)، ناوی نووسەری بۆ دانراوە.
٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٩٤٠ پارێزراوە.

و ئاسیادا کردووە، ئەودەمی واتە ٧١٠ ساڵ بەر لە هەنووکە ناوی "کوردستان" دەبا و لەگەشتەکەیدا بە نێو خاکی کورداندا تێدەپەڕێت...)/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: سەردەمی لاوێتی مارکۆپۆلۆ/ بەشی دووەم: درێژەی گەشت/ بەشی سێیەم: جەنگیزخان و کوڕەکانی/ بەشی چوارەم: قزبیلای قائان و ئیمپراتۆریا فراوانەکەی/ بەشی پێنجەم: ئەو (چین)ـەی کە مارکۆپۆلۆ بینی/ بەشی شەشەم: سەرزەویە نەناسراوەکان/ بەشی حەوتەم: لە ڕێگەی گەڕانەوە بۆ نیشتمان/ دوا وتە/ بەرهەمە چاپکراوەکانی تری وەرگێڕ/ ئەم بەرهەمانەش ئامادەی چاپن.[١]

١٧٣. گەشتێك بە عەرەبستان و کوردستان و ئەرمەنستاندا- بەشی دووەم

نووسەر: باڕۆن ئیدوارد نۆڵد

وەرگێڕانی لە ئەڵمانییەوە: د. حەمید عەزیز

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی ڕۆشنبیری و هونەر

چاپ: یەکەم، چ: ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٤٧٦، س: ٢٠٠٤، ل:٩٢، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٢]

وێنەی نووسەر/ نەخشەی کوردستان بە ئەڵمانی/ پێشەکی دەزگا و چاپ و بڵاوکردنەوە/ نۆیەم: درێژەی گەشتەکە/ شەڕی تورك و هەمەوەند/ دەیەم: لە قەرەتەپەوە بۆ کەرکووك/ یازدە: لە کەرکووکەوە بۆ مووسڵ/ دوازدە: مانەوەم لە مووسڵ/ سیازدە: لە مووسڵەوە بۆ بەتلیس/ چواردە: مانەوەم لە بەتلیس لە تەپۆلکە بەرزەکانی ئەرمەنستانەوە بۆ فورات/ پازدە: کوردە ڕێگرەکان و خواست و بۆچوونیان/ شازدە: لە مەدراکەوە بە ئەرزەرۆمدا بەرەو تراپیزونت/ کۆتایی گەشتەکە/ ناونیشانی چاپی ئەڵمانی کتێبەکە/ ناوەرۆك.

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە تیپی لاتین و نموونەیەك لە دەستخەتی گەشتەکان دانراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١١٩٨/١٢ پارێزراوە.

١٧٤. لەدەوڵەتی ڕاهیبی سۆمەرەوە بەرەو شارستانییەتی دیموکراسیانە- بەرگی ١

نووسەر: عەبدوڵڵا ئۆچ ئالان

وەرگێڕانی لە تورکییەوە: لوقمان عەبدوڵڵا

چاپ: دووەم، چ: ڕەنج، ش: سلێمانی، ژس: ٣٩٧، س: ٢٠٠٤، ل:٦٢٧، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ پێشەكی/ بەشی یەكەم: كۆمەڵگای كۆیلەداری و پێشكەوتنی شارستانیەت/ سۆمەر ئەو شارستانیەتەی لە كەناری دیجلە و فورات لە دایك بوو/ بەدەزگابوون و ڕۆڵی مێژووی شارستانیەتی سۆمەر/ ئەنجامە جێگیر و هەمیشەییەكانی شارستانیەتی سۆمەر/ پێشكەوتنی مێژوویی و كێشەی چۆنێتی پەلهاویشتن و بڵاوبوونەوە/ قۆناغی پێشكەوتن و بڵاوبوونەوەی شارستانیەتی كۆیلەداری/ سەردەمی نیمچە دەوڵەتی- شاری كۆیلایەتی ڕۆژهەلاتی ناوین/ ڕیفۆرم بەرخودان بەرامبەر شارستانیەتی كۆیلەداری/ لە دایكبوونی ئایینی تاكخودایی و جێگەی لە نێو شارستانیەتدا/ بەرخودانی پێكهاتە ئەتنیكییەكان و شارستانیەتی كۆیلەداری/ پێشكەوتنی بیری فەلسەفی و شارستانیەت/ پوختەی مێژوو- پێشكەوتنی ڕۆح و هزر/ لوتكەی شارستانیەتی كۆیلەداری/ شارستانیەتی گریك (یونان)/ قۆناغی ڕۆمای شارستانیەتی كۆیلەدار/ دەركەوتنی میدیا- پارس و جیابوونەوەی/ ڕێبازی ڕۆژهەلات- ڕۆژئاوا/ ڕووخانی شارستانیەتی كۆیلەدار/ بەشی دووەم: سەردەمی شارستانیەتی دەرەبەگایەتی/ ناسنامەی ئایدۆلۆژی سەردەمی دەرەبەگایەتی/ ئیسلامییەت وەكو هێزی شۆڕشگێڕی سەردەمی دەرەبەگایەتی/ بەدەزگابوون و پەلهاویشتنی شارستانیەتی دەرەبەگایەتی/ لوتكە و ڕووخانی شارستانیەتی دەرەبەگایەتی/ بەشی سێیەم: شارستانیەتی سەردەمی سەرمایەداری/ لەدایكبوونی شارستانیەتی سەرمایەداری و ناسنامەی ئایدۆلۆژی/ پێشكەوتن و بەدەزگابوونی شارستانیەتی سەرمایەداری/ چاخی پەلهاویشتن و لوتكەی شارستانیەتی سەرمایەداری/ قەیرانی گشتی شارستانیەت و چاخی شارستانیەتی دیموكراسی/ بەشی چوارەم: شوێن و كات و هەلومەرجی گەشەكردنی/ ناسنامەی ئایدۆلۆژی شارستانیەتی نوێ/ بەشی پێنجەم: ئایا نەریتی كولتووری ڕۆژهەلاتی ناوین/ دەتوانێ ببێتە سەنتێزی شارستانیەتی نوێ؟[٢]

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٦دا بە كۆدی ١٤٣٣/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، وتەیەك و وێنەیەكی عەبدوڵڵا ئۆجەلان دانراوە.

١٧٥. محەممەد پاشای ڕەواندوز- لێکۆڵینەوەیەك لە کەسایەتی و قۆناغی حوکمەکەی لە ڕوانگەی ئایینی و دەروون ناسییەوە

نووسەر: ئەحمەد سەید عەلی بەرزنجی

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاپ و بڵاوکردنەوە

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٧٩٧، س: ٢٠٠٤، ل:٢٩٤، ق: (١٦×٢٢)

ناوەڕۆك:[١]

دەسپێك/ بەشی یەکەم: ئیمارەتە کوردییەکان- دەسەڵات و هەستی نەتەوەیی/ لە ڕووداوەکانەوە بۆ بنەماکان/ بەشی دووەم: محەممەد پاشا... جەستە و دەروون/ حووکمی میرێکی نوقسان/ چست و چالاکییەکانی میر/ شەڕی برادۆست و بانگی قەڵای (هەرکیلا)/ میرەکانی کورد و سوپا و خەڵکی/ دەنگێك لە قەڵای (نەلوس)ەوە/ بەشی سێیەم: بابان و سۆران/ ئەمیر مەنسووری موتەسەرریف/ بادینان/ ئێزدییەکان/ سەرەتای ئاوابوون/ بۆتان/ بەشی چوارەم: محەممەد عەلی پاشا و دەوڵەتی عوسمانی/ تەبایی و یاخیبوون/ نێوان محەممەد پاشا و برایم پاشا/ کولاندنەوەی زامەکان/ بەشی پێنجەم: سەرەتای کۆتایی/ ئەحوالی ئێراق لەو ڕۆژەدا/ دەستێوەردانی بیانییەکان/ مقۆمقۆی فەتواکەی مەلای خەتێ/ بەشی شەشەم: فەتوا یان سوڵح... دابەشکردنی دەورەکان/ بێداربوونەوەی لە پڕی ویژدان/ ئەگەرە لاوازەکان/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکان/ ناوەڕۆك/ وێنە و نەخشەکان.[٢]

١٧٦. مێژووی ئەردەڵان

نووسەر: مەستوورەی کوردستانی (ماه شەرەفخانم)

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: مامۆستا هەژار

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: دووەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٧٣١، س: ٢٠٠٤، ل:٢٤٥، ق: (١٤×٢١)

ناوەڕۆك:[٣]

پێڕست/ پێشەکی: ماجد مەردۆخ ڕۆحانی/ هەمان ناوەڕۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ١٤٦/ سەرنجێك: محەممەد ماجد مەردۆخ ڕۆحانی.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ٩٠/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ٤٧٤/١٢ پارێزراوە.

١٧٧. مێژووی دێرینی كوردستان- كتێبی یەكەم

نووسەر: فازل قەرەداغی

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ٢٢٦، س: ٢٠٠٤، ل:٣١٢، ق: (١٦×٢١)

ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ چەند تێبینییەك لەبارەی نووسینی مێخییەوە/ كورتكراوەی سەرچاوەكان/ كورتەیەك لە بارەی سەردەمە مێژووییەكانی وڵاتی دووڕووبارەوە/ یەكەم: نووسینەكان/ وردە فیرعەونەكانی كوردستانی كۆن/ خامازی- لە دەوڵەتێكی گەورەوە بۆ گوندێكی بچووك/ ئوركێش/ وێنەی جەنگاوەرێك- نەخشەكەی هۆرێن- شێخان/ پادشا گوتییەكان و نووسراوەكانیان/ كەركووك و پادشایەكی كۆنی/ لوبدی- مێژوویەكی نەناسراو/ لەشەكركێشییەك لە دەشتی (كەركووك) و (هەولێر)/ دووەم: وەرگێڕانەكان/ لەوحەكەی سامەڕا: لە فرەنسییەوە/ سیموررۆم و زابان: لە ئەڵمانییەوە/ نامەیەكی سەردەمی ئەكەد (لەبارەی گوتییەكانەوە): لە ئینگلیزییەوە/ ئاربائیلۆ- ئوربیلوم- هەولێر: لە ئلمانییەوە/ شیكشابووم- شارێكی سەرسامكەر: لە ئینگلیزییەوە/ پێڕستی ناوەكان.

١٧٨. مێژووی كورد و كوردستان

نووسەر: شوكروڵڵای بابان

لە بڵاوكراوەكانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاپ و بڵاوكردنەوە

چاپ: یەكەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٦٤٨، س: ٢٠٠٤، ل:٢٥٠، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:

سەرەتا- بەناوی یەزدان/ بەركوڵ- بەناوی یەزدان/ شارستانییەت لە دەشتی ئێرانا- بەر لە مێژوو تا خولی مێژوو/ بەرگی یەكەم: هاتن و دامەزراندنی كوردە ئارییەكان/ بەرگی دووەم- ساسانییەكان: زنجیرەی دووەمی پادشایانی كورد/ بەرگی سێیەم: زنجیرە پادشایانی میسر و شام- ئەییوبی/ بەرگی چوارەم: فەرمانڕەوایانی جزیرە/ بەرگی پێنجەم: ڕاپەڕینەكان: هەستانەوەكان و تێكۆشانەكانی كورد لە خولی دوایی ئەم چەرخا/ بنەتا/ سەرچاوەكان/ پێرەستی ناوەرۆك (بۆ هەر بەرگێك واتە بەشێك، كۆمەڵێك ناونیشانی تر هەیە).

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

١٧٩. مێژووی گەلی کورد لەکۆنەوە تا ئەمڕۆ

نوسەر: ساڵح قەفتان

لە بڵاوکراوەکانی گۆڤاری نیگا

چاپ: دووەم[١]، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٣٦٩، س: ٢٠٠٤، ل:٢٨٤، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[٢]

وێنەیەکی دانەر/ ڕوونکردنەوەیەك لەسەر (مێژووی گەلی کورد لە کۆنەوە تا ئەمڕۆ): فازیل هیمەت/ هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٣١.

١٨٠. هاونەتەوەیی قەومی کورد و ماد- بەرگی یەکەم

نووسەر: حەبیبوڵڵای تابانی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: جەلیل گادانی

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی خانەی وەرگێڕان

چاپ: یەکەم، چ: تیشك، ش: سلێمانی، ژس: ٢٥٣، س: ٢٠٠٤، ل:٣٢٢، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[٣]

پێرست/ وتەیەکی کورتی وەرگێڕ/ پێشەکی: حەبیبوڵڵا تابانی/ بەشی یەکەم: سیمای جوگرافیای کوردستان ناسین/ چاوخشاندنێك بە هەردناسیی کوردستاندا/ زنجیرە چیا گرنگەکانی کوردستان/ ئاو و ڕووبارەکانی کوردستان/ دەریا و دەریاچەکانی کوردستان/ بەشی دووەم: مێژوو و ڕیشەی ڕەگەزی کوردان/ دابەشکرانی کوردەکان لە ڕووی نەتەوەیی و.../ لیلۆیی یان لیلۆییەکان/ گوتی یا کوتییەکان/ کاسیتەکان یا کاسییەکان/ سوباری و مێتانی/ نایرییەکان/ کاردۆخۆیی– کوردۆئین/ بەشی سێیەم: دەوڵەتە گەورە دێرینەکانی کورد/ دەوڵەتیماننا/ گەنجینەی زێوە/ تەپۆڵکەی حەسەنلوو/ مادەکان/ پێکهێنانی دەوڵەتی ماد/ دەسەڵاتی ئیخ توویگو (ئاستیاگ) و کۆتایی خێرای دەسەڵاتی ماد/ شارستانیەت و فەرهەنگی مادەکان/ ڕێکخستنی ئیداری و دۆخی ئابووریی مادەکان/ هونەرەکانی جوانکاری و تەلارسازی/ زمان و نووسینی مادەکان/ بەشی چوارەم: کوردستان و کوردەکان لە دوای مادەکان– لەسەردەمی هەخامەنشییەکاندا/ ڕاپەڕینی کورشی گچکە و کاریگەریی لەسەر دەڤەری کوردستان/ کوردستان لە

١– لەسەر ئەرکی (فازیل هیمەت) چاپ کراوە.

٢– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ١٥١/١٢ پارێزراوە.

٣– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ١١٦/١٢ پارێزراوە.

سەردەمی حکوومەتی سلووکی و ئەشکانیدا/ کوردستان لە سەردەمی ساسانییەکاندا/ فەرهەنگ و شارستانیەتی ساسانییەکان و کاریگەرییان لە کوردستاندا/ بەشی پێنجەم: ڕێکخستنی ئیداری و ئۆرگانیی ڕۆم/ جۆری بەڕێوەبردنی ناوچە داگیرکراوەکان/ دامەزراوە حکوومییەکان/ خۆشگوزەرانی نەجیبزادەکان و چینە باڵادەستەکانی ڕۆم.

١٨١. هاونەتەوەیی قەومی کورد و ماد- بەرگی دووەم

نووسەر: حەبیبوڵڵای تابانی

وەرگێڕان لە فارسییەوە: جەلیل گادانی

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی خانەی وەرگێڕان

چاپ: یەکەم، چ: تیشك، ش: سلێمانی، ژس: ٢٥٣، س: ٢٠٠٤[١]، ل:٣٤٢، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[٢]

پێرست/ پێشەکی: جەلیل گادانی/ بەشی شەشەم: شارستانیەت و دیاردەکانی لە کوردستان تا سەرەتای ئیسلام/ نیزامی پێش ئیسلام/ چینەکانی کۆمەڵگا/ باج لە سەردەمی ساسانییەکاندا و چۆنایەتی کاریگەرییەکەی لە کوردستان/ سەنعەت و پیشەسازی لە سەردەمی ساسانییەکاندا/ بازرگانی و ڕێگاکانی لە سەردەمی ساسانییەکاندا/ هونەری مێعماری لە سەردەمی ساسانییەکاندا/ شێوەکاری هونەری جوانە لە سەردەمی ساسانییەکاندا/ بەشی حەوتەم: کاریگەری کوردستان لە بەرینتربوون و بڵاوبوونەوەی فەرهەنگ و شارستانیەتی جیهانی/ بەشی کوردستان لە بڵاوکردنەوەی هونەرەکانی تر/ ئەدەبیات لە کوردستاندا/ فەرهەنگ و شارستانیەت و هونەر لە کوردستانی دوای ئیسلامدا/ ڕۆڵی کوردستان لە بڵاوبوونەوەی زانست و فەننەکان و فەرهەنگی جیهانی/ مۆسیقا و ڕابردووەکەی لە کوردستان/ کوردستان و ڕێگا بازرگانییەکانی لە دوای ئیسلام/ بەشی هەشتەم: شوێنەوارە مێژوویییەکانی کوردستان/ کەتیبە (نووسراوی بەردین)ی وان/ کۆشکی ئەلخەزرا (الخضر) حەترا/ کلیسای شاری (ئیدێسا) ڕەما- ئورفە/ کلیسای میافارقین/ پردی سنجە- سنگز/ بەشی نۆهەم: دین- ئایین و بیروبڕوای لاوەکی لە کوردستاندا/ خوا لە ڕوانگەی زەردەشتەوە/ فریشتە لە دینی زەردەشتدا/ مانەوییەت (مانەوی گەری)/ ئایینی مانی و بیروڕای ئەو/ ئایینی مانیگەری دوای نەمانی خۆی/ تایفەی سارلی/ شەبەکەکان/

١- دیارە ژمارە سپاردنی بەرگی یەکەمی بۆ دانراوەتەوە کە لە ٢٠٠٤دا چاپ بووە و ئەم بەرگەش لە ٢٠٠٦دا چاپ کراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤دا بە ژمارە ٥٧٨ پارێزراوە.

بجوورانەکان/ یەزیدییەکان یا ئیزەدییەکان و ناوەکانی تر/ سۆفیگەری و عیرفان لە کوردستاندا و چلۆنایەتی و کاتی سەرهەڵدانی/ سۆفیگەری و لقەکانی لە کوردستاندا/ چەشتییە/ مەولەوییە/ شازلییە/ ڕفاعییە/ تیفوورییە/ سوهرەوەردییە/ سەفەوییە/ بەکتاشییە/ حەیدەرییە/ نعمتولاهییە/ جەلالییە یا خاکسارییە/ کوبرەوییە/ زیکری دەروێشەکانی قادری/ خانەدانی شێخ محەممەدی نۆدهی/ تەریقەتی نەقشبەندی/ تەریقەتی نەقشبەندی لە کوردستاندا/ ئەهلی هەق یا (عەلی ئلاهی)یەکان/ سابیئییەکان یا سابیەکان/ بەشی دەیەم: خەت و زمان لە ئەدەبیاتی کوردی دا و بەسەرهاتی مێژوویيان/ زاراوە جۆراوجۆرەکانی زمانی کوردی/ ئەدەبی کورد و شوێنەواری نووسەران و شاعیرانی کورد/ لاوژە یا بەیت و باوەکانی کوردی/ گەشەکردنی فەرهەنگ و زمانەوانی کوردان لە سەدەی بیستەمدا/ داخوازییەکانی کۆنگرەی ١٩٣٤ی ئێرەوان/ بەشی یازدەیەم: دابونەریت- جێژنەکان و ڕێوڕەسمەکانی دیکە لە کوردستان/ یارمەتیدان و هاوکاریکردن لە ڕێوڕەسمی کورداندا/ چیرۆکی کێوی جوودی (گوتی) و پێوەندی ئەو بە حەزرەتی نووحەوە.

١٨٢. ئاڤێستای نەورۆز- ئەو کاتانەی ئێراق هەمووی کوردستان بوو کاوەی گووتی (جاف) و ئەژدیهاك بابلی بوو

ئاڤێستانەمەی: عەبدولخالق سەرسام

چاپ: یەکەم، چ: منارە، ش: هەولێر، ژس: ٣٤، س: ٢٠٠٥، ل:٢٧٢، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

بۆ زیندوو کردنەوەی سومبولی نەورۆز و درەفشی کاویان/ بەشی یەکەم: ئەو کاتانەی ئێراق هەمووی (کورد- هاوئار) بوو/ هەندێ بابەتی وەك: ئیراك (ئێراق) ناو و شوێنێکی کورد و ئاری بووە/ ناوی هەندێ گوند و شارۆچکەی ئێراقی کۆن کە ناوەکان کوردی ئاری کوردین/ ناوچەی سۆمەر و بابل- شوێنی ڕووداوەکانی کاوە و ئەژدیهاك بوو/ گوتییەکانی کورد لە ناوچەی سۆمەردا/ پەیدابوونی ناوی کورد و پەیوەندی بە کاوە و دیالیکتیکی مێژووەوە/ وشەی کورد و کرمانج لە وردبوونەوەکانی ئێمەدا/ ئاریان و هۆزەکانی کورد لە ناوچەی سۆمەر و (بابل- کردنیاش)دا بە درێژایی مێژوو/ پاشماوەی ماننا‌کان شوێنی هۆزەکان/ گوتی- جودی- گوتیا (گوت- جود)/ کوردە گوتییەکان و ناوچەی سۆمەر و بابل/ گوتییەکان و ناوچەی سۆمەر و بابل/ گوتییەکان و ژیانەوەی سۆمەری نوێ/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤دا بە کۆدی ٤٩١/١٢ پارێزراوە.

گوتییەکان یان گوتی گاوەیی (کاوەیانی)- جابانی ئایینێکی کۆنی کورد بووە/ کاریگەری گا و (گا) لەسەر سومبوڵی میدییەکان و هەخامەنشی و ساسانیدا/ پەیوەندی نێوان هەخامەنشییان و بابل و نەورۆز/ نەژادی ساسانیان کوردی گاوانی شبانکارەن/ گاوانییەکان دانیشتوانی (بين النهرين) لە سوپای ساسانیدا/ لە کاتی هاتنی عەرەبە موسڵمانەکان دانیشتوانی (حیرە)ش کورد بوون- پاشماوەی ماننائکان/ هۆزی گاوانی گوتی لە خوارووی ئیراق لەسەردەمی عەباسییاندا/ گاوانییەکان بە دامەزرێنەری (حلة) دەژمێردرێن/ هۆزی جاف خەڵکی ناوچەی جاوان و خوارووی ئێراق و پاشماوەی جابانەکان/ پێناسەیەکی هۆزی جاف کە پاشماوەی گاوانەکانی گوتین/ ناو و ئایین و شوێنی عەرەب پێش ئیسلام و هاتنیان بۆ خوارووی ئێراق/ بەشی دووەم: ئاڤێستای نەورۆز/ ئەفسانەی ئەژدیهاك و کاوە- گوتیا- چۆن کاوە و گۆدیا یەك کەسن/ پیرۆزی (گاو) یان (گا) لەلای سۆمەرییەکان لە سەردەمی گوتییەکاندا/ پەیامبەری ئاشتی و برایەتی دژ بە ئەژدیهاکی تۆقێنەر و مرۆڤ کوژ/ مانا و مەدلولی فەلسەفەی (مار) لەسەر شانی ئەژدیهاك و ئەستێرە و فریشتە لەسەر شانی مرۆڤ/ کاریگەری ئەفسانەی مار لەسەر کورد/ زەقوورە- داهێنانێکی سەردەمی گوتییەکانە لە ناوچەی (سۆمەر) وەك (زاگورە) لە (لافاو) و تۆفان ڕزگاریان بکات/ جیاوازی نێوان تۆفانی سۆمەری و زەردەشتی گاڤی و گاڤییەکان و ماری سەر سەری پاشای فیرعەونییەکان/ ئایینێك پێش زەردەشت کە ئاڤێستا باسی دەکا/ کاریگەری جەژنی (نەورۆز)ی سۆمەری و گوتی هاوبەش لەسەر جەژنی سەری ساڵی (بابلی)دا/ ماری سەر سەری خواوەندە فیرعەونییەکان/ توندوتیژی کۆیلایەتی لە یاسای بابلدا/ هەندێ تێبینی گرنگ بۆ پاڵپشتی بۆچوونەکان/ ئاشوور ئاقور- گۆران گاوران/ سەربردەی نەورۆز و کاوە لە نێو سەردەمە جیاجیاکاندا/ کەژی ساڵ و دەستنیشانکردنی ڕۆژی نەورۆز/ ئاگر و نەورۆز/ فایلی وێنە و بەڵگە ئارکۆلۆجییەکان/ بەشی سێیەم: دەرئەنجام/ دەرەنجامەکان/ دەرەنجامی مێژوویی (گاوانییەکان پاشماوەی گوتییەکانن) لەگەڵ بیروڕای ئو. ل. ڤیلچیڤسکی دەربارەی گوتییەکانی کورد لە ناوچەی بابلدا/ کۆنفیدراسیای گوتی و کۆنفیدراسیای جافەکان و دووبارە بوونەوەی مێژوو/ کۆنفدراسیای جافەکان لەناوچەی جوانڕۆ لە سەدەکانی (١٥ و ١٦) سەر و سیمای کۆنفیدراسیای گوتییەکان بەدیار دەخاتەوە/ دەرەنجامی زمانەوانی مێژوویی/ ٢١ی

ئـازار و جــەژنی بــەهار– ســەری ســاڵی ســۆمەری گــوتیی کــوردی هاوبــەش و سەرچاوەی نەورۆز و کۆتایی/ سەرچاوەکان.[1]

١٨٣. چەند لێکۆڵینەوەیەك دەربارەی بزاڤی هاوچەرخی کورد[2]

نووسەر: د. عوسمان عەلی

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: کامەران جەمال بابان زادە

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاپ و بڵاوکردنەوە

چاپ: یەکەم، چ: دێکان، ش: سلێمانی، ژس: ٢٣٣، س: ٢٠٠٥، ل:٣٩٤، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:

نــاوەرۆك/ پێــشەکی: وەرگێــڕ/ کــورد لــە ململانێــی ڕووســی– عوسمانیــدا/ حکوومــەتی بــەدرخانی کــوردی و ململانێــی کــوردی– ئاشــووری/ بزاڤــی شــێخ عوبەیـدوڵڵای نـەهری ١٨٨٠–١٨٨١/ لێکۆڵینـەوە لـە هۆکـارە کاریگـەرە دەوڵی و ئیقلیمییــەکان/ ســوڵتان عەبدولحەمیــد و کــورد و ســوارەی حەمیدیــەی کــوردی ١٨٨١– ١٩٠٩/ کوردســتان لــە ســایەی دەســەڵاتی ئیتحــاد و تــەرەقی ١٩٠٨ بــۆ ١٩١٨/ پەراوێز و سەرچاوەکان.

١٨٤. درایفر و کورد

نووسەر: گ. ڕ. درایڤەر

وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: ئەنوەر سوڵتانی

لەبڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٣٤٩، س: ٢٠٠٥، ل:١٤٠، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:[3]

پێڕســـت/ ســـەرەتای وەرگێـــڕ/ وتـــاری یەکـــەم: وشـــەی کـــورد و پێوەنـــدە زمانەوانییەکانی/ وتاری دووەم: بڵاوبوونەوەی کورد لە سەردەمی کۆندا/ وتاری سـێیەم: توێژینـەوە لـە مێـژووی کـورد/ وتـاری چـوارەم: ئـایینی کـورد/ وتـاری پێنجەم: بەرهەمی سروشتی و پیشەسازی باکووری کوردستان.[4]

١– لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك دەربارەی (ئاڤێستای نەورۆز) نووسراوە.

٢– ئەم کتێبە لەساڵی ٢٠٠٩دا بە دوو بەرگ چاپ کراوەتەوە کە بەرگی یەکەمی لەم بەرگەی بیبلیۆگرافیاکەدایە و بەرگی دووەمیشی لە مێژووی (هاوچەرخ) دانراوە... بڕوانە کتێبی ژمارە ٣١٣.

٣– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٥ب/٤٠ پارێزراوە.

٤– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

١٨٥. دوو زەیلی شەرەفنامەی بتلیسی- دەقی فارسی و تورکی و وەرگێڕاوی کوردی/ ١- مێژووی ئەگیل و پالوو ٢- مێژووی ئەردەڵان

وەرگێڕان و ئامادەکردن: ئەنوەر سوڵتانی

لە بڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٢٧٤، س: ٢٠٠٥، ل:٢٧٤، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ پێڕستی زەیلی یەکەم/ سەرەتای وەرگێڕ/ وەرگێڕاوی کوردی مێژووی ئەگیل/ دەقی تورکی مێژووی ئەگیل/ وەرگێڕاوی کوردی مێژووی پالوو/ دەقی تورکی مێژووی پالوو/ مێژووی ئەردەڵان ١٩١٠– ١٥٩٠: محەممەد ئیبراهیم ئەردەڵانی/ ناوەرۆکی زەیلی دووەم: بەشی کوردی/ سەرەتا/ دەقی مێژووەکە/ بخش فارسی/ مقدمه/ متن اصلی.[٢]

١٨٦. سەرجەمی بەرهەمی محەممەد ئەمین زەکی بەگ- یەکەم بەرگ

نووسەر: محەممەد ئەمین زەکی بەگ

ئامادەکردنی: سدیق ساڵح

لە بڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ١٤٦، س: ٢٠٠٥، ل:٢٥٥، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[٣]

پێڕست/ پێشەکی: سدیق ساڵح/ موحاسەبەی نیابەت/ دوو تەقەلای بێ سوود/ خولاسەی دوو تەقریری مەبعووسی سلێمانی ئەمین زەکی بەگ/ بەیاناتی ئەمین زەکی بەگ مەبعووسی سلێمانی لە مەجلیسی مەبعووسان/ کوردی بەناوبانگ/ سوڵتان سەلاحەددینی ئەییوبی/ میر محەممەد پاشا/ ئەمیرخانی برادۆست و دمدم قەڵا/ ئەحمەدی زووحاك– قارەمانێکی نەناسراوی کورد/ مەلیکول عادیل سەیفوددین ئەبوبەکر محەممەد/ باباتاهیر/ مەلیك ئەفزەڵ/ ئەبول فیدائی/ مەولانا ئیدریس بدلیسی/ ئەمیر ئەرسەلان خان/ عیمادوددین ئیسماعیل/ سوڵتان ئیسحاق/ مەلیك ساڵح نەجموددین ئەییووب/ ئیسماعیل پاشا/ ئیسماعیل تەیموور پاشا/ ئیسماعیل حەقی بابان/ مەلیك ئەشرەف/ ئیسماعیل ئەلکوردی/

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٤٨٥/١٢ پارێزراوە.

٢– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٢/ ٥٢٥ و لە ئەرشیڤی ژمارە ٥دا بە کۆدی ٩٠٠/٣ پارێزراوە.

مەلیکول موعیز ئیسماعیل/ ئەفراسیاب بەگ/ ئالْغ بەگ/ ئولْغ بەگ/ ئەلقاس بەگ/ ئیمام قولی بەگ/ ئیمام قولی سولْتان/ ئەمانولْلاخان/ ئەمانولْلاخان/ ئەمیرخانی برادۆست/ ئەمیرخان بەگ/ ئەمیرخانی موکری/ ئەمیر قولی سولْتان/ ئەمیرەیەك/ ئەمیرە پاشا/ ئەمین فەیزی بەگ/ ئیبراهیم ئەفەندی/ شێخ ئیبراهیم ئەلکوردی/ ئیبراهیم ئەفەندی/ ئیبراهیم سالار/ ئەمیر ئیبراهیم خان/ ئەبول هیجا/ سەیفوددین ئەبوبەکر محەممەد/ ئەبوبەکر مەلا جامی/ ئەبوبەکری گۆرانی/ ئیبن دینار/ ئەبو سەعید/ ئەبو سوعوود ئەفەندی/ مەلا سالْح حەریق/ سالْح ئەفەندی ئاهی/ تاهیر بەگ/ عارف سائیب/ مەلا عەبدولرەحمانی پێنجوێنی/ شێخ عەبدولرەحمان/ ئیبنول حاجیب/ ئەبو حەسەن عەلی سەیفوددین/ ئەبو عیسا محەممەد زیائەددین/ میر ئەبوبەکر/ ئیبنوخەلەکانی هەولێری/ ئەبوفەزلْ محەممەد ئەفەندی/ ئیبنول موستەوفی ئەلئەربیلی/ توورانشا/ ئیبن فەخر ئەربیلی/ ئەبو فەتح نەسر/ ئەبو فەتح محەممەد/ ئەبو فەتح/ ئەحمەد تەیموور پاشا/ ئەحمەد ئەلمەشتووب/ ئەحمەد بەگ/ قازی ئەحمەدی ئەفەندی تەهازادە/ ئەتابەگ ئەحمەدیل/ ئاق سونگور ئەحمەدیلی/ ئەحمەد نوسرەتوددین/ مەلیك ئەوحەد/ ئولوخان بەگ/ ئوغوز خان/ ئوغوز بەگ/ ئوغوز بەگ/ ئەلپارغۆن/ ئەلْلاوێردی بەگ/ ئۆغلان بوداغ/ ئەولیا بەگ/ ئووەیس بەگ/ سەلاحەددین و ئەهلی خاچ/ بۆ پیرەمێردی خۆشەویست/ تاریخ و ئەشخاس/ تاریخ و ئەشخاس/ تاریخ و ئەشخاس/ زمانی کوردی/ زمانی کوردی و ئەدەبی/ زمانی کوردی بۆچی گۆڕاوە- چۆن یەك ئەگرێ؟/ ئەم لەهجانەی کوردی چۆن ئەبێتە یەك لەهجە؟/ زمانی کوردی/ قسە و زمانی کوردی/ ئەو کاغەزەی کە لە ئەستامووڵەوە هاتووە/ کاغەزی ئەمین زەکی بەگ مەبعووسی سلێمانی/ جوابی پرسیاری (قانع)/ نەورۆز/ لە ئەمین زەکی بەگەوە سەلام بۆ (سەلام)/ نامەکەی مامۆستای گەورە ئەمین زەکی بەگ/ ئامۆژگارییەکی دلْسۆزانە/ ئامۆژگاریمە بۆ (نزار)/ دوانامەی ئەمین زەکی بەگ بۆ (پیرەمێرد)/ پاشکۆ: یادی کۆچی ئەمین زەکی/ ئیندێکسی ناو. لە چاپدراوەکانی بنکەی ژین.[1]

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی (بنکەی ژین)ـەوە نووسراوە.

١٨٧. سەلاحەدین ئەیوبی

نووسەر: حافز قازی

چاپ: یەکەم، چ: خەبات، ش: دهۆك، ژس: ؟، س: ٢٠٠٥، ل:١٠١، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ بنەماڵا ئەییووبی/ سەلاحەددین ئەییووبی/ شەڕێن خاچ پەرێسا/ شەڕێ عەسقەلان/ شەڕێ شامێ/ شەڕێ سفوریا و تەبەریا/ شەڕێ حوتین/ دەرکرنا خاچ پەرێسا/ ئازادکرنا قودسێ/ ئازادکرنا تەرتوس و ئەنتاکیە/ ئازادکرنا سەفەد/ کەلا شەقیف/ کێشا عەکا/ کوچێ یەکجاری/ شوینواریێت سەلاحەددین/ عوسمان (ئەلمەلك ئەلعەزیز)/ ئەبوبەکر (ئەلمەلك ئەلعادل)/ فەتحوڵڵا ئیسماعیل (ئەلمەلك ئەلموعین)/ مەلك ئەوحەد ئەییووب/ مەلك مەسعوود ئەییووبی/ مەلك کامل/ مەلك ئەشرەف/ مەلك ساڵح ئەییووب/ مەلك موعەزەم/ مەلك ناسر/ ژێدەر/ ناڤەرۆك.

١٨٨. سەلاحەددین بدوێنین یان خۆمان بە بەرپرسیار بزانین- لێپرسینەوەی سەرکردەیەك دوای هەشت سەد ساڵ

ئامادەکردنی: بەدران ئەحمەد حەبیب

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: ئاواز فاتح

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ٢٩٣، س: ٢٠٠٥، ل:١٥٣، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[٢]

پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی: بەدران ئەحمەد حەبیب/ چیرۆکی من و سەلاحەددین/ شەڕی خاچپەرستەکان/ زێدی باپیرانی سەلاحەددین/ بۆچی پایتەختی دەوڵەتەکەی لە کوردستان نەبوو/ هەڵوێستی خەلافەتی عەبباسی لە دەستکەوتەکانی/ هۆی دوورکەوتنەوەی لە ڕێڕەوی نەتەوایەتی/ بارودۆخی کوردستان لە سەردەمی سەلاحەددین/ هۆی کۆچکردنی زاناکانی کورد لە کوردستان لەو ڕۆژگارەدا/ وازهێنانی لە کۆکردنەوەی کورد لە دەوری خۆی/ ئایا مافی شانازی کردنمان هەیە بە سەلاحەددینەوە؟/ هەوڵەکانی نەتەوە پەرستەکانی عەرەب بۆ بە عەرەبکردنی سەلاحەددین/ چۆن سەلاحەددین پاکانە

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٣٤٣/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٥٣٠/١٢ پارێزراوە.

بۆ کردەوەکانی دەکات/ نهێنی دانەمەرزاندنی دەوڵەتێکی کوردی ئیسلامی/ شاعیرەکانی عەرەب سوکایەتی بە سەلاحەددین دەکەن؟ چونکە کوردە/ ژیاننامەی زانستی/ سەرچاوەکان/ پێرست.

١٨٩. کارنامەی هەردەشێری بابەکان

نووسەر: سادق هیدایەت

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: عومەر فارووقی

چاپ:، چ: ئاژوان– گەرمیان؟، ش: قەڵای هەولێر؟، ژس: ؟، س: ٢٠٠٥، ل:٧٤، ق: (١٥×٢١)

ناوەڕۆك:[١]

پێشەکی (بێ ناونیشان)/ تێبینی/ کارنامەی ئەردەشیری بابەکان/ درگانەی دووەم: سەبارەت بە لەدایکبوونی ئەردەشیری بابەکان و.../ درگانەی سێیەم: سەبارەت بە هەڵگرتن و ڕەدووی کچی ماڵی ئەردەوان بەرەو پارس/ درگانەی چوارەم: ئاگاداربوونی ئەردەوان لە هەڵاتنی ئەردەشیر و کەنیشکە/ درگانەی پەنجوم: ناردنی کوڕی ئەردەوان بۆ گرتنی ئەردەشیر لە پارس/ درگانەی شەشەم: جەنگی ئەردەشیر لەگەڵ کوردان و بەزینی ئەو و شەبەیخون بۆ سەر سوپای کوردان و گرنتیان/ درگانەی حەوتم: جەنگی ئەردەشیر و حەوت وادا/ درگانەی هەشتەم: سەبارەت بە مێهرەکەی نوشزادان و تەگبیر و چاری کرم/ درگانەی نوهەم: کوشتنی مێهرەکی نوشزادان و حەوت واد و کرم/ درگانەی دەیەم: کارەساتی دەرمان خواردکردنی ئەردەشیر بە دەستی ئەردەوان/ درگانەی یازدەیەم: ئاگاداری ئەردەشیر لە شاپووری کوڕی/ درگانەی دوازدەیەم: پەیامی ئەردەشیر بۆ کیدی هیندی و وەلامەکەی/ درگانەی سیازدەیەم: چوونی شاپوور بۆ نچیرگاه و دیتنی کچی مێهرەکی نوشزادان/ درگانەی چواردە: لە دایکبوونی ئورمەزد شاپووران و ئاگاداری ئەردەشیر/ سەری نامە/ تاق و بێستانی کرماشان (یادگاری شاریارانی ساسانی): ئەندازیار حاکمی (سەرۆکی پێشووی موزەی نەتەوایەتی ئێران)/ شوێنەوارە چاپکراوەکانی وەرگێڕ (بە زمانی فارسی و کوردی).[٢]

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا پارێزراوە.

٢– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

١٩٠. كورد و ڕەگەزی ئاری- لێکۆڵینەوەیەکی مێژوویی- زمانەوانی- فۆلکلۆرییە

نووسەر: مەلا جەمیل ڕۆژبەیانی

ئامادەکردنی: شێرزاد محەممەد ئەمین ڕۆژبەیانی

لە بڵاوکراوەکانی یەکێتی نووسەرانی کورد– لقی کەرکووك

چاپ: یەکەم، چ: ئارابخا، ش: کەرکووك، ژس: ؟، س: ٢٠٠٥، ل:٨٥، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:

پێشەکی: شێرزاد محەممەد ئەمین ڕۆژبەیانی/ کورد و ڕەگەزی ئاری (چواردە وتار)/ شێوەکانی زمانی کوردی وە لێکۆڵینەوە دەربارەی ڕیشەی ناوەکانیان (سێ وتار)/ ئاهەنگ و گۆرانییەکانی کوردی.

١٩١. کورد لە چەند تۆمارێکی مێژووییدا[1]

نووسەر: کەیوان ئازاد ئەنوەر

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاپ و بڵاوکردنەوە

چاپ: یەکەم، چ: کارۆ، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٢، س: ٢٠٠٥، ل:١٧٦، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[2]

پێرست/ پێشەکی/ تەوەری یەکەم: کورد لە چەند تۆمارێکی مێژووییدا/ تەوەری دووەم: حەوت ساخکردنەوەی مێژوویی/ تەوەری سێیەم: چەند کورتە باسێکی مێژوویی/ تەوەری چوارەم: کورد و کتێب و نەتەوە/ هەر تەورێك کۆمەڵێك: باس، ناونیشان، ئەنجام و سەرچاوەی خۆی هەیە.

١– ئەم کتێبە چاپێکی تری هەیە کە تاڕادیەك ناوەرۆکیان جیاوازە و لە مێژووی هاوچەرخ (سیاسی)دا دانراوە (کوردستان و کورد لە چەند لێکۆڵینەوەیەکی مێژووییدا، چاپ: یەکەم، چ: بابان، ش: سلێمانی، ژس: ١٧٣٦، س: ٢٠١٠).

٢– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ٣٧٥/١٢ پارێزراوە.

١٩٢. كورد لە سەدەی حەوتەمەوە تا سەدەی دەیەم[1]

نووسەر: ئارشاك پۆلادیان

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: جەلیل کاکەوەیس

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی خانەی وەرگێڕان

چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٦٨٦، س: ٢٠٠٥، ل:١٦٧، ق: (١٥×٢٢)

ناوەڕۆك:[2]

ناوەڕۆك/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: کورد لە سایەی خەلافەتی عەرەبیدا/ کورد و شاڵاوی عەرەب/ کورد لە سەردەمی ئەمەویدا/ بەشی دووەم: خەلافەتی عەباسی و کورد/ کورد لە سەرەتای دەسەڵاتی عەباسیدا/ سەردەمی خەلیفە مەئموون/ کورد لە نیوەی یەکەمی سەدەی دەیەم/ موسڵمانبوونی کورد/ بەشی سێیەم: هۆزە کوردەکان/ هۆزە کوردەکانی مووسڵ و جەزیرە/ هۆزە کوردەکان لە چیاکان و خۆزستان و لۆڕستان و فارس/ پیشە و زمانی کوردان/ ئەنجام/ دوا وتە/ پەراوێزەکان.

١٩٣. کورد و عەجەم- مێژووی سیاسیی کوردەکانی ئێران

نووسەر: نەوشیروان مستەفا ئەمین

لەبڵاوکراوەکانی سەنتەری لێکۆڵینەوەی ستراتیژی کوردستان

چاپ: دووەم[3]، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ٤١٣، س: ٢٠٠٥، ل:٦٦٠، ق: (١٧×٢٤)

ناوەڕۆك:[4]

هەمان ناوەڕۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٥٨.

١- چاپێکی تری ئەم کتێبە بەناوی (کورد لە سەرچاوە عەرەبییەکاندا)ـەوە هەیە کە لەلایەن (ئازاد عوبێد ساڵح)ـەوە وەرگێڕدراوە، بۆ زانیاری زۆرتر بڕوانە کتێبی ژمارە ١٠٦.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژاددا بە کۆدی ٤٩٧/١٢ پارێزراوە.

٣- چاپی یەکەمی ئەم کتێبە لە ساڵی ١٩٩٢ بەناوی (ساڵح محەممەد ئەمین)ـەوە چاپ بووە...

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژاددا بە کۆدی ٤٥٥/١٢ پارێزراوە.

١٩٤. كورد و مێژوو- كورتە باسێكە لە سەر ئایین و مێژووی كورد لە (٣٦٠٠)ی پێش زایین تا سەرهەڵدانی قاجاڕەكان

نووسەر: قادر ئەحمەدی

چاپ: یەكەم، چ: قانع، ش: سلێمانی، ژس: ٨٣٤، س: ٢٠٠٥، ل:٢٠٥، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[١]

سەرەتایەك/ مرۆڤی پێش مێژوو/ مێژوو لای كورد/ ڕەچەڵەكی كوردان/ ڕەچەڵەكی كورد لای مێژوونووسە عەرەبەكان/ وشەی كورد/ سنووری كوردستان/ ژمارەی كوردان/ ئایین و كورد/ ئێزیدییەكان/ وشەی ئێزیدی/ لالش/ ژمارە و شوێنی ژیانی ئێزیدییەكان/ ڕازی بەدیهێنان لای ئێزیدییەكان/ مەلەك تاوس/ كتێبە پیرۆزەكانی ئێزیدی/ بیروبڕوای ئێزیدییەكان/ شتە حەرامەكان لای ئێزیدییەكان/ نوێژ و ڕۆژو لای ئێزیدی/ پلەوپایە لە نێو ئێزیدییەكاندا/ جێژنەكانیان/ چل میران/ ئەو فشارانەی كەوتونەتە سەر ئێزیدییەكان/ ئایینی ئێزیدی و هۆزەكانی كورد/ خەتی ئێزیدی/ پیرۆزی چوارشەممە لای ئێزیدی/ شێخادی/ شێخادی لای مێژوونووسان/ ڕەچەڵەكی ئێزیدییەكان/ ئەهلی هەق/ مێژووی ئایینی ئەهلی هەق/ كتێبی سەرئەنجام/ باوەڕی ئەهلی هەق/ پلەوپایە لە نێو ئەهلی هەقدا/ كتێبە پیرۆزەكانیان/ شوێنە پیرۆزەكانیان/ جەمخانە/ دیاردە پیرۆزەكانیان/ شوێنی ژیانی ئەهلی هەق/ هۆزەكانی ئەهلی هەق/ هۆزەكانی كورد/ ناوی هۆزەكان/ هۆزە سەرەكییەكانی كورد/ لۆلۆ (لۆلۆم، لۆلۆی، لۆلۆبوم، نۆلۆ)/ هۆزی گۆتی یا گۆدی/ هۆزی سوباری/ نایری/ هۆری/ میتانی (میتلانی)/ بیروبڕوا لای میتانییەكان/ماننا/ ڕێكخراو و پێكهاتەكانی دەوڵەتی ماننا/ ئورارتی (ئورارتۆ)/ شەڕەكانی دەوڵەتی ئورارتۆ و ئاشوورەكان ٧٢١-٧٠٥پ.ز/ میدی (مادا، مادای، ئامادا، مد، میدیا)/ هۆزەكانی ماد/ وشەی ماد/ شاكانی ماد/ سەرهەڵدانی كوردەكان/ كورد لە ٣٦٠٠ تا ٨٥٣ پ.ز دا/ كورد لە ٨٥٣ تا ٥٥٠ پ.ز دا/ كورد لە ٥٥٠ پ.ز تا سەرهەڵدانی ئیسلام/ سەرهەڵدانی ئیسلام/ كورتەیەك لە مێژووی كورد لە نێوان ساڵی ٦٣٧ زایینی تا سەرهەڵدانی قاجاڕەكان/ سەرچاوەكان/ ناوەرۆك.

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە كۆدی ٤٥٠/١٢ پارێزراوە.

١٩٥. كوردەكانی ئەستەمبووڵی كۆن

نووسەر: ڕۆهات ئەلاكۆم

وەرگێڕانی لە توركییەوە: ئەحمەد تاقانە

لە بڵاوكراوەكانی دەزگای چاپ و بڵاوكردنەوەی موكریانی

چاپ: یەكەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٤١٥، س: ٢٠٠٥، ل:٢٤٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ پێشەكیی وەرگێڕ/ پێشەكی نووسەر/ بەشی یەكەم: كۆچی كوردان بۆ ئەستەمبووڵ ١٤٥٣-١٩٢٥/ ئەستەمبووڵی گەورەترین شاری كورد و سەد ئەوەندە پتربوونی سەرژمێری كورد/ سێ گوند لە ئەستەمبووڵدا ڕۆنراوی كورد/ پێشەنگەكانی ئەوانەی هاتوونەتە ئەستەمبووڵ/ دوورخستنەوەی كورد بۆ تاراوگەی ئەستەمبووڵ/ عەبدولحەمیدی دووەم و كورد و ئەستەمبووڵ/ سزادانی بەكۆمەڵی بەدرخانییان ١٩٠٦/ هەندێك لەو شوێنانەی كوردیان لێ بووە/ بەری ئەوروپا/ بەری ئەنادۆڵ (ئاسیا)/ بەشی دووەم: ئەستەمبوول: یەكەم مەڵبەندی بیری نەتەوەیی مۆدێرنی كورد/ ئەو چینە ڕۆشنبیرە كوردەی لە ئەستەمبووڵ لەدایك بووە/ ئەو ڕێكخراوە نەتەوەییانەی لە ئەستەمبووڵ دامەزراون/ بڵاوكراوە كوردییە وەرزانەكان/ جیهانی كتێب/ دواگورزی لە بیری نەتەوەیی كورد وەشێنرا/ بەشی سێیەم: ئافرەتە كوردەكانی ئەستەمبووڵ/ سەفەرە نیمچە دیپلۆماسییەكانی ئافرەتانی كورد بۆ ئەستەمبووڵ/ ژیانی ئافرەتی كورد/ ڕووخانی دیوارەكان: پێكهاتنی بەرەی ژن- پیاو/ بەشی چوارەم: كۆمەڵەی كۆڵهەڵگرە كوردەكانی ئەستەمبووڵ/ ژمارەی كۆڵهەڵگرە كوردەكان و ئەو ناوچانەی لێیانەوە هاتوون/ هەندێك دیمەن كە پەیوەندییان بە كۆڵهەڵگرانەوە هەیە/ لەناوبردنی كۆڵهەڵگرە كوردەكان- ساڵی ١٨٢٦/ ڕژانە ناو ئەستەمبووڵی ١٨٩٦ی كۆڵهەڵگرە كوردەكان/ چاوشكاندنە گەورەكەی ١٩٠٦/ هەندێك هەوڵی بایكۆتی كۆڵهەڵگران/ ڕۆشنبیرانی كورد و كۆڵهەڵگرەكان/ كۆڵهەڵگرە كوردەكان و بیری نەتەوەیی/ زارۆ ئاغا ١٧٧٤[٢]-١٩٣٤ی ڕابەری ئەفسانەئامێزی كۆڵهەڵگرەكان/ چیرۆكەكانی كۆڵهەڵگرەكان/ قاوەخانەكان:

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە كۆدی ٤٩٣/١٢ پارێزراوە.

٢- هەرچەند دووبارە تەماشای ئەم ساڵەمان كردەوە، بەڵام لەوەدەچێ كە هەڵەی چا بێت و ١٨٧٤ بێت نەك ١٧٧٤!؟

ناوەندی دەنگوباسی کۆڵهەڵگران/ ئەنجام/ پاشکۆکان: لە تەرکۆس- دا/ چیرۆکە ڕووداوەکانی سەدەی نۆزدەیەمی ئەستەمبووڵ/ سەرۆکی شارەوانیی ئەستەمبووڵ لە ئێستگەی گوێزتەپەدا کوژرا/ کۆتایی بەدرخانییان/ شوکری بابانی مام و مامۆستام/ زارۆ ئاغا لە تەمەنی ١٦٢ ساڵیدا مرد/ سەرچاوەکان/ ئەلبوومی وێنەکان.

١٩٦. کوردستان لە سەدەی نۆیەمی کۆچی- پازدەی زاینیدا / توێژینەوەیەکی سیاسی و کۆمەڵایەتییە

نووسەر: ڕابیعە فەتاح شێخ محەممەد

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی ڕۆشنبیری و هونەر

چاپ:، چ: ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٤٩٤، س: ٢٠٠٥، ل:٤٤٦، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆک:[١]

ناوەرۆک/ پێشەکی و چوارچێوەی توێژینەوە/ شیکردنەوەی سەرچاوەکان/ دەسپێک/ بارودۆخی سیاسی کوردستان بەر لە سەدەی نۆیەمی کۆچی- پازدەی زایینیدا/ بەشی یەکەم: داگیرکردنی کوردستان لە لایەن قەرەقۆینلووەکان/ بەشی دووەم: کوردستان لە سەردەمی ئاق قۆینلووەکاندا/ بەشی سێیەم: میرنشین و سەرداریەتییە کوردییەکان لەسەدەی ٩ک- ١٥ز دا/ بەشی چوارەم: بارودۆخی کۆمەڵایەتی کوردستان لە سەدەی ٩ ک- ١٥ز دا/ ئەنجام/ سەرچاوەکان/ پاشکۆ/ پوختەی عەرەبی/ پوختەی ئینگلیزی.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٥٣٦/١٢ پارێزراوە.

١٩٧. كۆچی مێژوویی كورد بۆ خوراسان- بەشی یەكەم[١]

نووسەر: كەلیمولّلا تەوەحودی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: عەدنان بەرزنجی

لە بڵاوكراوەكانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەكەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ٥٩٤، س: ٢٠٠٥، ل:٣٩٧، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٢]

پێشەكی وەرگێڕ/ پێشەكی نووسەر/ چاوخشانێك بەسەر بارودۆخی جیهانی كورد– كرمانج/ تایبەتمەندییەكانی نەتەوەی كورد/ بەربەرەكانی سارم خان موكری دژ بە شا ئیسماعیل سەفەوی/ گواستنەوەی كوردەكان بۆ خوراسان لە سەردەمی سەفەویدا/ فەلسەفەی كۆچی مێژوویی كوردەكان بۆ خوراسان/ كوردێكی دیل هێرش ئەباتە سەر شاعەباس/ پەلاماری كوردەكان بۆ سەر مەنووچێهرخان سوپاسالاری پاشا لە ناوچەی دەروونگەر/ قووچان وڵاتی ئەشكانییەكان/ قووچان لە ئیسلامەوە هەتا مەغوول/ قووچان لە سەردەمی ئاژاوەی مەغوولدا/ قووچان و جێگرەكانی تەیموور لەنگ/ تایبەتمەندییەكانی ئێستای خەڵك و ناوچەی قووچان/ سام بەگ نوێنەری كوردەكانی خوراسان/ كوردەكان و مەلیك مەحموود و نادرشا/ ڕۆیشتنی شا تەهماسبی دووەم بۆ خوراسان و كوژرانی نەجەف قولی خانی شادلوو/ خوازبێنی نادرشا و سوپاسالار لە كچەكەی سام بەگ/ شەڕ و بەربەرەكانیی نادر و كوردەكانی ڕەشوانلوو و قەراچوولوو/ دەوری سوپای كورد لە تەفروتوناكردنی ئەفغانییەكان لە شاری ئێسفەهاندا/ تەیموورخانی كورد و فەرمانڕەوایی ئەشرەف ئەفغان/ دەوری كوردەكانی خوراسان لە ئاستی كردنە دەرەوەی توركەكانی عوسمانی لە ئێران/ كوردەكانی خوراسان و داگیركردنی هەرات/ دەوری كوردەكانی خوراسان لە شەڕی دووەمی نادر و عوسمانییەكاندا/ سام خانی كورد سوپاسالاری خوراسان لە ڕۆژێكدا كە نادر بوو بە پاشای ئێران/ محەممەد حسین خانی زافەرانلوو لەلایەن نادر شاوە كرایە بیگلەربەگی خوراسان/ كوردەكانی خوراسان لە كاتی داگیركردنی هێندوستاندا خۆدەنوێنن/ دەوری محەممەد حسین خان زافەرانلوو بێگلەربەگی خوراسان لە كاتی

١– بەپێی ناونیشانی بەرگەكانی ئەم كتێبە بێت، دەبێ بكرێنە ئەو بەرگەی كە تایبەت بە جینۆساید (ڕاگواستن، كیمیاباران، ئەنفال...) بەڵام لەناوەرۆكدا زۆرتر باسی مێژوو دەكات، لەبەرئەمە پێمان باش بوو لەم بەرگەدا دابنرێن.

٢– ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە كۆدی ١٧٠/١٢ پارێزراوە.

داگیرکردنی بەڵخ و هەراتدا/ کوردەکانی خوراسان و شەڕەکانی ئێران و تووران/ هۆکارەکانی کوێربوونی ڕەزاقولی میرزا بە فەرمانی نادر/ دەوری سەرۆکەکانی کورد لە کاتی هێرشی نادرشا بۆ ڕۆم و داغستان/ محەممەد حسین خان کورد زەعفەرانلوو سەرکوتکەری دووەمین شۆڕشی بەڵخ/ نادر لە بەرانبەر ڕاپەڕینی کۆمەڵایەتی خەڵکی ئێرانەوە/ بەیانی نادرشا بۆ ئێمپراتووری ڕۆم/ تێکشکانی هێزەکانی ڕۆم بە دەستی کوردەکانی خوراسان/ شۆڕشی کوردەکانی قۆوچان و ئاخرین پەلاماری نادر بۆ سەر خاکی ئێراق/ نادرشای ئەفشار لە شاری قۆوچاندا دەکوژرێت/ دەوری کوردەکانی قۆچان لە ئاستی کوشتنی نادردا/ شازادەی سەفەوی لە ترسی نادر خۆی خستە پەنای سام خانی قۆوچانی/ کوردەکانی خوراسان و جێگرەکانی نادر/ هێرشی ئەحمەدخانی ئەفغان بۆ سەر کوردەکانی خوراسان/ بەربەرەکانی کوردەکان دژ بە بنەماڵەی نادر/ چاوخشانێك بە سەر حکوومەتی قاجارییەکاندا/ پاشایەتی لە ڕوانگەی بنیاتنەری زنجیرەی قاجارەوە/ ئاغا محەممەدخانی قاجار و کوردەکانی خوراسان/ ژن و ژنخوازی کوردەکان لەگەڵ فاتح عەلی شا/ مەمش خان کورد چناران فەرمانڕەوای مەشهەد/ شۆڕشی خواجەی کاشغەری بە دەستی ئەمیر گوونەخانی کوردی ئیلخانی سەرکوت کرا/ شۆڕشی کوردەکان دژ بە شازادەی قاجار/ ڕەزا قولی خان زافەرانلوو ئیلخانی بەناوبانگی کوردەکانی خوراسان/ نامەی فەتح عەلی شا بۆ شوجاعوسەڵتەنەی کوڕی فەرمانڕەوای خوراسان/ بارودۆخی نالەباری خوراسان و بێ دەسەڵاتکردنی شوجاعوسەڵتەنە/ بەفەرمانی ڕەزاقولی خان کوردی زافەرانلوو شازادە هۆلاکۆ میرزا خرایە بەندیخانەوە/ سەرکەوتنی ڕەزاقولی خانی ئیلخانی لە شەڕی ئیرواندا/ سەرکەوتنی ڕەزاقولی خان لە شەڕی دژ بە پاشای خوارەزم/ دەوری کوردەکان لە شەڕەکانی ئێران و ڕووسدا/ پاڕانەوەی فەتح عەلی شا لە ڕەزاقولی خان کورد بۆ ڕزگارکردنی جەلالودەولە/ ئەو بەڵگانەی کە باسی دیل بوونی جەلالودەولەی هێندی و پاڕانەوەی نایبوسەڵتەنە دەکات/ وەڵامی قایمقام فەرهانی وەزیری عەباس میرزا نایبوسەڵتەنە/ ڕووس و ئینگلیز و عەباس میرزا دەیانەوێ هێرش ببەنە سەر ڕەزاقولی میرزا ئیلخانی کورد/ بەربەرەکانی نایبوسەڵتەنە و ڕەزاقولی خان/ خەڵکی قۆوچان و نایبوسەڵتەنە دژی یەك دەوەستن/ ڕەزاقولی خان بۆچی تێکشکا/ گوزارشتی قائیمقام سەبارەت بە تێکشکانی ئیلخانی کورد/ ئاگادارکردنەوەی پاشای ئێران لە ڕووداوەکانی شاری قۆوچان لەلایەن

نایبوســەڵتەنەوە/ ئــەو بەڵگانــەی کــە پیــشاندەری بەشــداربوونی ڕووس و ئینگلیزییەکانن لە شەڕی قووچاندا/ شەڕی ڕەزا قوڵی خان کورد دژ بە عەباس میرزا لە ڕوانگەی ئەڵڵایارخان دەرەگەزیەوە/ ئاکامی نالەباری شەڕی قووچان بەپێی ڕاپۆرتی بۆرنێز/ گواستنەوەی تەرمی ئیلخانی کورد لە ئازەربایجانەوە بۆ قۆوچان/ نایبوسەڵتەنە بۆچی هێرشی بردە سەر خوراسان/ بارودۆخی قووچان دوای هێرشــی نایبوســەڵتەنە بــە گــوێرەی فریزێــر/ قارەمــانی بــەگوو کــورد عەممارلوو/ گوزارشتی فریزێر سەبارەت بە خاپوورکردنی خوراسان بە دەستی قاجارەکان/ کوشتن و بڕین و تاڵانکردنی خەڵکی قووچان و چناران و دەرەگەز لەلایەن خێڵی قاجارەوە/ بارودۆخی شیروان بوجنووره بە گوێرەی فریزێر/ بارودۆخی کوردەکان لە سەردەمی محەممەدشای قاجاردا/ یەزدان وێردی خان زافەرانلوو لە بەرانبەری ئاژاوەی سالارەوە/ سام خان ئیلخانی کورد لە دەسەڵاتی ناسرەوین شا لە بەندیخانەی قاجارەکان هەڵات/ دیمانەی نوێنەرانی ئەمیر کەبیر لەگەڵ جەعفەرقوڵی خانی شادلوودا/ دەوری سام خان زەعفەرانلوو لە سەرکوتکردنی ئاژاوەی سالاردا/ هێزەکانی ئێران بوون بە میوانی خەڵکی قۆوچان/ مەشهەد گیرا و سالار بە دەستی سام خان دەسگیرکرا/ بەفەرمانی ناسرەددین شا سام خان کورد ڕۆیشت بۆ سەرکوتکردنی تورکمانەکان مەرو و سەرەخس/ سەرکەوتنی یەزدان وێردی خان کورد زەعفەرانلوو لە شەڕی دژ بە تورکمانەکانی خوارەزمدا/ ئەمیر حسین خانی زافەرانلوو لە شەڕی دژ بە تورکمانەکانی مەرودا سەردەکەوێ/ ژنە کوردەکانی خەیر ئاباد شێرانە دژ بە تورکمانەکانی خوارەزم وەستان/ کوژرانی پاشای خوارەزم لە قانلوو تەپەی سەرەخسدا/ سام خان ئیلخانی کورد و داگیرکردنی هەرات/ حسام خان کورد نازناوی شوجاعودەولەی پێ درا/ دوای گرتنی هەرات حیساموسەڵتەنە سوپاس و پێزانینی خۆی ئاڕاستەی سام خانی کورد دەکات/ ژنە قووچانییەکان قاتڵەکەی سام خانیان کوشت/ ئەمیر حسین خان کورد زەعفەرانلوو بەتواناترین فەرمانڕەوای ئێران/ چوونی ناسرەددین شا بۆ چناران و دیمانە لەگەڵ سەرۆکەکانی کەیوان لوودا/ ئەمیر حسین خان ئیلخانی کورد چووە پێشوازی ناسرەددین شاوە/ کێ ناسرەددین شای ترساند/ وتووێژی ناسرەددین شا لەگەڵ دێنشینە ئازادیخوازە کوردەکاندا/ دیارییەکانی ئەمیر حسین خان ئیلخانی کورد بۆ ناسرەددین شا/ ڕۆیشتنی ناسرەددین شا لە قووچانەوە بۆ بوجنوورد و شیروان/ شوجاعودەولەی کورد بارودۆخی قووچان و دەرەگەز بە

پاشا ڕادەگەیێنێ/ سەفەری دووەمی ناسرەددین شا بۆ قووچان و تاریفدانەوەی ئەسپ سوارەکانی کوردی زەعفەرانلوو/ شوجاعودەوله و لۆرد کورزەن/ بیروڕای ئودنوان سەبارەت بە خانەی دادی ئەمیر حسین خانی کورد/ دیمانەی حاجی سەباح لەگەڵ ئەمیر حسین خانی کورد/ بەسەرهاتی فیرووزە مردنی ئەمیر حسین خان/ بەڵگەی گۆڕینەوەی فیرووزە لەگەڵ گوندی حەساری دەرەگەزدا/ دەقی پێنجەمین ڕێکەوتنامەی ئێران و ڕووس/ ئەمیر حسین خان کورد و فەرمانی تەرخانی/ بەڵگە تەرخانی/ دەسەڵاتداریەتی خان باباخان موزەفەروسەڵتەنە/ محەممەد ناسرخان ئیلخانی کورد لە ڕوانگەی لوتف عەلی خان دەرەگەزیەوە/ دیمانەی سەماع حوزوور لەگەڵ ئیلخانی کورددا/ دەست و دڵ بازی فەرمانڕەواکانی کورد/ کوردەکانی پازووکی لە سەفەویەوە تا پەهلەوی/ بەڵگەی کوردەکانی قوولانلوو/ بەڵگەی قوولانلوی ئێسفەراین/ پێرستەکان- بەڵگەکان و وێنەکان.../ پێڕست.

١٩٨. کۆچی مێژوویی کورد بۆ خوراسان- بەشی دووەم

نووسەر: کەلیموڵڵا تەوەحودی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: عەدنان بەرزنجی

لەبلاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: حەمدی، ش: سلێمانی، ژسن: ٥٩٤، سن: ٢٠٠٥، ل:٣٤٦، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:

پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی نووسەر/ کوردەکان- بەناوبانگترین سنوورەوانەکانی ئێران/ کوردەکان لە ئێرانی باستاندا/ کوردستان دوای هاتنی ئایینی پیرۆزی ئیسلام/ سارۆبیرە قارەمانی چاڵدوڕان/ شێرە پیاوی کوردستان/ ئەمیر خان برادۆست/ کوشتن و بڕینی کوردەکانی موکری بە فەرمانی شاعەبباس/ عەشیرەتی کورد شوقاقی ئازەربایجان/ پاڵپشتی کردنی کوردەکانی شوقاقی لە مەشرووتەخوازەکان/ کوردەکانی قەزوێن/ عەشیرەتی کاکاوەند/ عەشیرەتی مافی/ عەشیرەتی ڕەشوەند/ عەشیرەتی چەمووشگەزك و کەلهوڕ/ عەشیرەتی بەهتوویی/ عەشیرەتی حەلیلوەند/ عەشیرەتی یەمەنی/ عەشیرەتی وەلی یاری/ عەشیرەتی باجەلان/ عەشیرەتی کرمانی/ کوردە زیکەکان سنوورەوانی ڕۆژهەلاتی ئێرانن/ گەنجعەلی خان زیك حاکمی ولاتە ڕۆژهەلاتییەکانی ئێران/ کوردەکانی خوراسان لە شەرەفنامەدا/ فەرمانڕەواکانی

سەقمان/ دەوری کوردەکانی چەگەنی لە مێژووی ئێراندا/ دژایەتی بوداق خان چەگەنی ئەمیرولئومەرای خوراسان و شاعەبباس/ پیاوە گەورەکانی عەشیرەتی چەگەنی/ ئەرەس محەممەد یەکەتاز ئەتەك/ پاڵەوان ئەحمەد وەفاداری چەگەنی/ پرۆفیسۆر سادقی چەگەنی/ فەلسەفەی ڕاگوێزانی کورد بۆ خوراسان/ نیشتەجێبوونی کوردەکانی چەمەشگەزك لە خوراساندا/ بواری ڕامیاری و نیزامی و کۆمەڵایەتی عەشیرەتی زافەرانلوو/ کرمانج خوراسان لە ڕوانگەی ئیوانۆفەوە/ عەشیرەتە بەناوبانگەکانی زەعفەرانلوو/ سەعادەت قولی سیڤکانلوو/ نوسرەتوڵڵا کووهستانی کێ بوو؟/ تەنگوچەڵەمەکانی عەشیرەتی کوردی زەعفەرانلوو لە باری ئاژەڵدارییەوە/ بارودۆخی گشتی کۆچەرەکان/ تاقمێکی تر لە کورمانجەکانی خوراسان/ گوندە کوردنشینەکانی دەرەگەز/ گوندە کوردنشینەکانی کەلاتی نادری/ بۆ گەورە پیاوی ئێران بم بەساقەی/ شەڕی کورد و تورکمانەکان لە کەلاتی نادریدا/ کوژرانی نیازباتری تورکمەن بە دەستی ئیسماعیل کورت/ تۆڵەکردنەوەی کوژراوەکانی تەخت کوشتار لەلایەن ئیسماعیل کورتەوە/ کوژرانی نوێنەرەکانی تورکمەن بە دەستی ئیسماعیل کورت/ بێچوە پڵنگ یان میرزابەیگی کوڕی ئیسماعیل کورت/ دووەمین دەسڕێژی دوژمن بۆ سەر خاکی خاکستەر و لایین و کەلات/ ناپیاوی مێهزەمان زیدانلوو و یارمەتیدانی دوژمن/ فێڵبازی جەردەکان- دیلبوونی ئاقاگولی بەیگ/ کارەساتی هێرشی تورکمانەکان بۆ کەلات و خۆپیشاندانی کوردەکان لە تەخت کوتەڵید/ کوژرانی خەڵکی قەلعەنەو بە دەستی تورکمانەکان/ شەڕی شووری/ شەڕی دیگچە/ پەلاماری باغکەند/ هێرشی تورکمانەکان بۆ کەبوودگونبەدی کەلات/ هێرشی سوارەکانی کەلات بۆ سەر تورکمانەکان/ فەلسەفەی تەمەن درێژی خەڵکی خاکستەر- عەشیرەتی کورد شادیلوو/ عەشیرەتەکانی شادلوو و قەراچورلوو لقە جیاجیاکانیان/ کوردەکانی شادلوو و سنوورەکانی باکووری ئێران/ نەجەف عەلی بەیگی دووەم- کوردی شادلوو و ئەمیرەکانی تری بجنوورد/ نەجەف عەلی خانی چوارەم (ئیلخانی) کورد شادلوو/ جەعفەر قولی خان (ئیلخانی شادلوو) سەهامودەولە/ دەوری ڕاپۆرتدەرانی ئینگلیزی و فەڕانسەوی لە پێکهێنانی ئاژاوەی سالاردا/ حکوومەتی جەعفەر قولی خان شادلوو لە ئەستەرئاباد و ڕزگارکردنی دیلە ئێرانییەکان و بەدیهاتنی ئارامش لەو ناوچەیەدا/ ئامادەبوونی جەعفەر قولی خان بۆ شەڕی دژ بە ئینگلیز لە باشووری ئێراندا/ ماندووبوونی ئەمیر توومان حەیدەر قولی خان کورد شادلوو

له ڕێگای سەربەخۆیی ئێراندا/ فەرمانی سەرکوتکردنی تورکمانەکان لەلایەن ناسرەددین شاوە بۆ حەیدەر قولی خان/ لێکدانەوەی دیلبوونی ژن و پیاوانی تورکمان بە دەستی کوردەکانی خوراسان/ دابەشکردنی دیلە تورکمانەکان لە نێوان قاجارییەکاندا بە دەستی ناسرەددین شا/ شەڕەکانی محەممەد ڕەحیم شادلوو، سنوورەوانی خوراسان/ نووسەر سەبارەت بە بەسەرهاتەکانی ساڵی ١٢٦١ی کۆچی نووسیویەتی: یار محەممەدخان سەهاموودەولە و ڕەنج و تێکۆشانی ئەم پیاوە کوردە بۆ بەدیهاتنی ئارامش لە خوراسان و ئەستەرئابادا/ یار محەممەدخان کورد و ناسرەددین شا و ڕێککەوتننامەی فیرووزە/ ڕەزا قولی خان زەعفەرانلوو لە چەند دێڕدا/ حسین قولی خان زەعفەرانلوو ٢٧ ساڵ لە بەندینخانەی قاجاڕدا مایەوە/ فەرمانی ناسرەددین شا بۆ میرزا حسین خانی سپاسالار تاکو تورکمانەکان سەرکوت بکات/ ڕاپۆرتی ئەمیر حسین خان شوجاعودەولە بۆ پایتەخت سەبارەت بە پیلانی ڕووسەکان لە ناوچە باکووریەکانی خوراسان/ تلگرافی میرزا عەبدولوەهاب ئاسەفودەولەی شیرازی والی خوراسان بۆ ناسرەدین شا/ ڕووسە داگیرکەرەکان و کوردەکانی خوراسان/ ڕێککەوتننامەی نالەباری ئاخاڵ/ دەقی ڕێککەوتننامەی ئاخاڵ/ بەرپرسانی ئێرانی بۆ دیاریکردنی سنوور بە قازانجی ڕووس کاریان کرد/ فەرمانی ناسرەددین شا بۆ ئەمینوسوڵتان (سەدرئەعزەم) سەبارەت بە خوراسان/ ڕاپۆرتی محەممەد تەقی میرزای ڕوکنودەولە/ ڕاپۆرتی سەفەرنامەی کەلات/ ڕاپۆرتی وەزیر موختاری ئەمریکا لە ئێران سەبارەت بە داگیرکردنی ناوچەکانی ئێران بە دەستی ڕووسییەکان/ تلگرافی نهێنی میرزا مەڵکۆم بۆ وەزیری دەرەوەی ئێران و وەڵامی ناسرەددین شا سەبارەت بە کارشکێنی ڕووسییە/ پیلانی ڕووسیە بۆ داگیرکردنی خوراسان/ باسی شوجاعودەولە و ژینراڵ کاماردۆف/ باسی ئەمیر حسین خان شوجاعودەوڵە سەبارەت بە حکوومەتی ئەمیرقولی خان هیوەدانلوو/ ئەمیر حسین خان بۆ خەڵکی ژێر دەستەی خۆی خانووبەرە دروست دەکات/ بەڵگە/ کامبووز یا زەعفەرانلوو فیلسۆفی دەشتی وشکی بەلووجستان/ ناوەرۆک.

١٩٩. کەریم خانی زەند- مێژووی ئێران لە نێوان ١٧٤٧- ١٧٧٩

نووسەر: جان ڕ. پێری

وەرگێرانی لەفارسییەوە: سەلاحەددین ئاشتی

لە بلاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ٢٠٠٥، ل:٦٨٥، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێرست/ پێشەکی نووسەر/ پێشینەی مێژووی/ بەشی یەکەم: خەبات لە پێناو وەدەستهێنانی دەسەلات لە ئێرانی خۆراواییدا ١٧٣٦- ١٧٤٧/ جێنیشینی میری بەرختیاری و زەند/ کەریم خانی وەکیل/ ئازاری کەریم خانی وەکیل/ ئازادخانی ئەفغان/ محەممەد حەسەن خانی قادرجان/ ئەفغانییان و ئەفشارییان/ بەشی دووەم: پتەوکردن و پەرەپێدان/ دووبەرەکی نێوخۆ/ فارس و پارێزگاکانی ناوەندی/ کرمان و یەزد/ ژیاندنەوەی بنەماڵەی میرانی قاجار/ کەنداوی فارس/ گەمارۆی بەسرە/ کوردستان و داگیرکرانی بەسرە/ بەشی سێیەم: ئێران لە سەردەمی حوکمرانێتی کەریم خاندا/ حکوومەت/ خاك/ گەل/ حکوومەت و داهات و کۆمەڵ/ بازرگانی و پەیوەندییەکانی دەرەوە/ وەکیل لە جەغزی خاك و نیشتیمانی خۆیدا/ جێنیشانی کەریم خان/ پاشکۆ/ توێژینەوە و هەڵسەنگاندنی سەرچاوەکان/ جەللەی ناوی شوێنەکان/ جەللەی ناوی هۆز و خانەدان و تایفان/ جەللەی ناوی کەسان.[٢]

٢٠٠. گەشتێك بەناو مێژوو، بەڵگەنامە، شوێنەوار- هەڤپەیڤینێکی فراوان لەگەڵ عەبدولڕەقیب یوسف

ئامادەکردنی: ئازاد عەبدولواحید

چاپ: دووەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٣٤٨، س: ٢٠٠٥، ل:١٣٦، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:[٣]

پێشدەستی/ هیچ ناونیشانێکی نییە و هەروەك دیارە لەناونیشانەکەیەوە ناوەرۆکەکەی دەردەکەوێت.../ ناوی بەرهەمە چاپکراو و چاپ نەکراوەکانی (عەبدولڕەقیب یوسف)/ هەندێ وێنەی مێژوویی...[٤]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١١٣٢/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواو، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٤- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە تیپی لاتین نووسراوە.

٢٠١. لێکۆڵینەوەکانی پێش مێژوو لە کوردستانی عێراقدا- بەشی یەکەم

بەهاوکاری: ڕۆبەرت ج. د، برید وود، برووس هاو
لەلایەن: هانس هەلبیك، فریدیدك ئاڕ، ماتسۆن، چارلیس ئی. ڕید، هەربەرت ئی، ڕایت جی ئار
وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: ئاسۆس محەممەد مەلا قادر
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی موکریانی
چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٦٧٩، س: ٢٠٠٥، ل:٢٠٨، ق: (١٦٥×٢٣)
ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك[٢]/ گرفتی گشتی/ دیمەنی کاری مەیدانی/ پێشکەوتنی چالاکییە دیتنکارییەکانی پڕۆژەی چەرمۆ- ئێراق/ وەسفی شوێنەکان/ گرد بانهیلك/ تەل ئەلخان/ تەل مەتارە/ گرد عەلیاغا/ قەڵای چەرمۆ و شوێنە هەڵنەکۆڵدراوەکانی گەرمێن.../ کۆمەڵگە شوێنەوارییەکان.../ خەباتگێڕیی و ئایدیۆلۆژی/ کانی سوور/ خوورە نەمك/ خەرابە قەرەچوار/ کەریم شەهر/ گردی چای/ تورکاکا و کەوری خان/ ئەشکەوتی پەڵگەوەڕە/ ئەشکەوت باراك و ئەشکەوت حاجیە و ئەشکەوت بابخەل هەروەها ئاسۆی زەرزی/ بەردە بەلکا و چەمی بازاڕ و ئەسکی کەڵەك/ توێژینەوەی سیرامیکی تایبەت و هونەرەکانی کاربۆن چواردە: فردریك ئاڕ. ماتسۆن- سیرامیکی دەردەستکەوتووی وەرزی ١٩٥٤- ٥٥ قەڵای چەرمۆ/ توێژینەوەکانی خۆڵ و قوڕ/ مێژووواندنی تیشکی کاربۆن چواردە/ کەش و هەوا و مرۆڤی پێش مێژوو لە ڕۆژهەڵاتی هەرێمی دەریای ناوەڕاستدا: هەربەت ئی. ڕایت، جێ ئاڕ/ سەرچاوەکان.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٥٠١/١٢ پارێزراوە.
٢- ئەوەی ڕاستی بێت ناوەرۆکی نووسراوەی ئەم کتێبە کەمە... ناچار هەندێ ناونیشانی تریشمان نووسییەوە...

٢٠٢. میدیا

نووسەر: ئی. م. دیاکۆنۆف
وەرگێڕانی لەفارسییەوە: بورهان قانع
لەبڵاوکراوەکانی مەکتەبی ناوەندی ڕاگەیاندنی (ی.ن.ك)
چـــاپ: دووەم، چ: شـــەهید ئـــازاد هـــەورامی، ش: کـــەرکووك، ژس: ؟، س: ٢٠٠٥، ل:٧٧٠، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:
لـە جیـاتی پێـشەکی: مەکتـەبی ناوەنـدی ڕاگەیانـدن/ هـەمان نـاوەرۆکی چـاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٤٠.

٢٠٣. مێژووی ماد

نووسەر: ڕەحیم سابیر
لە بڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و پەخشی ڕێنما
چاپ: یەکەم، چ: گەنج، ش: سلێمانی، ژس: ٨٦٢، س: ٢٠٠٥، ل:١٢٧، ق: (١٤×٢٠)
ناوەرۆك:
نـاوەرۆك/ هەنـدێك بابـەتی وەك: دامەزرانـدنی دەوڵـەتی میـدیا/ دەوڵـەتی ڤیانیـان/ مەملەکەتی کی لیهراسب/ لابردنی کی ازدیاك و دانانی کۆرش لە جێگای/ کۆرش ماد بـووە یـان پـارس بووە؟/ بنەماڵـەی کۆرش لـە ڕێـی ژن و ژنخوازییـەوە/ مـردوو ناشتن لە ئایینی زەردەشتیدا/ ماگییان کێن؟/ ئەسکیتەکان کێن؟/ ئەسکیتەکان و شـەڕی مـاد و لیـدیا/ شـوێنەواری قزقاپـان و کورتەیـەك لـە مێـژووی ڕووداوەکـەی/ نەقشەکەی قزقاپان و چوار خواوەندەکە/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکان.

٢٠٤. مێـژووی بـەلوچ و بەلوچـستان- مێـژووی ڕەسـەنایەتیی (بـەلوچ) لـە کوردە مادەکان- بەرگی یەکەم

نووسەر: میر نەسیر خان ئەحمەد زەیی بەلوچ
وەرگێڕانی لە فارسییەوە: هیوا محەممەد زەندی
لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس
چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٣، س: ٢٠٠٥، ل:٣٠٢، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:[١]

بەڵگەنامەی وەرگێڕانی (مێژووی بەلوچ و بەلوچستان)- ئاغا نەسیرخان ئەحمەد دزەیـی بـەلوچ/ سـەرەتا/ کـورد گـال نامـەك- دۆزینـەوەی دەستنووسـی سەرچاوەیەکی زۆر گرینگ بـۆ مێـژووی کـورد و بەلوچـستان: جـەمال نەبـەز/ کورتەیەك دەربارەی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی/ پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی نووسەر/ ژیاننامەی نووسەر/ بەشی یەکەم: ناوچەی بەلوچستان/ بەشی دووەم: نـاوی بەلوچـستان لـە مێـژووی کۆنـدا/ بەشـی سـێیەم: ڕەگـەز یـان نـەژادی بەلوچـەکان/ بەشـی چـوارەم: بنەچـەی کـوردە براخۆییـەکان/ بەشـی پێنجـەم: بایـەخی بەرزاییـەکانی (قـەڵات) لەمێـژووی بەلوچـستاندا/ بەشـی شەشـەم: فەرمانڕەوایی (سەڵتەنتە بیانییەکان) لە بەلوچستاندا/ بەشی حەوتەم: ڕستەی (براخۆیی) و لەیەکچوونی ناوی هەندێ شوێنی بەلوچستان/ بەشی هەشتەم: یەکەم خولی فەرمانڕەوایی کوردە (براخۆیی)یـەکان/ بەشی نۆیـەم: دووەم خولی فەرمانڕەوایی کوردە (براخۆیی)یەکان/ بەشی دەیەم: لایەنی جۆراوجۆری ژیانی کۆمەڵایـەتی و فـەرمانڕەوایی کـوردی براخـۆیی لـە تـوران/ بەشـی یـازدەم: فـەرمانڕەوایی کـوردە (ئـەدرەگانی)یـەکان لـە مـەکران/ پاشـکۆ/ سەرچـاوەکان/ وێنەکان/ پێڕست.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١١٩٩/١٢ پارێزراوە.

٢٠٥. مێژووی ئەردەڵان

نووسەر: مەستوورەی کوردستانی (ماه شەرەفخانم)

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: د. حەسەن جاف و شکور مستەفا

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس (لە زنجیرە کتێبە بڵاوکراوەکانی بیرئانینی مەستوورەی ئەردەڵان)

چاپ: دووەم، چ: و– پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٧٣٠، س: ٢٠٠٥، ل:١٧٦، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[١]

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٥٣.

٢٠٦. مێژووی دێرینی کوردستان- کتێبی دووەم (رەخنە) بەشێکی کەم لە هەڵەکانی کتێبی (ظهور الکورد فی التاریخ)ی د. جەمال ڕەشید ئەحمەد

نووسەر: فازل قەرەداغی

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ٣٣٨، س: ٢٠٠٥، ل:٢٨٢، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[٢]

ناوەرۆك/ کورتکراوەی سەرچاوەکان/ کورتەیەك لە بارەی سەردەمە مێژووییەکانی وڵاتی دوو ڕووبارەوە/ کوردستان و سەردەمەکانی/ پێشەکی/ زمانزانی و زاراوەناسی و بیبلیۆگرافیای سەقەت/ هەڵبژادەیەك لە زانیارییەکان/ سوبارتو و ناوچەکانی/ سوبارتو لانکی نەتەوەی کورد/ ناوچە و شارە سەرەکییەکانی وڵاتی سوبارتو/ کارەساتی شمشارە/ کوردستان لە سەردەمە ئیسلامییەکاندا/ کۆتایی/ پێڕستی ناوەکان.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٤٧٥/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٤٥٦/١٢ پارێزراوە.

٢٠٧. مێژووی دەوڵەتی ئەیوبی کورد- باسی سوڵتان سەلاحەدیینی ئەیوبی لەسەرەتاوە تا کۆتایی

نووسەر: مەلا خالید فریزی

چاپ: یەکەم، چ: بژار، ش: هەولێر، ژس: ؟، س: ٢٠٠٥، ل:٧٧، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆک:[١]

پێشەکی/ باسی بنەچەکەی بنەماڵەی ئەییوبی/ سەلاحەددین چۆن پێگەیشت/ یەکەم سەفەری بۆ میسر/ دووەم سەفەری بۆ میسر/ سێیەم سەفەری بۆ میسر/ وەزارەتی ئەمیر سەلاحەددین/ مەلیك سەلاحەددین/ سوڵتان سەلاحەددین/ سوڵتان سەلاحەددین و خاچ پەرستان/ وەفاتی سەلاحەددین/ کوڕانی سەلاحەددین/ دەوری سەڵتەنەتی مەلیك عادل/ دەوری سەڵتەنەتی مەلیك کامل/ مەلیك عادلی دووەم/ مەلیك ساڵح نەجمەددین ئەییوب/ دەوری سەڵتەنەتی مەلیك تورانشا/ دوایی حکوومەتی ئەییوبی میسر/ حکوومەتی ئەییوبی حەلەب/ حکوومەتی ئەییوبی شام/ حکوومەتی ئەییوبی حەما/ میرنشینی ئەییوبی حمس/ میرنشینی ئەییوبی یەمەن/ میرنشینی ئەییوبی جزیرە/ ژمارەی مەلیکەکانی ئەییوبی/ قازیی و زاناکانی دەوڵەتی ئەییوبی/ هۆی ڕووخانی دەوڵەتی ئەییوبی/ ژیاننامەی نووسەر/ سەرچاوەکان/ سەرباسەکانی ئەم نامیلکەیە.

٢٠٨. وڵاتگیری ڕەشە خاکی عیراق (فتوح سواد العراق)

نووسەر: ؟ گوایە (واقدی) نووسیویەتی

وەرگێڕان و پەراوێزکردن: مەلا جەمیل ڕۆژبەیانی

لە بڵاوکراوەکانی وەزارەتی ڕۆشنبیری

چاپ: دووەم، چ: ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٢٣١، س: ٢٠٠٥، ل:٨٨، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆک:[٢]

خوێندەواری بەڕێز: شاکر ڕۆژبەیانی/ سڵاو بۆ یادی خاوەنی ئەم کتێبە: د. مارف خەزنەدار/ هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٧٧/ سوپاس و پێزانین.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٣٩٣ پارێزراوە.

٢٠٩. هاتنی سوڵتان سولەیمانی قانوونی بۆ گرتنی بەغدا

نووسەر: قەرەچەلەبی زادە

وەرگێڕانی لە تورکییەوە: ئەحمەد تاقانە

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ٧٦٨، س: ٢٠٠٥، ل:٨٨، ق: (١٣×١٨)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی: وەرگێڕ/ لەبارەی نووسەرەوە/ هاتنی سوڵتان سلێمانی قانوونی بۆ گرتنی بەغدا/ سەرچاوەکان/ پێڕست.

٢١٠. ئێرانی سەردەمی ساسانییەکان

نووسەر: ئارتوور کریستێنسێن

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: سەلاحەددین ئاشتی

لە بڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٢٢٨، س: ٢٠٠٦، ل:٦٩٧، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٢]

پێڕست/ پێڕستی وێنەکان/ سەرەتای چاپی یەکەم: ئارتوور کریستێنسێن/ سەرەتای چاپی دووەم: ئارتوور کریستێنسێن/ کورتە نیشانەکان/ بەرایی/ کورتە باسێك سەبارەت بە شارستانییەتی ئێرانی/ سەرچاوەکانی مێژووی سیاسی و مەدەنی ساسانییەکان/ بەشی یەکەم: دامەرزانی زنجیرەی فەرمانڕەوایانی ساسانی/ بەشی دووەم: پێکهاتە و دامودەزگای دەوڵەتی شاهەنشاهی/ بەشی سێیەم: ئایینی زەردەشتی وەك دینی باوی نیشتمان/ بەشی چوارەم: مانی و ئایینی مانی/ بەشی پێنجەم: دەوڵەتی پادشایەتی ڕۆژهەڵات و دەوڵەتی ئیمپراتۆریێتی ڕۆژئاوا/ بەشی شەشەم: مەسیحییەکانی ئێران/ بەشی حەوتەم: ڕاپەڕینی مەزدەکییەکان/ بەشی هەشتەم: خوسرەو ئەنووشەڕەوان/ بەشی نۆیەم: ئاخرین مەزنە پادشایەتی/ بەشی دەیەم: ڕووخان و نەمانی دەوڵەتی ساسانی/ کۆتایی/ پاشکۆی یەکەم/ پاشکۆی دووەم/ لیزگەی ناوی: کەسان، ئیزەدان، هۆزان و خانەدانان/ لیزگەی ناوی شوێنەکان/ لیزگەی سەرچاوەکان.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٦٧٨/١٢ پارێزراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٥٣٥/١٢ پارێزراوە.

٢١١. بە ئیسلامکردنی کورد ماستەرنامە یان هەڵەنامە؟ ئاشکراکردنی هەندێ لە هەڵەکانی ئەو لێکۆڵینەوەیەی زانکۆی سلێمانی بڕوانامەی ماستەری بە پلەی نایاب پێ بەخشی

نووسەر: فازل قەرەداغی

لە بڵاوکراوەکانی پرۆژەی تیشك

چاپ: دووەم (بۆزیادکراو)[١]، چ: چوارچرا، ش: ؟، ژس: ٧٠، س: ٢٠٠٦، ل:١٤٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٢]

پرۆژەی (تیشك) ئەرك و ئامانج/ پێشەکی چاپی دووەم/ پێشەکی چاپی یەکەم/ ونکراوەکانی فتووحات/ شایەتەکان دەدوێن/ ماستەرنامەکە لە ژێر تیشکدا/ یەکەم: ئەوەی سەرەکییە/ دووەم: وەکو ئیشەکانی قوتابییەکی ناوەندی/ هەڵبژاردەی کتێب/ پەراوێزەکان بە کاملی/ پاشکۆ: چەند سەرچاوەیەکی تر بۆ چاپی دووەم/ کۆتایی/ سەرچاوەکان/ ناوەرۆك.[٣]

٢١٢. بەهای مێژوو

نووسەر: جۆزێف هۆرس

وەرگێڕانی[٤]: عوسمان عەزیز عەلاف

لەبڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاپ و بڵاوکردنەوەی سلێمانی

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: سلێمانی، ژس: ١٠٣٦، س: ٢٠٠٦، ل:١٢٨، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[٥]

دەروازە/ بەشی یەکەم: سەرچاوەکانی چالاکی مێژوو/ زانینی ڕابردوو/ سوودی مێژوو چییە؟/ تیۆرەکان دوای کارپێکردن/ قۆناغەکانی تۆمارکردنی مێژوویی/ بەشی دووەم: دەستپێکردنی چالاکی مێژوویی/ گەلانی بێ مێژوو/ مێژووی خۆرهەڵاتیی و تەورات/ مێژوو لای گریکەکان/ مێژوو لە ڕۆمادا/ مەسیحییەت بەرامبەر مێژوو/ شێوازەکانی مێژوو لە سەردەمی ناوەندا/ مێژوو لە سەردەمی ڕاپەڕیندا/ بەشی سێیەم: مێژوو لە تێگەیشتنە نوێیەکەیدا/ پێشکەوتنی

١- چاپی یەکەمی لە ٢٠٠٣دا چاپ بووە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لە بارەی کتێبەکە و کورتەیەکیش لەبارەی (پرۆژەی تیشك)ـەوە نووسراوە.

٤- لە هیچ شوێنێدا ئاماژە بە زمانی نووسینی کتێبەکە و ئەو زمانەش نەدراوە کە کتێبەکەی لێوە وەرگێڕدراوە؟

٥- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٦٦٥/١٢ پارێزراوە.

زانست/ بۆچوونەکانی مێژوو لەسەدەی حەڤدەیەمدا/ مێژوو لەسەدەی هەژدەیەمدا/ مێژووی ژیانی ڕۆژانە/ مێژووی ڕۆمانسی لای جەرمانییەکان/ نەتەوایەتی مێژوو/ بەشی چوارەم: مێژووی زانستی/ ڕەقبوون/ خۆبەدەستەوەدان بەرامبەر دەقەکان/ ڕەخنە/ تەماعکاری مێژووی زانستی/ ئەنجامی بناغەی زانستی/ بەشی پێنجەم: قەیرانی مێژوو/ مێژوو لەبەردەم ڕەخنەدا/ لەیەك نەگەیشتنی ڕووداوەکان/ ڕووداو- ئەنجامی هەڵبژاردنە/ خۆیی هەڵبژاردن/ مێژووی ڕووداو/ سەرچاوەکانی تری مێژوو/ زانستە مرۆڤایەتییەکان و مێژوو/ وجودیەت و مێژوو/ بەشی شەشەم: لەدوای ڕووداوەوە/ مێژوو پۆزەتیڤە نەك نەگەتیڤ/ مێژوو- نیزام و ڕێکخستنە/ بڕوای فەلسەفی لە سوودمەندیی مێژوودا/ ئایا مێژوو زانستە؟/ مێژوو هاوشانی زانستەکانە/ بەشی حەوتەم: ئایا مێژوو هیچ واتایەکی هەیە؟/ مێژوو وە هۆکارە کۆتاییەکان/ ئایا مێژوو گەنجینەی ڕابردووە؟/ مێژوو- سەرچاوەی پەند و عیبرەتی/ مێژوو وە فەلسەفەی مێژوو/ پێڕست.

٢١٣. چەردەیەك لە مێژووی کورد

نووسەر: کەیوان ئازاد ئەنوەر

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاپ و بڵاوکردنەوە

چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: سلێمانی، ژس: ٤٠، س: ٢٠٠٦، ل:٢٣٠، ق: (١٥×٢٠)

ناوەڕۆك:[١]

وتەیەکی پێویست/ پێڕست/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: کوردستان و کورد لە مێژووی کۆندا/ زاراوەی کورد و کوردستان/ پێگەی جوگرافیای کوردستان/ ژیانی سەرەتایی لە کوردستانی کۆن و گرنگترین شوێنەوارەکانی کوردستان/ دانیشتوانی کوردستانی کۆن/ کوردستانی کۆن لە بەردەم شاڵاوی کۆچکردنی کۆمەڵانی ئاسیایی ناوەڕاست و ئەوروپاییدا/ گۆڕانکارییەکانی هەزارەکانی دووەم و یەکەمی پێش زایین/ دەوڵەتی ماد و سیمای نەتەوایەتی گەلێك/ نەتەوەی کورد و دەرکەوتنی لە مێژوودا/ کوردستان لە ململانێی یۆنانی و فارسەکاندا/ کوردستان لە ململانێی هەردوو ئیمپراتۆریەتی (ساسانی و بێزەنتی)دا/ بەشی دووەم: کوردستان و کورد لە سەدەکانی ناوەڕاستدا/ بیروباوەڕ لای کورد لە کۆنەوە تا سەرهەڵدانی ئایینی ئیسلام/ ئیسلام و ئاشنابوونی بە گەلی کورد/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٥٣٢/١٢ پارێزراوە.

کوردستان و کورد لە سەردەمی دەوڵەتی خەلافەتی ڕاشدیدا/ کوردستان و کورد لە سەردەمی خەلافەتی ئومەوییەکاندا/ کوردستان و کورد لە سەردەمی دەوڵەتی خەلافەتی عەباسییەکاندا/ سەرهەڵدانی حکوومەتە کوردییەکان لە سەردەمی دەوڵەتی خەلافەتی عەباسییەکاندا/ کوردستان و کورد لە سەردەمی بنەماڵەی ئیلخانی و تورکمانییەکاندا/ بەشی سێیەم: کوردستان و کورد لە نێوان سەدەکانی ١٦-١٩ی زایینییدا/ دەرکەوتنی هەردوو دەوڵەتی عوسمانی و سەفەوی/ شەڕی چاڵدێران (هۆکار و ڕووداو و دەرئەنجامەکانی)/ پەیمانەکانی ڕێکخستنی سنوور/ میرنشینە کوردییەکانی ئەم قۆناغە مێژووییە/ ڕاپەڕین و شۆڕشەکانی گەلی کورد لە سەدەی نۆزدەیەمدا/ سیاسەت و خەلافەتی سوڵتان عەبدولحەمیدی دووەم و گەلی کورد/ ململانێی ئەوروپاییەکان لەسەر کوردستان لە سەدەکانی ١٨-١٩ی زایینیدا/ کوردستان و چوار سەدە داگیرکاری عوسمانی و فارسەکان/ بەشی چوارەم: کوردستان و کورد لە سەدەی بیستەمدا ١٩٠٠-١٩٩١/ کوردستان و کورد لە دەروازەی سەدەی بیستەمدا/ جەنگی جیهانی یەکەم و کاردانەوەی لەسەر کوردستان و کورد/ ڕێککەوتنامە و پەیمانە نێودەوڵەتییەکان بۆ دابەشکردنی کوردستان/ کوردایەتی و بزوتنەوەی ڕزگاریخوازی گەلی کورد/ کوردستانی ئێراق لە نێوان ساڵانی ١٩١٨-١٩٩١/ کوردستانی تورکیا لە نێوان ساڵانی ١٩٢٣-١٩٧٨/ کوردستانی ئێران لە نێوان ساڵانی ١٩٢٥-١٩٧٩/ کوردستانی سووریا لە نێوان ساڵانی ١٩٢٠-١٩٩١/ کوردستانی سوور و کوردەکانی ئاسیایی ناوەڕاست/ سەرچاوەکان.

٢١٤. چەند لێکۆڵینەوەیەك لە مێژووی میرنشینی بابان- سۆران- بۆتان

نووسەر: د. کاوس قەفتان

لە بڵاوکراوەکانی کتێبخانەی ژیان

چاپ: دووەم، چ: ڕاز، ش: سلێمانی، ژس: ٦٥٣، س: ٢٠٠٦، ل:١٠١، ق: (١٥×٢٠)

ناوەڕۆك:

هەمان ناوەڕۆکی چاپی یەکەمی هەیە/ بڕوانە کتێبی ژمارە ٤٨.

٢١٥. خولاصەیەکی تاریخی کورد و کوردستان لە زۆر قەدیمەوە تا ئیمڕۆ- سەرجەمی بەرهەمی محەممەد ئەمین زەکی بەگ- چوارەم بەرگ

نووسەر: محەممەد ئەمین زەکی
ئامادەکردنی: ڕەفیق سالح
لە بڵاوکراوەکانی بنکەی ژین
چـــاپ: دووەم، چ: و- پـــــەروەردە، ش: هـــــەولێر، ژس: ٢٤٩، س: ٢٠٠٦، ل:٣٠+٢٩١+٣٠+٣٠٢، ق: (١٧×٢٣)
ناوەڕۆك:

پێشەکی... دکتۆر کەمال مەزهەر ئەحمەد/ ڕاستکردنەوەی چەند هەڵەیەکی مێژوویی لەلایەن لێژنەی مێژووی کۆڕی زانیاری عیراق- دەستەی کوردەوە: محەممەد مەلا جەمیل ڕۆژبەیانی. خولاسەیەکی تاریخی کورد و کوردستان جلدی ئەووەڵ- لە مەبدەئی تاریخەوە تا ئیمڕۆ... لێرەوە هەمان ناوەڕۆکی چاپی یەکەمیان هەیە، بڕوانە هەردوو کتێبی ژمارە ٨ و ٩. پێڕستی ئەم بەشە. خولاسەیەکی تاریخی کورد و کوردستان بەرگی چوارەم- بەشی دووەم/ چەند سەرنجێکی ڕەخنەگرانە لە کتێبی (خولاصەیەکی تاریخی کورد و کوردستان)ی خوالێخۆشبوو محەممەد ئەمین زەکی بەگ: د. کەمال فوئاد/ لێرە بەدواوە هەمان ناوەڕۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ١٢/ پێڕستی ئەم بەشە.

٢١٦. سەفەرنامەی هێنری بیندەر (کوردستان، میزۆپۆتامیا، ئێران)

نووسەر: هێنری بیندەر
وەرگێڕانی لە فارسییەوە: ئەبوبەکر خۆشناو
لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی خانەی وەرگێڕان
چاپ: یەکەم، چ: کارۆ، ش: سلێمانی، ژس: ٧٢٢، س: ٢٠٠٦، ل:٥٧٠، ق: (١٦×٢٢)
ناوەڕۆك:[١]

لە باتی پێشەکی (لێرەدا هاتووە کە گەشتەکە لە ساڵی ١٨٩٥دا بووە...)/ پێشەکی نووسەر/ بەشی یەکەم: لەئاستانەوە بۆ تەفلیس لە ١٥ تا ٢٥ی ئاب/ بەشی دووەم: لە تەفلیسەوە تا جلفا لە ٢٨ی ئاب تا ٣ی ئەیلول/ بەشی سێیەم: لەجلفاوە تا تەورێز- تەورێز لە ٤ تا ١١ی ئەیلوول/ بەشی چوارەم: لە تەورێزەوە تا ورمێ- ورمێ لە ١١ تا ١٦ی ئەیلوول/ بەشی پێنجەم: لە ورمێ تا وان لە ١٦ تا ٢١ی

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٦٤٧/١٢ پارێزراوە.

ئەیلوول/ بەشی شەشەم: وان لە ٢١ تا ٢٦ی ئەیلوول/ بەشی حەوتەم: لە وان تا مووسڵ لە ٢٦ی ئەیلوول تا ٧ی تشرینی یەکەم/ بەشی هەشتەم: مووسڵ- نەینەوا- خورساباد لە ٨ تا ١٥ تشرینی یەکەم/ بەشی نۆیەم: لە مووسڵەوە تا بەغدا لە ١٥ تا ٢٥ تشرینی یەکەم/ بەشی دەیەم: بەغدا لە ٢٤ تا ٣٠ تشرینی یەکەم/ بەشی یازدەیەم: لە بەغداوە تا کرماشان ٣٠ی تشرینی یەکەم تا ٥ تشرینی دووەم/ بەشی دوازدەیەم: لە کرماشانەوە بۆ تاران لە ٥ تا ١٣ی تشرینی دووەم/ بەشی سیازدە: تاران ١٣ تا ٢١ی تشرینی دووەم/ بەشی چواردە: لە تارانەوە بەرەو ڕەشت ئەنزەلی- گەیلان لە ٢١ی تشرینی دووەم تا ٣ی کانوونی یەکەم/ بەشی پازدە: باکۆ- تەفلیس- ڤلادی قەفقاز- پاریس لە ٦ تا ١٧ی کانوونی یەکەم.

٢١٧. صەلاحەدینی ئەیوبی گەورەتر لە ڕەخنەگرانی - گفتوگۆ لەگەڵ پرۆفیسۆر دکتۆر موحسین موحەمەد حسێن

ئامادەکردنی: ئارام عەلی سەعید

لە بڵاوکراوەکانی پرۆژەی (تیشك)

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: ؟، ژس: ٧٦٣، س: ٢٠٠٦، ل:٩٨، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

پێش باس/ دەربارەی سەلاحەددین و مێژووی کورد لە سەدەکانی ناوەڕاستدا: د. موحسین محەممەد حسین/ مێژوو و سەلاحەددین/ سەلاحەددین کێیە؟/ تەوەری یەکەم: کورد لە سەردەمی فەرمانڕەوایانی ئیسلامدا/ تەوەری دووەم: سەلاحەددین و کورد و خاچدروشمان/ لێرەوە ناوەرۆکی گفتوگۆکەیە کە کۆمەڵێك پرسیار و وەلام لە خۆدەگرێت. ژیاننامەی د. موحسین محەممەد حسین/ سەرچاوەکان.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٦٤٩/١٢ پارێزراوە.

٢١٨. فەتواكەی مەلای خەتێ (ئەفسانەی مێژوونووسێك)

نووسەر: حەسەن مەحموود حەمەكەریم
لە بڵاوكراوەكانی پڕۆژەی تیشك
چاپ: یەكەم، چ: چوارچرا، ش: ؟، ژس: ٥٣٦، س: ٢٠٠٦، ل:١٠٠، ق: (١٦×٢٢)
ناوەرۆك:[١]

ڕۆڵی مەلای خەتێ لە میرنشینی سۆراندا/ پێش وتە/ سەرهەڵدانی میرنشینی سۆران/ زنجیرەی میرەكان/ میر محەممەد (پاشاكۆرە)/ پەلاماری میرنشینەكانی بادینان و بایەزیدیان و هەكاری/ ڕووخانی هەردوو میرنشینی بادینان و یەزیدیان/ نەخشەی عوسمانییەكان بۆ لەناوبردنی میر محەممەد و داود پاشا و دەسەڵاتی محەممەد عەلی پاشا لە شامدا/ بەریتانیا لەبەرەی دژە كورددا/ ڕووخانی میرنشینی سۆران لە نێوان بڕیاری میر محەممەد و فتوای مەلای خەتێدا/ ڕێكەوتنی میر محەممەد و ڕەشید پاشا/ مەلای خەتێ و.. گەشتی ژیانی/ حوزنی موكریانی و دروستكردنی ئەفسانەكانی مێژوو/ دواوتە/ ڕای حوزنی موكریانی بەرامبەر ئیسلام و مەلا و پیاوە ئایینیسەكان/ بەریتانیا و پیاوانی بەریتانیی لە دیدەی موكریانەوە/ حوزنی موكریانی و شیعرە هەڵبەستراوەكەی هورمزگان/ میرنشینی سۆران هەڵی دروستبوون و هۆی كەوتنی/ سەرچاوەكان/ ناوەرۆك.

٢١٩. كورد و باكوری كوردستان لە سەرەتای مێژووەوە هەتا شەڕی دووەمی جیهان- بەرگی یەكەم- هەتا كۆتایی شەڕی یەكەم

نووسەر: محەممەد ڕەسوول هاوار
لە بڵاوكراوەكانی بەڕێوەبەرێتیی گشتیی چاپ و بڵاوكردنەوە و وەرگێڕان
چاپ: دووەم[٢]، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ٤٠٩، س: ٢٠٠٦، ل:٥٦٠، ق: (٢٢×١٦)
ناوەرۆك:

پێشەكی/ بەشی یەكەم: مێژووی كورد و ڕەگ و ڕیشەی ڕەگەزی كورد/ بەشی دووەم: كوردستان بەشێوەیەكی گشتی و باكووری كوردستان بەشێوەیەكی تایبەتی/ بەشی سێیەم: ڕەگەزی تورك و تورانیتی و هاتنی لێشاویان بەرەو

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە كۆدی ٧٠٥/١٢ پارێزراوە.
٢- چاپی یەكەمی ئەم كتێبە لەلایەن (ناوەندی چاپەمەنی و ڕاگەیاندنی خاك)ـەوە بڵاوكراوەتەوە كە دەستمان نەكەوت.

ڕۆژئاوای ئاسیا/ بەشی چوارەم: عوسمانی- ڕەگ و ڕیشەی عوسمانی و پێکهێنانی دەوڵەتی عوسمانی/ بەشی پێنجەم: کێشەی نێوان دەوڵەتی عوسمانی و سەفەوییەکان و شەڕی چاڵدێران و ڕۆڵی کورد لەو شەڕەدا و ئەنجامەکانی/ بەشی شەشەم: ئەمارەتەکانی کورد لە باکووری کوردستاندا/ بەشی حەوتەم: ڕۆڵی ئیدرسی بەدلیسی لە بەستنی ئەمارەتەکانی کورد بە دەوڵەتی عوسمانییەوە و ئەنجامەکانی و هەڵسەنگاندنی ئەو کارەی ئیدریسی بەدلیسی/ بەشی هەشتەم: هەڵوەشاندنەوەی ئەمارەتە کوردییەکان لەلایەن دەوڵەتی عوسمانییەوە/ بەشی نۆیەم: سەرەتای بزوتنەوەی هەستی نەتەوایەتی کورد/ بەشی دەیەم: شۆڕشەکانی کورد لە باکووری کوردستاندا هەتا پێش شەڕی جیهانیی یەکەم/ بەشی یازدەیەم: خزمەتی کورد بۆ ئیسلام و دەوڵەتی عوسمانی/ بەشی دوازدەیەم: سوارەی حمیدیە (حمیدیە ئالابلری)... ئێسترسوار/ بەشی سیازدەیەم: هەڵوێستی دەوڵەتی عوسمانی بەرامبەر کریستانەکان و کوشتاری ئەرمەنی/ بەشی چواردەیەم: هەڵوێستی دەوڵەتان و میللەتان بەرامبەر بە کورد- هەتا پێش شەڕی یەکەمی جیهانی/ بەشی پازدەیەم: لاوازبوون و گەندەڵ بوونی دەوڵەتی عوسمانی (پیاوە نەخۆشەکە)/ بەشی شازدەیەم: ژۆن تورک، اتحادوترقی- بزوتنەوەی تورانیتی (پان تورکیزم) و چۆنێتی دروست بوونیان/ بەشی حەڤدەیەم: بزوتنەوەی سیاسیی و چالاکیی ڕۆشنبیرانی کورد لە باکووری کوردستاندا- هەتا پێش شەڕی یەکەمی جیهانی/ بەشی هەژدەیەم: کۆمەڵ و ڕێکخراوە سیاسیی و ڕۆشنبیری و کۆمەڵایەتییەکانی کورد لە باکووری کوردستانا بەر لە شەڕی یەکەمی جیهانی/ بەشی نۆزدەیەم: ڕۆژنامە و گۆڤار و بڵاوکراوەکان و قوتابخانە کوردییەکان- لە ئەستەمبوڵ و هەندێ لە ناوچەکانی باکووری کوردستان- هەتا پێش شەڕی یەکەمی جیهانی/ بەشی بیستەم: نەخشەی دەوڵەتان بەر لە شەڕی جیهانی بۆ دابەشکردنی وڵاتی عوسمانی (پەیمانی سایکس بیکۆ)/ بەشی بیست و یەکەم: شەڕی یەکەمی جیهانی و بارودۆخی کوردستان لە کاتی شەڕدا و هەڵوێستی دەوڵەتان/ بەشی بیست و دووەم: ئەنجامی شەڕی یەکەمی جیهانیی و ئەو زیانانەی بە کورد و کوردستان گەیشتبوو بەهۆی ئەو شەڕەوە/ ناوەڕۆك.[1]

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٢٢٠. كورستانی ناوەڕاست لەنیوەی یەکەمی هەزارەی دووەمی پ.ز. دا

نووسەر: کۆزاد محەممەد ئەحمەد

لەبڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: حەمدی، ش: سلێمانی، ژس: ٤٧٤، س: ٢٠٠٦، ل:٣٤١، ق: (١٧×٢٣)

ناوەڕۆك:[١]

بەرایی/ سوپاس و پێزانین/ ناوەڕۆك[٢]/ کورتکراوەکان/ لیستی هێماکان/ بەشی یەکەم: کەی، کوێ و بۆچی کوردستانی ناوەڕاست؟/ هەڵکەوتەی جوگرافیی ناوچەکە/ گەلانی کۆنی کوردستانی ناوەڕاست/ سوبارتو و سوبارییەکان/ شوێنیان و بڵاوبوونەوەیان/ بنەچە و زمانیان/ خەمازی/ شوێنی/ بنەچە و زمانی/ گاسوور و هاوولاتییانی/ گوتییەکان/ ناو و ناوهاتنیان/ شوێنیان/ بنەچەیان/ زمانیان/ لوللو(بی)یەکان/ ناونانیان/ شوێنیان/ خەڵکی لوللو/ زمانیان/ خورییەکان/ زمانیان/ بڵاوبوونەوەیان/ ئایینیان/ بەشی دووەم: کوردستانی ناوەڕاست لە کۆنترین ڕۆژگارەکانییەوە تا ڕمانی بنەماڵەی سێیەمی ئوور/ پێش- مێژوو/ سەردەمی سەرهەڵدانی بنەماڵەکان/ سەردەمی ئەکەدی/ سەردەمی بنەماڵەی سێیەمی ئوور/ بەشی سێیەم: نووسینێکی نوێی پادشا ئیددیـ(ـن)-سین، پادشای سیموررووم/ نووسینەکە/ وەرگێڕان/ ڕاڤە و لەسەر وتن/ سیموررووم و ئیددیـ(ـن)-سین ی پادشای مێژوویەکی سیموررووم/ نووسینەکانی ئیددیـ(ـن)- سین/ مۆرە لوولەکییەکانی سیموررووم/ شوێنی سیموررووم/ بەشی چوارەم: کوردستانی ناوەڕاست لە شەمشی-ئەدەدەوە تا میتتانی/ گەمە کاران/ کرۆنۆلۆجی/ دەمی پێش- ئاشووری/ دەمی باڵادەستیی ئاشووری/ دەمی پاش- ئاشووری/ ئەنجام/ سەرچاوەکان/ خشتەی کرۆنۆلۆجی یانەی کوردستان بەرامبەر مێسۆپۆتامیا.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٧١٤/١٢ پارێزراوە.

٢- لەبەرئەمەی کە چاپی دووەمی (بژار و لێ زیادکراو)ی هەیە، ناوەڕۆکی چاپی دووەمی بۆ دانراوە.

٢٢١. كورد لە دیدی ڕۆژهەڵاتناسەکانەوە

نووسەر: د. فەرهاد پیرباڵ

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٥١٠، س: ٢٠٠٦، ل:٢١٦، ق: (٢٠×٢٧)

ناوەرۆك:[١]

دەسپێك/ بەشی یەکەم: توێژینەوەکان/ پێناسەی کوردناسی/ داتاشینی زاراوەی کوردناسی/ یەکەم بایەخدانی ڕووناکبیرانی کورد بە زانستی کوردناسی/ سوودی زانستی کوردناسی/ زاراوەی ڕۆژهەڵاتناسی/ پیشەی کوردناسەکان/ بنچینە و بناغەی کوردناسی/ بنیاتنانی بیری کوردناسی/ دێرێکی مێژوویی لە بارەی بایەخدانی ئەوروپا بە کوردستان/ سەرهەڵدانی بیری کوردناسی لە ئەوروپا سالانی ١١٠٠/ لە سەدەی ١٧ و ١٨مدا/ خەملاندنی بیری کوردناسی لە سەدەی نۆزدەیەم بەملاوە/ ئەلیکسەندەر ژاپا ١٨٠٣- ١٨٩٤/ ڕۆڵی ئەلیکسەندەر ژاپا/ بەشێك لە کار و دەستنووسە کوردییەکانی ژاپا کە بە هاوکاریی مەلا مەحموودی بایەزیدی کراون/ هۆی سەرهەڵدانی کوردناسی/ ستراتیژیەتی دینیی مەڵبەندی کوردستان/ ستراتیژیەتی سیاسی مەڵبەندی کوردستان/ ستراتیژیەتی بازرگانی و ئابووری مەڵبەندی کوردستان/ خولیای هونەر و داهێنان لەلایەن نیگارکێش و نووسەرە ڕۆمانسییەکانەوە/ خولیای زانستی ئەنترۆپۆلۆژی و لێکۆڵینەوەی ئەکادیمی/ کەرەستە و ماتێریالەکانی لێکۆڵینەوەی کوردناسی/ نەژادی کورد و مێژووی کۆنی کوردستان/ کەرەستەی ئەتنۆگرافی و ئارکیۆلۆژی و ئەنترۆپۆلۆژی/ ئارشیتێکتووری کوردستان/ نەخشەی جوگرافی و دیاریکردنی جوگرافیای سیاسیی کوردستان/ وێنە و نیگار- گراڤوور/ کولتووری نەتەوەیی: مۆسیقا، فۆلکلۆر، ئەدەبیات/ دین و مەزهەبەکانی/ دەسنووس/ کتێب و بڵاوکراوە و بیبلیۆگرافیا/ بەشی دووەم: تێکست و نموونە/ کۆنترین دۆکیوومەنت لەبارەی مێژووی کوردستان/ ئاناباز- بەرهەمی مێژوونووس، فەیلەسوفی گریك ئیگزێنۆفۆن ٤٠٠ پ . ز/ وشەی وەرگێڕ/ ئاناباز بەرگی دووەمی کتێبی چوارەم/ ئێدوارد زاخاو کرۆنۆلۆژیای ئەربێللا ٥٥٠ی زایینی/ کوردستان لە سەفەرنامەکەی مارکۆپۆڵۆی جوگرافیاناسی ئیتاڵیدا- مارکۆ پۆلۆ/ مێژوولکەی سەفەرکردن بەرەو ڕۆژهەڵات/ ئامانج و مەبەستی ڕۆژهەڵاتناسەکان/ کورد لە سەفەرنامەکەی مارکۆ پۆلۆدا/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ ٣دا بە کۆدی ٦٤١/١٢ پارێزراوە.

بازرگانێکی فڕەنسی لە کوردستاندا لە ساڵی ١٦٣٢/ ویلایەتی کوردستان و ویلایەتی جەزیرە لە سەرەتای سەدەی حەڤدەیەمدا/ زمانی کوردی لە ساڵی ١٦٥٥دا- خوێندنەوەیەکی سیاحەتنامەکەی ئەولیا چەلەبی/ ئەو سەرچاوانەی لە هەمان سەردەمدا باسی زمانی کوردییان کردووە/ نووسین بە زمانی کوردی لە کوردستانی ساڵانی ١٦٥٠ لە دیاربەکر و بەتلیس و وان/ ئایا نووسینی پەخشان بەزمانی کوردی هەبووە؟/ باری خوێندنی قوتابخانە و حوجرە و مزگەوتەکان/ دوو تێکستی قسەکردن بە زمانی کوردی/ ڕەندە شکۆمەندەکانی ئاسیا/ هینری بیندەر لە کوردستاندا ١٨٨٧/ کریستیان مۆڕ: جموجۆڵی کورد لە ئاوارەییدا- بزوتنەوەی ڕزگاریخوازی کورد لە ئەوروپا و ئەمەریکا و ئوستورالیادا/ بزوتنەوەی کورد لە تۆماری ئەرمەنییەکاندا/ تورکەکان لە ئەرمەنستاندا پلان دەنێنەوە/ درکاندنی چەند نهێنییەك لەلایەن سکرتێرێکی تایبەتییەوە/ لەڕۆژنامەی ڤەرجینەلوور ئەرمەنییەوە وەرگێڕدراوە، ڕۆژی٢٧-٢- ١٩٢٠/ خاتوو جۆیس بلۆ و ئەدەبیاتی کوردی بە زمانی فڕەنسی/ کریس کۆچێرا پاشەکشێ یان جەسارەت؟/ خوێندنەوەیەکی ناتەواوی کتێبە ناودارەکەی مارتن ڤان برۆنسۆن/ ڕۆژنامەگەریی کوردی بە زمانی ئینگلیزی/ لەیلا بەدرخان ئەستێرەیەکی سەما و مۆسیقای کوردی لە ئەوروپای ساڵانی سییەکاندا/ لەیلا بەدرخان/ چاپە فرەنسییەکەی کتێبەکەی ئیگلتۆن لەبارەی کۆماری مهاباد/ کوردستان لە سێبەری مێژوودا/ بەشی سێیەم: پاشکۆ/ خوێندنی باڵای کوردی لە زانکۆی سۆربۆن و زەمالاتی خوێندنی ئەنستیتووی کوردی پاریس/ دێرێکی مێژوویی لە بارەی خوێندنی زمانە ڕۆژهەڵاتییەکان لە فرەنسا/ خوێندنی کوردی لەم پەیمانگایەدا/ خوێندنی کوردی لەم پەیمانگایەدا ئەمڕۆ/ خوێندنی باڵای کوردی لە زانکۆکانی پاریس/ زەمالەی حکوومەتی فڕەنسی بۆ قوتابیانی کورد/ ئیمتیازاتی زەمالە/ کچی کافرۆش/ سەرهەڵدانی بیری کوردناسی لە فرەنسا/ دێرێکی مێژوویی لەبارەی بایەخدانی وڵاتی فرەنسا بە ڕۆژهەڵات/ ئەو سەرچاوە فرەنسیانەی تا سەدەی حەڤدەیەم لەبارەی کوردەوە نووسراون/ کوردناسی لە فرەنسا لە سەدەی حەڤدەیەم بەملاوە/ سەرەتای سەدەی نۆزدەیەم/ نامەیەکی کراوە بۆ ئەنجوومەنی نیشتمانی کوردستان/ پێڕست.

٢٢٢. كۆرشی مەزن

نووسەر: ئەلبێرت چامپدێر
وەرگێڕانی بۆ فارسی: محەممەد قازی
وەرگێڕانی لەفارسییەوە: دلاوەر عەبدوڵڵا
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی قانع
چاپ: یەکەم، چ: قانع، ش: سلێمانی، ژس: ١٤، س: ٢٠٠٦، ل:٣١٩، ق: (١٦×٢٢)
ناوەرۆك:[١]

وتەیەکی (هیرۆدۆت)/ لەدوو هەزار و پێنجسەد ساڵی ڕابردوودا/ تافی هەرزەیی ئەفسانەیی کۆرش/ کۆتایی حوکمڕانیی مادەکان/ کرزوسی پاشای لیدی/ پێشبینی غەیبزانەکەی دلف بە ڕاستگەڕا/ پێشهاتی جەنگەکانی میدی/ نەبونید/ سەرکەوتنی کۆرش/ گەڕانەوە بۆ ئۆرشەلیم/ شاری پاشایانە/ فشار بەرەو خۆرهەڵات/ پێکهاتەی ئیمپراتۆریی/ سەرچاوەکان/ پێرست.

٢٢٣. کرۆنۆلۆژیای کوردستان

نووسەر: د. فەرهاد پیرباڵ
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی بەدرخان
چاپ: یەکەم، چ: هاوسەر، ش: هەولێر، ژس: ١٠٠٩، س: ٢٠٠٦، ل:٨٠، ق: (٢١×٢٩)
ناوەرۆك:[٢]

کرۆنۆلۆژیای کوردستان لە دێرینەوە تا ١٥١٤م/ لە دایکبوونی حەزرەتی (مەسیح) و چاخی مەسیحیەت/ داگیرکردنی کوردستان لەلایەن ئیسلامەوە ٦٣٤م/ کرۆنۆلۆژیای کوردستان ١٥١٤– ١٨٩٨/ ژیانی کولتووری/ کرۆنۆلۆژیای کوردستان ١٨٩٨–١٩٣٢/ سەرچاوە.

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٥٠٧/١٢ پارێزراوە.
٢– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٧٢٣/١٢ پارێزراوە.

٢٢٤. كورد و سەلجوقییەكان- لێكۆڵینەوەیەك لە پەیوەندییە سیاسییەكان (٤٢٠-٥٢١ك/ ١٠٢٩- ١١٢٧ز)

نووسەر: د. نیشتمان بەشیر محەممەد
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: ئیدریس عەبدوڵڵا مستەفا
لەبڵاوكراوەكانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوكردنەوەی موكریانی
چاپ: دووەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ١٢٢، س: ٢٠٠٦، ل:٤٤٨، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ پێشەكی و چوارچێوەی لێكۆڵینەوەكە/ پێشدەستی جوگرافی و مێژوویی/ پێشەكی و چوارچێوەی لێكۆڵینەوەكە/ بەشی یەكەم: دەركەوتنی (غەز) و (سەلجوقییەكان) لە ڕۆژهەڵاتی ئیسلامیی و گەیشتنیان بە وڵاتی كورد/ بەشی دووەم: هەڵوێستی كورد لە ڕووداوەكانی سەرەتای چەرخی سەلجوقی و كارگێڕییەتی سەلجوقی لە وڵاتی كورد- دوای سۆز نواندنی میرنشینەكان/ بەشی سێیەم: هەڵوێستی سوڵتانە سەلجوقییەكان لە میرنشینە كوردییە سەربەخۆكان/ پەیوەندییە سیاسییەكانی نێوان كورد و سەلجوقییەكان/ ڕۆڵی كورد لە سوپای سەلجوقی/ شەڕی مەنازگەرد (مەلازگەرد) لە ٤٦٣ك- ١٠٧١ز و شوێنەواری بەسەر پەیوەندییە كوردییە سەلجوقییەكان/ بەشی چوارەم: سیاسەتی ناوەندی سوڵتانە سەلجوقییەكان و ڕووخانی میرنشینە كوردییەكان/ بەشی پێنجەم: هەرێمە كوردییەكان لە دوای مردنی سوڵتان (مەلەكشاه)دا/ پەراوێزەكان/ سەرەنجام/ سەرچاوەكان.[٢]

٢٢٥. كەركووك- ناوی- مێژووی كۆنی- دانیشتوانی- دەسەڵاتەكانی

نووسەر: مەلا جەمیل ڕۆژبەیانی
ئامادەكردنی: شێرزاد محەممەد ئەمین ڕۆژبەیانی
لە بڵاوكراوەكانی یەكێتی نووسەرانی كورد- لقی كەركووك
چاپ: یەكەم، چ: ئارابخا، ش: كەركووك، ژس: ؟، س: ٢٠٠٦، ل:١٣٢، ق: (١٥×٢٠)
ناوەرۆك:

پێشەكی: شێرزاد محەممەد ئەمین ڕۆژبەیانی/ مێژووی كەركووك/ كەركووك- ناوی، مێژووی كۆنی، دانیشتوانی، دەسەڵاتی، كەركووك لە سەردەمی پەیدابوونی عوسمانیدا/ كەركووك لە دەورانی داگیركاری ئینگلیز و لەوەودوا/

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیفی ژ٥دا بە ژمارە ٢٢٦٥٤ پارێزراوە.
٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی كتێبەكە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

کورتە مێژووی بابان- شەڕ و نەبەرد و لەسەر کەرکووك/ مێژووی تورکمان و تورك لە کوردستانی خواروودا و سەرژمێرییان/ سەرچاوەکان/ پێڕست.

٢٢٦. گەشتەکەی زینۆفۆن

نووسەر: زینۆفۆن (زەینەفۆن- گەزنەفۆن- گەزەنەفون)
وەرگێڕی ئینگلیزی: ڕێکس وارنەر
وەرگێڕانی بۆ کوردی: محەممەد مەسعوود محەممەد جەلیزادە[١]
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس
چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ٧٥٩، س: ٢٠٠٦، ل:٢٩٢، ق: (١٤×٢١)
ناوەرۆك:[٢]

پێشەکی: ڕێکس وارنەر/ هەوڵەکەی کۆڕش/ کۆڕش پێك دێنێت/ ڕێپێوان لە ساردیس بۆ تەرسوس/ کلێر خۆس هەڵگەڕانەوەیەکی چەکدارەکان دادەمرکێنێتەوە/ لە دەروازەی سووریا بە درێژایی فورات/ بیابانی عەرەبی شەڕێك لە نێوان مێنۆن کلیر خۆس/ کۆڕش خائینێك دەگرێت/ کۆڕش بۆ شەڕ ساز دەبێت بەڵام شا دەکشێتەوە/ شەڕەکەی کوناکسا و مەرگی کۆڕش/ کەسایەتی کۆڕش/ پاش شەڕەکە/ یۆنانییەکان دادەبڕێن/ نامەبەری شا/ یۆنانی بە ئاریاووس ڕادەگەنەوە/ یۆنانی ڕێکەوتننامە لەگەڵ تیسافەرنیس مۆردەکەن/ ڕێپێوان بە گومانێکی دووسەرەوە دەست پێدەکات/ خیانەتی تیسافەرنیس/ کەسایەتی پێنج جەنەڕاڵەکە/ ڕێپێوان بەرەو کوردستان/ زینۆفۆن دەستپێشخەری دەکات/ ئەنجوومەنی جەنگ/ یۆنانی بەدەست تیر و پلارەوە دەناڵن/ تیسافەرنیس ڕاویان دەنێت/ لەنێوان تیگرێس و چیاکاندا/ ڕێپێوان بەرەو دەریا/ داخڵبوونی کوردستان/ پەڕینەوە بۆ ئەرمینیا/ ئۆردوگای تیریبازوس گەمارۆ دەدەن/ گەشتی نێو بەفر/ بەمانۆڕێك ڕێگەیەك دەگرن/ یۆنانی چاویان بەدەریا کەوت/ گەیشتنە تراپێزوس/ بەرەو پافلاگۆنیا/ خیریسۆفۆس دەچێ کەشتی پەیدا بکات/ هەڵمەتێ بۆ ڕاوەڕووت/ یۆنانییەکان گەیشتنە تەراپەزووس ملکی زینۆفۆن لە ڕۆژانی درەنگدا/ مۆسینۆیکییە دڕندەکان/ زینۆفۆن لە بری لەشکرەکە دەدوێت/ زینۆفۆن شارێك دەدۆزێتەوە/

١- هەروەك لەسەر کتێبەکە نووسراوە، بەهەمان شێوە نووسیومانەتەوە؟ چونکە نادیارە وەرگێڕانە کوردییەکە لە چ زمانێکەوە بووە، پێشەکیشی بۆ نەنووسراوە...
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٦٨٠/١٢ پارێزراوە.

زینۆفۆن بەرگری لەخۆی دەکات/ لە کاتی تەنگانەدا زینۆفۆن پابەندکاری بە ڕەوا دەزانێت/ ڕێپێوان بەرەو بۆسفۆر/ زینۆفۆن پایەی سەر لەشکر ڕەت دەکاتەوە/ لەشکر دەبێتە سێ بەش/ لەشکر دەبێتەوە یەك ئاڵۆزی لەپەیداکردنی خۆراکدا/ سەرکەوتنێکی یۆنانی/ هەندێك ئاڵۆزی لەگەڵ سپارتییەکان/ ئاڵۆزی لە بیزەنتیۆم/ زینۆفۆن گفتوگۆ لەگەڵ سیووتیس دەکات/ یۆنانی لەگەڵ سیووتیس پێشڕەوی دەکەن/ گرفتێك لەسەر مووچە/ زینۆفۆن پەلامار دەدرێت و لەسەر خۆی دەکاتەوە/ زینۆفۆن قسە لەگەڵ سیووتیس دەکات/ تێبینییەکانی وەرگێڕی کوردی/ شێوازی وەرگێڕان.

٢٢٧. میرگەها بۆتان د چاخێ بەدرخانیێ (١٨٢١-١٨٤٧) دا- ڤەکولینەکا دیرۆکی سیاسی

نووسین و وەرگێڕانی: د. سەلاح محەممەد سەلیم هروری
لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی خانەی وەرگێڕان
چاپ: یەکەم، چ: منارە، ش: هەولێر، ژس: ٤٧٨، س: ٢٠٠٦، ل:١٨٧، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:[١]

پێشگۆتن: سنۆرێ ڤەکۆلینێ و نەرینەك ل دۆر ژێدەران/ دەسپێك/ دیرۆکا ئاڤاکردنا میرگەها بۆتان/ باژێرێ جزیرێ (بنکەهێ میرگەهێ)/ کورتیا دیرۆکا سیاسی یا میرگەها بۆتان هەتا چاخی میر بەدرخان/ ژێدەر و پەراوێزێن دەسپێکێ/ پشکا ئێکێ: سەروبەرێ سیاسی ل بۆتان پێش حوکمێ میر بەدرخان/ کەسایەتیا میر بەدرخان/ ئەگەرێن هاریکاریا پەیدابوونا میر بەدرخانی کرین/ ئەگەرێ کەسایەتیێ/ لاوازیا دەولەتا ئوسمانی/ سەروبەرێ سیاسی ل کوردستانێ/ پشکا دووێ: میرگەها بۆتان دچاخێ حوکمێ میر بەدرخان/ سەروبەرێ سیاسی/ قولپا (ئێکگرتنا) پیرۆز/ لەشکر/ سەروبەرێ ئابووری/ سەرووبەرێ جڤاکی و ڕەوشەنبیری/ هەڤبەندیێن میرگەهێ بێین ژ دەرڤە/ دگەل دەولەتا ئوسمانی/ دگەل ویلایەتێن ئوسمانی/ دگەل میرگەهێ کوردی/ پشکا سێێ: دویماهیا میرگەها بۆتان/ ئەگەرێن دویماهیا حکوومەتا میر بەدرخانی/ یاخیبوونا ئاسووریان/ بوویەرێن یاخیبوونا ئاسووریان/ پەلاماری ئوسمانی/ ئەگەرێن دی/ دویماهیا میر بەدرخانی/ لیستا ژێدەران/ پاشکۆ.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٦٩٥/١٢ پارێزراوە.

٢٢٨. مێژووی پێوەندیەکانی ڕووسیا و کورد- لێکۆڵینەوە و بەڵگەنامە

نووسەر: خالید موراد چەتۆییێف

وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە بۆ عەرەبی: د. ئیسماعیل حەساف

وەرگێڕان[١] و تێبینی و پەراوێز: د. نەجاتی عەبدوڵڵا

لە بڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ١٠٣٧، س: ٢٠٠٦، ل:١٣٧، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[٢]

پێشەکی وەگێڕ (لێرەدا هاتووە: ئەم کتێبە بریتییە لە دوو بەش، بەشی یەکەمیان بریتییە لە لێکۆڵینەوەیەکی زانستیی خالیدی موراد چەتۆییێف کە دەکرێ چ وەك بەشدارییێك لە مێژووی سەدەی نۆزدەیەمی کورد و چ وەك سەرەتاییێك بۆ مێژووی کورد لە پێوەندییە نێودەوڵەتییەکان تەماشا بکرێ، ڕاستییەکەی ئەم وتارە بۆ خۆی کۆمەڵێك مەتریال و کەرەستەی یەکجار گرینگی تێدایە کە دەکرێ بۆ مێژوونووسیی کوردی یەکجار بەسوود بن... هەروەها دەڵێ: هەرچی دووەم بەشی ئەم کتێبەیە بریتییە لە چەپکێك بەڵگەنامەی فرانسی لە بارەی پێوەندییەکانی ڕووسی- کوردی...)/ یەکەم بەش: لە مێژووی پێوەندییە ڕووسییە- کوردییەکان/ بیبلیۆگرافیا/ دووەم بەش: بەڵگەنامە مێژووییەکان/ فاکسمیلی بەڵگەنامە فرانسییەکان/ نەخشە و ئیندێکسی ناوی کەس و شوێن.

٢٢٩. مێژووی دێرینی کوردستان- کتێبی سێیەم

نووسەر: فازل قەرەداغی

لە بڵاوکراوەکانی پڕۆژەی تیشك

چاپ: یەکەم، چ: نووسەر، ش: ؟، ژس: ٨٦٣، س: ٢٠٠٦، ل:١٩٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:

ناوەرۆك/ پێشەکی/ کورتکراوەی سەرچاوەکان/ کورتەیەك لە بارەی سەردەمە مێژووییەکانی وڵاتی دوو ڕووبارەوە/ یەکەم: نووسینەکان/ ئورزانا، کۆنە پادشایەکی ناوچەی ڕەزاندوز/ دایائوککو/ خارخار/ وڵاتەکانی دەوروبەری ئێلامونیا/ وڵاتی ئوللوبا و نەخشەکەی ملامێرگی/ نەخشەیەکی جوگرافی کۆن

١- بەپێی پێشەکییەکەی وەرگێڕ بێت (ل٧)، بابەتەکە بە زمانی ڕووسی نووسراوە و (د. ئیسماعیل حەساف) لە ڕووسییەوە کردوویەتی بە عەرەبی و ئەمیش لە عەرەبییەوە وەریگێڕاوە و لەگەڵ ڕووسییەکەشدا بەراوردی کردووە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١١٠٨/١٢ پارێزراوە.

له (نوزی)یەوە/ دووەم: وەرگێرانەکان/ میلی کێلە شین لە ناوچەی ڕواندز- شنۆ: لە فرەنسییەوە/ شار و وڵاتی ئالزی لە کوردستانی باکوور: لە ئەڵمانییەوە/ ڕۆژژمێری بەکراوا: لە فرەنسییەوە/ لە بارەی گەل و شارەکانی وڵاتی (ماننا)وە لە کوردستانی ئێران: لە ئەڵمانییەوە/ پێڕستی ناوەکان.

٢٣٠. مێژووی ڕواندز

نووسەر: مەمدووح سەلیم مزوری

چاپ: یەکەم، چ: منارە، ش: هەولێر، ژس: ٨٢٨، س: ٢٠٠٦، ل:٣٨٠، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ دیباجە/ جوگرافیای ڕواندز/ ڕواندز لە چاخ و زەمانانی کۆن/ دەورانی دەوڵەتی کورد/ گوتی/ لوللو/ سوبارو/ میتانی/ کاردۆخی/ کاسای/ نایری/ کالدی/ ئاشووری/ ماد/ دەورانی دەوڵەتانی بیانی/ ئەخەمەنی/ ڕۆم/ ئەسکەندەر/ سەلوقس/ فەرسی/ ساسانی/ ئایینی گەلانی کۆنی کورد/ ئایینی زەردەشتی/ عەقیدە و یاساکانی کۆنی زەردەشتی/ ڕواندز لە زەمانانی ئیسلامدا/ دەورانی حەزرەت و خەلیفەکانی ڕاشدین/ گەیشتنی ئیسلام بۆ کوردستان/ دەورانی خەلیفاتی ئەمەوی/ مەروانی کوڕی حەکەم/ دەورانی خەلیفاتی عەباسی/ هەزبانی/ ئەتابوکی هەولێر/ موزەففەرەددین کوکبری/ دەورانی مەغۆل/ دەوڵەتی ئیلخانی/ دەوڵەتی جەلائری/ تەیمووری لەنگ و وڵاتی ئیسلام/ دەورانی تورکمان/ دەوڵەتی قەرە قۆینلۆ (کاوڕی ڕەش)/ دەوڵەتی ئاق قۆینلۆ/ دەورانی سەفەوی/ دەورانی عوسمانی/ سۆران و ئیمارەتی سۆران/ ئیمارەتی سۆران/ نەژادی میرانی سۆران/ دامەزرێنەری ئیمارەتی سۆران میر عیسا کوڕی کەولوس/ شا عەلی بەگ/ میر عیسا کوڕی شا عەلی بەگ/ پیر بوداغ کوڕی شا عەلی بەگ/ میر سەیفەددین کوڕی پیر بوداغ/ میر حسینی کوڕی پیر بوداغ/ میر سەیفەددین کوڕی میر حسین/ میر سەید کوڕی شا عەلی بەگ/ میر عیزەددین شێر/ میر سەیفەددین کوڕی میر حسین کوڕی پیر بوداغ/ هەڵویستی عوسمانی لەم ڕووداوانەی دوایی/ میر قولی بەگ کوڕی سلێمان بەگ کوڕی میر سەید/ میر بوداق بەگ کوڕی قولی بەگ/ عەلی بەگ کوڕی سلێمان بەگ/ خانزادە خاتوون/ کزبوونی ئیمارەتی سۆران/ ئەوغز بەگ کوڕی عەلی بەگ کوڕی سلێمان بەگ کوڕی شاقولی بەگ/ کوڕی شاقولی بەگ/ ئەحمەد بەگ کوڕی ئەوغز بەگ/ ئەوغز بەگی گچکە/ میر مستەفا بەگ/ میر

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٠٦٣/١٢ پارێزراوە.

مەنسوور کوڕی محەممەد کوڕی مستەفا بەگ/ ڕەنگ و ڕووی میر/ ڕێکخستنی کاروباری ئیمارەت/ دامەزراندنی کارخانەی چەك/ فراوانکردنی ئیمارەتی سۆران/ هەڵستانی میر بۆ پتر فراوانکردنی ئیمارەت/ گرتنی هەرێمەکانی دەوروبەری هەولێر/ دەرکردنی بابانییەکان لە کۆیە و ڕانیە/ دانپێدانانی دەوڵەت و ئیمارەتەکان بە ئیمارەتی سۆران/ هێرشەکانی میر بۆ سەر بادینان/ نوێبوونەوەی شەڕ لە نێوان داسنی و سۆران/ هەڵوێستی دەوڵەتی عوسمانی لە میری کۆرە/ هێرشەکانی عوسمانی بۆ سەر میری کۆرە/ هۆیەکانی ڕووخانی میر/ خووڕەوشتی میر/ ئەحمەد بەگ کوڕی مستەفا بەگ/ سلێمان بەگ/ ڕسوول بەگ/ باری گشتی ئیمارەتی سۆران/ ئیشوکاری سۆران/ ئەمینی لە سۆران/ جلوبەرگی سۆران/ جلوبەرگی سوپای سۆران/ ڕواندز لە زەمانی تازە/ ڕواندز لە دەورانی بەرەڵایی/ هێرشەکانی دەوڵەتی سوندخورەکان بۆ سەر وڵاتی عوسمانی/ هێڵی خانەقین/ هێڵی ڕواندز/ هێرشی ڕووس بۆ سەر ڕواندز/ هەڵوێستی خەڵك لە هێرشی ڕووس/ کۆبوونەوەی ڕواندز ساڵی ١٩١٦/ دەرکردنی ڕووس و سانەوەی شاری ڕواندز/ زەرەر و زیانی هێرشی ڕووس/ قاتی/ ڕشانەوە/ ڕۆژگیران/ داگیرکردنی ڕواندز لەلایەن ئینگلیزەوە/ نووری باویل ئاغا و شولقانی باری هێمنی لە ڕواندز/ کوشتنی وسو بەگ/ دانانی سمایل بەگی ڕواندزی بە حوکمداری ڕواندز/ هەڵبوونی شۆڕش لەسەر ئینگلیز- وە دەرکردنی ڕواندز/ گەڕانەوەی تورك بۆ ڕواندز/ داگیرکردنەوەی ئینگلیز بۆ ڕواندز وە دانانی سەید تەها شەمدینی بە حوکمداری ڕواندز/ لەبەرچی لە هەوەڵی ئینگلیز خۆی ڕانەگرت لە ڕواندز دواییش بە ئاسانی گرتیەوە/ گەڕانەوەی خەڵك بۆ ڕواندز و دامەزراندنەوەی ڕواندز/ سەید تەها و خزمەتی/ هۆی دوورخستنەوەی سەید تەها/ دەورانی پاشایەتی/ مەلیك فەیسەڵی ئەوەڵ/ دەورانی کۆماری/ باری ڕواندز لەسەردەمی حکوومەتی قاسم/ هاتنی قەومییەکان بۆ کورسی حوکمداری/ بڕیار بە حوکمی لامەرکەزی بۆ کوردستان/ هێرشی میری بۆ سەر کوردستان/ لەناوبردنی بەعسییەکان/ باری وڵات لە کاتی هێرشی قەومییەکان/ دەست پێکردنەوەی شەڕ/ شەڕی هندرێن/ مردنی عەبدولسەلام محەممەد عارف وە دانانی عەبدولڕەحمان عارف بە سەرەك کۆمار/ کوشتنی وسو بەگ/ هاتنی بەعس بۆ حوکمداری/ بەیاننامەی ئازار/ خۆکێشانەوەی ئێراق لە بەیاننامەی ١١ی ئازار/ کۆنگرەی جەزائیر و ڕووخانی شۆڕش/ گەڕانەوەی خەڵك بۆ وڵات/ هۆیەکانی شکستی کورد/ باری ڕواندز لەسەردەمی حکوومەتی بەعس/ سەرچاوەکانی ئەم کتێبە/ ناوەڕۆك.

٢٣١. مینۆرسکی و کورد

نووسەر: ڤلادیمیر مینۆرسکی

وەرگێڕانی: ئەنوەری سوڵتانی

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: دووەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ؟[1]، س: ٢٠٠٦، ل:٢٥٦، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[2]

ناوەرۆك/ سەرەتا بۆ چاپی دووەم/ هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ١٥٠. بەرهەمە چاپکراوەکانی دیکەی وەرگێڕ/ بەرهەمەی تر.[3]

٢٣٢. هونەری بیناسازیی کوردی هەولێر

ئامادەکردنی: ئاکۆ غەریب

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: هەولێر، ژس: ١٠٢٦، س: ٢٠٠٦، ل:١٣٨، ق: (٢٤×٣٣)

ناوەرۆك:[4]

پێشەکی یەکەم/ پێشەکی دووەم/ سنووری کوردستان/ ئیلامییەکان/ مادەکان/ هەولێر ئەو شارەی بە درێژایی مێژوو ناوەکەی لە دەست نەدا و بە زیندوویی مایەوە/ دەوڵەتی (بەکتەکین)/ کوکبری/ منارەی موزەفەرییە- منارەی چۆلی/ خۆڕاگری و ئازایەتی خەڵکی هەولێر/ ناودارانی هەولێر/ بڵاوکراوە/ سەرچاوەکان/ بابەتێك بە عەرەبی/ کۆمەڵێك وێنەی بیناسازی شاری هەولێر.

٢٣٣. ئاوێزان بوونی سروشت و مێژوو- گەشتی رۆژنامەوانی

نووسەر: ڕەئووف محەممەد ئالانی

چاپ: یەکەم، چ: بزاڤی ڕۆشنبیری، ش: سلێمانی، ژس: ٥٠٥: ٢٠٠٧، ل:١٠٤: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[5]

ناوەرۆك/ هەگبەکەی پڕە لە جوانی: هێمن عوسمان بەرزنجی/ پێشەکی/ هەندێ بابەتی وەك: پیاوێك ٧٣ ساڵ بێ دابڕان شوان بووە/ بابانەکان چۆن ئاویان گواستۆتەوە/ ناونان بۆ شتەکان لە کوردەواریدا/ ڕێزگرتن لە

١- هەر ژمارە ٢٥٢ی ساڵی ٢٠٠٢ی بۆ نووسراوە کە دیارە ژمارەی ساڵی ٢٠٠٦ی بۆ وەرنەگیراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ١٣٣٨ پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی (مینۆرسکی)یەوە نووسراوە.

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٥/١٠ پارێزراوە.

٥- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

ڕووناکبیران لە سەردەمی بابانەکاندا/ دۆزینەوەی کووپە قەبر/ گۆڕستانێك و مێـژوویێکی نادیـار/ دۆزینـەوەی هێمـای خواوەنـدی میهـر لەسـەر گۆزەیـەکی کۆن/ ئەشکەوتی سیچڕ/ درەختێك تەمەنی ٧٠٠ ساڵە/ با هەموومان ئامین تاقانەکەی حەسەن زیرەك بناسین/ چەند شێوازێك لە تابلۆیەکی بەردیندا/ گۆڕی بکوژی سلێمان پاشای بابان.[١]

٢٣٤. ئیمپراتۆریەتی ئاشور

نووسەر: دۆن ناردۆ

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: یادگار حەمە غەریب

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ٣٧٣، س: ٢٠٠٧، ل:١٥٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:

پێڕست/ پێشەکی: نەتەوەیەك کە لەگەڵ شمشێردا ژیان و مردن/ بەشی یەکەم: لـەنێوان دوو ڕووبـاری گـەورەدا: یەکـەمین نیـشتەجێبوونی نێـوان دوو ڕووبـار/ بەشی دووەم: ئەرکی وڵات داگیرکردن و فەرمانڕەوایی: سەردەرهێنانی میللەتی ئاشوور/ بەشی سێیەم: ناوێك کە جارێکی تر ترس دروست دەکەن: ئاشوور سـەرلەنوێ پـێ دەگرێتـەوە/ بەشـی چـوارەم: سـارگۆن و میراتگرەکـانی: ئیمپراتۆریـای ئاشـوور لـە لوتکـەی خۆیـدا/ بەشـی پێنجـەم: کۆمەڵگایـەکی سەرسپێردراو بە خواکان و پاشاکان: ژیان و کلتووری ئاشوور/ بەشی شەشەم: دێویکی کەم دەوام: لێکهەڵوەشانی لەناکاوی ئاشوور/ دوا وتار: ڕابردوویێك کە لـەبیر ناچـێتەوە/ سەرچـاوەی زیـاتر بـۆ لێکۆڵینەوەکـە/ بەرهەمـە سـوود لێ وەرگیراوەکان/ بۆ لێکۆڵینەوەی زیاتر.[٢]

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە تیپی لاتین نووسراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٢٣٥. بەرکۆڵێك لەمێژووی کورد و کوردستان

نووسەر: سەعید مەموزینی

چاپ: یەکەم، چ: منارە، ش: هەولێر، ژس: ٢٤، س: ٢٠٠٧، ل:٢٧٩، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:

پێرست/ بەشی یەکەم: ڕای نووسەران لەسەر ڕەگەز و نەژادی کوردەکان/ ئەسڵی کورد کێیە؟/ دەوڵەتی ماد/ یەزدی دێرین/ پاشماوەی شارستانییەت و شوێنەواری مادەکان/ قەڵای ئاکرێ/ پاشماوەیەکی بەردی کۆن/ هونەری مادەکان/ ڕووخانی دەوڵەتی ماد/ ڕۆڵی پاك لە ڕووخانی ئیمپڕاتۆریەتی میدیادا/ بەشی دووەم: جوگرافیای کوردستان/ ئاووهەوا و ڕووبارەکانی کوردستان/ چیاکانی کوردستان/ ئابووری کوردستان/ بەشی سێیەم: ئایین و نەریتی کوردەواری/ ئایینی ئەهلی حەق/ ئایینی دەڤەری خەڵکی بادینان/ ئایینی مەزدەك/ ئایینی مانی/ بەشی چوارەم: زمانی کوردی بەڵگەی مادبوونی کوردە/ زمانی پەهلەوی/ هۆی پچڕانی زمانی پەهلەوی/ جیابوونەوەی زمان و شێوەی کوردی/ بەشی پێنجەم: ئەوانەی بە هاوکاری نەتەوەی کورد لە مێژوودا دەسەڵات و سەرکەوتنیان بەدەستهێنا/ میسر بە دەستی کوردێك ڕزگار دەبێ/ سوودوەرگرتنی شاهەکانی ئێران لە کورد/ بەشی شەشەم: کۆمەڵە و ڕۆژنامە کوردییەکان/ پارتی خۆیبوون/ پێوەندی نێوان خۆیببون و داشناکەکان/ پارتی هیوا/ هەڵوەشاندنەوەی حیزبی هیوا/ کۆمەڵەی ژیانەوەی کورد/ قازی محەممەد و کۆمەڵەی ژیانەوەی کورد/پێوەندی نێوان هیوا و کۆمەڵەی ژیانەوەی کورد/ بەشی حەوتەم: کورد و پەیمانە نێونەتەوەیی و هەرێمییەکان/ بەندەکانی پەیمانی سیڤەر/ پەیمانی لۆزان/ کۆنگرەی قوستەنتینییە/ کورد و گوتوبێژ/ سەرچاوەکان/ ئەلبوومی وێنەکان.

٢٣٦. بنچینەکانی کورد و چەند وتارێکی کوردناسی- بەرگی یەکەم

نووسەر: ڤلادمیێر مینۆرسکی

وەگێرانی لە فرەنسییەوە: د. نەجاتی عەبدوڵڵا

لە بڵاوکراوەکانی مەکتەبی بیرو هۆشیاری (ی.ن.ك)

چاپ: یەکەم، چ: حەمدی، ش: سلێمانی، ژس: ٥٨، س: ٢٠٠٧، ل:٢٦٦، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێرست/ پێشەکی وەرگێڕ/ سەرچڵێك لە بارەی ژیان و کارە کوردناسییەکانی ڤلادمیێر مینۆرسکی/ بیبلیۆگرافیای کرۆنۆلۆژی کارە زانستییەکانی مینۆرسکی/ بەشی یەکەم: بنچینەکانی کورد/ بەشی دووەم: چەند وتارێکی کوردناسی/ سلێمانی/ سنە/ ساوج- بولاق/ سەنجابی/ سەرپێڵی زەهاو/ سەقز/ شارەزوور/ سوڵتان ئیسحاق/ سونقور/ سۆما/ ئەهلی هەق/ چەند لێکۆڵینەوەیەك دەربارەی ئەهلی هەق/ شەبەك/ شکاك/ شەقاقی/ کتێبی قوتابخانەیی بە کوردی/ کۆنترین تێکست بە کوردی/ شنۆ/ ئیندێکسی ناو و شوێن.[٢]

٢٣٧. دوو سەدە بێدەنگی

نووسەر: د. عەبدولحسین زەرینکوب

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: موسای مەمەدەرەش- ڕێباز مستەفا

پێشەکی: پ. د. موحسین محەممەد حسین

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوە موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: خانی، ش: دهۆك، ژس: ٣٩٩، س: ٢٠٠٧، ل:٣٥٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٣]

ناوەرۆك/ ژیاننامەی نووسەر/ پێشەکی: پ. د. موحسین/ چەند سەرنجێکی پێویست: هەردوو وەرگێڕ (لێرەدا هاتووە: ئەم بەرهەمەی بەردەست دەبوا زۆر زووتر بکرایەتە کوردی چونکە زۆربەی هەرە زۆری ئەو زوڵم و مەینەتەی کە بەدرێژایی ئەو دوو سەدەیە لە گەلانی ئێران کراوە، بەشی هەر زۆری بەر گەلی کورد کەوتووە و بە شێوەیەکی بێلایەنانە لە دوو توێی ئەم کتێبەدا خواوەتەبەر دیدەی خوێنەر...)/ ١- فەرمانڕەوایانی بیابان: ڕۆژە ئارامەکان/ بیابان نیشنان/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٧٠٠/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٢٧٨/١٢ پارێزراوە.

حـيره/ بـەنی لـەخم/ هامـاوەران/ پادشـاکانی حیمیـەر/ هـەوەڵانی ئوخـدود/ ڕکابەرییە بازرگانییەکان/ هاوەڵانی ئوخدود- هاوەڵانی فیل/ زی یەزەن/ سەیقی کوڕی زی یـەزەن/ ڤـەهرەزی دیلـەمی/ کوژرانی سـەیفی زی یـەزن/ ئێرانییـەکان لەیەمەن/ ٢- لافاو و لم: پـەیامی محەممـەد/ ئایینی تازە/ دەستدرێژی عارەبان/ ئامادەکاری جـەنگ/ لـە قادسـیەدا/ ئـەنجامی جـەنگ/ بـەرەو مـەدائن/ غـەزووی مـەدائن/ جـەنگی جەلـەولا/ شووشـتەر و شـووش/ لـە بارەی خیانەتـەوە/ دوایین نەبـەرد/ غـەزووی نەهاوەنـد/ ٣- ئـاگری دامرکـاو: سـەرەتای کارەسـاتێك/ بەرخۆدانە ناوچییەکان/ کوشتنی عومەر/ ڕەفتاری غەزووکارانی عارەب/ مەوالی و بـەنی ئومەییـە/ بـالاتریی ئێرانییـەکان/ سـەرهەڵدانی موختـار/ حـەججاج/ عەبدولڕەحمان/ سەرهەڵدانی زەیدی کوڕی عەلی/ یەحیا کوڕی زەید/ ڕووخانی ئەمەوییـەکان/ ٤- زمـانی ون بـوو (ونکـراو): نـەوا دێرینـەکان/ پـەیمانی نـویێ/ زمـانی ون بـوو/ سـووتاندنی کتێـب/ گواسـتنەوەی دیـوان- بـە عـارەبی کردنـی دیوانـەکان/ دەسـتپێکی بێـدەنگی/ هـاواری کوژراوەکـان/ ئاهـەنگی فارسـی/ گۆرانییـەك لـە بەسـرە/ سـروودێك لـە بـەڵخ/ ٥- ئـالای ڕەش: بەرەبـەیانی هەڵسانەوە/ پـشێوی بـارودۆخ/ ئـەبو موسـلیم/ لاوازی عـەرەب/ ڕەشپۆشـەکان/ ڕووداوی زێ/ بەئافەرید/ نیگەرانی مەنسوور/ ئاکامی ئەبو موسلیم/ تۆڵـەی ئەبو موسلیم/ ڕاوەندییەکان/ سەنباد/ ئوستارسیس/ لە هەموو شوێن شۆڕش/ ٦- ئەوبەری ڕووباری جەیحون: ماوەرائەنەهر (ئەوبەری ڕووبار)/ خاتوونی بوخارا/ قوتەیبـەی کـوڕی موسـلیم/ گرتنـی سـەمەرقەند/ ئیـسحاق تـورك/ نێـردراوی ڕووبەنددار/ ٧- شاری هەزار و یەکشەوە/ دروستکردنی بەغدا/ شاری هـەزار و یەکـشەوە/ خەلیفـەی بەغـدا/ دەوڵـەتی عەبباسـییەکان/ بەرمەکییـەکان/ شـکانی بەرمەکییـەکان/ مەیموونەکـەی زوبەیـدە/ بەرمەکییـەکان و عەلەوییـەکان/ عـەلی کوڕی عیسا/ حەمزە کوڕی ئازەرەك/ لە دەربارەی خەلیفەدا/ بنەماڵەی سەهل/ لـە هـەموو جێیەکـدا شـۆڕش/ لـە بەغـدا/ گەڕانـەوە بـۆ بەغـدا/ ٨- بانگـەوازی هەڵسانەوە: هەستانەوەی ئێران/ خوڕەم دینان/ جیاوازی لە ڕیوایەتەکان/ بابەك/ ڕیوایەتە هەڵبەستراوەکان/ ڕاپەڕینی بابەك/ ئەفشین و مازیار/ تورکانی بەغدا/ ڕکابەرایـەتی فەرمانـدەکان/ دەربـارەی بابـەك و ئەفـشین/ بیزەنتییـە- بیـزانس/ تیۆفۆبـووس/ شـەڕەکانی بابـەك/ جـەنگ و فێـڵ/ گرفتـاربوونی بابـەك/ ئاکـامی بابـەك/ ئەفـشین/ ئەشروسـنە/ لـە خزمـەتی خەلیفـەدا/ ڕەوشـی خوراسـان/ ڕکابەرایـەتیکردن دژی تاهیرییـەکان/ بـەدگومانی خەلیفـە/ مازیـار/ مازیـار و

تاهیرییەکان/ گەمەی ئەفشین/ ڕاپەڕینی مازیار/ دووسەد و بیست و چوار/ شکست/ ئاشکرابوونی پیلان/ دووژمنانی ئەفشین/ ئەحمەدی کوڕی ئەبو داود/ لە ئازەربایجان/ تێکشانی ئەفشین/ لە هەوڵی ڕاکردندا/ دەستپێکی پیلان/ دادگایی کردنی ئەفشین/ ئەفشین و مازیا/ سەرەنجامی ئەفشین/ تاهیرییەکان/ ٩- شەڕی باوەڕ/ نەبەرد لەنێو ڕووناکیدا/ ئایینی زەردەشت/ گەندەڵی و ناکۆکی/ ئایینی مانی/ مەزدەك/ زەندەقە و لێکدانەوەی بنەماکان/ زەرڤانییەکان/ گومان و سەرسوڕمان/ ئایینی عیسا/ ئایینی بودا/ مشتومڕە فەلسەفییەکان/ فەلسەفەی دوالیزم/ زەندیقییە/ عەبدوڵلا کوڕی موقەفەع/ بەشار کوڕی بورد/ بڵاوبوونەوەی زەندیقی/ مەئموون و کۆڕەکانی هەڤپەیڤین/ هەڤپەیڤینی سەنەوی/ وتەی گومانشکێن/ گوجەستیك ئەبالیش/ شعووبییەکان/ ١٠- کۆتایی شەوێك: دوایین ساڵەکان/ نفووز و ئوتوریتەی تورکەکان/ ستەمکاری کاربەدەستان/ گەندەڵیی حکوومەت/ وەزیرەکان/ سامانی وەزیرەکان/ جزیە و خەراج/ ئەهلی زیمە/ ستاندنی خەراج/ نەریتی ئیلجا= پەنا/ ئاشووب و ڕاپەڕین/ وێڵگەرد و (عەیاران) ڕێگرەکان/ ستەمکارییەکان/ گەندەڵی عارەب/ دوای دووسەد ساڵ/ دوورنمایەك/ یادداشتەکان/ منابع الکتاب.[1]

٢٣٨. سوپای ئەییوبیان لە سەروەدەمی سەلاحەددیندا- پێکهاتنی، ڕێکخستنی، چەکەکانی، هێزی دەریایی و شەڕو جەنگە گرنگەکانی

نووسەر: پ. د. موحسین محەممەد حسین

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: عوسمان عەلی قادر

لە بڵاوکراوەکانی پرۆژەی تیشك

چاپ: یەکەم، چ: نووسەر، ش: سلێمانی، ژس: ٦٨٢، س: ٢٠٠٧، ل:٥٧٢، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[2]

پێشەکی/ ڕوونکردنەوەی ژێدەر و سەرچاوە سەرەکییەکانی ئەم لێکۆڵینەوەیە/ بەشی یەکەم: لەسەر دامودەزگا سەربازییەکان/ کەرتی یەکەم: کۆتایی دەوڵەتی فاتمی و دامەزراندنی سوپای ئەییوبی/ کەرتی دووەم: سیستەم و ڕێکخراوەکانی سوپای ئەییوبییان/ کەرتی سێیەم: دامودەزگای یاریدەدەری ڕێکخستنی سوپا و هەڵسووڕاندنی کاروباری کوشتار و ئاشتی و دیلەکان/

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك دەربارەی کتێبەکە نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە ژمارە ٢٤١٦ پارێزراوە.

کەرتی چوارەم: چەکەکانی سوپای ئەییوبییان/ کەرتی پێنجەم: هێزی دەریایی ئەییوبییان/ کەرتی شەشەم: (باسی و جەنگ و شەڕەکان): بەناوبانگترینی جەنگەکانی سەلاحەددین/ کەرتی حەوتەم: ڕووداوە لەشکریەکانی ماوەی نێوان گەمارۆکەی (عکا) و گەمارۆی شاری (یافا).[1]

٢٣٩. سوڵتانە عوسمانییەکان

نووسەر: د. فەرهاد پیرباڵ

چاپ: یەکەم، چ: ڕەنج، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ٢٠٠٧، ل:٨٥، ق: (١٩×٢٣)

ناوەرۆك:[2]

سوڵتانە عوسمانییەکان/ بەرایی/ بەئیسلام کردنی ڕۆژهەلات/ نەتەوەکانی ئەنادۆڵ لەسەدەی سیازدەیەم و چواردەیەمدا/ سوڵتانەکان/ بڵاوبوونەوەی دەسەڵاتی عوسمانی لە ١٤٠٣- ١٦٨٣/ داگیرکەرەکان/ پاشەکشە و کەمبوونەوەی دەسەڵاتی عوسمانی ١٦٩٩- ١٩١٤.

٢٤٠. سەرجەمی بەرهەمی حوسێن حوزنی- بەرگی یەکەم

نووسەر: حسین حوزنی موکریانی

کۆکردنەوە و لە چاپدانی: دەزگای ئاراس

بە سەرپەرشتی: د. کوردستانی موکریانی

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ٣٨٤، س: ٢٠٠٧، ل:٦٠٠، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[3]

دەستپێك/ پێشەکی: د. کوردستانی موکریانی/ غونچەی بەهارستان: تاریخی کوردان/ خۆشی و ترشی لە نێوان دڵ و دەروونێکی بێ کەسیدا هاوار و بانگێکی بەڕاستییە/ ئاوڕێکی پاشەوە- (بەندی دووەم): حکوومەتی بەرزەکانی/ بەرگی دووەم- ئاوڕێکی پاشەوە- جزمی چوارەم: پادشایەتی چەند بنەماڵەییێکی کورد لە کوردستاندا/ بەرگی دووەم- ئاوڕێکی پاشەوە- جزمی یەکەم: ئومەرا و حوکمدارانی بەناوبانگی کوردستانی/ مێژووی ناودارانی کورد

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك دەربارەی کتێبەکە نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ٧٤١/١٢ پارێزراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ٥٢٩/١٣ پارێزراوە.

هـی عەسـری سـیازدەیەمی هیجـری لـە سـاڵی ١٢٠٠ هـەتا ١٣٠٠ه/ ئـاوڕێکی پاشـەوە- بـەرگی دووەم- جزمـی سـێیەم: پادشایانی بنەماڵـەی عەلی گچکەو../ دێڕێکـی پێـشکەوتن: مێـژووی دوو دەوڵـەتی مـەزن (دوشـتێکباز- هـەزبانی)یـە/ تـاریخی حوکمـدارانی بابـان لـە کوردسـتانی شـارەزوور و ئەردەڵانـدا/ مێـژووی کورد و نادر شاه لە خاکی ئێرانا/ مێژووی شاهنشاهی کوردی زەند/ پێڕست.[1]

٢٤١. سەرجەمی بەرهەمی حوسێن حوزنی- بەرگی دووەم

نووسەر: حسین حوزنی موکریانی
کۆکردنەوە و لە چاپدانی: دەزگای ئاراس
بە سەرپەرشتی: د. کوردستانی موکریانی
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس
چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ٣٨٤، س: ٢٠٠٧، ل:٦٢١، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:[2]

مێـژووی میرانـی سـۆران/ پێـشەکی: گ. موکریـانی/ کوردسـتانی موکریـان یـا ئاتروپاتین ئازەربایجان/ هەڵکەوتی دیریکی لـە کوردستاندا/ وێنـەگری و کۆڵین زەنگۆغرافی بەزانین و تاقیکردنەوە- وێنەی کۆڵان بەتیشکی ڕووناکی/ مێژووی دوو سـاڵەی کوردسـتانی جنـووبی/ چـلۆنی سـەربهوردی ئیـسماعیل خـان- سمکـۆی شـکاك/ شـاری سلێمانی لـە ١٩٣٤دا/ شـاری کۆیـە لـە پـاییزی سـاڵی ١٩٣٥دا/ چـوونە هـەولێرم و مەتبەعـە دامەزارنـدنم و جەریـدەی ڕوونـاکی دەرخستنم لە هەولێر/ پێڕست.

١- بۆ زانیاری زۆرتر لەبارەی ناوەرۆکی ئەم کتێبە و ئەمەی دواتر، دەتوانی بگەڕێیتـەوە وردەکاری ناوەرۆکی چاپی یەکەمی کتێبەکانی ژمارە ١ و ٢ و ٣ و ٤ و ٥ و ٦ و ٧ هەروەها ناوی ئەم نووسەرە لە لیستی نووسەراندا.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٥٣٠/١٣ پارێزراوە.

٢٤٢. شارستانیەتی ئاسیا و ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست

نووسەر: یارۆسلاڤ کراچی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: یوسف خزر چویان

لەبڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتیی خانەی وەرگێڕان

چاپ: یەکەم، چ: مناره، ش: هەولێر، ژس: ٢٤٩، س: ٢٠٠٧، ل:٥١٢، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

پێڕست/ پێشگوتە و ڕێزلێنان: یارۆسلاڤ کراچی/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: دەرکەوتنی ڕۆژهەڵاتی دەریای بزماری و شارستانییەتی فیرعەونی/ جوگرافیا و حکوومەت/ میسر خەبات بۆخۆگونجاندن/ میسر وەك هێزێکی گەورە/ لە نێوان جەنگ سالاری و کاهینسالاریدا/ سۆمەر و ئەکەد– لە دەوڵەتشارەکان هەتا ئیمپراتۆری/ شارستانییەتی چەند نەتەوەیی خەتی بزماری/ پێکهاتەی کۆمەڵایەتی دۆڵی ڕافیدەین و میسری کۆن/ بەشی دووەم: پارادۆکسیاتی سووریا– نەتەوە خاوەن خەتەکان و نەتەوەی خاوەن کتێب/ لە سەبەئەوە هەتا کارتاژ– شارستانییەتی سامی ڕۆژئاوا/ سەرگوزشتەی فینیکییەکان/ بواری فراوانتر/ گۆشەگیری جوولەکەکان– لە داوەرەکانەوە هەتا پێغەمبەرەکان/ لە پێغەمبەرەکانەوە هەتا یاسای شەریعەت: دامەزراندنی جوولەکە/ هەڵبژاردنی دژواری یەهودیەت: کام شوناس؟/ بەشی سێیەم: بەسەرهاتی ئێرانیانی سەر بەفەر– شوێنگەی بگۆڕی ئاهورامەزدا/ بارودۆخی گشتی/ لە زەردەشتەوە هەتا مەزداپەرستی/ ئیمپراتۆری ڕۆژهەڵاتی دەریای ناوەڕاستی فارسەکان و گورزوەشاندنەوەی یۆنانییەکان/ دووبارە ژیانەوەی ئایینی زەردەشت/ نوێخوازی (بیدعە) و ئایینی پاکژی/ بەشی چوارەم: شێوەکانی ئیسلام– یەکپارچەیی و دابەشبوون/ بارودۆخی گشتی/ لە حەزرەتی محەممەدوە (د.خ) هەتا ئۆممەت/ ئۆممەت خەلیفە و ئیمامەکان/ بەشی پێنجەم: لە سەندنەوە هەتا مەکونگ لە نێوان برەهماو بودادا/ سەرچاوەی نوێ لە ئۆپانیشادەکانەوە هەتا بودا/ ئایینی بودایی بەرایی/ پەرەسەندن و لەتبوونی ئایینی بودا/ بەرەو ژیارێکی پان هیندی/ دووبارە ژیانەوە بزاوتن بەرەو ڕۆژهەڵات/ کۆمەڵەی ئایینە نوێیەکان/ گەشەکردنی ژیاری پان هیندی/ سەنتزی پان– هیندی و ڕوانینێك بۆ ڕابردوو/ سێ قەڵەمڕەو، هیندۆزم، ترەوادا و ئیسلام/ مەیدانداری کردنی ئیسلام/ نۆژەنکردنەوەی هێندۆیزم و ئایینە تێکەڵاوەکان/ ژیاری ترەوادا/ ڕووبەڕووبوونەوەی ژیانەکان لە جیهانی مالایادا/ بەشی شەشەم: ڕێڕەوی

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١١٠٥/١٢ پارێزراوە.

چینیەکان– نموونەی بەردەوامی/ ڕۆحی چین/ بونیادەکانی شارستانیەتی چین/ بەشی حەوتەم: ڕیتمی ڕۆژهەڵاتی دوور– قبوڵکردن و هاوجووت کردن/ سیمای گشتی/ بابەتێك بە زمانی ئینگلیزی.[1]

٢٤٣. شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاری دا- زنجیرە بەڵگەنامەی شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵا (١٨٨٠ز) ١

نووسەر: عەلی ئەکبەر سەرهەنگ

وەرگێرانی لە فارسییەوە: محەممەد حەمە باقی

لە بڵاوکراوەکانی کۆڕی زانیاری کوردستان

چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ١٧٢، س: ٢٠٠٧، ل:١٨٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[2]

بەرایی/ ئەم بەڵگەنامەیە (لێرەدا و لە لاپەڕە ٢٣دا هاتووە: ئەم بەڵگەنامەیەی بەردەستتان کە بە ئەندازەی کتێبێکە و ناوی "إفتتاح ناصری"یە سەرهەنگ حاجی عەلی ئەکبەر نووسیویەتی کە کوڕی "حیسامولمولك"ـە و خۆی و باوکی لە ئەفسەرانی پایەبەرزی سوپای دەوڵەتی ئێران بوون...)/ بەناوی خوای مەزن... (١٢ بەشی بێ ناونیشان) کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە بە زمانی عەرەبی و ئینگلیزی/ پاشکۆ: ئۆرگینالی دەستنووسەکە/ فەرهەنگی ناو/ فەرهەنگی جوگرافیا.[3]

١– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٢– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٩٧٩/١٢ پارێزراوە.

٣– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٢٤٤. شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاری دا- زنجیرە بەڵگەنامەی شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵا (١٨٨٠ز) ٢

نووسەر: عەلی خان گۆنەخان ئەفشار

وەرگێرانی لە فارسییەوە: محەممەد حەمە باقی

لە بڵاوکراوەکانی کۆڕی زانیاری کوردستان

چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ١٧٠، س: ٢٠٠٧، ل:٤٢٢، ق: (١٦×٢٣)

ناوەڕۆك:[١]

پێشەکی: محەممەد حەمە باقی/ مێژووی یاخیبوونی کوردان و کوشت و بڕ و تالآنی شێخ عوبەیدڵلای بەد ڕەگەز و هفیتنەی زۆر لە ولآتی ئازربایجان لە سالی ١٢٩٧ کۆچی هاتنی شێخ عەبدولقادری کوڕی شێخ عوبەیدڵلای بۆ ورمێ/ چۆنێتی کاولکردنی قەلآی جان/ باسی شەڕی شێخ عەبدولقادر لەگەڵ دانیشتووانی مياندواو و کوشتن و تالآنکردنیان لە ١٢٩٧ك دا/ باسی کوشتنی عەلی سوڵتان تۆپچی بەدەستی کوردان و لە دەستدانی یەك دەسگا تۆپ و گوللەکانی/ باسی هاتنی شێخ عوبەیدوڵلا بە لەشکری کوردەوە/ نامەی جەنابی میرزا حسین موجتەهید و جەنابی شێخوئیسلام بۆ شێخ عوبەیدڵلای کەللەڕەق/ گەیشتنی شێخ عوبەیدوڵلا بۆ ئاقاری ورمێ و جەنگ دەست پێکردنی لەگەڵ ئیقبالدەولە/ ئابڵوقەدانی دانیشتووانی شار/ زەمینە خۆشکردنێکی تری شێخ عوبەیدڵلا بۆ گرتنی ورمێ لە ١٨ی زیلقەعدەدا/ شەڕی شێخ و کوردانی نارەسەن لەگەڵ ئیقبالدەولە ڕۆژی ١٩ی مانگی زیلقەعدەدا/ شەڕی تەیموور پاشاخانی ماکۆیی و کوردان/ هاتنی میر میرانی مەزن ئاغا خانی سەرتیپ بۆ ناوچەی بناو/ باسی جەنگی شێخ عەبدلقادری نارەسەن و ئیعتیمادی سەڵتەنە لە شارۆچکەی بناو/ باسی شەڕی دانیشتووانی بناو لەگەڵ هێزی کوردان/ باسی ڕووداوەکانی ١٢٩٧ی کۆچی و بڕیاری هێزەکانی لەشکری سەرکەوتوو/ باسی کوشتنی هەمزاغای مەنگوڕ لە شارۆچکەی سابلآخ/ باسی جەنگی جەنابی ناسرئەلدەولە لەگەڵ عەلی خانی شکاك لە مانگی ڕەمەزاندا/ سەرپێچی و یاخیبوونی حەسەن بەگی دەشتی و تەمێکردنی/ باسی ناردنی لەشکری سەرکەوتوو بەمەبەستی تەمێکردنی حەسەن بەگی دەشتی لە جەمادی دووەمدا/ هاتنی حەسەن بەگ لەگەڵ ئەبدالْ بەگی برایدا بۆ هۆردووی موبارەك/ پاشکۆ/ وتاری کاك ئەنوەری سوڵتانی/ پاشکۆی ئیندێکسی بەڵگەنامە دەستنووسەکە/ فەرهەنگی ناو/ فەرهەنگی جوگرافیا.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٩٨٠/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٢٤٥. شۆڕشـی شـێخ عوبەیـدوڵڵای نـەهری لـە بەڵگەنامـەی ئەمـەریکی و بەریتانی دا- زنجیرە بەڵگەنامەی شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵا (١٨٨٠ز) ٣

نووسەر: وەدیع جویدە

وەرگێرانی لە فارسییەوە: محەممەد حەمە باقی

لە بڵاوکراوەکانی کۆڕی زانیاری کوردستان

چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ١٧١، س: ٢٠٠٧، ل:١١٦، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

بەرایی: محەممەد حەمە باقی/ پێشینە/ دەرکەوتنی شێخ عوبەیدوڵلا/ ڕەوشت و سرووشتی شێخ/ بەرنامە و خەباتی شێخ/ ڕەگەزی سەرەکی یەکێتی گەلی کورد/ ترس لە دەرخستن و هێنانە مەیدانی ئەرمەن لە کوردستاندا/ بەرەی ناوخۆ و پەیداکردنی پشتیوان و هاوکار/ ئامانجی شێخ و سیاسەتەکانی لە زمانی خەلیفەکەیەوە/ شۆڕش لە تورکیا/ هێرش بۆ سەر ئێران/ هێزەکانی شێخ- ئامار و چەکیان/ کاری لەشکرکێشی/ دوای هێرش/ کاردانەوەی نێودەوڵەتیی لە بەرامبەر هێرشەکەی کورددا- دامەزراندنی پێوەندی دیبلۆماسی ئەمەریکا و ئێران/ بەڵێنەکانی ڕووسیا بۆ یارمەتی دانی ئێران/ هۆکاری ڕیفۆرم لە هەڵوێستی تورکیا بەرامبەر بزوتنەوەکەی شێخ عوبەیدڵلای نەهری/ پاشکۆ/ فەرهەنگی ناو/ فەرهەنگی جوگرافیا.[٢]

٢٤٦. شۆڕشـی شـێخ عوبەیـدوڵڵای نـەهری لـە بەڵگەنامـەی ئەرمـەنی دا- زنجیرە بەڵگەنامەی شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵا (١٨٨٠ز) ٤

نووسەر: ئەسکەندەر غۆریانس

وەرگێرانی لە فارسییەوە: محەممەد حەمە باقی

لە بڵاوکراوەکانی کۆڕی زانیاری کوردستان

چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ١٦٩، س: ٢٠٠٧، ل:١٢٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٣]

پێشەکی: وەرگێڕ (لێرەدا و لاپەڕە ٦دا هاتووە: ئەم کتێبە یان ئەم ڕاپۆرتە لەبنەڕەتدا لەلایەن "ئەسکەندەر غۆریاس:ـەوە بەناوی " تاریخ گغیان أکراد"ەوە

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٩٨١/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٩٨٢/١٢ پارێزراوە.

نووسراوه و هەر ئەو دەمەش پێشکەش بە ناسرەددین شا کراوه و شازاده نادر میرزاش بەهۆی خزمایەتی نزیکەوه لە بنەماڵەی ناسرەددین شا نووسخەکەی "ئەسکەندەر غۆریاس"ی چنگ کەوتووه... هەروەها نووسراوه: ئەگەرچی شێخ عوبەیدوڵلای نەهری لەسەردەمی خۆیدا دۆستایەتی دێرینەی نێوان هەردوو گەلی کورد و ئەرمەنی زۆر توند هۆشیارانە پاراستووه و خۆیشی دۆستایەتی پتەوی لەگەڵ سەرانی سیاسی و ئایینی ئەرمەنیدا هەبووه...)/ بەسەرگەردی خاکی بەرپێی گەوهەر ئاسای پیرۆزت بم... (کتێبەکە بەم شێوەیە دەست پێ دەکات...)/ وێنەی بەرگی کتێبە فارسییەکە/ ئیندێکسی وێنە (وێنەی هەندێ لەو کەسانەی ناویان لەم کتێبەدا هاتووه)/ فەرهەنگی ناو/ فەرهەنگی جوگرافیا.[1]

٢٤٧. شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵلای نەهری لە بەڵگەنامەکانی وەزارەتی کاروباری دەرەوەی ئێران دا- زنجیره بەڵگەنامەی شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵلا (١٨٨٠ز) ٥

وەرگێرانی لە فارسییەوه: محەممەد حەمە باقی

لە بڵاوکراوەکانی کۆڕی زانیاری کوردستان

چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ١٧٤، س: ٢٠٠٧، ل:٢٧٠، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[2]

بەرایی: وەرگێڕ (لێرە و لە لاپەڕە ٥دا هاتووه: شوێن پێ هەڵگرتنێکی مێژوویی ئەم بەڵگەنامانە شوێن پێ هەڵگرتنی مێژووی دەرکەوتن و درەوشانەوەی ناوبانگ و کەسایەتی شێخ عوبەیدوڵلا "١٨٣٠-١٨٨٣"یە... هەروەها لە لاپەڕە ١٥دا نووسراوه: لەنێوان ئەم بەڵگەنامانەوه دەردەکەوێ کە شێخ عوبەیدوڵلا لەبەرامبەر ئەم دەستدرێژییانەی ئێران و عوسمانیدا، هەمیشە هۆشیارانە و بە گیانی دیپلۆماتیکانەوه کاردانەوەی هەبووه و هیچ دەستپێشخەری هێرش و پەلامار نەبووه. بۆیە لە خوێندنەوەی ئەم ١٦ بەڵگەنامەیەدا، دەزانین کە هێرش و شاڵاوەکانی ئەم ماوەی چەندان ساڵە، بەلای زۆرەوه لای هێزەکانی ئێرانەوه بوون...)/ کۆمەڵێك بەڵگەنامە/ پاشکۆ: ئۆرگینالی بەڵگەنامەکان/ فەرهەنگی ناو/ فەرهەنگی جوگرافیا.[3]

١- لەسەر بەرگی دواوه، ناوی کتێبە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوه.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ٩٨٣/١٢ پارێزراوه.

٣- لەسەر بەرگی دواوه، ناوی کتێبە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوه.

٢٤٨. شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری لە بەڵگەنامەی قاجاری دا- زنجیرە بەڵگەنامەی شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵا (١٨٨٠ز) ٦

نووسەر: حەسەن عەلی خان گەڕووسی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: محەممەد حەمە باقی

لە بڵاوکراوەکانی کۆڕی زانیاری کوردستان

چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ١٧٥، س: ٢٠٠٧، ل:١٩٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

بەرایی: وەرگێڕ (ئەم بەراییە ١٠ ڕوونکردنەوەی هەیە کە لە ڕوونکردنەوەی ژمارە ٧ و لاپەڕە ٢٤دا نووسراوە: ... لە دواییدا بە چاکم زانی، لەدوای تەتەڵە و هەڵاوێردکردنی کۆی ئەو ١٥٥ نامەیە، نزیکەی ٦٠ نامەیان لێ هەڵبژێرم و تەرجەمەیان بکەم... کە لەگەڵ ئەوەشدا ئەم نامانە بە گیانی دوژمنانەوە نووسراون، بەڵام لەهەمان کاتیشدا گەنجینەیەکی دەوڵەمەند و بە پیت و بڕشتن و ئەگەر ئەم کۆمەڵە بەڵگەنامە گرنگە، لەسەر شۆڕشی ١٨٨٠ و هەمزاغای مەنگوڕ نەبوونایە، خۆ ئەو شۆڕشە مەزنەی ١٨٨٠ و ئەو هەمزاغا جوامێرە، بەو هەموو ناوبانگ و زایەڵەیەی کە نزیکەی سەدە و نیوێکە لەناو کورددا هەیانە، کەچی گەلی کورد لەسەر شۆڕشی ١٨٨٠، شتێکی بەرچاوی نییە و لەسەر هەمزاغاش لە "بەیت"ێك زیاتر، هیچ مێژوویێکی تری نووسراوی لەبارەیەوە نەبوو!)/ تەقەلای تری ئێران بۆ سەرکوتکردنی شۆڕشی ١٨٨٠/ حەسەن عەلی خانی گەڕووسی کێیە؟/ نامەکان لە ژمارە ١-١٣٧/ نامەی ئەمیر نیزام/ ژمارە و ناوەرۆك و مێژووی نامەکانی حەسەن عەلی خان/ فەرهەنگی ناو/ فەرهەنگی جوگرافیا.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیفی ژ١دا بە کۆدی ٩٨٤/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٢٤٩. شەرەفنامەی شەرەف خانی بەدلیسی- مێژووی میرانی خانەدانی عوسمان و پاشایانی ئێران توورانی هاوچەرخیان- بەرگی دووەم

نووسەر: شەرەف خانی بدلیسی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: سەلاحەددین ئاشتی

لەبڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ١٠٠٧، س: ٢٠٠٧، ل:٣٧١، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێرست/ سەردەق: سەلاحەددین ئاشتی/ پێشەکی/ باسی بنە و بنەچەکەی میرانی خانەدانی عوسمانی/ باسی سەرەتای داگیرسانی دەسەلاتی سوڵتانی عوسمانی غازی/ باسی بەسەرهاتی میرانی خانەدانی عوسمان و پاشایانی ئێران و توران ١٢٩٠– ١٥٩٧/ لیزگەی ناوی کەسان/ لیزگەی ناوی شوێنەکان/ لیزگەی ناوی مۆز و خێڵ و خانەدانان.

٢٥٠. شەرەفنامەیا شەرەفخانێ بدلیسی تەرجەما مەلا مەحموودێ بازیدی (١٧٩٧ -١٨٦٧)

نووسەر: سەعید دێرەشی

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی سپیرێز

چاپ: یەکەم، چ: خانی، ش: دهۆك، ژس: ٧٣١، س: ٢٠٠٧، ل:٦٢١، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٢]

بەراهی/ ڕاوەستیانەك د دەرەزینکێدا/ هەندێك بابەتی وەك: تۆڕەیی کوردا د سێ وەچەپادا و کورتییەك ل سەر ڕووشانا کوردی/ دەستپێکا شەرەفنامێ/ موشتەملە ل سەر پینج فەسلان/ دەرحەقێ زکرا حاکمێد جزیر و دیاربەکرێ نە/ دەرحەقێ زکرا حاکمێد دینەوەر و شەرهرەزور ل کو مەشهورین ب حەسنەویە/ دەرحەقێ زکرا حاکمێد فەزلەویە کو مەشهورین ب لڕا مەزین/ دەرحەقێ زکرا لڕا بچووك/ دەرحەقێ زکرا سەلاتینێد مسر و شامێ کو مەشهورین ب ئال ئەییوب/ دەرحەقێ زکرا ئومەرا و حاکمێد کوردستانێ ئەوی ژی موشتەملە بە پێنج فەسلان/ دەرحەقێ زکرا حاکمێد حەکاریانە کو مەشهورین بە شەنویی/ دەرحەقێ زکرا حاکمێد عمادیەیێ کو مەشهورین بە بەهدینان/ دەرحەقێ زکرا

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١١٨١/١٢ و لە ئەرشیڤی ژەیشدا بە ژمارە ١٦٤٦٩ پارێزراوە.

٢– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١١١٨/١٢ پارێزراوە.

حاكمێد جزیرێ كو ئەو ژی بە سێ شوعبانە/ دەرحەقێ زكرا حاكمێد گوركێلی/ دەرحەقێ زكرا حاكمێد حەسەن كیفایێ كو مەشهورین بە ملكان/ میناك ژ لبا فارسی/ ناڤدار و جهوار/ فەهرەست.

٢٥١. عوسمانییەكان- لە عوسمانی كوڕی ئورتغلەوە تا سوڵتان عەبدولمەجیدی دووەم

نووسەر: كۆمەڵێ نووسەر[١]
وەرگێڕانی[٢]: سەلام عەبدولكەریم
لە بڵاوكراوەكانی خانەی چاپ و پەخشی ڕێنما
چاپ: یەكەم، چ: گەنج، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ٢٠٠٧، ل:٢١٤، ق: (١٤×٢٠)
ناوەڕۆك:[٣]

ناوەڕۆك/ پێشەكی وەرگێڕ/ عوسمانییەكان/ ڕەچەڵەك و نەژاد و گەشەكردنی دەوڵەتەكەیان/ فراوانخوازی دەوڵەتی عوسمانی/ كشانەوە و بەرەودواهاتنی عوسمانییەكان/ لیستی سوڵتانەكانی عوسمانی/ عوسمانی كوڕی ئورتغل/ سوڵتان ئۆرخان (ئۆرخانی جەنگاوەر)/ كارە یاسایی و شارستانییەكانی ئۆرخان/ پەڕینەوە بەرەو كەناری ئەوروپا/ سوڵتان موورادی یەكەم/ سوڵتان بایەزیدی یەكەم (بایەزیدی هەورە بروسكە)/ پێگەیشتنی سوڵتان بایەزیدی یەكەم/ والاكاری و داگیركارییەكانی سوڵتان بایەزیدی یەكەم/ بایەزیدی یەكەم و كوشتاركردنی ئەوروپا/ هەڵوێستی بەرامبەر سرب/ جەنگی نیكۆپۆڵس/ سوڵتان محەممەدی یەكەمی عوسمانی (جەلاد- خانەدان)/ سوڵتان موورادی دووەم/ سوڵتان محەممەدی فاتیح (محەممەدی دووەم)/ لەدایكبوون و گەشەسەندنی/ كەسایەتی سوڵتان محەممەدی فاتیح/ سیاسەتەكانی سوڵتان محەممەدی فاتیح/ ژیانی سوڵتان محەممەدی فاتیح/ گرنگترین كارەكانی سوڵتان محەممەدی فاتیح/ لەبواری ڕێكخستن و كارگێڕیدا/ بایەخدانی سوڵتان محەممەد بە خوێندنگە و پەیمانگاكان/ بایەخدانی بە زانایان/ بایەخدانی بە هونەر/ بایەخدانی بە وەرگێڕان/ بایەخدانی بە ئاوەدانكردنەوە و

١- لەهیچ شوێنێك ناوی نووسەر دیار نییە و وەك لە پێشەكییەكەیدا هاتووە بابەتگەلی ئەم كتێبە لە ئینتەرنێتەوە وەرگیراوە، تەنانەت لە لیستی ناوی نووسەریش هەر بە ؟ ئاماژەمان پێ كردووە.
٢- نە لەم چاپەدا نە لە چاپەكەی تریشدا (دووەم) ئاماژەی بە زمانی نووسینەكان نەكردووە، واتە نادیارە كە لە چ زمانێكەوەی وەریگێڕاوە.
٣- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە كۆدی ٧٠٣/١٢ و ئەرشیڤی ژ٥دا بە كۆدی ٩٥٦,١٥/ س ٩٧٥ پارێزراوە.

بونیاتنان و نەخۆشخانەکان/ بایەخدانی بە بازرگانی و پیشەسازی/ بایەخدان بە ڕێکخستنە کارگێڕییەکان/ بایەخدان بە سوپا و هێزی دەریایی/ بایەخدان بە هێزی دادپەروەری/ مردنی سوڵتان محەممەدی فاتیح/ سوڵتان بایەزیدی دووەم/ سوڵتان سەلیمی یەکەم/ ژیانی سوڵتان سەلیمی یەکەم/ کەسایەتی سوڵتان سەلیمی یەکەم/ ململانێی عوسمانی- سەفەوی/ زاڵبوون بەسەر دەوڵەتی مەمالیکدا/ حیجازی عوسمانییەکان/ خزمەتکاری شوێنە پیرۆزەکان/ عوسمانییەکان بوون بە خەلیفە/ مردنی خەلیفە سەلیمی یەکەم/ سوڵتان سلێمانی یەکەم (سلێمان قانونی- سلێمانی مەزن)/ سوڵتان سەلیمی دووەم/ سوڵتان مورادی سێیەم/ سوڵتان محەممەدی سێیەمی عوسمانی/ سوڵتان ئەحمەدی یەکەم/ سوڵتان مستەفای یەکەم (مستەفاخان)/ گەڕانەوەی سوڵتان مستەفای یەکەم بۆ فەرمانڕەوایی/ بارودۆخی سەردەمی سوڵتان عوسمانی دووەم/ سەردەمی فەرمانڕەوایەتی کردنی عوسمانی دووەم/ پێکدادان لەگەڵ ئینکشارییەکاندا/ بێسەروبەری عوسمانییەکان/ کوژرانی سوڵتان عوسمانی دووەم/ سوڵتان مورادی چوارەم/ سوڵتان ئیبراهیمی یەکەم/ ماوەی فەرمانڕەوایی ئیبراهیمی یەکەم/ سیاسەتی ناوخۆی ئیبراهیمی یەکەم/ داگیرکردنی دورگەی کریت/ یاخیبوونی ئینکشارییەکان و لابردنی سوڵتان ئیبراهیمی یەکەم/ سوڵتان محەممەدی چوارەم/ دەست بەکاربوونی سوڵتان محەممەدی چوارەم/ سوڵتان محەممەدی چوارەم و دەسەڵاتەکانی/ کەوتنی قەڵای (نوهزل)ی نەمساوی/ گرتنی دورگەی کریت/ هەڵمەت بۆ سەر ڕووسیا/ گەمارۆی ڤیەننا بۆ جاری دووەم/ کۆتایی سوڵتان محەممەدی چوارەم/ سوڵتان سلێمانی دووەم/ سوڵتان ئەحمدی دووەم/ سوڵتان مستەفای دووەم/ سوڵتان ئەحمدی سێیەم/ سوڵتان مەحموودی یەکەم/ سوڵتان عوسمانی سێیەم/ سوڵتان مستەفای سێیەم/ سوڵتان عبدولحەمیدی یەکەم/ سوڵتان سەلیمی سێیەم/ سوڵتان مستەفای چوارەم/ سوڵتان مەحموودی دووەم/ فەرمانڕەواییەتی سوڵتان مەحموودی دووەم/ لەناوبردنی ئینکیشارییەکان/ چاکسازی فێرکردن/ چاکسازی تری سوڵتان مەحموودی دووەم/ قەدەغەکردنی عەمامە (مێزەر) یان سەرپێچ/ سوڵتان عەبدولعەزیزی یەکەم/ سوڵتان مورادی پێنجەم/ سوڵتان عەبدولحەمیدی دووەم (سوڵتانە سوور)/ گرنگترین چاکسازییە نێوخۆییەکانی سوڵتان عەبدولحەمیدی دووەم/ خەلافەت گرتنە دەستی سوڵتان عەبدولحەمیدی دووەم/ عەبدولحەمیدی دووەم

(ستەمكار لای هەندێك و دادپەروەر لای ئەوانی تر)/ لەكارخستنی دەستوور/ سیاسەت و پڕۆژەكانی عەبدولحەمیدی دووەم/ قەرزەكانی عوسمانی/ سوڵتان عەبدولحەمیدی دووەم و دەوڵەتە گەورەكان/ سوڵتان عەبدولحەمیدی دووەم و جوولەكە/ سوڵتان عەبدولحەمیدی دووەم و ئەرمەن/ سوڵتان عەبدولحەمید و كۆمەڵی ئیتیحاد و تەرەقی/ ڕووداوی ٣١ی ئازار/ مردنی عەبدولحەمیدی دووەم/ سوڵتان محەممەدی پێنجەم/ سوڵتان محەممەدی شەشەم/ سوڵتان عەبدولمەجیدی دووەم/ سەرچاوەكان/ پاشكۆی وێنە و زانیارییەكان.

٢٥٢. قەڵای پەری لە كەریم خان ە وە تا لوتف عەلی خان

نووسەر: بەهرام ئەفراسیابی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: سامان عەبدوڵڵا

لە بڵاوكراوەكانی بەڕێوەبەرایەتی خانەی وەرگێڕان

چاپ: یەكەم، چ: ڕوون، ش: سلێمانی، ژس: ٣٤٢، س: ٢٠٠٧، ل:٤٦٤، ق: (١٦×٢٢)

ناوەڕۆك:[١]

پێشەكی: وەرگێڕ/ بەشی یەكەم: شێرە ژنانی قەڵای پەری (ساڵی ١١٤٤ كۆچی)/ بەشی دووەم: دەستپێكردنی دەوری كەریم خان/ بەشی سێیەم: پەیمانی سێ قۆڵی و سێ مەرج/ بەشی چوارەم: محەممەد حەسەن خانی قاجار- دوژمنی بەهێز/ بەشی پێنجەم: گەمارۆی قەڵای كرماشان و سەرهەڵدانی سوڵتان حسین میرزای دووەم (پێنجەمین خوازیاری پاشایەتی)/ بەشی شەشەم: ئازادخانی ئەفغان/ بەشی حەوتەم: شەڕی كەریم خان لەگەڵ ئازادخان لە قومشە/ بەشی هەشتەم: شەڕی چارەنووس/ بەشی نۆیەم: خەدیجە بیگم خانم و ئاغا محەممەد خانی قاجار لە ماڵی كەریم خان/ بەشی دەیەم: ڕووداوەكانی ئازەربایجان/ بەشی یازدەیەم: شۆڕشی تەقی دوڕانی/ بەشی دوازدەیەم: ڕووداوەكانی باشوور (دزە دەریاییەكان)/ بەشی سیازدەیەم: شەڕی ناو بنەماڵە- سێشەممە ١٣ی سەفەری ١١٩٣/ بەشی چواردەیەم: نەیارێكی دەرەوەی بنەماڵەی زەند/ بەشی پازدەیەم: دوایەمین حیلەی غوڕان (دوو تەتەر)/ بەشی شازدەیەم: شیراز پاش كوژرانی جەعفەر خان سەرەتای زستانی ١١٦٧ی هەتاوی/ بەشی حەڤدەیەم: یەكەمین ڕووبەڕووبوونەوەی لوتف عەلی خان و ئاغا محەممەد خان/ بەشی هەژدەیەم: خەیانەت و پیلانی حاجی ئیبراهیم كلانتەر/ بەشی نۆزدەیەم:

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە كۆدی ٩٥٠,١/٤٩٨ پارێزراوە.

کارەساتی سمیرمی سەروو/ بەشی بیستەم: دەردەدڵیی لوتف عەلی خان/ بەشی بیست و یەکەم: بەسەرهاتی دەریای نوور و گەوهەرەکانی تر/ بەشی بیست و دووەم: حاجی ئیبراهیم ماندوو ئەبێت/ بەشی بیست و سێیەم: شەڕی دۆڵی ئەبرەج/ بەشی بیست و چوارەم: کرمان/ بەشی بیست و پێنجەم: بەجێهێشتنی کرمان/ بەشی بیست و شەشەم: بەهاری غەمناک.[1]

٢٥٣. کتێبی دیاربەکرییە- مێژووی حەسەن بەگی ئاق قۆیوونلوو و باب و باپیرانی و هەرچی سەبارەتە بەوی لە دیرۆکانی قەرەقۆیوونلوو و چۆغاتای دا

نووسەر: ئەبوبەکر تارانی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: سەلاحەددین ئاشتی

لەبڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٥٠٦، س: ٢٠٠٧، ل:٦٠٥، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆک:[2]

پێرست/ سەردەق: سەلاحەددین ئاشتی/ پێشەکی: فارووق سومێر/ بەشی یەکەم: هەندێك بابەتی وەك: دەسپێك/ باسی بنە و بنەچەکەی خاوەن شکۆی مەزن/ باسی ژیان و بەسەرهاتی میری ناودار عوسمان بەگ/ باسی دەسەڵات و فەرمانڕەوایەتی قازی بوورهانەدین و چوونی میری مەند و ماقوڵ بۆ لای/ باسی داگیرکردنی خاکی ئەرمەنییان بەدەستی عوسمان بەگ و دابەشینی بەسەر خزمانیدا/ باسی گیرانی ئامێدی بەدەست سوڵتان هەمزە/ باسی گەڕانەوەی ئەسکەندەر لەلای ڕۆمەوە/ باسی گەمارۆدانی قەڵای جەعبەر لەلایەن عەرەبانەوە/ باسی گەمارۆدانی سوڵتان هەمزە/ باسی ناکۆکی شێخ حەسەن بەگ/ باسی بانگهێشتن کرانی مەحموودبەگ لە بەغداوە لەلایەن عەلی مەماشەوە/ باسی ڕووداوەکانی ساڵانی ٨٤٩-٨٥٠ك ١٤٤٥-١٤٤٦ز/ باسی بزوتنەوەی جیهانشامیرزا بەرەو دیاربەکر/ باسی هرووژمی خاوەن شکۆ بۆ لای قەڵای ڕۆها بەمەبەستی یاریدانی برای/ باسی دیاریکردنی هێزێکی تایبەت لەلایەن ڕۆستەمی تورخانەوە بەمەبەستی بەرپەرچدانەوەی چالاکی/ ئازایەتییەکانی خاوەن شکۆ/ باسی دەرکەوتنی خاوەن شکۆ لە شار و سەرکەوتنی/ باسی

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١١٣٤/١٢ پارێزراوە.

چـوونی خـاوەن شـکۆ و تێکـشکانی/ باسـی سـەرکەوتن و پـەیمان شـکانی جیهانـشامیرزا/ باسـی کـوژرانی ژمارەیـەکی گـەمارۆدەران لـەو شـوێنەی کـە قەرەقۆیوونلوو خۆیـان داگرتبوو/ باسی تەمای شالاو بۆ سەر ماڵی ڕۆستەمی تورخـان/ باسـی تـالانی قـەڵای هـەتتاخ و مێهرنـی/ باسـی گـەمارۆی ئامێـدی دەروازەی ڕزگاری لەلایەن ڕۆستەمی تورخانەوە/ باسی بزوتنەوەی خاوەن شکۆ بـەرەو کـوردان/ بەشـی دووەم: هەنـدێك بابـەتی وەك: باسـی میرانـی چـوغتای (چـوغاتای) و قـەرەقۆیوونلوو/ باسـی کۆچـی دوایـی خـاوەن شـکۆی پایەبـەرز شـاروخ مـیرزا/ باسـی گەڕانـەوەی بـابور میرزا بـۆ خوراسـان/ باسـی دەرکـەوتنی حەسـەن عـەلی/ باسـی غـەزای گورجستان/ باسـی شـالاوی جیهانشامیرزا بـەرەو دیاربەکر/ باسـی نێرشـەڕی ئـەمیر مەزید و گیرانـی/ باسـی چۆنێتی حاڵ و باڵی چوغتای/ باسی گیرانی قەڵاکانی کوردستان/ باسی هاتنی نێردراوان لە لای ڕۆم و میـسرەوە/ پاشـکۆ: باسـی ڕووداوەکـانی سـاڵی ٨٧٦ك ١٤٧١ز/ باسـی ڕووداوەکـانی سـاڵی ٨٧٧ك ١٤٧٢ز شـەڕی حەسـەن پادشـا لەگـەڵ سـوڵتان محەممـەد پاشـای ڕۆم/ لیزگـەی نـاوی کەسـەکان/ لیزگـەی نـاوی شـوێنەکان/ لیزگەی ناوی هۆز و خێڵ و خانەدانان.

٢٥٤. کـەرکوك لـە سـەردەمی دەوڵـەتی عوسمانیـدا لـە نێـوان سـاڵانی ١٨٧٦-١٩٠٩ز

نووسەر: گۆران ئیبراهیم ساڵح

لە بڵاوکراوەکانی مەکتەبی بیروهۆشیاری (ی. ن. ك)

چاپ: یەکەم، چ: حەمدی، ش: سلێمانی، ژس: ٦٠، س: ٢٠٠٧، ل:٢٢٦، ق: (١٥×٢١)

ناوەڕۆك:[١]

پێڕست/ پێشەکی/ دەروازە: کەرکووك لـە قۆناغە مێژووییەکاندا/ بەشـی یەکـەم: چەمك و زاراوە و شوێنی جوگرافی کەرکووك/ چەمك و زاراوە و ڕەچەڵەکی ناوی کـەرکووك/ کـەرکووك لـە ئینـسایکلۆپیدیای بیـانیی و ئیـسلامیدا/ سـنووری جوگرافیای کەرکووك کوردستان/ بەشی دووەم: سیستەمی ئیداری و سیاسـەتی دەوڵەتی عوسمانی لە کەرکووك/ گۆڕانی سیستمی ئیداری دەوڵـەتی عوسمـانی و دروسـتبوونی ویلایـەتی مووسـڵ ١٨٧٩ز- پێگـە و بـارودۆخی کـەرکووك لـەو گۆڕانـەدا/ ڕێـژە و ژمـارەی دانیـشتوانی کـەرکووك لـە سەرچـاوە بیـانی و

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٦٩٨/١٢ پارێزراوە.

تورکییەکان و ڕەوشی کۆمەڵایەتی شار/ سیاسەتی دەوڵەتی عوسمانی لە کەرکووکدا و باردۆخی سیاسی ئەم شارە/ بەشی سێیەم: ڕەوشی خوێندن و فەرهەنگی و ئابووری شاری کەرکووك/ ڕەوشی ئابووری شاری کەرکووك/ دۆزینەوەی نەوت لە کەرکووك/ هەوڵەکانی وڵاتانی ڕۆژئاوا و هەڵوێستی دەوڵەتی عوسمانی لەو میانەدا/ ئەنجام/ لیستی سەرچاوەکان/ پاشکۆ.[١]

٢٥٥. کوردستان لە بەردەم فتوحاتی ئیسلامی دا

نووسەر: حەسەن مەحموود حەمەکەریم
لە بڵاوکراوەکانی پرۆژەی تیشك
چاپ: چوارەم، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ١٠٦، س: ٢٠٠٧، ل:٤٤٨، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:[٢]
هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٨٢.

٢٥٦. کوردستان لە بازنەی کێشەی ڕۆژهەڵاتیدا ١٨٠٠- ١٩٠٠ (لێکۆڵینەوەیەکی مێژووییە)

نووسەر: کامەران محەممەد عەلی
لەبڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی ڕۆژنامەنووسیی و چاپ و بڵاوکردنەوە
چاپ: یەکەم، چ: و-ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٤٤، س: ٢٠٠٧، ل:٣٢٢، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:[٣]
ناوەرۆك/ پێشەکی/ دەروازە/ بەشی یەکەم: ململانێی زلهێزە ئەوروپاییەکان و بەرژەوەندییەکانیان لە کوردستاندا/ هەلومەرجی کوردستان لە سەدەی نۆزدەیەمدا/ ئابووری/ کۆمەڵایەتی/ سیاسی/ چاوتێرکردنی زلهێزەکان لە کوردستان و بەرژەوەندییەکانیان لە ناوچەکەدا/ بەرژەوەندییە: ئابوورییەکان- سیاسیی و سەربازییەکان- ئاینییەکان/ بەشی دووەم: هەڵوێستی زلهێزەکانی کێشەی ڕۆژهەڵاتی لە میرنشین و بزاڤ و ڕاپەڕینە کوردییەکان/ میرنشینی: سۆران- بابان- بۆتان- ئەوانی تر/ کێشەی ڕۆژهەڵاتی و هەڵوێست لە بزاڤ و ڕاپەڕینە کوردییەکان/ یەزدان شێر/ شۆڕشی شێخ عوبەیدوڵڵای نەهری/ بەشی سێیەم: کاریگەری کێشەی

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە ئینگلیزی نووسراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٧٠٧/١٢ پارێزراوە.
٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژەدا پارێزراوە.

ڕۆژهەڵاتی لەسەر ململانێی نێوان دەوڵەتی عوسمانی و دەوڵەتی قاجاری و سیاسەتیان بەرانبەر بە کورد/ ڕۆڵی زلهێزەکان لە ململانێی هەرێمایەتییەکانی پەیوەست بە کوردستانەوە/ سیاسەتی دەوڵەتی عوسمانی و دەوڵەتی قاجاری بەرانبەر بە کورد/ کێشەی ڕۆژهەڵاتی و کاریگەری لەسەر سیاسەتی دەوڵەتی عوسمانی بەرامبەر بە کورد/ پێکهێنانی سوارەی حەمیدی/ پێوەندی کورد و ئەرمەن/ بانگەشە بۆ کۆمەڵەی ئیسلامی/ کێشەی ڕۆژهەڵاتی و کاریگەری لەسەر سیاسەتی دەوڵەتی قاجاری بەرانبەر بە کورد/ ئەنجام/ سەرچاوەکان/ پاشکۆکان/ کورتەی باسەکە بە زمانی عەرەبی و ئینگلیزی.[1]

٢٥٧. کوردنامە- بەرگی یەکەم

نووسەر: دکتۆر ئەمین موتابچی

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: کەرکووک، ژس: ؟، س: ٢٠٠٧، ل:١٦٢، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[2]

پێشەکی/ چەند سەرنجێك/ کوردنامە/ حوکمەت و ئەمارەتە کوردەکان دوای هاتنی ئیسلام/ بەشی دووەم و دەربارەی ئەمارەتە کوردەکان لە سووڕی ئیسلامیدا/ پاشکۆی کوردنامە/ پێرستی ناو و شوێن/ پێرستی ڕوونکردنەوە/ کتێب و سەرچاوە/ کورتەیەك لە بارەی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی/ ناوەرۆك.

٢٥٨. گرنگی کورد و کوردستان لە قۆناغە مێژووییەکانی ئێران تا سەردەمی ئەفشاریە- چۆنیەتی پێکهاتنی ئەمارەتە کوردیەکان

نووسین و ئامادەکردنی: مەنسوور مەخدووم

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: ڕەفعەت مرادی

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی خانەی وەرگێڕان

چاپ: یەکەم، چ: ڕوون، ش: سلێمانی، ژس: ٨٠٢، س: ٢٠٠٧، ل:١٤٦، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[3]

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ١٤٢.

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٨٦/٦ پارێزراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٠٧٤/١٢ پارێزراوە.

٢٥٩. مێژووی میافارقین و ئامەد

نووسەر: ئیبنو ئەزەرقی فارقی

ساخکردنەوەی: د. بەدەوی عەبدولەتیف عەوەز

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: د. قادر محەممەد پشدەری و ئاکۆ بورهان محەممەد

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی خانەی وەرگێڕان

چاپ: یەکەم، چ: منارە، ش: هەولێر، ژس: ٢٧٤، س: ٢٠٠٧، ل:١٦٤، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ پێشەکی ساخکەرەوە/ پێشەکی وەرگێڕ/ باسی سەرەتای فەرمانڕەوایی کوردان لە میافاریقین/ باسی فەرمانڕەوایی بەرەبابی مەڕوان لە هەموو دیاربەکر/ باسی خەلافەتی ئەبی عەباس قادر کوڕی ئیسحاق موتتەقی/ باسی ویلایەتی میر نەسرولدەولە ئەبو نەسر ئەحمەد کوڕی مەڕوان/ باسی فەرمانڕەوایەتی میر نیزامەددین/ باسی ویلایەتی میر ناسرولدەولە مەنسوور.[٢]

٢٦٠. مێژووی کورد و کوردستان

نووسەر: محەممەد مەردۆخی کوردستانی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: عەبدولکەریم محەممەد سەعید

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: دووەم، چ: هێمن، ش: سلێمانی، ژس: ٦٥٦، س: ٢٠٠٧، ل:٢٤٧، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٣]

پێشەکی چاپی دووەم: توانا عەبدولکەریم/ پێشەکی: محەممەد ئەمین/ پێشەکی: کەیوان ئازاد ئەنوەر/ پێشەکی: وەرگێڕ/ سەرەتا: مەردۆخ/ ناوچە کوردنشینەکان/ بەشی یەکەم: گوزەرانی گشتی/ پەیدابوونی ئادەمیزاد/ نەژادی ئادەمیزاد و بردنی گەل و هۆزەکانی/ دەربارەی ئاری و تیرە و هۆزەکانی/ وشەی ئاری لە چییەوە هاتووە؟/ دەربارەی نەتەوە و هۆزەکانی ئاری/ بەشی دووەم: دەربارەی کورد و کوردستان/ پەیدابوونی کورد/ دەربارەی ڕابووردوی کورد/ کورد لە ٣٦٠٠-٨٥٣پ ز/ کورد لە ساڵی ٥٥٠ پ ز/ تا سەرەتای هاتنی ئیسلام/ هاودەردی کورد و پارس/ دەربارەی نووسین و زمان و دین و خوو و ڕەوشتی کورد/ ئایین و

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١١٠٧/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١١٩١/١٢ پارێزراوە.

خووڕەوشـت/ دەربـارەی کوردسـتان (ژمـارەی دانیـشتوانی هۆزەکـانی کـورد)/ ڕووبـەری کوردسـتان/ هـۆزە کوردەکانی بەشـی ئارارات/ هـۆزە کوردەکانی بەشـی ڕۆژهـەڵات/ هـۆز و تـیرە و لقـەکانی کـورد/ وڵاتـی مـاد/ سـنووری وڵاتـی مـاد/ سەرنجێکی گشتی لە هەر سێ دەوڵەتی (کلدان- ئاشووری- عیلام)/ فەرمانڕەوایی ئاشـوور/ لەناوچـوونی دەوڵـەتی بابـل/ پێکهـاتنی دەوڵـەتی مـاد/ دەربـارەی فەرمانڕەوایانی ماد/ زانا و ئەدیبەکانی کوردستان/ سەرچاوەکان/ چەند وێنەیەك.

٢٦١. مێژوونامە لە ١-١-٠٠١ تاکو ١-٦-٢٠٠٦- بەرگی یەکەم

نووسەر: عەلی کەندی

چاپ: یەکەم، چ: و- پەروەردە، ش: هەولێر، ژس: ٤٢: ٢٠٠٧، ل:٩١٧: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی: د. مارف خەزنەدار/ دەسپێك: عەلی کەندی (لێرەدا نووسراوە: ئەوەی دەیخەمە بەر دەستتان کارێکی مێژوویی گرنگە لە مێژووی ڕووداوەکانی کورد و کوردسـتان و گـەلانی جیهـان لـە ١-١-٠٠١ تـاکو ١-٦-٢٠٠٦ بـەپێی قۆناغـە تێپـەڕبووەکانی پەرەسـەندن و پێـشکەوتن و گەشـەکردن لـە هـەموو بـوارە جیاجیاکانی نەتەوەیی و نیشتیمانی و ڕامیاری و ئابووری و سەربازی و زمان و مێـژوو و کـەلتوور و دابونـەریت و شـوێنەوار و شارسـتانیەت....)/ لـەدوای ئەمـەوە بـۆ هـەموو ئـەو ڕۆژانـەی کـە ڕووداو یـان زانیارییـان لەسـەر هەیـە ڕۆژ و مانگ و ساڵەکانی نووسیوە و زانیارییەکانی دەرخستووە..../ سەرچاوەکان.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ‌ادا بە کۆدی ١٣٠٧/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە، هەروەها وێنەیەکی نووسەر و کورتەیەك لە پێشەکییەکەی دانراوە...

٢٦٢. مێژووی کوردستان

نووسەر: ئەکرەم جەمیل پاشا
وەرگێڕانی لە تورکییەوە: فەیزوڵڵا برایم خان، بارزان وەهاب
لە بڵاوکراوەکانی وەزارەتی ڕۆشنبیری– دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی بیر
چاپ: سێیەم، چ: باریش، ش: دیاربەکر، ژس: [1]؟، س: ٢٠٠٧، ل:١٧٦، ق: (١٣×٢٠)
ناوەڕۆك:[2]

ناوەڕۆك/ بۆ خوێنەرە بەڕێزەکانم: ئەکرەم جەمیل پاشا/ چەند وتەیەك/ ڕیشەی نیـژادی کوردەکـان/ ڕاو بۆچـوونەکانی میتۆلۆژیـك سـەبارەت بـە ڕیـشەکانی کوردەکان/ کۆچی گەورە/ باری کۆمەڵایەتی: زمانی کورد/ نووسینی کوردی/ ئـایینی کوردەکـان/ دابونەریتـەکان/ شـێوازی ڕاپەڕانـدن/ پێکهاتـەی دەسـەڵات لەلایـەن کوردەکـانی ئاراراتـەوە: دەسـەڵاتی لۆلۆبیـۆم/ دەسـەڵاتی کوتیـوم/ دەسـەڵاتی ئەنزانـەکان/ دەسـەڵاتدارییەتی کاردونیـا/ دەسـەڵاتی کهـوری/ دەسـەڵاتی میتانییـەکان/ دەسـەڵاتی نەهریـەکان/ دەسـەڵاتدارییەتی موشـکی/ دەسـەڵاتی خالدییـەکان/ دەسـەڵاتدارییەتی ئـالاڕۆد/ ئیمپراتۆریـەتی مادیـا/ پێکهاتـەی ئیمپراتۆریـەتی مادیـا/ کـەی کـاووس/ پاشـا کیانییـەکان ئەوانـەی فـەرمانڕەوایی هەمـەدانیان کـرد/ کـەی تـووس/ کـەی فریبـزەر/ کـەی ئەخـسار/ ڕمانی دەوڵەتی ئاشووری/ کەی ئاستیاخ (ئیختو ویکو)/ هێنانە خوارەوەی کەی ئاستیاخ لەسەر تەختی فەرمانڕەوایی/ کوروش (کەی خوسرەو)/ کەی کاوسی یەکەم/ کەی دارا یەکەم/ کەی سەرخاس/ داگیرکردنی یۆنان و شەڕی سالامیس/ کـەی ئەردەشـێری یەکـەم/ کـەی دارای دووەم/ کـەی ئەردەشـێری دووەم/ کـەی ئەردەشێری سێیەم/ کـەی دارای سێیەم/ هێرشـەکەی ئەسکەندەری گـەورە بـۆ سـەر کوردسـتان/ ئـەو پاشـا کیانییانـەی فـەرمانڕەوایی بـەلخیان کـرد/ کـەی کەشتاسـب/ کـەی بەهمـەن/ کـەی بانوهومـای/ فـەرمانڕەوایی سـلوقییەکان لـە کوردستان: دەوڵەتی سلوقی/ ئەو دەوڵەتە کوردییانەی کە لەم سەدەیە و دواتر دامـەزران/ دەوڵـەتی میدی/ دەوڵـەتی کاشـانی/ دەوڵـەتی فرسـی یـان دەوڵـەتی ئەشـکانی/ میهـردادی یەکـەم/ فـەرهادی/ کهـوردی یەکـەم/ دوایـین ڕۆژەکـانی دەوڵـەتی ئەشـکانی/ دەوڵـەتی ئەرشـاکی/ تیکرانـی گـەورە/ دەوڵـەتی ساسـانی/ ئەردەشێری بابەك/ سابووری یەکەم/ سابووری دووەم/ ئەنوشیروان (نوشیروان)/

١– ژمارەی سپاردنی نییە و کۆدی ISBN: ٩٧٨–٩٧٥–٠١٥٠٥–٥–٥ وەرگرتووە.
٢– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٢٠٥ پارێزراوە.

کوردستان له ژێر هەژموونی عەرەب/ شەڕی شارەزوور و پاوە/ کورد لە سەردەمی ئەمەوی و عەباسی و ئەبو موسلیم خوراسانی/ دەوڵەتی لوڕیی گەورە (دەوڵەتی فەزڵەوی)/ دەوڵەتی دەیلەمیان (دەوڵەتی باویان)/ دەوڵەتی حەسنەوی/ دەوڵەتی مەروانی/ دەوڵەتی ئەییوبی/ شەڕی حوتەین/ گەڕاندنەوەی بیت ئەلموقەدەس/ مەملەکەتی خورتان و سیستان/ چەند وشەیەکی پێویست سەبارەت بە عەباسییەکان و ئەبو موسلیمی خوراسانی/ خیانەتی عەرەب و داڕمانی ڕەوشتی بنەماڵەی عەباسییەکان/ حەبەشی خەلیفە بێ شەرمانە ئەم پارچە شیعرەی بۆ هۆنیەوە/ ئەو سونەتەی دووەم خەلیفەی عەباسییەکان ئەلمەنسوور بە خوێن و خیانەت هێنایە ئاراوە/ دەوڵەتی سەفەوی و سوڵتان سەلیم یاوزی (ستەمکار)/ دامەزراندنی دەوڵەتی سەفەوی/ ڕێککەوتنی میرەکانی کورد لەگەڵ سوڵتان سەلیم یاوز/ شەڕی چلدێران/ پەیماننناوی ئەماسیا/ ئەوەی بەسەر کورددا هات دوای پەیمانی ئەماسیا/ لەناوبردنی ئەمارەتە کوردییەکان و بنەماڵەی کورد/ دەستبەسەراگرتنی خەلافەتی ئیسلامی لەلایەن سوڵتان سەلیمەوە/ دەوڵەتی سەفەوی دوای شکستی چلدێران/ بنەماڵەی پەهلەوی/ حکوومەتی ئەرمینیا لە ئاسیای بچووک/ پەیوەندییەکانی کورد- ئەرمەن لە دەرکەوتنی ئیسلامەوە تا ڕۆژی ئەمڕۆمان/ هۆکارەکانی بەرەوپێشچوونی ئەرمەن لە زانست و ڕۆشنبیریدا زیاتر لە کورد.

٢٦٣. مێژووی کۆنی کەرکوك لەبەر ڕۆشنایی دەقەکانی نوزی دا- توێژینەوەیەکی مێژوویی، سیاسی و ئابوورییە

نووسەر: کامەران کوێخا جەلال

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: خانی، ش: دهۆك، ژس: ٤٠٤، س: ٢٠٠٧، ل:٢١٣، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

ڕوونکردنەوە/ کورتکراوەی سەرچاوەکان/ ناوەرۆك/ پێشەکی/ تیشکێك بۆ مێژووی دۆزینەوەی تابلۆکانی نوزی/ بەشی یەکەم: کەرکووك لە کۆنترین ڕۆژگارەکانیەوە تا کۆتایی هەزارەی سێیەمی پ. ز/ هەندێ تایبەتمەندێتی جوگرافی/ پێگە و تۆبۆگرافیا/ ئاو و هەوا/ نوزی/ ئەڕاپخا/ کوڕ و خاننی (تل الفخار)/ دانیشتووان/ سوباری/ گوتی/ خوڕی/ ڕەگەز/ زمان/ دەرکەوتن و بڵاوبوونەوەی خوڕی لە مێژوودا/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ۳ادا بە کۆدی ١٣١٩/١٢ پارێزراوە.

ئایین/ کەرکووك لە کۆنترین ڕۆژگارەکانییەوە تا کۆتایی هەزارەی سێیەمی پ. ز/ چاخەکانی پێش نووسین/ چاخی بنەماڵەکان/ چاخی ئەکەدی/ چاخی گوتی/ چاخی بنەماڵەی سێیەمی ئوور/ بەشی دووەم: باردۆخی سیاسی/ سەرەتای هەزارەی ٢پ. ز تا ١٧٥٠/ دەوڵەت و میرنشینەکان/ بووژانەوەی توڕوکو/ چاخی خوڕی- میتانی/ شانشینی ئەڕاپخا/ دەوڵەتی میتانی/ میتانی لە سەرچاوە مێخییەکاندا/ باردۆخی سیاسی/ لاوازبوونی میتانیی و چارەنووسی ئەڕاپخا/ بەشی سێیەم: ژیانی ئابووری/ کشتوکاڵ/ پیشە و پیشەسازی دەستی/ بازرگانی/ دراو یان ئامرازی مامەڵەکردن/ ڕێگا بازرگانییەکان/ ئامرازەکانی گواستنەوە/ دەرئەنجام/ سەرچاوەکان/ پاشکۆکان/ کورتەی توێژینەوەکە بە زمانی عەرەبی و ئینگلیزی.

٢٦٤. **میر عەبداڵ خانی بدلیس** (١٦٠٥-١٧٠١) **بلیمەتێکی فەرامۆشکراو لە مێژووی کورددا**

لێکۆڵینەوەی: بوار نوورەدین

لە بڵاوکراوەکانی مەکتەبی بیرو هۆشیاری (ی. ن. ك)

چاپ: یەکەم، چ: حەمدی، ش: سلێمانی، ژس: ٦٥٠، س: ٢٠٠٧، ل:٢٣٢، ق: (١٣×٢١)

ناوەرۆك:[١][٢]

تەوەری یەکەم: گریمانەی لێکۆڵینەوەکە/ بایەخی لێکۆڵینەوەکە/ ڕێگرییەکانی بەردەم لێکۆڵینەوەکە/ تەوەری دووەم: دەستەبەرکردنی زانیاریی و سەرچاوە/ پیشتبەستن بە فۆلکلۆری کوردی/ ناسنامەی کتێبی (سیاحەتنامەی ئەولیا چەلەبی)/ گەشتنامەکە/ ئەولیا چەلەبی/ هەڵسەنگاندنێك/ شێوازی نووسینی سیاحەتنامەکەی ئەولیا چەلەبی/ تەوەری سێیەم: چوارچێوەی سیاسی/ پێکهاتەی سەربازی/ سنووری میرنشینەکە/ بواری ئابووری و شارستانی/ پێکهاتەی دانیشتوان/ خان عەبدال خان ٩٩٥-١٠٩١ك/ هۆکارەکانی شکاندنی سەروەریی میرنشینی بدلیس/ هەنگاوەکانی دەستپێکردنی جەنگ/ تاوان و تاڵان و تۆقاندنی ئەو سەردەمەی عوسمانییەکان لە کوردستاندا/ شێوازی جەنگ/ هۆکاری شکستی میرنشینی بدلیس/ دەسکەوتی عوسمانییەکان لەم شەڕەدا/ دەسکەوتەکانی ئەحمەد پاشا/ کتێبخانەکە عەبدال خان/ ئەنجامی لێکۆڵینەوەکە/ پێشنیار و ڕاسپاردە/ سەرچاوەکان/ نەخشە و وێنەکان.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٠١٠/١٢ پارێزراوە.

٢-

٢٦٥. میر عەبدال خانی بدلیس بلیمەتێكی فەرامۆشكراو لە مێژووی كورددا

لێكۆڵینەوەی: بوار نوورەدین

چاپ: دووەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٦٥٠[١]، س: ٢٠٠٧، ل:١٦٠، ق: (١٦×٢٤)

ناوەرۆك:[٢]

هەمان ناوەرۆكی چاپی یەكەمی هەیە، بە كەمێك زانیاری زۆرترەوە، بڕوانە كتێبی پێش خۆی ژمارە ٢٦٤.[٣]

٢٦٦. ئەسكەندەری مەكدۆنی لە قوڵایی مێژوودا- لەشكركێشی ئەسكەندەر ساڵی ٣٣٤-٣٢٤ پ.ز/ بەشی دووەم

نووسەر: ل. ڤورونكۆڤا

وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە: سابیر عەلی هەریری

لەبڵاوكراوەكانی بەڕێوەبەرایەتی گشتیی ڕۆژنامەنووسیی و چاپكردن و بڵاوكردنەوە

چاپ: یەكەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ١٣٩، س: ٢٠٠٨، ل:٣٧٩، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٤]

هەندێ ناونیشانی وەك: ڕاموسانی قەڕاڵ/ خیانەت/ دادگای لەشكر/ وڵاتی ئازادیخواز/ كلیت/ ڕۆكسانە/ جەنگاوەرەكانی باڵدار/ دەروازە بۆ هیند/ زەماوەندی بووك گواستنەوەی بە كۆمەڵ/ تۆڵەی زیۆس/ بابل/ كۆتایی ڕێگا/ فەهرەست.[٥]

١- بەهەمان ژمارە سپاردنی ٢٠٠٧ لە ٢٠٠٨دا چاپ كراوەتەوە.

٢- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە كۆدی ١٢٥٥/١٢ پارێزراوە.

٣- ئەم كتێبە لەلایەن (عەلی شەمدین)ـەوە بۆ سەر زمانی عەرەبی وەرگێڕدراوە و لە ساڵی ٢٠١١دا لەلایەن (دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم)ـەوە چاپ كراوە. كە بۆ چاپە عەرەبییەكە (د. حوسامەددین عەلی غالب نەقشبەندی) و چەند مامۆستایەكی تریش پێیداچوونەتەوە و ناوەشەكی بووە بە (إمارة بدليس والأمير عبدال خان البدليسي في كتاب أوليا جلبي السياحتنامة- دراسة تحليلية).

٤- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٥- لەسەر بەرگی دواوە، وێنەیەك و ژیاننامەی نووسەر دانراوە.

٢٦٧. تەواوی مێژوو - بەرگی یەکەم

نووسەر: عیزەددین ئیبن ئەسیر

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە بۆ فارسی: د. سەید محەممەد حسینی ڕۆحانی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: زاهیر محەممەد ڕەشید

پێداچوونەوەی: پ.ی. یاسین سەردەشتی

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٥٢، س: ٢٠٠٨، ل:٤٢٠، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[1]

پێرست/ پێشەکی: پ. ی. د. یاسین/ پێشەکی: وەرگێڕ/ چۆنێتی نووسین: نووسەر/ هەندێك بابەتی وەك: / سوودەکانی مێژوو نووسین/ سوودەکانی ئەو دنیای مێژوو/ کاتێك مێژوونوسین لە ئیسلام دەستی پێکرد/ مێژووی عەرەب پێش ئیسلام/ وتار سەبارەت بە زەمان/ وتار سەبارەت بە ئافراندن و ئەوەی یەکەم دیاردە چی بوو... (هەندێ بابەتی ئایینی)/ لەدایکبوونی شیس/ پاشایەتی تەهمورس/ پاشایەتی جەمشید/ پاشایەتی فەرەیدوون/ بیوراسب یان ئاژی دەهاك کە عەرەبەکان پێی دەڵێن زووحاك/ ڕووداوەکانی نێوان نوح و ئیبراهیم/ داستانی لوت و خەڵکەکەی/ داستانی ئەییوب/ داستانی یوسف/ شوعەیب/ خزر/ مەنوچەهر/ موسا/ قاروون/ کەیقوباد/ ئەلیاس/ ئەشمویل و تالوت/ داستانی پاشایەتی (داود- سلێمان بن داود)/ پاشایەتی کەیخوسرەو بن سیاوەخش کوڕی کەیکاووس/ داستانی شوعیای پێغەمبەر/ پاشایەتی لیهراسب و کوڕەکەی بشتاسب و دەرکەوتنی زەردەشت/ بەسەرهاتی ئەردەشێر بەهمەن و کچەکەی خەمانا/ سەربوردەی کارەکانی دارای گەورە و کوڕەکەی دارای بچووك.../ داستانی ئەسکەندەری دووشاخ/ بەسەرهاتی کاری پاشاکانی ئێران دوای ئەسکەندەر/ پاشایەتی ئەشك کوڕی ئەشکان/ پاشایەتی گودەرز/ داستانی کوژرانی زەکەریا/ داستانی پێغەمبەر عیسا/ ئاماژەدان بە پاشاکانی ڕۆم کە سێ توێژن/ داستانی گەشتنی هۆزە عەرەبییەکان بە ئێراق و دابەزینی ئەوان لە حیرە/ بەسەرهاتی جەشیمە ئەبرەش/ هاوڕێیانی ئەشکەوت/ داستانی (هاوڕێیانی ئەشکەوت)/ یونس بن مەتی/ شەمسون/ جەرجیس/ خالید بن سینان عەبەسی/ چینەکانی پاشاکانیی ئێران/ پیشدادییەکان/ کیانییەکان/ ئەشغانییە (ئەشکانییەکان)/ ساسانییەکان/ بەسەرهاتی ئەردەشێر کوڕی بابەك و پاشاکانی ئێران.[2]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٤٦٩/١٢ پارێزراوە و لە ئەرشیڤی ژەیشدا بە ژمارە ٢٢٠٨٦ تۆمار کراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوەی هەموو بەرگەکان، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٢٦٨. تەواوی مێژوو- بەرگی دووەم

نووسەر: عیزەددین ئیبن ئەسیر

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە بۆ فارسی: د. سەید محەممەد حسینی ڕۆحانی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: زاهیر محەممەد ڕەشید

پێداچوونەوەی: پ.ی. یاسین سەردەشتی

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٥٢، س: ٢٠٠٨، ل:٤٢١- ٨٢١، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێرست/ هەندێك بابەتی وەك: پاشایەتی شاپوور کوڕی ئەردەشێر کوڕی بابەك/ داستانی شاری حزر/ پاشایەتی هورموزان کوڕی شاپوور کوڕی بابەك/ پاشایەتی بەهرام کوڕی هورموز کوڕی شاپوور/ پاشایەتی بەهرام کوڕی بەهرام کوڕی هورموز کوڕی شاپوور کوڕی ئەردەشێر/ پاشایەتی نێرسی کوڕی بەهرام/ پاشایەتی شاپوور شان کونکەرە/ هۆکارەکانی باوەڕهێنانی قەیسەر/ پاشایەتی ئەردەشێر کوڕی هورموز کوڕی نێرسی کوڕی بەهرام کوڕی شاپوور کوڕی ئەردەشێر کوڕی بابەك/ پاشایەتی شاپوور کوڕی شاپوور شان کونکەرە/ بەهرام کوڕی شاپووری شان کونکەرە/ یەزدگێردی تاوانبار کوڕی بەهرام کوڕی شاپووری شان کونکەرە/ پاشایەتی بەهرام کوڕ یەزدگێردی تاوانبار/ پاشایەتی یەزدگێرد کوڕی بەهرامی کور/ پاشایەتی فەیرووز کوڕی یەزدگێرد کوڕی بەهرام (کوژرانی براکەی ئەو هورموز و سیان لە خزمەکانی)/ ڕووداوەکانی سەرزەمینی عەرەب لە ڕۆژگاری یەزدگێرد و فەیرووز/ پاشایەتی بلاش کوڕی فەیرووز کوڕی یەزدگێرد/ پاشایەتی قوباد کوڕی فەیرووز کوڕی یەزدگێرد/ پاشایەتی زونواس/ پاشایەتی خوسرەو ئەنەوشیروان کوڕی قوباد کوڕی فەیرووز کوڕی ئەزدگێرد کوڕی بەهرامی گور کوڕی ئەزدگێردی تاوانبار/ فەرمانڕەوایی خوسرەو ئەنەوشیروان بەسەرزەمینی ڕۆم/ کارەکانی ئەنەوشیروان لە ئەرمەنستان و ئازەربایجان.../ پاشایەتی خوسرەو شیرویە کوڕی پەرویز کوڕی هورمز کوڕی ئەنەوشیروان/ پاشایەتی ئەردەشێر/ پاشایەتی شاری بەراز/ پاشایەتی پووران کچی پەرویز کوڕی هورموز کوڕی ئەنەوشیروان/ پاشایەتی ئازەرمیدۆخت کچی پەرویز/ کوژرانی حەجەر باوکی ئەمروئولقەیس و شەڕەکان لە کوژرانی ئەو تا مەرگی ئەمروئولقەیس/ کۆمەڵێك لە ڕووداو و شەڕەکانی سەردەمی سەرهەڵدانی ئایینی ئیسلام.../ فاتیمەکان و عاتیکەکان.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٤٧٠/١٢ پارێزراوە و لە ئەرشیڤی ژەیشدا بە ژمارە ٢٢٠٨٨ تۆمار کراوە.

٢٦٩. تەواوی مێژوو- بەرگی سێیەم

نووسەر: عیزەددین ئیبن ئەسیر

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە بۆ فارسی: د. سەید محەممەد حسینی ڕۆحانی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: زاهیر محەممەد ڕەشید

پێداچوونەوەی: پ.ی. یاسین سەردەشتی

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٥٢، س: ٢٠٠٨، ل:٨٢٧- ١٢٢٨، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێڕست/ هەندێ ناونیشانی وەك: گەڕانەوە بۆ سەربوردەی پێغەمبەر (س)...(هەندێ بابەت لەبارەی پێغەمبەرەوە "س")/ ڕووداوەکانی ساڵی یەکەمی کۆچی[٢]/ ڕووداوەکانی ساڵی دووەمی کۆچی/ ڕووداوەکانی ساڵی سێیەمی کۆچی/ ڕووداوەکانی ساڵی چوارەمی کۆچی- شەڕی ڕەجیح/ ڕووداوەکانی ساڵی پێنجەمی کۆچی/ ڕووداوەکانی ساڵی شەشەمی کۆچی- شەڕی بەنی لحیان/ ڕووداوەکانی ساڵی حەوتەمی کۆچی/ ڕووداوەکانی ساڵی هەشتەمی کۆچی/ ڕووداوەکانی ساڵی نۆیەمی کۆچی/ ڕووداوەکانی ساڵی دەیەمی کۆچی/ ڕووداوەکانی ساڵی ١١: هەڵگەڕانەوەی هەندێ لەناوچەکان لەئایینی ئیسلام.../ ڕووداوەکانی ساڵی ١٢: ڕەوانەبوونی خالید بەرەو ئێراق و ئاشتی لە حیرە/ شەڕی سەنی/ شەڕی وەلەجە/ شەڕی ئولەیس لەسەر لێواری فورات/ شەڕی ئەمغیشا/ ڕووداوەکانی دوای گرتنی حیرە/ گرتنی ئەنبار/ شەڕی فیراز.../ ڕووداوەکانی ساڵی ١٣: دەست بەسەرداگرتنی وڵاتی شام/ ڕەوانەبوونی خالید لە ئێراقەوە بەرەو شام/ شەڕی یەرمووك...[٣]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٤٧١/١٢ پارێزراوە و لە ئەرشیڤی ژ٥یشدا بە ژمارە ١٦٦١٢ تۆمار کراوە.

٢- لەنووسینەوەی ناوەرۆکی هەموو بەرگەکانی ئەم کتێبەدا، لەبەرامبەر ساڵە کۆچییەکان، ساڵی زایینییش نووسراوە، کە بە پێویستمان نەزانی ساڵە زایینییەکان و (کۆچی) یان کورتکراوەکەی (ك) بنووسینەوە؟ چونکە دیارە هەموو بەرگەکانی ئەم کتێبە، لەسەر بنەمای ساڵی کۆچی نووسراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٢٧٠. تەواوی مێژوو- بەرگی چوارەم

نووسەر: عیزەددین ئیبن ئەسیر

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە بۆ فارسی: د. سەید محەممەد حسینی ڕۆحانی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: زاهیر محەممەد ڕەشید

پێداچوونەوەی: پ.ی. یاسین سەردەشتی

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٥٢، س: ٢٠٠٨، ل:١٢٣١-١٦٢٧، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێڕست/ هەندێ بابەتی وەك: ڕاپۆرتی کاری موسەنا کوڕی حارسە لە ئێراق/ دیاریکردنی عومەر لەلایەن ئەبوبەکرەوە/ گرتنی سەرزەمینەکانی دەوروبەری دیمەشق/ ڕاپۆرتی کاری موسەنا کوڕی حارسە و ئەبوعوبەیدە کوڕی مەسعوود/ بەسەرهاتی نەمارق/ شەڕی جالینووس/ شەڕی بوەیب/ ڕاپۆرتی خەنافس و بازاڕی بەغداد/ هۆکاری شەڕی قادسییە/ پاشایەتی یەزدگێرد/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٤: دەسپێکی شەڕی قادسییە/ شەڕی ئەمارس/ شەڕی ئەغواس/ شەوی هەریر و کوژرانی ڕۆستەم/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٥: دەست بەسەرداگرتنی قێنسرین و هاتنی هراکلیوس بۆ کۆنستانتین ئوپل (قوستەنتینییە)/ بەهرسیر یا شاری کۆنە یا شارە نزیکەکان لەلای ڕۆژهەڵات/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٦: دەست بەسەرداگرتنی شارەکانی ڕۆژئاوا یانی بەهرسیر/ گرتنی مەداینێك کە ئەیوانی خوسرەو لەوێیە/ شەڕی جەلەولا و دەست بەسەرداگرتنی حیلوان/ گرتنی تکریت و مووسڵ/ دەست بەسەرداگرتنی ماسەبەزان و قرقیسیا/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٧: دەست بەسەرداگرتنی جەزیرە و گرتنی ئەرمەنستان/ شەڕ لەگەڵ ئێران لە بەحرەین/ ئاشتی هورموزان و خەڵکی شوشتەر لەگەڵ موسڵمانان/ ئاشتی جوندی شاپوور/ ڕەوانەبوونی موسڵمانان بەرەو کرمان و شارەکانی تر/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٨- وشکە ساڵی: هاتنی عومەر بۆ شام دوای تاعوون/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٩: ڕووداوەکانی ساڵی ٢٠- گرتنی میسر/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢١: شەڕی نەهاوەند/ دەست بەسەرداگرتنی دینەوەر و سەیمەرە و شوێنەکانی دیکە/ دەست بەسەرداگرتنی هەمەدان و ماهین و شوێنەکانی دیکە/ هاتنی موسڵمانەکان بۆ سەرزەمینەکانی ئێران/ دەست بەسەرداگرتنی ئیسفەهان/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢٢:

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٤٧٢/١٢ پارێزراوە و لە ئەرشیڤی ژ٥یشدا بە ژمارە ٢٢٠٩٣ تۆمار کراوە.

دەست بەسەرداگرتنەوەی دووبارەی هەمەدان/ گرتنی قەزوێن و زەنجان/ دەست بەسەرداگرتنی ڕەی/ گرتنی قومس و گورگان و تەبەرستان/ گرتنی تەرابلسی ڕۆژئاوا و بەرقە/ گرتنی ئازەربایجان/ گرتنی باب/ دەست بەسەرداگرتنی موغان/ گرتنی خوراسان/ گرتنی شارەزوور و سامغان/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢٣: گرتنی توج/ گرتنی ئیستەخر و گور و شارەکانی تر/ گرتنی دارابگەر و فەسا/ گرتنی کرمان/ گرتنی سیستان/ هەندێ باس لەبارەی عومەری کوڕی خەتتابەوە (س)…/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢٤: ڕووداوەکانی ساڵی ٢٥: ئاشتی ئەرمەنستان و ئازەربایجان/ شەڕی معاویە لەگەڵ ڕۆمەکان/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢٦: ڕووداوەکانی ٢٧: ڕووداوەکانی ساڵی ٢٨: ڕووداوەکانی ساڵی ٢٩: پەیمان شکێنی خەڵکی فارس/ ڕووداوەکانی ساڵی ٣٠: ڕووداوەکانی ساڵی ٣١: شەڕی صواری/ کوژرانی یەزدگێرد کوڕی شەهریار/ ڕووداوەکانی ساڵی ٣٢/ ڕووداوەکانی ساڵی ٣٣/ ڕەوانەکردنی کوفییەکان بۆ شام/ ڕووداوەکانی ساڵی ٣٤/ ڕووداوەکانی ساڵی ٣٥.

٢٧١. چەند لێکۆڵینەوەیەك دەربارەی مێژووی کورد لە سەدەکانی ناوەڕاستدا

نووسەر: د. زرار سدیق تۆفیق
لە بڵاوکراوەکانی ئەکادیمیای کوردی
چاپ: یەکەم، چ: خانی، ش: دهۆك، ژس: ١٨٢٠، س: ٢٠٠٨، ل:٢٠٤، ق: (١٧×٢٣)
ناوەڕۆك:[١]

پێشەکی/ قۆناغەکانی سەرهەڵدان و گەشەکردنی میرنشینە کوردییەکان لە سەردەمی عەباسی/ میرنشینی لوڕستانی گەورە لە سەدەی پێنجەمی کۆچی- یازدەیەمی زایینی- سەردەمی میر هەزار ئەسپ کوڕی بەنگێر کوڕی عەیازی کورد و کوڕەکانی (پێش ٤٣٦ك- ١٠٤٤ز- ٤٦٢- ١٠٦٩ز)/ هۆزی گۆران- ڕۆڵی سیاسی و ڕۆشنبیری لە سەدەکانی ناوەڕاستدا/ ڕۆڵی سیاسی و ئاواکاریی کوردە قەیمورییەکان لە وڵاتی شام و میسردا/ کوردە چاکییەکان- ڕۆڵی سیاسی و کارگێڕی و ئایینییان لە وڵاتی شام و میسردا/ کوردەکانی سوپای مەملوکی لە نیوەی دووەمی سەدەی حەوتەمی کۆچی- سیازدەی زایینی/ تیرۆشکێك لەسەر ڕۆڵی ئاڤاکاری و بیناسازی کورد لە وڵاتی شام و میسر/ لیستی سەرچاوەکان/ پوختەی بابەتەکان بە زمانی عەرەبی/ ناوەڕۆك.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤دا پارێزراوە.

٢٧٢. چەند وتارێکی کوردناسی (١، ٢، ٣)

وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە و پێشەکی و پەراوێز: ئەنوەر قادر محەممەد

لە بڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: سێیەمی لێ زیادکراو، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٦١٨، س: ٢٠٠٨، ل: ٤٧٠، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:

ئەم چاپەی (کوردناسی)/ پێڕست/ لێرەوە هەمان ناوەرۆکی هەردوو چاپەکەی پێشتری هەیە، بڕوانە هەردوو کتێبی ٥٢ و ١١٥.

بەرگی سێیەم: م. ب. ڕودینکۆ: پێشەکی و بەشی کێشەی بۆشایی و کەلێنی سەدەی شازدەیەم لە (مێژووی ئەدەبی کوردیدا)ی کتێبی ڤێرشوونە ئەدەبی و فۆلکلۆرییەکانی پۆیەمای (یوسف و زولێخا)ی کوردی، لەگەڵ ڕانانی کتێبەکە/ م. ب. ڕودینکۆ: کێشەی بۆشایی و کەلێنی سەدەی شازدەیەم لە ئەدەبی کوردیدا/ جەلیلی جەلیل: هەندێ بەڵگەنامەی نوێ دەربارەی ڕاپەڕینەکەی گەلی کورد لە ساڵی ١٨٨٠دا/ ئا. یی. ئیاس: گەشتێك بە باکووری کوردستانی (پێرسیا) ئێراندا. پێشەکی و پەراوێزی ڤ. مینۆرسکی/ لیستی کارە چاپکراوەکانی پرۆفیسۆر ڤ. مینۆرسکی/ وێنەکانی گەشتنامەکەی ئا. ئی. ئیاس/ لیستی کارە چاپکراوەکانی پرۆفیسۆر ڤ. مینۆرسکی/ لیستی سەرجەم کارەکانی مینۆرسکی.[1]

٢٧٣. ڕۆڵی سەربازیی کورد لە دەوڵەت و میرنشینە ناکوردییەکان لە سەردەمی عەبباسیدا (١٣٢- ٦٥٦ك/ ٧٤٩- ١٢٥٨ز)

نووسەر: مەهدی عوسمان هەروتی

لە بڵاوکراوەکانی ئەکادیمیای کوردی

چاپ: یەکەم، چ: خانی، ش: دهۆك، ژس: ١٩٥٢، س: ٢٠٠٨، ل: ٣٦٨، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:[2]

سوپاس/ هێما بەکارهاتووەکان/ ناوەرۆك/ پێشەکی/ هەڵسەنگاندنی سەرچاوەکان/ هۆکارەکانی بەشداریکردنی کورد لە سوپای دەوڵەتان/ بەشی یەکەم: ڕۆڵی سەربازیی کورد لە سوپای خیلافەی عەبباسیدا/ ڕۆڵی سەربازیی

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤٤دا پارێزراوە.

کورد لە نیوەی یەکەمی سەردەمی عەبباسیدا (١٣٢- ٤٤٧ك- ٧٤٩-١٠٥٥ن)/ ڕۆڵی سەربازیی کورد لە نیوەی دووەمی خەلافەتی عەبباسیدا (٤٤٧-٦٥٦ك- ١٠٥٥- ١٢٥٨ن)/ بەشی دووەم: ڕۆڵی سەربازیی کورد لە سوپاکانی (بوەیهی- سەلجووقی- حەمدانی- عوقەیلی و مەزیدی)/ بەشی سێیەم: ڕۆڵی سەربازیی کورد لە دەوڵەتی فاتیمی و ئەتابکەکاندا/ دەرئەنجام/ پاشکۆکان/ لیستی سەرچاوەکان/ کورتەی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی و ئینگلیزی.

٢٧٤. رەسەنیا گەلێ کورد دکوردستانێ دا

نووسەر: حازم هاجانی

لە بڵاوکراوەکانی پەرتوکخانەی جزیری- دهۆك

چاپ: ؟، چ: ئازادی، ش: دهۆك، ژس: ٤٦٧، س: ٢٠٠٨، ل:٢٢٤، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[1]

دیاری/ دەستپێك/ پارچا ئێکێ: چوونە ژۆر/ ڕەه و ڕیشالێن مێژویی یێن گەلێ کورد/ ڤەوەژارتن/ دیتن و بۆچون و ئەفسانێن هاتینە ڕستن ل سەر نڤشێ کوردا/ پارچا دوییێ: پشکا ئێکێ: خویا بونا پەیڤا کورد/ پشکا دوییێ: پەیڤا کورد یانکو چییە؟/ پشکا سییێ: کورمانج/ پارچا سییێ: وەلاتی کوردا/ پارچا چارێ: زمانێ کوردی/ پارچا پێنجێ: دیرۆکا کوردستانێ ل سەر دیتنێن شوونوارا/ چونە ژۆر/ ڤەکۆلینا شوونوارا ل کوردستانێ/ وێنە/ پارچا شەشێ: پەرستن و باوەری و ئایینێن گەلێ کورد پێش بوسلمانەتییێ/ پارچا حەفتێ: کورد و ئیسلام/ کارتێکرنا ئیسلامێ ل سەر کوردستانێ/ دوماهیك/ ژێدەر و سەروکانێ/ گوتار و ڤەکۆلین/ ڕوونکردن/ ناڤەروك.

---

[1]- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٥ب/٨٨ پارێزراوە.

٢٧٥. ڕێبازی لێکۆڵینەوە و ڕێبازی لێکۆڵینەوەی مێژوویی

نووسەر: د. کەیوان ئازاد ئەنوەر

لەبڵاوکراوەکانی کتێبخانەی ڕۆشنبیری

چاپ: دووەم، چ: ڕوون، ش: سلێمانی، ژس: ٣٨٧، س: ٢٠٠٣[١]، ل:٩٣، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆک:[٢]

پێرست/ پێشەکی چاپی یەکەم/ پێشەکی چاپی دووەم/ باسی یەکەم: شێوازی نووسین/ نووسین چییە؟ شێواز لە نووسین چی دەگەیەنێت؟ جۆرەکانی شێوازی نووسین/ ئەنجام/ باسی دووەم: مێژوو و زانستی مێژوو/ باسی سێیەم: ڕێبازی لێکۆڵینەوەی مێژوویی/ باسی چوارەم: لێکۆڵەر و خەسڵەتەکانی/ باسی پێنجەم: پلان دانان/ پلان چییە؟/ باسی شەشەم: هەڵبژاردنی بابەت/ باسی حەوتەم: سەرچاوەکان (کۆکردنەوەیان و چۆنێتی بەکارهێنانیان)/ باسی هەشتەم: ڕەخنەی مێژوویی/ سەرچاوەکان.

٢٧٦. ڕەمز و نووسینی سەر گۆڕەکان- چوار گۆڕستانی باشووری کوردستان بە نموونە

نووسەر: ئەرخەوان محەممەد عوبێد

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: خانی، ش: دهۆک، ژس: ٩٥٨، س: ٢٠٠٨، ل:٣١٢، ق: (١٦×٢١)

ناوەرۆک:[٣]

ناوەرۆک/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: مەرگ و چارەنووسی لەش و گیان/ بەشی دووەم: گۆڕ و گۆڕستان/ بەشی سێیەم: ڕەمزی سەرگۆڕەکان/ بەشی چوارەم: نووسین لەسەر گۆڕەکان/ بەشی پێنجەم: ئەدەبی سەرگۆڕەکان/ بەشی شەشەم: مردن و داب و نەریتەکانی/ پاشکۆی وێنەکان/ ئەنجام/ سەرچاوەکان.

١- ئەم چاپە لە ٢٠٠٨دا بە ژمارەی سپاردنی ٢٠٠٣ چاپ کراوەتەوە، کە چاپی یەکەممان دەست نەکەوتووە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٥ز/٥ پارێزراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٩٩/٥ پارێزراوە.

٢٧٧. صەلاحەدینی ئەیوبی

نووسەر: د. عەلی محەممەد سەلابی

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: جەمیل قادر

لە بڵاوکراوەکانی پڕۆژەی ١٠٠ کتێبی کوردی

چاپ: یەکەم، چ: دار الفکر، ش: بیروت، ژس: ٢٣٢٧، س: ٢٠٠٨، ل:٧٧٥، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

بەشی یەکەم: ئەو شاڵاوە خاچپەرستییانەی کە پێش دروستبوونی دەوڵەتی ئەییوبی ڕوویانـدا/ ڕەگ و ڕیشە مێژووییـەکانی جەنگـە خاچپەرستییەکان/ گرنگترین هۆکار و پاڵنەرەکانی شاڵاوەکانی خاچپەرستی/ هەڵگیرسانی جەنگی یەکەمی خاچپەرستی/ تێڕوانینی نوورەدین بۆ مامەڵـەکردن لەگەڵ دەوڵـەتی فاتمیدا/ بەشـی دووەم: دروسـتبوونی دەوڵـەتی ئـەییوبی/ خانـەوادەی سەلاحەددین و پـەروەردەبوونی/ ڕەوشـت بـەرزی سـەلاحەددین/ بیروبـاوەڕی دەوڵـەتی ئـەییوبی/ پلـە و پایـەی زانایـان و شـەرعزانان لای سـەلاحەددینی ئەییوبی/ چاکسازی ئابووری و بوارەکانی خەرجی/ سیستەمی سەربازییەکان لە سەردەمی سەلاحەددیندا/ هەوڵـەکانی سەلاحەددینی ئەییوبی بۆ یەکخستنی بەرەی ئیسلامی/ بەشی سێیەم: جەنگی حەتین و ئازادکردنی بەیتولموقەدەس و شاڵاوی خاچپەرستی/ جـەنگی حـەتین/ ئـازادکردنی بەیتولموقـەدەس/ بەشـی چوارەم: شاڵاوی سێیەمی خاچپەرستی و کۆچی دوایی سەلاحەددین/ پوختە/ نووسەر لە چەند دێڕێکدا/ سەرچاوەکان/ پێڕست.

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٢١٠,٩٢ س ٩٧٢ پارێزراوە.

٢٧٨. شارەزوور و لوڕستانی باکور لە سەدەکانی ناوەڕاستدا- لێکۆڵینەوەیەکی (مێژوویی و شارستانی)یە

نووسەر: د. حوسامەددین عەلی غالب نەقشبەندی

وەرگێڕانی لەعەرەبییەوە: ڕەنج ئەبوبەکر محەممەد

لە بڵاوکراوەکانی مەکتەبی بیرو هۆشیاری (ی.ن.ک)

چاپ: یەکەم، چ: حەمدی، ش: سلێمانی، ژس: ٢٥٢٣، س: ٢٠٠٨، ل:٥٨٠، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ شیکردنەوەی سەرچاوە سەرەکییەکان/ بەندی یەکەم: باری جوگرافی- وڵاتی هەردوو میرنشین: بەنو حەسنەوەیە و بەنو عەنناز/ بەشی یەکەم: ڕۆژئاوای هەرێمی چیاکان و باکووری ڕۆژهەڵاتی ئێراق/ بەشی دووەم: شارەزوور/ بەندی دووەم: ئاینی کورد و بیروباوەڕە ئایینییەکان/ بەندی سێیەم- بەشی یەکەم: کورد و وڵاتی هەردوو میرنشینی بەنو حەسنەوەیە و بەنو عەنناز لە سەردەمی بوەیهییەکاندا/ بەشی دووەم: میرنشینی بەنو حەسنەوەیهی بەرزیکانی/ بەندی چوارەم: میرنشینی بەنو عەننازی شازنجانی/ بەندی پێنجەم: لایەنی شارستانی/ یەکەم: سیستمەکانی حوکمڕانی/ دووەم: باری ئابووری/ سێیەم: بواری تەلارسازی/ ناودارترین کەسایەتییەکانی ناوچەکە لەزانا و زانای ئایینی و سۆفی و زانای فەرموودەکانی پێغەمبەر (محدثین) و کەسانی تر/ ناودارترین ئەدیب و شاعیرەکان/ پەراوێزەکان/ خشتەی ژمارە (١) (نەوەکانی بەنو حەسنەوەیهی بەرزیکانی)/ خشتەی ژمارە (٢) (نەوەکانی بەنو عەننازی شازنجانی)/ خشتەی ژمارە (٣) (نەوەکانی عەیشانی)/ پاشکۆ/ لیستی سەرچاوەکان/ پێرست.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیفی ژ٢دا پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٢٧٩. شاهـ ئیسماعیلێ صەفەوی و دامەزراندنا دەولەتا صەفەوی- خواندنەکا ڕخنەیی

نووسەر: د. ئەمیر حسین خونجی
وەرگێڕان ژ زمانێ فارسی: نزار ئەییوب گولی
له بڵاوکراوەکانی سەنتەرێ ڤەکولینێن کوردی و پاراستنا بەلگەنامان
چاپ: یەکەم، چ: ز– دهۆك، ش: دهۆك، ژس: ٤٤٥، س: ٢٠٠٨، ل:٢١٣، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:[١]

پێشگوتنا وەرگێری/ دەستپێك/ شێخ سەفی ئەلدین ئەردەبیلی/ کوڕێن شێخ سەفی ئەلدینی/ پەیدابوونا قزلباشا و بیروباوەرێن وان/ شێخ جونەید ل ئەنازولێ/ شێخ حەیدەر/ سولتان یەعقوب بایندەر و شێخ حەیدەر/ سوڵتان عەلی/ دامەزراندنا دەولەتا سەفەوی– زارۆکی و گەنجاتیا شاه ئیسماعیل/ تۆلڤەکرن ژ شیروانشاه/ دامەزراندنا دەولەتێ ل تەبریز و داگیرکرنا ئازەربیجان/ داگیرکرنا ئیرانێ ژ لایێ قزلباشان ڤە/ جودابوونا ما وەرائەلنەهر ژ ئیرانێ/ کارەساتا چالدیران و ئەنجامێن وێ بزاڤێن قزلباشێن سەفەوی د دەولەتا عوسمانیدا/ شەرێ چالدیران و ژ دەست دانا باکوورێ ڕۆژئاڤایا ئیرانێ/ بەرفرەهبوونا دەستەلاتا عوسمانیان د ڕۆژهەلاتا ناڤین دا و کێمبوونا ڕولێ ئیرانێ/ جودابوونا ئێراق و کوردستانێ ژ ئیرانێ/ ئەنجامێن پەیدابوونا قزلباشان ل ئیرانێ ڕێکخستن و پێکهاتا قزلباشێن سەفەوی/ بەلاڤبوونا هزرا سەفەوی ل ئیرانێ مەزهەبێ قزلباشێن سەفەوی/ تیوریزە بوونا شیعەگەریا سەفەوی ل سەردەشتێ فەقیهێن لوبنانی/ پاشکەفتنا مێژوویا یا ئیرانێ د مەیدانا شارستانیا جیهانیدا/ پاشبەند: نامەیا سولتان بایەزیدێ دووێ بو شاه ئیسماعیلێ سەفەوی/ نامەیا ئێکێ یا سولتان سەلیمی بۆ شاه ئیسماعیل سەفەوی/ نامەیا دووێ یا سولتان سەلیمی بۆ شاه ئیسماعیل سەفەوی/ ناما سیێ یا سولتان سەلیمی بۆ شاه ئیسماعیلێ سەفەوی/ بەرسڤا شاه ئیسماعیل سەفەوی بۆ نامەیا سولتان سەلیمی/ نامەیا چوارێ یا سولتان سەلیمی بۆ شاه ئیسماعیل سەفەوی/ پارچەیەك ژ ناما فەرمانداریێ دیاربەکر (ڕوستەم بەگ موکری) بۆ سولتان بایەزیدێ دووێ/ چەند بەڵگەنامەیەك/ نەخشەیێ ئیرانێ ل سەردەمێ سەفەویدا.

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە ژمارە ٢٢٤٤ پارێزراوە.

٢٨٠. شەرەفخانی بەدلیسی- سەردەم، ژیان، نەمری

نووسەر: پ. یڤگێنیا ڤاسیلێڤا

وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە: د. ئارام عەلی

لە بڵاوکراوەکانی مەڵبەندی کوردۆلۆجی

چاپ: یەکەم، چ: تیشك، ش: سلێمانی، ژس: ٥٥٦، س: ٢٠٠٨، ل:١٣٢، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی دەقە ڕووسییەکە/ بەشی یەکەم: خاکی کوردستان لە سەردەمی شەرەفخانی بەدلیسیدا/ کوردستان- سەدەی مێژوو/ سەدەی شازدەی وەرچەرخێنەر- سەدەی شەرەفخانی بەدلیسی/ بەشی دووەم: لاپەڕەکانی ژیان یان ڕێگایەکی دوور بەرەو ماڵەوە/ لانەی بنەماڵە- ئۆچاغی باوك و باپیرانی بەدلیس/ بنەماڵە و هۆز/ باپیری مەزن و کوڕەزای بەناوبانگ/ میر شەمسەدین باوکی شەرەفخانی بەدلیسی/ شەرەفخانی کوڕی میر شەمسەدینی کوڕی میر شەریف/ لە ئێران لە دەربارەی سەفەوییەکاندا/ گەڕانەوە بۆ بەدلیس بۆ لانەی بنەماڵە/ (کتێبی شەرەفنامە) یا (کتێبی سەربەرزی)ی کوردستان/ بەشی سێیەم: نەمریی وشەی شەرەفخانی بەدلیسی/ نیگارەکان/ بیبیلۆگرافیا.

٢٨١. عوسمانییەکان- لە عوسمانی کوڕی ئەرتغرولەوە تا سوڵتان عەبدولەجیدی دووەم "پەیماننامە و جەنگەکانی دەوڵەتی عوسمانی"

نووسەر: کۆمەڵێ نووسەر[٢]

وەرگێڕ: سەلام عەبدولکەریم

لە بڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و پەخشی ڕێنما

چاپ: دووەم، چ: گەنج، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ٢٠٠٨، ل:٣٣٩، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[٣]

ناوەرۆك/ پێشەکی وەرگێڕ بۆ چاپی دووەم/ هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە بڕوانە کتێبی ژمارە ٢٥١.[٤]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١١٣٧/١٢ پارێزراوە.

٢- لەهیچ شوێنێك ناوی نووسەر دیار نییە و وەك لە پێشەکییەکەیدا هاتووە بابەتگەلی ئەم کتێبە لە ئینتەرنێتەوە وەرگیراوە، تەنانەت لە لیستی ناوی نووسەریش هەر بە ؟ ئاماژەمان پێ کردووە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٥٦,١٠١٥/ س ٩٧٥ پارێزراوە.

٤- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٢٨٢. ڤلادیمیر ف. مینۆرسکیی رۆژهەڵاتناس- نووسینەکانی لەبارەی کورد لەسەردەمی ئیسلامەتی تا سەرهەڵدانی خەلافەتی عوسمانی- لێکۆڵینەوەیەکی ڕەخنەییە

نووسەر: تاریق محەممەد عەبدولڕەحیم
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: ئازاد عوبێد ساڵح
لە بڵاوکراوەکانی وەزارەتی ڕۆشنبیری
چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٢٤٤٢، س: ٢٠٠٨، ل:٢٥٤، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:[١]
کورتکراوەکان/ پێرست/ پێشەکی و شیکردنەوەی سەرچاوەکان/ پێشبار: ڕووکارە ڕۆژهەڵاتناسییەکان لە کوردناسیدا/ بەشی یەکەم: سەربردەی ژیانی مینۆرسکی ١٨٧٧-١٩٦٦/ بەشی دووەم: نووسینەکانی لە بارەی کوردەوە لە سەردەمی ئیسلامەتییەوە تا سەرهەڵدانی خەلافەتی عوسمانی/ بەشی سێیەم: هەڵسەنگاندنێکی ڕەخنەیی لە بارەی مینۆرسکی و کارەکانی/ کورتە و دەرئەنجامەکان/ لیستی سەرچاوەکان/ پاشکۆ/ کورتەی لێکۆڵینەوەکە بە زمانی ئینگلیزی.[٢]

٢٨٣. کارەساتی قەڵای دمدم ١٦٠٦- ١٦٠٨- لەبەر ڕۆشنایی سەرچاوە مێژوویی و دەقە فۆلکلۆرییەکاندا

لێکۆڵینەوەی: د. سەروەر عەبدولڕەحمان عومەر
لە بڵاوکراوەکانی ئینستیتیوتی کەلەپووری کورد
چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ٢٤٩٦، س: ٢٠٠٨، ل:١٦٦، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:[٣]
ناوەرۆك/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: بارودۆخی سیاسی و کۆمەڵایەتی و جیۆپۆلەتیکی ناوچەکە لەوکاتەدا/ بارودۆخی سیاسی کوردستان لە کۆتایی سەدەی شازدەیەم و سەرەتای سەدەی حەڤدەیەمدا/ کورتەیەك سەبارەت بە ژیانی شا عەباس/ شوێنی جوگرافی قەڵای دمدم و چۆنێتی دروستکردنی

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە ژمارە ١٦١١١ پارێزراوە.
٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی و ئینگلیزی نووسراوە.
٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٦دا بە کۆدی ٥٣٤/١٢ پارێزراوە.

قەڵاکە/ (جەلالی)یە یاخی بووەکان یان هۆزی کوردی (جەلالی- گەڵاڵی)؟/ بەشی دووەم: کەسایەتی خانی لەپ زێڕین/ ناوی خانی لەپ زێڕین/ نازناوەکانی خانی لەپ زێڕین/ مێژووی ژیانی خانی لەپ زێڕین/ بەشی سێیەم: پەیوەندییەکانی خانی لەپ زێڕین/ پەیوەندییە کۆمەڵایەتییەکانی دانیشتوانی قەڵای دمدم/ پەیوەندییەکانی خانی لەپ زێڕین بە خەڵکی ناوچەکانی تری کوردستانەوە/ پەیوەندییەکانی خانی لەپ زێڕین لەگەڵ شا عەباسدا/ بەشی چوارەم: ململانێی خانی لەپ زێڕین لەگەڵ شا عەباسدا/ دەست پێکردنی هێرش و بەرگری شۆڕشگێڕان/ پەنابردنی خانی لەپ زێڕین بۆ سەردارە کوردەکان و نائومێدبوونی/ هۆکارەکانی داگیرکردنی قەڵای دمدم/ ئەنجام/ پاشکۆی بەیتەکان/ لیسی سەرچاوەکان/ کورتەی باسەکە بە زمانی عەرەبی/ بیبلیۆگرافیای تێکستی قەڵای دمدم.[١]

٢٨٤. کوردستانی ناوەڕاست لە نیوەی یەکەمی هەزارەی دووەمی پ. ز. دا

نووسەر: کۆزاد محەممەد ئەحمەد

لە بڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: دووەم (بژار و لێ زیادکراو)، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٣١، س: ٢٠٠٨، ل:٣٣٩، ق: (١٧×٢٤)

ناوەڕۆك:[٢]

هەمان ناوەڕۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٢٢٠.

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زاراوەی کرمانجی ژوورو -تیپی لاتین- نووسراوە.

٢- لەبەرئەمەی ئەم چاپەیان (بژار و لێ زیادکراو)ە ناوەڕۆکی ئەمەمان بۆ چاپی یەکەم داناوە.

٢٨٥. كورد لەسەدەی حەوتەمەوە تا سەدەی دەیەم[1]

نووسەر: ئارشاك پۆڵادیان

وەرگێرانی بۆ عەرەبی: خەلیل عەبدولڕەحمان

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: جەلیل كاكەوەیس

پێداچوونەوەی: ئەدهەم شێخۆ و كۆمەڵێ مامۆستای مێژووی ئیسلامی لە زانكۆی دهۆك

لە بڵاوكراوەكانی كتێبخانەی ئاوێر

چاپ: سێیەم؟، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ٦٨٦، س: ٢٠٠٥؟، ل:١٧٦، ق: (١٥×٢٠)

ناوەڕۆك:[2]

هەمان ناوەڕۆكی چاپەكانی تری هەیە، بڕوانە كتێبی ژمارە ١٠٦.

٢٨٦. كورد و كوردستان- لەسەردەمی باستانەوە تا كۆتایی جەنگی جیهانی یەكەم

نووسەر: كەمال بوركای

وەرگێڕانی لە یۆنانییەوە: عەلی فەتحی

چاپ: یەكەم، چ: منارە، ش: هەولێر، ژس: ١٩٤٥[3]، س: ٢٠٠٨، ل:٥٧٩، ق: (١٦×٢٣)

ناوەڕۆك:

پێرست/ سەرەتا/ پێشەكی وەرگێڕ/ بەشی ١: سەرژمێری و نەخشەی سرووشتی كوردستان/ كوردستان و سنوورەكانی لە ڕوانگەی نفووس و جۆغرافییەوە/ مۆرفۆلۆژی خاك/ ئاووهەوا- شینایی- ئاژەڵ و ژیانی كۆچەری/ نفووس/ خاك و كانگاكانی دەوڵەمەندی كوردستان/ بەشی ٢: مێژووی كورد و كوردستان تا سەدەی ١٩/ هەندێ بابەتی وەك: سەردەمی پێش مێژوو/ ڕەگەزی كورد/ كوردستان لەسەردەمی باستاندا/ گوتی/ لوولوو/ سەردەمی بایلی و كاسییەكان/ سووباری- حووری- میتانی/ خالدی (ئۆراتۆ)/ نەییری (نەهری)/ مێدیا/ سەردەمی سلووكی و پارتی (ئەشكانی)/ پاشایەتی گەورەی

١- چاپێكی بەناوی (كورد لە سەرچاوە عەرەبییەكاندا) لە ٢٠٠٠دا لەلایەن هەمان ئەم وەرگێڕەوە بڵاو بووەتەوە – بڕوانە كتێبی ژمارە ١٠٦–، هەروەها لەلایەن (جەلیل كاكەوەیس)ـەوە وەرگێڕانێكی تری بەهەمان ئەم ناوەوە لە ٢٠٠٥دا بڵاو بووەتەوە، بڕوانە كتێبی ژمارە ١٩٢...

٢- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە كۆدی ١٢٦١/١٢ پارێزراوە.

٣- ئەم چاپە بە هەمان ژمارە سپاردنی ٢٠٠٥ لە ٢٠٠٨دا چاپ كراوەتەوە.

ئەرمەنستان/ کوردستانی سەردەمی ساسانییەکان/ زەردوشتی و مانائیسم/ بڵاوبوونەوەی ئایینی مەسیحی لە ناوچە/ یەزیدی/ چەند وتەیەك سەبارەت بە ڕێبازی عەلەوی/ یەکەم سیمای کورد و وڵاتەکەی/ کورد لە سەرەتای ئیسلامەتیدا/ بیروباوەڕی جووتیاران خوڕەمیزم/ حکوومەتەکانی کوردی لە نێوان سەدەکانی یازدە و سیازدەدا/ شەددادی/ حەسنەوی/ مەروانی/ ئەییوبی/ موغوول و خارەزمی کوردستان داگیر دەکەن/ کوردستان لەنێوان شەڕەکانی عوسمانی و ئێرانیدا/ ڕۆژگاری میرایەتییەکانی نیوەسەربەخۆی ناوچە/ بەشی ٣: مێژووی زمان و ئەدەب و شارستانییەتی کورد/ ئەدەبیاتی کلاسیکی کوردی/ فۆلکلۆری کوردی/ زمان و ئەدەبیاتی کوردی لە سەدەی بیستەمدا/ کوردستان یەکەم ڕۆژنامەی کوردی/ وەشانی کوردی لەسەردەمی مەشرووتییەتدا- ڕۆژنامەکانی (تەعاون و تەرەقی کورد)- (ڕۆژی کورد)- (ژین) و یەکەم و قوتابخانەی کوردی/ پشکووتنی شارستانیەتی کوردی لە سووریا/ گۆڤاری (هاوار)- ئەلف و بێی کوردی و ڕیفۆرم و گەشەکردنی وتاری نووسراو/ گۆڤاری (ڕێگای ئازادی) و (ڕۆژا وڵات)/ پشکووتنی شارستانیەتی کورد لە دەرەوە/ تەئسیری هونەر و شارستانییەتی کوردی وڵاتانی دراوسێ لەسەر یەکتر/ ئاکام/ بەشی ٤: دەستپێکی سەدەی ١٩ تا کۆتایی جەنگی یەکەمی جیهانی/ هەندێ بابەتی وەك: کوردستان گۆڕەپانی ململانێی نێوان ئێران و عوسمانی/ ڕوانگەی توێژەر و گەڕیدەکان/ماڵیاتی قورس و خزمەتی سەربازی درێژخایەن/ تالان و ڕەشەکوژی کوردان/ کاپیتۆلاسیۆن و کۆلۆنیالیستەکانی ڕۆژئاوایی ناوچە بەرەو رووخان دەبەن/ بەشی ٥: جووڵانەوەی نەتەوایەتی کورد لە سەدەی ١٩دا/ هۆکارە بنەڕەتییەکان- زەخت و سەرچاوە/ سەرچاوەکانی کولتووری نەتەوەیی/ کاریگەری سەردەم/ نەخشی هێزەکانی ئیمپریالیستی/ کێشەی کەمایەتی و کوردەکان/ گرینگترین کەمایەتی و کوردەکان/ گرینگترین ڕاپەڕینەکان و هۆکارەکانی سەرنەکەوتنیان/ بەشی ٦: لە کۆتایی سەدەی ١٩وە تا شەڕی یەکەمی جیهانی/ هەندێ بابەتی وەك: لەشکری سوارەنیزامی حەمیدییە و عەشیرەت مەکتەبلەری/ حەولەکانی سوڵتان عەبدولحەمید بۆ داگیرکردنی کوردستان- کوردستانی ئێران لە نێوان ١٩٠٥- ١٩١٣/ ئاڵوگۆڕی بارودۆخی سیاسی- ئابووری و پێوەندی کورد و ئەرمەنی/ فاجیعەی ساسۆن و یەکەم ڕەشەکوژی ئەرمەنییەکان/ چاپەمەنی کوردی و ڕێکخراوەکانی نەتەوەیی/ جەمعییەتی تەعاون و تەرەقی/ ڕێکخراوی

خوێنکارانی کورد- حیزبی هیوا/ جووڵانەوەکانی کوردی/ کۆتایی سەدەی ١٩ و سەرەتای سەدەی ٢٠/ شۆڕشی دەرسیم ١٩٠٧- ١٩٠٩/ ڕاپەڕینی بیتلیس ١٩١٤/ شۆڕشی بارزان ١٩١٤/ پێوەندی کورد و ڕووس/ بەشی ٧: کوردستان لەسەردەمی شەڕی یەکەمی جیهانیدا/ پێوەندی کورد و ئەرمەنی پێش دەستپێکی شەڕی یەکەمی جیهانی/ دووەمین ڕەشەکوژی ئەرمەنەکان/ حەوڵی تورکاوی کردنی ساحیلەکانی ئاسیای بچووك و دەرکردنی یۆنانییەکان ١٩١٤- ١٩١٦/ کۆچی ئیجباری گەلی کورد لەکاتی جەنگی یەکەمی جیهانیدا/ کوردەکانی ئێران و باشووری کوردستان لەسەردەمی جەنگی جیهانیدا/ پەیمانی سایکس پیکۆ و مامەڵەی دابەشکردنی کوردستان/ شۆڕشی ١٩١٧ و داگیرکرانی کوردستان لەلایەن ئینگلیزەکانەوە/ خۆڕاگریەکانی ناوچەیی لە تورکیا و لەسەردەمی شەڕدا/ کۆتایی شەڕی یەکەمی جیهانی/ سەرچاوەکان/ کورتە باسێك سەبارەت بە نووسەر.[1]

٢٨٧. کوردستان پێش لەڕوخانی نەینەوا

نووسەر: سەید کەمال ئیبراهیمی

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرێتی چاپ و بڵاوکردنەوەی سلێمانی

چاپ: یەکەم، چ: پەیوەند، ش: سلێمانی، ژس: ٢٠٦٠، س: ٢٠٠٨، ل:١٩٨، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[2]

پێشەکی/ شوێنەوار و مێژوو/ سەرچاوەکان/ گۆتی/ وتەی کۆتایی/ سەرچاوەکان/ لولوبی/ وتەی کۆتایی/ سەرچاوەکان/ ئیلام/ سەرچاوەکان/ بابل/ سەرچاوەکان/ میتانی- ئۆرارتۆ Mittani/ **وتەی کۆتایی/ سەرچاوەکان/ کاسییەکان، کاسیتەکان** kassites/ **سەرچاوەکان/ سیتەکان، سکاکان** scythes -scythianns/ **سەرچاوەکان/ کیاکسار** kueksares/ **سەرچاوەکان/ مادەکان** medes/ **وتەی کۆتایی/ سەرچاوەکان/ دەرەنجام/ چەند نەخشەیەك.**

١- لەسەر بەرگی دواوە، وێنەی نووسەر و کورتەیەك لە ژیاننامەکەی نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٢/١٢٦٥ پارێزراوە.

٢٨٨. كورد و بەرهەڵەستكارە سیاسییەكانی دەوڵەتی ئومەوی لە جەزیرە و شارەزوور

نووسەر: زریان حاجی

لە بڵاوكراوەكانی بەشی ڕووناكبیری مەكتەبی ڕێكخستنی (ی.ن.ك)

چاپ: یەكەم، چ: ڕوون، ش: سلێمانی، ژس: ٢٠٣٤، س: ٢٠٠٨، ل:١٣٠، ق: (١٤×٢٠)

ناوەڕۆك:[١]

ناوەڕۆك/ پێشەكی/ بەشی یەكەم: كورد و بزوتنەوە بەرهەڵەستكارەكانی خەوارج لە هەرێمی جەزیرە و شارەزووردا/ بەشی دووەم: كورد و بزوتنەوە بەرهەڵەستكارەكانی شیعە لە هەرێمی جەزیرە و شارەزووردا/ بەشی سێیەم: كورد و بانگەوازی عەبباسییەكان لە هەرێمی جەزیرە و شارەزووردا/ هەر بەشێك لە چەند باسێك پێك هاتووە و پەراوێزی خۆی هەیە.../ دەرئەنجام/ لیستی سەرچاوەكان/ سوپاس و پێزانین/ بڵاوكراوەكانی بەشی ڕووناكبیری مەكتەبی ڕێكخستنی (ی.ن.ك).[٢]

٢٨٩. كورد و كوردستان لە ئیسلامەوە هەتا ١٩٧١

نووسەر: میرزا محەممەد ئەمین مەنگوڕی

لە بڵاوكراوەكانی مەكتەبی ناوەندی ڕاگەیاندنی (ی.ن.ك)

چاپ: یەكەم، چ: شەهید ئازاد هەورامی، ش: كەركووك، ژس: ٢٠٧٣، س: ٢٠٠٨، ل:١٢٦، ق: (١٦×٢٢)

ناوەڕۆك:

پێڕست/ ئەم كتێبە وەك ئنسكلۆپیدیایە و ناوی كۆمەڵێك كەسایەتی تێدایە: ئەباموسای ئەشعەری/ دەستەی حزر/ مەروانی دوهەم/ ئەبا موسلیمی خوراسانی/ ئەستراخانی خوارەزمی/ مەئموون ئەلڕەشید/ جەعفەری میر حەسەن هەزبان/ محەممەدی كوڕی عەبدوڵلا هەزارمێردی/ محەممەد كوڕی بیلال/ دەوڵەتی شەددادییە/ بزركان/ حكوومەتی ڕەوادی مەرزەبان/ حكوومەتی دۆسكی مەروانی/ دەوڵەتی ئەییوبی/ فەیروزخانی پشتكۆ/ حكوومەتی بەتلیس/ شۆڕشی جان پولاد/ ئەمیرخانی یەكدەست- قەڵای دمدم/ دەوڵەتی موكری/ عەشیرەتی دیبكری/ شێرە بەگی موكری/ حكوومەتی ئاردەڵان/ ئەحمەد

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە كۆدی ١٥ب/١٣٦ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، كورتەیەك دەربارەی كتێبەكە نووسراوە.

پاشا/ حووکامی بابان/ فەقێ ئەحمەدی دارەشمانە- بابانی دووەم/ گڵباخی/ گەورەکانی مەحموود/ نادرشا/ کەریم خانی زەند/ حکوومەتی سۆران/ هەمزەئاغای مەنگوڕ/ عەشیرەتی میللی/ مووش و وان/ ئیسماعیل پاشای بادینان/ میراودەلی و حوسنی بەگ/ بەدرخان پاشا/ عوسمان پاشای بەدرخانی/ شێخ عەبدوڵڵای شەمزینانی/ شەڕی کورد و ئەرمەن/ ئیبراهیم پاشای میللی/ محەممەد پاشای داغستانی/ شێخ سەلیمی تەبلیسی/ هەرای گشتی لە ١٩١٤/ هەرای ئێران/ حکوومەتی شێخ مەحموود/ سمایل خانی سمکۆ/ شەریف پاشا و عوسبەتولئومەم/ قەدەمخێر/ شێخ سەعیدی پیران/ شۆڕشی بادینان/ مەلا خەلیلی گوڕەمەڕ/ شۆڕشی بارزان لە ١٩٣٢دا/ حەمەڕەشید خانی بانە/ قازی محەممەد- پێشەوای کوردی ئێران/ شۆڕشی بارزانی لە جاری دووەمدا/ شۆڕشی کورد بە سەرپەرشتی بارزانی لە ١١-٩-١٩٦١دا.[١]

٢٩٠. کورد و کوردستان- لە یەکەم ئەنسیکلۆپیدسای تورکی لە مێژوودا[٢]

نووسەر: قامووسولئەعلامی شەمسەدین سامی

ئامادەکردنی بۆ تورکی نوێ: م. ئەمین بۆزئەرسلان (لەعوسمانییەوە وەری گێڕاوەتە سەر زمانی تورکی نوێ و پێشەکی بۆ نووسیوە و پەراوێزی بۆ کردووە)

وەرگێڕانی لەتورکییەوە: ئەحمەد تاقانە

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: هەولێر، ژس: ١٠٨٦، س: ٢٠٠٨، ل:٤١٦، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆک:[٣]

پێشەکی وەرگێڕ/ گەلانی سەردەمی عوسمانی: بۆز ئەرسلان/ ئەنسیکلۆپیدیایەک گەنجینەی زانستە گشتییەکان/ نووسەرێکی بلیمەت/ کوردستان و کورد لە یەکەم ئەنسیکلۆپیدیایەکدا/ کەمالیزم و میساقی میللی/ ئایدیۆلۆژیای سەلاتیک/ جیاوازی نێوان شۆڤێنییە عەرەبەکان و کەمالییەکان/ جیاوازی ڕژێمی عوسمانی و کەمالییەکان/ چەند نموونەیەک لە جیهانی دیموکراسییەوە/ چەند نموونەیەک لە خۆراوای ئەورووپاوە/ چەند نموونەیەک لە

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتە ژیاننامەی نووسەر دانراوە.
٢- ئەم کتێبە پێشتر لەلایەن (جەلیل محەممەد شەریف)ـەوە کاری وەرگێڕان و ئامادەکردنی بۆ کراوە... بڕوانە کتێبی ژمارە ١١١.
٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٢/١٣٠٠ پارێزراوە.

باكووری ئەورووپاوە/ كورد و كوردستان لە بابەتەكانی دیكەدا/ سەرژمێری عوسمانی و سەرژمێری كورد/ ئەو كارەی لەبارەی ئەنسیكلۆپیدیاوە كردوومانە/ ڕیزكردنی بابەتەكان/ پەراوێزەكان: ئەم بابەتانە هەموویان لە نووسینی (مامۆستا بۆز ئەرسلان)ن.

كورد و كوردستان لە یەكەم ئەنسیكلۆپیدیای توركی- لە مێژوودا (قامووسولئەعلامی شەمسەدین سامی)/ لێرەوە بەپێی تیپەكان كۆمەڵێك زانیاری لەبارەی كورد و كوردستانەوە نووسیوە: ناوچە، كەسایەتی، ویلایەت، شوێنی جوگرافی... تاد. ڕوونكردنەوە و زانیاری تەواوكەرەوە/ ناوەڕۆك.[1]

٢٩١. كورد لەسەرچاوە مێژووییەكاندا[2]

كۆكردنەوەی: عەبدوڵڵا قەرەداغی (مەلا عەلی)

چاپ: یەكەم، چ: كارۆخ، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٢٠، س: ٢٠٠٨، ل:٢٧٤، ق: (١٦×٢٢)

ناوەڕۆك:[3]

توانەوەی بەفر و نەمانی سەرما/ یەكەمین كۆمەڵگا لە كوردستاندا/ كوردستان لە مێژوودا/ نیاندەرتاڵ/ چاخی پەیدابوونی یەكەم كەلوپەل/ چاخەكانی كۆن/ زاراوەكانی كوردستان و سنووری جوگرافیاكەی/ بەشی دووەم: ڕەچەڵەكی كورد لە بۆچوونی ڕۆژهەڵاتناسەكاندا/ ژیان لەناو ئەشكەوتەكاندا/ كۆنترین جێگایەك كە كۆمەڵگای لێ دروست بووبێت/ زمانی فارسی كۆن/ نەشونمای نەژادی كورد/ میسۆپۆتامیا/ كوردستان/ ناوی كوردستان یان خاكی كوردستان/ فەرمانڕەوای سلوكییەكان/ شارەزوور/ زەردەشت/ لوڕەكان/ ئەنجام/ سەرچاوەكان/ ناوەڕۆك.

١- هەموو ئەم ناونیشانانە لە ناوەڕۆكەكەیدا نەنووسراونەتەوە.

٢- ئەم كتێبە لەسەر ئەركی (فارووقی مەلا مستەفا) چاپ كراوە

٣- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٢٩٢. کەرکووك لە چەرخە کۆنەکاندا (کۆمەڵە سەرنجێ سەبارەت بە مێژووی کورد)

نووسەر: د. جەمال ڕەشید ئەحمەد

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: حەسەن جاف

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: خانی، ش: دهۆك، ژس: ١٦٢٥، س: ٢٠٠٨، ل:٦٨، ق: (١٥×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی نووسەر/ کەرکووك لە چەرخە کۆنەکاندا.[٢]

٢٩٣. گەشتنامەی مسیۆنێرێك بۆ ناوچەکانی کەرکوك و سلێمانی ساڵی ١٨٧٨

نووسەر: ژاك ڕێتۆرێ

وەرگێڕانی لە فڕانسییەوە و پێشەکی و پەراوێز: د. نەجاتی عەبدوڵڵا

لە بڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٢٣٨٢، س: ٢٠٠٨، ل:٨٢، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[٣]

پێشەکی وەرگێڕ/ سەرتۆپێك لەبارەی ژیان و بەرهەمەکانی (ژاك ڕیتۆرێ)وە ١٨٤١-١٩٢١/ لە مووسڵەوە بۆ ئەربیل- زاب- ئەربیل- عەنکاوە و مەسیحییەکانی/ ڕێگەی سلێمانی- هۆزی هەمەوەند/ سلێمانی مەسیحیایەتی و شار/ تێپەڕبوون بەناو هۆزی شوان- ڕێگەی کۆیسنجاق/ کۆیسنجاق: مەسیحیایەتی، شارەکە و کوردەکانی هەرمۆتە/ ڕێگەی شەقڵاوە- ئاوایی شەقڵاوە/ چەوساندنەوەی مەسیحییەکان لەلایەن کوردەکانەوە/ کوشتنی سارا- مەسیحییەکانی شەقڵاوە- باخچەکانی ئاوایی/ گەڕانەوەی- ڕێگەی شەقڵاوە بۆ عەنکاوە- هۆزی هەرکی- گەڕانەوە بۆ مووسڵ/ ئەنجام/ پاشکۆ/ ئیندێکسی ناوی کەس و شوێن.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٣٢٧/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە تیپی لاتین نووسراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١١٥٦/١٢ پارێزراوە.

٢٩٤. مێژووی ئەفشار

نووسەر: میرزا ڕەشید ئەدیبوششوعەرا
وەرگێڕانی لە فارسییەوە: سەلاحەددین ئاشتی
لە بڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٠٣، س: ٢٠٠٨، ل:٦٠٩، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێرست/ سەردەق: وەرگێڕ/ پێشەکی/ هەندێ بابەتی وەك: ماکەی ناوی ورمێ/ بنەچەی خێڵی ئەفشار/ کورتە باسێك سەبارەت بە چۆنێتی حکوومەت و ناوی حاکمانی ورمێ بەر لە چوونی ئەفشاران/ باسی حکوومەتی یادگار سوڵتانی ئوسالوو/ خێڵی ئەفشار لە سەردەمی فەرمانڕەوایەتی شا عەبباسی گەورەدا/ باسی شەڕی قاسم سوڵتانی ئەفشار لەگەڵ ئەحمەد پاشای حوکمڕانی بەغدا/ حکوومەتی ئەمیربەگ لە ورمێ- دانانی قەڵای ناوبەدەرەوەی دمدم/ شەڕی دمدم و چارەنووسی ئەمیرخان/ حکوومەتی قەببان خان و شەڕی دووبارەی دمدم/ کەمتەرخەمی قاسم سوڵتانی ئەفشاری ئیمانلوو و غەزرینی شا عەبباس بۆ ماوەیەك لە ئەفشاران/ باسی بەسەرهاتی گەمارۆی بەغدا- ئازایەتی بێوێنەی کەڵباڵی خانی کوڕی قاسم خان و خۆشەویست بوونەوەی خێڵی ئەفشار/ درانی مەڵبەندی ورمێ بە ئەفشاران/ شەڕی سێ جارەی دمدم و ئاژاوەی تەمرخان/ هەڵگیرسانەوەی شەڕی نێوان ئێران و عوسمانی و ڕاسپێردرانی کەڵباڵی خانی ئەفشار بۆ بەرەنگاری/ حکوومەتی گەنجاڵی خان و شەڕی دووبارە لەگەڵ ئاژاوەگێڕان/ حکوومەتی محەممەد عیساخان/ گەنجاڵی خانی دووەم و سازبوونی دووبەرەکی نێوان تیرە و تایفەکانی ئەفشار و حکوومەتی سلیسپوورخان/ ئیمام وێردی خان و فەزل عەلی خانی ئەفشاری ئیمانلوو/ باسی حکوومەتی سوبحان وێردی خان- درەوشانەوەی خودادادبەگ و شەڕی ئاوەگەرم/ حکوومەتی خودادادخان و ڕووداوەکانی سەردەمی دەسەڵاتی/ حکوومەتی محەممەد قاسم خان/ شەڕی چوارجارەی دمدم و چارەنووسی یۆسف پاشا/ هێرشی عەلی پاشا بۆ سەر ورمێ- گەمارۆدانی پەڕڕەوخان و شەڕی جێی شانازی قەرەسندووق/ حاکمی ساین قەڵا/ فەتح عەلی خانی ئەرەشلوو/ مەهدی خانی ئەفشاری قاسملوو/ نەقی ئەفشار/ شەڕی پێنج جارەی ئازداخان و کەریم خان لە فارس/ شەڕی محەممەد حەسەن خان لەگەڵ کەریم

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٣٢٥/١٢ پارێزراوە.

خان/ گەڕانەوەی کەریم خان بۆ ئازەربایجان/ بڕانەوەی چارەنووسی ڕۆستەم خان/ شەڕی ئیمام قوڵی خان لەگەڵ قەرەنی ئاغا/ شەڕی محەممەد قوڵی خان لەگەڵ ئەحمەد خانی موقەددەم/ گەشەی کاروباری حکوومەت بە دەستی حسین قوڵی خان- شەڕ لەگەڵ هۆز و عەشیرەتەکانی سەرسنووران.../ نێردرانی عەسکەرخان وەکوو باڵوێز بۆ فەڕانسە/ شەڕی قەڵای مووش/ گیرانی قەڵای گەنجە و کوژرانی ئەمیرخانی سەردار/ ڕاگوێزانی حکوومەتی ورمێ بۆ محەممەد ڕەحیم میرزای زیائوددەولە لە کوڕی عەبباس میرزا/ درێژەی شەڕی هیرات و ئاکامی بڕانەوەی/ ئازادبوونی یۆسف خانی سەرتیپی ئەفشار لە زیندانی تورکمانان/ شەڕی نێوان بڵباس و قەرەپەپاغ و ڕاسپێردرانی شوجاعوددەولە بۆ چوونە لاجان.../ لیزگەی ناوی کەسان/ لیزگەی ناوی شوێنەکان/ لیزگەی ناوی نەتەوە و هۆز و خێڵ و خانەدانان.

٢٩٥. مێژووی دەوڵەتی عەباسی

نووسەر: د. محەممەد سوهەیل تەققوش
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: نیهاد جەلال
لە بڵاوکراوەکانی کتێبخانەی نارین
چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: هەولێر، ژس: ١٣٨٦، س: ٢٠٠٨، ل:٣٥٢، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆک:[١]

پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی نووسەر/ سەردەمی یەکەمی عەبباسی: سەردەمی هێز و فراوانخوازی و گەشەسەندن/ بەشی یەکەم: دامەزراندنی دەوڵەتی خیلافەتی عەبباسی- ڕێکخستنی/ بەشی دووەم: ئەبولعەبباسی سەففاح- ئەبوجەعفەری مەنسوور/ بەشی سێیەم: محەممەدی مەهدی- محەممەدی مووسای هادی/ بەشی چوارەم: ئەبوجەعفەر هاروونە ڕەشید ١٧٠-١٩٣ک-٧٨٦-٨٠٩ز/ بەشی پێنجەم: محەممەد ئەمین- عەبدوڵڵا مەئموون/ بەشی شەشەم: محەممەد موعتەسەم.../ بەشی حەوتەم: بارودۆخی ناخۆیی دەوڵەتی خیلافەتی عەبباسی/ بەشی هەشتەم: بارودۆخی ناوخۆیی دەوڵەتی خیلافەتی عەبباسی/ بەشی نۆیەم: بارودۆخی دەرەکی دەوڵەتی خیلافەتی عەبباسی/ بەشی دەیەم: خیلافەتی عەبباسی و بوەیهییەکان/ بەشی یازدەیەم: کۆتایی دەوڵەتی خیلافەتی عەبباسی/ کۆتایی/ سەرچاوە و پاشکۆکان/ ناوەرۆک.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٥٣,٠٤/ ٩٥٣ پارێزراوە.

٢٩٦. مێژووی ڕەگ و ڕەچەڵەکی کورد

نووسەر: ئیحسان نووری پاشا
وەرگێڕانی لە فارسییەوە: حەمە کەریم عارف
لە بڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و پەخشی سایە
چاپ: سێیەم، چ: سایە، ش: سلێمانی، ژس: ١٤٧٠، س: ٢٠٠٨، ل:٢٢٥، ق: (١٤×٢٢)
ناوەرۆك:[١]
پێڕست/ پێشەکی: وەرگێڕ. هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٨٧.

٢٩٧. مێژووی کوردستان

دانەرانی ئەم کتێبە: (م. س. لازاریف-/ م. أ. حسرتیان- شاکرو محوی- ی. ی. فاسیلیفا- أولغا میغالینا)
وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە بۆ عەرەبی: د. عەبدی حاجی
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: هوشیار عەبدوڵڵا سەنگاوی
لەبڵاوکراوەکانی چاپخانەی (ڕۆژهەڵات)
چاپ: یەکەم، چ: ڕۆژهەڵات، ش: هەولێر، ژس: ٢٥٨٨، س: ٢٠٠٨، ل:٦٠٨، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:[٢]
پێشەکی وەرگێڕی کوردی/ وتەی سوپاس: د. عبدی حاجی/ وتەی دانەرەکان/ ناوەرۆکەکان: تێبینییەکی گرنگ/ دەروازەیەك/ دەرکەوتن لەسەر شانۆی مێژوو/ بەشی یەکەم: کوردستان لە سەردەمی لەشکرکێشی عەرەبی و تورکی و مەغۆلەکان (لە سەدەی حەوتەمەوە تا سەدەی پازدەیەم)/ سەرچاوە سەرەکییەکان: کوردستان- خاك و دانیشتوانی لە سەدەی حەوتەم تا سەدەی پازدەیەم/ لەژێر سایەی فەرمانڕەوایی خەلیفە (سەدەی حەوتەم تا سەدەی یازدەیەم)/ کوردستان لەژێر فەرمانڕەوایی سەلجووقییەکان (سەدەی یازدەیەم تا سەدەی سیازدەیەم)/ کوردستان و بنەماڵە تورکمانیە فەرمانڕەواکان (قەرەقۆینلۆ- ئاق قۆینلۆ) (سەدەی چواردە و پازدە)/ تیرەو هۆز و بنەماڵە فەرمانڕەوا کوردەکان/ حەسنەوییەکان (٩١٥ز- ١٠١٥ن)/ مەروانییەکان (٩٨٥ز- ١٠٨٥ن)/ شەدادییەکان (٩٥١ز- ١١٩٨ن)/ ئەییوبییەکان (١١٦٩ز- ١٢٥٢ن)/ بەشی دووەم:

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٦دا بە کۆدی ١٢١٩/١٢ پارێزراوە.

کوردستان لە هەژماری ئیمپراتۆریەتی عوسمانی و ئێرانیدا (لە سەدەی شازدەوە تا سەدەی هەژدەیەم)/ سەرچاوە سەرەکییەکان: کوردستان لەنێوان هەردوو سەدەی پازدەیەم و شازدەیەمدا/ کورد و شەڕ و پەلامارەکانی عوسمانی و سەفەوییەکان/ سیاسەتی سوڵتانە عوسمانییەکان و شا سەفەوییەکان لەبەرامبەر بە کورد/ کوردستان لەنێوان هەردوو ئیمپراتۆریەتی عوسمانی و سەفەوی/ بەرگرییەکانی کورد/ تەوەرەی دووەم: ڕابوونی نەتەوەیی/ بەشی سێیەم: کوردستان لە سەدەی نۆزدەیەم و بارودۆخی نێودەوڵەتی و ناوخۆیی/ میرنشینە کوردییەکان لە چارەکی یەکەمی سەدەی نۆزدەیەم/ ڕابوونی بزاڤی کوردی لە سییەکان و چلەکانی نۆزدەیەمدا داگیرکردنەوەی کوردستان بۆ جاری دووەم/ بزاڤە کوردییەکان لە پەنجاکانەوە تا هەشتاکانی سەدەی نۆزدەیەم/ بەشی چوارەم: کوردستان لە سەردەمی داڕمانی ئیمپڕاتۆریەتی عوسمانی (کوردستان لەنێوان سەدەی نۆزدەیەم و بیستەمدا)/ ڕابوونی ئاسیا و کورد/ کورد لە جەنگی یەکەمی جیهانیدا/ تەوەرەی سێیەم: مێژووی هاوچەرخی کورد/ بەشی پێنجەم: کوردستان دوای دابەشکردنە نوێیەکەی ساڵی (١٩١٨ز- ١٩٤٥ز)/ پرسی کورد دوای جەنگی یەکەمی جیهان (١٩١٨ز- ١٩٢٣ز)/ بزاڤ و بزوتنەوە کوردییەکان لەساڵەکانی دوای جەنگ/ شۆڕشەکانی کورد لەساڵانی بیستەکان و سییەکاندا/ کورد لە سووریا/ پرسی کورد لە قۆناغی جەنگی دووەمی جیهاندا/ کورد لە یەکێتی سۆڤێت/ بەشی شەشەم: کوردستان دوای جەنگی دووەمی جیهان (١٩٤٥ز- ١٩٦٠ز)/ بارودۆخی کوردستان دوای جەنگی دووەمی جیهان/ کۆماری کوردستان لە مەهاباد/ بارودۆخی ناوخۆیی و نێودەوڵەتی لەکوردستاندا لە نیوەی چلەکان و نیوەی یەکەمی پەنجاکان/ پەیمانی بەغداد- شۆڕش لە ئێراق و سەرەتای سەرلەنوێ ئاڵۆزبوونی پرسی کورد/ بەشی حەوتەم: کوردستان لە ساڵەکانی ١٩٦٠ تا ١٩٧٤/ هەڵگیرسانی شۆڕش بە سەرکردایەتی مستەفا بارزانی/ کێشە و پرسی کورد لە ئێراقدا لەساڵی ١٩٦٣ز تا ساڵی ١٩٦٨ز/ دەستەبەرکردنی ئۆتۆنۆمی (الحکم الذاتی) بۆ کورد لە ئێراقدا/ سەرهەڵدانی بزاڤی نەتەوەیی کورد لە تورکیا/ بووژانەوەی بزاڤی نەتەوەیی لە کوردستانی ئێران/ کێشە و پرسی کورد لەسووریا لە پەنجاکانەوە تا هەشتاکان/ بەشی هەشتەم: کوردستان لە دەوروبەری هەزارەی سێیەم/ کۆتایی/ ڕووداوە سەرەکییەکانی مێژووی کورد لە سەردەمی هێرشەکانی عەرەبدا بەپێی ڕیزبەندی کاتەکان.

٢٩٨. مێژوو- کورتە باسێکی مێژوو و کورد و مێژوو

نووسەر: د. کەمال مەزهەر ئەحمەد

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوە هیڤی

چاپ: دووەم، چ: هیڤی، ش: هەولێر، ژس: ؟، س: ٢٠٠٨، ل:٣٩٢، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:

نامەیەکی دەستخەت و دووبارە نووسراوەی نووسەر دەربارەی ئەم چاپە/ سوپاس و پێزانینی دەزگای چاپ بۆ نووسەر/ پێرست/ هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٤٦.

٢٩٩. مێژووی هونەری تەلارسازی ناوچەی کەرکوك لە روانگەی سەردەمە مێژووییەکاندا

نووسین و لێکۆڵینەوەی: سمکۆ بەهرۆز (ئەژی)

لە بڵاوکراوەکانی ناوەندی چاپەمەنی و ڕاگەیاندنی خاك

چاپ: یەکەم، چ: خاك، ش: سلێمانی، ژس: ٢٧، س: ٢٠٠٨، ل:٢٥٨، ق: (٢١×٢٩)

ناوەرۆك:[١]

پێرست/ هونەری بیناکاری و نەخش و نیگاری سەردەمەکانی پێش مێژوو- ناوچەی کەرکووك/ هونەری بیناکاری و نەخش و نیگاری ناوچەی کەرکووك لە سەردەمە مێژووییەکاندا/ مێژووی هونەری بیناکاری و نەخش و نیگاری ناوچەی کەرکووك لە سەردەمە ئیسلامیەکاندا/ مێژووی هونەری بیناکاری و نەخش و نیگاری ناوچەی کەرکووك لە سەردەمی عوسمانییەکان/ مێژووی هونەری بیناکاری و نەخش و نیگاری ناوچەی کەرکووك لە نێوان ساڵانی ١٩١٤-١٩٧٥/ چەند لایەنێکی بیناکاری ناوچەی کەرکووك/ مێژووی هونەری بیناکاری و نەخش و نیگاری مزگەوت لە ناوچەی کەرکووکدا/ مێژووی هونەری بوراق لە ناوچەی کەرکووکدا/ مێژووی وێنە و نەخشەکانی سەندوقی بوراق/ مێژووی هونەری لۆقەندان لە ناوچەی کەرکووکدا/ مێژووی هونەری ئەیقونات لە تەرزی بیناکاری کڵێسەکانی ناوچەی کەرکووکدا/ کاریگەری هونەری بیناکارییە ئاینییەکان بەسەر شێوەی بیناکاری کڵێسەکانی ناوچەی کەرکووکدا/ سەرچاوە و پەراوێزەکان/ لەگەڵ چەند وێنەیەکی ڕەنگاوڕەنگ.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٠/١٤٧ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لە ژیاننامەی نووسەر نووسراوە.

٣٠٠. میدیا

نووسەر: ئی. م. دیاکۆنۆف

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: بورهان قانع

لەبڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتیی ڕۆژنامەنووسیی و چاپکردن و بڵاوکردنەوە

چاپ: دووەم؟[١]، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ١٨٥٠، س: ٢٠٠٨، ل:٧٦٩، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[٢]

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٤٠.

٣٠١. مەغۆلەکان

نووسەر: د. سەید باز ئەلعمرینی

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: شاخەوان محەممەد

لە بڵاوکراوەکانی چاپخانەی ڕۆژهەڵات

چاپ: یەکەم، چ: ڕۆژهەڵات، ش: هەولێر، ژس: ١٢٤، س: ٢٠٠٨، ل:٣٩٨، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:[٣]

بەرایی: نووسەر/ بەشی یەکەم: پێشەکی- ئستبس و مێژووی مەغۆلەکان/ بەشی دووەم: گرنگی لێکدانەوەی مێژووی مەغۆلەکان/ بەشی سێیەم: مەغۆلە تورکەکان لە سەدەی دوازدەیەمدا/ بەشی چوارەم: پووکانەوەی کۆمەڵگای مەغۆلەکان پێش پەیدابوونی جەنگیزخان بۆ سەروبەرەیی لە مەغۆلستان/ بەشی پێنجەم: جەنگیزخان/ بەشی شەشەم: حکوومەتەکەی جەنگیزخان/ بەشی حەوتەم: هێرشە سەرەتاییەکانی جەنگیزخان/ بەشی هەشتەم: خۆرهەڵاتی ئیسلام لە کاتی سەرهەڵدانی مەغۆلەکان/ بڵاوبوونەوەی ئایینی ئیسلام لەنێوان تورکەکان/ ئیمپراتۆریەتی خوارزمی/ ئەییوبییەکان/ سەلجووقییە ڕۆمییەکان لە پێش پەلاماری مەغۆلەکان/ بەشی نۆیەم: حەنگیزخان و خوارزمشا/ بەشی دەیەم: هەڵسەنگاندنی کارەکانی جەنگیزخان/ بەشی یازدەیەم: جێنشینەکانی جەنگیزخان/ دابەشبوونی مەملەکەتەکانی جەنگیزخان/ جەنگەکانی وڵاتی فارس/ جەنگ لەگەڵ سەلجوقییەکاندا/ نێردراوی ئەرمەنییەکان بۆ مەغۆلستان/ بەشی دوازدەیەم:

١- هەرچەند نووسراوە چاپی دووەم، بەڵام چاپی سێیەمە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٤٠٣ و لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٥٣,٠٧٨/ س ٩٤٢ پارێزراوە.

مەغۆڵەکان لە وڵاتی فارسدا/ماڵی هۆلاکۆ/ حکوومەتی هۆلاکر/ جەنگەکانی هۆلاکۆ لە وڵاتی فارس و ئێراقدا/ هۆلاکۆ و ئیسماعیلییەکان/ خەلافەتی عەبباسی/ جەنگی مەغۆڵەکان لە شامدا/ سەرهەڵدانی دەوڵەتی مەمالیك/ مەغۆڵەکان لە شامدا/ داگیرکردنی حەڵەب/ دیمەشق/ بەشی سیازدەیەم: پەیوەندی مەغۆڵەکان بە میسرەوە/ بێزەنتەکان لە نێوان مەمالیك و مەغۆڵەکاندا/ ڕووخانی ئەنتاکیا/ مەغۆڵەکان و خۆرئاوی مەسیحی/ مەمالیك و ئەرمەن و مەغۆڵەکان/ بەشی چواردەیەم: کۆتایی/ پاشکۆکان.[1]

٣٠٢. مەلا ئیدریسی بەدلیسی- ڕۆڵی لە یەکخستنی میرنشینە کوردییەکاندا

نووسەر: حەسەن مەحموود حەمە کەریم
لە بڵاوکراوەکانی پڕۆژەی تیشك
چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: هەولێر، ژس: ٤٩، س: ٢٠٠٨، ل:١٥٨، ق: (١٦×٢٢)
ناوەرۆك:[2]

پێشەکی/ سەربوردێکی خێرا بە ڕەگەزی عوسمانییەکان و سەفەوییەکان/ ڕەگەزی عوسمانییەکان/ تورك لە سەردەمی ئیسلامدا/ دەوڵەتی سەلجوقی تورك/ هێرشی تورکە مەغۆڵەکان بەرەو جیهانی ئیسلامی/ دەوڵەتی تورکی جەلائیری/ دەوڵەتی تورکمانی قەرەقۆیۆنلۆ و ئاققۆیۆنلۆ/ پەیدابوونی دەوڵەتی عوسمانی/ سوڵتان سەلیم یاوز/ پەیدابوونی دەوڵەتی سەفەوی/ شێخ سەفادینی ئەردەبیلی/ شا ئیسماعیلی سەفەوی/ ڕەفتاری شا ئیسماعیل لەگەڵ میرنشینە کوردییەکان/ بۆچی میرنشینە کوردییەکان چوونە پاڵ دەوڵەتی عوسمانی؟/ ڕێککەوتنی میرە کوردەکان و دەوڵەتی عوسمانی/ ڕێککەوتنی میرە کوردەکان و عوسمانییەکان و هەڵوێستیان لە جەنگی چاڵدێراندا/ پاککردنەوەی کوردستان لە قزڵباشان/ ڕێککەوتننامەی کورد و عوسمانی/ دەقی نامەی سوڵتان سەلیم بۆ مەولانا ئیدریسی بەدلیسی/ هەڵسەنگاندنی کارەکانی مەولانا ئیدریسی بەدلیسی لای مێژوونوسان!/ ژیاننامەی مەولانا ئیدریسی بەدلیسی/ سەرچاوەکان/ ناوەرۆك.[3]

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.
٣- لەسەر بەرگی دواوە، نووسینێك لەبارەی کتێبەکەوە دانراوە.

٣٠٣. هەمەوەند لەسەردەمی دەوڵەتی عوسمانیدا لە ناوەڕاستی سەدەی هەژدەوە تا جەنگی یەکەمی جیهان

نووسەر: سەرتیپ محەممەد ئەمین

چاپ: یەکەم، چ: کوردستان، ش: سلێمانی، ژس: ٥١، س: ٢٠٠٨، ل:١٩٧، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ بەشی یەکەم: کورتەیەك دەربارەی مێژووی هەمەوەند/ ناوی تیرەکانی هەمەوەند/ شەریف چەلەبی/ ڕۆڵی هەمەوەند لە نێوان ساڵی ١٨٩٠-١٨٩١/ چەند بەڵگەنامەیەك دەربارەی هەمەوەند/ چەند چیرۆکێك دەربارەی هەمەوەند/ شەڕی نێوان هەمەوەند و شێخ مەحموود/ ڕۆیشتنی هەمەوەندەکان بۆ جوانڕۆ/ بەشی دووەم: داستانی جوامێر هەمەوەند/ هەندێ ناونیشانی وەك: جوامێر (جووکل) کێیە؟/ قەڵاکانی جوامێر/ شەڕەکانی جوامێر لەگەڵ عوسمانییەکاندا/ جەنگی جوامێر لەگەڵ قاجارەکاندا/ سەرکوتکردنی هەمەوەندەکان لەلایەن قاجارەکانەوە/ جوامێر و شۆڕشێکی تر/ بەڵگەنامەی سەردەمی قاجارەکان/ کوشتنی حەمەپاشای جاف/ فەتحنامەی حسام ئەلمەلك/ پێشینەی مێژوویی و ڕووداوە مێژووییەکان/ چۆنێتی کوشتنی جوامێر/ بەڵگەنامە و ئەلبووم/ سەرچاوەکان.

٣٠٤. ئینسکلۆپیدیای هەولێر- شوێنەوار و کەلەپوور- هەولێر لە ئینسکلۆپیدیای جیهاندا ٢

ئامادەکردنی: لیژنەی باڵای ئینسکلۆپیدیا (د. عەبدوڵڵا عەلیاوەیی، د. مەولوود ئیبراهیم حەسەن، فەرید ئەسەسەرد، د. ئومێد جۆزەلی، حەمید ئەبوبەکر بەدرخان)

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی بەدرخان[٢]

چاپ: یەکەم، چ: گرین گالۆری، ش: لوبنان، ژس: ١٨٣٢، س: ٢٠٠٩، ل:٥٢١- ٩٦٧، ق: (٢٠×٢٨)

ناوەرۆك:[٣]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٢- هەر ١٠ بەرگی ئەم کتێبە، لەسەر ئەرکی (کۆسرەت ڕەسووڵ) چاپ کراوە.

٣- لە بەرگی ١٠دا ناوەرۆکی هەموو بەرگەکان دانراوە، لەبەرئەمە ناوەرۆکی هەر بەشێکمان بۆلای خۆی هێناوەتەوە. هەروەها، لەناو هەر بەشێکدا وێنە دانراوە، تەواوی کتێبەکەش لەسەر ئارت چاپ کراوە، لەسەر بەرگی دواوەی هەموو بەرگەکان ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی و ئینگلیزی نووسراوە.

شوێنەوار و کەلەپوور: زەکی باڕۆخ و خۆڵی هەولێر: دەروازەیەك بۆ شوێنەوار و کەلەپووری هەولێر: دڵشاد عەزیز زاموا/ کرنۆلۆژیای هەولێر: دڵشاد عەزیز زاموا/ ناوی ئەشکەوتی شانەدەر: ڕەشید حسین خۆشناو/ ئەشکەوتی شانەدەر: زوبێر بیلال ئیسماعیل/ مرۆڤی ئەشکەوتی شانەدەر: ئەیهان محەممەد قادر ئامێدی/ مرۆڤی نیاندەرتاڵ ٤: ئارلیت لوروا- گورهان/ مرۆڤی ئەشکەوتی شانەدەر و گول: عومەر ڕەسوول/ ئەشکەوتەکانی پارێزگای هەولێر: دڵشاد عەزیز زاموا/ قەڵاتی هەولێرێ: خالید جووتیار/ سەرەتای دەرکەوتنی هونەری بیناسازی: ئاری خەلیل کامل/ گۆڕەکانی گردی قالیج ئاغا: شاه ئەلسەیوانی/ پارێزگای هەولێر لە سەرچاوە مێخییەکاندا: ئەردەڵان عوسمان حەسەن/ هەولێر لە سەرچاوە مێخییەکاندا: د. ڕافیدە عەبدوڵلا عەبدولسەمەد/ ئاربائیلۆ- ئوربلیوم- هەولێر: فازڵ قەرەداغی/ هەولێر: د. وائل حەنوون/ شانشینی ئەخازوم: ئەردەڵان عوسمان بێتواتەیی/ وڵاتی کیروری و دەربەندی کۆڕێ: دڵشاد عەزیز زاموا/ هونەری ئۆراتی لە هەولێر: دڵشاد عەزیز زاموا/ پەیکەرێکی بەردین: شانەدەر/ کێلەشێن: عەلی تەتەر نێروەیی/ میلەکەی تۆبزاوە: د. عەبدوڵلا خورشید/ دۆزینەوەی گۆڕێکی سێ هەزار ساڵە: دڵشاد عەزیز زاموا/ قەڵاتی هەولێر: د. یوسف خەلەف عەبدوڵلا فەهداوی/ خوێندنەوەیەك بۆ قەڵای هەولێر: د. یوسف خەلەف عەبدوڵلا فەهداوی/ قەڵای هەولێر لە ڕوانگەی شوێنەوارناسییەوە: د. سەڵاح سەلمان/ پرۆژەی ئاوی سەنحاریب: د. ئیبتیهال عادل تائی/ گەڕان بە دوای شوێنەواری گۆڕەپانی جەنگی ئەربێلادا: دڵشاد عەزیز زاموا/ نەخشی چیای حەریر: دڵشاد عەزیز زاموا/ شوێنەواری قەڵای شیلە: هێمن نوعمان کاوێس/ پشکنینی موگناتیسی گردی قسرا: فازڵ عەلی غائیب/ ڕێگای هەولێر شانەدەر: تەها باقر و فوئاد سەفەر/ منارەی چۆلی: زیاد محەممەد ئەحمەد/ وەسفی منارەی چۆلی: د. سەباح مەحموود ئەلقازی/ دراوی ئەربل: د. ناهز عەبدولڕەزاق ئەلقەیسی/ دۆزینەوەی بەشێك لە شوورەی هەولێر: عەبدولڕەقیب یوسف/ بیناسازی و دامودەزگاکانی هەولێر: د. حوسامەددین نەقشبەندی/ مزگەوتی گەورە و گەرماوی قەل: کارزان حەیدەر/ گەرماوی قەڵای هەولێر: حەمە سەعید کوردە/ قەڵاکانی میرنشینی سۆران: شەرەفخانی بەدلیسی/ قشڵە و قەڵای کۆیە: زێدان برادۆستی/ نۆژەنکردنەوەی قشڵەی مەخموور: سابیر حەسەن/ شوێنەواری خانی قەیسەریان: مەهدی جەلال مستەفا/ دەرگاکانی شوورەی کۆیە: عەبدولڕەقیب یوسف/ شەش گومبەتەکەی

گوندی شێخ شێروان: فەرهاد گۆمەشینی/ کارە بیناسازییە کۆنەکانی شاری هەولێر: دیار/ خانووە کەلتوورییەکانی قەڵاتی هەولێر: د. موئەیەد سەعید ئەلدامرچی/ هونەری تەلارسازی قەڵای هەولێر: سەنعان هاشم/ سیمای جوانی خانووە کەلەپوورییەکانی قەڵای هەولێر: د. حەمید محەممەد ئەلدەراجی/ شێوازی بە دیکۆمێنت کردنی خانووە کەلەپوورییەکان: د. سەلیمە عەبدولڕەسوول/ قەڵای هەولێر لە فیکر و شارستانیەتدا: هیشام ئەلمەدفەعی/ ڕێنیسانسی بیناسازی و...: نوعمان جومعە ئیبراهیم/ قەڵاتی هەولێر: د. ستان ماك جاهی/ قەڵاتی هەولێر و گەشت و گوزاری: نەسرەت سابیر شێخە خۆشناو/ کەنیسەی کۆیە: تاهیر ئەحمەد حەوێزی/ حەوزی نێو قەبرستان: عەبدولڕەقیب یوسف/ گەلی مەنجەران: عەباس سلێمان سمایل/ گەشتێك بەنێو مۆزەخانەی هەولێر: ڕێبوار محەممەد/ دروستکردنی مافوور لە هەولێر: سارا ئەولفەتاح/ هەولێر لە ئینسکلۆپیدیا جیهانییەکاندا: هەولێر و شەڕی ئەربێل: سەلام ناوخۆش/ ئەربیل لە ئینسکلۆپیدیای ئیسلامدا: د. نەجاتی عەبدوڵڵا/ پارێزگای هەولێر لە قاموسی ئەعلام: فەیسەڵ نوورەدین دەباغ/ هەولێر لە ئینسکلۆپیدیای ئەڵمانیدا: حوسام بەرزنجی/ هەولێر لە سەرچاوە سریانییەکاندا: د. فرسەت مەرعی/ کرۆنۆلۆژیای ئەربێل: عەبدولموئمین دەشتی.

٣٠٥. ئینسکلۆپیدیای هەولێر- مێژووی کۆن- مێژووی ئیسلام- مێژووی نوێ ٣

ئامادەکردنی: لیژنەی باڵای ئینسکلۆپیدیا (د. عەبدوڵڵا عەلیاوەیی، د. مەولوود ئیبراهیم حەسەن، فەرید ئەسەسەرد، د. ئومێد جۆزەلی، حەمید ئەبوبەکر بەدرخان)

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی بەدرخان

چاپ: یەکەم، چ: گرین گالۆری، ش: لوبنان، ژس: ١٨٣٢، س: ٢٠٠٩، ل:٥٢١٩٦٨–١٤٧٥، ق: (٢٠×٢٨)

ناوەرۆك:

مێژووی کۆن: ڕەچەڵەکی کوردان: د. فێردیناند هێنەبیشلەر/ هەولێر لە کۆنەوارە سیاسییەکاندا/ هەولێر شاری خوداوەندی مەزن بیل و شاوشکا: د. جەمال ڕەشید ئەحمەد/ مێژووی کۆنی سیاسیی هەولێر: د. ئەحلام سەعدوڵڵا تالیبی/ هەولێر پایتەختی ئایینی ئاشوورییەکان: د. ئیبتیهال عادل تائی/

هـەولێر لـە سـەردەمی ئاشـوورییەکاندا: د. عـەونی عەبـدولڕەحمان سـەبعاوی/ هەولێر لە سەرچاوە ئاشوورییەکاندا: نووری پـەترۆس/ شۆڕشـی زکرتییـەکان: زوبێـر بـیلال ئیـسماعیل/ نـاوبردنی شـاری هـەولێر: د. ئیبتیهـال عـادل تـائی/ هـەولێر لـە مـاوەی داگیرکردنـی ئـەخمینی و سـەلجوقی: د. سـوهەیلە مەجیـد ئەحمـەد/ هـەولێر لـە نووسـراوە یۆنـانی و ڕۆمانییەکانـدا: نـووری بـوتروس/ شانـشینی حـەدیاب: زوبێـر بـیلال ئیـسماعیل/ گرنگـی ئـابووری و سـەربازی سەردەمی ئاشووری نوێ: د. نەهلە شەهاب ئەحمەد/ شەڕی گواگەمێل: دڵگەش ئیـبراهیم حەمەشـیرین/ شـەڕی ئـەربێللا لـە گەشـتنامەکەی ئـۆلیڤی: فەیـسەڵ نوورەدین دەبـاغ/ زانایـانی حـەدیاب: د. هاشم یاسین حـەداد/ یـەزدان دۆخـت.. شــەریفەی ئــەربیللی: نــووری پــەترۆس/ ڕێگــای حــەریری مــەزن: حــەنا عەبدولئەحمـەد ڕەفـۆ/ هـەولێر لـە مێـژوودا: زوبێـر بیلال ئیـسماعیل/ مێـژووی ئیسلام: کۆنترین ئایین لە کۆنترین شار: د. مەولوود ئیبراهیم حەسەن/ هەولێر لە سـەردەمی فتوحـاتی ئیـسلامدا: د. ئەحمـەد میرزا/ ئـەربیل لـە سـەرەتای هـاتنی ئیـسلام: زوبێـر بـیلال ئیـسماعیل/ هـاتنی ئیـسلام بـۆ هـەولێر: تـاهیر ئەحمـەد حـەوێزی/ ئـەربیل لـە سـەردەمی سـەلجوقی: د. نیـشتمان بەشـیر محەممـەد/ بولدانییەکان: د. حەکیم ئەحمـەد خۆشناو/ هەزبانییـەکان لە هـەولێر: د. ئارسن مووسـا ڕەشـید/ هـەولێر.. فـەرمانڕەوایی کـوردە هەزبانییـەکان: د. زرار سـدیق تۆفیـق/ میرنـشینی هـەولێر لـە سـەردەمی موزەفـەردین گۆگبـەری: د. موحـسین محەممـەد حـسین/ ژیاننامـەی موزەفـەرەدین گـۆگبری: د. موحـسین محەممـەد حـسین/ پەیوەندییـەکانی دەرەوەی هــەولێر: د. موحـسین محەممــەد حـسین/ ڕێکخــستنەکانی ئیــداری و دارایــی: د. موحــسین محەممــەد حــسین/ ڕۆڵــی موجاهیدودین قایماز: د. ئارسن موسا ڕەشید/ هەولێر و بنکەی لێدانی پارە: د. عەبـدوڵلا خورشـید قـادر/ زانـستە عەقڵییـەکان لـە هـەولێر: د. ئومێـد ئیـبراهیم جوزەلی/ زانستە شەرعییەکان لە هەولێر: د. ئومێد ئیبراهیم جوزەلی/ هـەولێر لـە ڕووبەڕووبوونــەوەی مەغۆلەکانــدا: د. نەهلــە شــەهاب ئەحمــەد/ هــەولێر و هێرشەکانی مەغۆل: د. عەبدوڵلا عەلیاوەیی/ هۆز و سەرداره کوردەکانی هـەولێر لە چاخی ناوەڕاستدا: د. زرار سدیق تۆفیق/ ئەربل و شۆڕشی قیاجییـەکان: د. عەلی عادل حسین/ هـەولێر لە سـەردەمی قـەرەقۆینلۆدا: ڕابیعە فەتاح خۆشناو/ هەولێر لە سەردەمی ئاق قۆینلۆدا: ڕابیعە فەتاح خۆشناو/ هەولێر لە گەشتەکەی میتراقـی زادە: د. عیمـاد عەبدولـسەلام ڕەئـووف/ هـەولێر لـە کتێبـی مەعجـەمی

بولـدانی یـاقوتی: د. دلێـر فـەرحان ئیـسماعیل/ کتێبـی مێـژووی ئـەربیلی ئـیبن مستەوفی: نـەجات خۆشـناو/ فەقێیـەتی لـە دەشـتی هـەولێر و دەوروبـەری: مـەلا محەممـەدی عـەلیاوەیی/ تەریقـەتی قـادری لـە هـەولێر: عەبـدوڵلا- محەممـەد- سەعد/ تەریقەتی نەقشبەندی: د. ئیبراهیم ئەحمەد شوانی/ میر سلێمانی سۆران و تەکیـەی کـاکی هـیران: عـەباس سـلێمان سمایـل/ چـاکی بـن عـاردی: هـاوار مورتکــەیی- تــاهیر عوسمــان/ مێــژووی نــوێ: داگیرکرانــی هــەولێر لەلایــەن عوسمانییەکانــەوە: د. خــەلیل عــەلی مــوراد/ گرانییــە گــەورەکانی هــەولێر و دەوروبــەری: ئیحــسان ڕەشــاد مــوفتی/ دەروازەیــەك بــۆ لێکۆڵینــەوەی پەرەسەندنی...: د. عەبدوڵلا حەداد/ چاکسازییەکانی میر محەممەد لە ڕووی...: ئاکۆ حەمـەدەمین/ فـەرمانڕەوایانی سۆران: میر شـەرەفخانی بەدلیسی/ پڕۆژەی میرنـشینی سـۆران: د. عیمـاد عەبدولـسەلام ڕەئـووف/ میرنـشینی سـۆران لـە سەدەی نۆیەمی...: ڕابیعە فەتاح خۆشناو/ نامەیەکی محەممەد پاشای ڕواندزی بــۆ ســوڵتان...: عەبــدولڕەقیب یوســف/ ســۆرانە پێــشینەکان: د. عیمــاد عەبدولسەلام ڕەئووف/ ئیدارەی هـەولێر لـە دوا سـەردەمی عوسمانییەکانـدا: د. خـەلیل عـەلی مـوراد/ هـەولێر لـە کۆتـایی سـەردەمی عوسمانیـدا: د. ئیـسماعیل شـوکر ڕەسـوول/ هـەولێر لـە سـاڵانی داگیرکـاری و ئینتیدابـدا: د. ئیـسماعیل شـوکر/ مێـژووی هـەولێر: زوبێـر بـیلال ئیـسماعیل/ کرۆنۆلۆژیـای هـەولێر: د. عەبدوڵلا حـەداد/ هـەولێر لـە سـاڵنامەکانی ویلایـەتی مووسـڵ: فەیـسەڵ دەبـاغ/ کۆیە لە ساڵنامەکانی ویلایەتی مووسڵ: فەیسەڵ دەباغ/ شەڕی تورك و ئینگلیز لە دەشتی کۆیـە: تـاهیر ئەحمـەد حـەوێزی/ ڕواندز لـەپاش ڕووخـانی میرنشینی سۆران: ئەحمەد حەمەدەمین ئۆمەر/ ڕواندز لـە سـاڵنامەکانی ویلایـەتی مووسڵ: فەیسەڵ دەباغ. لـەناو هـەر بەشـێکدا وێنـە دانـراوە، تـەواوی کتێبەکـەش لەسـەر ئارت چاپ کراوە.

٣٠٦. ئینسکلۆپیدیای هەولێر- گەشتنامە و بیرەوەری ٥

ئامادەکردنی: لیژنەی باڵای ئینسکلۆپیدیا (د. عەبدوڵڵا عەلیاوەیی، د. مەولوود ئیبراهیم حەسەن، فەرید ئەسەسەرد، د. ئومێد جۆزەلی، حەمید ئەبوبەکر بەدرخان)

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی بەدرخان

چاپ: یەکەم، چ: گرین گالۆری، ش: لوبنان، ژس: ١٨٣٢، س: ٢٠٠٩، ل:١٩٢١-٢٢٥٩، ق: (٢٠×٢٨)

ناوەرۆك:

گەشتنامە و بیرەوەری: هەولێر لە ڕوانگەی گەریدە بیانییەکانەوە: هوشیار محەممەد ئەمین کۆیی/ محەممەد پاشای ڕواندز: کەریم شارەزا/ گەشتەکەی نیبور بۆ هەولێر: هوشیار محەممەد ئەمین کۆیی/ هاملتۆن ئەندازیاری پردی گەلی عەلی بەگ: نەژاد عەبدوڵلا عەزیز/ هەولێر لە گەشتەکەی ئولیڤیە: هوشیار محەممەد ئەمین کۆیی/ هەولێر لە نامەی...: هادی ڕەشید چاوشلی/ هەولێر لە ساڵی ١٥٧٤: هوشیار محەممەد ئەمین کۆیی/ هەولێر لە گەشتەکەی ئەلمونشەی ئەلبەغدادی: هوشیار محەممەد ئەمین کۆیی/ هەولێر لە گەشتەکەی جەیمز بێکنگهام: هوشیار محەممەد ئەمین کۆیی/ هەولێر لە گەشتەکەی جاکسۆن: هوشیار محەممەد ئەمین کۆیی/ هەولێر لە گەشتەکەی کلۆدیۆس جەیمس ڕیچ: هوشیار محەممەد ئەمین کۆیی/ دوو ساڵ لە کوردستان: هوشیار محەممەد ئەمین کۆیی/ ڕێگایەك لە کوردستان: هوشیار محەممەد ئەمین کۆیی/ هەولێر لە نووسینەکانی ئەدمۆندز: هوشیار محەممەد ئەمین کۆیی/ هەولێر لە بەڵگەنامە نهێنییەکانی بەریتانیا: ئینسکلۆپیدیا/ گرانی گەورە لە کۆیە: تاهیر ئەحمەد حەوێزی/ سەفەرکردن: محەممەد داریاس/ مستەفا عەبدولڕەزاق و نوگرە سەلمان: فکرەت عزەت شەفیق/ ماڵی ئێمە و هەولێری دەوروبەری جەنگی دووەمی جیهانی: د. مارف خەزنەدار/ دارە زەیتونە سووتاوەکانی باسکی عارەبیان: ئازاد دڵزار/ شارستانی: گەشەی زانستی لە هەولێر: د. ئومێد ئیبراهیم جۆزەلی/ ڕۆشنبیری سەردەمی ئەتابەگی: د. موحسین محەممەد حسین/ دامەزراوە فێرکارییەکانی هەولێر: د. ئومێد ئیبراهیم جوزەلی/ هێڵکاری هەولێر لە کتێبی ئیبن مستەوفی: د. حوسامەدین نەقشبەندی/ مزگەوتی قەڵای هەولێر: ئیحسان ڕەشاد موفتی/ مزگەوتی حاجی داود: د. عەبدوڵلا حەداد/ مزگەوتی شێخی چۆلی: سیپان نانەکەلی/ مزگەوت و خانەقای شێخی چۆلی: شوان

سەرابی/ مزگەوت و نوێژگەکانی هەولێر: فاتیح یاسین مودەڕیس/ مزگەوتی خانەقای خالیدی: ئاسۆی فۆلکلۆر/ مزگەوت و تەکیە و خانەقا: شوان عومەر/ تەکیە و خانەقاکانی شاری هەولێر: فاتیح یاسین مودەڕیس/ چۆنێتی دروستکردنی قەیسەری هەولێر: یوسف نانەکەلی/ تەمەنی قەیسەری هەولێر ١٥٦ ساڵە: بۆتان جەلال/ بازاڕی قەیسەری شاری هەولێر: ئاراس ئیسماعیل خدر/ قەیسەری هەولێر و پیشەی دەستگێڕی: محەممەد سەعید کوردە/ گەرماوەکانی هەولێر: ئەبو مستەفا/ گەرماوە کلتوورییەکانی کوردستان و هەولێر: د. نەرمین عەلی محەممەد/ گەرماوی قەڵاتی هەولێر: لیۆن بەرخۆ/ خان و حەسار لە هەولێر: پیرداود مەخموری/ خانەکانی هەولێر: تەحسین چیچۆ- شێرزاد قادر/ گەشتێك بەناو هەولێر: پیرداود مەخمووری/ قاڕی بازاڕ: مەولوود بێخاڵی/ بازاڕی لەنگە: ئاشتی مەحموود/ بازاڕی بەقاڵان: بۆتان جەلال/ کۆچەری و مەڕداری: عەباس سلێمان/ سپیان و ڕەشان: عەزیزی مەلای ڕەش/ قاورمەی هەولێریان: هوشیار عەبدوڵڵا/ خانووی کۆیسنجەق: تاهیر ئەحمەد حەوێزی/ مزگەوتەکانی کۆیە: تاهیر ئەحمەد حەوێزی/ کەنیسەی هەرمۆتە: تاهیر ئەحمەد حەوێزی.

٣٠٧. ئینسکلۆپیدیای مێژوونامە- بەرگی یەکەم لە ٢٠٠١/١/١ تا ١٩٠٠/١٢/٣١[١]

نووسەر: عەلی کەندی

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی ڕۆژنامەنووسی و چاپ و بڵاوکردنەوە

چاپ: دووەم (بژارکراو و پترکراو)، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٢٢٥٥، س: ٢٠٠٩، ل:٦٦٤، ق: (١٦×٢٣)

ناوەڕۆك:[٢]

دەستپێك بۆ چاپی دووەم/ بەرەو چەندین ئینسکلۆپیدیا کە هەموو لایەنەکانی ژیان بگرێتەوە: تاریق جامباز/ کارێکی کەلتووری مەزن: مومتاز حەیدەری/ پێشەکی: د. محەممەد عەبدوڵڵا کاکەسوور/ پێشەکی: د. مارف خەزنەدار/

١- ئەم کتێبە لە ساڵی ٢٠١١دا، بە ١٢ بەرگ و بەناوی (ئینسکلۆپیدیای مێژوونامە- ڕامیاری، مێژوویی، شارستانی لە ٢٠٠١/١/١ تا ١٢/٣١/ ١٦٠٠ بەرگی یەکەم و ئەوانی تر...) لەلایەن (بنکەی ڕۆشنبیری لوبنان)ـەوە چاپ کراوەتەوە...

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە ژمارە ١٤٥٧/١٢ پارێزراوە.

دەسپێك بۆ چاپی یەکەم/ ناوەرۆکی کتێبەکە.../ سەرچاوەکان/ کورتەیەك لە ژیاننامەی نووسەر/ لەبەرهەم و بڵاوکراوەکانی نووسەر.
هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمە بە (بژار و پترکراو)ەوە کە چاپی یەکەمی بە ناوێکی تر بڵاو بووەتەوە، بۆ زانیاری زۆرتر بڕوانە کتێبی ژمارە ٢٦١.[١]

٣٠٨. ئیدریسی بدلیسی

نووسەر: محەممەد بایراقدار
وەرگێڕانی لە تورکییەوە: شکور مستەفا
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس
چاپ: دووەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ٢٥٧٤، س: ٢٠٠٩، ل:١٣٦، ق: (١٢×١٩)
ناوەرۆك:
هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٩٠.

٣٠٩. بەرگری کردنمان لە قەڵای هەولێر ساڵی ١٩٩٠

ئامادەکردنی: عەبدولڕەقیب یوسف و هەینی قادر
لە بڵاوکراوەکانی مەکتەبی بیرو هۆشیاری (ی.ن.ك)
چاپ: یەکەم، چ: حەمدی، ش: سلێمانی، ژس: ١١١٢، س: ٢٠٠٩، ل:١٧٧، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:
پێڕست/ پێشەکی/ هەندێ بروسکە و نامە، وەك: بروسکەی عەبدولرەقیب بۆ شارەوانی هەولێر.../ وێنەی هەندێ لەشوێنە وێرانکراوەکانی قەڵات لەلایەن (سەلاحەددین نوورەدین)ـەوە/ پاشکۆ: هەندێ لە نەخش و نیگارەکانی قەڵات/ ڕوونکردنەوەیەك.[٢]

١– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی و چەند پەیڤێك لەو پێشەکییانە دانراوە کە بۆ ئەم چاپە نووسراون.
٢– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣١٠. بۆ مێژوو: کەرکوك لە ڕوانگەی مێژووەوە- کۆمەڵە تێکستێکی مێژوویی- ڕۆشنبیریی- ئەدەبییە

وەرگێڕ: د. ئازاد عەبدولواحید کەریم

لە زنجیرە بڵاوکراوەکانی کۆمەڵەی ڕووناکبیری و کۆمەڵایەتی کەرکووك

چاپ: یەکەم، چ: ڕۆژ، ش: کەرکووك، ژس: ؟، س: ٢٠٠٩، ل:٨٦، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:

پێشەکی: عەبدوڵڵا مەحموود زەنگنە/ کەرکووك و پاشکۆکانی لە سەرەتایی ماندێتی (الأنتداب) بەریتانیادا: د. کەمال مەزهەر ئەحمەد/ کۆمەڵەی کوردستان لە شاری کەرکوك: د. عەبدولفەتاح عەلی بۆتانی/ کەرکووك لە ڕاپۆرتی نەتەوە یەکگرتووەکاندا: د. خەلیل ئیسماعیل محەممەد/ زاراوەی کەرکووك: د. عومەر ئیبراهیم تۆفیق/ پێکهاتە ئیدارییەکانی کەرکووك: محەممەد عەلی قەرەداغی/ کەرکووك لە چاخە کۆنەکاندا: د. جەمال ڕەشید ئەحمەد/ کورتەیەك سەبارەت بە مێژوو و جوگرافیای کەرکووك: د. نووری تاڵەبانی/ کوردستانیی کەرکووك: پ. د. ئازاد نەقشبەندی/ گایدی کەرکووك– کورتەیەکی مێژوویی/ کورد لە سەردەمی عەبباسییەکاندا: قادر محەممەد ئەشکەنەیی/ ڕووداوەکانی کەرکووك: د. نووری تاڵەبانی/ گرنگیی ئابووری کەرکووك: د. محەممەد ساڵح زێباری/ مەڵبەندە شارستانییەکان لە کەرکووك: د. محەممەد ساڵح زێباری/ دەقەکانی نوزی و ئاراپخا: د. محەممەد ساڵح تەییب زێباری/ یاسا کارپێکراوەکان لە وڵاتی ئاراپخا: د. محەممەد ساڵح تەییب زێباری/ پێکهاتەی کەرکووك: محەممەد عەلی قەرەداغی.[1]

١– لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٣١١. تەواوی مێژوو - بەرگی پێنجەم

نووسەر: عیزەددین ئیبن ئەسیر

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە بۆ فارسی: د. سەید محەممەد حسینی ڕۆحانی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: زاهیر محەممەد ڕەشید

پێداچوونەوەی: پ.ی. یاسین سەردەشتی

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٥٢، س: ٢٠٠٨ (٢٠٠٩)[١]، ل:١٦٢٠-٢٠٢٨، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٢]

پێرست/ هەندێك بابەتی وەك: ڕووداوەکانی ساڵی ٣٦: شەڕی وشتر/ ڕۆیشتنی خەواریج بۆ سیستان/ دەسپێکردنی شەڕی سەفین/ ڕووداوەکانی ساڵی ٣٧: شەڕی سەفین/ شەڕ لەگەڵ خەواریج/ ڕووداوەکانی ساڵی ٣٨ و ٣٩: هێرش و پەلاماری خەڵکانی شام بۆ سەزەمینەکانی عەلی کوڕی ئەبی تالب/ هێرش و پەلاماری خەڵکانی شام بۆ سەر جەزیرە/ ڕووداوەکانی ساڵی ٤٠ (چەند بابەتێك لە بارەی عەلی کوڕی ئەبی تالبەوە "س")/ ڕووداوەکانی ساڵی ٤١: شۆڕشی باوکی مەریەم/ شۆڕشی باوکی لەیلا/ ڕووداوەکانی ساڵی ٤٢ و ٤٣/ ڕووداوەکانی ساڵی ٤٥ و ٤٦ و ٤٧ و ٤٨...: شەڕی کۆستانتین ئۆپیل/ ڕووداوەکانی ساڵی ٥٠ و ٥١ و ٥٢ و ٥٣ و ٥٤...: شەڕ لەگەڵ ڕۆمییەکان و گرتنی دوورگەی ئارواد/ دانانی عوبەیدوڵڵا کوڕی زیاد لە خوراسان/ ڕووداوەکانی ساڵی ٥٥ و ٥٦ و ٥٧ و ٥٨ و ٥٩ و ٦٠...

١- لەبەرئەوەی هەر دە بەرگی ئەم کتێبە لە نێوان ساڵانی ٢٠٠٨ - ٢٠١٠دا چاپ کراون، ناچاربووین بەپێی ژمارەی سپاردن دایان نەنێین و بەپێی ساڵی چاپکردنیان دابەشیان بکەین، بەم شێوەیەش بەرگی ٥ و ٦ لە ٢٠٠٩دا و بەرگی ٧-١٠یش، لە ٢٠١٠دا دانراون.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٤٧٣/١٢ پارێزراوە و لە ئەرشیڤی ژ٥یشدا بە ژمارە ٢٢٠٩٤ تۆمار کراوە.

٣١٢. تەواوی مێژوو - بەرگی شەشەم

نووسەر: عیزەددین ئیبن ئەسیر

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە بۆ فار سی: د. سەید محەممەد حسینی ڕۆحانی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: زاهیر محەممەد ڕەشید

پێداچوونەوەی: پ.ی. یاسین سەردەشتی

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٥٢، س: ٢٠٠٨ (٢٠١٠) ، ل:٢٠٢٠-٢٤٢٦، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێرست/ هەندێك بابەتی وەك: ڕووداوەکانی ساڵی ٦١/ ڕووداوەکانی ساڵی ٦٢ و ٦٣ و ٦٤ و ٦٥ و ٦٦: ئاژاوە لە خوراسان/ ڕووداوەکانی ساڵی ٦٧ و ٦٨...: بزوتنەوەی خەواریج لەپارس و ئێراق/ گەمارۆ خستنە سەر ڕەی/ ڕووداوەکانی ساڵی ٦٩ و ٧٠...: شەڕی جوفرە/ یەکەمین جەنگی سەرسار/ دووەم جەنگی سەرسار/ جەنگی فودەین/ جەنگی سوکەیر/ جەنگی مەعارك/ جەنگی شرعبیە/ جەنگی بەلیغ/ جەنگی حەشاك/ جەنگی کوحەیل/ جەنگی بشر/ ڕووداوەکانی ساڵی ٧١...: کوژرانی مەسعەب کوڕی زوبەیر و زاڵبوونی بەسەر ئێراق/ ڕووداوەکانی ساڵی ٧٢ و ٧٣...: فەرمانداری محەممەد کوڕی مەروان لە ئەرمەنستان و جەزیرە/ کوژرانی ئەبو فەدەیکی خارجی/ ڕووداوەکانی ساڵی ٧٤...: ڕاسپاردنی موهەلیب بۆ شەڕی ئەرزەقییەکان/ لەسەر کار لابردنی بوکەیر کوڕی وەساج لە خوراسان/ ڕووداوەکانی ساڵی ٧٥.../ فەرمانداری حەجاج کوڕی یوسف لە ئێراق...

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٤٧٤/١٢ پارێزراوە و لە ئەرشیڤی ژەیشدا بە ژمارە ٢٢٠٩٦ تۆمار کراوە.

٣١٣. چەند لێکۆڵینەوەیەک دەربارەی بزاڤی هاوچەرخی کورد- بەرگی یەکەم[1]

نووسەر: د. عوسمان عەلی

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: کامەران جەمال بابان زادە

لە بڵاوکراوەکانی پەیمانگای جیهانیی فیکری ئیسلامیی

چاپ: یەکەم، چ: ڕێنوێ، ش: ؟، ژس: ٢٦٥٥، س: ٢٠٠٩، ل:٤٤٦، ق: (١٧×٢٤)

ناوەڕۆک:[2]

چەند وتەیەکی پێویست: وەرگێڕ/ پێشەکی نووسەر بۆ چاپی دووەم/ بەشی یەکەم: کورد لە ناکۆکی ڕووسی- عوسمانیدا/ کۆمەڵگای کوردیی لەسەدەی نۆزدەیەمدا/ کورد لە شەڕی ڕووسی عوسمانی ١٨٢٨- ١٨٨٠/ ڕاپەڕینەکانی کورد و ململانێی عوسمانی- ئینگلیزی/ شەڕی قەرم ١٨٥٣- ١٨٥٤/ شەڕی ڕووسی عوسمانی ١٨٧٧- ١٨٧٨/ پوختە/ بەشی دووەم: دەوڵەتی میر محەممەدی سۆران/ حکوومەتی میر محەممەدی سۆران/ قایمی ناوچەی ڕواندز و دەورووبەری/ هۆکارەکانی ڕووخانی میرنشینی سۆران/ پوختەی توێژینەوە/ بەشی سێیەم: حکوومەتی میربەدرخانی کوردی و ململانێی کوردی- ئاشووری ١٨٤٣-١٨٤٧/ کەسایەتی میربەدرخان/ هۆکارە ئیقلیمییەکان لە بەدیارکەوتنی بەدرخان/ هۆیەکانی ڕووخانی حکوومەتی بەدرخان/ ململانێی کوردی- ئاشووری/ هێرشی هێزەکانی عوسمانی بۆ سەر میرنشینی بۆتان/ پوختەی توێژینەوە/ پاشکۆی بەڵگەنامەکان/ بەشی چوارەم: جووڵانەوەی شێخ عوبێدوڵلای نەهری ١٨٨٠- ١٨٨٣/ لێکۆڵینەوە لەسەر هۆکارە کاریگەرە هەرێمیی و نێودەوڵەتییەکان/ ڕووداوەکانی ڕاپەڕین/ ئامانج لەو ڕاپەڕینە/ هۆکارەکانی کەوتنی ڕاپەڕینی شێخ عوبێدوڵلای نەهری/ پوختەی توێژینەوە/ بەڵگەنامەکان/ بەشی پێنجەم: سوڵتان عەبدولحەمید و کورد و لەشکری حەمیدیەی کوردی ١٨٨١- ١٩٠٩/ لەشکری حەمیدییە- سوارەی کورد/ هۆکارەکانی پێکهێنانی حەمیدییە/ ئەنجام و شوێنەوارەکانی سوارەی حەمیدییە/ لەشکری حەمیدییە و خوێنی ڕژاوی کورد لە دوژمنکاریەتی ئەرمەن/ پوختە/ بەشی شەشەم: کوردستان لە سایەی دەسەڵاتی ئیتحاد و تەرەقی ١٩٠٨ بۆ ١٩١٨/ نەتەوایەتی و بیری نەتەوایەتی لە چوارچێوەی

١- ئەم کتێبە دوو بەرگە و بەرگی دووەمی لە بەرگی دووەمی ئەم بیبلیۆگرافیایە (مێژووی هاوچەرخ- سیاسی) دانراوە. لەم چاپەدا، هیچی لەبارەی چاپی یەکەم نەنووسیوە کە لە ساڵی ٢٠٠٥دا لە یەک بەرگدا چاپ کراوە، بڕوانە کتێبی ژمارە ١٨٣.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژاددا بە کۆدی ١٥ب/١٢٨ پارێزراوە.

ئیقلیمی/ هێڵە گشتییەکانی سیاسەتی ئیتحاد و تەرەقی لە کوردستان/ ڕۆڵی کورد لە بزوتنەوەی دەستووری/ کۆمەڵە و یانە کوردییەکان/ کوردستانی لاو/ خاسیەتی دەسەڵاتی ئیتیحادییەکان لە کوردستان/ بزاڤی کورد دژ بە ئیتیحادییەکان/ بزوتنەوەی ئیبراهیم پاشای میللی/ شێخ سەعیدی حەفید/ بزوتنەوەی مەلا سەلیمی خێزانی لە بەدلیس ١٩١٤/ بزوتنەوەی شێخ عەبدولسسەلامی بارزانی/ شۆڕشی بەرفراوانی کورد- عەبدولڕەزاق بەدرخان و سمکۆ و سەید تەها/ کوردستان لە ساڵانی شەڕی یەکەمی جیهانی/ بەشی حەوتەم: حکوومەتی یەکەمی شێخ مەحموود ١٩١٨- ١٩١٩/ ڕێژیمی خێڵەکی ئیدارەی شێخ مەحموود/ کەوتنی حکوومەتی یەکەمی شێخ مەحموود/ بێمتمانەیی نێوان شێخ مەحموود و بەریتانییەکان/ ناکۆکی کورد و کۆمەڵە کوردییەکان/ نەبوونی سیاسەتی ڕوونی بەریتانییەکان/ بەشی هەشتەم: ئیدارەی میجەرسۆن لە کوردستانی باشوور ١٩١٩- ١٩٢٠/ جیهادی دژ بە ئینگلیز لە بادینان/ نائارامی لە هەردوو ناوچەی کەرکووك و هەولێر ١٩٢٠/ هۆکارە کاریگەرە دەرەکییەکان لەسەر جیهاد/ بەشی نۆیەم: ئیسماعیل ئاغای سمکۆ- ڕێوی سیاسەتی کوردی و سیاسەتی پراگماتیانە/ ناوەڕۆك/ ژیاننامەی نووسەر/ ژیاننامەی وەرگێڕ.

٣١٤. دەوڵەتی سەلجوقی و دەرکەوتنی پرۆژەی ئیسلامی بۆ بەرەنگاربوونەوەی ڕەگداکوتانی باتینی و شاڵاوی خاچپەرستی

نووسەر: د. عەلی محەممەد سەلابی

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: نیهاد جەلال- شاهۆ عومەر

لە بڵاوکراوەکانی پرۆژەی ١٠٠ کتێبی کوردی

چاپ: یەکەم، چ: دار الفکر، ش: بەیرووت، ژس: ١٥٧٨، س: ٢٠٠٩، ل:٨٨٦، ق: (١٧×٢٤)

ناوەڕۆك:[١]

پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: بنەڕەت و نشینگە و سەرەتای دەرکەوتنییان/ بەشی دووەم: سیفەتەکانی وەزیری خەلیفەی عەبباسی و وەزیری سوڵتانی سەلجوقی/ بەشی سێیەم: پایەکانی بیری سەربازی سەلجوقی/ بەشی چوارەم: بنیاتنانی خوێندنگە و ئامانجەکانی/ بەشی پێنجەم: بێزەنتییەکان/ کۆتایی/ پێڕستی سەرچاوەکان/ پێڕست.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٥٣،٠٧٣٩١/ س ٩٧١ پارێزراوە.

٣١٥. دێرینەناسی و هونەر لەسەردەمە مێژوویەکانی دەوڵەتی ماد و هاخامەنشی- بەرگی یەکەم

نووسینی: عەلی ئەکبەر سەرفراز و بەهمەن فەیروزمەندی
وەرگێڕانی لە فارسییەوە: وریا قانع
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی هێڤی
چاپ: یەکەم، چ: هێڤی، ش: هەولێر، ژس: ٢٢٦١، س: ٢٠٠٩، ل:٣٦٧، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:
پێشەکی فارسییەکەی/ فەسڵی یەکەم: دێرینەشناسی و هونەری ماد/ فەسڵی دووەم: دێرینە شناسی و هونەری هاخامەنشی.

٣١٦. دێرینەناسی و هونەر لەسەردەمە مێژوویەکانی دەوڵەتی ئەشکانی و ساسانی- بەرگی دووەم

نووسینی: عەلی ئەکبەر سەرفراز و بەهمەن فەیروزمەندی
وەرگێڕانی لە فارسییەوە: وریا قانع
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی هێڤی
چاپ: یەکەم، چ: هێڤی، ش: هەولێر، ژس: ٢٢٦١، س: ٢٠٠٩، ل:٣٢٩، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:
ناوەرۆك/ فەسڵی سێیەم: دێرینە ناسی و هونەری ئەشکانی/ فەسڵی چوارەم: دێرینەناسی و هونەری ساسانیان/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکان.[١]

٣١٧. ڕۆژهەڵاتناسەکان بە درێژایی سەدەکان

نووسەر: د. عەبدولحەمید ساڵح حەمدان
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: عیماد جەلال حەبیبوڵڵا
چاپ: یەکەم، چ: دار الفکر، ش: بەیرووت، ژس: ١٥٧٦، س: ٢٠٠٩، ل:٢٩٨، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:[٢]
پێشەکی: نیهاد جەلال/ چەند خوێندنەوەیەکی ڕۆژهەڵاتناسی: وەرگێڕ/ پێشەکی دانەر/ دەستەی یەکەم: ڕۆژهەڵاتناسان لە سەدەی شازەیەمدا/

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

دەستەی دووەم: ڕۆژهەڵاتناسان لەسەدەی حەڤدەیەمدا/ دەستەی سێیەم: ڕۆژهەڵاتناسان لەسەدەی هەژدەیەمدا/ دەستەی چوارەم: ڕۆژهەڵاتناسان لەسەدەی نۆزدەیەمدا/ دەستەی پێنجەم: ڕۆژهەڵاتناسان لە سەدەی بیستەمدا/ سەرچاوەکان/ پێرست (ناوی هەموو ڕۆژهەڵاتانسەکان لەناوەڕۆکدا نووسراوە).

٣١٨. ریشەی کاریگەرییەکانی بریتانیا لە میسۆپۆتامیادا

نووسەر: زەکی ساڵح

وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: کامیل محەممەد قەرەداغی

لەبڵاوکراوەکانی مەڵبەندی کوردۆلۆجی

چاپ: یەکەم، چ: ڕەنج، ش: سلێمانی، ژس: ١٣٣٤، س: ٢٠٠٩، ل:١٥٧، ق: (١٧×٢٤)

ناوەڕۆك:[١]

ناوەڕۆك/ سەرەتا/ بەشی یەکەم: سەرەتاکان پێش ١٧٩٨/ بەشی دووەم: کێبەرکێی ئەنگلۆ- فرەنسی لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا تا ساڵی ١٨٠٢/ بەشی سێیەم: دوایین قۆناغی کێبەرکێی ئەنگلۆ- فرەنسی لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا تا ساڵی ١٨٠٢-١٨٠٩/ بەشی چوارەم: ناوبڕی ١٨١٠-١٨٣٠/ بەشی پێنجەم: پاڵنەرەکانی ڕووسیا و دامەزراندنی باڵادەستیی بریتانییەکان لە ١٨٣٠-١٨٦٠/ سەرچاوەکان/ ژیاننامەی نووسەر.[٢]

٣١٩. ڕێبەری نامە ئەکادیمییەکانی بەشی مێژوو لە زانکۆکانی کوردستان (١٩٨٩- ٢٠٠٩)

ئامادەکردن: توانا ڕەشید کەریم

لە بڵاوکراوەکانی پڕۆژەی نامیلکەی زانستی- ڕێکخراوی هاودەنگ

چاپ: یەکەم، چ: منارە، ش: هەولێر، ژس: ٩٥٩، س: ٢٠٠٩، لا: ٧٢، ق: (١٦×٢٣)

ناوەڕۆك:

ناوەڕۆك/ پێشەکی/ خوێندنی باڵا لە بەشی مێژووی زانکۆکانی کوردستان/ بەشی یەکەم: زانکۆی سەلاحەددین- هەولێر/ ماستەر (مێژووی کۆن- مێژووی ئیسلامی- مێژووی نوێ و هاوچەرخ)/ دکتۆرا (مێژووی ئیسلامی- مێژووی نوێ و هاوچەرخ)/ بەشی دووەم: زانکۆی سلێمانی- سلێمانی/ ماستەر

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٣٧/٢١ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی ئینگلیزی نووسراوە.

(مێـژووی کـۆن- مێـژووی سـەدەکانی ناوەڕاسـت- مێـژووی نـوێ و هاوچـەرخ)/ دکتـۆرا (مێـژووی کـۆن- مێـژووی سـەدەکانی ناوەڕاسـت- مێـژووی نـوێ و هاوچـەرخ)/ بەشـی سـێیەم: زانکـۆی دهـۆك- دهـۆك/ ماسـتەر (مێـژووی کـۆن- مێژووی سەدەکانی ناوەڕاست- مێژووی نوێ و هاوچەرخ)/ دکتـۆرا (مێـژووی سـەدەکانی ناوەڕاسـت- مێـژووی نـوێ و هاوچـەرخ)/ بەشـی چـوارەم: زانکـۆی کۆیە- کۆیە/ ماستەر (مێژووی کۆن- مێژووی سەدەکانی ناوەڕاست- مێژووی نوێ و هاوچـەرخ)/ دکتـۆرا (مێـژووی سـەدەکانی ناوەڕاسـت- مێـژووی نـوێ و هاوچەرخ)/ بەشـی پێنجـەم: نامـە ئەکادیمییـە چاپکراوەکان/ ماسـتەرنامەکان/ تێزەکانی دکتۆرا/ بەشی شەشەم: شیکردنەوەی نامە ئەکادیمییەکان/ لەڕووی ژمـارە/ لـەڕووی ڕەگـەز/ لـەڕووی سـاڵی ئەنجامـدان/ لـەڕووی زمـانی نووسـینی نامەکە/ لەڕووی پسپۆڕی/ تێکڕای تێز و ماستەرنامەکان لەڕووی ئەنجامـدان و پسپۆڕی/ سوپاس و پێزانین.

٣٢٠. سێ لێکۆڵینەوەی مێژوویی

نوسەر: ساڵح قەفتان

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چـاپ: یەکـەم، چ: سـەردەم، ش: سـلێمانی، ژس: ٢٤١٠، س: ٢٠٠٩، ل:٣٦٤، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

ئەم کتێبە دوو جاری تر چاپ بووە کە لەم چاپەدا ناوی کتێبەکە و هەندێ لەناونیشانی بابەتەکان گۆڕانیان بەسەردا هاتووە... بڕوانە هەردوو کتێبی ژمارە ٣١ و ١٧٩.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە ژمارە ١٢٨٥ پارێزراوە.

٣٢١. سۆمەرییەکان- مێژوویان، شارستانێتیان، کۆتاییان

نووسەر: عەبدولخالید سابیر

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرێتی گشتی چاپ و بڵاوکردنەوە

چـــاپ: یەکـــەم، چ: شـــڤان، ش: ســـلێمانی، ژس: ١٤٠١، س: ٢٠٠٩، ل:٣٢١، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: مێژووی سۆمەرییەکان/ ڕەچەڵەکی سۆمەر/ زمـانی سـۆمەر/ بەشـی دووەم: سیـستمی دەسـەڵات لـە سـۆمەردا/ شـارە دەوڵەتـەکانی سـۆمەر/ ژیـانی سیاسـی و سـپای سـۆمەر/ بیروبـاوەڕی ئـایینی سـۆمەرییەکان/ پـانپیۆن (ئەنجوومـەنی خواوەنـدەکان)/ پەرەسـتگاکان/ کاهینـەکان/ ئاهـەنگ و جەژنـە ئایینییـەکان/ بیروبـاوەڕی دوای مـردن سـیحر و ئەسـتێرەوانی و فـاڵ لـە لای سـۆمەرەکان/ پێگـەی کۆمەڵایـەتی/ ژیـانی ڕۆژانـە/ پێگـەی ئـافرەت لای سـۆمەرییەکان/ یاسـا لـە کۆمـەڵگای سـۆمەریدا/ بـواری ئـابووری/ کـشتوکاڵ/ پیـشەسازی/ بازرگـانی/ بـواری ڕۆشـنبیری/ نووسـین/ پـەروەردە و فێرکـردن/ زانست/ بیرکاری/ فەلـەك/ کیمیـا/ پزیـشکی/ ئـەدەب.../ ئەدەبی سیحری/ ئەدەبی نزا و وێرد/ بیناسازی/ پەیکەرتاشی/ بەشی سێیەم: پەیوەندییـە دەرەکییـەکانی سـۆمەر/ لەگـەڵ سـوپارتۆ/ لەگـەڵ دانیـشتوانی زاگرۆس/ لەگەڵ ناوچەی ئەنادۆڵ/ لەگەڵ عیلام.../ بەشی چوارەم: ڕووخانی سـەردەمی بەرەبـەیانی بنەماڵـەکان/ مـاوەی حـوکمڕانی ئەکـەدی/ ڕمـانی ئیمپڕاتۆریـەتی ئەکـەدی و مـاوەی حوکمڕانی گوتی/ وڵاتـی سۆمەر لـە مـاوەی حـوکمڕانی گـوتی/ دەرپەڕانـدنی گۆتییـەکان/ بەشـی پێنجـەم: بووژانـەوەی سۆمەری/ جێنشینانی ئوور- نمو/ فراوانبوونی ئیمپراتۆریای بنەماڵـەی ئووری سێیەم/ بواری کارگێڕی/ بواری ئایینی/ جۆری بەکارهێنانی پەیکەرەکان/ بواری ئـابووری/ پێکهاتـەی کۆمەڵایـەتی/ ژیـانی ڕۆژانـە/ پێگـەی ژن/ یاسـا/ بـواری ڕۆشنبیری/ دەرئەنجام/ هەندێك زانیاری لەبارەی چەند زاراوەیەکی دووتوێی ئەم کتێبە/ سەرچاوەکان.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ۱دا بە کۆدی ١٦٠١/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٣٢٢. سەرهەڵدان و ڕوخانی سیستەمی میرنشینی لە کوردستان کورتەیەکی مێژوویی سەبارەت بە گرنگی سیاسی و گەنجینە کەلتوریەکەی لە ناوەڕاستی سەدەی دەیەمەوە تا ناوەڕاستی سەدەی نۆزدەیەم

نووسەر: د. سەعد بەشیر ئیسکەندەر

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: جەوهەر کرمانج

چاپ: دووەم، چ: حەمدی، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ٢٠٠٩، ل:٤٢٧، ق: (١٥×٢٢)

ناوەرۆك:

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ١٦٥.

٣٢٣. شارستانییەتی خورییەکان

نووسەر: گیرنوت ڤێلهێلم

وەرگێڕانی لە ئەڵمانییەوە بۆ عەرەبی: د. فاروق ئیسماعیل

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: ئارام جەلال حەسەن هەمەوەندی

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: خانی، ش: دهۆك، ژس: ٥٠٦، س: ٢٠٠٩، ل:٢٣١، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ پێشەکی: ئارام جەلال حەسەن هەمەوەندی/ پێشەکی نووسەر/ دەروازەیەك دەربارەی خورییەکان/ مێژووی سیاسی خوورییەکان/ شارستانییەتی خوورییەکان/ ژیانی ئاینی خوورییەکان/ ئەدەب/ هونەری شێوەکاری خوورییەکان/ لیستی خشتەکان/ وێنەکان/ لیستی سەرچاوەکان.[٢]

٣٢٤. عوسمانییەکان لەدامەزراندنی دەوڵەتەوە تا کودەتا بەسەر خەلافەتدا

نووسەر: د. محەممەد سوهەیل تەققوش

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: نەریمان خۆشناو- مستەفا سەید مینە

لە بڵاوکراوەکانی کتێبخانەی ئاوێر

چاپ: یەکەم، چ: ڕۆژهەلات، ش: هەولێر، ژس: ٨٠١، س: ٢٠٠٩، ل:٧٠٤، ق: (١٧×٢٤)

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٤٢٤/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

ناوەرۆك:

ناوەرۆك/ پێشەكی: نووسەر/ بارودۆخی دامەزراندنی دەوڵەتی عوسمانی/ قۆناغی دامەزراندن ١٢٩٩- ١٥١٢ز/ بەشی یەكەم: سوڵتانەكان- عوسمانی یەكەم، ئۆرخان موڕادی یەكەم/ بەشی دووەم: بایەزیدی یەكەم- محەممەدی یەكەم و مورادی دووەم/ بەشی سێیەم: هەردوو سوڵتان- محەممەدی دووەم و بایەزیدی دووەم/ بەشی چوارەم: سوڵتان سەلیمی یەكەم ١٥١٢-١٥٢٠ز/ بەشی پێنجەم: سوڵتان سلێمانی یەكەم/ بەشی شەشەم: سوڵتان سلێمانی یەكەم- قانوونی ١٥٢٠-١٥٦٦ز/ بەشی حەوتەم: هەردوو سوڵتان سەلیمی دووەم و مورادی سێیەم/ بەشی هەشتەم: بارودۆخی دەوڵەتی عوسمانی لە هەردوو سەدەی حەڤدە و هەژدەدا/ بەشی نۆیەم: پەیوەندییەكانی عوسمانی- سەفەوی/ بەشی دەیەم: پەیوەندییەكانی عوسمانی و ڕووسیا/ بەشی یازدەیەم: پەیوەندییەكانی عوسمانی- فڕەنسی/ بەشی دوازدەیەم: سوڵتان مەحموودی دووەم ١٨٠٨-١٨٣٩ز/ بەشی سیازدەیەم: سوڵتان عەبدولمەجیدی یەكەم ١٨٣٩-١٨٦١ز/ بەشی چواردەیەم: هەردوو سوڵتان عەبدولعەزیز و مورادی پێنجەم/ بەشی پازەیەم: سوڵتان عەبدولحەمیدی دووەم ١٨٧٦-١٩٠٩ز/ بەشی شازدەیەم: سوڵتان عەبدولحەمیدی دووەم و بزوتنەوەی كۆمەڵەی ئیسلامی/ بەشی حەڤدەیەم: سوڵتانەكان- محەممەد ڕەشاد، محەممەد وەحیدەدین و عەبدولمەجیدی دووەم/ بەشی هەژدەیەم: هۆكارەكانی ڕووخانی دەوڵەتی عوسمانی/ سەرچاوەكان.

٣٢٥. عوسمانییەكان لەدامەزراندنی دەوڵەتەوە تا كودەتا بەسەر خەلافەتدا

نووسەر: د. محەممەد سوهەیل تەققوش

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: نەریمان خۆشناو- مستەفا سەید مینە

لە بڵاوكراوەكانی كتێبخانەی ئاوێر

چاپ: دووەم (چاككراو و پوختەكراو)، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ٨٠١، س: ٢٠٠٩، ل:٧٠٠، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

هەمان ناوەرۆكی چاپی یەكەمی هەیە بڕوانە كتێبی پێش خۆی ژمارە ٣٢٤.

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژەدا بە كۆدی ٩٥٣,٠٩/ ت ٩٥٣ پارێزراوە.

٣٢٦. قەڵا دێرینەکانی کوردستان- بەندی یەکەم

نووسەر: شەفیقە عەلی حسین (لەیلان)

چاپ: یەکەم، چ: ڕۆمان، ش: سلێمانی، ژس: ١٣٧٦، س: ٢٠٠٩، ل:٦١٣، ق: (١٦×٢٠)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ بەندی یەکەم/ لێکۆڵینەوەی یەکەم: پێناسەی قەڵا و هەلومەرجی دروستبوونی لە هەرە دێرینەوە/ لێکۆڵینەوەی دووەم: قەڵا چییە و ڕواڵەت و مەرج و پێویستییەکانی/ لێکۆڵینەوەی سێیەم: لە ژیانی سەرەتایی مرۆڤەوە تا سەرهەڵدانی فەرمانڕەوایی/ لێکۆڵینەوەی چوارەم: خێڵەکێتی کورد/ لێکۆڵینەوەی پێنجەم: کورد و ڕامیاری/ بەشی سێیەم: کورد و ئایین/ بەشی چوارەم: فەرمانڕەواییەکانی ڕەگەزی مەغۆل و خۆییەکان/ لێکۆڵینەوەی شەشەم: نەمانی باوی قەڵا/ پێڕستی پەراوێز و سەرچاوەکانی بەندی یەکەم.[٢]

٣٢٧. قەڵا دێرینەکانی کوردستان- بەشی دووەم

نووسەر: شەفیقە عەلی حسین (لەیلان)

چاپ: یەکەم، چ: ڕۆمان، ش: سلێمانی، ژس: ٢٦٥٧، س: ٢٠٠٩، ل:٣٠٢، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[٣]

بەندی دووەم: قەڵا دێرینەکانی کوردستانی ژوورووی/ دەست پێشکارییەکی پێویست/ ناوی ٥٦ قەڵای وەك: وان/ زڤنك/ سەعید بەگ/ ئەرزەن- غەرزەن/ نێروە/ سوڵتان/ خانیچی/ دیاربەکر/ ئەنزەف/ خۆشاب/ جسقە/ دێرە/ تاش/ نسێبین/ بدلیس/ زولقەرنەین/ جەرجیس/ حەسەنکێف/ مەلازگرد/ ئاختەمار/ گەنج/ خدر/ خەلات/ ئورفە... سەرچاوە و پەراوێزەکان/ پێڕست/ نووسەر لە چەند دێڕێکدا.[٤]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٣- بۆ دەستەبەرکردنی ئەم بەرگە، پەیوەندیمان بە نووسەری کتێبەکەوە کرد.

٤- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٣٢٨. کورد نەژاد و پەیوەستەگی- تۆماری تەمەن ١٠/ کتکەیی یاسا- گەهوارەی کرمانشا

نووسەر: ڕەشید یاسەمی محەممەد وەلیخان
وەرگێڕانی لە فارسییەوە: قانعی بلیمەت و کەریم زەند
چاپ: یەکەم، چ: ئەزمر، ش: سلێمانی، ژس: ١٣٦٠، س: ٢٠٠٩، ل:٣١٠، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆک:[١]

سوپاسگوزاری/ کورد/ کوردستان/ دانیشتوانی زاگرۆس/ گوتی/ سێیەمین زنجیرەی پاشاهانی ئوور/ کاسی/ هیندۆئەوروپایی و ئاشوور و ئیلام/ پەیوەندی ئاشووری و دانیشتوانی زاگرۆز/ لێکۆڵینەوەی مێژوونووسی کۆن دەربارەی ئێران/ کیمیریان و ساکائیان/ کۆڵەکەکانی ئاسارحاد و ئاشووربانیاڵ/ ماد و فارس/ هۆخشتەر/ ئیخ توی گو- ئەزدیهاک/ کۆرشی گەورە/ کورد/ لێکۆڵینەوەی زاناکان لە بارەی وشەی کوردەوە/ کرمانجی/ پەهلەوانی/ کۆماندان و مرۆڤ و پەیام- بارزانی نەمر/ بزاڤی بارزان/ بارزانی نەمر و ستالین/ شۆڕشی دروستکراو/ پەیمانی بەغداد- سەنتۆی پێشو/ مۆسکۆ پشتی کردە کورد/ لاپەڕە شاراوەکان/ وێنەکان/ پێڕست.[٢]

٣٢٩. کۆچی مێژوویی کورد بۆ خوراسان- بەرگی سێهەم[٣]

نووسەر: کەلیموڵڵا تەوەحودی
وەرگێڕانی لە فارسییەوە: عەدنان بەرزنجی
لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم
چاپ: یەکەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ١٩٤٩، س: ٢٠٠٩، ل:٦١١، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆک:

ناوەرۆک/ پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی نووسەری کتێب/ شوێنی کوردەکانی خوراسان لە سەردەمی ناسرەددین شا/ بەربەرەکانی ئەمیر حسین خان لەگەڵ ناسرەددین شا/ ئاکاری میر حسین خان لە بارەی زانایانەوە/ قووچان لە چاوی

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٣٤٨/١٢ پارێزراوە.
٢- هەندێ بابەتی بە زمانی عەرەبی تێدایە، هەروەها لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.
٣- بەرگی چوارەمی ئەم کتێبە زۆرتر باس لە سەدەی بیست دەکات و خراوەتە بەرگی دووەمەوە...

فریزر/ شەڕی قووچان لە چاوی ئێلێکساندەر برنس/ سەفەری ییت بۆ قوچان/ دەستنووسی ناسرەددین شا سەبارەت بە پلان هەڵگرتنی لە فیرووزە/ محەممەد ناسرخان شوجاعودەولە بنیاتنەری شاری قوچان/ بیروڕای مەعسووم عەلیشا سەبارەت بە ناسرخان و بارودۆخی قوچان/ قوچان لە ڕوانگەی هانری و ڕنەد ئاڵمانییەوە/ کۆچی دوایی محەممەد ناسرخانی شوجاعودەولە ئیلخانی زەعفەران لوو/ کوردەکانی مازندەران و دەسەڵاتی جەعفەر قولیخان لە ئەستەر ئاوا/ شەڕ و پێکدادانی فەتح عەلیخانی قاجار و شەکەر بەیگی کوردی جەهانبەگلوو/ بارودۆخی بجنۆرد لە سەردەمی یار محەممەد خانی سەهامودەولەدا/ دەسەڵاتدارانی دەرەگەز لە نادرەوە تا شۆڕشی مەشرووتە/ تورپانی ئالای ڕووس لەلایەن جەلالییەکانەوە/ عەبدولڕەزاخانی شوجاعودەولە سەرۆکی زەعفەران لوو/ هاواری لاوێکی کورد کە دەستگیرانەکەی دیلی تورکومانەکان بووە/ یەکەمین نوێنەری قووچان/ بارودۆخی دەرەگەز لە سەردەمی مەشرووتەدا/ چۆنێتی کوژرانی جەجوخان بە دەستی داگیرکەرانی ڕووس/ جەجوولە لە ویژەی کرمانجیدا/ گوللەباران کردنی کوڕی جەجوخان بە دەستی ڕووسەکان لە خەرمانانی ١٣٢٠/ فەرمانی وەلیخان- ژمارە ٨٩/ بەڵگە گەلێك کە فەرهادخان تۆپکانلوو ڕۆڵی ئەو لە مێژووی قووچان/ نامە گەیشتووەکان سەبارەت بە بەرگی دووەم/ هەواڵە فەرهەنگییەکان/ کوشنی/ کۆچی دوایی گەورەکانی کورد/ کرمانج لە گۆڕەپانی شەڕدا/ شەهید کەلاتەیی نوێنەری هەژاری بجنۆرد/ وێنەکان.

٣٣٠. کوردستانی خوارووی ڕۆژهەڵات لە سەدەی حەڤدەوە تا سەرەتای سەدەی نۆزدە- کورتەیەکی مێژووی میرنشینانی ئەردەڵان و بابان

نووسەر: ی. ئی. ڤاسیلیەڤا

وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە: د. ڕەشاد میران

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: دووەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ٢٥٠٧، س: ٢٠٠٩، ل:٢٧٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:

ناوەرۆك/ پێشەکی چاپی دووەم/ هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٧٥.

٣٣١. کوردستان لە چاخی مەغۆلدا ١٢٢٠- ١٣٣٥ز- توێژینەوەیەکی مێژوویی سیاسییە

نووسەر: د. عەبدوڵڵا عەلیاوەیی

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: ستار شێخانی

لە زنجیرە بڵاوکراوەکانی کۆمەڵەی ڕووناکبیری و کۆمەڵایەتی کەرکووک

چاپ: یەکەم، چ: ڕۆژ، ش: کەرکووک، ژس: ؟، س: ٢٠٠٩، ل:١٨٨، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:

پێشەکی/ دەستخۆشی: د. موحسین محەممەد حسین/ بەناوی خودای بەخشندە و میهرەبان سوپاس و ڕێزلێنان: د. عەبدوڵڵا عەلیاوەیی/ چوارچێوەی توێژینەوەکە/ شرۆڤەکردنی سەرچاوەکان/ وەرزی یەکەم: وڵاتی کوردان پێش شالاوی مەغۆل/ ژێدەرەکانی وەرزی یەکەم/ وەرزی دووەم: هەرێمی ئەرمینیا و ئازەربایجان و چیاکان لە سەردەمی شالاوی مەغۆلدا/ ژێدەرەکانی وەرزی دووەم/ وەرزی سێیەم: کورد لە لوڕستاندا لە سەردەمی پەلاماری مەغۆلکاندا/ ژێدەرەکانی وەرزی سێیەم/ وەرزی چوارەم: کوردەکانی هەرێمی جەزیرەی فورات لە دەمی شالاوی مەغۆلدا/ ژێدەرەکانی وەرزی چوارەم/ هەڵگۆزینی توێژینەوەکە/ سەرچاوە بیانییەکان.

٣٣٢. کورد لە ئینسایکلۆپیدیای ئیسلامدا[١]

نووسەر: ئیسماعیل فەتاح قازی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: حەمەکەریم عارف

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: یەکەم، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ١٩٤٨، س: ٢٠٠٩، ل:٢٦٩، ق: (١٤×٢١)

ناوەرۆك:[٢]

ناوەرۆك (بێ ناونیشان)/ ناسنامەی نەتەوەیی/ پێشەکییەکی کورت/ کورد و کوردستان/ سنووری نەتەوەیی و جوگرافیای کوردستان/ ژمارەی کورد/ جوگرافیای کوردستان/ لەبارەی سرووشتەوە/ لە بارەی ژینگە و ئاکنجی

١- لە کتێبی (کرد در دائرة المعارف اسلام، ترجمة: اسماعیل فتاح قاضي، ضاث أول، ١٣٢٧، أنتشارات صلاح الدین أیوبی) وەرگیراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٥ب/١٣٤ پارێزراوە.

بوونەوە/ لە بارەی سیمای ئینسانییەوە/ سیمای مرۆڤ شوناسی لە کوردستاندا/ مێـژووی کـورد/ بـنج و بنـاوانی مێـژووی کـورد بـەر لـە ئیـسلام/ لەسـەردەمی ئیـسلامەوە تـا سـاڵی ١٩٢٠/ کـورد پـاش زاڵبـوونی عـەرەب/ کـورد لەسـایەی دەسـەڵاتی خەلیفە و سوڵتانەکانی ئال بویـەدا/ هێرشـی تورکەکان/ ئەتابەکانی مووسڵ/ ئەییوبییـەکان/ جەلالـەددینی خـەوارزم شا/ ئیلخـانی مـەغۆل/ پێرسـتی تایفـە کوردەکـان لەسـەردەمی سـوڵتانەکانی مەمالیکـدا/ ماڵبـات و زنجـیرەی تـەیموریان و تورکمانـەکان/ پاشـایانی سـەفەوی و سـوڵتانەکانی عوسمـانی/ شـەرەفنامە/ نێـوان جزیـرە و دەرسیم/ نێـوان جزیـرە و کلـیس/ نێـوان جزیـرە و خوی/ باشووری هەکاری/ کوردەکانی ئێران/ ئەفغانـەکان/ نادرشا/ زەندییـەکان/ تورکیـا لەسـەدەی نـۆزدەدا/ شـەڕەکانی نێـوان ڕووسـیا و عوسمانیـان/ سـوپای حەمیدییـە/ پێوەنـدی ئەرمەنییـەکان و کـورد/ سـەدەی بیستەم/ جـەنگی ١٩١٤-١٩١٨/ لـە سـاڵی ١٩٢٠ـەوە تـا ئـەمڕۆ/ ئێران ئێـراق/ کوردی سووریا و لوبنـان/ کومەڵگـەی کـوردەواری/ بونیـادی بنـەڕەتی کۆمەڵگـەی کـوردەواری/ خێـزان/ پێکهاتەی بونیادی عەشیرەتی/ پێرستی عەشایەرە کوردەکان/ عەشایەری کورد و ئەندامـەکانی/ سـەرۆکی عەشـیرەت- ئـەرك و مەسـئولییەت و دەسـەڵاتەکانی/ بونیـادی ئـابووری دەوارنـشینی/ ژیـانی دێهاتیانـە لـە کوردسـتاندا/ مـەزەب/ دابونەریتی کۆمەڵایەتی/ جلوبەرگ/ دابونەریتی ژنهێنان و مردووناشتن/ شوست و شـۆ/ جەژن و ئاهـەنگ و دابـە وەرزییـەکان/ هەڵپـەڕکێ و مۆسـیقا/ گەمـەی نێـو کـوردەواری/ وەرزش و ڕاو/ زمـان/ فۆلکلـۆر و ئـەدەبیات/ ئـەدەبیاتی میللیـی و عەوامانـە/ ئـەدەبیاتی نووسـراو و فێرکـاری/ سـەرەتا و سـەرهەڵدانی قۆنـاغی کلاسیك/ سەردەم و قۆناغی نوێ/ چاپەمەنی.

٣٢٣. کورد لە دیدی ڕۆژهەڵاتناسەکانەوە

نووسەر: د. فەرهاد پیربالْ
لە بڵاوکراوەکانی (ئەندێشە بۆ چاپ و بڵاوکردنەوەی کتێب)
چاپ: سێیەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ٧٦٠، س: ٢٠٠٩، ل:٢٢١، ق: (٢٠×٢٩)
ناوەرۆك:[١]

پێڕست[٢]/ دەستپێك/ بەشی یەکەم: توێژینەوە/ پێناسەی کوردناسی/ سەرهەڵدانی بیری کوردناسی/ خەملاّنی بیری کوردناسی لە سەدەی نۆزدەیەمەوە/ هۆی سەرهەڵدانی کوردناسی و ئامانجەکانی/ مەتریالْ و بابەتەکانی لێکۆڵینەوەی کوردناسی/ بەشی دووەم: تێکست و نموونە/ ئێگزێنێفۆن: کاردۆخەکان ٤٠٠ پ.ز/ مشیحا زیخا: ئەربێللا ٥٥٠ز/ مارکۆ پۆلۆ: سەفەرنامە ١٢٧٥ز/ ژ.ب. تاڤێرنییێ: سەفەرنامە ١٦٣٢/ ئادەم ئۆلیدیووس: ویلایەتی کوردستان ١٦٣٦/ ئەولیا چەلەبی: سەفەرنامە ١٦٥٥/ ئەلفرێد ژاکۆب: سەفەرنامە ١٨٥٣/ هنری بیندەر: لە کوردستاندا ١٨٨٧/ کریستیان مۆر: کورد لە ئاواییدا/ کورد لە تۆماری ئەرمەنییەکاندا ١٩٢٠/ جۆیس بلۆ: ئەدەبیاتی کورد/ کریس کوچییرا: پاشەکشێ یان جەسارەت/ مارتن ڤان برۆنسۆن: ئاغا و شێخ و دەوڵەت/ ڕۆژنامەی (کوردستان) بە ئینگلیزی ١٩٢٣/ لەیلا بەدرخان- ئەستێرەیەکی مۆسیقای کوردی/ ولیەم ئیگلتۆن: کۆماری مەهاباد ١٩٤٦/ سوزانا میەسلاس: کوردستان لە سێبەری مێژوودا/ بەشی سێیەم: پاشکۆ/ وێنەی کورد لە ئەرشیفی نیگارکێشە ئەوروپییەکاندا/ خوێندنی باڵای کوردی لە زانکۆی سۆربۆن و زەماڵەتی خوێندنی ئەنستیتووی کوردی پاریس/ کچی کافرۆش/ سەرهەڵدانی بیری کوردناسی لە فەرەنسا/ سەرچاوەکان.[٣]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٣٩/٢١ پارێزراوە.
٢- ناوەرۆکی ئەم چاپە لەگەڵ ناوەرۆکی چاپەکەی تردا کەمێك جیاوازە، لەبەرئەمە دووبارە نووسراوەتەوە.
٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣٣٤. كوردستان و كورد لەروانگەی نەخشەوانییەوە

ئامادەكردنی: وریا ڕەحمانی

لەبڵاوكراوەكانی چاپخانەی (ڕۆژهەڵات)

چاپ: یەكەم، چ: ڕۆژهەڵات، ش: ؟، ژس: ٢٨٦، س: ٢٠٠٩، ل:٥١١، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:[1]

ناوەرۆك/ وڵاتی كوردستان/ ناوی كورد و كوردستان لە ڕوانگەی مێژووییەوە/ كاردۆخییەكان/ دابەشكارییە ناوخۆییەكانی كوردستان/ مێژووی هەرە كۆنی كوردستان/ مێژووی كلاسیكی كوردستان/ مێژووی ناوەڕاستی كوردستان/ سەرەتای مێژووی هاوچەرخی كوردستان/ ئەمارەتە كوردەكان/ مێژووی هاوچەرخی كوردستان و پەیماننامە نێونەتەوەییەكان/ بزاڤە نەتەوەییەكانی كوردستان/ كۆچكردنە مێژووییەكان/ بڵاوەپێكردن و بەزۆر نیشتەجێكردن/ كوردستان لە ماوەی ساڵانی جەنگی یەكەمی جیهانیدا/ ئەنفال/ هۆز و كونفدراسیۆنی هۆزە كوردەكان/ زمانی كوردی و زاراوەكانی/ ئایین و ئایینزاكانی كوردستان/ جلوبەرگی كوردی/ كەمایەتییە نەتەوەییەكانی كوردستان/ كولتووری حەلەف (كۆزەگەری)/ پێكهاتەی جیۆلۆجی خاكی كوردستان/ چیاكانی كوردستان/ ئاو و هەوای كوردستان/ چڕی دانیشتوانی كوردستان/ ئاسنەڕێی ناوچە كوردنشینەكان/ نەوت و كانزاكانی كوردستان/ پەراوێزەكان/ سەرچاوەكان.[2]

٣٣٥. كوردۆلۆجی

نووسەران: پ. سەلام ناوخۆش- م. نەریمان عەبدوڵلا خۆشناو- د. ئدریس عەبدوڵلا

چاپ: یەكەم، چ: منارە، ش: هەولێر، ژس: ٢٢٦٩، س: ٢٠٠٩، ل:١٩٢، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[3]

ناوەرۆك/ چەمكی كوردۆلۆجی/ مێژووی كوردۆلۆجی/ كوردناسە موسڵمانەكان/ كوردناسە ڕۆژئاواییەكان/ بەشی یەكەم: جوگرافیای كوردستان/ بەشی دووەم: زمان/ بەشی سێیەم: ئەدەب و ڕەوانبێژی كوردی/ سەرچاوەكان.

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ۱دا بە كۆدی ١٣٥٦/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی كتێبەكە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ۱دا بە كۆدی ١٤٢٠/١٢ پارێزراوە.

٣٣٦. کوردۆلۆژی- لێکۆڵینەوەیەکی ئایینی مێژووییە لە مەڕ کۆمەڵگای کورد- بەرگی دووەم

نووسەر: ڕەحیم سابیر

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ؟، س: ٢٠٠٩، ل:١٣٤، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆک:[1]

پێشەکییەکی کورت/ ناوەرۆک/ ئازەر کوڕی ئاهورا مەزدا/ مێژووی ئاگر/ نەورۆزی جەمشیدی/ مێژووی نەورۆزی جەمشیدی/ کەسێتی کورد و پیرۆزی ئاگر/ پەندی پێشینان یان فەلسەفە و حیکمەتی کوردان.

٣٣٧. کەرکوک لەسەدەی نۆزدەهەمدا- لێکۆڵینەوەیەک لە بارودۆخی ڕامیاری و ئابووری

نووسەر: بەختیار سەعید مەحموود شوانی

لە بڵاوکراوەکانی مەکتەبی بیرو هۆشیاری (ی.ن.ک)

چاپ: یەکەم، چ: حەمدی، ش: سلێمانی، ژس: ١٩٢٢، س: ٢٠٠٩، ل:٢٥١، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆک:

سوپاس و پێزانین/ ناوەرۆک/ پێشەکی/ هەندێك بابەتی وەك: دەروازە/ کورتەیەکی جوگرافیای مێژوویی کەرکووك/ یەکەم: جوگرافیای مێژوویی کەرکووك/ دووەم: پوختەیەك لە مێژووی کەرکووك بەر لە سەدەی نۆزدەیەم/ بەشی یەکەم: ڕەوشی ڕامیاری کەرکووك لە سەدەی نۆزدەدا/ یەکەم: سیاسەتی دەسەڵاتداریێتی عوسمانی لە کەرکووك/ دووەم: هەڵوێستی دانیشتوان و ڕەوتی ڕووداوەکان/ بەشی دووەم: پەیوەندی کەرکووك لەگەڵ ئیالەت و میرنشینەکانی دەوروبەری/ یەکەم: پەیوەندی لەگەڵ هەردوو ئیالەتی بەغدا و مووسڵ/ دووەم: پەیوەندی کەرکووك لەگەڵ قەوارە و میرنشینە کوردییەکان/ بەشی سێیەم: بارودۆخی ئابووری کەرکووك لە سەدەی نۆزدەدا/ کشتوکاڵ/ پیشەگەریی و چەند لایەنێکی تر/ بازرگانی/ باج و ڕەسم و دراوەکان/ ئەنجامەکان/ لیستی سەرچاوەکان/ نەخشە و بەڵگەنامەکان.[2]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٣٦١/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٣٣٨. گەشتنامەی ئەسفەهانی بۆ شنۆ و ورمێ و ڕەواندوز

نووسەر: عبدلڕەزاق ئەسفەهانی

وەرگێڕانی بۆ ئەڵمانی: د. ماکسیمیلیان بینتەر

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: زاهیر محەمەد ڕەشید

پێشەکیی و پێداچوونەوەی: مامۆستا جەعفەر

لە بڵاوکراوەکانی مەکتەبی بیر و هۆشیاری (ی. ن. ک)

چاپ: یەکەم، چ: حەمدی، ش: سلێمانی، ژس: ١٠٤٧، س: ٢٠٠٩، ل:١٨٠، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:[١]

بەرایی/ ونبووی دیارێکی نائارام (گەشتنامەکە)/ چەند وانەیەك بۆ بەشی فەلسەفە و مێژوو لە ئەکادیمیای قەیسەری بۆ زانستەکان/ وێنەی دەقی نووسینە فارسییەکە.

٣٣٩. گەشتنامەی پوژولا بۆ کوردستان ساڵی ١٨٣٧

نووسەر: پوژولا

وەرگێڕانی لە فرەنسییەوە: د. نەجاتی عەبدوڵڵا

لە بڵاوکراوەکانی ئەکادیمیای کوردی

چاپ: ؟، چ: حاجی هاشم، ش: هەولێر، ژس: ٢٣٦٧، س: ٢٠٠٩، ل:٨٩، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:

پێشەکی/ سەفەرنامەی گەڕۆك و ڕۆژهەڵاتناسە فرەنسییەکان وەك سەرچاوەیەك بۆ مێژووی کورد– سەدەی نۆزدەیەم/ پوژولا کێیە؟/ بەرهەمەکانی/ ئاسیای بچووك– نامەی بیستەم/ نامەی بیست و یەك/ نامەی بیست و دوو/ ئیندێکسی ناو و شوێن.

٣٤٠. مۆزەخانەی ئەتنۆگرافیای کورد لە باشووری کوردستاندا

نووسەر: فارووق حەفید

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و پەخشی سەردەم

چاپ: دووەم[٢]، چ: سەردەم، ش: سلێمانی، ژس: ١٤٩٣، س: ٢٠٠٩، ل:٢٤١، ق: (٢١×٢٨)

ناوەرۆك:[٣]

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە بڕوانە کتێبی ژمارە ٦٣.

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ٥٩١/١٣ پارێزراوە.

٢– هەرچەند چاپی یەکەم نووسراوە، بەڵام چاپی دووەمە.

٣– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ١٨٥/٥ پارێزراوە.

٣٤١. مێژووی ئەییووبی و مەملەکیەکان

نوسەر: د. ئەحمەد موختار ئەلعبادی
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: نیهاد جەلال حەبیبوڵڵا
لەبڵاوکراوەکانی کتێبخانەی نارین- هەولێر
چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: هەولێر، ژس: ١٢٤٠، س: ٢٠٠٩، ل:٢٨٦، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:[١]

پێشکەشە/ پێشەکی: م. زریان حاجی/ پێشەکی نووسەر/ بەشی یەکەم: مەمالیکە تورك و سەقلەبەکان لە کۆمەڵگەی ئیسلامیدا/ مەمالیکە تورکەکان لە ڕۆژهەڵاتی ئیسلامیدا/ سەقلەبەکان لە ڕۆژئاوای ئیسلامدا/ بەشی دووەم: مەمالیك لە میسر لە دەوڵەتی تۆڵۆنیەوە/ بەشی سێیەم: دەوڵەتی ئەییوبی و مەمالیکەکانی سەردەمی سەلاحەددینی ئەییوبی/ بەشی چوارەم: گواستنەوەی دەسەڵات بۆ مەمالیکی دەریایی سالْحی/ بەشی پێنجەم: مەترسی مەغۆل یان تەتار لەسەر دامەزراندنی دەوڵەتی یەکەمی مەملوکی لە میسر/ بەشی شەشەم: سوڵتان زاهیر بیربیس- توند و تۆڵکردنی پایەکانی دەوڵەتی یەکەمی مەملوکی لە میسر و شام/ میرنشینە خاچپەرستییەکانی شام/ ئەرمینیای بچووك/ شانشینی نۆبە/ کوڕانی زاهیر بیبرس/ بەشی حەوتەم: دەوڵەتی بەنی قلاون تا کۆتایی دەوڵەتی مەملووکی یەکەم/ جەنگەکانی قلاون لەگەڵ ئیلخانەکانی فارسدا/ جەنگەکانی قلاون لەگەڵ خاچپەرستاندا/ سیاسەتی ناوخۆیی قلاون/ دەوڵەتی مەمالیکی یەکەم دوای مردنی ناسر محەممەد تا کۆتاییەکەی/ تەنها دوو کەس لەو سوڵتانانە لەم یاسایە لایان دابوو: یەکەم: سوڵتان ناسر حەسەنی کوڕی ناسر محەممەد بوو کە دووجار بوو بە سوڵتان/ ڕووداوی یەکەم ناوخۆیی بوو/ ڕووداووی دووەم دەرەکی بوو/ چەند سەرچاوەیەکی گرنگ لە مێژوویی ئەییوبی و مەمالیکەکاندا/ مقریزی چەندین کتێبی لە مێژووی ئیسلامی میسردا/ پاشکۆ/ ناوەرۆك.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیفی ژ۱دا بە کۆدی ١٥٢٥/١٢ پارێزراوە.
٢- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لە پێشەکییەکەی (م. زریان حاجی) دانراوە.

٣٤٢. مێژووی تەبەری- بەرگی دووەم[1]

نووسەر: محەممەد بن جەریر تەبەری

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: زانەر محەممەد

لە بڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ٢٤٥٨: ٢٠٠٩[2]، ل:٤٠٩- ٨٠٠: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[3]

پێڕست/ هەندێ بابەتی تایبەت بە چیرۆکی پێغەمبەران (چیرۆکەکانی قورئان)...// هەندێ بابەتی تایبەت بە چیرۆکی پێغەمبەران/ هەندێ بابەتی مێژوویی وەك: دوای کەیقوباد کەیکاوس پاشایەتی گرتە دەست/ دوای ئەو کەیخوسرەو کوڕی سیاوەخش پاشایەتی گرت دەست/ گێڕانەوەکان سەبارەت بە شەڕی بەخت نەسر لەگەڵ عەرەب/ گێڕانەوەکان سەبارەت بە ئەردەشێر بەهمەن و کچەکەی خەمانی/ گێڕانەوەکان سەبارەت بە دارای گەورە و کوڕەکەی دارای بچووك و .../ ئەوان پاشا ئەشکانییەکان بوون کە وەك پاشای تیرەکان ناودەبران/ گێڕانەوەکان سەبارەت بە پاشاکانی ڕۆم لەسەر زەمینی شام لە دەرکەوتنی مەسیح تا ڕۆژگاری پێغەمبەری ئێمە/ وتار سەبارەت بە نیشتەجێبوونی عەرەبەکان لە حیرە و ئەنبار/ گێڕانەوەکان سەبارەت بە داستانی پاشا فارسەکان/ ئەردەشێر پاشا کوڕی بابەك لەگەڵ فارسەکان شۆڕشی کرد/ دوای شاپوور کوڕەکەی هورمز پاشایەتی گرتە دەست/ دوای هورمز بەهرامی کوڕی پاشایەتی گرتە دەست... (بەم شێوەیە، ئەم ناوانەش ئەهێنێت): بەهرام بەهرامی/ نێرسی/ هورمز/ شاپووری شانکونکەر/ یەزدگێرد/ فەیرووز/ بلاشی کوڕی فەیرووز/ وتار سەبارەت بە کاربەدەستانی یەزدگێرد لەسەر عەرەبەکان و خەڵکانی یەمەن/ وتار سەبارەت بە ئەحواڵی توبەع لەڕۆژگاری قوباد و ئەنەوشیروان.../ سەبارەت بە کارەکانی ئەنەوشیروان کوڕی قوباد/ هورمز کوڕی کەسرا/ خەسرەو پەرویز/ گێڕانەوەی ئەو ڕووداوانەی لەکاتی ڕووخانی فارسەکان.../ شیرویە پاشایەتی گرتە دەست/ ئەردەشێر پاشایەتی گرتە دەست/ پوراندۆخت پاشایەتی گرتە دەست.

١- بەرگی یەکەم لەبەرئەمە دانەنراوە کە هیچ بابەتێکی مێژوویی تێدا نییە تەنها لەبابەتگەلی ئایینی پێك هاتووە...

٢- ژمارە سپاردنی ساڵی ٢٠٠٩ی لەسەرە و لە ٢٠١٠دا چاپ بووە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٥٣ ت ٩٢٩ پارێزراوە.

٣٤٣. مێژووی تەبەری- بەرگی سێیەم

نووسەر: محەممەد بن جەریر تەبەری

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: زانەر محەممەد

لە بڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ٢٤٥٨: ٢٠٠٩[١]، ل:٨٠٨-١٢٠٠: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٢]

پێڕست/ ئاماژەدان بە ڕەچەڵەکی ڕەسووڵی خواوەند و گێڕانەوەی بەسەرهاتی باوکان و باپیرەکانی ئەو.../ هەندێ بابەتی مێژوویی وەك: سەبارەت بەو کاتەی کردیان بە دەسپێکی مێژوو/ گێڕانەوەی ڕووداوەکانی ساڵی یەکەم و دووەم و سێیەم و چوارەم و پێنجەم و شەشەم و حەوتەم و هەشتەمی کۆچی...

٣٤٤. مێژووی تەبەری- بەرگی چوارەم

نووسەر: محەممەد بن جەریر تەبەری

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: زانەر محەممەد

لە بڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ٢٤٥٨: ٢٠٠٩[٣]، ل:١٢٠٥-١٦٠٠: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٤]

پێڕست/ هەندێ بابەتی ئایینی و مێژوویی تایبەت بە مێژووی ئایینی ئیسلام... هەندێ بابەتی تریش وەك: داستانی سەقیفە/ داستانی تاهیر کە هاوکاری فەیرووز بوو/ هەڵگەڕانەوەی خەڵکانی حەزرەمەوت/ ساڵی ١٢[٥]: شەڕ و داستانەکانی: مەزار/ وەلجە/ مەقەڕ/ گرتنی ئەمغیشیا/ داستانی ئەنبار و زاتلعیون/ حەسید/ خەنافس/ مەسیخ/ داستانی سەنی و زەمیل/ فوراز/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٣: هەندێ بابەت لەسەر ئەبوبەکر (س)/ شەڕی دیمەشق

١- ژمارە سپاردنی ساڵی ٢٠٠٩ی لەسەرە و لە ٢٠١٠دا چاپ بووە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٥٣ ت ٩٢٩ پارێزراوە.

٣- ژمارە سپاردنی ساڵی ٢٠٠٩ی لەسەرە و لە ٢٠١٠دا چاپ بووە.

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٥٣ ت ٩٢٩ پارێزراوە.

٥- لە نووسینەوەی ناوەرۆکی ئەم کتێبەدا، بەپێویستمان نەزانی کە بۆ هەر ساڵێك (کۆچی) یان کورتکراوەکەی (ك) بنووسینەوە؟ چونکە ئاشکرایە کە ئەم کتێبە، بەپێی ساڵی کۆچی نووسراوە.

بەگێڕانەوەیەکی جیاواز/ شەڕی موسەننا کوڕی حارسە و باوکی عوبەید کوڕی مەسعوود/ نەماروق/ سەقاتییە کەسکەر/ شەڕی قرقس.../ ئەلیسی بچووك/ شەڕی بوەیب/ شەڕی خەنافیس/ ئامادەکارییەکانی شەڕی قادسییە...

٣٤٥. مێژووی تەبەری- بەرگی پێنجەم

نووسەر: محەممەد بن جەریر تەبەری

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: زانەر محەممەد

لە بڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ٢٤٥٨: ٢٠٠٩[١]، ل:١٦٠٥-٢٠٠٠: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٢]

پێڕست/ هەندێ بابەتی وەك: بەردەوامی ڕووداوەکانی ساڵی ١٤: شەڕی ئەرماس/ شەڕی ئەغواس/ شەوی قادسیە/ گێڕانەوەی بارودۆخی خەڵکانی سواد/ ساڵی ١٥: جەنگی مەرج ئەلڕووم/ گرتنی حیمس/ قێنسرین/ ڕۆشتنی هێرقل بۆ قوستەنتینییە/ گرتنی قیسارییە و گەمارۆ خستنە سەر غەزە.../ شەڕی بورس/ شەڕی بابل/ ڕووداوی بەهرسیر.../ ساڵی ١٦: باس سەبارەت بە مەداینی دوورتر و شوێنەکەی کەسرا/ تالان.../ جەنگی جەلەولا/ گرتنی تکریت/ گرتنی ماسەبزان/ جەنگی قرقیسیا/ ساڵی ١٧: سەرکەوتنەکانی مەداین/ پێشهاتەکانی حمس و فەرمانڕەوای ڕۆم/ لەم ساڵەدا جەزیرە دەستی بەسەردا گیرا/ گرتنی شووشتەر/ گرتنی شووش/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٨: ڕووداو و پێشهاتەکانی ساڵی ١٩: جەنگەکانی ساڵی بیستەم و کارەکانی دیکە/ گرتنی میسر و ئەسکەندەرییە.../ ساڵی ٢١: جەنگی موسڵمانان و فارسەکان لە نەهاوەند/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢١: هەواڵەکانی تایبەت بە ئیسفەهان/ ساڵی ٢٢: گرتنی ڕەی/ گرتنی گورگان/ گرتنی تەبەرستان/ گرتنی ئازەربایەجان/ ڕۆشتنی یەزدگێرد بۆ خوراسان و هۆکارەکەی/ ساڵی ٢٣: گرتنی تووج/ گرتنی ئیستەخر/ گرتنی فەسا و دارابگەرد/ گرتنی کرمان/ گرتنی سیستان/ گرتنی مەکران/ بیروز و ئەهواز/ کارەکانی سەلمە کوڕی قەیسی ئەشجەعی و کوردەکان/ هەندێ بابەت لەسەر عومەری کوڕی خەتاب (س)/ دانانی مێژوو لەلایەن عومەری کوڕی خەتاب...

١- ژمارە سپاردنی ساڵی ٢٠٠٩ی لەسەرە و لە ٢٠١١دا چاپ بووە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٥٣ ت ٩٢٩ پارێزراوە.

٣٤٦. مێژووی تەبەری- بەرگی شەشەم

نووسەر: محەممەد بن جەریر تەبەری
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: زانەر محەممەد
لە بڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا
چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ٢٤٥٨: ٢٠٠٩[١]، ل:٢٠٠٥-٢٤٠٠: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:[٢]
پێڕست/ هەندێ بابەتی وەك: ساڵی ٢٤ی کۆچی/ ڕووداوە گرنگەکانی ساڵی ٢٤: فەرمانڕەوایی سەعد کوڕی ئەبی وەقاس لە کوفە/ جەنگی ئازرەبایەجان و کاری موسڵمانان لەکاتی جەنگەکە/ کۆبوونەوەی ڕۆمییەکان دژی موسڵمانان/ ڕووداوە گرنگەکانی ساڵی ٢٥/ ڕووداوە گرنگەکانی ساڵی ٢٦/ ڕووداوە گرنگەکانی ساڵی ٢٧/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢٨/ ڕووداوە گرنگەکانی ساڵی ٢٩/ ڕووداوە گرنگەکانی ساڵی ٣٠: جەنگی تەبەرستان.../ ڕووداوە گرنگەکانی ساڵی ٣١: گێڕانەوەی ئەم دوو جەنگە/ دەست بەسەراگرتنی هەموو شام لەلایەن معاویە/ گێڕانەوەی کوژرانی یەزدگێرد/ ڕووداوە گرنگەکانی ساڵی ٣٢: ڕووداوەکەی بەلەنجەر/ ئاشتی بەڵخ/ ساڵی ٣٣ و ٢٤/ ڕووداوە گرنگەکانی ساڵی ٣٤/ ڕووداوە گرنگەکانی ساڵی ٣٥ (هەندێ بابەت لەسەر عوسمان کوڕی عەففان "س")/ خەلافەتی عەلی کوڕی ئەبی تالیب (س)/ بەڕێکەوتنی قوستنەتین- پاشای ڕۆم بەمەبەستی هێرشکردنە سەر موسڵمانان/ هەندێ بابەت لەبارەی عەلی کوڕی ئەبی تالیبەوە (س)...

٣٤٧. مێژووی تەبەری- بەرگی حەوتەم

نووسەر: محەممەد بن جەریر تەبەری
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: زانەر محەممەد
لە بڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا
چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ٢٤٥٨: ٢٠٠٩[٣]، ل:٢٤٠٥-٢٧٩٨: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:[٤]

١- ژمارە سپاردنی ساڵی ٢٠٠٩ی لەسەرە و لە ٢٠١١دا چاپ بووە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژیدا بە کۆدی ٩٥٣ ت ٩٢٩ پارێزراوە.
٣- ژمارە سپاردنی ساڵی ٢٠٠٩ی لەسەرە و لە ٢٠١٢دا چاپ بووە.
٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژیدا بە کۆدی ٩٥٣ ت ٩٢٩ پارێزراوە.

پێڕست/ هەندێ بابەتی وەك: فەرمانی عەلی كوڕی ئەبی تالیب بۆ هەڵبەستنی پرد لەسەر ڕووباری فورات/ جەنگ لەسەر ئاو/ هەندێ بابەت لەسەر عەلی كوڕی ئەبی تالیب (س) و معاویە.../ بەسەرهاتی خەواریجەكان/ ڕووداوەكانی ساڵی ٣٨/ ڕووداوەكانی ساڵی ٣٩/ كوژرانی عەلی كوڕی ئەبی تالیب و هۆكارەكەی/ ڕووداوەكانی ساڵی ٤٠/ هەندێ بابەتی تر لەسەر عەلی كوڕی ئەبی تالیب (س)/ ڕووداوەكانی ساڵی ٤١/ شۆڕشی خەواریج/ ڕووداوەكانی ساڵی ٤٢ و ٤٣ و ٤٤ و ٤٥ و ٤٦ و ٤٧ و ٤٨ و ٤٩ و ٥٠/ بەسەرهاتی فەرزدق/ جەنگی حەكەم كوڕی عەمرۆ لە كوێستانی ئەشل و هۆكاری مردنی ئەو/ ڕووداوەكانی ساڵی ٥١ و ٥٢ و ٥٣ و ٥٤...

٣٤٨. مێژووی تەبەری- بەرگی هەشتەم

نووسەر: محەممەد بن جەریر تەبەری

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: زانەر محەممەد

لە بڵاوكراوەكانی خانەی چاپ و بڵاوكردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەكەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ٢٨٥٨: ٢٠٠٩[١]، ل:٥-٢٤٠٥-٢٧٩٨: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٢]

پێڕست/ هەندێ بابەتی وەك: ڕووداوەكانی ساڵی ٥٥ و ٥٦ و ٥٧ و ٥٨ و ٥٩/ بۆچی معاویە كاروباری خوراسانی بە عەبدولڕەحمان سپارد/ ڕووداوەكانی ساڵی ٦٠ و ٦١ و ٦٢ و ٦٣ و ٦٤/ ئاژاوەكەی عەبدوڵڵا كوڕی خازم لە خوراسان/ دەست پێ كردنی بزوتنەوەی شیعەكان بۆ تۆڵەسەندنەوەی خوێنی حسین/ ڕووداوەكانی ساڵی ٦٥...

١- ژمارە سپاردنی ساڵی ٢٠٠٩ی لەسەرە و لە ٢٠١٢دا چاپ بووە.

٢- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە كۆدی ٩٥٣ ت ٩٢٩ پارێزراوە.

٣٤٩. مێژووی سانەکانی هەورامان (پاش ئیسلام)

نووسەر: قازی عەبدوڵڵا شەیدا (مەردۆخی)
وەرگێڕانی لەفارسییەوە: سەریاس محەممەد (شەپۆل)
لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا
چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ١٣٨٨، س: ٢٠٠٧، ل:٣٦٠، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:

پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی لێکۆڵەر: بۆچی ئەم پەرتووکە هەتا ئێستا چاپ نەکراوە؟/ هەندێ ناونیشانی وەك: کورتەیەك لە ژیاننامە و بەرهەمەکانی قازی مەلا عەبدوڵڵا شەیدا/ خاوەنداریێتی دەگاشێخان و توتوندەر و بنەماڵەی مەردۆخیان/ جوگرافیای هەورامان/ هەورامانی تەخت/ ئایین و بڕواکان/ بەردی کۆمسایە/ تا گرینای/ زمان یان زاری هەورامی/ بیناسازی هەورامان/ پیشەسازییە دەستکردەکانی هەورامان/ هەرەوەزی و هاریکاری/ شارەزایی و پسپۆڕی/ شێوازی بەڕێوەبردنی هەورامان بە دەست ئەنجوومەن/ یارییە وەرزشی و تەماشاییەکانی هەورامان/ مێژووی ڕامیاریی هەورامان/ لە پەراوێز شوێنەوارە کۆنەکانی هەورامان/ داهاتی باخەکان/ بەشی چوارەم (ئاماژەی بە بەشەکانی تر نەکردووە؟)/ سەبارەت بە چۆنێتیەتی بارودۆخی هەورامان و نەوەد و نۆ پیر.../ بەشی پێنجەم: سەبارەت بە سانەکانی هەورامان لە نەوەکانی بەهمەن هەتا لەناوچوونی ئەوان/ سەبارەت بە دەستەڵاتداریەتی بەهمەن کە یەکەمین فرمانڕەوای هەورامان بووە/ سەبارەت بە چۆنێتی بارودۆخی ئەمسر سەعید/ باسی بارودۆخی دەروێش ئەمیر محەممەدی مەردۆخی ئەسڵ/ باسی چۆنێتی دەستەڵاتداریەتی سلێمان بەگ/ بەشی شەشەم: باسی بارودۆخی عەباس قولی سان و دەسەڵاتەکەی... باسی ئەم کەسایەتییانە: محەممەد سان/ قاسم کوڕی عەباس قولی سان/ گەنج عەلی سان کوڕی بارام سان/ مستەفا سان کوڕی محەممەد سان/ عیسا سان/ جەمشید سان/ محەممەد یوسف سان/ بارام سان کوڕی گەنجعەلی سان/ خالید سان کوڕی بارام سان/ حەیدەر سان/ سەبارەت بە دەسەڵاتی فەرمانڕەوایی دادپەروەر/ باسی ئەم کەسایەتییانە: فەتح عەلی سان/ یوسف سان/ ئەسکەندەر سان/ هەندێ ناونیشانی وەك: باسی لەشکرکێشی ئەسکەندەر سان بۆ سەر خاکی لهۆن/ باسی ڕۆیشتنی ئەسکەندەر سان لەگەڵ لەشکرێکی فراواندا/ باسی کوژرانی مەنووچەر سان بە پیلانی ئەسکەندەر سان/ سەبارەت بە دەسەڵاتی

قادر سان كوڕی محەممەد عەلی بەگ/ باسی سەركێشی محەممەد سان لەگەڵ حەیدەر ساندا و.../ باسی دەسەڵاتی قادر سان كوڕی غەفار بەگ و كوژرانی ئەو/ باسی دەسەڵاتداریێتی ئەحمەد سان كوڕی مەحموود بەگ/ باسی ئەمانوڵڵا بەگی وەكیڵ و ڕەزا قولی خانی والی/ باسی لەشكر كۆكردنەوەی وەلی غولام شاخان/ باسی هەندێك كارەسات لە سەردەمی دەسەڵاتی حەسەن ساندا.../ باسی كۆچی دوایی غولام شاخانی والی و هاتنی شازادە/ باسی گەڕانەوەی فەرهاد میرزا لە بێڵك بۆ شاری سنە/ سەبارەت بە بارودۆخی محەممەد سەعید سان.../ باسی هاتنی لەشكری بۆیك خان لە سیروانەوە بۆ نەوسوود/ باسی هاتنی عەلی ئەكبەر خانی شەرەفولموڵك بۆ سلێمانی/ باسی چۆنێتی هەورامان و ناوچەی لهۆن/ باسی بارودۆخی زۆرابە كەچەڵ واتا زۆراب ئاغا/ باسی دەسەڵاتی تەهماسوب میرزا لە كوردستان/ باسی دەسەڵاتی ئیقباڵولمولك لە كوردستان/ باسی دەسەڵاتی خان زەفەرولموڵك لە هەورامانی مەریوان و.../ باسی عەزیزخان و تالانكردنی وڵەژیر.../ باسی چۆنێتی بارودۆخی بەگزادە مەریوانییەكان/ باسی بارودۆخی بەگزادە هەورامییەكان لە شاری سنە/ شەجەرەنامەكان/ پێڕست.

٣٥٠. مێژووی كورد لەسەدەی ١٦ هەمدا- (شەرەفنامە)ی شەرەفخانی بدلیسی وەك سەرچاوەیێكی مێژووی نەتەوەی كورد

نووسەر: د. شەمسی محەممەد ئیسكندەر

وەرگێڕانی لە ئازەرییەوە: شكور مستەفا

لە بڵاوكراوەكانی دەزگای چاپ و بڵاوكردنەوەی ئاراس

چاپ: دووەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ٢٥٠٦، س: ٢٠٠٩، ل:٢٤٧، ق: (١٢×١٩)

ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك[٢]/ ٤٠٠ ساڵوەگەری شەرەفنامە: بەدران ئەحمەد حەبیب/ پێشەكی: شكور مستەفا/ بەرایی: نووسەر/ بەشی یەكەم: سەربهوردی شەرەفخانی بدلیسی و بەهرە و هونەری/ ئەو سەرچاوانەی شەرەفخانی بدلیسی لە (شەرەفنانە)دا كەڵكی لێ وەرگرتوون/ ئەو مێژوونووسانەی لە مێژووناسیدا كەڵكیان لە (شەرفنامە) وەرگرتووە/ دەوری (شەرەفنامە) لە مێژووناسی كورددا/

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە كۆدی ١٤٨٢/١٢ پارێزراوە.

٢- ناوەرۆكی ئەم چاپە لەگەڵ چاپی یەكەمدا، هەندێ جیاوازییان هەیە - لەبەرئەمە دووبارە نووسیمانەوە.

بەشی دووەم: بارودۆخی کوردستان و گەلی کورد لەسەدەی ١٦هەمدا/ کورد و کوردستان/ سەروساختی سەفەوییەکان لەگەڵ کورددا/ سەروساختی عوسمانییەکان لەگەڵ کورددا/ ڕاپەرینی خێڵەکیی کورد لەسەدەی ١٦هەمدا/ بەشی سێیەم: میرنشینی بدلیس بەپێی شەرەفنامە لەسەدەکانی ١٥-١٦دا/ کورتە باسێ دەربارەی میرنشینەکانی کورد/ میرنشینی بدلیس لەسەدەی ١٥-١٦دا/ مڵکایەتی و شێوەی خەرج و باج/ ئەنجام/ پەراوێز.[1]

٣٥١. مێژووی کوردە ئەیوبییەکان

نووسەر: عەباس عومەر محەممەد

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ١٧٧٥، س: ٢٠٠٩، ل:١٨٧، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:

بەشی یەکەم: سەرەتای ئەییوبییەکان- ژیاننامەی سەلاحەددین/ هۆکارەکانی شکست هێنان و داگیرکردنی خاکی موسڵمانان/ ڕۆڵی کوردەکان لە جەنگی خاچییەکاندا لە خاکی میسر/ سەلاحەددین و کاروباری لە میسردا/ ڕۆیشتنی سەلاحەددین بۆ شام/ جەنگی حەتین/ ڕزگارکردنی قودس لەسەر دەستی ئەییوبییەکان/ جەنگی سێیەمی خاچییەکان و هاتنی ئیمپراتۆری ئەڵمانیا و پاشای فەرەنسا و پاشای ئینگلیز/ دوا ساتەکانی سەلاحەددین یوسف کوڕی نەجمەددین ئەییوب/ سەلاحەددین لە دوای خۆی چی بەجێهێشت/ گرنگترین هۆکاری سەرکەوتنی ئەییوبییەکان/ بەشی دووەم: لە ساڵی ٥٩٠ك/ جێنشینانی سەلاحەددین/ دووبەرەکی نێوان ئەییوبییەکان/ پەیوەندی نێوان کوردەکان و تورکەکان/ بەرگریکردنی کوردەکان لە دەوڵەتەکەیان دژ بە فەرەنسییەکان لە جەنگی دمیاگ/ پەیوەندی نێوان دەوڵەتی ئەییوبی و دەوڵەتی خوارزمی/ لەناوچوونی خوارزمییەکان/ بەرگریکردنی کوردەکان لە دەوڵەتەکەیان دژ بە مەگۆلەکان/ وێنەکان/ سەرچاوەکان/ پێڕست.

١- لەسەر بەرگی دواوە، وێنەی شەرەفخان (لە کێشانی هونەرمەند "بەدیع باباجان") دانراوە.

٣٥٢. مێژووی کوردەکانی جزیرە ٤٤٧-٦٥٦ کۆچی

نووسەر: ئومێد بەهرامی نیا
وەرگێڕانی: عەبدولڕەحیم مەعریفەتی
لە بڵاوکراوەکانی پڕۆژەی تیشك
چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ١٣٠٢، س: ٢٠٠٩، ل:١٨٤، ق: (١٦×٢٢)
ناوەرۆك:

پێڕست/ پێشەکی: وەرگێڕ/ پێشەکی: د. هادی عالم زادە/ پێشەکی: د. سەید ئەحمەد ڕەزا خـزری/ پێشەکی نووسـەر/ بـەر لـە توێژینـەوە/ بەندی یەکـەم: پەرتـەوازەیی حەشـیمەتی کوردەکانی جـەزیرە/ بەنـدی دووەم: کوردەکـانی جەزیرە لە سەردەمی سەلجووقییەکاندا ٤٤٧-٥٢١ك/ بەندی سێیەم: کوردەکانی جـەزیرە لــە ســەردەمی ئەتابــەکانی زەنگــی ٥٢١-٥٨١ك/ بەنــدی چــوارەم: کوردەکانی جەزیرە لە سەردەمی ئەییوبییەکاندا ٥٨١-٦١٤ك/ بەندی پێنجەم: بنەماڵـە و زانـا کـوردە ناسـراوەکانی جـەزیرە/ بەنـدی شەشـەم: بنەماڵـە و زانـا بەنێوبانگەکانی کوردەکانی جەزیرە/ سەرچاوەکانی ئەم توێژینەوەیە.[١]

٣٥٣. مێژووی دەوڵەتی ساسانی- سەردەمی کیرەوییەکان ٢٢٦- ٦٥١

نووسەر: موفید ڕائف مەحموود عابد
وەرگێڕانی: عەبدوڵڵا گەرمیانی
چاپ: یەکەم، چ: سایە، ش: سلێمانی، ژس: ١٤٢٢، س: ٢٠٠٩، ل:٢٢٠، ق: (١٤×٢٠)
ناوەرۆك:[٢]

نـاوەرۆك/ پێـشەکی وەرگێـڕ/ چوارچێوەی جوگرافیـای دەوڵـەتی ساسـانی/ کورتـەی مێژووی ناوچەکە لە پێش ساسانییەکاندا/ بەشی یەکەم: مێـژووی سیاسـی دەوڵـەتی ساسـانی/ پادشـایانی دەوڵـەتی ساسـانی لـە کۆتـایی هـاتنی سـابووری یەکەمـەوە تـاوەکو سـەرەتای سابووری دووەم (سـەردەمی لاوازی یەکـەم)/ پادشـایانی دەوڵـەتی ساسـانی لـە ئەردەشـێری دووەمـەوە تـا قوبـادی یەکـەم (سـەردەمی لاوازی دووەم)/ کیـسرای یەکـەم (ئەنوشـیروان)/ سـەردەمی شۆڕشـە ناوخۆییـەکان/ بەشـی دووەم: مێــژووی شارســتانی دەوڵــەتی ساســانی/ ڕێکخــستنەکانی دەوڵــەتی ساســانی/ بیروباوەڕە ئایینییەکان و پەرەسەندنیان/ ژیانی ئابووری و کۆمەڵایەتی/ پاشکۆکان.

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکە نووسراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٣٥٤. مێژوو و شارستانیەتی کورد

نووسەر: د. محەممەد مەحموود مەندەلاوی

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: محەممەد وەسمان

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای (زهرە الرافدین) و ئاسیاسێڵ

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: هەولێر، ژس: ٥٥٦، س: ٢٠٠٩، ل:٣٦٧، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ دەرووی یەکەم: کورد/ دەرووی دووەم: گرنگی لێکۆڵینەوەی مێژوو بۆ زانینی شارستانیەتە کۆنەکان/ دەرووی سێیەم: گرنگترین ڕۆژگارە شارستانیەتییەکان و چاخە مێژووییەکان بۆ بنیاتنانی شارستانیەتی کوردی لە وڵاتی سووبارو (سووبارتو)/ دەرووی چوارەم: گەشەسەندنی مێژوویی پەیوەندییەکان لە نێوان گەلانی کۆندا لە وڵاتی کوردواندا/ دەرووی پێنجەم: نەتەوە کۆنەکانی لە وڵاتی کوردان ژیاون/ دەرووی شەشەم: مێژووی هەندێ دەوڵەت و میرنشینی کوردی لە ماوەی ئیسلامیدا/ دەرووی حەوتەم: هزری نەتەوەگەری و داخوازییە ڕەواکانی نەتەوەی کورد/ دەرووی هەشتەم: کورد لە نێوان نەتەوەخوازی و ڕوو لە ئیسلام کردن/ پاشکۆ/ سەرچاوەکان/ ناوەرۆك.[٢]

٣٥٥. مەعریفەی مێژوو- خوێندنەوەیەکی نوێیە بۆ مێژوو

نووسەر: شاخەوان فایەق ئەلیاس

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٨٥، س: ٢٠٠٩، ل:٢١٤، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:[٣]

ناوەرۆك/ دەروازەی مێژوو/ بەشی یەکەم: سوودی مێژوو چییە؟/ بەشی دووەم: مێژووی جەنگ/ بەشی سێیەم: دووبارەبوونەوەی مێژوو/ بەشی چوارەم: ڕابەرانی مێژوو/ بەشی پێنجەم: قانون و مێژوو/ بەشی شەشەم: ئایین و مێژوو/ بەشی حەوتەم: شارەکانی مێژوو/ بەشی هەشتەم: ئەگەرەکانی مێژوو/ بەشی نۆیەم: مێژوونووس و مێژووناس/ بەشی دەیەم:

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، کورتە ژیاننامەی نووسەر دانراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

مێــژووی کۆیلــەبوون/ بەشــی یانزەیــەم: ئارکیۆلۆژیــا و مێــژوو/ بەشــی دوازدەیــەم: کۆتــایی مێــژوو/ دەرئەنجامــەکانی خوێندنــەوەی مێــژوو/ سەرچاوەکان/ نووسەر لە چەند دێڕێکدا.

٣٥٦. ناودارانی کورد[١]

نووسەر: میر بەسری
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: عەبدولخالق عەلائەددین
چاپ: دووەم، چ: منارە، ش: هەولێر، ژس: ٤٨٨، س: ٢٠٠٩، ل:٢٥٥، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:
هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ١٥١.

٣٥٧. وێنــەی کــورد لــە زانینــی مێــژوویی ئیــسلامیدا- لێکۆڵینەوەیــەکی شیکاری ڕەخنەییە

نووسینی: حەیدەر لەشکری
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: د. محەممەد تاتانی
لە بڵاوکراوەکانی مەڵبەندی کوردۆلۆجی
چاپ: یەکەم، چ: ڕەنج، ش: سلێمانی، ژس: ١٦٨٣، س: ٢٠٠٩، ل:٣٦٢، ق: (١٦×٢٤)
ناوەرۆك:[٢]
نــاوەرۆك/ پێــشەکی/ دەســتپێك: سروشــتی زانینــی مێــژووی ئیــسلامی/ بەشــی یەکەم: وێنەی کورد لە زانینی مێژوویی ئیسلامیدا/ بەشی دووەم: بوونی کورد لــە مێــژووی ئیــسلامیدا/ بەشــی ســێیەم: کــارایی مێــژوویی کــورد و میتــۆدی مێژوونووسەکان/ ئەنجام/ سەرچاوەکان.[٣]

١- لەسەر ئەرکی هەڤاڵ (مام جەلال) چاپ کراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە کۆدی ١٤٤٣/١٢ پارێزراوە.
٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣٥٨. ئاریایی و نائارياييەكان لە روانگەی كۆنی مێژوودا

نووسەر: ڕوقیە بەهزادی

وەرگێڕانی ؟[1]: فەرهاد خۆشناو

لە بڵاوكراوەكانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوكردنەوەی موكریانی

چاپ: یەكەم، چ: ڕۆژهەڵات، ش: هەولێر، ژس: ٦٧، س: ٢٠١٠، ل:١٦٠، ق: (١٦×٢٣)

ناوەڕۆك:[2]

ناوەڕۆك/ پێشەكی وەرگێڕ/ پێشگوتار/ پێشەكی/ گەلانی نیشتەجێی چیاكان و شارستانییەتەكانیان بەر لە هاتنی ئارياييەكان/ ئاسياييەكان/ هیتییەكان/ ئوراتووەكان/ ماننائاكان/ لوولووەكان/ كاسییەكان/ گوتییەكان/ ئیلام/ گەلانی ئاریایی ئێرانی زمان لە ئاسیای ناوەڕاستدا/ ئۆراسیا/ سەكاكان/ سارماتەكان/ كیمێرییەكان/ ماساژێتەكان/ ئارياييەكان/ مادەكان/ هەخامەنشییەكان/ پارتەكان- ئەشكانیان/ ساسانییەكان/ چەند وێنەیەك.

٣٥٩. ئیمپراتۆرییەتی ئاشوور- ٢٠[3]

نووسەر: دان ناردۆ

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: فەرهاد عەزیز خۆشناو[4]

لە بڵاوكراوەكانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوكردنەوەی موكریانی- وەزارەتی ڕۆشنبیری و لاوان

چاپ: یەكەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٨٥٩، س: ٢٠١٠؟، ل:١٤٤، ق: (١٦×٢٣)

ناوەڕۆك:[5]

پێڕست/ گرنگترین ڕووداوەكانی مێژووی ئیمپڕاتۆرییەتی ئاشوور/ پێشگوتار: ئەو گەلەی لەگەڵ شمشێر ژیان و مردن/ ١- نێوان دوو ڕووباری گەورە یەكەمین دانیشتوانی میزۆپۆتامیا/ ٢- ئەركی بەرفراوانكردنی سنووری ئیمپڕاتۆری و ئەركی فەرمانڕەوایەتی- دەركەوتنی نەتەوەی ئاشوور/ ٣- ئەو ناوەی كە جارێكی تر تۆقان دروست دەكاتەوە- ئاشوور

١- لە هیچ شوێنێك ئاماژە بە زمانی نووسینی كتێبەكەبە نەكراوە، بەڵام لەوە دەچێت كە بە زمانی فارسی نووسرابێت.

٢- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە ژمارە ٢٢٤٢١ پارێزراوە.

٣- ئەم كۆمەڵە كتێبە دیارە كە بەیەكەوە چاپ كراون و زۆربەیان -جگە لە یەكێكیان كە ٢٠١٠ی لەسەر نووسراوە- ساڵی چاپكردنیان لەسەر نییە، لەبەرئەمە هەر هەموویان لە ساڵی ٢٠١٠دا دانراون.

٤- ئەم كتێبە لەلایەن (یادگار حەمە غەریب)یشەوە وەرگێڕدراوە، بڕوانە كتێبی ژمارە ٢٣٤.

٥- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

سەرلەنوێ دروست دەبێتەوە/ ٤- سارگۆن و میراتگرەکانی- ئیمپڕاتۆریەتی ئاشوور لە لووتکەدا/ ٥- کۆمەڵگایەك کە ئەودالّی خوداوەند و ئیمپڕاتۆرەکانە- ژیان و کەلتووری ئاشوور/ ٦- دێوێکی لاواز- لەناوچوونی لەناکاوی دەوڵەتی ئاشوور/ دوا وتە/ یادداشتەکان/ سەرچاوەی زیاتر بۆ خوێندنەوە/ ئەو بەرهەمانەی کە بەکاربردراون.[1]

٣٦٠. ئیمپڕاتۆرییەتی بیزەنتی- ١٢

نووسەر: جیمز ئا. کۆریك

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: ڕەسوول سوڵتانی

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی- وەزارەتی ڕۆشنبیری و لاوان

چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٨٦٩، س: ٢٠١٠؟، ل:١٣٦، ق: (١٦×٢٣)

ناوەڕۆك:[2]

پێڕست/ ڕووداوە گرنگەکانی نێو ئیمپڕاتۆرییەتی بیزەنتی/ پێشبار: میراتی ئیمپڕاتۆری/ ١- لە ڕۆمەوە هەتا بیزەنتی/ ٢- کۆمەڵگای بیزەنتی/ ٣- مەسیحییەتی بیزەنتی/ ٤- کولتووری بیزەنتی/ ٥- شۆڕشەکان- یاساکان و سەرکەوتنەکان/ ٦- سلاڤەکان، ئاڤارەکان، ئێرانییەکان، موسڵمانەکان/ ٧- بولغارەکان، لە دین لادەران (بدعت گژاران) و خاوەن زەوییەکان/ ٨- شەڕکەرانی خاچ دروشم و ئیمپڕاتۆرانی لاتینی/ ٩- دەرەنجام- تارمایی ئیمپڕاتۆریا/ یادداشتەکان.[3]

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٣٦١. ئیمپراتۆرییەتی ئێران -٣-

نووسەر: دان ناردۆ

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: فەرهاد عەزیز خۆشناو

پێداچوونەوەی: زنار تەها

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی- وەزارەتی ڕۆشنبیری و لاوان

چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ١٨٢٥، س: ٢٠١٠؟، ل:١٦١، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

ناوەرۆك/ پێشەکی وەرگێڕ/ ڕووداوە گرنگەکانی مێژووی ئیمپراتۆرییەتی ئێران/ پێشەکی: ئایا یۆنان وڵاتێکی باش و ئێران وڵاتێکی خراپ بوو؟/ ١- ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستی دێرین: چوارڕێیانی کولتوورەکان/ ٢- کەسێکی زانا و بەتوانا: کورووش گەورە ئیمپراتۆریّ دادەمەزرێنێ/ ٣- کەمبووجییە و داریووش: بەرفراوانبوونی ئیمپراتۆری/ ٤- فەرمانڕەوایان، خەڵکی ئاسایی و کۆیلەکان: ژیان لە ئێرانی ڕۆژگاری دێرین/ ٥- یەکەمین هەنگاو بەرەو ئەورووپا: داریووش ڕووبەڕووی یۆنانییەکان دەبێتەوە/ ٦- توانایەکی گەورەی بە ئاکام نەگەیشتوو: خەشایارشا ڕووبەڕووی یۆنانییەکان دەبێتەوە/ ٧- سێبەری کەمڕەنگی ئیمپراتۆرییەتێکی گەورە: لاوازبوون و لەناوچوونی/ دوا وتە/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکانی تر بۆ خوێندنەوەی زیاتر/ سەرچاوەکان.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژەدا پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٣٦٢. ئیمپراتۆرییەتی مەغۆل- ١٤

نووسەر: ماری هال

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: پەخشان عومەر حەمە مراد

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی– وەزارەتی ڕۆشنبیری و لاوان

چاپ: یەکەم، چ: و– ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٨٥٧، س: ٢٠١٠؟، ل:١٤٣، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

پێڕست/ ڕووداوە گرنگەکان لە مێژووی ئیمپڕاتۆریەتی مەغۆل/ پێشەکی: هێزێك لە ڕۆژهەڵاتەوە/ ١– هۆزی ٩ زمانە/ ٢– لە نادیارەوە: دیارکەوتنی مەغۆلەکان/ ٣– بونیاتنانی نەتەوەیەك/ ٤– پەرەسەندنی سنوورەکانی ئیمپڕاتۆری/ ٥– ڕۆژئاوا و ڕۆژهەڵات ڕووبەڕووی یەك دەبنەوە/ ٦– دابەشبوونی ئیمپڕاتۆری/ یادداشتەکان.[٢]

٣٦٣. ئەشکانییەکان (پارتەکان)

نووسەر: ماڵکۆم کالێج

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: سەلاحەددین ئاشتی

لە بڵاوکراوەکانی بنکەی ژین

چاپ: یەکەم، چ: شڤان، ش: سلێمانی، ژس: ١٣٤١، س: ٢٠١٠، ل:٣٣٩، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٣]

پێڕست/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: جوگرافیا و شوێنەوارەکان/ بەشی دووەم: هاتنی پارتەکان/ بەشی سێیەم: پارت و ڕۆم/ بەشی چوارەم: پادشا و حکوومەت/ بەشی پێنجەم: باری ئابووری و کۆمەڵایەتی/ بەشی شەشەم: دین و ناشتن/ بەشی حەوتەم: نژیاروانی/ بەشی هەشتەم: هونەر/ بەشی نۆیەم: ڕووخانی حکوومەتی ئەشکانی/ بەشی دەیەم: دوایین وتار– کارە مەزنەکانی پارتەکان/ وێنەکان/ شیکردنەوەی وێنەکان/ کتێبنامە (Bibliography)/ لیزگەی ناوی کەسان و ئیزەدان/ لیزگەی ناوی شوێنەکان/ لیزگەی ناوی گەل و هۆز و خێڵ و خانەدان/ فەرهەنگۆك.

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٢– لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٣– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٦دا بە کۆدی ١٥٣٤/١٢ پارێزراوە.

٣٦٤. تەواوی مێژوو - بەرگی حەوتەم

نووسەر: عیزەددین ئیبن ئەسیر

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە بۆ فارسی: د. سەید محەممەد حسینی ڕۆحانی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: زاهیر محەممەد ڕەشید

پێداچوونەوەی: پ.ی. یاسین سەردەشتی

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٥٢، س: ٢٠٠٨ (٢٠١٠)، ل:٢٤٢٢-٢٨٢٦، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆک:[١]

پێرست/ پێشەکی: پ.ی یاسین سەردەشتی/ هەندێک بابەتی وەک: ڕووداوەکانی ساڵی ٧٦ ...: شەڕ لەنێوان هاوەڵانی شەبیب و کەسانی تر/ شەڕی نێوان شەبیب و سوفیانی خەسعەمی.../ ڕووداوەکانی ساڵی ٧٧ ...: دووبەرەکی لە نێوان ئەرزەقییەکان/ ڕووداوەکانی ساڵی ٧٨ ...: لەسەرکارلابردنی ئومەییە کوڕی عەبدوڵڵا و فەرمانڕەوایی موهەلیب لە خوراسان/ ڕووداوەکانی ساڵی ٨٠ ...: شەڕی موهەلیب لە ماوەرائەلنەهر/ ڕەوانەکردنی سوپا بۆ شەڕی ڕۆتیل/ ڕووداوەکانی ساڵی ٨١ ...: هاتنی دەیلەمییەکان و بەسەرهاتی ئەوان/ ڕووداوەکانی ساڵی ٨٢ ...: شەڕ لە نێوان حەجاج و کوڕی ئەشعەس/ ئاشتی موهەلیب لەگەڵ خەڵکانی کێش/ ڕووداوەکانی ساڵی ٨٣ ...: درێژەی شەڕی دێرئەلجەماجیم/ شەڕی لە مەسکەن/ ڕووداوەکانی ساڵی ٨٤ و ٨٥ و ٨٦ و ٨٧...: شەڕ لەگەڵ ڕۆم/ ڕووداوەکانی ساڵی ٨٨...: دەست بەسەراگرتنی تەوانە لە پانتاییەکانی ڕۆم/ ڕووداوەکانی ساڵی ٨٩ ...: شەڕ لەگەڵ ڕۆمییەکان/ شەڕی قوتەیبە لە بوخارا/ ڕووداوەکانی ساڵی ٩٠ ...: گرتنی بوخارا/ پەیمان شکێنی نەیزەک و گرتنی تاڵەقان/ ڕووداوەکانی ساڵی ٩١ و ٩٢...: دەست بەسەراگرتنی ئاندۆلۆس/ مێژووی ئاندۆلۆس لە سەرەتاوە/ درێژەی دەست بەسەراگرتنی ئاندۆلۆس/ شەڕی دورگەی سەردانییە/ ڕووداوەکانی ساڵی ٩٣...: ئاشتی خوارەزم شا و دەست بەسەرداگرتنی خام جەرد/ دەست بەسەرداگرتنی سەمەرقەند/ گرتنی تۆڵدۆ لە ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ٩٤...: شەڕی چاچ و فەرغانە/ ڕووداوەکانی ساڵی ٩٥...: هەندێ باس و ڕووداوی تایبەت بە حەجاج.../ ڕووداوەکانی ساڵی ٩٦ و ٩٧ و

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٤٧٥/١٢ پارێزراوە و لە ئەرشیڤی ژەیشدا بە ژمارە ٢٢٠٩٨ تۆمار کراوە.

٩٨...: گەمارۆ خستنە سەر کۆنستاتین ئۆپێڵ و (قەستەنتینە)/ گرتنی جەرجان و تەبەرســتان/ ڕووداوەکــانی ســاڵی ٩٩ و ١٠٠...: دەســپێکی بانگــەوازی عەباسییەکان/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٠١ و ١٠٢...: دانانی مەسلەمە لە ئێراق و خوراسـان/ شـەڕی تورکـەکان/ ڕووداوەکـانی سـاڵی ١٠٣ و ؟ و ١٠٥ و ١٠٦...: شــەڕی موسـلیم لەگـەڵ تورکـەکان/ دەستنیـشان کردنـی حـوڕ لـە خوراسـان/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٠٧...: شەڕی عەنبەسە لەگەڵ فەرەنگەکان لە ئاندۆلۆس/ شەڕی غوور/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٠٨ تا ١١٥ی کۆچی.

٣٦٥. تەواوی مێژوو - بەرگی هەشتەم

نووسەر: عیزەددین ئیبن ئەسیر

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە بۆ فارسی: د. سەید محەممەد حسینی ڕۆحانی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: زاهیر محەممەد ڕەشید

پێداچوونەوەی: پ.ی. یاسین سەردەشتی

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چـاپ: یەکـەم، چ: چوارچـرا، ش: سـلێمانی، ژس: ١٢٥٢، س: ٢٠٠٨ (٢٠١٠)، ل:٢٨٣١-٣٢٢٦، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێرســت/ هەنــدێك بابــەتی وەك: ڕووداوەکــانی ســاڵی ١١٦ و ١١٧ و ١١٨ و ١١٩...: فەرمانـداری عوبەیـدوڵلا کـوڕی حـەبحاب لـە ئانـدۆلۆس و ئەفریقییـە/ کــوژرانی خاقــان/ بەســەرهاتی خــەواریج/ شۆڕشــی بەختــەری/ شۆڕشــی سەختیانی/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٢٠ تا ١٢٤...: سەرەتای کاری ئەبو موسلمی خوراســانی/ ڕووداوەکــانی ســاڵی ١٢٥...: فەرمانــداری بــاوکی خــەتار لــە ئانـدۆلۆس/ ڕووداوەکـانی سـاڵی ١٢٦ و ١٢٧ بەڕێکـەوتنی مـەروان بـۆ شـام و لەســەرکار لابردنــی ئیــبراهیم/ هاتنــە دەری زووحــاك و هــەڵگرتنی درووشمــی خەواریج/ لەسەر کار لابلادنی خەتار لە فەرمانڕەوایی ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ســاڵی ١٢٨ و ١٢٩...: هاوپــەیمانی خوراســانییەکان لەگــەڵ ئــەبو موســلیم/ فەرمانداری یوسف کوڕی عەبدولڕەحمانی فیهری لە ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٣٠ و ١٣١شەڕی قەحتەبە لەگەڵ خەڵکانی نەهاوەند/ گرتنی شارەزوور/ بەڕێکەوتنی قەحتەبە بۆ هێرش کردنە سەر ئێراق/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٣٢...:

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٤٧٦/١٢ پارێزراوە و لە ئەرشیڤی ژەیشدا بە ژمارە ٢٢١٠١ تۆمار کراوە.

لەناوچوونی قەحتەبە/ دامەزرێنەرانی فەرمانڕەوایی عەباسییەکان/ شکستی مەروان لە زاب/ نافەرمانی باوکی وەرد و خەڵکی دیمەشق/ سپیپۆشیی و نافەرمانی خەڵکانی جەزیرە/ فەرمانڕەوایەتی یەحیا کوڕی محەممەد لە مووسڵ و گێڕانەوەیان لە مباردەوە/ ڕووداوەکانیساڵی ١٣٣...: زاڵبوونی ڕۆمییەکان بەسەر مەڵتییە/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٣٤ و ١٣٥ و ١٣٦...: ئاژاوە لە ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٣٧ و ١٣٨ و ١٣٩...: شەڕ لەگەڵ ڕۆمییەکان/ ڕۆیشتنی عەبدولڕەحمان کوڕی موعاویە بۆ ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٤٠ و ١٤١ ...: شەڕی ڕاوەندییەکان/ گرتنی تەبەرستان/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٤٢ تا ١٤٥...: بناغە دانانی شاری بەغداد.

٣٦٦. تەواوی مێژوو - بەرگی نۆیەم

نووسەر: عیزەددین ئیبن ئەسیر

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە بۆ فارسی: د. سەید محەممەد حسینی ڕۆحانی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: زاهیر محەممەد ڕەشید

پێداچوونەوەی: پ.ی. یاسین سەردەشتی

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٥٢، س: ٢٠٠٨ (٢٠١٠)، ل:٣٢٢٩-٣٦٢٥، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێرست/ هەندێك بابەتی وەك: ڕووداوەکانی ساڵی ١٤٦...: شۆڕشی عەلا لە ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٤٧ و ١٤٨: ئاژاوەکانی ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٤٩ تا ١٠٦...: ڕۆیشتنی سەقلەبی بۆ ئاندۆلۆس و کوژرانی ئەو/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٦٢ و ١٦٣: جەنگ لەگەڵ ڕۆمییەکان/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٦٤ تا ١٦٨: شۆڕشی خەواریج لە مووسڵ ناسازگاری باوکی ئەسوەد لە ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٦٩ و ١٧٠ و ١٧١: مەرگی عەبدولڕەحمان ئومەوی پاشای ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٧٢ و ١٧٣ و ١٧٤ و ١٧٥: جەنگی هوشام لە ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٧٦: ئاژاوەی دیمەشق/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٧٧: جەنگی فەرەنگییان لەگەڵ خەڵکانی ئاندۆلۆس/ ئاژاوەی مووسڵ/ ڕووداوەکانی ساڵی ١٧٨ و ١٧٩: جەنگی فەرەنگییەکان لە ئاندۆلۆس/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٤٧٧/١٢ پارێزراوە و لە ئەرشیڤی ژەیشدا بە ژمارە ٢٢١٠٣ تۆمار کراوە.

ڕووداوەکانی ساڵی ۱۸۰: جەنگ لەگەڵ فەرەنگییەکانی ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ۱۸۱: ناسازگاری خەڵکی ئاندۆلۆس و پاشاکەی/ ڕووداوەکانی ساڵی ۱۸۲ تا ۱۸۷: سەرکوت کردنی بەرمەکییەکان: جەنگ لەگەڵ ڕۆمییەکان/ سەرکوتی خەڵکانی کوردوبا لەسەر دەستی حەکەم/ ڕووداوەکانی ساڵی ۱۸۸ تا ۱۹۷: گەمارۆی بەغدا/ ڕووداوەکانی ساڵی ۱۹۸: جەنگی ڕەبەز لە کوردوبا/ جەنگی مووسڵ ناسراو بە ڕووداوی مەیدان/ ڕووداوەکانی ساڵی ۱۹۹ و ۲۰۰: شۆڕشی حەربییە لە بەغدا/ شۆڕشی مووسڵ/ جەنگ لەگەڵ فەرەنگییەکان/ ڕووداوەکانی ساڵی ۲۰۱: فەرمانڕەوایی مەنسوور کوڕی مەهدی لە بەغدا/ دەسپێکردنی بزوتنەوەی بابەکی خوڕەمی...

۳٦۷. تەواوی مێژوو - بەرگی دەیەم

نووسەر: عیزەددین ئیبن ئەسیر

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە بۆ فارسی: د. سەید محەممەد حسینی ڕۆحانی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: زاهیر محەممەد ڕەشید

پێداچوونەوەی: پ.ی. یاسین سەردەشتی

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: سلێمانی، ژس: ۱۲٥۲، س: ۲۰۰۸ (۲۰۱۰)، ل:۳٦۳۱-٤۰۲٥، ق: (۱۷×۲٤)

ناوەرۆك:[1]

پێرست/ هەندێك بابەتی وەك: ڕووداوەکانی ساڵی ۲۰۲ و ۲۰۳ و ۲۰٤: هاتنی مەئموون بۆ بەغدا/ ڕووداوەکانی ساڵی ۲۰٥ و ۲۰٦ و ۲۰۷: ڕووداوەکانی ئاندۆلۆس لەم ساڵەدا/ ڕووداوەکانی ساڵی ۲۰۸ و ۲۰۹ و ۲۱۰: ڕووداوەکانی ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ۲۱۱ و ۲۱۲: زاڵبوونی محەممەد کوڕی حومەید لە مووسڵ/ ڕووداوەکانی ساڵی ۲۱۳ و ۲۱٤ و ۲۱٥: لەشکرکێشی مەئموون بۆ ڕۆم/ ڕووداوەکانی ساڵی ۲۱٦: گرتنی هێرقلییە/ ڕووداوەکانی ساڵی ۲۱۷ و ۲۱۸ و ۲۱۹ و ۲۲۰: جەنگی ئەفشین لەگەڵ بابەك/ ڕووداوەکانی ساڵی ۲۲۱: جەنگەکانی بابەك لەم ساڵەدا/ ڕووداوەکانی ساڵی ۲۲۲ و ۲۲۳ و ۲۲٤: شۆڕشی مازیار لە تەبەرستان/ جەنگی موسڵمانان لە ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ۲۲٥: گەیشتنی مازیار بە سامەرا/ ڕووداوەکانی ساڵی ۲۲٦ و ۲۲۷: شۆڕشی موبەرقەع/ شۆڕشی دیمەشق/

[1] ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ۱٤۷۸/۱۲ پارێزراوە و لە ئەرشیڤی ژەیشدا بە ژمارە ۲۲۱۰٤ تۆمار کراوە.

ڕووداوەکانی ساڵی ٢٢٨ تا ٢٣٥: ڕووداوەکانی ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢٣٦ و ٢٣٧: شۆڕشی خەڵکانی ئەرمەنستان دژی کارگوزارەکەی خۆیان/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢٣٩ و ٢٤٠: جەنگی موسڵمانەکان و فەرەنگەکان لە ئاندۆلۆس/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢٤١ و ٢٤٢- ٢٤٩: جەنگ لەگەڵ ئەرمەنییەکان و کوژرانی عەلی کوڕی یەحیای ئەرمەنی/ شۆڕشی بەغدا/ شۆڕشی سامەڕا/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢٥٠- ٢٥٣: شۆڕش لە دەوروبەری مووسڵ/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢٥٤: جەنگی نێوان موساوری خارجی و سوپای مووسڵ/ ڕووداوەکانی ساڵی ٢٥٥: شۆڕشی بەغداد/ چۆنێتی زاڵبوونی موساور لە مووسڵ...

٣٦٨. جوگرافیا و مێژووی هەرە دێرینی کورەکی کوردستان لە ئاڤێستادا- جوگرافیا و مێژووی هەرە دێرینی هەورامان لە ئاڤێستادا

پشکنین و توێژینەوەی: محەممەد ئەمین هەورامانی

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: هەولێر، ژس: ١٦٣٤، س: ٢٠١٠، ل:٦١١، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

بەشە سەرەکییەکانی ئەم بەرهەمە/ پێشەکی/ زاراوەکان/ بەشی یەکەم و پەراوێزە ڕۆشنکەرەوەکان/ زاگرۆز/ ئاڤێستا/ ئاریانڤاچ/ خڤەنیرەتە/ مەیزۆی مانگە/ ماد/ بێهدینان/ گەبران/ جاف/ کرمانج/ بوندەهیشن/ ئەڵوەند/ شەمبرا (شەمێران)/ کەنگ/ زەرێدەزە/ ئەریزوورە/ ئیشکەتە/ مەنۆش/ ئێریزیڤە/ هەرەهەرە/ ئادەرنە/ بودا/ ڤۆروکەشە/ کڤیریەنتە/ ئەرەنگ/ ناهید (ئەناهیتا)/ میهر/ کەیومەرس/ جەمشید/ هوکەیر/ مەنووچەر/ ئۆشیدەم/ ڤەنگوهی-دایتیا/ فەرەیدون/ مەزدەکیان/ بەشی دووەم: ئاڤێستا چییە؟/ خوردە ئاڤێستا/ ئاڤێستا لە ڕووی زمانەوە/ بەراوردێ لە نێوان دەنگە بزوێنەکانی ئاڤێستا و زمانی هەورامی/ کاریگەری زەردەشت لەسەر هەورامییەکان/ سۆراخی زمانی هەورامی لەناو (هەورامییەکاندا)/ ئەنجامی ئەم بۆچوونە/ غولام ڕەزای ئەرکەوازی/ بەشی سێیەم: (فەروەردین یەشت) و ڕازی ڕۆستەم و زۆراب/ بەشی چوارەم: کەیانیان/ کەیانیان و زەردەشتیەت/ لە ناوەرۆکی (زامیاد یەشت)ـەوە/ کەڤیکەڤاتە/ درەختەنامەی کەیانیان/ کەڤیئوسەن/ کەیکاوس/ شاخی بەمۆ/ زمناکۆ/ ئەناهیتا لە یەشتدا/ کەڤیهوسرەڤە/ کەیڤێشتاسپە/ ئەنجام/ بەشی پێنجەم: هەورامان و دینی نوێ/ شارۆچکەی بیارە/ پێڕست.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ١٥٢٩/١٢ پارێزراوە.

٣٦٩. جەنگە سەلیبییەکان- ٣٦

نووسەر: تیموتی لیڤی بیڵ

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: تەحسین تەها بەهائەدین

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی- وەزارەتی ڕۆشنبیری و لاوان

چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٨٧٩، س: ٢٠١٠؟، ل:١٨٠، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆک:[1]

پێڕست/ ڕووداوە گرنگەکان لە ڕەوتی جەنگە سەلیبییەکاندا/ پێشەکی: بۆ پێشەوە، سەربازانی مەسیحی/ ١- بانگهێشتی جەنگ/ ٢- ڕاکێشەریی ڕۆژهەڵات/ ٣- دەستپێکردنی یەکەمین جەنگی سەلیبی/ ٤- گرتنی ئۆرشەلیم/ ٥- پاشایەتی لاتینی لە ئۆرشەلیم/ ٦- جەنگی سەلیبی دووەم و ڕووخانی مەملەکەتە لاتینییەکان/ ٧- جەنگی سەلیبی سێیەم- شوێنگەی ڕیچاردی شێردڵ لە مێژوودا/ ٨- دوایین جەنگە سەلیبییەکان/ یادداشتەکان/ بۆ خوێندنەوەی زیاتر/ سەرچاوەی تر.[2]

٣٧٠. چەردەیەک لە مێژووی ئێران- لە کۆچی ئارياييەکانەوە تا کۆتایی زنجیرەی بنەماڵەی پەهلەوی

نووسەر: حەسەن نراقی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: ڕێبوار سەرتیپ زەندی

پێداچوونەوەی: د. کەیوان ئازاد ئەنوەر

چاپ: یەکەم، چ: سیڤا، ش: سلێمانی، ژس: ١٠٨٩، س: ٢٠١٠، ل:٢٠٥، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆک:

وتەیەک دەکرێت بوترێت: د. کەیوان ئازاد ئەنوەر/ پێشەکی وەرگێڕ/ هەندێک بابەتی وەک: کورتەیەک لە بارەی ئێران زەمینەوە/ چۆنێتی پەیدابوونی زەردەشت/ هاخامەنشینەکان/ سلوکییەکان/ پارتییەکان (ئەشکانییەکان)/ ساسانییەکان/ دەرکەوتنی ئیسلام/ خەلافەی عەباسییەکان/ سەفارییەکان و سامانییەکان/ غەزنەوییەکان/ سوڵتان مەحموود (سەڵتان مەسعوود)/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژەدا پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەک لەبارەی کتێبەکە نووسراوە.

سەلجوقییەکان (تورکانی سەلجووقی)/ خواریزم شاهییەکان/ ئەتابەکییەکان/ تەیمورییەکان/ پەیدابوونی زنجیرەی سەفەوی/ کورتەیەك لە بارەی ئەفغانەکانەوە/ فەرمانڕەوایەتی نادر شاه ئەفشار/ قاجارییەکان/ فەرمانڕەوایەتی پەهلەوی یەکەم.

٣٧١. چەند توێژینەوەیەك لە مێژوو و شوێنەوارە دێرینەکانی کوردستان

نووسەر: سەید ڕێناس گۆمەتاڵی

چاپ: یەکەم، چ: ؟، ش: هەولێر، ژس: ١٢٨، س: ٢٠١٠، ل:١٤٧، ق: (١٥×٢١)

ناوەرۆك:

پێشەکی/ هەندێ بابەتی وەك: ئایا کوردستان قۆناغی کۆیلایەتی تێ پەڕاندووە؟/ ئایا شمشێرەکەی ئیمامی عەلی لە مەککەوە گەیشتۆتە بەردەباز؟/ یەکەم سکەی دراو (پارە) لە جیهاندا لە کوردستان لێدراوە/ هاوسەرگیری سیاسی لە مێژوودا/ گرد و تەپۆلکەکانی کوردستان بۆچی دروست کراون؟/ باباگڕگڕ حەجی کوردان بووە؟/ ئایا شوێنەوارە دێرینەکان پەیوەندییان هەیە بە ئاسایشی نەتەوەییەوە؟/ ئایا کوردستان لانکەی مرۆڤایەتییە؟/ سەرچاوەکان.[١]

٣٧٢. چەند لاپەڕەیەك لە مێژووی نوێ و هاوچەرخی عیراق

نووسەر: ئەحمەد حەمەدئەمین

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: ڕۆژهەڵات، ش: هەولێر، ژس: ٩٣٦، س: ٢٠١٠، ل:٢٠٨، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٢]

ناوەرۆك/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: بارودۆخی ئێراق لە ماوەی سالانی ١٢٥٨-١٥٣٤/ بەشی دووەم: بارودۆخی ئێراق لە قۆناغی یەکەمی داگیرکاری عوسمانی/ بەشی سێیەم: بەردەوامی ململانێی عوسمانییەکان و سەفەوییەکان/ سلێمان پاشای گەورە و سەرهەڵدانی بزوتنەوەی وەهابی/ بەشی چوارەم: بارودۆخی ئێراق لە قۆناغی چاکسازی دەسەڵاتداری عوسمانی/ بەشی پێنجەم: قۆناغی داگیرکاری بریتانی و درووستبوونی

١- لەسەر بەرگی دواوە، بەشێك لە ناوەرۆکەکەی دانراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٥٦/٧ پارێزراوە.

سیستەمی پاشایەتی لە ئێراق/ بەشی شەشەم: گۆڕانکاری و پێشهاتە سیاسییەکانی لە قۆناغی یەکەمی سەربەخۆییدا ۱۹۳۲- ۱۹۳۹/ بەشی حەفتەم: بارودۆخی ئێراق لە دوا قۆناغی سەردەمی پاشایەتی/ بەشی هەشتەم: سەردەمی کۆماری و بەردەوامبوونی/ سەرچاوەکان.[1]

۳۷۳. دەوڵەتی ماد ۷۰۰- ۵۵۰ پێش زایین

نووسەر: عومەر ئیسماعیل مارف

پێداچوونەوە و پێشەکی: د. کەیوان ئازاد ئەنوەر

چاپ: یەکەم، چ: پەیوەند، ش: سلێمانی، ژس: ١٢٠٦، س: ٢٠١٠، ل:١٣٦، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[2]

ناواخن/ پێشەکی/ هەندێ بابەتی وەك: باسی مادەکان بۆچی؟/ کۆچکردن و بڵاوبوونەوەی هیندۆ ئەوروپییەکان/ کۆمەڵەی زمانەکانی هیندۆئەوروپایی/ ناساندنی چەمك و وشەی ئاریایی/ سەرزەمینی وڵاتی ماد/ تیرە و هۆزەکانی ماد/ باری کۆمەڵایەتی و ژیانی مادەکان/ شەڕ و پەلاماری ئاشوورییەکان بۆ سەر وڵاتی ماد/ سەرەتای درووستبوونی دەوڵەتی ماد/ شەڕی نەینەوا/ دوا ڕووداوی مادەکان و سکتییەکان/ ئاشداهاك یان ئاژدهاك ٥٨٥- ٥٥ پ.ز/ شەڕی ماد و کۆرشی هەخامەنشیی/ ئەشکەوت و گۆڕە بەردینەکانی پاشایانی ماد/ شاری هەمەدانی ئێستا/ شۆڕش و ڕاپەڕینی مادەکان دوای ڕووخانی دەوڵەتەکەیان/ ژیانی زەردەشت و ئایینی مەزدیسنا/ مێژووی سەردەمەکانی نووسینەوەی ئاڤێستا/ بەشەکانی ئاڤێستا/ نوێژ لە ئایینی زەردەشتدا/ ئاگر لە ئایینی زەردەشتدا- پەرستگەی زەردەشتییەکان/ جەژنی زەردەشتییەکان/ چۆنێتی ژن مارەکردن لە ئایینی زەردەشدا/ ڕێوڕەسمی (کشتی) پشتێن بەستن لە ئایینی زەردەشتدا/ مردوو ناشتن لە ئایینی زەردەشتدا/ (ڕستاخێز) ڕۆژی دوایی لە ئایینی زەردەشتدا/ سەرچاوەکان.

١- لەسەر بەرگی دواوە، پێناسەیەکی کتێبەکە دانراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٣٧٤. ڕۆژهەڵاتی نزیکی کەونارا- ١٩

نووسەر: کلاریس سۆیشەر

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: عەبدولڕەحیم مەعریفەتی

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی– وەزارەتی ڕۆشنبیری و لاوان

چاپ: یەکەم، چ: و– ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٨٦٩، س: ٢٠١٠؟، ل:١٧٦، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[١]

پێڕست/ ڕووداوە گرنگەکانی مێژووی ڕۆژهەڵاتی نزیکی دێرین/ پێشگوتار: سەرهەڵدانی شارستانییەت لە ناو جەرگەی بیابانەوە/ ١– ئاوێتە بوون: یەکەمین کێڵگەکان ٦٠٠٠ تا ٥٠٠٠ی پ.ز/ ٢– قۆناغی سکپڕیی: یەکەمین شارەکان ٥٠٠٠ تا ٤٥٠٠ی پ.ز/ ٣– ژیان و پێشکەوتن لە دەوڵەتشارەکاندا: ٤٥٠٠ تا ٢٥٠٠ی پ.ز/ ٤– گەشە و پەرەسەندنی: ئایین و هونەری زنجیرەکانی سومێریی ٤٥٠٠ تا ٢٥٠٠ پ.ز/ ٥– ناتەبایی و دەبەرێکڕاچوون! شەڕەکانی ئیمپڕاتۆری ٢٥٠٠ تا ٨٠٠ی پ.ز/ ٦– پەلاوێژ و تێکهەڵچوونی: (بین النهرین) و دراوسێکانی ١٧٥٠ تا ٨٠٠ی پ.ز/ ٧– ئیمپڕاتۆری جیهانیی ئاشوورییەکان/ ٨– هەڵوەشان: کۆتایی دەسەڵاتی ئۆر و بابل/ ٩– هێرش: سەرکەوتنەکانی یۆنانییەکان و کۆتایی شارستانییەتێك/ یادداشتەکان.[٢]

٣٧٥. زنجیرە لێکۆڵینەوەکانی مێژوو- هاونەتەوەیی کورد و ماد- چاوگە، ڕەگەز- مێژووی شارستانیی کوردستان[٣]

نووسەر: حەبیبوڵڵای تابانی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: جەلیل گادانی

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: دووەم، چ: ڕۆژهەڵات، ش: هەولێر، ژس: ٩١١، س: ٢٠١٠، ل:٥١٨، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٢– لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٣– دوو کتێبی تر بەهەمان ناوەوە (هاونەتەوەیی کورد و ماد) بڵاو کراونەتەوە کە لەگەڵ ئەمەدا جیاوازن و ئەمەش چاپی دووەمی لێ نووسراوە، هەروەها ناونیشانی هەندێ لەبەشەکانیش جیاوازن؟! لەبەرئەمە ناوەرۆکی تەواوی ئەمەمان داناوەتەوە... بڕوانە هەردوو کتێبی ژمارە ١٨٠ و ١٨١.

پێڕست/ وتەیەکی کورتی وەرگێڕ/ پێشەکی- پێش وتە/ بەشی یەکەم: سنوور و چوارچێوەی کوردستان/ بەشی دووەم: مێژوو و ڕیشەی ڕەگەزی کوردان/ بەشی سێیەم: دەوڵەتە گەورە دێرینەکانی کورد/ بەشی چوارەم: کوردستان و کوردەکان لە دوای مادەکان/ بەشی پێنجەم: ڕێکخستنی ئیداری و ئۆرگانیی ڕۆم/ بەشی شەشەم: دیاردەکانی شارستانییەت لە کوردستان/ بەشی حەوتەم: کاریگەری کوردستان لە بەرینتر بوون و بڵاوبوونەوەی/ بەشی هەشتەم: شوێنەوارە مێژووییەکانی کوردستان/ بەشی نۆهەم: دین- ئایین و بیروبڕوای لاوەکی لە کوردستاندا/ بەشی دەیەم: خەت و زمان لە ئەدەبیاتی کوردیدا و بەسەرهاتی مێژووییان/ بەشی یازدەیەم: دابونەریت- جێژنەکان و ڕێوڕەسمەکانی دیکە لە کوردستان.[٢]

٣٧٦. سیاسەتی ڕووسیای قەیسەری بەرامبەر بە کورد-(١٨٥٠-١٩١٤)

نووسەر: هەستیار کەمال کوردی

لە بڵاوکراوەکانی ئەکادیمیای هۆشیاری و پێگەیاندی کادیران

چاپ: یەکەم، چ: حەمدی، ش: سلێمانی، ژس: ١٣٠٩، س: ٢٠١٠[٣]، ل:٤٠٨، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:

پێشەکی/ بەشی یەکەم: هاتنی ڕووسەکان بۆ کورستان و ململانێی نێوان دەوڵەتە ئەورووپییەکان و ڕووسەکان لەسەر کوردستان/ باسی یەکەم: سەرهەڵدانی پێوەندییەکانی نێوان کورد و ڕووسیا/ داخوازی یەکەم: هۆکار و بەرژەوەندییەکانی ڕووسیا بۆ گەیشتن بە کوردستان/ داخوازی دووەم: سەرەتاکانی کوردناسی لای ڕووسیا و پێوەندییە فەرمییەکانی نێوان ڕووسیا و کوردستان/ باسی دووەم: پێوەندییەکانی ڕووسیا لەگەڵ هەردوو دەوڵەتی عوسمانی و ئێراندا/ بەشی دووەم: پێوەندییەکانی نێوان ڕووسیا و بزوتنەوەی نەتەوەیی کوردستان لە نیوەی دووەمی سەدەی نۆزدەیەم/ باسی یەکەم: ڕووسیا و هۆزەکانی کورد لە ساڵانی جەنگی قرم دا ١٨٥٣-١٨٥٦/ باسی دووەم: هەڵوێستی ڕووسیا بەرامبەر شۆڕشی شێخ عوبێدوڵڵای نەهری/ باسی سێیەم: ململانێی ڕووسیا لە کوردستاندا لە دوا چارەکی سەدەی نۆزدەیەم دا و کاریگەریی لەسەر کورد/ باسی چوارەم: کورد لە

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٥٣٠/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٣- لەسەر بەرگ ٢٠١١ نووسراوە، بەڵام ژمارەی سپاردنی لە ساڵی ٢٠١٠دا وەرگرتووە.

پێوەندییەکانی نێوان ڕووسیا و گەلە دیانەکاندا/بەشی سێیەم: سیاسەتی ڕووسیا لە کوردستاندا ١٩٠٠-١٩١٤/ پێوەندی نێوان بنەماڵەی بەدرخانییەکان و ڕووسیا/ ململانێکانی ڕووسیا و دەوڵەتە گەورەکان لە کوردستاندا ١٩٠٠-١٩٠٨/ کاریگەریی ڕووسیا لەسەر کوردستان ١٩٠٨-١٩١٤/ دەرئەنجام/ لیستی سەرچاوەکان/ پاشکۆکان/ ناوەرۆک.[١]

٣٧٧. سەدەکانی بەرایی ناوەڕاست

نووسەر: جیمس ئا. کوریك
وەرگێڕانی لە فارسییەوە: عەلی بوداغی
لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوەو بڵاوکردنەوەی موکریانی- وەزارەتی ڕۆشنبیری و لاوان (پرۆژەی هاوبەش)
چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٨٥٨، س: ٢٠١٠؟، ل:١٧٤، ق: (١٦×٢٣)
ناوەرۆك:
پێڕست/ ڕووداوە گرنگەکانی سەدەکانی بەرایی ناوەڕاست/ بەرایی: چاخێکی چارەنووسساز/ تەراتێنی بەربەرەکان و هەرەسهێنانی ڕۆم/ گرنگی کلیسای مەسیحی/ پاشایەتی فرانکەکان لە ڕۆژئاوا/ سیستەمی نوێی کۆمەڵایەتی، گەشەسەندنی فیۆدالیزم/ خۆرهەڵات و ئیمپراتۆریی بیزەنتییەکان/ ئایینی نوێ، ئیسلام و ئەورووپای باشوور/ وایکینگەکان، دوایین بەربەرەکان/ دوا وتە: کۆتایی سەدەکانی بەرایی ناوەڕاست.[٢]

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتە ژیاننامەی نووسەر دانراوە.
٢- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٣٧٨. شەرەفنامە- مێژووی ماڵە میرانی کوردستان

نووسەر: میر شەرەفخانی بدلیسی

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: هەژار

لە بڵاوکراوەکانی پەخشانگای پانیز

چاپ: شەشەم، چ: پانیز، ش: ئێران، ژس: ؟[1]، س: ١٣٨٩، ل:١٣٥+ ٥٥٠، ق: (١٧×٢٤)

ناوەڕۆك:

هەمان ناوەڕۆکی چاپەکانی تری هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٣٧.

٣٧٩. شەڕی گۆگامێلا- ئەربێلا ٣٣١ پ.ز- توێژینەوەیەکی مێژووییە لە هۆکار و دەرئەنجامەکانی

نووسەر: محەممەد ئەمین عەلی عەبدوڵڵا

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاپ و بڵاوکردنەوە

چاپ: یەکەم، چ: کەمال، ش: سلێمانی، ژس: ١٥٣٤، س: ٢٠١٠، ل:٤١٦، ق: (١٧×٢٤)

ناوەڕۆك:

هێما کورتکراوەکان/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: پێشینەی مێژوویی هەردوو بەرەی شەڕی گۆگامێلا (ئەربیلا) ٣٣١ پ.ز و هۆکارەکانی هەڵگیرسانی/ کورتە باسێکی مێژوویی لە بارەی هەردوو بەرەی شەڕ/ هۆیەکانی هەڵگیرسانی شەڕی گۆگامێلا (ئەربیلا)/ بەشی دووەم: شەڕی گۆگامێلا (ئەربیلا) و هۆکارەکانی یەکلایی بوونەوەی/ لەشکرسازییەکانی بەرایی و ڕوودانی شەڕەکە/ هۆکارەکانی یەکلایی بوونەوەی شەڕی گۆگامێلا/ بەشی سێیەم: دەرئەنجامەکانی شەڕی گۆگامێلا (ئەربیلا)/ دەرئەنجامە زانستی و ڕۆشنبیری و هونەری و هزری و ئایینییەکان/ کۆبەند/ لیستی سەرچاوەکان/ پاشکۆکان/ کورتەی لێکۆڵینەوەکە بە زمانی عەرەبی و ئینگلیزی/ پێڕست.

---

[1]- ژمارەی سپاردنی نییە و کۆدی ISBN: ٩٦٤-٧١٠٥-٦٢٠٢ وەرگرتووە.

٣٨٠. عەباسییەکان- مێژووی سەردەمی خەلافەت

نووسەر: د. یوسف ئەلعش

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: ڕووپاک کاخدر حەمەد

لەبڵاوکراوەکانی چاپ و بڵاوکردنەوەی ڕۆژهەڵات

چاپ: یەکەم، چ: ڕۆژهەڵات، ش: هەولێر، ژس: ١٣، س: ٢٠١٠، ل:٢٥٦، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆک:[1]

پێڕست/ هەندێ ناونیشانی وەک: شۆڕشی عەبباسی و ڕووخانی بەنی ئومەیە/ تەقینەوەی شۆڕش/ جێگیربوونی دەسەڵاتی عەبباسی/ دروستکردنی شاری ئەلسەلام (بەغداد)/ کێ پاڵپشتی فەرمانڕوایی عەبباسی بوو؟/ چەرخی سەردەمی (مەهدی) و (هادی)/ شۆڕشی موقەننەع/ دەست پێ کردنی هەڵوەشانەوەی دەوڵەتی عەبباسی/ ڕامیاری بەرمەکییەکان لەگەڵ بنەماڵەی عەلی/ شۆڕشەکانی ناوخۆ/ هۆیەکانی ناکۆکی نێوان هەردوو برا/ هەڵەکانی موتەوەکیل/ دارمانی سیستمی دارایی/ بزوتنەوەی نەوەی عەلی/ سیستەمی دەرەبەگایەتی/ بزوتنەوەی قەرامیتە/ حەمدانییەکان ٣١٧- ٣٩٩ک/ فاتیمییەکان ٢٩٧- ٥٦٧ک- پێکهاتنی دەوڵەتی فاتیمی/ بارودۆخی میسر پێش داگیرکردنی فاتمییەکان/ سوپای فاتیمییەکان/ نوژداری (پزیشک)/ ژیانی ڕابواردن/ دیاردەی شارستانییەتی مادی جوان و بەهادار.[2]

٣٨١. قەڵا دێرینەکانی کوردستان- بەرگی سێهەم[3]

نووسەر: لەیلان

چاپ: یەکەم، چ: ڕوون، ش: سلێمانی، ژس: ١٤٤٨، س: ٢٠١٠، ل:٣٢٤، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆک:[4]

لە لاپەڕە ٧دا نووسراوە: خوێنەری بەڕێز ئەم بەرهەمەی وا لەبەر دەست تۆی بەڕێزدایە لە بەرگی سێیەمی قەڵا دێرینەکانی کوردستان کە ٢٠٩ قەڵای کوردستانی تورکیای لە خۆ گرتووە، بە قەڵای ژمارە ٥٧ دەست پێ دەکات و لە قەڵای ژمارە ٢٦٥ کۆتایی دێت...، وەک: ئەرجیش/ مووش/ جزیرە/ بایەزید/ حەڕان/ دەرسیم/ تاروون/ باخەوخا/ ئەگیل/ ئەرخەنی/ ساسۆن/ شەبستان/

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٠٣/٠٤ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەک لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٣- لەسەر بەرگ نووسراوە (قەڵادێرینەکانی کوردستان) و لە یەکەم لاپەڕەشدا (قەڵا دێرینەکانی باکووری کوردستان) نووسراوە.

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

کفـرا/ ئـاوی/ عادیلجـەوار/ گردکـان/ بـارگر/ تـەرجیل/ قولـب/ نـوان/ ئاغـچە/ ئاشووت/ کفندڕ/ ئاوورەك/ فەیرووز/ پنیانش/ گوڵخاز/ تاتیك/ مەکس/ خەندەك/ چەمی پاوان/ ئادیمـان/ کورتـاك/ ڕۆم/ دز/ زەوق/ دادم/ بـالس/ جـاترە/ یـەمانی/ ئەسـکەندەرییە/ بنگـوڵ/ ئاسـن/ مەلاتییـە/ مزگـەوت/ قـەرەقایق/ چـونکووش/ سـوومارا/ قـوراد/ هیرقەلـە/ ئـەنگووری/ سـنجاولی/ سـەنان/ خوسـرەو/ قەرەقـەڵا/ ئەدەنە/ سیواس/ قۆنیە/ حەزۆ/ بەهسەنی/ حەسار... سەرچاوە و پـەراوێزەکان/ پێرست (ناوی قەڵاکان)/ نووسەر لە چەند دێڕێکدا.[1]

٣٨٢. قەڵا دێرینەکانی کوردستان- بەرگی چوارەم[2]

نووسەر: لەیلان

چاپ: یەکەم، چ: ڕوون، ش: سلێمانی، ژس: ١٧٤٨، س: ٢٠١٠، ل:١٥٩، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[3]

لـە لاپـەڕە ٧دا نووسـراوە: (ئـەم بەرگـە چـوارەمەی کتێبـی "قـەڵا دێرینـەکانی کوردستـان" ٩٠ قەڵای خواروی کوردستان واتە کوردستانی ئێراق و ٩٥ قـەڵای ڕۆژهەڵاتی کوردستان واتە کوردستانی ئێرانی لە خۆ گرتووە.) بەپێی ئەمـەش کراوە بە ٢ بەشەوە و بە هەر بەشێکیش سەرچاوە و پەراوێز و پێرستی قەڵاکان کراوە/ ناوی قەڵاکانی کوردستانی ئێراق، وەك: هەولێر/ پاشای گـەورە/ خانزاد/ شەمام/ تەنوورە/ زەڵم/ نەوێ/ لەیلان/ شەنگار/ قەڵای دزێ (قەڵادزێ)/ شیروانە/ ڕوانـدز/ ئامێدی/ داقووق/ ئاکرێ/ نـوزی/ خارخـار/ کۆسـەی هـەجیج/ سیروان/ ئاکۆیان/ شووش/ دهۆك/ دێـرا/ بشرا/ هـەریر/ سرێشمە/ یـەزدیگورد/ سرۆچك/ هـەورامان/ جڵنـدی/ بیجـان/ دەربەنـدی ڕەمکـان/ بـەکراوا/ چەچـەقەڵا/ گـاور/ سیدەکان... قـەڵاکانی کوردسـتانی ئێـران وەك: دمـدم/ مـەریوان/ لیتـان/ بکـوور/ ماهـەکی/ دزەڵـی/ کۆسـەحەد/ سـەرماج/ پـاوە/ سمکـۆ/ شـاهۆ/ تـلا/ ئەسـتەخر/ هەرسین/ شـەمێران/ هەڵـەمووت/ مـیری خـاتوون/ سـنە/ پڵنگـان/ مـاران/ هـوود/ خۆی/ موور/ نەودژ/ شاهێن/ سان/ قەڵاوەند/ گـۆڕ/ جوانڕۆ/ سەردەشـت/ زێـوێ/ سەقز/ تەپە... نووسەر لە چەند دێڕێکدا.[4]

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٢- لەسەر بـەرگ نووسـراوە (قەڵادێرینـەکانی کوردسـتان) و لـە یەکـەم لاپـەڕەشدا (قـەڵا دێرینـەکانی کوردسـتانی عێراق و ئێران) نووسراوە.

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژەدا پارێزراوە.

٤- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی نووسراوە.

٣٨٣. كورد و كوردستان له‌ ڕۆژگاری خیلافه‌ی ئیسلامیدا (١٦- ٦٥٦ك/ ٦٣٧- ١٢٥٨ز)

نووسه‌ر: د. زرار سدیق تۆفیق

چاپ: یه‌كه‌م، چ: ڕۆژهه‌ڵات، ش: هه‌ولێر، ژس: ٢٦١٩، س: ٢٠١٠، ل:٤١٥، ق: (١٧×٢٤)

ناوه‌ڕۆك:[١]

پێشه‌كی/ به‌شی یه‌كه‌م: كوردستان له‌ ڕۆژگاری فتوحاتی ئیسلامی و شوێنی له‌ سیسته‌می كارگێڕی خیلافه‌ی ئیسلامیدا/ به‌شی دووه‌م: كورد و كوردستان له‌ سه‌رده‌می ئومه‌وی ٤١- ١٣٢ك- ٦٦١- ٧٤٩ز/ به‌شی سێیه‌م: كورد و كوردستان له‌ سه‌رده‌می عه‌باسی یه‌كه‌م و دووه‌م ١٣٢- ٣٣٤ك- ٧٤٩- ٩٤٦ز/ به‌شی چواره‌م: كوردستان له‌ سه‌رده‌می بوه‌یهی ٣٣٤- ٤٤٧ك- ٩٤٦- ١٠٥٥ز ڕۆژگاری میرنشینه‌ كورده‌كان/ به‌شی پێنجه‌م: كوردستان له‌ به‌رده‌م هێرشی كورده‌ سه‌لجووقییه‌كان/ به‌شی شه‌شه‌م: كورد و كوردستان له‌ كۆتایی سه‌رده‌می خیلافه‌ی عه‌باسیدا ٥٧٥- ٦٥٦ك- ١١٧٩- ١٢٥٨ز/ به‌شی حه‌وته‌م: ئه‌ییوبییه‌كان/ به‌شی هه‌شته‌م: شاڵاوه‌كانی مه‌غۆل بۆ سه‌ر كوردستان/ نه‌خشه‌ و پاشكۆكان/ سه‌رچاوه‌كان/ ناوه‌ڕۆك.[٢]

٣٨٤. كورد و كوردستان له‌ نیگای چه‌ند گه‌ڕیده‌یه‌كی ڕۆژاواییه‌وه‌

نووسه‌ر:؟

وه‌رگێڕانی له‌ توركییه‌وه‌: شكور مسته‌فا

له‌ بڵاوكراوه‌كانی ده‌زگای چاپ و بڵاوكردنه‌وه‌ی ئاراس

چاپ: یه‌كه‌م، چ: ئاراس، ش: هه‌ولێر، ژس: ٦٠٢، س: ٢٠١٠، ل:٦٣، ق: (١٣×١٩)

ناوه‌ڕۆك:[٣]

پێشه‌كییه‌كی بێ ناونیشان/ به‌رایی/ باری مێژوویی و كۆمه‌ڵایه‌تی له‌سه‌رده‌می نوێدا (هه‌ر ئه‌م ناونیشانه‌یه‌ی هه‌یه‌ و تێدا باس له‌ هه‌ندێك له‌م گه‌ڕیدانه‌ ده‌كات- وه‌ك: بازرگانی بێ ناو ڤه‌نه‌دیكی (سه‌ده‌ی ١٦)- میسته‌ر ئافۆنس (سه‌ده‌ی ١٦)- پێترۆ دێلاڤال (سه‌ده‌ی ١٧)- جین باپتیست تاڤێرنه‌ر (١٦٠٥- ١٦٨٩)- جین دێ تێڤێنۆت (١٦٣٣-١٦٦٧)- جین چاردین (١٦٤٣-١٧١٣).[٤]

١- ئه‌م كتێبه‌ له‌ ئه‌رشیڤی ژ٢دا پارێزراوه‌.

٢- له‌سه‌ر به‌رگی دواوه‌، ناوی كتێبه‌كه‌ به‌ زمانی عه‌ره‌بی نووسراوه‌.

٣- ئه‌م كتێبه‌ له‌ ئه‌رشیڤی ژ١دا به‌ كۆدی ٢٩٨/١٢ پارێزراوه‌.

٤- له‌سه‌ر به‌رگی دواوه‌، كورته‌یه‌ك له‌ قسه‌ی (دێلاڤال) دانراوه‌.

٣٨٥. كورد و كوردستان- مشتومڕی ئەفسانە و مێژوو و ئاین

ناوی نووسەر: د. فەرسەت مورعی ئیسماعیل
وەرگێڕ: ئامانج نیعمەت شەوکەت
لە بڵاوکراوەکانی خانەی هزر بۆ چاپ و بڵاوکردنەوە
چاپ: یەکەم، چ: گەنج، ش: ؟، ژس: ١٥١٧، س: ٢٠١٠، ل:١٦٢، ق: (١٥×٢١)
ناوەرۆك:

پێشەکی وەرگێڕ/ پێشەکی نووسەر/ بەشی یەکەم: ڕەسەنی کورد لە نێوان میسۆلۆژیا و ڕاستەقینەدا/ ئەفسانەی بوونی ڕەسەنی کورد لە جنۆکە.../ ئەفسانەی بوونی ڕەسەنی کورد لە عەرەب.../ ئەفسانەی بوونی ڕەچەڵەکی کورد لە فارس.../ کورد و سوپای مەهدی (گفتوگۆی ئەفسانە و مێژوو)/ بەشی دووەم: چەند توێژینەوەیەك لە ئاگرپەرستی و زەردەشتی و نەورۆز/ یەکەم: ئاگرپەرستی و زەردەشتی- مشتومڕی ناو و ناوەرۆك/ بیروباوەڕی ئاریەکان پێش دەرکەوتنی زەردەشت/ نەورۆز و زەردەشتی- مشتومڕی ئەفسانە و مێژوو/ نەورۆز لەسەردەمی ئیسلامیدا/ سەرەتای ڕۆژمێری ئێرانی و ڕەنگدانەوەی لەسەر دیاردەکانی ژیانە جیاوازەکان/ ئاگرپەرستی (زەردەشتی) و کاریگەری لەسەر کۆمەڵگەی ئێرانی/ساڵی فارسی/ کاریگەری ئاگرپەرستی لەسەر ڕۆژمێری فارسی/ گۆڕینی ساڵی کۆچی بە ساڵی زەردەشتی/ مێژووی شاهەنشایی وەك سەرەتای مێژووی ئێرانی/ سەرەتای ساڵی کوردی/ بەشی سێیەم: مێژووی کورد لەسەردەمی ئیسلامیدا/ بەشداری کورد لەهەردوو شارشتانیەتی مرۆڤایەتی و ئیسلامیدا/ هەندێ گومان و بوختان دەربارەی مێژووی ئیسلامیی کورد/ پلانی فەتحی ئیسلامی بۆ شار و گوند و قەڵاکانی کوردستان لە سەدەی یەکەمی کۆچیدا (حەوتەمی زاییینی)/ پەیوەندییەکانی کورد و عەرەب و ڕەنگدانەوەی لەسەر نەتەوەیی و ئیسلامییەکانی کورد.[1]

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بەزمانی عەرەبی نووسراوە.

٣٨٦. کوردەکانی پارس و کرمان- بەرگی یەکەم[١]

نووسەر: د. جەمشیدی سەداقەت کیش

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: کامەران حەسەن

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چـــاپ: یەکـــەم، چ: ڕۆژهـــەڵات، ش: هـــەولێر، ژس: ٨٠٦، س: ٢٠١٠، ل:٤٤٠، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٢]

پێشەکی وەرگێڕ/ بەرایی/ پێشەکی/ بەشی یەکەم: ڕەمومی کوردەکانی پارس/ کوردەکانی پارسی بەر لە ئیسلام.../ کوردەکانی پارس لە دوای ئیسلامدا/ چڕوپڕترین وەسف لە بارەی کوردەکانی پارس/ کوردەکانی پارس لەسەدەکانی پێنجەم- شەشەم- حەوتەم/ کوردەکانی پارس لە سەدەکانی هەشتەم و نۆیەمدا/ ئەنجامی کوردەکانی پارس/ وشەکانی (کورد)- ژُم- زم- جوم و احیاو/ دوو کەسایەتی ناودار لە کوردەکانی پارس/ بەشی دووەم: کوردەکانی پارس لەدوای ڕەمومی کوردەکانی پارس/ کوردەکانی غازیوەند لە فارسدا/ کوردەکانی کرونی فارس/ کوردەکانی کرونی شاری کازرون/ کوردەکانی تری فارس/ بەشی سێیەم: پاشماوەی کوردەکانی کوفەج لە فارس/ پاشماوەی کوردەکانی کوفەج لە فارس/ تایفەی توتەکی/ تایفەی قەلتاشی/ بەشی چوارەم: کوردەکانی کرمان/ بەشی پێنجەم: گوند و شارەکان بە ناوی کوردەکانی پارس و کرمان/ سەرچاوەکان.[٣]

٣٨٧. کورد و مێژوو (چەند ڤەکۆلینەك ل دۆر مێژوویا کەڤنا کورد و کوردستانێ) ١

نووسەر: د. عەلی تەتەر نێروەیی

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی سپیرێز

چاپ: یەکەم، چ: سپیرێز، ش: دهۆك، ژس: ٢٠٠١، س: ٢٠١٠، ل:١٧٤، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٤]

پێرست/ چاڤخشاندنەکا ئیتنۆلۆژی و ئانترۆپۆلۆژی ل سەر کوردان/ نەورۆز د ناڤبەرا مێژوو و ئاڤێستاییدا/ نەورۆز و بەراوردکرنەکا مێژوویی/ میتراپەرێسی و

١- لەسەر بەرگەکەی (بەرگی یەکەم) نەنووسراوە، تەنیا لە ناسنامەکەیدا نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١/١٢ پارێزراوە.

٣- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە زمانی ئینگلیزی نووسراوە.

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٩٠٠/١٧٤ پارێزراوە.

مێژوو و بیروباوەڕ/ سواستیکا د شوێنەوارێن کوردستان و جیهانێدا/ پەیڤا کورد و کوردستان د ژێدەرێن مێژووییدا/ کێلەشین/ زەردەشت و تورکێن ئازەری.[1]

٣٨٨. کورد و مێژوو- چەند ڤەکۆلینەک ل دۆر مێژوویا نوی و هەڤچەرخا کورد و کوردستانێ ٢

نووسەر: د. عەلی تەتەر نێروەیی

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی سپیرێز

چاپ: یەکەم، چ: سپیرێز، ش: دهۆک، ژس: ٢٠٠١، س: ٢٠١٠، ل:٣٢٥، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆک:[2]

پێرست/ مەلا ئیدریسێ بدلیسی و رێکەفتنا کورد و ئوسمانی/ ب هەلکەفتا بورینا ٤٠٠ سالان ل سەر نڤیسینا شەرەفنامێ- گرنگییا شەرەفنامێ د مێژوویێدا/ راپەرینا عەلی پاشایێ جان پولاد/ ڤەکۆلینەک ل دۆر شنگال د سیاحەتناما ئەولیا چەلەبی د سەدێ هەڤدێدا/ فەرمانێن نادر شاهێ بۆ سەر ئێزدیان د پەرتوکا (عالەم ئارایێ نادری)دا/ کەریم خانێ زەند ١٧٥١- ١٧٧٩ بزاڤێن لەشکری و سیاسی/ دەورێ شێخ عەبدولسەلامێ بارزانی د گەشەکرنا ژیانا حزبایەتی و کۆمەڵە و رێکخراوێن سیاسیدا/ ب هەلکەفتا بۆرینا ٨٠ێ سالان ل سەر رێککەفتنا فەیسەل- وایزمەن/ رێکەفتنا بیندردی د ناڤبەرا رووسێن سپی و کوردێن باشوورا رۆژهەلاتێدا/ شەرێ شکەریازی ١٩٢٠/ کێشا کورد ل باکوورێ کوردستانێ ل دووماهیا شەرێ ئێکەمێ جیهانی تا دامەزراندنا کۆمارا تورکیا ١٩١٨- ١٩٢٣/ کورد و کێشا مویسل/ دویڤچوونەک ل دۆر کوشتنا کۆر حسین پاشایێ حەیدەری و نوح بەگێ مۆدکی ل دەڤەرا بارزان ١٩٢٨/ ب هەلکەفتا بورینا ٨٠ێ سالان لسەر دامەزراندنا لەشکرێ ئێراقێ- مایتێکرنا لەشکرێ ئێراقێ د کاروبارێ سیاسیدا ١٩٢٧- ١٩٣٧/ کوردێن ئێکەتیا سوڤیێت/ بارزانی و شۆرشا ١٤ی تیرمەهێ د چەند بەلگەنامەکێن (ساواک)یدا.

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەک لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ١٧٤/٩٠٠ پارێزراوە.

٣٨٩. کوردۆلۆجی

نووسەر: ژیلوان عەبدوڵڵا هەڵەدنی

چاپ: یەکەم، چ: یاد، ش: سلێمانی، ژس: ٢٧٠٠، س: ٢٠١٠، ل:٢١٤، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:

نێوەرۆك/ پێشەکی/ دەروازە: زاراوە و پێناسەی کوردۆلۆجی و یەکەمین بایەخی نووسەرانی کورد بەم زانستە و سوودی زانستەکە/ بەشی یەکەم: زاراوەی کوردستان/ جوگرافیای کوردستان و خستنەڕووی بەشێك لە بۆچوونەکان لەسەر سنووری جوگرافی کوردستان/ بەشی دووەم: مێژووی کۆنی کورد/ بەشی دووەم: مێژووی کۆنی کورد/ کوردستان لە ڕووخانی دەوڵەتی مادەوە تاوەکو هاتنی ئاییینی ئیسلام بۆ کوردستان/ بەشی سێیەم: کورد و ئاییینی ئیسلام/ بەشی چوارەم: کورد و ململانێی عوسمانییەکان و سەفەوییەکان/ میرنشینە کوردییەکانی سەردەمی عوسمانی/ بەشی پێنجەم: کورد لە شەڕی یەکەمی جیهانیدا/ کورد و پەیمانە نێودەوڵەتییەکان/ شۆڕشەکەی شێخ مەحموود و حوکمداریێتییەکەی/ سیاسەتی بەریتانیا بەرامبەر بە کورد/ بەشی شەشەم: کورد لە تورکیا/ شۆڕشەکەی شێخ سەعیدی پیران/ ڕاپەڕینی دەرسیم/ بەشی حەوتەم: کورد لە ئێراندا/ بەشی هەشتەم: جیۆپۆلەتیك و چارەنووسی کورد/ بەشی نۆیەم: کۆمەڵناسی کوردەواری/ بەشی دەیەم: زمانی کوردی و شێوازەکانی/ لیستی سەرچاوەکان/ پاشکۆ (کۆمەڵێك نەخشە و وێنەی مێژوویی).

٣٩٠. کوردۆلۆجی

نووسەران: پ. سەلام ناوخۆش- م. نەریمان عەبدوڵڵا خۆشناو- د. ئیدریس عەبدوڵڵا

چاپ: شەشەم، چ: ڕۆژهەلات، ش: هەولێر، ژس: ٢٢٦٩، س: ٢٠٠٩ (٢٠١٠)، ل:١٩٢، ق: (١٧×٢٣)

ناوەرۆك:

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٣٣٥.

٣٩١. کورد و کوردستان- لە یەکەم ئەنسیکلۆپیدسای تورکی لە مێژوودا

نووسەر: قامووسولئەعلامی شەمسەددین سامی

ئامـادەکردنی بـۆ تـورکی نـوێ: م. ئـەمین بۆزئەرسـلان (لەعوسمانییـەوە وەری گێڕاوەتـە سـەر زمـانی تـورکی نـوێ و پێـشەکی بـۆ نووسـیوە و پـەراوێزی بـۆ کردووە)

وەرگێڕانی لە تورکییەوە: ئەحمەد تاقانە

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: دووەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ٥٩٠، س: ٢٠١٠، ل:٤٥٤، ق: (١٢×١٩)

ناوەرۆك:

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٢٩٠.

٣٩٢. کورتەییەك لە مێژووی ئۆلەکانی جیهان

نووسەر: د. گوڵموراد مورادی

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: ناسر ڕەزازی

چاپ: یەکەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ٦٤٣، س: ٢٠١٠، ل:١٤٤، ق: (١٢×١٩)

ناوەرۆك:[١]

پێڕست/ پێشەکی/ ئۆلگەلی بڕوا بە هەبوو تا هەرمان و بەهەشت و دۆزەخ/ بەشی یەکەم: یەهوودی/ بەشی دووەم: زەردەشتی/ بەشی سێیەم: مەسیحییەت/ بەشی چوارەم: ئیسلام/ ئۆلگەلی بڕوا بە ژیانی لەگەڕدابوون یان بڕوا بە مرۆڤیەزدانی/ بەشی پێنجەم: بەرەهمایی هندووئیزم و بوودائیزم/ بەشی شەشەم: پێشەکییەك بۆ ئۆلەکانی دۆنادۆن لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست.[٢]

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژادا بە کۆدی ٦٠٣/١١ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٣٩٣. کەرکوك لەنێوان شێواندنی مێژوو دووبارە نووسینەوەیدا

نووسەر: سمکۆ بەهرۆز (ئەژی)

لەبڵاوکراوەکانی کۆمەڵەی ڕووناکبیری و کۆمەڵایەتی کەرکووك

چاپ: یەکەم، چ: کارۆ، ش: سلێمانی، ژس: ؟، س: ٢٠١٠، ل:١٢٤، ق: (١٤×٢٠)

ناوەرۆك:

هەندێ ناونیشانی وەك: کەرکووك لەنێوان شێواندنی مێژوو- دووبارە نووسینەوەیدا/ لەقامووسولئەعلامدا باسی کەرکووك بەمجۆرە هاتووە/ پێویستییەکانی ئێستا بۆ نووسینەوەی مێژووی کەرکووك/ نێوەندی کەرکووك بۆ لێکۆڵینەوە/ سەرچاوەکان.

٣٩٤. گەشتێك بۆ ئەرزەڕۆم لە سەردەمی هێرشی ساڵی ١٨٢٩دا

نووسەر: ئەلێکساندر پوشکین

وەرگێرانی لە ڕووسییەوە: د. مارف خەزنەدار

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس

چاپ: دووەم، چ: ئاراس، ش: هەولێر، ژس: ٢٣١١، س: ٢٠١٠، ل:١٠٣، ق: (١٣×١٩)

ناوەرۆك:[١]

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٦٨.[٢]

٣٩٥. گەشتەکانی مارکۆپۆلۆ- ٩[٣]

نووسەر: مێری هاڵ

وەرگێڕانی لە فارسییەوە: ئیسماعیل شاکر هەمزە

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی- وەزارەتی ڕۆشنبیری و لاوان

چاپ: یەکەم، چ: و- ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٦٣٤، س: ٢٠١٠؟، ل:١٣١، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:[٤]

پێڕست/ ڕووداوە گرنگەکان لە میانەی گەشتەکانی مارکۆپۆلۆدا/ ١- پێشەکی: پێشەنگی سەردەمی نێودەوڵەتی/ ٢- یەکەمین گەشتی پۆلۆکان/ ٣- گەشتی

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٦١٢/١٢ پارێزراوە.

٢- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی (نووسەر ١٧٩٩-١٨٣٧)وە دانراوە.

٣- ئەم کتێبە پێشتر لەلایەن (ڕێباز مستەفا)وە وەرگێردراوە، بۆ زانیاری زۆرتر بڕوانە کتێبی ژمارە ١٧٢.

٤- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

دووەمـی پۆلۆکـان/ ٤- خانبـالق: لـە کۆشـکی خـانی گـەورەدا/ ٥- هـەڵاتن لـە خانبالق/ ٦- گەڕانەوە بۆ ڤێنیسیا/ پەراوێزەکان.[1]

٣٩٦. ماقویل و هەژار- دیروکا شەرێن خاج هەلگران ١٠٩٥-١٢٩١ز

نووسەر: ئیسماعیل نووری ئەلرەبیعی

وەرگێڕان ژ زمانێ عەرەبی: ژێهات محەممەد محەممەد تاهیر

پێداچوون و لێزڤڕین: نزار ئەییوب گولی

ژ وەشـانێن زانکۆیـا دهۆکـێ- سـەنتەرێ ڤـەکولینێن کـوردی و پاراسـتنا بەلگەنامان

چاپ: یەکەم، چ: ز- دهۆك، ش: دهۆك، ژس: ٢٥٢٠، س: ٢٠١٠، ل:٢١٦، ق: (١٥×٢٠)

ناوەرۆك:[2]

ناڤـەروك/ پێـشگوتنا وەرگێـڕی/ ڕۆژئاڤـا/ ڕۆژهـەلات/ سـەلجوقی/ عەبباسـی/ فاتمی/ ئەتابکی/ بەرهەڤی ژ بو هەوا خاج هەلگران/ هەوا ئێکێ یا خـاچ هـەلگران ١٠٩٦-١٠٩٩ز/ هەوا مللی/ هەوا دەرەبەگ و میران/ هەوا دووێ یا خاچ هەلگران ١١٤٥-١١٤٩ز/ هەوا سیێ یا خاچ هەلگران ١١٨٧-١١٩٢ز/ هـەوا چارێ یـا خـاچ هـەلگران ١١٩٨-١٢٠٤ز/ هـەوا پێنجـێ یـا خـاچ هـەلگران ١٢١٧-١٢٢١ز/ هـەوا لاوان/ گازیکرن ژ بو هەوا پێنجێ یا خاچ هەلگران/ هەوا شەشێ یا خاچ هەلگران ١٢٢٨-١٢٢٩ز/ هەوا حەفتێ یـا خـاچ هـەلگران ١٢٤٨-١٢٥٠ز/ هـەوا هەشـتێ یـا خاچ هەلگران ١٢٧٠ز/ ڕێزکرنەکا دیروکی/ پاشکۆ.

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکەوە نووسراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە ژمارە ٢٥٤١ پارێزراوە.

۳۹۷. مێژووی کوردستان

دانەرانی ئەم کتێبە: (م. س. لازاریف- م. أ. حسرتیان- شاکرو محوی- ی. ی. فاسیلیفا- أولغا میغالینا)

وەرگێڕانی لە ڕووسییەوە بۆ عەرەبی: د. عبدی حاجی

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: هوشیار عەبدوڵڵا سەنگاوی

لەبڵاوکراوەکانی چاپخانەی (ڕۆژهەڵات)

چاپ: دووەم، چ: ڕۆژهەڵات، ش: هەولێر، ژس: ۲۵۸۸، س: ۲۰۰۸ (۲۰۱۰)، ل:٦۰۸، ق: (۱۷×۲٤)

ناوەرۆك:[1]

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ۲۹۷.

۳۹۸. مێژووی دەوڵەتی سەفەویی

نووسەر: د. محەممەد سوهەیل تەققوش

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: شاخەوان محەممەد

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ڕۆژهەڵات

چاپ: یەکەم، چ: ڕۆژهەڵات، ش: هەولێر، ژس: ٤٦، س: ۲۰۱۰، ل:۳۳٦، ق: (۱۷×۲٤)

ناوەرۆك:

پێرست/ بەرایی: نووسەر/ بەشی یەکەم: باری سیاسی ئێران پێش سەرهەڵدانی دەوڵەتی سەفەوی/ بەشی دووەم: پەیدابوونی خانەوادەی سەفەوی/ بەشی سێیەم: شا ئیسماعیلی یەکەم ۹۰۷-۹۳۰ك- ۱۵۰۱-۱۵۲٤ز/ بەشی چوارەم: تەهماسی یەکەم (ئیسماعیلی دووەم) محەممەد خودابەندە/ شا ئیسماعیلی دووەم ۱۵۷٦-۱۵۷۷ز/ شا محەممەد خودابەندە ۱۵۷۸-۱۵۸۸ز/ بەشی پێنجەم: شا عەباسی یەکەم ۱۵۸۸- ۱٦۲۹ز/ بەشی شەشەم: شا عەباسی یەکەم- پەیوەندییەکانی لەگەڵ جیهانی ئیسلامی/ بەشی حەوتەم: شا عەباسی یەکەم پەیوەندییەکانی لەگەڵ جیهانی ئەورووپا/ بەشی هەشتەم: هەڵوەشانەوە و ڕووخانی دەوڵەتی سەفەوی/ شا عەباسی دووەم ۱٦٤۲-۱٦٦٦ز/ شا سەفی دووەم (سلێمان) ۱٦٦٦-۱٦۹٤ز/ شا حسین ۱٦۹٤-۱۷۲۲ز/ شا تەهماسبی دووەم ۱۷۲۲- ۱۷۳۲ز/ شا عەباسی سێیەم ۱۷۳۲-۱۷۳٦ز/ دوا وتە.

۱- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژاددا بە کۆدی ۱٤٥٤/۱۲ پارێزراوە.

٣٩٩. مێژووی کورد لە شارستانی ئیسلامیدا

نووسەر: د. ئەحمەد مەحموود ئەلخەلیل

وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: زرار عەلی

پێداچوونەوەی زمانەوانی: هێمن مەلازادە

چاپ: دووەم، چ: پەیوەند، ش: سلێمانی، ژس: ١١٩٧، س: ٢٠١٠، ل:٤٢٦، ق: (١٦×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێشەکی/ ئەم پەرتووکە بۆ؟/ بەشی یەکەم: کوردستان لە ڕووی جوگرافییەوە/ بەشی دووەم: کوردستان لە ڕووی مێژووەوە/ بەشی سێیەم: کۆمەڵگەی کوردستان/ بەشی چوارەم: کوردستان لە سەردەمی ئیسلام و سەردەمی ئەمەویدا/ بەشی پێنجەم: کورد لە سەردەمی عەباسی یەکەمەوە بۆ سەردەمی ئەییوبی/ بەشی شەشەم: کوردستان لە داگیرکاری مەغۆلییەوە تا کۆتاییەکانی سەردەمی عوسمانی/ بەشی حەوتەم: دەوڵەت و میرنشینە کوردییەکان لە مێژووی ئیسلامدا/ بەشی هەشتەم: کورد لە هەڵوێستی قارەمانانەی نەمردا/ بەشی نۆیەم: لە ناودارانی کوردستان لە مێژووی ئیسلامدا/ هەر بەشە و سەرچاوە و پەراوێزی خۆی هەیە/ نەخشەکان/ ناوەرۆك.[٢]

٤٠٠. مێژوویا نوویا ئیرانێ ژ دامەزراندنا حکومەتا سەفەویان تا دووماهیا جەنگێ جیهانیێ ئێکێ ١٥٠١- ١٩١٨

نووسەر: د. عەلی تەتەر نێروەیی

لەبڵاوکراوەکانی دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی سپیرێز

چاپ: یەکەم، چ: سپیرێز، ش: دهۆك، ژس: ٢٥١٦، س: ٢٠١٠، ل:٢٩٢، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٣]

پێرست/ پانوراما مێژوویا ئیرانێ ژ کەفتنا دەولەتا ساسانیان تا دامەزراندنا دەولەتا سەفەوی/ پشکا ئێکێ: ئیرانا نوو/ پشکا دووێ: سەدێ نائارام/ ئیران د ژێر دەسەڵاتا ئەفغانانــدا ١٧٢٢–١٧٢٧/ ئیران د سەردەمێ حکوومەتا ئەفشاریاندا ١٧٣٦–١٧٥١/ حکوومەتا زەندیان ١٧٥١– ١٧٩٤/ ڕووخساریێ شارستانی د حکوومەتا ئەفشار و زەندیاندا/ پشکا سێیێ: سەردەمێ

١– ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٢– لەسەر بەرگی دواوە، کورتە ژیاننامەی نووسەر و بەرهەمەکانی نووسراوە.

٣– ئەم کتێبە و چەند کتێبێکی تر لە پێشەنگای کتێبی (فیستیڤاڵی ڕۆشنبیریی سۆران ٢٢–٢٥ی ٢٠١٢– سۆران) وێنەیان گیراوە و دواتر نووسراونەتەوە.

کارەساتان/ هۆزا قاجار و ئاغا محەممەدخان ١٧٩٤- ١٧٩٧/ فەتحعەلیشاه و جەنگێن ئیران- ڕووس ١٧٩٧- ١٨٣٤/ دەستپێکا پەیوەندیێن قاجاران دگەل وڵاتێن بیانی/ چاخێ محەممەد شاهێ قاجار ١٧٣٤- ١٧٤٨/ دینێ نوو- بابی و بەهائی/ پشکا چوارێ: بزاڤ بۆ ڕابوونێ/ چاخێ ناسری ١٨٤٨- ١٨٩٦/ بزاڤێن چاکسازیێ ل سەردەمێ قاجاران/ ئیمتیازێن بیانیان/ هوشیاربوونا ئیرانیان/ پشکا پێنجێ: سەردەمێ ڕابوون و ناسەقامگیریێ/ ئیران د سەردەمێ موزەفەرەدین شاهدا ١٨٩٦- ١٩٠٧/ شوڕشا مەشروتا ئیرانێ ١٩٠٥- ١٩١١/ ململانا هێزێن مەزن لسەر ئیرانێ و ڕێکەفتنا ١٩٠٧ێ/ ئیران د جەنگێ جیهانیێ ئێکێدا ١٩١٤- ١٩١٨/ لیستا ژێدەران.

٤٠١. مێژووی شارستانیەت- خۆرهەڵات لانکی شارستانیەت- بەرگی یەکەم

نووسەر: ویل دورانت

وەرگێڕانی بۆ فارسی: کۆمەڵێك وەرگێڕ

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: عەبدوڵڵا ڕەسوولی

لەبڵاوکراوەکانی خانەی چاپ و بڵاوکردنەوەی چوارچرا

چاپ: یەکەم، چ: چوارچرا، ش: ؟، ژس: ؟، س: ٢٠١٠، ل:٦٥٣، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێڕست/ پێشەکی نووسەر/ پێشەکی- سەرهەڵدانی شارستانییەت/ بەشی یەکەم: هۆکارە گشتییەکانی شارستانییەت/ بەشی دووەم: هۆکارە ئابوورییەکانی شارستانیەت/ بەشی سێیەم: هۆکارە سیاسییەکانی شارستانییەت/ بەشی چوارەم: هۆکارە ئاکارییەکانی شارستانییەت/ بەشی پێنجەم: هۆکارە عەقڵی و ڕۆحییەکانی شارستانییەت/ بەشی شەشەم: پێش مێژوو و سەرەتای شارستانییەت/ بەشی حەوتەم: سومەر/ بەشی هەشتەم: میسر/ بەشی نۆیەم: بابل/ بەشی دەیەم: ئاشوور/ بەشی یانزەیەم: تێکەڵاوی نەژادەکان/ بەشی دوازدەیەم: جوولەکە/ بەشی سیازدەیەم: پارس/ سەردەمی گەورەیی میدیاکان و ڕووخانی ئەوان/ پادشا گەورەکان/ شێوزای ژیان و پیشەسازی پارسەکان/ زەردەشت/ دابونەریت و ئاکاری پارسەکان/ زانست و هونەر/ ڕووخان/ پەراوێزەکان/ سەرچاوەکان.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا پارێزراوە.

٤٠٢. وێران کردنی قەڵای کەرکوك و هەوڵدانم بۆ ڕزگارکردنی- گرنگی قەڵات لە بواری کەلەپووریەوە

نووسەر: عەبدولڕەقیب یوسف

لە بڵاوکراوەکانی بەڕێوەبەرایەتی گشتی ڕۆژنامەنووسی و چاپ و بڵاوکردنەوە

چاپ: یەکەم، چ: و– ڕۆشنبیری، ش: هەولێر، ژس: ٢٤٥٢، س: ٢٠١٠، ل:٣٥٢، ق: (٢١×٢٨)

ناوەرۆك:[١]

پێرست/ پێشەکی/ گردی قەڵای کەرکووك و ڕووبەرەکەی/ ناوی کەرکووك و سنووری ناوچەکەی/ پەیدابوونی خانووبەرە لە دەوروبەری قەڵا/ کەرکووك پێنج جار بووەتە پایتەخت و مەڵبەندی کوردستانی باشوور/ بە عەرەب کردنی کەرکووك/ دەرگاکانی قەڵا/ شوورە و خەندەق/ ئاڤدزەکانی قەڵا/ ئاڤدزی زیندان/ ئاڤدزی دەرگای حەڵواچییان/ بڕیاری وێرانکردنی قەڵای کەرکووك/ دەست پێکردنم بە نووسینی نامە و برووسکە بۆ لایەنانەی ڕەسمی حکوومەت/ نامەم بۆ شوێنەوارەکانی کەرکووك/ نامەم بۆ بەڕێوەبەری گشتی شوێنەوار و کەلەپوور/ سەردانی قەڵا و چوونەوەم بۆ لای قایمقامی کەرکووك/ برووسکەم بۆ سەددام/ برووسکەم بۆ سەرۆکی دیوانی سەرۆکایەتی کۆماری/ برووسکەم بۆ عەدنان داود سەلمان/ نامەم بۆ د. ئیحسان فەتحی/ ئەنجامی برووسکەم بۆ سەددام/ نووسراوی وەزارەتی ڕۆشنبیری بۆ بەڕێوەبەرایەتی گشتی شوێنەواران/ نووسراوی بەڕێوبەرایەتی گشتی شوێنەواران بۆ وەزارەتی ڕۆشنبیری/ بڕیاری دیوان بۆ وەستاندنی ڕووخاندنی قەڵا/ برووسکەم بۆ بەڕێوەبەری گشتی شوێنەواران/ برووسکەم بۆ سەرۆکی دیوانی سەرۆکایەتی کۆماری/ برووسکەم بۆ وەزیری ڕۆشنبیری/ بەرگری کردنم لە قەڵات لە قۆناغی پاش جەنگی خەلیج/ نامەم بۆ عەدنان داود سەلمان/ نامەم بۆ بەڕێوبەری گشتی شوێنەواران/ سەردانێکی قەڵا/ هەوڵەکانم لەگەڵ سەرکردایەتی کورد بۆ ڕزگارکردنی قەڵا/ هەوڵدانم بۆ وازهێنانی بەڵێندەر/ نامەکانم بۆ چەند لایەنێکی دەرەوە/ کێشەی قەڵا لە ١٩٩١-١٩٩٤/ وێرانکردنی قەڵا بەتەواوی ساڵی ١٩٩٨/ چەند بەیاننامەیەکی ناڕەزایی دژی وێرانکردنی قەڵا/ چەند نموونەیەك لە خانووە کەلەپوورییەکانی قەڵا و نەخش و نیگاریان/ وەستا و نەقاشەکانی

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا پارێزراوە.

کەرکووك/ سەرلەنوێ ئاوارەکردنی قەڵا/ وێنەی هەندێ لە نامە و برووسکەکانم و نووسراوە ڕەسمییەکانی حکوومەت کە دەقەکەیان لە نێو کتێبەکەیە.[1]

٤٠٣. وەلاتێ هەکارێ ٩٤٥- ١٣٣٦ ز- ڤەکۆلینەك سیاسی شارستانی

نووسەر: د. دەروێش یوسف حەسەن هروری
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: موسەدەق توڤی
چاپ: یەکەم، چ: خانی، ش: دهۆك، ژس: ٢٠٩٠، س: ٢٠١٠، ل:٣٧٥، ق: (١٧×٢٤)
ناوەرۆك:[2]

پێشگۆتن: وەرگێڕ/ پێشەکی و بیاڤێ ڤەکولینێ/ پشکا یەکەم: دەسپێکەکا جوگرافێ دیرۆکیا وەلاتێ هەکارێ ٩٤٥- ١٣٣٦ز/ پێکهاتا نەتەوەیی و ئایینی یا وەلاتێ هەکاری/ کورد/ عەرەب/ مەسیحی/ جوو/ باژێر و باژێرك و کەلایێن گرنگ/ دیرۆکا سیاسیا وەلاتێ هەکارێ ژ دەسپێکا ئیسلامێ ل دەڤەرێ هەتا هاتنا بووەیهییان/ پشکا دووێ: وەلاتێ هەکارێ د نێڤبەرا هەردوو سەردەمێن بووەیهی و سەلجوقیدا/ پشکا سیێ: وەلاتێ هەکارێ ل سەردەمێ ئەتابەگیێن مووسلێ/ پشکا چوارێ: وەلاتێ هەکارێ ل سەردەمێ مەغۆلان/ پشکا پێنجێ: ئالیێن شارستانی ل وەلاتێ هەکارێ/ داویا داوییێ/ وێنە/ لیستا ژێدەران/ بەرهەمێن وەرگێری.

٤٠٤. هەولێر لەسەردەمی ئەتابەگییاندا- لێکۆڵینەوەی بارودۆخی سیاسی و ئابووری و لەشکری و ئیداری و کلتووریی هەولێری ئەو سەردەمەیە ٥٢٢- ٦٣٠هـ/ ١١٢٨- ١٢٣٣ز

نووسەر: پ. د. موحسین محەممەد حسین
وەرگێڕانی لە عەرەبییەوە: عوسمان عەلی قادر
لە بڵاوکراوەکانی ئەکادیمیای کوردی
چاپ: یەکەم، چ: حاجی هاشم، ش: هەولێر، ژس: ١٠٥، س: ٢٠١٠، ل:٤٦٥، ق: (١٧×٢٣)
ناوەرۆك:[3]

سوپاس/ هەندێك بابەتی وەك: ئاسۆی ئەم لێکۆڵینەوە و نمایشی سەرچاوە بنەڕەتییەکانی/ دەروازەی یەکەم: مێژووی سیاسی/ بەشی یەکەم: ئەمارەتی

١- لەسەر بەرگی دواوە، کورتەیەك لەبارەی کتێبەکە بە زمانی عەرەبی و ئینگلیزی نووسراوە.
٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٤٨٣/١٢ پارێزراوە.
٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٢٤١٣ پارێزراوە.

میرنشینی هەولێری سەردەمی ئەتابەگی- لە دامەزراندنەوە تا کۆچی دوایی زەینەددین یوسف ینالتگین لە ٥٨٦ھ- ١١٩٠ز/ بەشی دووەم: ئەمارەتی هەولێری سەردەمی (موزەففەرەددین گۆگبوری) ٥٨٦- ٦٣٠ك- ١١٩٠- ١٢٣٣ز/ دەروازەی دووەم: مێژووی شارستانێتی هەولێری ئەو سەردەمە/ پلانەکانی شاری هەولێر/ بینا و بارەگاکان کە موزەففەرەددین گۆگبوری لە هەولێر دایمەزراندن/ سەرچاوەکانی گوزەرانی ئابووری ئەمارەتی هەولێر/ باری ڕۆشنبیری و کلتووری لە هەولێری سەردەمی ئەتابەگیدا/ مزگەوتەکان/ خانەقاکان/ سیستەمی هەڵسووڕاندن و دارایی و دادوەریی ئەمارەتی هەولێر/ سیستەمی لەشکری ئەمارەتی هەولێر/ دراو و سیستەمی دراوی ئەمارەتی هەولێر/ خشتەکان و پاشکۆکان/ کلیلی مادەکان/ پێرست.

٤٠٥. هۆز و دەسەڵاتە هۆزەکییە کوردییەکانیی چاخی ناوەڕاست

نووسەر: زرار سدیق تۆفیق

وەرگێڕانی: ئیدریس عەبدوڵڵا مستەفا

لە بڵاوکراوەکانی دەزگای توێژینەوە و بڵاوکردنەوەی موکریانی

چاپ: یەکەم، چ: هاوسەر، ش: هەولێر، ژس: ٧١، س: ٢٠١٠، ل:٢٨٨، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:

ناوەرۆك/ پێشەکی چاپی کوردی/ پێشەکی/ پێشەکی و هەندێك سەرچاوەکانی لێکۆڵینەوەی هۆزە کوردییەکان/ هەندێك تێبینی گشتی لە بارەی هۆزە کوردییەکان/ هۆز و تایفە کوردییەکان: میرنشینی بوختی/ میرنشینی بەشنەوی/ میرنشینی جاوانی/ میرنشینی جۆلەمێرگ- بنەماڵەی مەنکەلان/ میرنشینی چۆپی/ میرنشینی حەمیدی/ میرنشینی قەیمەری/ میرنشینی مەهرانی/ میرنشینی هەزبانی/ میرنشینی هەکاری/ هۆزانی دیکە/ پاشکۆکان/ لیستی ژێدەر و سەرچاوەکان.[1]

١- لەسەر بەرگی دواوە، ناوی کتێبەکە بە تیپی لاتین نووسراوە.

٤٠٦. هەندێك شوێنەواری دێرینی بەر لە مێژوو و مێژووی كوردستان

نووسەر: كەمال نووری مەعروف

لە بڵاوكراوەكانی بەڕێوەبەرێتیی چاپ و بڵاوكردنەوە

چاپ: ؟، چ: كەمال، ش: سلێمانی، ژس: ١٧٢٦، س: ٢٠١٠، ل:٤٥٤، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[١]

پێشەكی/ تیرۆژە تیشكێك بۆ سەر شوێنەواری بەردەبەلكە/ لێكۆڵینەوەیەكی سەرەتایی لەسەر پاشماوەكانی ئەشكەوتی هەزارمێرد/ تیشكێك بۆ سەر پاشماوەكانی ئەشكەوتی زەرزی/ بەردە ئەستێكانی شوێنەواری سەرمەیدانی گوندی سووریڵەی دەشتی كۆیە/ لێكۆڵینەوەیەكی سەرەتایی لەسەر پاشماوەكانی شوێنەواری كەریم شایەر/ لێكۆڵینەوەیەكی سەرەتایی لەسەر پاشماوەكانی شوێنەواری قەڵا چەرمووی/ تیشكێك بۆ سەر نەخشە هەڵكەندراوەكەی دەربەند گاور/ قەڵای كەركوك لە ڕوانگەی شوێنەوار و مێژوودا/ تیشكێك بۆ سەر مێژووی قەڵای چرچە قەڵا/ تیشكێك بۆ سەر نەخشە هەڵكەندراوەكەی دەربەند بێلوولە/ نەخشە هەڵكەندراوەكەی ئانۆ بانینی- تیشكی مێژوو/ نەخشە هەڵكەندراوەكەی مەعلەسایا/ نەخشە هەڵكەندراوەكەی دەربەندی باسەڕە/ ئەشكەوتی گوندۆك و نەخشە هەڵكەندراوە دەركەوتووەكانی/ شەن و كەوێكی نەخشە هەڵكۆڵراوەكەی قزقەپان/ هێما لە نەخشە هەڵكەندراوەكەی (قزقاپان)دا/ تیشكێك بۆ سەر مێژووی كوڕ و كچ/ كاری كنە و پشكنین و پاككردنەوەی پەرستگایەكی زەردەشتی لە دەربەندیخان/ شاخی پیرەمەگروون- شوێنەوارە دێرینەكانی پارێزگای سلێمانی/ خورماڵ و شوێنەوارە دێرینەكانی/ باسێك لەسەر شوێنەوارە دەركەوتووەكانی گوندی (عامووره) و (میری سوور) لە ناوچەی خورماڵ لە پارێزگای سلێمانی/ ئەشكەوتە هەڵكەندراوەكانی ناوچەی بازیان/ كفری- شاری شوێنەوار و مێژوو و كەلەپوور/ داستانی جوڵندی لە نێوان شوێنەوار و مێژوودا/ تیشكێك بۆ سەر چالاكییەكانی شوێنەواریی لە ناوچەی سلێمانی/ تیشكێك بۆ سەر بنجی ناوی شارەزوور/ پرۆژەی ئاودێری گاوری لە كەلار/ ئاگری پەرستگای زەردەشتی سپی لە قەڵای شیلە/ شوێنەواری سەرمەیدان لە گوندی سوێڕەڵەی دەشتی كۆیە/ گردی یاسین تەپە- ڕاپۆرتێكی تایبەتە بە كاری كنە و پشكنینی وەرزی هاوینی ١٩٩٩/ شوێنەواری پەیكولی- نووسینەكانی/ شارەزوور لە ئاسۆی شوێنەوار و مێژوودا/ پێڕست.

١- ئەم كتێبە لە ئەرشیڤی ژ٣دا بە ژمارە ٢١٠١ پارێزراوە.

کتێبە بێ ساڵەکان

٤٠٧. بەرکوتێکی خەرمانی کوردناسی لە ئوروپا[1]

لە چاپکراوەکانی سەیدییان لە مەهاباد

چاپ: دووەم، چ: سەیدیان، ش: مهاباد، ژس: ؟، س: ؟، ل:١٦٠، ق: (١٦×٢٣)

ناوەرۆك:

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی هەیە، بڕوانە کتێبی ژمارە ٣٩.

٤٠٨. خولاصەیەکی تاریخی کورد و کوردستان- جلد ١

نووسەر: محەممەد ئەمین زەکی بەگ

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ؟، س: ؟، ل:٣٩٨، ق: (١٦×٢٢)

ناوەرۆك:[2]

هەمان ناوەرۆکی چاپەکانی تری هەیە، بڕوانە کتێبەکانی ژمارە ٨ و ٩ و ١٢[3].

٤٠٩. کورد و کوردستان جلد ١-٢-٣[4]

نووسەر: محەممەد ئەمین زەکی

لەبلاوکراوەکانی ئینتیشاراتی سەیدیان مهاباد

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: ئێران، ژس: ؟، س: ؟، ل:؟، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[5]

هەمان لاپەڕەی چاپی یەکەمی هەر سێ بەرگەکەیە، بێ هیچ دەستکارییەك... بڕوانە هەر سێ کتێبی ژمارە ٨ و ٩ و ١٢.

١- ئەم کتێبەش دەبێ یەکێك لەو کتێبانە بێت کە لە دوای ١٩٧٩ و شۆڕشی گەلانی ئێران چاپکرا بێت کە هەمان ئەو شێوازەیە کە پێشتر لەلایەن (لە بڵاوکراوەکانی کۆڕی زانیاری کورد)ەوە چاپ کراوە؟

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٥دا بە کۆدی ٣/٩٠٠ پارێزراوە.

٣- دیارە ئەمەش یەکێك لەو کتێبانەیە کە (سەیدیان)ی مهاباد چاپی کردووەتەوە، هەروەها هەمووی کتێبەکەی بەیەکەوە چاپ کردووە و هیچ ئاماژەیەکی پێ نەکراوە.

٤- ئەمەش بە یەکێك لەو کتێبانە دەچێت کە بڵاوکەرەوەی (سەیدییان) لە مەهاباد چاپی کردوون، هەرچەند ١٣٥٠ هجری و ١٩٣١ی لەسەر نووسراوە؟

٥- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا بە ژمارە ٢٦١٧ پارێزراوە.

٤١٠. لاپەرەیەك لە دیریکی کوردستانی موکری

نووسەران: میرزا مەحموودی بانەیی و میرزا ئیسماعیل کوڕی مەلا عەلی شیوەزوری

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: سەید حسین حوزنی موکریانی

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ؟، س: ؟، ل:٣٦، ق: (؟)

ناوەرۆك:[١]

بەندی یەکەم: نووسینی: میرزا مەحموودی بانەیی/ باسی بوداق خان کوڕی شێخ عەلی خان کوڕی موسا سوڵتان کوڕی بوداق سوڵتان/ باسی هەوڵکەوت و سەربهودانی کە لەپێش ئەنابەت و تەریقەت وەرگرتنی بوداق خان ڕووی داوە/ پەلامار هێنانی مەحموود پاشای بابان/ هەرای خلدلیرا وە لەناوبردنی بلباس/ مایەی کوێربوونی بوداق خان و تۆڵە لە محەممەد قولی خان بیگلر بەگی ورمێ ستاندنەوە/ ئیبراهیم خان باکویی/ عەبدوڵڵا خان کوڕە گەورەی بوداق خانی بەهەشت ئاشیان/ بەندی دووەم: نووسینی: میرزا ئیسماعیل کوڕی مەلا عەلی شیوەزوری/ چوونی محەممەد ئاغای دیبوکری و بە خزم و کەسوکاری خۆیەوە بۆ تەورێز وە گرفتاری و زیندانی بوونیان لە ساڵی ١٢٥٧هـ.

٤١١. مێژووی کورد و کوردستان- جلد ٢-١[٢]

نووسەر: زانای مەزن شێخ محەممەد مەردوخ

وەرگێڕانی لەفارسییەوە: محەممەد فیدا

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ؟، س: ؟، ل:١٦٤+٩٦، ق: (١٧×٢٤)

ناوەرۆك:[٣]

هەمان ناوەرۆکی چاپی یەکەمی بەرگی ١ و ٢ـە... بڕوانە هەردوو کتێبی ژمارە ١٨ و ١٩.

١- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٢دا پارێزراوە. هەروەها دیارە کە هەر لە ڕواندز و لە کۆتایی بیستەکان یان سەرەتای سییەکاندا لە چاپخانەی (موکریانی) چاپ کرابێت؟ چونکە ئەو زانیارییانەی بەشێوەیەکی ڕاستەوخۆ لەسەر نەنووسراوە، لێرەدا (بێ ساڵ) دانراوە. هەندێ لەو زانیارییانەش کە بۆمان نووسیوە (ناوی نووسەران و وەرگێڕ) لەپێشەکییەکەیەوە وەرگیراوە...

٢- ئەمەش بە یەکێك لەو کتێبانە دەچێت کە بڵاوکەرەوەی (سەیدییان) لە مەهاباد چاپی کردوون، هەرچەند ١٣٥٠ هجری و ١٩٣١ی لەسەر نووسراوە؟!

٣- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ٤دا پارێزراوە.

٤١٢. نوسراوەکانی لێرخ لە بارەی کوردەوە[1]

ئامادەکردن: قەناتی کوردۆ

چاپ: ؟، چ: ؟، ش: ؟، ژس: ؟، س: ؟، ل:٢٦٤- ٦٦٣، ق: (؟)

ناوەرۆك:[2]

نووسراوەکانی لێرخ لە بارەی کوردەوە/ کورتەی باسەکە بەزمانی عەرەبی.

١- دیارە لە یەکێك لە ژمارەکانی گۆڤاری (کۆڕی زانیاری کورد)ەوە وەرگیراوە، هیچ زانیارییەکی لەسەر تۆمار نەکراوە.

٢- ئەم کتێبە لە ئەرشیڤی ژ١دا بە کۆدی ١٥٦١/١٢ پارێزراوە.